ABC Amber Palm Converter, http://www.processtext.com/abcpalm.html

C:\Users\Plazma\Desktop\Knhy pdf\G\Gemmell David_Gemmell David - Rigant 2 - Půlnoční sokol.pdb

PDB Name: Rigant 2 - Půlnoční sokol
Creator ID: REAd
PDB Type: TEXt
Version: 0
Unique ID Seed: 0
Creation Date: 26.4.2004
Modification Date: 26.4.2004
Last Backup Date: 1.1.1970
Modification Number: 0

Přízraky minulosti jsou blízko v epickém příběhu, který začíná prohlášením mladého muže: „Vyřiď mu že jednou mu vyříznu to jeho ohavné srdce z těla.“ Mluvčím je Rheg, toulavý vlk, žijící mimo zákon, známy jako bastard Rheg - i když tohle mu nikdo do obličeje neřekne. Zrozený ze zrady, jeho jméno je nadávkou, a vyrostl mezi bojovnými Riganty. Ti si cení jeho umění bojovat, ale bojí se násilí v jeho srdci.

V sedmnácti letech se samozvaný vyhnanec Rheg vydá do krysího hnízda, jež podle některých představuje vše, co je věčné a svaté: do Velkého města; Kamene. Tady, kde si gladiátoři vydělávají na chléb zabíjením, kde učení a kultura zakrývají vnitřní zkázu a zkaženost, vytvořili rudí knězi hrůzovládu; zplodili dost nenávisti a zloby, aby vydržela několik století. A přesto tu trpící Stromový kult, vedený záhadnou Dámou se závojem, hlásá svou filozofii lásky a harmonie.

Bastard Rheg nyní touží po pomstě a připravuje se k bitvě, která zničí mýtus Kamene. Dny krve se blíží a tento syn neporazeného krále-válečníka - Connavara, slavného Přízraku - musí bojovat, aby zachránil svůj svět.

Půlnoční sokol je pokračováním podmanivého příběhu Rigantů, který začal Mečem v bouři, a potvrzuje, že David Gemmell je jedním z nejpůsobivějších současných autorů hrdinské fantasy.

DAVID GEMMELL - PŮLNOČNÍ SOKOL

Věnování

Ve škole jsem pozoroval mnoho učitelů. Někteří byli dobří, někteří špatní a někteří neuvěřitelně neschopní. Jen jeden však byl skvělý. Půlnočního sokola s láskou věnuji Tonymu Fcnelonovi, učiteli ze staré školy, tvrdému, nesmlouvavému a oddanému dětem do své péče svěřeným. Jeho víra nám dávala víru v nás samé. Ti z nás, kteří mířili špatným směrem, mu vděčíme za víc, než kdy můžeme splatit.

Poděkování

Jsem nesmírně vděčný mnoha zkušebním čtenářům, kteří mi pomáhají v těžkých časech, zvláště bych chtěl poděkovat Janu Dunlopovi, Alanu Fisherovi, Stelle Grahamové a Stevu Huttovi. Také děkuji své korektorce Nancy Weberové a mnoha čtenářům, jejichž dopisy a e-maily jsou mi neustávajícím zdrojem inspirace.

1

LOVEC PARAX VŽDY U OSTATNÍCH NESNÁŠEL marnivost, nicméně sám na sobě zjistil, jak nenápadně se dokáže k člověku připlížit. Ta představa byla studená a trpká jako vítr vanoucí od zasněžených štítů Druaghských hor. Ze sedlové brašny Parax vyndal vlněnou čapku, kterou si nasadil na řídnoucí bílé vlasy. Vzhlížel k majestátu Caer Druagh, Starší hory, jenže již byl starý, takže nerozeznával ostré zubaté hřebeny ani vzdálené borové háje. Nyní rozeznával jen mlžnou běl štítů proti jasné modři oblohy.

Jeho unavený koník klopýtl a starý pán se musel chytit sedlové hrušky. Poplácal koníka po šíji a jemně přitáhl otěže. Klisna měla osmnáct let, vždycky byla silná a vytrvalá - ale už ne. Jako Parax, i pro ni byl tenhle lov příliš.

Stařík si povzdechl. Ve třiceti byl na vrcholu svých sil, jeden z předních stopařů v zemích Keltů. Nevychloubal se tím, poněvadž věděl, že byl obdařen bystrým zrakem a intuicí. Jeho otec, sám velký lovec a stopař, ho hodně naučil. Již v pěti malý Parax rozeznal přes třicet různých zvířecích stop: skákající vydru, šourajícího se jezevce, lstivou lišku a mnohá další. Měl téměř tajemné nadání. Lidé říkali, že z rozšlápnutého stébla trávy dokáže vyčíst celý život člověka, který na ně šlápl. To byl samozřejmě nesmysl, ale Parax se jen usmíval, když to slyšel, a nezjistil, že z toho úsměvu se zrodila marnivost. Pravdou však bylo, že dokázal poznat, jaký člověk stopu zanechal. Místo, které si vybral pro tábor a kam umístil ohniště, ukazovalo, jak dobře nebo málo se vyzná v divočině, jak často nechává odpočinout koně, jak rychle postupuje, jak trpělivý je při lovu. Všechny tyto věci hovořily o charakteru dotyčného, a jakmile Parax poznal povahu své kořisti, našel ji bez ohledu na to, jak dobře stopu zakrývala.

Když mu bylo pětatřicet, jeho sláva se rozšířila i do země Perdiů, jejichž král Alea ho najal pro královský dvůr. Ani potom Parax nedovolil, aby jeho povahu zabarvila nevhodná pýcha. V padesáti, ve službě králi Connavarovi, si dovolil něco, co považoval za tiché uspokojení ze své práce. Ačkoliv měl oči maličko méně bystré, to, jak četl stopy, lidem, kteří ho pozorovali při práci, připadalo téměř magické. Dokonce i v šedesáti dokázal sledovat stopu stejně dobře jako kdokoliv jiný, poněvadž tou dobou již měl tolik zkušeností, že měl nad mladými výhodu. Aspoň v to věřil, a v té víře se marnivost skrývala jako nenápadný plevel, který mu rostl v srdci, aniž by si ho povšiml. Nyní mu minula sedmdesátka a již pár let věděl, že není nejlepší. Už nebyl ani dost šikovný. To ho bolelo. Ale ne tolik jako ješitnost, jež mu zabránila přiznat pravdu muži, jehož miloval nejvíce - králi.

Parax sloužil Connavarovi téměř dvacet roků - ode dne, kdy ho mladý válečník zachránil z řad otroků v Kameni a přivedl ho zpátky k vysokánským horám Druagh. Jezdil po jeho boku, když se mládenec stal lairdem, pak válečným náčelníkem a nakonec prvním nejvyšším králem za celá staletí. Byl po jeho boku i v ten krvavý den na Cogdenském poli, kdy neporazitelné vojsko Kamene rozdrtila moc Con-navarových Železných vlků. Znovu se zachvěl. Král Connavar Paraxovi důvěřoval - a teď věk a rostoucí slabost přiměly starce jeho důvěru zradit.

„Najdi chlapce Rhega," nařídil mu král, „dřív, než ho lovci zabijí - nebo než on zabije je." Parax se králi podíval do zvláštně zbarvených očí - jedno bylo zelené, druhé zlaté - a zatoužil přiznat pravdu, říci: „Mé schopnosti mě opustily, příteli. Nemůžu ti pomoct."

Jenomže to nedokázal. Slova mu uvázla v hrdle v drápech falešné pýchy. Byl jedním z královýchdůvěryhodných rádců. Byl Parax - největší lovec známého světa, živoucí legenda. V okamžiku, kdy by to vyslovil nahlas, stal by se z něj jen neužitečný stařec, jehož by zapudili a na něhož by všichni zapomněli. Místo toho se tedy jen neohrabaně uklonil a vyjel ze Starých Dubů v duševních mukách, pod nimiž probublávala panika. Slábnoucím zrakem již nedokázal číst stopy a musel celé dny sledovat oddíly lovců v naději, že ho k mladému psanci dovedou.

Pak přišla poslední potupa. Ztratil oddíl. Dvacet jezdců!

Tehdy se Parax rozplakal, ronil hořké slzy. Kdysi dokázal sledovat i špačka za letu, a nyní nedokázal najít stopy dvaceti jezdců. Jel asi míli za nimi, jenomže pak si v sedle zdříml. Jeho strakatá kobylka, unavená a žíznivá, ucítila vodu, uhnula ze stezky a zamířila k východu. Parax se s trhnutím probral, když koník šplhal do prudkého zalesněného svahu a málem spadl ze sedla. Slunce zakryly těžké mraky a Parax netušil, kde je. Koník ho donesl k zurčícímu potůčku, kde sesedl. Bolelo ho v zádech a měl sucho v ústech. Klekl si, nabral vodu do dlaní a napil se.

„Přežil jsem dobu, kdy jsem byl užitečný," pronesl nahlas. Kobylka zaržála a zadupala. „Víš, jak starý jsem?" zeptal sejí. „Je mi teď dvaasedmdesát. Kdysi jsem jednoho lupiče sledoval tři týdny. Chytil jsem ho nahoře ve skalách. Král mi zaplatil dvacet stříbrňáků a jmenoval mne králem stopařů." Sundal si starou vlněnou čapku a ošplíchal si obličej a vousy. Měl již hlad. V torně měl v plátýnku zabalené plátky uzené šunky, černý chleba a malou homoli sýra. Chtěl vybalit jídlo a rozdělat oheň, ale v té chvíli mezi mraky vykouklo odpolední slunce a on usnul s hlavou položenou na kulatém kameni. Snil o lepších časech, než přišel o zrak, o dnech plných smíchu a radosti poté, co mladý král ze severu vyhnal kamenické vojáky. Všude panoval smích a radost - jen král se nesmál. Král Přízrak, tak ho nazývali kvůli jeho divokosti a proto, že si lidé vzpomínali, jak strašlivě se pomstil vrahům své ženy. Connavar, tehdy pouhý rigantský laird, sám zničil celou vesnici, kde vrahové bydleli, vypálil ji do základů a pobil všechny muže, ženy a děti. Od toho dne ho Parax nikdy neslyšel smát se, v jeho očích nikdy nespatřil radost.

Ve snu Parax viděl krále, jak stojí v měsíčním světle na hradbách Starých Dubů. Jenomže teď kolem něj poletovali duchové, mladá žena s dlouhými tmavými vlasy a bledou tváří a obr se žlutým vousem spleteným do copů. Natahovali se ke králi. Když je zjizvený král uviděl, zesinal. Parax oba znal. Dívka byla králova mrtvá manželka Tae, muž jeho otčím Ruathain.

„Porušil jsi slib, manželi můj," říkal duch Tae.

Connavar sklonil hlavu. „Ach, Tae, tolik se stydím."

„Vezmeš mě ještě na vyjížďku?"

Connavar zaúpěl a padl na kolena. Parax stál mlčky stranou. Znal důvod králova zármutku. Slíbil, že si s Tae vyjede k vzdálenému jezeru, ale cestou domů potkal svou bývalou lásku. Arian jej zdržela a on se s ní vyspal. O několik hodin později při návratu do Starých Dubů zjistil, že si Tae vyjela s Ruathainem a během náhlého útoku ji zabili muži, již vedli krevní mstu proti jeho otčímovi. Connavar klečel dál s hlavou skloněnou. Vztyčil se nad ním obr Ruathain. „Rodina je vše, Conne. Myslel jsem, že jsem tě to naučil."

„To jsi udělal, Kolohnáte. Nikdy jsem na to nezapomněl. Dával jsem pozor na Větra, Brana a mámu."

„A Rheg?"

Connavar se zatvářil velice rozzlobeně. „Toho lituji. Nesnesl bych však vidět znovu Arian. Má touha po ní zabila Tae - a zničila mi život!" „Udělal jsi chybu, Conne. Všichni dělají chyby. Ale nebyla to Rhegova vina, a vyrůstal bez otce. Díval se, jak se jeho matka, zasažená žalem a zlomená, ztrácí a opuštěná umírá. Zasloužil si od tebe něco lepšího. Měl jsi ho uznat. Ne že by bylo pochyb. Vypadá úplně jako ty - až po ty dvoubarevné oči. A protože jsi ho odvrhl, odvrhli ho všichni."

Sen byl strašlivě skutečný a Parax chtěl natáhnout ruku a utěšit krále, jenž byl zarmoucený a zahanbený. Tu se vidění rozplynulo, nahradil ho háj, větve stromů se mírně pohupovaly ve větru. Pak - na kratičký okamžik - starý lovec opodál zahlédl ženu v závoji. Opírala se o hůl. Ze stromu sletěla obrovská černá vrána a usedla ženě na rameno. Parax se ihned vyděsil. Podle vrány poznal, že žena je obávaná Morrigu, seidheská bohyně poťouchlosti a smrti.

S trhnutím se probudil a vykřikl. Srdce mu prudce bušilo. Rozhlížel se kolem sebe, ale žádnou zahalenou ženu ani černou vránu nikde neviděl. Ucítil vůni škvařící se slaniny a napadlo ho, že ještě sní. Otočil se a uviděl, jak u ohně dřepí nějaký muž a nad plameny drží pánev s dlouhým držadlem. Muž se na něj podíval a usmál se.

„Měl jsi zlý sen, stařiku," pravil přívětivě. Stmívalo se a začínala být zima. Parax přistoupil blíž k ohni a přitáhl si zelený plášť úžeji k hubeným ramenům. Upřeně se na mládence zadíval. Byl bez vousů, dlouhé zlaté vlasy měl svázané na šíji do culíku a z pravého spánku mu visel tenký cůpek po vzoru Mořských vlků. Na sobě měl světle zelenou loveckou košili, hnědou koženou kazajku bez rukávů, jelenicové kalhoty a jezdecké boty po kolena. Nemel meč, ale slaninu obracel lesklým loveckým tesákem.

„Ty jsi ten toulavý vlk Rheg," řekl Parax.

„A ty jsi Parax, králův lovec."

„Ano - a jsem na to hrdý."

Rheg se hlasitě zasmál. „Prý jsi ten nejlepší stopař na světě."

„Prý," souhlasil stařík. „Teď už ne, Paraxi," opáčil mládenec se smutným úsměvem. „Pozoroval jsem tě. V posledních dvou dnech jsi třikrát zkřížil mou stopu. Potřetí jsem ti nechal naprosto jasný otisk a tys ho minul."

Parax se naklonil blíž. Teď uviděl jeho zvláštně zbarvené oči, jedno zelené, druhé zlaté. Právě jako otec, pomyslel si stařík. Právě jako král. Vypadal starší než na svých sedmnáct, tvrdší, věděl víc věcí, než by měl. „Chceš mě zabít?" zeptal se ho.

„A chceš, abych to udělal?"

„Byla by v tom jistá poezie," připustil Parax. „Když jsem poprvé potkal tvého otce, byl ve tvém věku. Přišel mě zabít. Stopoval jsem ho několik dní se skupinou perdijských válečníků. Ale že byl chytrý, sedm lovců zabil. A udělal všechno, aby mě svedl ze stopy. Na tak mladého muže byl velice zkušený. Stopoval jsem ho přes skály a vodou. Jednou mě málem zmátl. Jeho stopa zmizela pod větví starého dubu. Vytáhl se nahoru, přeběhl po větvi a přeskočil na vedlejší strom. Tenkrát jsem ale nebyl starý a k ničemu. Našel jsem ho."

„Tak proč tě nezabil?"

Parax pokrčil rameny. „Nevěděl jsem to tenkrát, nevím to ani teď. Podělili jsme se o jídlo a on odjel, aby se připojil k vojsku z Kamene. Když jsem ho viděl příště, byl z něj muž, který zabil perdijského krále, a já byl svázaný, otrok, připravený k odsunu do dolů. Poznal mě a zachránil. A teď tu jsem s jeho synem. Takže co, zabiješ mě?"

„Nic proti tobě nemám, dědo," pravil Rheg. „Raději bych tě nechal naživu."

„Tak to by ses se mnou měl podělit o tu slaninu," opáčil Parax. „Jinak bych mohl umřít hladem."

„Ovšem. Vždyť je to jídlo rovněž tvoje." Rheg napíchl proužek slaniny na tesák a přes pánev jej podal lovci. Jedli mlčky. Slanina byla šťavnatá, ale trochu moc slaná, a Parax se zašel k potoku napít. „Jak ses vlastně vyhnul lovcům?" zeptal se, když se vrátil k ohni.

„Nebylo to těžké. Vlastně mě ani nechtěli najít. Nemůžu říct, že bych jim to dával za vinu. Většinou to jsou ženatí muži, kteří by za sebou nechtěli nechat mladé vdovy."

„Jsi pěkně drzý čubčí syn," štěkl Parax.

„Pravda. Ale jsem taky velmi dobrý s mečem a nožem. Vybojoval jsem pár bitev, Paraxi. Dvě proti mořským lupičům a tři proti norvijským psancům." Poklepal si na náramek z těžkého zlata na levém zápěstí. „Sám strejda Braefar mi ho dal za odvahu. Měl mi ho předat král - ale to by bylo moc trapné."

Parax v jeho hlase zaslechl hněv a rychle změnil téma. „Tak proč jsi mi dovolil, abych tě našel?"

Rheg se zasmál. „Ty jsi mě nenašel, Paraxi, já našel tebe. Bylo mi tě líto. Musí to být tvrdé, ztratit své schopnosti."

„Ano, je to těžké. I když pochybuji, že ty budeš žít dost dlouho, abys zjistil, jak tvrdé to doopravdy je. Tak proč se tu bavíme?"

Mladý muž nejdřív neodpověděl. Zanesl pánev k potoku, umyl ji a vytřel suchou trávou a vrátil ji staříkovi do brašny. Pak se natáhl k ohni. „Byl jsem zvědavý. Vím, proč po mně jdou muži strejdy Braefara. Ale ne, proč poslali králova lovce. Vlastně ani proč jsi nejel s ostatními lovci."

„Král tě nechce vidět mrtvého," řekl Parax.

Rheg se opovržlivě zasmál. „Tak takhle je to? Můj otec mě nechce vidět mrtvýho. Jak dojemné. Za celý můj život se mnou nepromluvil - jen když jsem vyhrál závod o berlinu a on mi předával cenu. ‚Slušný výkon," Za sedmnáct let to jsou jediná dvě slova, co mi kdy můj otec řekl. A nyní mám věřit, že mu záleží na mým dobru?"

„Nemůžu mluvit o tom, na čem mu záleží. Požádal mne, abych tě našel. Dal mi pro tebe pytel zlata."

„Pytel zlata? Jak miloučký!" Rheg plivl do ohně.

„Je to dobrý člověk," podotkl Parax tiše. „Dávej si pozor, dědo," varoval ho Rheg. „Není o mně zrovna známo, že bych ochotně odpouštěl. Za posledních pět dní jsem zabil dva muže. Třetí mi svědomí nezatíží."

„Já slyšel, že zlehčovali tvou mrtvou matku a pak si na tebe počíhali, když jsi je zpráskal pěstmi. U soudu by tě jistě osvobodili."

„A ten pytel zlata mi má u soudu pomoct?"

„Ne," přiznal Parax. „Má ti pomoci, až opustíš země Rigantů. Muži, které jsi zabil, byli příbuzní generála Fiallacha. Fiallach složil krvavou přísahu, že s tebou bude bojovat. Král nechce, aby se ani jednomu z vás něco stalo."

Rheg se zasmál, jeho smích byl veselý, plný dobré nálady. „Chceš říct, že nechce, abych zabil strejdu Fiallacha, ano?"

„Pokud by to tak myslel, byl by to tak řekl," odsekl Parax.

„Mám rád věrnost," řekl Rheg. „Nemám s ní moc zkušeností, ale stejně ji mám rád. Takže tě nechám naživu a vezmu si ten pytel zlata." Hlas mu ztvrdl a prosakovala z něho chladná zuřivost. „Ale možná neodejdu. Možná zůstanu a Fiallacha vyzvu. A před králem mu podříznu krk."

Parax chvíli mlčel. „Jen párkrát jsem u člověka viděl tak hluboký hněv," pravil. „Je mi z toho smutno, Rhegu. Fiallach je umíněný. Je také skvělý bojovník, ale navíc má za ženu sestru tvé matky. Myslíš, že by se duch tvé matky radoval, kdyby věděl, že její syn zabil otce jejích synovců?"

„Ne, to by se neradoval," připustil Rheg a hněv ho přešel. Parax v jeho očích spatřil žal. V té chvíli divokost zmizela a Rheg vypadal mnohem mladší. „Nechám ho žít," řekl. „Ty jsi znal mou matku?"

„Ne. Slyšel jsem o ni."

„A co to znamená?" zeptal se Rheg ledově.

„To znamená, že znám dějiny, chlapče. Byla Connavarovou první láskou, vzala si však jiného, když si myslela, že Conn umírá. Manželstvi však nevydrželo." „Nemusíš být tak upejpavý, ty všiváku! Manželství nevydrželo, protože ji Connavar silou přinutil být mu po vůli a zplodil mě. Poté ji v hanbě opustil. Už s ní nikdy nepromluvil. Zničil jí život, zemřela jako smutná, zlomená žena. To jen abychom dějiny pochopili úplně."

„To není ani zdaleka celý příběh, ale není na mně, abych to s tebou probíral. Zeptám se tě ale na tohle: řekla někdy tvá matka, že si ji podrobil silou?"

„To ani nemusela.“

Parax si povzdechl. „Mám dojem, že lidé vždy věří tomu, čemu chtějí věřit. Nemá smysl se o to přít. Je čas, abych odjel,“ Došel ke klisně, otevřel sedlovou brašnu a vyndal váček zlata, který mládenci hodil.

Rheg se zasmál. „Můžeš se vrátit ke králi a říct mu, že jeho starý lovec je stále nejlepší. Našel vlčí hlavu, když to nikdo jiný nedokázal.“

„Povím mu pravdu - a už nikdy nevyrazím na lov,“

„No,“ řekl Rheg tiše„ jestli mu už chceš vykládat pravdu, tak mu taky vyřiď, že jsem ho za to, co udělal mámě, odjakživa nenáviděl a jednou mu vyříznu to jeho ohavné srdce z těla.“

„Na to, abys porazil Fiallacha, bys musel být hodné dobrý,“ řekl Parax. „Ale abys zabil Connavara, musel bys být ze všech nejlepší. A to ty nejsi, chlapče. Ani zdaleka ne.“

„Možná budu, až se setkáme příště,“ podotkl Rheg tiše.

Parax se unavenš vyšplhal do sedla. „To nemyslím,“ řekl. „Možná že jsem starý, Rhegu, a síly mě opustily. Ale mysl mám stále bystrou a pravdu poznám stejně dobře jako vždy. Proč jsi nepočkal na soud a neodešel volný? A když už ses rozhodl utéct, proč jsi zůstal tady v kopcích a hrál si s lovci na kočku a myš?“

„Protože jsem svobodný a žiju si, jak se mi zlíbí.“

„Ne, udělal jsi to proto, že to chceš skončit,“ prohlásil Parax. „Zarmoutila tě ztráta matky a bolí tě, že tě celý život všichni odmítali a vyhýbali se ti, takže čekáš na smrt. Možna po ní toužíš. Doufám tedy, že máš pravdu, chlapče. Doufám, že odsud odjedeš a strávíš život tím, že budeš rozvíjet své schopnosti. Protože i ty, stejně jako Connavar, v sobě máš šanci být velkým mužem. A nechci tě vidět mrtvého, stejné jako nechci vidět mrtvého jeho.“ S tím Parax pobídl klisnu a odjel z palouku.

• • •

Většina lidí měla pocit, že léta byla k porodní bábě Vorně laskavá. Teď jí bylo přes padesát, dlouhé vlasy měla stále hlavně černé, jenom prokvetlé stříbrem, a hladkou pleť. Když tak seděla na zápraží před domem a dívala se, jak poslední sluneční paprsky zalévají osadu Tři Potoky, vypadala o deset let mladší.

Taková je moc čarodějky, pomyslela si. V žilách jí proudila zemní magie a zpomalovala proces stárnutí. Kdysi ji všichni znali jako Vornu Čarodějku, jíž si vážili a báli sejí. Když teď věřili, že ji její síly opustily, oblíbili si ji a ona si toho velice cenila. Bylo příjemné, když na ni lidé mávali a usmívali se, kdykoliv ji uviděli. Bylo dobré, když ji zvali do svých domovů.

Ano, pomyslela si, léta byla k Vorně laskavá.

Najednou se zachvěla, třebaže nebyla zima. Odsud viděla na Nanncumalovu kovárnu a slyšela pravidelné bušení jeho kladiva. Napravo stál dům, kde kdysi bydleli Connavarovi rodiče, Ruathain a Merie. Vorna si při těch starých vzpomínkách povzdechla. Zadívala se na vysokánské štíty Caer Druagh, kde slábnoucí sluneční světlo měnilo sníh ve světlé zlato. Na horách se toho změnilo tak málo, říkala si. A tolik změn se udalo v našich životech.

Dívala se přes louku k Ruathainovu starému domu a představila si ho, jak se nese po louce se synkem na mohutných ramenou. Ruathain vždycky vypadal plný života a síly. Vorna zavřela oči. Věděla, že žít v lítosti je marné. Plýtvání časem a emocemi. Ale jak člověk stárnul, bylo stále těžší se tomu vyhnout. Lepší vydržet a žal překonat.

Vorna si hověla na sluníčku a znovu uviděla svého manžela Banouina, malého kupce z Kamene, jak vyjíždí na svou poslední cestu s mladým Connavarem po boku. Banouin se obrátil a zamával jí, pak ji poslal hubičku. Vzpomínka stále vyvolávala stažený žaludek a knedlík v krku. Nedožil se toho, aby viděl svého syna.

Ted' odjel pryč i mladý Banouin. Také se na vršku obrátil a zamával. A Vorna byla znovu sama - stejně jako před všemi těmi lety, než Connavar bojoval s medvědem. Než tančila s Banouinem v noci o slavnosti. Než ztratila své čarodějné schopnosti. Než je potají získala zpět.

Vorna vstala a došla k prvnímu potoku, kde se zastavila a tčšila se z krásy světle purpurových náprstníků rostoucích na březích. Myšlenky měla vyrovnané, téměř na pokraji melancholie, a měla pocit, jako by opodál stáli duchové z minulosti. Silný Ruathain, noční ženka Eriatha, chromý Riamfada a zmučená Arian.

„Doufám, že jsi našla pokoj, holka,“ řekla potichu Vorna. Vzpomínka na Arian přinesla další, na jejího syna Rhega. Tak strašné jméno dát dítěti. Ve starém jazyce to znamenalo „prokletí“. Arian, ve své sobeckosti a žalu, chtěla, aby o jejím utrpení věděli všichni Riganti.

Přesto, přes břímě svého jména, se chlapec vyvíjel dobře - jenom o světě nevěděl nic. Podle královského výnosu se všechny rigantské děti měly učit číst a psát. Z nějakého důvodu, který Vorna nechápala, se to Rheg přes všechnu svou bystrost a důvtip naučit nedokázal. Druid - bratr Severák - který učil děti ve Třech Potocích, ho za ní poslal, aby studoval s Banouinem, jenž lekce zvládal levou rukou, avšak i s Banouinovou neúnavnou pomocí se s tím mladý Rheg pral.

Měl však jiné schopnosti, a některé z nich Vornu velice těšily. Usmála se, když si vzpomněla na to jezevčí mládě. Ohlédla se, aby se ujistila, že je sama, pak si klekla, udělala ve vzduchu kruh a zašeptala tři slova moci - starobylá slova v jazyce, kterým již lidé více nemluvili. Mezi náprstníky zazářil stříbrný kruh. Vorna do něj nyní lehce foukla. Vzduch v kruhu se zavlnil jako opar z horka a vytvořil se v něm obraz. Vorna se znovu dívala na devítiletého chlapce a slepé jezevčátko. Klečíc mezi květinami sledovala odvíjející se scénu a v duchu se zatoulala zpátky do toho časného léta před osmi devíti lety.

Setmělo se asi před hodinou, když zaslechla zaklepání na dveře. Vstala z postele, ovinula si šál kolem ramen a vyšla do noci. V měsíčním světle stál Rheg s velmi mladým jezevcem u nohy. Když Vorna otevřela, jezevec se nahrbil a zakýval černostříbrnou hlavičkou.

„Co děláš s tím zvířetem?“ optala se Vorna tiše.

„Byl jsem v lese,“ odpověděl chlapec. „Uviděl jsem ho. Prošel kolem mě a pak narazil do stromu a vzápětí zakopl o

králičí noru. Má něco s očima, Vorno.“

„Jak jsi ho dostal sem?“

„Chvíli to trvalo,“ přiznal hoch. „Hele!“ Poodešel stranou, klekl si a zamlaskal. Jezevce se zakýval a vydal se po zvuku. Když dorazil až k chlapci, ten ho pohladil po hlavě. „Takhle to bylo. Přiměl jsem ho, aby šel za mnou, ale pořád odbočoval. Dostat ho sem zabralo hodiny. Dokážeš ho vyléčit?“

„Na slepotu žádná bylinka není, Rhegu,“ namítla Vorna.

„Ale vyléčíš ho, že?“

„Proč myslíš, že to dokážu?“ zeptala se ostražitě.

„Já udržím tajemství,“ ujistil ji. „Mně můžeš důvěřovat.“

Pohlédla do jeho dvoubarevných očí a usmála se. „Myslím, že můžu,“ řekla. Pak si klekla k jezevci, zlehka mu položila ruce na hlavu a vypustila svého ducha do krevního řečiště zvířete. Mladý jezevce usnul hlubokým spánkem. Byl podvyživený a plný blech a škrkavek. Ale nejhorší problém ležel v mozku. Do lebky se tlačil rakovinný nádor a způsoboval slepotu. Vorna otevřela oči a podívala se na chlapce. „Ve spíži je kus studené šunky. Dej ho do misky a přines sem. A opovaž se vzbudit Banouina!“

Rheg odběhl a vrátil se s masem. Vorna položila jednu ruku na šunku a druhou jezevci na hlavu a znovu zavřela oči. Vplula do nádoru, cítila jeho puls, jeho touhu růst. S nekonečnou péčí se soustředila a začala natahovat zvrhlé buňky do svého těla, nasávala je do krve, rozkládala je, přetvářela hmotu v energii. Studená šunka se jí pod rukou začala kroutit, po prstech jí lezli červi. Na čele se jí zaperlil pot a v čůrcích jí stékal po tvářích. Stále se soustředila. Když byla konečně spokojená, že odstranila všechny stopy rakoviny z těla, narovnala se a otevřela oči. Rheg zděšeně zíral na zkaženou, svíjející se hmotu, v niž se šunka změnila.

„Ti červi byli v jezevci?“ zeptal se.

„Jistým způsobem. Vezmi to a zakopej. Potom toho prcka probudíme a nakrmíme.“

„Nikomu to nepovím, Vorno. Tvoje tajemství je u mne v bezpečí. To ti slibuji.“

„Jak dlouho už to víš?“

„Vloni jsem tě viděl, jak lusknutím prstů zapaluješ oheň. Byl jsem za oknem. Nikomu jsem o tom nepověděl.“

„Proč jsi to tajil?“

„Protože to bylo tvoje tajemství,“ odtušil. „A říkal jsem si, že asi nechceš, aby to lidi věděli.“

„Měl jsi pravdu. Teď běž zakopat to maso.“

Vorna se na výjev v kruhu usmála a luskla prsty. Kruh zmizel a ona vstala. Přitom zahlédla jezdce, přijíždět od východního lesa na bílém grošákovi. „Zbrklý kluk,“ zašeptala. Když však mladý uprchlík přejel most a klusem vyrazil přes louku, zvedla se jí nálada. Jezdec zastavil před domem a s veselým úsměvem seskočil. Zlaté vlasy se mu ve slunci leskly.

„Doufám, že už máš hotové jídlo,“ vyhrkl. „Málem jsem zastavil a snědl koně.“ „Hlupáčku!“ napomínala ho. „Přijet zrovna sem. Chceš, aby tě lovci našli?“

„Á, děláš si zbytečný starosti. Každopádně jsou míle daleko a nedorazí sem dřív než po setmění.“ Zazubil se na ni a pak zavedl bělouše do stodoly. Vorna si povzdechla, potřásla hlavou a zašla do domu. Uřízla pěkný kus slaného koláče s masovou náplní, dala ho na talíř a postavila na jídelní stůl. Přišel Rheg, zavřel dveře a posadil se. Vorna mu nalila hrnek vody, sedla si ke krbu a čekala, až dojí.

V místnosti bylo chladno a Vorna zašeptala slovo moci. V krbu vyšlehly plameny a olízly suché dřevo.

„Nikdy mě nepřestane bavit tě při tom pozorovat,“ prohlásil Rheg, vstal od stolu a uhnízdil se naproti Vorně do starého křesla vycpávaného žíněmi.

Usmála se na něj. Měl otcovy oči a matčinu krásu. „Co máš v plánu?“ chtěla vědět.

Rheg pokrčil rameny. „Žádný nemám. Mám však pytel zlata. Dárek od mého milujícího otce. Ale že je jeho laskavost dojemná.“

„Ke mně byl vždycky laskavý,“ pravila Vorna, „ale nebudeme se o to přít. Mám tě příliš ráda, abych tě chtěla naštvat.“

„Na tebe bych se rozzlobit nedokázal, Vorno,“ prohlásil. „Po mámě jsi byla má největší kamarádka. Vidím, že Banouin už odjel. Myslíš, že se vrátí?“

„To bude záležet na tom, jestli najde, co hledá,“ odpověděla hlasem zatíženým smutkem. Podívala se Rhegovi do jeho zvláštních očí. „Také to bude záležet na tom, jestli se dožije toho, že to najde.“

„Myslíš, že je v nebezpečí? Měla jsi vidění?“

„Mám spousty vidění, jenže žádné se netýká mého syna. Ani tebe. Myslím, že tady mé síly blokuje má láska k vám. Vím jenom, že jede na jih válkou rozervanou zemí plnou násilí a ničení. A není válečník, Rhegu. To vím.“

„Ano, já taky. On není... silný,“ dodal zdráhavě. „Jsi jeho dobrý kamarád,“ řekla s úsměvem. „Vždycky jsi byl.“

Začervenal se. „Vím, že jsem ho vždycky dostal do potíží a ty jsi mě neustále hubovala.“

Potřásla hlavou. „Tebe pochvala vždycky vyváděla z míry. I jako dítě.“

Rheg se zasmál. „Nikdy jsem jich nedostal tolik, abych si na ně zvykl.“ Došel k oknu a otevřel okenice. Potom se zadíval na kopce. Z Nanncumalovy kovárny se stále ozývalo bušení kladiva. „Chudák děda,“ prohodil tiše. „Nejdřív jeho žena, pak dcera. Hodně si vytrpěl.“

„Už jsi mu odpustil?“ zeptala se Vorna.

„Ale ano, odpustil. Bylo pro něj těžký mít zpátky v domě zneuctěnou dceru. Myslím, že to jistým způsobem dával za vinu mně. Avšak nikdy na mě nebyl zlý. Svým způsobem byl dokonce laskavý. Když jsem viděl, jak po mámině smrti pláče, všechen hněv mě přešel.“ Obrátil se k ni a lítostivě se usmál. „Je těžké nenávidět někoho, kdo miloval toho, koho jsi milovala sama.“

„Tak to je dobrá lekce," poznamenala.

„No, já se neučím zrovna nejlíp," přiznal. „Dovedu napsat své jméno a slovo pro koně." Vrátil se k ohni, zase se posadil a opřel si plavou hlavu o opěrku. „Tuhle místnost jsem měl vždycky rád," prohodil. „Je tu takový klid. Cítím se vyrovnaný."

„Já vím, co myslíš," řekla mu Vorna. „Je to dobrý dům. V jeho zdech je uschováno mnoho dobrých vzpomínek."

Rheg se posadil. „Strávil jsem tři noci ve tvý starý jeskyni. Lovci ztratili stopu. Jak dlouho jsi tam vlastně žila?"

„Pětadvacet let."

„Čtvrtý den ráno jsem málem přišel o rozum. Jak jsi jen mohla bydlet na takový samotě?"

„Tenkrát jsem byla jiná. Mladší, zahořklejší."

„Tam jsi zachránila život Connavarovi," podotkl. „Často jsem na to myslel, když jsem se tam schovával." „Kdybych to neudělala, nebyl by ses narodil," poukázala. „A nebyla bych se vdala za Banouinova otce. Takže by tu nebyl ani Banouin. A jaký by byl svět bez vás dvou?"

„Nudnější," odpověděl a jeho úsměv pohasl. „Povez mi o Connavarovi a medvědovi."

„Co chceš vědět? Ten příběh zná každý."

„Ano, to zná. Ale je to všechno pravda, Vorno? Opravdu se postavil medvědovi, aby zachránil chromýho kamaráda? Nebo k tomu měl jiný důvod?"

„Neměl jiný důvod. Snažil se odnést Riamfadu do bezpečí, ale medvěd se rychle blížil. Takže Conn položil přítele na zem a postavil se zvířeti jen s dýkou v ruce. Byl o dva roky mladší, než jsi ty teď." Vorna si povzdechla. „Netvař se tak zklamaně, Rhegu. Copak bys chtěl, aby byl tvůj táta zbabělec?"

„Možná. Nevím, Vorno. Všude, kam přijdu, si o něm lidi vykládají. O tom, jak bojoval s Mořskými vlky, jak vyjel s Železnými vlky, aby na Cogdenském poli rozdrtil kamenické Pantery, o obléhání Mohylového vrchu. Velký Connavar! Hrdina! Jak by takový hrdina mohl opustit mou matku? Jak by mohl svého syna nechat vyrůstat bez jediného pohlazení?"

Vorna se zhluboka nadechla. „Možná by ses ho na to měl zeptat."

„Možná to jednou udělám."

Tváří se mu mihl smutek. Jsi ještě tak mladý, pomyslela si. Nedávno jsi byl ještě kluk. Ale pak ji zachvátil další strach. „Co hodláš dělat teď?"zeptala se ho.

„Dělat? No, uženu ty lovce k smrti, než mě chytí," Zářivě se usmál, ale ona neuhnula pohledem.

„Řekni mi pravdu," vybídla jej tiše. „Co máš za lubem?"

„Nemám nic za lubem, Vorno." Povzdechl si. „Myslíš, že mě máma měla opravdu ráda?"

„Co tím myslíš? Ovšemže tě měla ráda. Milovala tě. Proč se tak hloupě ptáš?" „Občas se na mě divně podívala, pak se rozplakala a řekla mi, ať jí zmizím z očí. Jednou mi dokonce řekla, že jsem příčinou všeho jejího neštěstí,"

„Ano, občas byla dost bezohledná," pravila Vorna. „Ty jsi nebyl příčinou, Rhegu. A Connavar rovněž ne. Všichni jsme obětí své povahy. Arian nebyla dokonalá. Ale tebe milovala. Já vím, že je to pravda, a ty víš, že bych ti nelhala."

„Já vím, Vorno. Včera jsem viděl toho starého lovce, Paraxe. Král ho za mnou poslal."

„Jestli tě někdo dokáže najít, je to Parax."

„No ovšem. Je to lstivý dědouš. Velmi moudrý. Předpověděl mi budoucnost. No, už bych měl jít. Chci ti poděkovat za všechno, co jsi pro mě udělala."

Vorna cítila stále větší strach. Sáhla svým nadáním do jeho mysli. Naplnil ji zármutek, úzkost a prázdnota a s tím touha po smrti. „Počkej!" vyhrkla, když zamířil ke dveřím. „Jestli nemáš nic v plánu, tak bych tě chtěla o něco požádat."

„Pro tebe, Vorno, bych udělal cokoli. To přece moc dobře víš."

„Najdi Banouina. Připoj se k němu a dávej na něj pozor. Hodně by pro mě znamenalo," dodala, když se ještě zastavil u dveří, „kdybych věděla, že jste spolu."

Rheg se ohlédl od otevřených dveří. „Á, už přicházejí," poznamenal. „Ujíždějí s větrem o závod! Je čas, abych šel." Pak se zazubil, a Vorna se uvolnila, protože teď viděla starého dobrého Rhega, rozzářeného a plného života. „O Banouina se neboj," prohlásil. „Najdu ho a pojedu s ním."

„V to doufám," řekla. „Ale moc ráda slyším, že to říkáš, tak honem jeď!"

Usmál se na ni, vrátil se do světnice, zvedl ji do výše a políbil na obě líce. „Dávej na sebe pozor," nakázal jí. „Na světě není moc lidí, které miluju."

Postavil ji na zem a Vorna ho něžně pohladila po tváři. - Už jeď!" Vyběhl z domu. Vorna stála ve dveřích a dívala se, jak se bělouš žene přes louku, přeskakuje plot a cválá k jihu.

Dvacet jezdců otočilo koně a pustilo se do pronásledování.

„Jeho nechytíte," poznamenala Vorna tiše.

• • •

Nikoliv poprvé Banouin zastavil nádherného kaštanového valacha a ohlédl se k severu. Mezerou mezi vysokými borovicemi právě tak rozeznával vzdálené štíty. Podíval se k jihu na zvoucí nížinu a věděl, že jakmile přejede poslední hřeben, z Caer Druagh zbude jen vzpomínka. Mládence přepadl smutek, což ho překvapilo.

Banouin neměl život mezi Riganty rád. Jako malý nesnášel bouřlivé hry, důraz na tělesnou sílu, šerm a zápas. Na vlastní kůži se přesvědčil, že Riganti jsou horkokrevní, násilničtí a prchliví lidé. A přesto ho odjezd velmi tížil.

Den byl jasný a svěží, slunce hřálo. Banouin si prohrábl tmavé vlasy po ramena. Než se vydám za moře, musím se ostříhat, rozhodl se. Občané Kamene nosili vlasy ostříhané nakrátko. Také se denně holili, plnovous či kníry byly jen pro barbary. V duchu se zatoulal z divokých Druaghských hor a představil si bájné město Kámen: město jeho otce.

Lidé o prvním Banouinovi vždy mluvili dobře - o malém Cizinci, který se rozhodl žít mezi Kelty a oženil se s bývalou čarodějkou Vornou. Skvělý muž, říkali, laskavý a udatný. Před devatenácti lety ho nechal zavraždit perdijský král.

Banouin se naposledy podíval na Caer Druagh a pobídl valacha dolů z kopce.

„Jaký byl táta?“ zeptal se jednou své matky.

„Nebyl moc vysoký, ale byl hezký a měl tmavé vlasy, jako ty,“

„Měl světlé oči jako Riganti?“

„Ne, tmavé.“ „Týrali ho, když byl malý?“

„O svém dětství on nikdy nemluvil, synku. Ale jako muže ho nikdo netýral.“

Banouin jel dál. Včera překročil řeku, a pokud věděl, byl den jízdy od osady Gilrath, patřící Jižním Rigantům. Jeho kůň - dar od krále - měl ještě plno sil, třebaže na Banouinův vkus byl poněkud příliš ohnivý. Každé ráno si ho zlobně prohlédl, a když Banouin nasedl, několikrát s ním poskočil, až mu zachřestily kosti v těle. Mladý jezdec měl dojem, že ho kůň nemá rád a na svém hřbetě ho pouze trpí.

„Je to dobrý kůň,“ řekl mu Connavar. „Nenechá tě padnout.“ Banouin se v králově přítomnosti vždycky cítil celý nesvůj. Král byl muž s ohromnou tělesnou silou, vyhlášený válečník a vůdce, jenže Banouina nejvíc znepokojovaly jeho oči. Měl stejné oči jako Rheg, jedno zlaté, druhé zelené. A když se na člověka podíval, jako by mu viděl až do hloubi duše.

„Děkuji, Sire. A děkuji, že jsi byl laskavý ke mně a k mámě.“

„Psst, chlapče, moc jsem toho neudělal. Určitě chceš tu cestu podniknout?“

„Určitě, Sire. Chci vidět zemi svého otce.“

„Muž by měl vědět, odkud pochází,“ děl Connavar. „A být na to pyšný. Tvůj otec byl skvělý muž. Hodně mě naučil. Vážím si jeho památky.“

Tohle mu Banouin záviděl. Velice rád by měl na svého otce vzpomínky, jichž by si mohl vážit. Místo toho, když vzpomínal na rané dětství, viděl jen Kolohnáta, Ruathaina, jak ho nosí na ramenou a jde s ním obhlížet stáda dobytka.

Také teď, tolik let po Ruathainově smrti, Banouin při pomyšlení na něj cítil hluboký smutek. Se širokým úsměvem, dlouhými plavými vlasy a s neuvěřitelně širokými rameny připadal dítěti nesmrtelný, neporazitelný. Když pak zahynul po bitvě s Pannony, Banouinův malý svět se otřásl v základech. Do roka dítě objevilo další důvody k žalu. Na jihu se vylodilo kamenické vojsko a na sever přicházely příběhy o bitvách a vraždění. Ostatní rigantské děti na Banouina dorážely, ohrnovaly nos nad jeho krví, jenom se mu vysmívaly a pošklebovaly. Pak přišly výprasky, a hoch žil v téměř neustávajícím strachu.

Trpěl celé roky, zvláště z rukou Forvara. Tomu zrzkovi zřejmě působilo neuvěřitelné potěšení, když mu mohl ubližovat. Jednou Banouina přivázal ke stromu a připravil dříví na oheň. Nezapálil ho, ale neustále předstíral, že to dělá. Devítiletý Banouin se strachy pomočil.

Z dětství měl jen pár hezkých vzpomínek. Jediná radost pocházela - kromě přátelství s Rhegem - z jeho snění. Ve svých snech cestoval do Kamene a stal se občanem. Měli tam školy a univerzity. Člověk tam mohl studovat a učit se, žít v míru beze strachu z násilí a výhrůžek. Jeden kupec mu prozradil, že v Kameni je velká knihovna, v níž přechovávají přes dvanáct tisíc svitků a mnoho podivuhodných artefaktů. Od té chvíle Banouin po ničem netoužil víc, než aby se tam dostal a mohl usednout v klidném rozjímání. Přinutil druida, bratra Severáka, aby ho naučil číst a psát turgonsky, v jazyce Kamene, a strávil mnoho užitečných měsíců ve Starých Dubech rozhovory s kamenickými kupci, kdy si v duchu vytvářel obraz města svých snů. Znal již jménem všech pět pahorků, rozmístění parků a památníků. Velkou knihovnu postavili ve Fésově parku vedle umělého jezírka. Přicházelo se k ní stromovou alejí. Na jaře na stromech rozkvetly růžové a bílé kvítky, na podzim se listy zbarvily rudě a zlatě. Kolem jezírka byly rozmístěné mramorové lavičky, kde na sluníčku sedávali studenti a se svými učiteli rozmlouvali o filozofii.

Banouin se při té představě přímo tetelil potěšením. Už nebude ve strachu prchat lesem. Už neuslyší vřískot a jek rozdivočelých rigantských mládenců a nebude muset poslouchat jejich naparování o tom, jak si povedou v bitvách. Pochyboval, že by se občané Kamene někdy pyšnili tím, kdo dokáže nejhlasitěji prdnout nebo nejdál dočůrat.

Banouin jel několik hodin, pak začal hledat místo k táboření. Uhnul z otevřené pláně mezi stromy a díval se po místě u potoka a za větrem. Valach zavětřil a zvedl hlavu. Banouin pustil otěže a nechal koně, ať si cestu k vodě najde sám. Když se kůň protáhl hustým podrostem, mládenec zahlédl dlouhý oválný rybník s bílými lekníny, obklopený vrbami, jejichž větve splývaly po čisté hladině. Na vodě plulo několik půvabných bílých labutí. Bylo to idylické místo. Banouin sesedl, odsedlal valacha a chvíli ho hřebelcoval, než ho pustil k vodě.

Asi o hodinu později, když byl kaštanový valach spoutaný a pásl se na trávě, seděl Banouin na břehu rybníka a pozoroval zlaté rybky těsně pod hladinou. Byl uvolněný, těšil se z této chvíle. Pak se spustilo jeho nadání - bodla ledová jehlička strachu. Matka mu vždycky říkala, že jednoho dne zjistí, jak plně využít schopnosti, jež po ní zdědil, ale zatím na to nepřišel. Neměl žádná vidění ani léčivý dotek a nedokázal číst lidem myšlenky. Ale vždycky poznal, když bylo nablízku nebezpečí. To - zatím - byl veškerý rozsah jeho moci.

A nebezpečí bylo blízko.

Banouinovi vyschlo v ústech, když pomalu vstával a otáčel se. Z háje se vynořila trojice mužů - tvrdých, zachmuřených mužů. Neměli pláště, oblečení měli zcela roztrhané a spodky neobratné ušité z jelenice. Všichni tři ale měli meče a nože. Banouin se snažil potlačit strach.

„Přeji dobrý den,“ pozdravil.

První z nich k němu přistoupil. Měl prázdný levý oční důlek a na levé ruce mu scházely tři prsty. V té chvíli mel Banouin své první vidění. Viděl muže, jak běží do bitvy a rozhání se železným mečem. Měl na sobě rigantský plášť se zelenomodrou kostkou. Do kořene nosu ho zasáhl šíp a zabodl se mu do oka. Muž klopýtl, ale dál se hnal na nepřítele.
„Kdo jsi?“ zeptal se muž velice hlubokým, nevrlým hlasem.

„Jsem Rigant, jako ty,“ odpověděl Banouin. „Jsem ze Tří Potoků.“

„Já nejsem Rigant,“ opáčil muž. „Jsem vyvrženec. Toulavý vlk.“

„Na Cogdenském poli jsi bojoval udatně. Proč tě vyvrhli?“

Muž se zatvářil překvapeně. „Ty mě znáš? Ne, jsi příliš mladý, abys pamatoval Cogden.“

„Já si vezmu jeho halenu,“ prohlásil druhý muž, hromotluk s hustým a špinavým černým plnovousem. Banouin se na něj podíval. Muž měl plochý, bezvýrazný obličej a zapadlá, studená očka.

„Proč bys měl dostat halenu?“ zeptal se třetí muž, menší, s tenkým, řídkým plavým knírem. „Bude ti malá.“

„Prodám ji,“ prohlásil Černovous. „Můžeš si vzít spodky a holínky.“

„Proč tohle děláte?“ zeptal se Banouin a snažil se ovládnout hlas.

Jednooký přistoupil ještě blíž. „Protože jsme loupežníci, pitomče. Teď se svlékni a možná tě necháme naživu.“

Banouin se mu podíval do oka a nenašel tam žádné slitování. Roztřásly se mu nohy a cítil se stejně, jako když ho Forvar přivázal ke stromu. Srdce mu prudce bušilo a jenom doufal, že ho nezradí měchýř. „Stejně mě nenecháte naživu,“ prohlásil. „Chcete mě zabít, jenže nechcete, aby byla krev na šatech ani díry v látce. Co jste to za lidi?“

„Chátra toho nejhoršího druhu,“ poznamenal kdosi. Muži se překvapeně otočili a uviděli zlatovlasého válečníka. Přicházel mezi stromy a vedl bílého grošáka. Když došel k nim, pustil otěže, z pochvy u sedla vytáhl obouruční meč a popošel blíž.

„Nebojuj s nimi, Rhegu,“ prosil Banouin. „Nech je odejít“ „Ty se nezměníš, co?“ optal se válečník docela přívětivě. „Vždycky máš měkký srdce. Nemůžeme je nechat jen tak jít. Co další poutník, který tudy pojede? Odsoudili bychom ho k smrti. Tihle tvorové jsou jen červi. A jako s takovými by se s nimi mělo zacházet.“

„Tak červi, jo!“ zasyčel jednooký. „Kdo si -“

Rheg zvedl ruku. „Jestli ti to nevadí,“ pravil, „tak jsem se bavil tady s kamarádem. Jestli si ceníš posledních okamžiků svýho bídnýho života, tak mlč. Kochej se pohledem na labutě nebo na stromy nebo tak něco.“ Obrátil se zpět k Banouinovi. „Proč je chceš nechat naživu? Právě tě chtěli zabít.“

Banouin ukázal na jednookého. „Na Cogdenském poli byl hrdina. Byl velice hrdý a udatný. Bojoval i v bolestech a neustoupil. Oko mu zničil šíp a zmrzačili mu ruku. A přesto vytrval se všemi ostatními hrdiny. Nevím, proč je tím, čím je teď, ale mohl by z něj být zase slušný člověk. Jestli ho zabiješ, už tu šanci nedostane.“

Rheg pohlédl na druhé dva muže. „A co tihle dva? Myslíš, že by se z nich mohli jednou stát laskaví druidi nebo léčitelé?“

„O nich nic nevím. Ale žádám tě, abys je nechal odjet. Neublížili mi.“

„Proč ho posloucháme?“ zeptal se jednookého Černovous. „Je to jenom jeden chlap!“

„To taky je, ty ošklivej čubčí synu,“ opáčil Rheg, „a bude ti vděčný, když prostě tasíš meč a ukončíš tuhle debatu.“

„Nechej meč, kde je!“ křičel Banouin. „Prosím, Rhegu, nech je jít.“

Rheg si povzdechl, přistoupil k jednookému a položil mu ruku na rameno. „Takový je odmalička,“ řekl. „Je to nepochopitelný. Myslím, že je to tou jeho smíšenou krví a tím, že máma je čarodějka. Víte, když ho ostatní děti trápily, nikdy nebažil po pomstě. On jen prostě neví, co je to nenávist. Nikoho, jako je on, jsem nikdy nepotkal.“ Znovu si povzdechl. „A ve mně vyvolává to nejhorší. Takže proti všemu zdravýmu rozumu vás nechám naživu.“ Náhle se rozzářil. „Leda byste, samozřejmě, chtěli bojovat.“

Jednooký setřásl Rhegovu ruku a došel až k Banouinovi. „Nebojím se smrti,“ pravil. „Věříš mi?“

„Ovšem,“ odvětil Banouin.

„Jsem rád, že jsme tě nezabili. Bylo dobrý připomenout si, čím jsem kdysi býval. Vážně věříš, že se tím mužem můžu stát zas?“

„Když budeš chtít,“ řekl Banouin.

„Nejspíš už je pro mě pozdě,“ odtušil jednooký smutně. Pak kývl na ostatní a odešel. Štíhlý blondýn šel okamžitě za ním, ale Černovous chvíli stál a zlobně se díval na Rhega.

„Kdykoliv, kozlí ksichte,“ vyzval jej Rheg.

„Karne!“ křikl jednooký. „Jdeme!“

Karn se zdráhavě vydal za ostatními.

Rheg se posadil na padlý strom a zadíval se na svého přítele. „To byla chyba,“ podotkl.

„Co tady děláš?“ chtěl vědět Banouin.

„Hledám tě, co jinýho. Nemáš něco k jídlu?“

• • •

Banouinovi trvalo celé věky, než zapálil malý ohýnek, konečně však plamínky olízly troud. Rheg se někam zatoulal a Banouin rozbalil sedlové brašny, vyndal starý měděný kotlík, dřevěný talíř, pytlík ovesných vloček a kus sušeného soleného hovězího. Slunce již zapadalo, když se Rheg vrátil a dřepl si naproti Banouinovi.

„Je čas jít,“ prohlásil.

„Jít? Právě jsem zapálil oheň.“

„Život prostě není spravedlivý,“ opáčil Rheg. „Ale jestli chceš být naživu i ráno, radím ti nasedlej koně.“

„Jednooký se nevrátí,“ namítl Banouin. „Nahlédl jsem do jeho mysli a vím, že je v něm ještě dobro.“ „On možná ne, ale ten velký šereda ano. A nepřijde sám.“

Rheg došel ke svému koni a nasedl. Banouin znovu zabalil svou sedlovou brašnu, nasedlal hnědáka a poté se vrátil k ohni. „Nech ho,“ nakázal mu Rheg. „Vlastně ještě trochu přilož. Přitáhne je to sem a odvede ze stopy,“

Banouin poslechl, pak se vyškrábal do sedla a oba muži odjeli mezi stromy dolů na starou silnici.

Po západu slunce se koně jenom ploužili. Ochladilo se a zvedl se studený vítr. Banouin sundal od sedla plášť, rozvázal tkanice a přehodil si plášť přes ramena. Jak látka znenadání zavlála, hnědáka to poplašilo, takže se vzepjal a shodil mládence ze sedla. Banouin přistál těžce. Valach vyrazil k jihu. Rheg otočil koně a rozletěl se za ním. Banouin se posadil. Bylo mu špatně a točila se mu hlava. Rheg se za chvíli vrátil i s kaštanovým uprchlíkem.

Hvězdy a srpek měsíce jasně svítily. „Nestalo se ti nic?“ ujišťoval se Rheg.

„Ne. Ale mýlil ses, když jsi říkal, že neumím nenávidět. Pomalu začínám nesnášet toho koně.“

Banouin ostražitě znovu nasedl. Rheg je odvedl z cesty do stromy lemovaného dolíku, kde se utábořili. Rheg zapálil ohýnek tak, aby jeho světlo zakrývaly okolní balvany. Pak odešel mezi stromy. Když se vrátil, přisedl si k Banouinovi. „Ze silnice není oheň vidět,“ pravil. „Měli bychom tu být poměrně v bezpečí,“

Banouin znovu vybalil nádobí a jídlo. Nedaleko tekl potok a Banouin nabral vodu, přihodil vločky a sůl a postavil kotlík nad oheň.

„Děkuji, že jsi mi zachránil život,“ řekl nakonec.

„Od toho přece kamarádi jsou,“ opáčil Rheg vesele. Mlčky se najedli a Rheg si lehl, hlavu položil na sedlo a přes sebe přehodil plášť.

Banouin nebyl unavený, a tak jenom mlčky seděl u ohně, přihazoval suché větvičky a hleděl na tančící plameny. Z incidentu s loupežníky byl jak zklamaný, tak sklíčený. Ukázal mu, kolik mu schází do rigantského válečníka. Ani jedenkrát ho nenapadlo, že z opasku vytáhne tesák. Byl úplně ochromený strachem a ve chvilce žebral o život.

Podíval se na spícího Rhega. Jeho příjezd je sice překvapil, ale zastrašila je jeho sebedůvěra. Banouin měl dojem, že z jeho přítele vyzařuje síla a cílevědomost. Měl bys stát v čele mužů, pomyslel si, ne být jako toulavý vlk, žijící mimo zákon.

Přesto Banouin věděl, že celý Rhegův život nevyhnutelně směřoval právě k tomuto bodu. Pod nedbalým škádlením, za pohotovým úsměvem byla bezedná studnice hořkosti a hněvu, která ho stahovala dolů, kvůli tomu se bouřil proti autoritám a dělal si nepřátele z lidí, z nichž si snadno mohl udělat přátele.

Banouina napadlo, zda za to může jen otcova nepřítomnost nebo zda by jeho přítel byl stejný tak jako tak. Kdo to mohl vědět?

Banouin se v duchu vrátil k Forvarovi, chlapci, který ho po většinu života týral. Nechoval k němu nenávist. Forvarův otec a dva strýcové padli v bitvě na Cogdenském poli - zabili je kameničtí vojáci. Banouin chápal, proč chlapec začal Kámen a vše s ním spojené nenávidět. Forvarova nenávist nebyla zaměřena vůči Banouinovi jako takovému, Banouin jenom představoval ohnisko jeho nenávisti. Tím, že Banouina štval a mučil, uvolňoval svou bolest a pocit ztráty.

Jenže pochopení nepomáhalo. Nezabránilo utrpení. Banouin se pokoušel s Forvarem promluvit, ale zrzkova mysl byla uzavřená a nenávist bez konce.

Přede dvěma lety došlo k vyvrcholení. Banouin se procházel v kopcích poblíž lesa Stromu přání a Forvar se skupinkou přátel se právě vracel od Riguanských vodopádů, kam si šli zaplavat. Když uviděli Banouina, začali ho honit, ječeli a výskali. Banouin prchal zpátky ke Třem Potokům, jenže nebyl zrovna dobrý běžec, a oni ho snadno dohonili. Tloukli ho a kopali. Pak, když ležel na zemi, napůl v bezvědomí, Forvar vytáhl nůž. Banouin si na tu chvíli vzpomněl, i na příšerný strach, který cítil. Podíval se Forvarovi do zmučených očí a bez sebemenších pochyb věděl, že mu chce mladík vrazit nůž do srdce.

Když se nůž zvedl, na Banouina padl stín. Před očima se mu mihlo cosi tmavého a následoval ošklivý náraz a hlasité křupnutí. Banouin zamrkal. Stál tam Rheg s dlouhou těžkou palicí v rukou. Forvar ležel na zemi s krkem ohnutým v podivném úhlu. Banouin se roztřeseně zvedl na všechny čtyři. Forvar byl mrtvý a jeho přátelé stáli opodál ztuhlí šokem.

„Tys ho zabil!“ vydechl Huin, Forvarův mladší bratr.

Rheg hodil zakrvácenou palici na zem, otočil se k Banouinovi a zvedl ho na nohy. „Jak vážně jsi zraněný?“ zeptal se ho.

Banouin neodpověděl. Nedokázal odtrhnout zrak od mrtvoly.

Došlo k vyšetřování, devět soudců se sešlo pod vedením lairda Braefara. Soud rozhodl, že smrt byla způsobena nešťastnou náhodou. Forvar zemřel následkem svého nevyprovokovaného útoku na Banouina. Rheg ho nechtěl zabít, jen mu zabránit, aby zabil jiného chlapce.

Oheň vyhasl a Banouin se uložil ke spánku.

Probudil se za svítání a dloubl do Rhega, který jenom zachrčel a obrátil se na druhý bok. Banouin mu zatřásl ramenem. Rheg zívl a posadil se. „Spíš moc tvrdě,“ pravil Banouin.

„Ano, s tím jsem měl vždycky potíže. Ale měl jsem nádherný sen. Byly tam ty dvě sestry...“

„Prosím!“ přerušil ho Banouin s hranou vážností. „Žádné sexuální fantazie před snídaní.“

Rheg se zasmál, došel k potoku, kde si svlékl světle zelenou košili a hlavu strčil do vody. Po snídani, k níž měli sušené ovoce a maso, si osedlali koně a vyrazili z dolíku. Rheg si pohvizdoval nějakou veselou melodii a zřejmě měl dobrou náladu. Uhnul s koněm ze stezky. Banouin na něj zavolal: „To vypadá na složitější cestu.“

„Myslím, že tudy to bude rychlejší,“ opáčil Rheg.

„No, tak si tamtudy jeď,“ prohlásil Banouin a pokračoval snazší cestou. Na kraji lesa přitáhl otěže a zděšeně se zadíval na zem. Leželo tam tělo muže s podříznutým hrdlem, krev na zemi tvořila kaluž. Byl to černovousý Karn. Nevidoucíma očima vzhlížel k ranní obloze.

K příteli dojel Rheg. „On a dva další se v noci vrátili,“ poznamenal tiše.

„Dva další?“

„Ano. Ti utekli. Ale měl jsi pravdu, ten jednooký mezi nimi nebyl.“

„Ty jsi zabil Černovousa a pak sis šel lehnout?“ vybuchl Banouin.

„Byl jsem unavený. Ty nespíš, když jsi unavený? Co bys chtěl, abych udělal? Probudit tě, když přišli? K čemu by to bylo? Mám tě rád, příteli, jenže nejsi bojovník. A nemělo smysl tě budit potom, co odešli,“

Banouin odtrhl oči od mrtvoly a pomalu vyjel nahoru na cestu.

Rheg jej následoval. „Chceš si teď poslechnout, co se mi zdálo?“

„Ne, to nechci," vyjel Banouin. „Tam leží mrtvý muž. Ty jsi ho zabil. A pro tebe to nic neznamená, že?"

„Co by to pro mě mělo znamenat? Přišli nás zabít. To bys byl raději, kdybychom umřeli my?"

Banouin zastavil hnědáka a zhluboka se nadechl ve snaze dostat ze sebe hněv. Podíval se na svého přítele a v jeho očích vidci upřímný zmatek. „Ovšemže jsem rád, že jsme naživu," řekl. „Nevadí mi, že jsi ho zabil, Rhegu, ale že se tě to nedotklo. Třeba měl ženu a děti. Třeba měl kdysi šanci být dobrým člověkem. Teď už ji mít nebude. Na jeho těle si pochutnají mrchožraví ptáci a lišky a červi sežerou zbytek." Rheg se zasmál. „Byl jenom hovno nesený proudem života. Na světě je bez něj líp."

„V tomhle případě to možná je pravda," souhlasil Banouin. „Já se však bojím toho, že zabíjíš příliš rychle. Zabíjíš rád. Ale jak dlouho potrvá, než pod tvou čepelí padne dobrý člověk, laskavý a milující?"

Rheg pokrčil rameny. „Jediní, kdo padnou pod mou čepelí, jsou ti, kteří na mě sami zaútočí. To je jejich volba, ne moje. Věděl jsem, že se ten černovousý parchant vrátí. Tak jsem si trochu odpočinul a pak jsem mu šel naproti."

„Jenomže se ti to líbilo, viď?" obvinil ho Banouin. „Když jsi mu podřezával hrdlo, cítil jsi vzrušení."

„Ano, cítil!" odsekl Rheg. „No a co? Byl to můj nepřítel a já ho vyřídil. Tohle praví muži dělají. Bojujeme a jsme na sebe hrdí - a ženy necháváme sedět v rohu a lkát nad mrtvými."

„Praví muži?" řekl Banouin pomalu. „No ovšem. Pravý muž nechce prožít klidný život v přátelství se sousedy. Neplýtvá časem na prohlížení neužitečných svitků a nesnaží se získat moudrost starších. Netouží po světě bez válek, krve-prolití a smrti. Ne. Pravý muž s potěšením podřezává krky ve tmě."

Rheg jen potřásl hlavou. „Nebudu se s tebou hádat, Banouine. Kdyby byla slova šípy, byl bys ten nejnebezpečnější člověk na světě. Ale tohle není rozhovor. Oni nás přišli zabít. Jeden z nich za to zaplatil životem. Ne, nedotýká se mě to. O nic víc, než když jsem Forvara praštil do krku."

Banouinovi se z tváří vytratila barva. „Chceš říct, že jsi ho chtěl zabít?"

„Ano, chtěl jsem ho zabít. A nikdy jsem toho nelitoval."

„Právě v tom se my dva lišíme," pravil Banouin smutně. „Já nepoznal dne, kdy bych na to nepomyslel s lítostí."

„Tenhle rozhovor nemá smysl," prohlásil Rheg. „A kvůli tobě jsem navíc zapomněl na svůj sen."

2

PÁTÉHO DNE VSTOUPILI NA ÚZEMÍ JIŽNÍCH Rigantů. Před nimi se zdánlivě bez konce táhla rozlehlá, zvlněná pláň. Když se Banouin ohlédl, po Caer Druagh nebylo ani stopy. Hory jeho domoviny byly dvě stě mil daleko. Dalších deset dní mířili stále na jih, nocovali ve vsích a dědinách. Všude byli vítáni, poněvadž domorodci dychtili po zprávách o Connavarovi, králi Přízraku. Hodlá vytáhnout na jih a rozdrtit kamenická vojska a zrádné Cenie? Oženil se a má dědice? Banouin jim neměl moc co říci, ale Rheg byl skvělý vypravěč a velmi dobrý pěvec. Po večerech sedával s lidmi, popíjel pivo, vyměňoval si úžasné příběhy a nakonec je dovedl ke zpěvu neslušných písní. Jedinkrát se nezmínil o tom, že je Connavarův syn, ani o králi před cizinci nemluvil neuctivě. To Banouina překvapilo, a jednou ráno, cestou z osady, se na to svého společníka zeptal.

„Mám důvod ho nenávidět," odpověděl Rheg s neobvykle vážným výrazem. „Ale tyhle lidi zachránil, když Valanus odvedl Pantery na sever. Právě Connavar a Železní vlci ho zastavili na pochodu a zahnali nepřítele zpět na území Ceniů. To mu vzít nemůžu. Má nenávist je jen moje."

Osmnáctého dne dorazili k řece Wir a dalších dvě stě mil putovali na říčním člunu s plochým dnem. Dny na vodě byly příjemné, pozorovali okolní krajinu. Banouina zpočátku vyváděla z míry čtyřčlenná posádka, kterou podle něj tvořili samí hrdlořezi. Rheg se jen smál a uklidňoval ho. S posádkou si skvěle rozuměl. Každou noc, když zakotvili u nějaké osady, mohli oba společníci vyvést koně na břeh, aby se napásli.

Jednou večer, když se dostali na území Norviů, se Rheg dostal do hádky s jakýmsi hromotlukem, a odešli si spor vyřídit pěstně. Boj byl rychlý, zuřivý a ošklivý, ale když se blížil konec a oba muži byli zkrvavení a potlučení, Rheg se náhle rozesmál.

„Co je tu k smíchu?" chtěl vědět jeho soupeř.

„No," sípěl Rheg, „jsi ten nejšerednější prevít, co jsem kdy viděl. Ale čím víc tě tluču do obličeje, tím je hezčí."

Diváci zařvali smíchy. Nakonec se usmál i zápasník. „Jsi pěkné drzý ptáček," řekl.

„To jsem. Můžu ti koupit něco k pití?"

„Proč ne?" opáčil muž.

Banouin nedokázal napodobit Rhegův klidný, nenucený vztah k lidem, s nimiž se setkávali, a často sedával sám v rohu a jen pozoroval dění. S trochou hořkosti Rhegovi záviděl jeho schopnost uzavírat přátelství. Uvažoval i o posádce člunu. Byli to tvrdí muži, kterým by rozhodně nevadilo zavraždit cestujícího a hodit tělo přes palubu, jenomže k Rhegovi se chovali, jako by byl jejich oblíbený pokrevní příbuzný. Byla to záhada. Přesto Rheg nebyl kamarádský vždycky. Často býval zamlklý a tvářil se zachmuřeně a zadumaně. Občas, když byl v takové náladě, se vyhýbal osadám a oba přátelé zašli na břeh a utábořili se v lese nebo na louce. Potom vykládal, jak je smutný kvůli tomu, jaký život vedla jeho matka a jak se jí lidé ze Tří Potoků stranili.

„Ale všichni ne," poukázal Banouin, když jednou seděli u ohýnku. „Chodívala na návštěvu za mou mámou. A Kolohnát se k vám choval hezky k oběma."

„Na něj si nepamatuju," řekl Rheg. „Byl jsem ještě malý, když umřel. Ale máma o něm často mluvila. Říkala, že tři noci po tom, co ji její manžel odvrhl, seděla v dědově kovárně se mnou v náruči. Přišel za ni Ruathain. Zeptal se jí, jestli mi její manžel dal dušejméno. Odpověděla, že nedal. Kolohnát jí řekl, že v noci, kdy jsem se narodil, byl na procházce a viděl, jak po noční obloze letí sokol. To je vzácné, říkal, a cítil, že je to znamení. Kdykoliv mi ten příběh vyprávěla, měla v očích slzy. Prý jí položil ruku na rameno a zeptal se jí, jestli by jako mé dušejméno přijala Půlnoční sokol." Rheg si povzdechl. „Byla to první laskavost po mém narození. Povídalo se, že Ruathainova žena byla vzteky bez sebe a

požadovala, aby už za mámou nechodil. On odmítl a často ji navštěvoval, aby viděl, jak se nám daří. Škoda že si na něj nepamatuju. Podle všeho to byl skvělý člověk."

„Ovšem, to byl," souhlasil Banouin. „Máma ho varovala, aby nechodil do té poslední bitvy. Řekla mu, že jestli půjde, zemře. Ale on stejně šel, aby chránil Connavara. Máma věděla, že půjde. Říkala, že jí to zlomilo srdce."

„Ona ho milovala?"

„Nikdy jsem se jí neptal. Možná ano. Něco takového by tě u stařiků nenapadlo, co?"

Rheg se zasmál, dobrá nálada se mu vrátila. „Mí prarodiče většinu nocí řádili tak, až vrzala postel."

„Á, to je nechutné," ohrnul nos Banouin. „Díky, že jsi mi před spaním nasadil do hlavy takový obrázek."

V den, kdy vystoupili ze člunu a pokračovali dál po zemi, uviděl Banouin v očích lodníků upřímnou lítost. Popřáli Rhegovi hodně štěstí na cestách a přiměli ho slíbit, že až se vrátí, vyhledá je, aby si mohli poslechnout o jeho dobrodružstvích. S Banouinem se žádný ani nerozloučil.

Od chvíle, kdy vstoupili do Filairského lesa, cestovali pomaleji. Osady stály dál od sebe a jezdci museli uhýbat hodný kus na východ či západ, pokud chtěli koupit nějaké zásoby. Na každé zastávce se před odjezdem vyptali, kde je další vesnice. Banouin koupil nákladního koníka, aby mohli vzít víc zásob, a Rheg prodal svůj starý bronzový meč, aby si mohl koupit železnou čepel listovitého tvaru a krátký lovecký luk a toulec s dvaceti šípy.

Když jezdci dojeli na konec lesa, lilo jako z konve. Před nimi se táhla Cogdenská pláň, plochá a pustá, jen se tu tyčily mohyly padlých v bitvě. Když Banouin uviděl mohyly, zachvěl se. V ten strašný den tu padlo asi dvacet osm tisíc bojovníků. Banouin doufal, že na bojiště dorazí mnohem časněji a projedou ještě ve dne. Jenže Rhegův kůň ztratil podkovu, takže museli odbočit k osadě, kde kovář vykoval a nasadil novou.

Teď se rychle blížil soumrak a oni se budou muset utábořit na tomto nehostinném místě. Rhegovi to zřejmě starosti nedělalo. Když se setmělo, déšť pomalu ustal. Rhegovi se nějak podařilo zapálit oheň, který syčel a prskal, jak bylo dřevo mokré. Rheg si na mokrou zemi rozložil plášť a brzy usnul. Banouin seděl sám a přikládal na oheň.

Náhle se ho zmocnil strach. Rozhlédl se kolem. Nic neviděl, pouze čtyři mohyly a jasný měsíc. Strach sílil, nesoustředěný, stravující. Banouinovi vyschlo v ústech a srdce mu divoce bušilo.

Pak ucítil jejich přítomnost...

Zprvu viděl jen mlhu valící se přes pole. Pak se změnila, vlnila se a stoupala, až Banouin zahlédl šedé tvary, postavy mužů, chladné a mlčící. Chvíli si myslel, že to pracuje jen jeho strach, že postavy nejsou skutečné - že jsou to jenom jeho představy. Pak postavy získaly jasnější tvar; po Cogdenském poli postupovalo deset řad bojovníků v přílbách s vykládanými lícními chrániči, hranatými štíty a krátkými hodnými meči.

To bylo dávno mrtvé vojsko Kamene. Banouin na ně zíral. Postavy byly průsvitné a v měsíčním světle se třpytily. Když dorazily k mohylám, místo aby vystoupily nahoru, prošly skrz. Všude bylo ticho. Postupující formace se rozběhla. Banouin pohlédl napravo. Tam stála další řada, bledá a přízračná, tentokrát to byli jezdci v pestrobarevném odění. Mlčky zaútočili na nepřítele a oháněli se meči lesklými jako měsíční světlo. Banouin viděl, jak se jeden muž zapotácel, když mu usekli paži. Pak ho do břicha zasáhl oštěp a on upadl, přičemž oštěp zlomil. Koně padali a shazovali jezdce, kteří byli nemilosrdně ubodáni, jak se snažili vstát. Banouinovi se ve strašidelném tichu před očima odvíjela strašlivá bitva.

Do trávy opodál se snesla černá vrána a upřela na Banouina zlovolný pohled. Pak se zezadu ozval hlas, který ho polekal. „O těchto věcech muži zpívají, chvástají se jimi a touží po nich." Banouin se otočil. Stála tam stařena s rameny nahrbenými pod ošuntělou šálou, držící dlouhou zahnutou hůl. K lebce jí jako mlha lnuly chomáčky řídkých bílých vlasů. Byla neuvěřitelně stará. Banouinovi se rozbušilo srdce. Věděl, kdo ta žena je, stvoření Seidhe. Byla to Morrigu, jejíž sliby chutnaly jako slaďoučký nektar a pálily jako jed. Mladý muž mlčel, jen pohledem zalétl ke spícímu Rhegovi. „On mě neslyší a neprobudí se," řekla Morrigu. „Přivítáš mé u svého ohně?"

„Ty... tu nejsi vítaná," přinutil se říci.

„Jak mě to bolí," ohrnula nos. „Od tebe, jehož jsem bezpečně porodila, když příroda rozhodla o tvé smrti."

„Netuším, o čem mluvíš," řekl jí.

„Tak Vorna o mně nemluvila, co? Takové zklamání. Tu noc, kdy ses narodil, byl tvůj život v nebezpečí. Dítě - ty - mělo obrácenou polohu a po ruce nebyli žádné porodní báby ani druidi, aby ji - nebo tebe - zachránili. Tak jsem přišla. A porodila jsem té těmahle starýma rukama."

„Nevěřím ti."

„Ale ano, věříš, Banouine. Je to součástí daru. Vždycky poznáš, když někdo lže."

„I kdybys mě zachránila, určitě jsi k tomu měla vlastní důvody," prohlásil pevnějším hlasem.

„To je pravda," Odmlčela se. „No, jestli tu nejsem vítaná, projdeš se se mnou aspoň?" „Proč bych to dělal?"

„Třeba abys sám sobě dokázal, že nejsi zbabělec, za něhož se považuješ. Třeba abys mi splatil dluh. Třeba čistě ze zvědavosti." Popošla ještě blíž a Banouin viděl, že má kůži pod pravým okem odchlíplou, takže byla vidět kost vespod. Mládenec couvl, „Nebo třeba proto, abys zachránil svého spícího přítele." Banouin se znovu podíval na Rhega. Na jeho hrudi se cosi pohnulo a Banouin viděl, že je to svinutý had. Roztáhl se a plochou hlavu položil Rhegovi na krk.

„Nezabíjej ho," zaprosil Banouin.

„Nechci nikoho zabít," řekla Morrigu. „Chci se jen projít po pláni zabitých."

„Půjdu s tebou," slíbil. „Ale nech zmizet toho hada."

„Jakého hada?" optala se. Banouin se podíval dolů. Rheg klidně spal. Had byl pryč.

Morrigu prošla kolem Banouina a při chůzi se ztěžka opírala o hůl. Mladý muž ji následoval a společně se vydali na bojiště. Zápas byl přímo titánský - ani jedna strana se nechtěla vzdát. Vojsko Kamene bojovalo s disciplínou a odvahou, domorodci pak s vášní a udatností zrozenou ze zoufalství. Banouin viděl spoustu hrdinských činů jednotlivých bojovníků, jichž si účastníci boje ani nevšimli: štíhlý Rigant stojící rozkročen nad padlým kamarádem,

jehož se snaží ochraňovat; kamenický voják se zlomeným mečem útočící na masu Keltů, udeřil do nich štítem a snažil se nepříteli vyrvat z rukou nový meč.

„Proč pořád bojují?“ zeptal se Banouin Morrigu.

„Nevědí, že jsou mrtví,“ odpověděla.

„Jak by to mohli nevědět?“

„Lidská pýcha,“ odtušila.

Šli dál. Banouin zahlédl vysokého pohledného kamenického důstojníka s ostříhanými vlasy, mávajícího nad hlavou krátkým mečem. Jako větrem unášenou ozvěnu zaslechl slabé volání do zbraně. „Ještě jeden útok, mládenci! Ještě jeden útok a den je náš!“ „Kdo je to?“ zeptal se mládenec.

„To je Valanus - nejslavnější ze všech kamenických generálů.“

„Nejslavnější?“ divil se Banouin. „Já myslel, že vyslovit jeho jméno v Kameni nahlas je zločin. Byl první kamenický generál, který prohrál větší bitvu s barbary.“

„Také to je sláva. Všichni znají jej i jeho činy. A to chtěl. Vlastně o to žádal.“

Strašidelná bitva pokračovala, dokud na nohou stál jediný bojovník. Banouin a Morrigu dorazili na vrcholek nejbližší mohyly a mládenec se zadíval na pole padlých. Stříbřitou trávu rozvlnil chladný vánek a mrtví se brzy začali zvedat, celí a nezranění. Vrátili se na výchozí čáru a znovu se seřadili.

A bitva začala nanovo.

„Proč jim někdo neřekne, že jsou mrtví?“ chtěl vědět Banouin. „Mohli by přejít Temné vody a osvobodit se od takového života.“

Morrigu se zasmála. Z toho zvuku se otřásl. „Tak pojď,“ vybídla ho. „Můžeš to říct Valanovi.“

Banouin ji následoval na bojiště. Když Morrigu došla ke kamenickému generálovi, poklepala mu holí na tělo. Obrátil se a podíval se nikoliv na ni, nýbrž přímo na Banouina. „Kdo jsi, duchu?“ zeptal se.

„Já nejsem duch, pane, jsem člověk. To ty jsi duch. Tahle bitva se odehrála před mnoha lety a ty jsi v ní zahynul. Je čas jít dál,“

„Zahynul?“ Valanus se usmál. „Připadám ti snad mrtvý? Zmiz, démone. Toto je můj den. A až to skončí, stanu se pánem této země.“ Obrátil se a zvedl meč. „Ještě jeden útok, mládenci! Ještě jeden a den je náš!“

„No, řekl jsi mu to,“ pravila Morrigu. „Ale v lidské povaze je neposlouchat. Ve smrti stejně jako v životě.“

„Proč jsi tady?“ zašeptal.

„Mám své důvody. Co si přeješ?“ Banouin se zasmál. „Myslíš, že jsem tak hloupý, abych ti to řekl? Jako chudák Valanus, jehož jméno teď proklínají?“

„Žádal bys totéž, co on, dítě? Chtěl bys slávu? Chtěl bys bohatství?“

Banouin se obrátil zády k neutuchající, tiché válce zuřící všude kolem něj a vrátil se do tábora. Rheg ještě spal a oheň dohoříval. Morrigu se objevila vedle něj. „Cítíš, jak tě Caer Druagh volá?“ zeptala se.

„Hory mi opravdu scházejí,“ přiznal. „Myslel jsem, že nebudou.“

„Víš, proč existují Seidhe?“

„Ne.“

„Jednou to zjistíš. A toho dne se vrátíš na Caer Druagh.“

„Co ode mě chceš?“ zeptal sejí. „Nejsem válečník. Netoužím po bojích a slávě. Chci se usadit v Kameni a studovat.“

„Tak to udělej, Banouine. Prohlédni všechny ty starobylé texty. Hledej pravdu ukrytou na zaprášených stránkách a v zažloutlých svitcích. Nenajdeš, co hledáš. Odpověď, až přijde, vzejde z tvého srdce.“ Sedla si na zem a přejela si rukama přes obličej. Kůže se odloupla a odpadla, objevila se kost. Banouin se odvrátil.

„Ano, nejsem zrovna krasavice, co?“

„Nevím, proč by si nějaký nesmrtelný měl vybrat tak pitvornou podobu,“ řekl.

„Třeba jsem si ji nevybrala, dítě.“ Unaveně vstala. „Třeba vidíš pravou podstatu Morrigu.“ Hlas se vytrácel. „Máš se hodně co učit. A první lekce se blíží. Pochop jedno: svůj strach nepřekonáš tak, že před ním utečeš.“

Vrána zamávala křídly a vznesla se k obloze. Banouin se po ní ohlédl, pak se otočil zpátky k Morrigu.

Byla pryč.

Nad horami na východě vykouklo slunce.

Bojiště bylo opuštěné. Banouin se s hlubokým povzdechem posadil k dohasínajícímu ohni. Rheg se probudil, zívl a zarudlýma očima se podíval na Banouina. „To jsi tu seděl celou noc?“

„Ano.“

Rheg se zazubil. „Myslel sis, že si pro tebe přijdou strašidla, co?“

„Taky přišla,“ odtušil Banouin.

• • •

S polednem už byli jezdci daleko od Cogdenského pole a projížděli nízkými zalesněnými vršky shlížejícími na východní pobřeží. V dálce viděli kupecké lodi, cestou na sever se držely co nejblíž u břehu. „Přemýšlel jsem o Forvarovi a jeho smrti,“ řekl cestou Banouin.

„Ach ne, už ne.“

Banouin si námitek nevšímal. „Mnohokrát mě napadlo, jestli by se mohl časem změnit. Byl hodně mladý a smrt jeho otce ho zaslepila nenávistí.“

„Moc přemýšlíš,“ sdělil mu Rheg. „Vždycky jsi to dělal. Byl to surovec a zemřel, poněvadž byl surovec. Konec příběhu, příteli. To, co by se z něj mohlo stát, není podstatné. Je mrtvý a pryč.“

„Možná není pryč,“ poznamenal Banouin a pověděl Rhegovi o strašidelné bitvě a příchodu Morrigu. Přítel ho mlčky vyslechl.

„Jsi si jistý, že se ti to nezdálo?“ ujišťoval se, když Banouin dovyprávěl.

„Jsem.“

„A Valanus si myslel, že duch jsi ty?“

„Ano.“

„Tak proč se ti Stařena zjevila? Co chtěla?“

„To já nevím, Rhegu. Jenže celé to bylo tak beznadějně smutné. Strávit věčnost nekonečným prožíváním scén plných vraždění a smrti. Valanus je pořád přesvědčený, že bitvu vyhraje.“ „No, s tím nemůžeš nic udělat. Tak se soustřeďme na důležitější věci. Mám hlad a potřebuju ženskou.“ S tím Rheg otočil koně a vyjel na nejvyšší kopec, aby si prohlédl krajinu, zda nezahlédne nějakou usedlost či vesnici. Banouin se za ním díval a napadlo ho, jestli jeho přítel s trpícími duchy z Cogdenského pole opravdu nesoucítí.

O hodinu později se Rheg vrátil.

„Asi pět mil na jihovýchod je velká osada obehnaná palisádou. Tak dvě stě obydlí se dvěma společnými síněmi.“ Banouin kývl, ale neodpověděl. Rheg se naklonil a poklepal příteli na rameno. „Jsi podivín,“ prohlásil, „Kdy se poučíš?“

„Musím se ještě hodně učit,“ souhlasil Banouin, „ale co přesně bych se podle tebe měl naučit nejdřív?“

„Žít! Pochopit, co to znamená.“ Tu Rheg zastavil koně. „Rozhlídni se kolem sebe na kopce a stromy. Koukni se, jak slunko háže světlo na ty doubky. Vnímej vítr na tváři. To je život, Banouine. Včerejší noc a strašidelné vojsko jsou už jenom vzpomínkou. Zítřek se ještě nenarodil. Život je teď! Právě v téhle chvíli. Jenomže ty nikdy nežiješ v přítomnosti. Vždycky přemýšlíš o nějaký dávný tragédii nebo hledíš kupředu na nějaký vzdálený sen. Straší ještě Forvar v kopcích? Najdou cogdenští duchové někdy klid? Splní město Kámen všechny mé sny? Proč slunko hřeje? Proč je voda mokrá? Tak se život prožít nedá.“

Banouin potřásl hlavou a cítil rostoucí hněv. „Lepší to než projíždět krajinou a hledat noční ženky, se kterými by ses mohl pomuchlat, kde se opít a porvat se s cizinci. Být jako list, který vítr žene krajinou.“

„Myslíš?“ zeptal se Rheg s úsměvem. Najednou zvážněl. - Všichni jsme jako listí, příteli. Proti horám a moři jsme prchaví jako dech. Nic, co zbudujeme, nevydrží. Na sever od Starých Dubů je zasypaný město. Byl jsem tam. Jeden sedlák vyoral pozůstatky obrovské hradby. Jsou tam na sebe naskládaný kamenný kvádry, co váží padesát šedesát tun. O kus dál je skrytý údolí, kde našli hlavu obří sochy. Jenom nos je delší než obouruční meč. Jaký skvělý člověk to musel být? Možná král. Nikdo nezná jeho jméno ani jméno jeho města. Třeba se pořád ještě toulá po kopcích. Třeba se spřátelil s Forvarem.“ Rheg si povzdechl. „Á, Banouine, ty jsi taková milá jemná duše. Ale za hodinku za dvě, zatímco ty budeš někde sedět a hloubat nad nespravedlností života, já budu nahý s nějakou hebkou, poddajnou ženou.“

S tím Rheg pobídl koně do kroku. Banouin se vydal za ním. „Pověz mi o té soše, co našli,“ požádal.

Rheg si povzdechl. „Tys vážně neslyšel ani slovo z toho, co jsem povídal, viď?“

„Ovšemže slyšel. Avšak teď mi pověz o tom zasypaném městě.“

„Connavar nechal tu hradbu vykopat, jenomže byla moc velká a dlouhá. Myslí si, že se táhne mnoho mil. Podle bratra Severáka se tam ještě pořád pracuje, teď lidi hledají poklad. Král Přízrak potřebuje hodně zlata, aby mohl nakoupit zbraně pro svá vojska, a doufá, že mu ho dodají pohřební mohyly.“

„Rád bych věděl, jak dokázali zvednout tak velké kvádry. A proč?“ dumal Banouin.

„Tady to máš!“ vyhrkl náhle Rheg. „Už jsi zase někde v minulosti - takže se uvidíme v blízké budoucnosti.“

Odcválal k jihovýchodu a osadě obehnané palisádou.

• • •

Stejně jako tolik keltských osad, ani městečko Šeptající Voda nepůsobilo dojmem, že by výstavbu někdo plánoval. Původní norvijská osada, asi dvacet domů, byla postavená u říčky, jež vytékala z kopců a cestou k jezem překonávala řadu bílých balvanů. Jezero mělo tvar hrušky. Na místě necelých dvacet mil od pobřeží na východě a poblíž řeky se širokým ústím se z osady brzy stalo středisko obchodu. Bylo tu dost stavebního dříví a okolí bylo úrodné a zelené, takže tu rychle vyrostlo město. V nížině se dařilo pšenici, výš byly pastviny pro dobytek, ovce a kozy, a Šeptající Voda prospívala. Domů přibývalo. Necelé dvě míle daleko byla objevena ložiska železné rudy a uhlí, která přilákala další usedlíky.

Teď za palisádou žily asi tři tisíce lidí a další čtyři tisíce v blízkém okolí. Byla tu skladiště, krámy, boudy, kovárny, sídlili tu krejčí, sedláři, klenotníci a kupci prodávající všechno možné. Stály tu mlýny, koželužny, truhlářské dílny, vyráběly se tu povozy, byli tu chovatelé koní a spousta cizích obchodníků včetně flotily koňmi tažených bárek, na nichž se zboží přepravovalo k moři.

Ve svých sedmnácti letech Rheg ještě nikdy tak veliké město neviděl. Považoval za velké Staré Duby, ale tady bylo dvakrát víc lidí, a když projel otevřenou bránou, cítil se celý nesvůj, jako by se na něj tlačily masy. Podobné myšlenky zahnal a našel nájemnou stáj, podkonímu předal bělouše a požádal ho, aby zvíře vyhřebelcoval a dal mu oves.

Podkoní, muž středního věku, s kulatými rameny, se ho zeptal, nechce-li valacha prodat. Rheg řekl, že ne.

„Mohl bys dostat pěknou sumičku, chlapče. Je silný a má bystré oko. Je rychlý?“

„Rád běhá,“ řekl Rheg. „Pověz, kde je tu nejlepší noční ženka?“

„Nejlepší co?“ nechápal muž.

Odpověď mládence překvapila. „Noční ženka,“ zopakoval pomaleji a říkal si, zda snad muže nezmátl jeho rigantský přízvuk.

„Ten výraz neznám, chlapče.“

„Mladá žena, která nabízí... společnost pro muže.“

„Aha, myslíš kurva? Jo, těch je tu plno. Ale je konec týdne a je tu síla chlapů z dolů a kováren. Budeš mít štěstí, když najdeš kurvu, která nebude mít nohu zaháknutou nějakému chlapovi kolem boků. V krčmách štěstí nenajdeš, to ti

povím zadarmo. Mohl bys zkusit severní čtvrt'. Ty dražší jsou tam.“

„Dražší?“

„Deset stříbrňáků za hodinu rozkoše, tak se to povídá. A jedna noc stojí zlaťák.“

„Zkusím krčmy. Stejně potřebuju nocleh.“

„Ale vyhni se Zelenýmu duchovi,“ varoval ho podkoní. „Tam najdeš akorát potíže a násilí. U vlaštovky je dobrá hospoda a dají člověku i slušnou snídani.“

Rheg mu poděkoval a zeptal se na směr. Mezitím přijel Banouin.

Zakrátko oba muži procházeli tržištěm plným lidí a klikatou stezkou mířili na kopec ke skupině domů kolem otevřeného náměstí. První budova, hospoda U zeleného ducha, byla velká, asi sto stop dlouhá, dvouposchoďová, s doškovou střechou. Na sluníčku před hospodou se vyhřívalo několik mužů s hliněnými džbánky piva. Když se mládenci přiblížili, vzhlédli.

„To jsme zrovna potřebovali, když nám teď ženský došly,“ prohodil jeden, individuum s kyselým výrazem a obličejem protkaným jizvami černými od mouru. „Dva fajnoví hošánci rovnou ze statku.“

Rheg se zastavil a zasmál se. „Hele, Banouine,“ řekl vesele. „Tohle často neuvidíš - chlápek, co dokáže prdět pusou,“ Dřepl si k horníkovi a namočil prst do jeho piva. Pak ho olízl. „Dobré pivo,“ řekl. Muž vykulil oči. Rheg se zasmál, ladně vstal a zamířil do hospody. V šenku bylo asi třicet dlouhých stolů a u většiny seděli hromotluci a cpali se gulášem nebo popíjeli pivo.

„Nelíbí se mi tu,“ šeptl Banouin.

„Tohle je Zelený duch. Doporučili mi ho,“ opáčil Rheg. „Moc rychle soudíš.“ Zašel dozadu, kde plešatějící tlusťoch otíral špinavým hadrem bar.

„Máš pokoj na noc?“ zeptal se ho Rheg.

„Vždycky máme pokoje,“ odvětil tlusťoch. „A co ženy?“

Muž zavrtěl hlavou. „Rozebraný. Bude ti muset stačit dáma Ručka a jejich pět malých dcerušek. Pokoj stojí půl stříbrňáku. Předem.“

„Přátelské místo, viď?“ poznamenal Rheg k Banouinovi. „Nejsi rád, že jsi tady?“

Banouin si povzdechl.

„Chceš ten pokoj, nebo ne?“ optal se tlusťoch.

V té chvíli se ozvalo řinčeni rozbíjeného nádobí. Rheg se otočil a uviděl mladou ženu v tenké vlněné košilce potřísněné pivem, stojící nad třemi rozbitými džbánky. Tlusťoch oběhl výčepní pult a vrhl se k dívce. „Ty pitomá, nemotorná krávo!“ječel.

„Jeden z chlapů mě chytil,“ bránila se.

Vlepil jí facku, až odletěla stranou a upadla na stůl.

Rhega to ohromilo. Nemohl uvěřit vlastním očím. Z tváře se mu vytratila barva, když vyrazil přes šenk. Tlusťoch se znovu napřáhl po dívce, ale Rheg ho chytil za ruku, otočil ho a pravým zvedákem ho zasáhl do břicha. Následoval levý hák, až se tlusťoch rozplácl na pilinami posypané podlaze.

„Co jsem živ jsem neviděl, že by muž uhodil ženu,“ řekl. „Najdi si zbraň. Pak tě rozpářu od krku po břicho.“ Tlusťoch, strachy bez sebe, před rozzlobeným horalem couval.

„Nechci zbraň. Nechci s tebou bojovat.“

„Ty nechceš bojovat? Vyzval jsem tě, člověče.“

„To je mi jedno! Nebudu s tebou bojovat,“

Překulil se na kolena, poodlezl o kus dál, vyškrábal se na nohy a rozběhl se zpátky k baru. Proběhl dveřmi za barem a s prásknutím je za sebou zavřel. Rheg jen vrtěl hlavou.

„Jak mohl odmítnout bojovat?“ divil se.

„Je to jenom zbabělec. Na světě není nikdy nedostatek zbabělců,“ poznamenal muž s prošedivělým vousem, sedící u stolu vedle. Rheg se na něho podíval. Stejně jako většina ostatních, i on byl celý od uhelného mouru. Dívka byla na kolenou a sbírala střepy. Rheg si k ní přiklekl a položil jí ruku na rameno. Podívala se na něj a unaveně se usmála. Tvář měla poďobanou od neštovic a na levé líci jasnou rudou podlitinu. „Mrzí mě, že ti ublížil,“ řekl Rheg.

„Už to bylo horši,“ opáčila. „A taky bude.“

„Pozor, chlapče!“ zavolal šedovousý horník.

Rheg vzhlédl. Zadní dveře se prudce otevřely. Do místnosti vstoupili dva podsaditi chlapíci s palicemi. Tlusťoch zůstal stát ve dveřích. Ted' se usmíval. „Chceš s někým bojovat?“ vřeštěl. „Máš příležitost.“

Tu pořízci vyrazili. Rheg vstal, ukročil napravo a vykopl. Zasáhl prvního muže do kolena ve chvíli, kdy muž přenesl na nohu váhu. Koleno se prohnulo dozadu. Muž s pronikavým výkřikem upadl. Druhý muž se rozmáchl a palice zasáhla Rhega vysoko do ramene. Horal se zhoupl a levým hákem muže tvrdě praštil do vousaté brady. Muž se zapotácel. Rheg ho kopl do obličeje.

Tlusťoch stál ve dveřích. Rheg popoběhl, lehce se přehoupl přes bar, popadl ho za halenu a hodil proti zdi.

„Je mi to líto! Je mi to líto!“ kvílel hostinský. Najednou zmlkl, otevřel pusu a po zdi se svezl na kolena. Rheg vytáhl dýku z jeho hrudi. Umírající zamrkal. „Neubližuj mi!“ zašeptal. Ze rtů mu splynula krvavá slina, pak přepadl na podlahu. Rheg si otřel dýku do jeho haleny, vstal a zbraň schoval. Rozhostilo se ohromené ticho. Nikdo se nepohnul, jen šenkýřka zvedla ruku k ústům, jako by chtěla potlačit výkřik.

Rheg vyrazil z hospody. Banouin se okamžitě rozběhl za ním. „Měli bychom odjet z města,“ radil. „Mohli by tě chtít oběsit.“

„Neudělal jsem nic špatnýho,“ namítal Rheg.

„Probodl jsi neozbrojeného muže,“ poukázal Banouin.

„Ne, nebyl to muž. Udeřil ženu a nechtěl bojovat. Neměl žádnou čest. Byl to hnusák, špinavý červ," „Varoval jsem tě, Rhegu. Zabíjíš příliš rychle," poznamenal Banouin smutně.

„A ty rejpeš hůř než manželka," odsekl Rheg. „Máš však pravdu. Odjedeme z tohohle místa. Zabít ho mi docela zkazilo den."

„Ne tolik jako mně," zabručel Banouin.

• • •

Dojeli pár mil od Šeptající Vody a utábořili se v jeskyni nad mořem. Banouin zapálil oheň, avšak Rheg odešel ven a posadil se na vrcholek útesu, odkud pozoroval měsíc nad tmavými vodami. Banouin ho tam chvíli nechal a přikládal na oheň. Rheg měl jednu z těch svých ponurých nálad a netoužil po společnosti.

Zbývala jim jen trocha jídla a Banouin snědl tyčinku uzeného masa, kterou koupili před pár dny. Pak se opřel, zadíval se na stenu jeskyně a pozoroval stíny tančící na šedém kameni.

Rheg zabil příliš rychle. Tlusťoch byl tyran a zbabělec, ale to nebyl důvod, aby zemřel udušený vlastní krví. Horší bylo, že věděl, že Rheg tam šel hledat nějaké potíže. Poznal ten výraz, který se příteli vloudil do jeho zvláštních očí, lesk a záři, které předcházely násilí. A přesto k němu byl Rheg vždycky laskavý, zřejmě chápal jeho odpor k násilí a touhu po klidném studiu. Mladší muž ho chránil a byl ochoten nechat se spíš vyloučit ze společnosti, než by se vzdal jejich kamarádství.

Banouina to dost mátlo. Když byl Rheg šťastný, dokázal okouzlit i to nejtvrdší srdce a spřátelit se s kýmkoliv. Lidé ho měli upřímně rádi. Banouin si vzpomněl na posádku hrdlořezů na člunu a náklonnost, jíž chovali k jeho společníkovi Děsivé bylo pomyšlení, že kdyby kdokoliv z nich řekl špatné slovo, Rheg by je mohl stejně dobře zabít. Bylo by to jiné, kdyby ho Connavar přijal? Mládenec přiložil pár klacíků a vzpomínal, jak se před pár týdny ptal matky, proč se tak velký muž jako král obrátil zády ke svému synovi.

„To je složitá otázka," řekla Vorna. „Ale předpokládá, že velikost v jedné oblasti musí znamenat velikost ve všech. To se pravdě neblíží ani zdaleka. Connavar je dobrý člověk a já ho velice miluji, ale je drsný a neodpouští. Také v sobě má - stejně jako Rheg - touhu konat násilí, kterou jen stěží ovládá," Podívala se mu do očí, vstala z křesla a došla k oknu, které zavřela, přestože bylo horko. „Nechci, aby někdo slyšel to, co ti teď řeknu, Banouine, a nechci, abys to někde opakoval. Nikdy. Mám tvé slovo?"

„Jistě, mami."

Znovu usedla do křesla a zhluboka se nadechla. „Před mnoha lety se Connavar oženil s mladou rigantskou ženou jménem Tae. Hluboce ji miloval. Riskoval život, aby ji zachránil před Mořskými vlky, a přivedl si ji do Tří Potoků. Pak se stal lairdem a přestěhovali se do Starých Dubů. Jednou Connavar zašel do lesa Stromu přání, aby si tam promluvil se Seidhe. Dostalo se mu varování, aby nikdy neporušil slib, byť by byl sebeméně významný.

Jednoho dne brzy poté slíbil Tae, že se o polednách vrátí do Starých Dubů, aby ji doprovodil na vyjížďku ke krásnému jezeru, o kterém slyšel vyprávět. Jenomže cestou domů uviděl před chýší v kopcích stát jednu ženu."

„A to byla Arian," přerušil ji Banouin.

„Já vyprávím."

„To já už ale vím," namítl. „Pomiloval se s Arian a narodil se Rheg."

„Poslouchej!" sykla Vorna. „Arian byla jeho láska z dětství, ale byla..." Vorna zaváhala. „Tohle nesmíš nikde opakovat!"

„Už jsem ti to slíbil. Pokračuj."

„Poznala mnoho mužů - už jako hodně mladá. Chodila do kopců ke kupecké stezce a líhávala s muži za peníze. Měla v sobě jistou potřebu a myslela si, že to nikdo neví. Nikdo kromě noční ženky jménem Eriatha, která jí pomohla s potratem několika dětí. Ale já to věděla. Byla zasnoubená s Connavarem, když se však popral s tím medvědem a všichni si mysleli, že svým zraněním podlehne, Arian se dala dohromady s Častou a o samainu se za něj provdala. Jenže, jak víme, Connavar nezemřel. Přežil a zesílil. Arian nikdy neodpustil a vyhýbal se jí.

V ten strašný den, když ji uviděl stát samotnou před chýší, se mu všechny staré city vrátily. Ona plakala a prosila o odpuštění. Pověsila se na něj." Vorna si povzdechla. „Muži nejsou silní, Banouine. Klín u nich vždycky zradí srdce. Její manžel byl pryč na celý den a Connavar se s ní vyspal.

Ve Starých Dubech čekala jeho žena, aby si vyjeli k jezeru, jak jí slíbil. Když se nevrátil, požádala Ruathaina, aby ji na tu vyjížďku vzal on. A on to udělal. Avšak cestou zpět na Ruathaina čekala skupina vrahů. Vystřelili po něm šíp, který ho minul a místo něj zabil Tae. Connavar zapomněl na varování Seidhe. Porušil slib - a jeho mladá žena zůstala ležet v trávě mrtvá.

Když se doslechl, co se stalo, na chvíli se úplně pomátl. Vrahové pocházeli z jedné pannonské rybářské vesnice, poslal je laird Rybář. Connavar šel do té vesnice sám, zabil lairda a jeho syny a vesnici vypálil. Do posledního domu. Zabil spoustu lidí - včetně žen a dětí. Připomíná ti to něco?"

„Ano. Rhega."

„Ano, Rhega. Je synem svého otce. Ale když pak Connavar přišel k rozumu, tížila ho nesmírná vina. To břímě nosí dodnes. Už se na Arian nedokázal podívat. Nikdy o ní ani o jejím dítěti na veřejnosti nepromluvil. Samotná jejich existence je neustálou bolestnou připomínkou jeho zrady a strašlivých činů, které napáchal."

„Vždycky jsem si myslel," pravil Banouin, „že Arian je dobrá žena." „Pitomče!" vybuchla Vorna. „Copak jsem snad řekla, že není dobrá? Řekla jsem, že potřebovala muže - to je slabost, chceš-li. Ale to ještě neznamená, že je zlá. Rhegovi byla dobrou matkou a byla velice laskavá. Myslím, že Connavara nikdy nepřestala milovat. Vina ji tížila stejně jako jeho." Vorna si povzdechla. „Oba se provinili stejně. A přesto je Connavar - jak říkáš - velký muž, takže mu bylo odpuštěno. Arian si lidé v duchu poznačili za poběhlici, která způsobila smrt Tae. To není spravedlivé. Dokonce i její rodina se k ní obrátila zády. Hlavně Govannan. A sestra Gwydie ji nikdy nepozvala k sobě do Sedmi Vrb."

„Proč to Rhegovi někdo nevysvětlil?“ zeptal se Banouin.

„A k čemu by to bylo? Svou matku miloval a považuje ji téměř za světici. Byl jediný v jejím životě, kdo ji bezvýhradně miloval. Bylo na ní, aby mu to pověděla - pokud by chtěla. A ona nechtěla.“

„Je to tak tragické,“ vyhrkl Banouin. „A nekončí to, že? Arian je mrtvá, ale Rheg žije dál se vší hořkostí,“

„Ta hořkost by nezmizela, kdyby prostě pochopil pravdu,“ podotkla Vorna. „V tom mi věř, synáčku.“

„Vždyť ale nic z toho není Rhegova vina,“ namítal Banouin. „Jeho matka zradila svého manžela, stejně jako Connavar zradil svou manželku. Rheg je jenom nevinný, který trpěl.“

„Všichni trpěli.“ S neskonalou láskou pohlédla na svého syna a pohladila ho po tváři. „Říká se, že v pravdě je svoboda. Občas to je pravda. Jenomže většinou ne. Pravda může být jako rána dýkou do srdce. Když zemřel tvůj otec a ty ses narodil, zmítala jsem se mezi žalem a radostí. Skoro mě to zničilo. A jednou, když jsem se na tebe dívala, jak ležíš v kolíbce, jsem měla pocit, že láska je pro mne prokletím, ne požehnáním. V té chvíli jsem si přála, aby ses nikdy nenarodil, abych tvého otce nikdy nepoznala. Abych se nikdy nezamilovala. Taková je pravda, Banouine. Řekni mi, jakpak se ti líbí?“ „Chápu to,“ odpověděl. „Nezlobím se, ani mi to nevadí.“

„A co kdybych ti to pověděla, když jsi byl o pět let mladší a ostatních chlapci tě nenáviděli a opovrhovali tebou?“

„To by mě zničilo,“ přiznal. „Byl bych moc mladý, abych to pochopil.“

„Ano, dítě by si k té pravdě přidalo vlastní vnímání. „Máma mne nemiluje,“ „Jsem nechtěné dítě.' Totéž v podstatě udělal mladý Rheg. Connavar ho neuznal, tudíž ho Connavar musí nenávidět, a rovněž jeho matku. Connavar je zloduch. Nepřítel. Tak se Rheg vyrovnal se svým vnímáním pravdy. A stále ho to pronásleduje.“

„Nemůžeme tedy nic udělat?“

„To bych neřekla. On v sobě má ohromnou sílu, věrnost a lásku. Když u sebe bude mít dobré přátele, ještě by mohl najít správnou cestu. Tohle pro něj můžeme udělat. Být dál jeho přáteli.“

„Já vždycky budu,“ slíbil Banouin.

Tančící stíny na stěně jeskyně ho uspávaly. Vyhlédl ven a viděl, že přítel stále sedí na vrcholku útesu. Unaveně vstal a vydal se za ním. „Je krásná noc,“ prohodil, když si sedl k plavovlasému válečníkovi a spustil nohy přes okraj útesu.

„Ano, to je,“ souhlasil Rheg. „Některým připadá noc nebezpečná, jenomže já tmu miluju. Připadá mi věčná a klidná. Když jsem byl malý, tak pět šest, a byla teplá noc, máma mě brávala k Riguanským vodopádům. Plavali jsme v měsíčním světle. Vzpomínám si, že jsem chtěl být rybou a plavat pořád. Ty noci jsem miloval. Když jsme vylezli z vody, ona zapálila oheň a pak jsme si sedli a snědli večeři, kterou přinesla. Potom jsem byl vždycky ospalý a ona mě zabalila clo pokrývky, držela mě v náručí a já jí usnul s hlavou v klíně. Byly to ty nejklidnější noci, nikdy se mi nic nezdálo.“

„To je opravdu zvláštní,“ poznamenal Banouin, Jak tě hezké vzpomínky vždycky rozesmutní. Stejné to bylo s Kolohnátem. Když jsem byl malý, pořád jsem vybíhal na dvůr, abych viděl, kdy už k nám zase přijde na návštěvu. A pak jsem byl radostí bez sebe a utíkal mu naproti. Když si teď vzpomenu na jeho obličej a ty jasné modré oči, mám v krku knedlík. Tolik věcí by bylo jiných, kdyby tenkrát nepadl v bitvě.“

„Možná. Možná ne,“ odtušil Rheg. „V duchu jsem hrával takovou hru. Co kdyby...? Je to pěkně pitomá hra. Co se stalo, stalo se. Nedá se to odestát. Kdybych mohl tento den vrátit, byl bych se Zelenému duchu vyhnul. Nebo, pokud ne, tak bych tomu tlusťochovi jenom napráskal. Jenomže to nemůžu vzít zpátky. Stejně jako se nemůžu vrátit k Riguanským vodopádům, posedět s mámou, zabalit se do pokrývky a sníst koláč.“

„Život občas vypadá nespravedlivý,“ poznamenal tichým hlasem Banouin.

Rheg se zasmál. „Ano, ale jsou i dobré časy. S tvou mámou jsme jednou zachránili jezevce. Bylo slepé a ona ho vyléčila. Pak jsme ho odvedli do lesa a dívali se, jak se vydává za novým životem. To byla báječná noc. Rád si myslím, že z něj vyrostl skvělý velký jezevce s vlastní družkou a mláďaty. Možná ano. Nebo ho možná zabili lovci. Naštěstí se to nikdy nedozvím.“ Rheg zvedl kámen, vyhodil ho vysoko nad útes a díval se, jak padá do vody. „Doufám, že až poplujeme, bude moře klidné,“ utrousil.

„Ty se mnou pojedeš přes moře?“

„Ovšem. Slíbil jsem tvý mámě, že tě v pořádku doprovodím do Kamene.“

„Budu v pořádku,“ tvrdil Banouin a náhle byl celý nesvůj. „V Kameni se ti podle mě nebude líbit.“

„Jestli ne, tak se rozloučíme,“ odtušil Rheg. „A teď se mi chce spát.“ Vstal a odešel do jeskyně.

Banouin chvíli seděl ztracený v myšlenkách. Rhega miloval, ale pomyšlení, že do Kamene přijede s ním, ho skličovalo a tísnilo. Bylo to jako přivést divokého medvěda na svatební merendu. Zastyděl se, ale nemohl tu představu dostat z hlavy.

• • •

Rheg ležel v jeskyni a snažil se zvládnout již známý příval žalu, hledal cestu z deprese, kterou cítil. Parax měl pravdu. Chtěl lovce trochu prohnat a pak padnout v boji a ukončit tak svou hořkou existenci. Rheg si to neuvědomil, teprve když to Parax vyslovil nahlas, došlo mu, jaká je pravda. Ne že by zrovna chtěl zemřít. Miloval život, teplo slunce na tváři, šum vodopádu, volání sokola na lovu. Nešlo jen o smrt Arian, ani bolest z toho, že ho Connavar neuznal.

Spíš to bylo kombinaci všech těchto a mnoha dalších tlaků, k nimž patřila hlavně osamělost po letech, kdy ho odháněli jeho vrstevníci, a pak, jak dospíval, mu nabízeli jen podřadnou práci, neboť nedokázal zvládnout něco tak prostého jako čtení a psaní. Skoro jako by král vyhlásil tuto obtížnou povinnost pro Riganty, Pannony a Norvie, jen aby přidal další k nesnesitelným tlakům působícím na Rhegův život.

Ležel v jeskyni a cítil, jak v něm roste hněv. Vorna mu nejspíš zachránila život, když ho požádala, aby se postaral o jejího syna. A teď se ten syn, Rhegův jediný přítel, za něj stydí. Viděl výraz v jeho očích, když mluvil o tom, že ho doprovodí do Kamene, náhlý děs a hrůzu. Neprozradil Banouinovi, že si toho všiml, a bolelo ho to o to víc, že musel svou bolest skrývat.

Jenže svou bolest musel skrývat vždy. Kdy jsi vůbec lidem ukázal skutečného muže? říkal si. Kdy jsi vůbec nechal

spadnout tu masku? Veselý Rheg, bystrý Rheg, Rheg vypravěč, zpěvák košilatých písniček. V jiných osadách kromě Tří Potoků byl Rheg oblíbený u každého, koho potkal, ale muž, s nímž se smáli a žertovali, nebyl stejný jako muž pod maskou.

Svoje pocity skrýval dokonce i před svou matku. Už tak trpěla dost, usoudil, a tak s ní žertoval a smál se. Nikdo jiný její úsměv vyvolat nedokázal. Nikdo jiný se o to ani nepokoušel. Teď byla pryč. Ani Vorna ji nedokázala zachránit. To ho mátlo, protože slepému jezevci Vorna rakovinu odstranila a vrátila mu zrak, a to jí Rheg také vmetl do tváře.

„Samotné kouzlo už nestačilo," vysvětlovala mu Vorna. „Arian už neměla vůli žít."

Dnes už to Rheg chápal. Cítil to sám, nahoře v kopcích, když po něm šli lovci.

Cítil to nyní ve studené jeskyni.

Hlavu měl plnou Arian. Kdy, napadlo ho, konečně ztratila vůli žít? Často se procházívala nahoře v kopcích a hledívala k severu. Rheg věřil, že vyhlíží Connavara, doufá, že jednou pojede kolem, zastaví se a promluví s ní. Nikdy to neudělal.

Přede dvěma lety, když mu bylo patnáct, rozhodl se Rheg s králem setkat - setkat se s ním tak, aby si s ním Connavar musel promluvit. A až by si promluvili, Rheg by se ho byl zeptal, proč se jich straní. Plán byl docela prostý. Rheg musel jen vyhrát závod o beltinu, běh na pět mil krajinou. Potíž byla v tom, že mezi Riganty jenom ze Tří Potoků bylo přinejmenším sedm dalších mladíků rychlejších než on.

A tak Rheg každý den trénoval, po celé měsíce, zvyšoval svou vytrvalost, dusal po rozblácených stezkách, pobíhal po kopcích, štval se až na hranici zhroucení. Zprvu se občas musel zastavit a zvracel vedle cesty. Pak běžel dál, plíce jako v ohni, svaly pálící. Postupně zesílil, neustále jej poháněl pomyšlení na setkání s otcem, na to, že v jeho očích konečně uvidí pýchu.

Závod byl velice tvrdý. Jeden chlapec od severních Pannonů s ním držel krok čtyři z pěti mil, ale Rheg mu na poslední míli utekl a klusal k ohňům na úpatí Starých Dubů. Posledních dvě stě kroků běžel mezi řadami jásajících horalů a nakonec uviděl krále. Stál se svými bratry Braefarem a Bendegitem Braném.

Connavar byl velký muž se širokými rameny. Na sobě měl slavný sešívaný plášť v barvách pěti kmenů a u boku bájný seidheský meč, o němž se tvrdilo, že prosekne i kámen a železo.

S bušícím srdcem a praskajícími plícemi Rheg v cíli zpomalil, pak se zastavil s rukama v bok a podíval se králi do očí. Bylo to jako dívat se do vlastních očí a jejich pohledy se setkaly. Connavarův zjizvený obličej byl dokonale bezvýrazný, král se ani neusmál. Nakonec popošel blíž a řekl: „Slušný výkon." Načež se obrátil na patě, a než mohl Rheg popadnout dech a něco odpovědět, odešel.

Na okamžik se rozhostilo ticho, potom k němu přistoupil Bendegit Bran a položil Rhegovi ruku kolem ramen. „Šampión je ze Tří Potoků," zvolal a poplácal Rhega po rameni. „Byl to skvělý závod." Lidé znovu zajásali a Brand Rhega odvedl, jak se k cíli blížili další závodníci.

„Jsi v pořádku?" zeptal se Bran.

Rheg se strýci podíval do sličné tváře a kývl. „Jen unavený," řekl a podíval se za něj na Connavara, jenž v dálce stoupal do kopce ke Starým Dubům. „Copak král nezůstane na hostinu?"

Bran byl na rozpacích. „Je to samotář. Zřídkakdy se mezi lidmi zdržuje dlouho."

„Zaslechl jsem, že loňský vítěz závodů seděl vedle něj u stolu," podotkl Rheg.

„Tak ty budeš letos sedět po mém boku," prohlásil Bran.

„Myslím, že půjdu domů," odtušil Rheg.

„To jsou dva dny jízdy, Rhegu. Zůstaň. Bav se na hostině."

Rheg odešel, nasedlal půjčeného koníka a odjel do noci.

O osmnáct měsíců později, když vybojoval první šarvátku s Mořskými vlky, v níž dva zabil a zranil třetího, dostal za odměnu zlatou sponu, kterou doteď nosil na zápěstí. Tradice říkala, že ji předává král. Rheg ji převzal od Braefara. Tehdy už ho to nepřekvapilo.

Asi tou dobou začala Arian scházet. Jedla jako vrabec a hubla. Dokonce ani Rheg už ji nedokázal rozesmát. Rheg si přitáhl pokrývku k tělu, obrátil se na bok a položil si hlavu na sedlo. Slyšel Banouinovy tiché kroky, když se přítel vrátil, ale nechal oči zavřené.

Doprovodím tě v pořádku do Kamene, řekl si v duchu, a až budou v dohledu městské hradby, rozloučím se s tebou.

• • •

Vozy se ploužily prudkým lijavcem, pár unavených koní pomalu šlapal s hlavami skloněnými před větrem. Vozka seděl schoulený pod plachtou s pravou rukou na opratích a druhou kolem ramen dospívající dívky.

Přes plachtu byli oba promočení na kůži a dívka se třásla. „Jak daleko to je, tati?" zeptala se.

„Podle mapy jsme asi míli od mostu," odvětil jí stařec. „Pak možná pět mil. Do soumraku bychom tam měli být."

Když to říkal, usmíval se. Zešeřilo se, jako by již padla tma. Appius zvedl bič a práskl jím koním nad hlavou. Zvířata se napřela do postrojů a vůz nabral rychlost. Dívka se přitulila k otci. Poplácal ji po zádech, natáhl ruku a stáhl jí kapuci do čela, aby ji ochránil před deštěm. Kapuce již byla mokrá. Dívka k němu vzhlédla a usmála se. Srdce mu poskočilo. Podobá se své matce, pomyslel si. Je tak krásná.

Zadíval se před sebe, kde mapa ukazovala silnici. Při tom pomyšlení jen nešťastně zavrtěl hlavou. Silnice? Byla to široká rozbahněná stezka, hrbolatá a nerovná, a jeho vůz se kymácel v hlubokých kolejích, jež vyjezdily další neohrabané povozy. Jenom pitomec nebo barbar mohl tohle nazývat silnicí. To doma v Kameni byly silnice! Silnice z kamene pečlivé položeného přes štěrk a písek.

Povzdechl si. Doma v Kameni byli také rudí knězi, krvavé soudy, upalování. Vítr utichl a déšť se zmírnil. Už je nešvihal do tváří, jen padal na plachtu. Na západě mezi mraky vysvitlo slunce. Appius si shrnul kapuci, objevily se krátké
bílé vlasy. Lia se na něj podívala a usmála se. „Všechno vypadá tak krásně, když svítí sluníčko," poznamenala.

„Právě teď by krásně vypadaly lázně s párou stoupající z provoněné vody," podotkl, „A potom masáž a dlouhý spánek."

„Barus říkal, že město je docela civilizované. Měli by tu mít lázně."

„Hlavně pokud tam není žádný chrám," opáčil a dobrá nálada jej přešla.

„Kněži nepřekročili vodu," řekla Lia. „Zatím." Zaklonila se a protáhla, sundala si plášť s kapuci a vytřásla z něho vodu. Podíval se na ni a okamžitě pocítil příval nových sil. Tmavé vlasy měla ostříhané nakrátko podle nejnovější kamenické módy, což zdůrazňovalo její výjimečnou krásu, velké tmavé oči a zářivý úsměv. Napadlo ho, zda se na ni jen dívá očima otce, ale pak si vzpomněl, jaký účinek měla na mladší důstojníky. Většina v její přítomnosti oněměla. Možná tady, v řiti říše, se vzdá těch pitomostí, které jí vštípila její matka. Pak, po rozumné době, se budou moci vrátit do Kamene a zaujmout místa ve slušné společnosti. Lia se bude moci vdát za muže, jehož bude milovat, a pozná skutečné štěstí. A on bude moci vysedávat na sluníčku a dívat se, jak jeho vnuci vyrůstají.

Snad se toho dožiju, pomyslel si nešťastně. Bolelo ho v zádech a cítil, jak mu v mokru a zimě otékají kolena. Již padesát let vojákoval, pochodoval za každého počasí a spal na studené zemi. Je zázrak, že ještě vůbec chodím, pomyslel si.

Ale ani v nejhorších nočních můrách nečekal, že svůj život dožije za vodou právě v té zemi, která způsobila zkázu kamenického vojska. Při té vzpomínce se zachvěl. Ze všech účastníků toho zbrklého podniku vyšel jen Appius se ctí, když své Pantery zorganizoval do bojového oddílu a stáhl se do bezpečí opevněného tábora, který zřídili předešlé noci. I tak ztratil polovinu svých mužů. Ten chlap, Connavar, byl démon v lidské podobě. Svoje oddíly sestavil skvěle, a Valanus, očekávaje obvyklou keltskou taktiku hromadného útoku, padl do pasti. Vojáci zůstali odříznutí od zásobování a nemohli si ani postavit tábor, byli unavení a hladoví. Nejdřív na ně zaútočila těžká jízda a pak lučištníci na koních. Cogdenské pole. Z toho jména mu naskakovala husí kůže. Dvanáct tisíc vojáků z Kamene tam padlo.

Doma v Kameni to vyvolalo nesmírný šok. Appia zatkli a postavili před soud, avšak jeho tři další důstojníky uznali vinnými jen z nedbalosti. Hlavní nápor vzteku se snesl na mrtvého Valana, jenž, jak se říkalo, vedl svých patnáct tisíc mužů proti nepřátelskému voji čítajícímu milion bojovníků. Byl to tak nehorázný nesmysl, že tomu Appius nemohl uvěřit. Ale lidé ano. Jejich pýcha jim nedovolila ani pomyslet na to, že by kamenické vojsko porazilo pouhých třicet tisíc Rigantů. Nikdo nechtěl slyšet pravdu - kromě Jasaraye. Ale i ten jenom potají.

Appius vzpomínal na den, kdy si ho generál - ještě ne císař - pozval do svého domu a přinutil ho opět prožít celou bitvu do poslední chvíle. Chtěl po něm, aby mu namaloval bojové řady, rozpomněl se na strategii. Nejdřív Riganti zabili všechny cenijské zvědy, které Valanus používal, takže vojsko muselo pochodovat naslepo. Poté se za ně dostal vyčleněný oddíl, zničil zásobovací třen, pobil vozky a spálil vozy. Nakonec Valana na Cogdenském poli obklíčily spojené sily Rigantů, Norviů a Pannonů, všichni pod Connavarovým velením.

„Já ho vycvičil," poznamenal Jasaray a Appius měl dojem, že v generálově hlase zaslechl náznak pýchy.

„Vycvičil jsi ho zatraceně dobře," prohlásil Appius. „Budeme tam muset vyrazit s dalším vojskem - a rychle."

Jasaray zavrtěl hlavou. „Všechno má svůj čas. Porážka vyděsila obyvatelstvo. Už nevěří tomu, že rada bude dělat rázná rozhodnutí. A já také ne. Věřím, že Kameni by mel vládnout jen jeden člověk. Osud našeho města by měl ovládat jediný mozek."

„Tvůj, generále?" zeptal se Appius.

„Jestli mne povolají, nebylo by vlastenecké odmítnout. Kde stojíš ty, starý příteli?"

„Tam, kde vždycky, Učenče. Po tvém boku."

„Nic jiného jsem nečekal," přiznal Jasaray.

Vůz nadskočil, jak kolo narazilo na zabořený kámen. Appius zastavil koně a došel k překážce. Už viděl most. Byla to dřevěná stavba, jen asi padesát stop napříč.

Ano, podporoval Jasaraye, díval se, jak se stává císařem. Když se však jeho vlastní rodina dostala do potíží...? „Nevkládej víru v císaře," zašeptal.

„Říkal jsi něco, tati?"

„Ne, jenom jsem přemýšlel nahlas."

„Nebude mít Barus nějaké potíže kvůli tomu, že nám půjčil dům?" zeptala se náhle Lia.

„Žádné potíže nebudou. Nejsme uprchlíci, Lio. Nedoručili nám žádné dokumenty. Nespáchali jsme žádný zločin."

„Věděli jsme však, že nám je chtějí doručit, když jsme utekli."

„Neutekli jsme," vyštěkl Appius. „Požádali jsme císaře o svolení, abychom se mohli vzdálit z Kamene. On nám svolení dal. To je všechna jeho pomoc. Takže jsme neutekli."

„Jsi zahořklý. Nesluší ti to. A stejně, odjeli jsme uprostřed noci, zatímco naše přátele odváděli do vězení. Mně to připadá jako útěk."

„Žádné mé přátele nezatkli, Lio. Nikdy jsem se neřídil jejich hloupými způsoby. A nikdy nebudu."

„Já si nemyslím, že byli hloupí," namítla. „A nevěřím, že by je za hlupáky považoval Pramen."

„Ano, to je skutečně mocný bůh, tenhleten Pramen. Každý, kdo v něj věří, skončí na popravišti, a on nehne ani prstem. Ale nebudeme se kvůli tomu zase hádat. Už jsem si tím prošel s Pirae." Při zmínce o ní se oba odmlčeli. Appius nebyl u toho, když ji rudí kněži zatkli. Sloužil právě na východní hranici, pomáhal potlačit nějaké povstání. Do Kamene dorazil noc po soudu a nestihl ani popravu. Pirae odmítla odvolat a ty, kteří ji obvinili, nazvala „malými muži s malými sny".

Připadalo mu poněkud zvláštní, že žena, která celý život vyhledávala zakázaná potěšení, kráčela na smrt s odvahou a důstojností. Podíval se na Liu. Nebyla jeho dcera. Zplodil ji některý z Piraeiných mnoha milenců. Pochyboval, že by dokonce i Pirae věděla, který to byl. Přesto Liu miloval víc než kohokoliv ve svém životě. Byla sluncem pro jeho duši. Chladnou vodou na poušti jeho života.

Pirae ho zradila úplně ve všem. Byla trucovitá a rozmazlená a většinu jeho majetku rozházela na neuvěřitelně drahé šaty, hedvábí a satén, róby poseté drahokamy a všemožné tretky. Nikdy neprojevila sebemenší zájem o cokoli, co mělo nějaký smysl. A pak, ve čtyřiceti letech, se postavila moci knězi, vzepřela se jim vědouc, že ji zabijí.

„A všechno kvůli nějakému stromu!“ vybuchl.

„Proč tě pomyšlení na Strom tolik rozčiluje?“ chtěla vědět Lia.

„Cože?“

„Zase jsi mluvil o Stromu.“

„Neuvědomil jsem si, že jsem to řekl nahlas.“

„Strom jenom představuje moc Pramene, jako duch, jenž se šíří vzhůru, ven, dovnitř i dolů podle ročních dob. Nemá to nic společného s uctíváním stromů. Tu hloupou lež vymysleli kněží.“

„A proč to nechápeš ty?“ opáčil. „Kněži v Kameni zastupují moc. Postavit se proti nim je umíněné a velice nebezpečné. Kvůli tomu jsme skončili tady, v téhle zapomenuté žumpě.“

„Já bych bývala klidně zůstala,“ připomněla mu.

„Zůstala a zemřela,“ poukázal.

„Za některé věci stojí za to zemřít.“ „Ano, ale ne za stromy,“ prohlásil.

Spřežení zastavilo před mostem. Appius tam stál a díval se na rozbouřenou řeku, ženoucí se kolem pilířů. Stavba vypadala křehce a zanedbaně. S tichou kletbou se Appius posadil a zapráskal bičem. Koně vstoupili na dřevěná prkna. Z černých zpěněných vod se vynořilo nafouklé tělo mrtvého býka, jež sebrala povodeň. Tělo narazilo na mostní pilíř, který se prohnul a praskl. Vůz poskočil. Appius na kozlíku vstal a znovu zapráskal bičem. Vyděšení koně se napřeli do postrojů.

Pak se most zbortil.

Appia to vymrštilo z kozlíku. Hlavou narazil na zábradlí, takže když padal do vody, byl již v bezvědomí.

• • •

Banouin se skoro celý den cítil bídně, a nejenom kvůli svištícímu větru a silnému dešti. Nespal zrovna nejlépe, jeho sny byly plné úzkosti a ponížení. Byl rád, že si většinu svých snů nezapamatoval, ale jeden mu uvízl v hlavě. Stál nahý uprostřed Kamene a davy lidí se mu smály. Hluboko v nitru znal původ toho snu, díky čemuž se cítil jako zrádce a nevděčník.

Depresivní náladu a neklidné sny s ní související v něm prostě vyvolávalo pomyšlení na to, jak ho Rheg doprovází do Kamene. Banouin měl v plánu koupit si vhodné oblečení, ostříhat si vlasy a zapsat se na univerzitu. Zakrátko se stát občanem Kamene, splynout se životem toho úžasného místa. Už žádné posměšky a pošklebování, žádný pocit, že někam nepatří. Plánoval si, že se stane učencem a bude žít tichým životem plným rozjímání a studia. Teď mířil k městu svých snů ve společnosti zuřivého násilníka, ztělesňujícího to nejlepší i nejhorší v rigantském muži.

A přesto ho tento muž chránil po většinu jeho mladého života a trpěl kvůli tomu nenávistí svých vrstevníků. Z takových myšlenek byl Banouin sklíčený a cítil se naprosto bezcenný.

Dopoledne přestalo pršet a Rheg pohodil hlavou a popojel blíž ke svému příteli. „Dneska nejsi zrovna veselý společník,“ podotkl.

Banouin se nuceně usmál, „To je tím deštěm.“

„No tak,“ řekl Rheg a plácl ho po rameni. „Na to tě znám už moc dlouho. Když máš takhle protažený obličej, tak ti něco dělá těžkou hlavu. Ještě pořád si děláš starosti kvůli tomu tlusťochovi?“

„Ne. Přemýšlel jsem o svém životě mezi Riganty,“ odpověděl Banouin, což byla aspoň částečně pravda.

„A o čempak?“

„Nebyl jsem zrovna šťastný,“ přiznal Banouin váhavě. „Je to těžké, když tě nenávidí za něco, s čím nemůžeš nic udělat. Nejsem zodpovědný za to, jaká krev mi proudí v žilách. Proč mě nemohli přijmout prostě jako Vornina syna?“

Rheg pokrčil rameny. „Ano, měl jsi vážně těžký život.“

„Nikomu z nich jsem neublížil,“ pokračoval Banouin a do hlasu mu pronikal hněv. „A oni mě nenáviděli. Ty ses, na druhou stranu, pořád zaplítal do rvaček a oni tě měli rádi. Nebo by měli, kdybys je nechal. Nedává to smysl.“

Rheg se k němu otočil a tvářil se, jako by chtěl promluvit, ale pak změnil názor a popojel dopředu. Bělouš si opatrně vybíral cestu blátem. Tak rozhovor náhle skončil a Banouin se zamyslel nad svou poslední větou, zda snad Rhega nějak nechtěně neurazil. Popleteně pobídl hnědáka za Rhegem. Když přítele dojel, podíval se mu do tváře. Neviděl v ní hněv, ale dobrou náladu taky ne. „Co je? Co jsem řekl?“ zeptal se.

„Na muže, který chce být učencem,“ řek Rheg, „vidíš věci příliš zjednodušeně.“

„Chtěl bys, aby to bylo podrobnější?“

„K čemu by to bylo?“ otázal se Rheg. „Odcházíš od Rigantů. Minulost je pryč.“ „Stejně bych to rád věděl.“

Rheg pohlédl na převalující se mračna. Brzy se dá znovu do deště. V dálce zahřmělo, což poplašilo koně. Rheg bělouše pohladil po dlouhé šíji a šeptem ho uklidňoval. Pak se podíval na Banouina. „Tady máš příklad,“ řekl. „Koně se polekali. Co jsi udělal?“

„Co tím myslíš?“

Rheg zatáhl za otěže a přiblížil se. Banouinův hnědák byl stále jankovitý a Rheg ho uklidnil. „Celou dobu si na toho koně stěžuješ,“ začal. „Vyhazuje. Nemá tě rád. Ale když se poleká, ty ho nepohladíš, ani na něj nepromluvíš. Pro tebe je to jenom nákladní prostředek, který tě donese k moři. Sedíš na něm, ale nejedeš na něm. Nepokusil ses s tím koněm promluvit, stát se jeho přítelem.“

„Co mají koně společného s tím, o čem se tu bavíme?“

Rheg potřásl hlavou. „Ty to vážně nevidíš, viď? Stěžuješ si, že tě lidi nemají rádi. Ale kdy jsi pro někoho něco udělal? Vloni, když Nianovi chytila stodola a všichni mu běželi pomáhat hasit, kde jsi byl ty? Zůstal jsi doma. Když jsme se

vraceli přes Tři Potoky, celí od sazí a popela, prošel jsi kolem, dokonale čistý a svěží. Stejně dobře jsi na sobě mohl mít napsáno: ‚Na nikom z vás ani na vašich potížích mi nezáleží,“ Jednou si uvědomíš, že jsi, co jsi, poněvadž ses rozhodl takový být. S tvou krví to má jen málo společného.“

„Tohle není spravedlivé! I pololepý by viděl, že Nianova stodola už nejde zachránit. Bylo to plýtvání silami.“

„To plýtvání silami lidi sblížilo. Ukázalo to, že jim záleží na druhých, že jsou ochotní pro druhé podstoupit nebezpečí. Když mu stodola shořela, Nian si mohl aspoň sednout s hřejivým vědomím, že má skutečné přátele, kteří při něm budou stát. A dva dny nato se titíž lidé sešli a postavili mu novou stodolu. Bylo to plýtvání silami? A toho dne jsi tam taky nebyl.“

Znovu se spustil déšť. Rheg si nasadil kapuci na hlavu a přitáhl si kožený plášť k tělu. Banouin zuřil, ale cokoli by řekl, to by přehlušila bouře. Rhegova slova ho žrala. Celý život se mu Riganti posmívali a tloukli ho. Proč by mu mělo záležet na jejich stodolách nebo na jejich životech?

Když se začalo smrákat, déšť se trochu zmírnil a obloha na západě se slabě rozjasnila. Oba společníci jeli po břehu rozvodněné řeky. Před nimi na břehu uvízl rozbitý vůz. Ve vodě se zmítal kůň a zoufale se snažil udržet hlavu nad vodou. Rheg pobídl bělouše do cvalu, když dojel až ke koni, seskočil ze sedla a přelezl zničený vůz. Odepjal si opasek s mečem a odhodil ho na břeh, pak skočil do řeky ke slábnoucímu zvířeti. Dýkou přeřezal postroj a potopil se pod vodu.

Banouin ho sledoval ze břehu. Třikrát se Rheg vynořil a zase se potopil. Konečně se kůň dostal od vozu, ale byl příliš vyčerpaný, aby dokázal vylézt nahoru. Rheg k němu doplaval a zařval na Banouina. „Tak tam jenom tak neseď, ty parchante! Vzadu na voze je provaz.“ Šokován jeho výbuchem Banouin sesedl a vylezl na vůz. Bylo tady několik truhlic a dvě smyčky provazů. Banouin si je obě přehodil přes rameno a přelezl na druhou stranu. Uklouzl a málem upadl, ale zachytil se zpola potopeného kola. Vůz se naklonil. Banouin se lekl, že ho vůz zavalí, zpanikařil a vyrazil na blátivý břeh. Vzal jeden provaz a udělal na něm smyčku. Když se přiblížil ke kluzkému rozbahněnému břehu nad řekou, ruce se mu třásly a dvakrát se mu nepodařilo přehodit smyčku zmítajícímu se koni přes hlavu. Uspěl teprve na třetí pokus. Smyčka se zatáhla a Banouin se snažil vytáhnout koně z vody. Podjely mu nohy - a unavené zvíře sklouzlo zpátky a přepadlo na bok. Jak se rozhánělo kopyty, zasáhlo Rhega do hlavy. Mladík vykřikl. Banouin viděl, jak padá do proudu. Neslo ho to asi sto yardů, potom se zachytil nějaké větve a vytáhl se z vody. Když se vrátil, Banouin viděl, že má na čele krvavý šrám. Rheg proběhl kolem Banouina ke svému bělouši a vyhoupl se do sedla. Pobídl koně blíž, vzal si od Banouina provaz a ovinul ho kolem sedlové hrušky. Pak s běloušovou pomocí opatrně vytáhl vyčerpaného koně z vody. Ten se vyškrábal na břeh, stál tam v zapadajícím slunci a celý se třásl. Rheg sesedl, došel k němu a hladil ho po krku a bocích. „Bojoval jsi dobře, krasavče,“ mluvil na něj tichým hlasem. Náhle se vůz utrhl od břehu, převrátil se a proud ho odnesl i s tělem druhého koně, jenž byl pod vodou.

Rhegovi tekla krev z čela. Setřel si ji. „Je mi to líto,“ řekl Banouin. „Mělo mě napadnout uvázat ten provaz k sedlu.“

Rheg chvíli neříkal nic, poté jen pokrčil rameny. „Koně jsme zachránili, takže to dobře dopadlo.“ Banouin mu prohlédl ránu. Nebyla hluboká, nebylo třeba ji šit, ale silně krvácela a nad levým okem se Rhegovi dělala boule.

Vítr utichl a Banouin cosi zaslechl. „Slyšel jsi to?“ zeptal se druha.

„Ano. Znělo to jako pláč.“

Ozvalo se to znovu, jasněji. „Pomozte nám!“

Před nimi se říční břeh prudce zvedal a nad vodou bylo plno balvanů. Banouin se tam rozběhl a vylezl do svahu. Zadíval se na ženoucí se vodu a uviděl, jak asi třicet stop od kraje vody se nějaká mladá žena drží vyčnívající skály. Kolem skalisek bylo plno pěny a ženu to mohlo každou chvíli smést. Pak spatřil, že drží ještě další postavu, bělovlasého muže, jenž se chabě snažil vyškrábat výš na skálu.

Připojil se k němu Rheg a nejdřív si prohlédl uvízlý pár a pak břeh. „Sem koně nedostanem,“ prohlásil a tiše zaklel.

„Tak co budeme dělat?“ zeptal se Banouin.

Rheg odběhl k místu, kde Banouin nechal provazy, přehodil si je přes rameno a opatrně sestoupil k vodě. Banouin sešplhal za ním. Plavovlasý válečník si přivazoval provaz k pasu.

„Do toho proudu jít nemůžeš,“ namítl Banouin.

„Tak co navrhuješ, příteli?“ zeptal se Rheg a v očích měl hněv. „Třeba bychom si tady mohli sednout a dívat se, jak umírají, než abychom plýtvali silami.“ „Tak jsem to nemyslel,“ řekl Banouin. „Chtěl jsem říct, že ty tam nemůžeš. Krvácíš na hlavě a jsi vyčerpaný po tom, jak jsi zachraňoval toho koně. A i kdyby ses k nim dostal, já bych neměl dost síly, abych vás vytáhl. Půjdu já.“

Rheg nic nenamítal, jen si odvázal provaz od pasu a uvázal ho Banouinovi. „Musíš do vody vstoupit kus proti proudu,“ radil mu. „Jinak tě proud smete přímo kolem nich. Miř k nim šikmo. Až se dostaneš blíž, otoč se, abys do skály narazil nohama. Jinak ti to rozmačká žebra.“ Podíval se Banouinovi do očí. „Určitě to chceš udělat?“

„Jistě že ne,“ odsekl Banouin. „Tak se do toho dáme.“

Oba muži odběhli asi sto kroků po břehu. Pak Rheg popustil provaz a Banouin skočil do vody a začal plavat rychlým kraulem. Proud byl nebezpečnější, než si myslel, a brzy ho začaly bolet paže. Rheg utíkal po břehu a držel provaz, ale stále byl kus pozadu, když Banouin viděl, jak se na něj řítí skály. Zoufale se otočil, ale neměl čas úplně natáhnout nohy, takže to s ním o skálu pěkně praštilo. Ramenem a pravým zápěstím mu projela prudká bolest. Proud by ho byl smetl, kdyby po něm žena nebyla chňapla. Stáhla ho zpátky a jemu se podařilo zachytit se na kameni.

„Tvůj přítel nás nedokáže vytáhnout všechny,“ zvolala žena. „Pomoz tátovi. Já to zvládnu na břeh po provaze.“

Banouin měl příliš velké bolesti, než aby se hádal. Mladá žena se chytila provazu a začala se přitahovat. Banouin natáhl pravou ruku a snažil se bělovlasého muže udržet, ale prsty měl úplně bez citu. Stařec se chabě usmál a zaťal prsty do Banouinova rukávu. Když se mu celou vahou pověsil na ruku, Banouin vykřikl. Muž ho okamžitě pustil a málem šel pod vodu. Banouin se pootočil, zahákl nohy muži kolem trupu a přitáhl si ho blíž. Stařec se vynořil.

„Dej mi ruku kolem krku,“ nakázal mu Banouin. Stařík poslechl. Banouin se zadíval na břeh. Dívka už se dostala na

břeh a připojila se k Rhegovi u provazu. Rheg zvedl ruku a ukazoval Banouinovi, že si má pospíšit. Banouin starce co nejpevněji uchopil levou rukou a odrazil se z poměrného bezpečí u skalisek. Kolem obou zavířila voda a provaz se napjal. Banouin se chvíli bál, že zemře, málem mu praskly plíce. Pak se vynořil na hladinu a ucítil tah provazu. Nohama dosáhl na dno. Starý pán byl v bezvědomí, ale Banouin ho nepustil.

Rheg nechal dívku, aby držela provaz, vstoupil do vody a oba muže vytáhl na břeh. Banouin se zhroutil, padl na záda a ztěžka dýchal. Uslyšel, jak stařík sténá, pak se k němu sklonil Rheg.

„Mám zlomenou ruku," řekl. Rheg mu jemně prohmatal nateklé zápěstí.

„Ano, myslím, že máš. Stáhneme to a dostaneme tě k léčiteli."

Přišla i dívka a klekla si k němu. Měla krátké tmavé vlasy a velké fialové oči pod hustým obočím. Jenom z pohledu na její krásu bolest ustoupila. „Jsi velmi odvážný," řekla tichým, lehce chraplavým hlasem.

Nenapadlo ho nic, co by chytrého řekl, a tak se jen pokusil usmát. Pak se prudce roztřásl. „Co se děje?" vyhrkla dívka.

„To je jenom šok," uslyšel Rhega. „Běž zapálit oheň a já se o něj postarám."

Rheg ho zpola odnesl ke kraji lesa a položil ho pod rozložitou borovici. Bylo tu docela sucho. Nalevo ležel na zádech stařík a roztřeseně lapal po dechu. Mladá žena se pokoušela zapálit oheň, křesala Rhegovým nožem o pazourek a jiskry létaly do hromádky natrhaného suchého listí. Banouin se ještě třásl a dělalo se mu špatnĚ od žaludku. V ruce mu tepalo a natékaly mu prsty. Rheg mu přinesl pokrývku, kterou mu přehodil přes ramena.

Banouin si lehl a zavřel oči. Ještě uslyšel svého přítele, jak říká: „Vedl sis dobře."

Pak usnul.

3

BÝVALÝ GENERÁL APPIUS SEDĚL NA BALKONĚ a těšil se ze sluníčka a výhledu na moře v dálce. Z oplocené zahrady pod ním stoupala vůně jasmínu. Když zavřel oči, téměř věřil, že je zase doma a dívá se na přístav Cresii a bílé útesy ostrova Dara. Povzdechl si, dobrá nálada se vytratila.

Tento špatně postavený domek s vrzajícími trámy a průvanem nebyl jeho domovem. Accie byla pohraniční osada a pokusy vyvrženců postavit kamenickou osadu aspoň jako hrubou kopii svého domovského města byly téměř patetické. Domy byly ze dřeva a jen omítnuté. Silnice - kromě volného prostoru před budovou rady - nebyly dlážděné a nebyly tu žádné herny, divadla ani arény. Jediné lázně stále nebyly dostavěné - opozdily se finance - a závodní dráha se nemohla pyšnit jediným sedadlem.

Obyvatelé byli ztroskotanci a vyvrženci z kamenické společnosti: zkorumpovaní politikové, kupci ve vyhnanství nebo zločinci unikající před spravedlností. Dokonce i vojáci, kteří zde byli umístěni - tři stovky jich byly - patřili k těm, jež by doma neodvedli, a veleli jim důstojníci, kteří nějak porušili disciplínu či z jiného důvodu upadli v nemilost.

Za čtyřiadvacet hodin, jež Appius strávil v Barově domě, ho již navštívili dva bezectní občané, kupec Macrios - obviněný z úplatkářství a podvodného jednání - a Banyon, bývalý senátor - o jehož protekcionářském chování se povídalo po celém Kameni. Appius je přijal zdvořile, důstojně jim odpověděl na přivítání a pak jim popřál dobrý den.

Pýchu starého vojáka ranilo, že teď je jedním z nich, muž žijící v nemilosti v pohraničním městečku, daleko od civilizace. Napadlo ho, jestli na něj pohlížejí stejně jako on na nč. Říkaji si, jaký hnusný zločin asi spáchal, že ho vyhnali sem? Appius se otřásl. Celý život usiloval o to, aby byl čestný a důstojný člověk. Ještě nikdy nepřijal od kupců, toužících zásobovat jeho pluky Panterů, ani měďák. Za celý svůj dospělý život nikdy nejednal z ubohé žárlivosti, chamtivosti ani závisti. A teď byl tady, žil mezi zločinci a uprchlíky v ošuntělé replice města Kamene. Omítka na balustrádě balkonu již byla popraskaná a v kusech odpadávala na terako-tové dlaždice na podlaze. Appius se zadíval na městečko. Odsud vypadaly některé domy téměř obyvatelné, ale věděl, že kdyby se k nim dostal blíž, uviděl by stejně špatně odvedené řemeslo.

Otočil se na patě a vrátil se do místnosti. Nábytek, tři lehátka a čtyři hluboká křesla, sem byl dopraven z Kamene a jejich kvalita jen podtrhovala kontrast se špatně omítnutými stěnami a neobratně sroubeným stropem. Jenže který tesař či kameník, co za něco stojí, by chtěl žít tady? říkal si.

Ozvalo se zaklepání na dveře a vstoupil shrbený ranhojič Ralis.

„Jak je mu?" zeptal se Appius a ukázal na křeslo. Ralis se posadil a hubenou rukou si přejel holou hlavu.

„Horečka pominula. Bude v pořádku. Nařídil jsem jednomu ze sluhů, aby u něj zůstal. Řekl bych, že se napil říční vody a v ní bylo nějaké neřádstvo, které mu rozhodilo zažíváni. Podařilo se mi do něj dostat bylinnou tinkturu. To by mu mělo uklidnit žaludek. A napravil jsem mu ruku. Byla to čistá zlomenina. Tep má silný a myslím, že by za den dva měl být zase na nohou." Appius nabídl hostovi číši vína a pak seděli v příjemném tichu. Appius znal postaršího ranhojiče celá léta. Ralis jej doprovázel na třech taženích. Byl spolehlivý, byť ne zvlášť nadaný, a své povinnosti plnil docela dobře. Appius se na něho zadíval a vzpomínal na ten skandál. Ralis se nechal vyhostit na toto opuštěné místo po aférce s jistým mladým senátorem, jehož manželka následně spáchala sebevraždu. Její příbuzní zabili senátora a poslali nájemné vrahy rovněž na Ralida. Ale ranhojiče včas varovali a on v noci uprchl z města. O skandálu se v Kameni mluvilo celá léta.

„Ten mladík mi připadá velice povědomý," poznamenal Ralis.

Appius kývl. „Je to nemanželský syn Banouina, generála Ducha."

„Aha," řekl Ralis, „tak Banouina, co? Nestal se z něj tru-badúr nebo tak něco?"

„Potulný kupec. Zabili ho během perdijského tažení skoro před dvaceti lety."

„Povídá se, že byl stejně dobrý generál jako Jasaray."

„Nikdo není tak dobrý jako Jasaray, byl však schopný," prohlásil Appius. „Byl to charismatický velitel, jeho muži ho zbožňovali. Navíc ho v bitvě vedla skvělá intuice."

„Neoženil se s nějakou otrokyní nebo s někým podobným?“

„Se severskou čarodějnicí.“

„Zvláštní,“ poznamenal Ralis. „V Kameni mohl být bohatý a mocný. A on místo toho odešel na vysočinu a oženil se s divoškou. Rád bych věděl proč.“

„To se nikdy nedozvíme. Schází ti město?“ zeptal se Appius náhle.

Ralis se lítostivě usmál. „Komu by nescházelo? Ale děláme tady, co se dá. Příští rok touhle dobou by měly být cesty vydlážděné a Macrios shání peníze na dokončení lázní, na jaře snad budou hotové. Vím, že to jsou ubohé začátky. Ale aspoň je to nějaký pokrok. Vrátí se letos Barus?“ Appius zavrtěl hlavou. „Převeleli ho na východ. S Liou se mu budeme chvíli starat o dům, než se rozhodneme, jestli se tu usadíme, nebo se vrátíme domů,“

Jejich oči se setkaly a Ralis měl tolik slušnosti, že odvrátil zrak. Žádný občan sem nepřišel dobrovolně. Buď mu došly peníze, nebo si doma nadělal mocné nepřátele. „Jak to vypadá v Kameni?“ zeptal se ranhojič.

„Živě,“ odtušil Appius a dál to nerozváděl.

„No, tady to tak živé není, generále. Nemáme zde žádné rudé kněze a lidi mají pocit, že můžou mluvit volně a žít si podle svých tužeb,“

„To zní příjemně,“ poznamenal Appius. „I když možná trochu nerozumně.“ Vstal a ukázal tak hostu, že rozhovor skončil.

Ralis se uklonil. „Rád jsem tě zase viděl, generále. Kdyby se stav tvého hosta nějak zhoršil, dej mi, prosím, klidně vědět.“

Appius muži potřásl rukou a vyprovodil ho ke dveřím. Pak se vrátil na balkon. Dole v zahradě se Lia procházela s Rhegem. Vypadala šťastně a bezstarostně. Jí nevadilo, že jsou tisíce mil od domova. Její smích na Appiovi visel jako olovené závaží.

V Accii nebyli žádní rudí knčží.

Zatím.

• • •

Právě minula půlnoc, když noční ticho protrhl výkřik. Rheg zareagoval první. Probudil se, rovnýma nohama vyskočil z postele a vřítil se do vedlejšího pokoje, kde na posteli sedčl Banouin a ukazoval na protější stčnu. Znovu zaječel. Rheg k němu doběhl a popadl ho za ramena.

„Ty stěny jsou živé!“ křičel Banouin. Obličej měl zmáčený potem, až se mu v bledém měsíčním světle leskl. „A je tam démon, jde po tobě, Rhegu. Á! Vidím ho. Drápy a spáry. Přichází si pro tebe.“ „Jestli ano, tak ho zabiju,“ prohlásil Rheg. „Neplaš se. Lehni si a spi.“

„Dej si na něj pozor, Rhegu. Pozor na ocas. Mrskne jím těsně před tím, než skočí.“

„Budu si hlídat ocas. A ty teď udělej, co jsem ti řekl. Lehni si.“

Banouin se o něj opřel a pak si povzdechl. Nechal se uložit a zamrkal. „To nebyl sen,“ řekl a hlas měl úplně klidný. „To bylo vidění, Rhegu. Procházel jsi... chodbami, ale stěny byly živé, hýbaly se. Měl jsi krátký meč a s tebou byl ještě jeden muž, starší muž. A honil vás démon.“ Otřásl se. „Strašná šelma, neuvěřitelně rychlá a silná.“

„Bráno kol a kolem dokola,“ poznamenal Rheg potichu, „bych byl raději, kdyby se tvé první vidění týkalo nějaké krasavice - nebo dvou -jak mě ošetřují po tom, co jsem tu šelmu zabil. Ale na tom nezáleží. Teď si odpočiň.“

Banouin zavřel oči a jeho dech se prohloubil. Rheg vstal a vyšel na pochodněmi ozářenou chodbu. Tam uviděl Ap-pia ve světle šedé noční košili. Za ním stála Lia.

„Mel vidění,“ oznámil jim Rheg.

„Ano, ovšem, o tom si promluvíme ráno,“ prohlásil ostře Appius a postavil se mezi nahého Rhega a svou dceru.

„Jsi v pořádku, Appie?“ zeptal se Rheg. „Jak jsem říkal, bylo to jenom vidění. A vás dvou se vůbec netýkalo.“

„Lio! Jdi do svého pokoje,“ štěkl Appius, aniž by se na ni podíval. Rheg popošel doprava.

„Dobře se vyspi,“ popřál jí. Lia se zasmála, pohodila hlavou a odešla.

„Jsi nahý,“ řekl Appius přísně.

„To ty taky pod tčmi šaty,“ opáčil Rheg.

„No právě! Pod šaty. V civilizované společnosti se považuje za... urážlivé promenovat se nahý.“

„Co je promenování?“ chtěl vedet Rheg.

„Chodit nahý na veřejnosti.“

„A proč?“ „Proč? Protože... tak to prostě je. Nevím, proč tyto zvyky vznikají. Ale obzvlášť urážlivé je, když se muž objeví nahý před mladou pannou.“

Rheg se zazubil. „Utahuješ si ze mě, Appie?“

Starší muž si povzdechl. „Ne, neutahuji. Kdyby ses objevil nahý v ulicích Kamene, zatkli by tě a zbičovali. A kdyby ses tak objevil před mladou ženou z dobré rodiny, buď by tě oběsili, nebo by tě hodili do arény, kde bys bojoval o holý život. Teď se vrať do svého pokoje, vezmi si župan, který ti visí na dveřích, a oblékni si ho. Toužím po sklence vína. Pak mi můžeš vyprávět o tom... vidění,“

Po chvíli Rheg, po kotníky zahalený do jemného županu z bílé bavlny, vstoupil do místnosti. Appius mu podal stříbrný pohár a oba muži se usadili na balkoně, odkud byl výhled na Accii a hvězdami ozářené moře za ni.

„Proč jedeš do Kamene?“ zeptal se starý generál.

Rheg pokrčil rameny. „Slíbil jsem Vorně, že tam Banouina doprovodím. Není žádný bojovník, ale přitahuje potíže jako kravský lejno mouchy.“

„To je další věc, kterou bys mohl znovu zvážit,“ poznamenal Appius. „Totiž svůj jazyk. Mluvíš turgonsky dobře a zřejmč ses naučil pár... zajímavých frází. Ve slušné společnosti by ses měl vyhýbat slovům spojeným s tělesnými funkcemi či s intimními záležitostmi. Občan Kamene, kupříkladu, nevstane od večeře, jako jsi to udělal dnes večer, aby

se .vymočil'. Omluví se a řekne, že se brzy vrátí. A ne-rozhrnuje si kamaše, aby se poškrábal na přirození,“

„Přirození?“ podivil se Rheg.

„Koulích!“ štěkl Appius.

„Aha. A kdy si je teda může poškrábat?“

„V soukromí. Jasné?“

Rheg moudře kývl a napil se vína. „Jste vážně zvláštní lidi,“ poznamenal. „Vůbec vám nevadí zotročit celé kmeny, povraždit muže a zanést válku a zkázu do všech zemí kolem vás. Ale pohled na pyj vás uráží a nemluvíte o močení. Tak to je civilizace? Válka a vraždění jsou úctyhodné, ale muž bez šatů riskuje zbičování?“

Appius se zasmál. „Ještě nikdy jsem to neslyšel podané tak zjednodušeně, ale ano, to je možná podstata naší civilizace: osobní soukromí, národní expanze. Nicméně to, co je správné nebo špatné, není podstatné. Faktem je, že tyto zákony platí. V Kameni musíš našlapovat a mluvit opatrně, Rhegu. Pro Banouina to bude jiné, on je synem předního občana a bude s sebou mít dokumenty, které mu předám, potvrzující jeho postavení. Jeho přijmou. Ale u tebe budou dávat pozor na jakékoliv známky barbarského chování.“

„Ty nič považuješ za barbara?“

„Já jsem starý voják, chlapče. Viděl jsem muže jako ty. Válečníky, trochu zamilované do smrti. Život bez rizika pro vás nic neznamená. Jen plýtvání. Když narazíte na propast, musíte se postavit na samý kraj a vyzvat hlubinu, aby se vás pokusila stáhnout dolů. Když uvidíte koně, na němž nedokáže nikdo jezdit, musíte ho zkrotit. A když uvidíte muže, jehož nikdo nedokáže porazit, musíte ho vyzvat.“

„Vidíš hodně, generále.“

„Víc, než si myslíš. Co to Connavara napadlo, že svého syna posílá do Kamene?“

„Ty znáš Connavara?“ optal se Rheg ostražité.

„Bojoval jsem po jeho boku v perdijských válkách a proti němu na Cogdenském poli. Ano, znám ho poměrně dobře, abych ho v tobě viděl - i bez těch zvláštních očí. Nikomu o svém původu neříkej, Rhegu. Nebo tě přitáhnou před samotného Jasaraye a použijí proti tvému otci.“

„Budu to mít na paměti,“ pronesl Rheg chladně. „Bohové vědí, jak moc Connavara miluju.“

Appius se na něho upřeně podíval, ale už k tomu nic nepověděl. Rheg vstal, protáhl se a položil generálovi přímou otázku. Appius se zasmál nahlas.

„Správná otázka zní: ‚A kde může muž najít místo k odpočinku v příjemné dámské společnosti?' A moje odpověď zní: Nejsem tady dost dlouho, abych to zjistil, mladý muži. Až to zjistím, dám ti vědět. Zítra by ses třeba mohl vydat na procházku do přístavu. Nepochybuji, že se k tobě přihlásí občané se zájmem o veřejné blaho a zavedou tě k tomu, co hledáš.“

„Jsem z toho paf,“ poznamenal Rheg a odešel z místnosti. A cestou zaslechl, jak se zavírají dveře Liina pokoje. Podíval se ještě na Banouina, který spal hlubokým spánkem, a vrátil se do postele.

Jak si lehal, přistihl se, že myslí na Liu. Když ji poprvé uviděl v řece, považoval ji jen za hezké děvče, nic víc. Ale když se s ní pak procházel po zahradě, všiml si, jak naklání hlavu, jak se směje, jak má dokonalou štíhlou šíji a plné rty. A když se pak posadili na lavičku pod plátěnou stříšku, ucítil vůni jejích vlasů.

Už jsi byl bez ženy příliš dlouho, řekl si. A usnul s myšlenkami na tmavovlasou dívku, představoval si, jak se procházejí po svazích Caer Druagh, slunce právč vychází a z lesa Stromu přání se šíří mlha.

• • •

Oranus, kapitán hlídky, byl unavený, žaludek měl plný laciného červeného vína a bolela ho hlava. Uprostřed týdne byl v Accii obvykle klid a on si přinesl láhev vína do malé kanceláře před celami. Doufal, že se díky tomu dobře vyspí. Místo toho měl náladu stejně zkyslou jako obsah žaludku.

Zlobně se mračil na skupinku rozhněvaných lidí tlačících se kolem jeho stolu. Všichni mluvili naráz a jejich nesourodé hlasy odpovídaly prudkému bušení v jeho hlavě. Žena, kterou moc dobře znal, nevěstka pracující ve východní Části přístavu. Muž vedle ní, se zlomeným nosem a nateklým okem, byl její pasák Nestar. Také mu patřila přístavní krčma vyhlášená nečistými praktikami včetně loupeží, vydírání a obírání zákazníků dohola. Opodál stáli dva z jeho mužů. Všichni na sobě nesli stopy nedávné násilné činnosti. Kapitán by nejraději Nestarovu krčmu zavřel, jenže pasák mel spoustu přátel na vysokých místech, včetně kupce Mac-ria a radního Banyona. Ve čtyřiačtyřiceti -jen osm měsíců od důchodu a přidčleného kousku půdy - Oranus zrovna netoužil vyvolat hněv mocných.

Protřel si oči a podíval se na hubeňoura stojícího u dveří. Jeho nepoznal. Muž měl na obličeji krvavé skvrny a v čele zapíchané dřevěné třísky. Čirá nepřiměřenost mužových zra-nční zlepšila jeho bolení hlavy. Ale jenom na okamžik.

Dopoledne bylo dost klidné, dokud ten barbar nevyvolal tuhle spoušť. Oranus se ohlédl na horala, mračícího se v řetězech v cele. Byl mladý, svalnatý, s dlouhými plavými vlasy a cůpkem spleteným na spánku. Neměl kmenový plášť, ale Oranus si byl jistý, že to není Ceni. Bylo na něm cosi ne-zkroceného, co ukazovalo na to, že jej netíží kamenické jho. Možná to byl Norvi nebo Rigant. Oranus si nalil do sklenice vodu a vypil ji. Pak obrátil pozornost zpátky k rozzuřené skupince.

„Ticho!“ zařval, jak ho do spánků udeřila ohnivá kladiva. Ukázal na zrzavou nevěstku. „Ty, Roxy. Mluv první. Vy ostatní držte hubu.“

„Ten parchant mé napadl, pane. Obral mč o životní úspory. Rozkopl mí dveře, to udělal, když jsem byla s přítelem. Toho přítele vyhodil oknem.“

„To jsem já,“ hlásil se muž vzadu s třískami v čele. „Povídali jsme si, když ten divoch vrazil dovnitř. Snažil jsem se protestovat, ale on mě popadl a prohodil zavřenými okenicemi. Proletěl jsem skrz. Naštěstí byla pod oknem plátěná stříška, která můj pád zbrzdila.“ Povzdechl si. „Vsadím se, že o ní nevěděl,“ dodal. „Naštěstí to bylo silné plátno. Dobře vyrobené. Ani se neprotrhlo.“

„Na té stříšce mi vůbec nezáleží," zavrčel Oranus, předklonil se a prsty si stiskl kořen nosu. „Znala jsi toho domorodce?" zeptal se nevěstky. „Chvíli předtím se těšil mé společnosti," pronesla upej-pavč.

„A tehdy mi ukradla měšec zlaťáků," ozval se vězeň celkem srozumitelnou turgonštinou.

„Jaký je to lhář," vyhrkla žena rozhořčeně. „To už věci došly tak daleko, že obchodnici můžou urážet v kanceláři práva?" Sladce se na Oraná usmála. „Mohla bych ti pomoct s tím bolením hlavy, pane."

„To pravé potřebuju," vyštěkl Oranus. „Bolení hlavy -a kapavku. Ty!" Ukázal na pasáka Nestará. Byl to podsaditý muž s krátkými, mastnými černými vlasy. Nos mel naběhlý a od krve a pravé oko téměř zavřené. „Jak ses do toho dostal ty?"

„Byl jsem dole a slyšel jsem Roxy křičet. Sebral jsem palici a vyběhl po schodech. Když jsem vešel do dveří, on se na mě vrhl a praštil mě hlavou. Spadl jsem ze schodů. Tehdy Roxy oloupil o úspory," řekl a vrhl na nevěstku vražedný pohled. „Sešel dolů a já zavolal své muže, aby ho zastavili. Řekl jsem ‚své muže', jenomže už žádné nemám, pane. Neužitečnější párek abys pohledal. On je srazil jako mouchy a vyšel na ulici. Totiž, když ses na nč podíval, myslel by sis, že jsou tvrdí. Velké ruce, mohutná ramena. Ošálili mě. On to s nima vyřídil jako s klukama ze statku, což taky jsou."

„To nejni spravedlivý," zabručel jeden z vazounů. „Překvapil nás."

„Jste placený za to, abyste se nenechali překvapit, osle!"

Oranus praštil dlaní o stůl, až všichni nadskočili. Zvedl niku a ukazováček držel vlásek od palce. „Jsem takhle blízko, abych vás všechny zavřel až do rána," prskl. „Teď pokračuj. A můžeme doufat, že skončíš dřív než rok?"

Nestar kývl. „Promiň, pane. NicménČ poty, co srazil tyhle kretény, vyběhl na ulici, kde bylo naštěstí po ruce několik vojáků z hlídky. Ti ho chytili. Myslím, že zjistíš, že PO nich se ohánčl taky, pane. To vzejde z toho, když pustíš tyhle barbary do civilizovanýho města, promiň, že to tak říkám."

„Neprominu," ucedil Oranus. Vstal a otočil se k vězni, jenž seděl na palandě v cele. Podíval se mu do očí a náhle ho zamrazilo. Málem ho přemohly vzpomínky na minulost, až se mu z toho roztřásly ruce. Ve snaze se ovládnout se zhluboka nadechl. „Co mi k tomu můžeš říct?" zeptal se ho. Muž vstal a přes dřevěné mříže se upřeně zadíval na skupinku.

„Ta ženská říká, že jsem jí ukradl peníze. Pak jsem vyběhl z domu a chytili mě tví vojáci. Je to tak?"

„To jsou zřejmě jejich důkazy," přitakal Oranus. „A tvé hledisko...?"

„Zeptej se jí, kolik bylo v tom váčku."

„Slyšela jsi ho," řekl Oranus. „Kolik tam bylo?"

„Á, asi pětadvacet zlaťáků," odvětila žena. „Možná třicet. Nevzpomínám si přesně."

„Je tam dvaatřicet zlatých mincí, tři půlstříbrňáky a pět měďáků," procedil vězeň chladně mezi zuby. „A nepřipadá ti pozoruhodné, že jsem je měl čas spočítat, zatímco jsem utíkal ze schodů a na ulici?"

„Ano, pozoruhodné," přitakal Oranus a upřel studený pohled na nevěstku. „Takže jsi mu ukradla měšec. Za to je bičování, Roxy. Padesát ran."

„Ty věříš jeho slovu místo slovu daně platící obchodnice?" zaječela se strachem v očích.

„Jeho slovu ne, děvko! Jeho počtům."

„O žádný krádeži jsem nic nevěděl," vyhrkl Nestar a pozvedl ruce. „Jak víš, vedu poctivý zařízení."

„Vím, co vedeš," prskl Oranus a oči dál upíral na vyděšenou zrzku.

„Další bičování nevydržím," fňukala a couvala ke dveřím. „To mě zabije."

„To sis měla rozmyslet, než jsi ho obrala," podotkl Oranus. „Nechci, aby ji zbičovali," ozval se zajatec. „Můžu k tomu něco říct?"

Oraná zaplavila vlna úlevy a trochu ho přestala bolet hlava. Jestli ten barbar nechce vznést žádné obvinění, pak bude možné na celou záležitost zapomenout a v jeho kanceláři opčt zavládne klid a mír. Nebude muset vyplňovat žádné papíry ani provádět další šetření. Bude si moci sundat ky-rys, zajít do cely, lehnout si na kavalec a zavřít oči. Přísně se podíval na nevěstku a pak na vězně. „Je to tvůj měšec," prohlásil nakonec. „Zločin byl spáchán na tobě, ne na městském majetku. Jestli na to chceš zapomenout, tak s tím nic nenadělám." Snažil se mluvit lítostivě a nevěstku sežehl pohledem.

„A co já?" zeptal se muž s třískami v čele. „Mě vyhodil z okna!"

Oranus se bezútěšně usmál. „Máš docela pravdu," řekl. „Mělo by dojít k veřejnému soudu. Můžeš tam přijít a vysvětlit, co jsi dělal v pokoji s děvkou, když dovnitř vrazil další zákazník a napadl tě. Podíváme se," pravil a otevřel knihu ležící na stole. „Soud se sejde zítra v poledne."

„Nechci k soudu," zamumlal muž.

„A co ty, Nestaré?" zeptal se Oranus druhého muže. „Ty chceš jít k soudu?"

Pasák zavrtěl hlavou.

„Dobrá," prohlásil Oranus. „Všichni ven! A jestli tě ještě uvidím, Roxy, nechám tě pověsit!"

Žena vyletěla z místnosti jako namydlený blesk a muži ji těsně následovali. Oranus odemkl celu a sundal vězni okovy ze zápěstí. „Odkud jsi?" zeptal se ho.

„Ze severu."

„Rigant?"

„Ano."

„Jsi daleko od domova."

„Rád cestxvju." Mladík sebral váček ze stolu a přivázal si ho k opasku. „Proč jsi neChtěl, aby ji zbičovali?" Chtěl vědět Oranus. „Zasloužila si to, víš."

„Byla to moc dobrá společnice," zakřenil se muž. „A byla to moje chyba, že jsem usnul. Už můžu jít?"

„To záleží na tom, kam máš namířeno. Máš v Accii přátele?"

„Bydlím u toho generála, u Appia, dokud se můj přítel nevzpamatuje z horečky,“

„Aha, Appius! Už jsem slyšel, že dorazil. Bohové vědí, co udělal, že ho poslali do téhle zavšivené díry.“ Oranus se zhluboka nadechl, „Raději bys měi odejít,“ řekl, „Brzy se setmí a domorodci mají po setmění zákaz vycházení. A hlídej si záda. Ten pasák Nestar by si na tebe mohl někde po-číhat. Máš u sebe spoustu zlata.“

Muž se zazubil. „Nebude na mě čekat.“ A byl pryč. Oranus došel ke dveřím a zasunul závoru. Pak si sundal kyrys a natáhl se na palandu v cele.

Zítra navštíví Appia a projeví mu úctu. Zavřel oči a vzpomínal na krvavý ústup z Cogdenského pole. S touto vzpomínkou přišla také bezbřehá hrůza, která Oraná od té doby pronásledovala, která spálila jeho veškerou ctižádost a nahlodala jeho odvahu. V duchu opět viděl rozdělenou řadu, míhající se čepele, slyšel dávivý křik svých druhů, jak jim podřezávali hrdla či usekávali údy. Bylo to, jako by se v jejich středu zhmotnil houfec démonů v lidské podobě, tčla pomalovaná modrou barvou, oči lesknoucí se zlými úmysly. Oranus se zachvěl. Měl štěstí. Podařilo se mu - a asi čtyřiceti dalším zpanikařeným mužům - uprchnout do bezpečí u zadního voje, který zorganizoval Appius. Probojovali se do opevněného tábora, kde spali předešlé noci. Celou dlouhou noc nepřítel útočil, ale Appius obratně řídil obranu. Pak se nepřítel stáhl.

Avšak ani potom hrůza nepřestala.

Jak čekali na hliněných valech, viděli, jak k nim nepřítel vleče tři ukořistěné balisty. Zprvu se nebáli, protože tu nebyly vhodné kameny. Avšak domorodci nevrhali kameny. Nakládali nádoby s usekanými hlavami, které zapalovali, a metali je do tábora. Ráno jich byl prostor za valy plný.

Za úsvitu přijel jezdec na bělouši a zastavil koně těsně mimo dostřel. Oranus a ostatní obránci na něj zírali. Byl to Connavar, král Přízrak. Předešlý den jej vidčli bojovat, sekal a zabíjel jako posedlý. Nyní seděl na svém bělouši a sešívaný plášť mu povlával ve větru. Appius vyšel na hradbu a chvíli jen mlčky stál, pak se podíval na Oraná.

„Pojď se mnou,“ rozkázal. K Oranovu zdčšení přelezl val, slezl do příkopu a vyšplhal na druhé straně. Oranus slezl za ním a společně vyšli před tábor.

Appius šel pomalu, ruce měl sepjaté za zády, jako by si vyrazil na ranní procházku. Oranus se na něj podíval a neviděl u patricije strach. Došli k jezdci. Oranus vzhlédl. Král měl zlatem vykládaný železný helm s bílým chocholem, zakrývající mu obličej. Štěrbinami hledí byly vidět jenom jeho zlověstné oči. Vůbec nevypadal jako člověk. Oranus se místo toho soustředil na jílec meče, který měl král v pochvě u boku. Slyšel Appia mluvit.

„Tví muži bojovali dobře, Connavare.“

Connavar si lichotky nevšímal, a když promluvil, jeho hlas, pozměněný helmem, zněl kovově a chladně. „Máš dvě možnosti, Appie. Můžeš tu zůstat a my tě zničíme, nebo se můžete vrátit do zemí Ceniů. Když mi dáš slovo, že se nezastavíš dřív než u moře, dovolím ti projít. A pošlu ti zásoby na cestu.“

„Vrátíš nám Valanovo tělo?“

„Pochybuji, že bych dokázal složit dohromady všechny kousky, ani že bych je poznal, i kdybych se o to pokusil,“ řekl král.

Oranovi se podlamovala kolena, až málem omdlel strachem.

„Stane se, jak říkáš, Connavare. Ale mám v pevnosti těžce raněné. Budu pro ně potřebovat nějaké vozy.“ „Dostaneš je. Do hodiny se připrav k odchodu.“

„Potřebuji poněkud víc času, abych pohřbil hlavy, které jsi... nám vrátil.“

„Tak dvč hodiny,“ souhlasil Connavar. Potom král otočil bčlouše a odklusal zpět k čekajícímu keltskému vojsku.

Oranus se obrátil na generála. „Jestli opustíme pevnost, pane, určitě nás pobijí.“

„Možná, ale pochybuji. Connavar je mazaný stratég, ale také muž, který drží slovo.“

„Proč by nás ale nechal odejít?“

„Protože - i když vyhrál bitvu - utrpěl těžké ztráty. Při přímém útok na nás tady by ztratil tři muže na jednoho našeho. Ano, zemřeli bychom, jenomže on by tím ničeho nedosáhl. Takhle odejdeme s ocasem staženým mezi nohama a každý přeživší bude mluvit o rigantském králi Přízrakoví. Zaneseme legendu o něm domů a ona se rozšíří jako mor. Další vojsko, které sem přitáhne, bude pochodovat se strachem.“

Dlouhý a pomalý pochod na pobřeží byl bolestný. Mnozí z raněných zemřeli a byli pochováni u cesty. Celou cestu se scházeli keltští domorodci a dívali se, jak se poražení muži z Kamene unaveně plouží zpátky k moři.

Pro Oraná to byl konec skvčlé kariéry. Od té doby témčř neuplynula noc, kdy by ho neděsily noční můry, usekané hlavy na něj volaly a do tčla se mu zabodávaly ostré meče.

Nebýt Appiových schopností, určitě by padl na Cogden-ském poli.

Oranus si povzdechl. Nejlepší část mne tam zůstala, pomyslel si smutně.

• • •

Banouin ležel v posteli a zlomená ruka ho pobolívala stejně jako hlava. Ale to nebylo nic proti hrůze, která ho pronásledovala. Myslel si, že zná podstatu strachu: být pronásledován a mučen, tlučen a strašen. Nyní věděl, že léta strávená mezi Riganty se jen dotkla povrchu. Strach, s nímž žil, vyvolaly vnější síly, jako byl Forvar a jeho přátelé. Nic, co zakusil, ho nemohlo připravit na to, co nyní objevil.

Banouin se ve své mysli vždycky cítil bezpečný, ale teď jako by se mu uvnitř lebky otevřela brána, jíž by mohl každou chvíli propadnout a padat do bezedné jámy hrůzy, z níž není návratu. Otřásl se a posadil se s pokrývkou kolem ramen. Nikdy se neměl pouštět do té vody. To bylo jeho ne-štčstí.

Vorna ho vždy ujišťovala, že jeho nadání jednoho dne vykvete, že se u něj rozvinou schopnosti, jaké nemá žádný obyčejný člověk. Banouin se na ten den nesmírně těšil. Ale schopnosti se neprojevovaly, a tak si o svém problému promluvil s bratrem Severákem. Druid se procházel po horách a zastavil se doma na něco studeného k pití. Banouin za ním přišel ke studni, kde si bratr Severák oplachoval prošedivělé vlasy. Byl to mohutný muž, širokoplecí, silnější v

pase, a vypadal spíš jako zápasník, jímž kdysi býval, než druid, jímž se rozhodl stát.

Banouin se ho zeptal na rozvoj nadání. Bratr Severák se posadil na lavici pod rozložitým dubem a vyzval Banouina, ať si přisedne. „Proč chceš mít tu moc?“ zeptal se ho.

„Proč chce kdokoliv moc, bratře?“ opáčil.

„Myslíš, že díky tomu budeš zvláštní a vysloužíš si úctu svých druhů.“

„Samozřejmě. Musí to být nádherné, vidět budoucnost nebo číst lidem myšlenky.“

„Proč by to mělo být nádherné?“ chtěl vědět druid.

„Poznal bych, jestli mi chce nčkdo ublížit.“

„Aha. Takže ty si myslíš, že tyto schopnosti budou k užitku jen tobě?“

„Ale ne, bratře, využíval bych jich k dobrým věcem.“

„A lidé by ti byli vděční a zahrnovali tě chválou. Možná by ses stal velkým, uctívaným mužem.“ „Ano. To je špatné?“

Bratr Severák pokrčil rameny. „Snažím se vyhýbat hodnocení věcí na základě dobra nebo zla. Mám dojem, že to vždycky záleží na hledisku. Co je správné pro jednoho, bývá špatné pro jiného. Nadání, jež hledáš, je darem od Pramene. A takové dary jsou jako semínka. Ve správné půdě se jim daří a ony rostou. Když ale padnou na skálu, seschnou a zahynou. Jsi skála, nebo hlína, Banouine?“

„Jak to mám vedet?“

Druid se usmál. „Podívej se na to, co činíš, jak žiješ.“ Pak vstal, poplácal Banouina po rameni a odešel.

Teď, o rok později, Banouin znal odpověď. Byl skálou. Vzpomnčl si na to, co mu Rheg říkal předtím, než zachránili Liu a jejího otce z řeky. „Ty to vážně nevidíš, viď? Stěžuješ si, že tč lidi nemají rádi. Ale kdy jsi pro někoho něco udělal? Vloni, když Nianovi chytila stodola a všichni mu běželi pomáhat hasit, kde jsi byl ty? Zůstal jsi doma. Když jsme se vraceli přes Tři Potoky, celí od sazí a popela, prošel jsi kolem, dokonale čistý a svěží. Stejně dobře jsi na so-bč mohl mít napsáno: ‚Na nikom z vás ani na vašich potížích mi vůbec nezáleží,“ Jednou si uvědomíš, že jsi, co jsi, poněvadž ses rozhodl takový být. S tvou krví to má jen málo společného.“

A to byla pravda. Když se vydal do proudu, aby zachránil Liu a Appia, riskoval život, aby zachránil ostatní. A prá-vč ten nesobecký čin otevřel bránu v jeho mysli. Nyní si z celého srdce přál, aby byl zůstal na říčním břehu. Protože ten dar vůbec nebyl nádherný. Když ustrašené nahlédl svým vnitřním okem za bránu, viděl jen násilí a smrt.

A pak uviděl ten obličej, klidný a bezvýrazný, se svčtlý-ma očima neznajícíma slitováni. Muž byl vysoký, široko-plecí, v černostříbrné zbroji, a držel zářící meč, z nčhož odkapávala krev. Nikdo se mu nedokázal postavit, poněvadž to byl ncjvčtší zabiják, rychlý a nebezpečný. Banouin viděl, jak nad ním davy jásají a křičí jeho jméno. Pak byl ten muž, se dvěma dalšími ve stejné zbroji, na lodi, stál vzpřímeně na přídi a hleděl na šedé vlny. Přichází sem, uvědomil si Banouin. Přichází sem, aby nás všechny zabil. Přemohlo jej zoufalství, až se rozplakal.

• • •

Rheg už byl skoro u Barová domu, když za sebou zaslechl pohyb. Otočil se a uviděl dva drsňáky, které prve najal pasák Nestán Oba byli ozbrojení noži.

První se k němu rozběhl a neohrabaně se snažil Rhega bodnout do břicha. Rheg výpad vykryl levačkou a pravým loktem muže zasáhl do obličeje a srazil ho na zem. Spadl přímo do cesty svému druhovi, jenž o něj zakopl. Rheg mu podrazil nohy a druhý muž taky skončil na zemi. Rheg se posadil na nízkou zídku a kroutil hlavou.

„U Taranise, jste ti nejtupější lupiči, co jsem kdy viděl. To se vážné chcete nechat zabít?“

„Zlobil bi doz,“ stěžoval si první a strašlivě šišlal. Posadil se a snažil se zastavit proud krve z nosu.

„Říkal jsem ti, ať ho obejdeš,“ prskal druhý muž a třel si potlučené koleno. „Neříkal jsem to? Obejdi ho a nech mně místo na výpad?“

„Buj doz,“ sténal první muž.

„Kde jste se učili řemeslu?“ optal se jich Rheg.

„To nejni řemeslo,“ vrčel druhý muž. „Nemáme žádný prachy. Nestar nás vyhodil. Napadlo nás, že zkusíme sebrat zlato tobě.“

„No, zkusili jste to,“ řekl Rheg. Otevřel měšec, vylovil dva stříbrňáky a každému jeden hodil. První muž byl tak překvapený, že peníz upustil, ale hned po něm skočil. Druhý svůj chytil rovnou. „Najděte si práci,“ poradil jim Rheg. „Co vůbec umíte?“

„Pracovali jsme na statku pro tátu,“ vysvětloval druhý muž. „Byl to malej statek. Když přišlo kamenický vojsko, řekli mu, ať odejde. Odmítl, tak ho voběsili. My se pak zapsali jako námořníci, ale Durk měl tři měsíce mořskou nemoc, tak jsme šli na břeh a pracovali pro Nestará. Bylo to dobrý, než ses objevil.“

„Vždycky se musíš na všechno koukat z ty lepší stránky,“ poradil mu Rheg vesele. „Vezmi to takhle: jednou by mohl někdo přijít a nemusel by být tak lehkomyslný jako já. Klidně by vám mohl vrazit čepel do břicha.“

„Do je bravda,“ přiznal první muž a nos mu ošklivě natékal.

„Najdčte si práci na statku. Chlap by měl vždycky dělat to, co umí nejlíp. A věřte mi, mládenci, zlodějina pro vás není.“

S tím Rheg vstal a odešel uličkou. Boční branka byla zamčená, tak ji přelezl a zlehka seskočil do zahrady za ní. Na kamenné lavičce sedčla Lia. Vzhlédla, a když ho uviděla, usmála se. Dech se mu při tom zadrhl v hrdle a tep se mu zrychlil. Překvapilo ho to.

„Proč jsi nezavolal?“ zeptala se. „Byla bych ti otevřela branku.“

Pokrčil rameny. „Přelízt to je snadný. Jak se daří Banouinovi?“

„Horečka pominula, jenomže v očích má takový uštvaný výraz. Když jsem u něj sedčla, odstrčil mě. Pak se roztřásl a začal brečet. Říkal, že zítra musí odejít. Otec mu dal doporučující dopisy a on si zamluvil převoz na kupecké bárce do Goriasy. Odplouvá zítra za soumraku.“

„To ovšem není moc času na seznámení," postěžoval si Rheg a přisedl si k ní. Měla vlhké rty, v měsíčním světle se jí leskly.

„Civíš," podotkla.

„Omlouvám se. Jsem jenom kluk z hor, na takovou krásu nejsem zvyklý."

Vesele se zasmála. „Ta lichotka ti z pusy vyšla trochu příliš snadno. Myslím, že jsi mizera, pane." „Mizera by určitě požadoval hubičku," upozornil ji.

„A jsi mizera?"

„To jsem." Naklonil se k ní a zlehka se rty otřel o její. Potom se odtáhl a zhluboka se nadechl. „Měla jsi mi jednu vrazit," řekl ji.

„A proč bych to měla dělat?"

„Za mou drzost."

„Jak víš, že jsem pravé tohle nechtěla? Jak víš, že jsem tu neseděla a nečekala, až se vrátíš?"

„A je to tak?"

„Ne," řekla mu s úsměvem, „ale mohlo být."

Rheg se upřímně zasmál. „Vážně bych musel být pěkný mizera, abych svedl dceru svého hostitele. Takže se spokojím s potěšením z tvé společnosti."

„Budeš se muset spokojit s potěšením z mé společnosti," ozval se drsně Appius a vyšel ze dveří.

„Jsem si jistý, že bude stejně příjemná," opáčil Rheg. Lia vstala, poslala mu hubičku a odešla. Díval se za ní a všiml si, jak pod bavlněnými šaty pohupuje boky. „Je moc krásná," poznamenal, když si k němu Appius přisedl.

„Ano, to je. Můj poklad, Rhegu. Lia je moc milá, odvážná a zbrklá. Jako její matka." Na chvíli se odmlčel. „Upálili ji v aréně s padesáti dalšími kacíři. Prý díky kouři z hranic ztratili vědomí dřív, než se k nim dostaly plameny. Přesto to byla hrozná smrt."

„Co jsou to kacíři?" vyzvídal Rheg.

Appius jen mávl rukou. „Náboženství, chlapče. Holý nesmysl. Má žena se zamilovala do Stromového kultu, který je v Kameni postavený mimo zákon. Mluví o tom, jak dosáhnout harmonie se zemí a se všemi lidmi na zemi. Uctívají Pramen všech věcí - bytost tak oslnivě slabou, že nedokáže zachránit jediného ze svých následovníků. Pliju na něj! Liu měli taky zatknout, jako její matku. Jenomže já ji odvezl z Kamene. Naneštěstí jsem ji nedokázal odvézt dřív, než veřejně napadla Naladéma, kamenického stařešinu, a nazvala ho marnivcem a pitomým dědkem. Viděl jsem jeho oči. Hořela v nich nenávist."

„A tenhle stařešina může nařídit smrt?" chtěl vědět Rheg.

„Ano, to může. Zaměstnává zabijáky - i když jim dávají skvělou zbroj a ušlechtilé jméno. Rytíři z Kamene. Jsou to tvrdí a nebezpeční chlapi. To oni zatykají, vytahují lidi z domovů před soud stařešinů."

„A císař to dovoluje?"

„Proč by ne? Většina zatčených jsou bývalí stoupenci Republiky a všichni hlasitě protestovali proti tomu, jak císař dál válkou rozšiřuje říši. Stromový kult věří, že válka je zlo."

„Hloupost," prohlásil bez obalu Rheg. „Bez války by nebylo slávy."

„No právě! A co bych pak dělal, no? Dlaždiče? Kováře? Ale přivedl jsem Liu sem, aby byla v bezpečí, aby počkala, než rudí kněži padnou sami. Pak se vrátíme do Kamene."

„A koho uctívají ti kněži?" vyptával se Rheg.

„Samotný Kámen. Tvrdí, že město samo je bohem, věčným a svatým. Všichni ostatní bohové jsou podle nich falešní, výtvor slabších lidí." Podíval se Rhegovi do očí. „Co uctíváš ty, chlapče?"

„Nic. Možná svou sílu. A ty?"

„Já věřím, že za člověkem stojí větší moc. Musím tomu věřit. Jinak bychom byli všichni jenom parazity, pobíhajícími bezcílně sem a tam. Avšak dost o mé filozofii. Na zítra jsem ti zamluvil místo na lodi. Banouin se nabídl, že mi doručí nějaké dopisy. Jestli chceš, napíšu ti dopis, abys měl aspoň kde v Kameni bydlet."

„Něco si najdu, generále. Nedělej si starosti. A nezůstanu tam dlouho. Slíbil jsem Banouinově matce, že ho v pořádku doprovodím do města. Pak si to tam prohlídnu a vrátím se domů. Už teď se mi stýská po horách."

„Rád bych viděl rigantské hory," řekl Appius. „Prý jsou úchvatné." Jeho výraz se změnil, vypadal smutně. „Spíš se bojím, že se to podaří mým nástupcům, až kamenické vojsko konečně vytáhne k severu,"

„Copak jste se na Cogdenském poli nepoučili?"

„Někteří se vůbec nikdy nepoučí," poznamenal Appius s povzdechem. „Jsme lidé postižení nesmírnou pýchou. Jasaray měl po Cogdenu na starosti jiné věci a Connavar byl dost chytrý, aby mu vrátil zástavy Panterů. Jasaray to lidem předložil jako kajícné gesto, a podařilo se mu shodit vinu za celou výpravu na hlavu mrtvého Valana. Ale Jasaray na Riganty nezapomněl, Rhegu. Tím si můžeš být jistý. Prozatím vede válku na východě, ale až to tam vyřídí, vytáhne proti Connavarovi."

„Výsledek bude stejný," podotkl Rheg chladně.

„Chápu, proč si to myslíš. Ale já jsem starší voják a nesouhlasím s tebou. Valanus postoupil příliš daleko a příliš rychle jen s pěti Pantery - to je patnáct tisíc mužů. Když došlo k bitvě, zásobování bylo přerušeno a vojáci už pět dni nic nejedli. Přesto zabili šestnáct tisíc domorodců. Jasaray nepřijde s dvanácti tisíci bojovníky. Spíš čtyřiceti. A povede je osobně."

„Je starý," ohrnul nos Rheg.

Appius se usmál a potřásl hlavou. „Á, ta nádherná nadu-tost mládí! Ano, je starý, chlapče, ale je to stařec, který nikdy neprohrál. Generál nepotřebuje bleskové reflexy mládí, aby si všiml průlomu v nepřátelské linii nebo poznal, jak se bitva vyvíjí. On potřebuje schopnosti, zkušenosti a železné nervy. Jasaray tohle všechno má. Jeho zásobování

nepřeruší. On bude postupovat pomalu a velmi opatrně. Těš se ze svých hor - dokud ještě patří Rigantům.“

4

NAD ACCIÍ V NOCI VYPUKLA PRUDKÁ BOUŘE, duněl hrom a městem se hnal liják a zuřivý vítr, strhávající tašky ze střech. Na severním konci spadla stodola a zabila dva koně. Ráno byla obloha pod mrakem a na východě se hrozivě blýskalo. Rheg byl nervózní z cesty přes moře, ale obavy si nechával pro sebe. Banouin toho moc nenamluvil. Byl roztržitý a v očích měl stále pohled štvance. Několikrát se ho Rheg snažil zatáhnout do hovoru, ale Banouin odpovídal jednoslabičně a většinu dne strávil ve svém pokoji, seděl na balkoně a díval se na moře.

„Nevím, co to s ním je,“ pravil Rheg Lii, když spolu odpoledne seděli pod stříškou na zahradě a dívali se, jak prší. „Takhle jsem ho ještě nikdy neviděl. Jako by tu vlastně ani nebyl.“

„Snažila jsem se s ním promluvit,“ přiznala Lia, „ale ani se mi nepodíval do oči. Ráda bych věděla, jestli jsem ho snad něčím neurazila.“

„Možná je to následek horečky a bolesti z té zlomené ruky,“ navrhl Rheg. „Pomyšlení na tělesnou bolest ho vždycky děsilo. A jelikož je jeho máma léčitelka, nikdy nebyl ani na chvíli nemocný.“

„Máš ho rád - ale jsi z něho nešťastný,“ poznamenala tiše Lia. „Ano, no, on se za mě stydí. Chce opustit rigantské způsoby. My jsme barbaři, víš. Pro někoho jako já není v Kameni místo.“

„Ach, Rhegu, vy nejste barbaři. To my. Slyšela jsem, co jsi tuhle říkal tátovi o nahotě. Měl jsi pravdu. Zatímco kážeme sexuální morálku, znásilňujeme svět, zotročujeme muže a ženy a vraždíme děti. Jsme horší než barbaři, Rhegu. Jsme tak zlí, že už pro nás to slovo ztratilo význam.“ Smutné se usmála. „A Banouin do toho chce patřit? Ať si. Já bych se raději vydala do hor a žila mezi těmi, které mí lidé nazývají barbary.“

Rheg zvedl její ruku ke rtům a políbil ji.

„Proč jsi to udělal?“ zeptala se celá rumčná.

Rheg pokrčil rameny. „Přišlo mi to správné.“ Podíval se jí do tmavých očí. „Budeš mi scházet.“

„Vždycky se můžeš vrátit,“ podotkla tiše. „Budu tady.“

Rheg se k ní naklonil a ona se neodtáhla. Jejich rty se setkaly, polibek se prodlužoval. Rhegovi se prudce rozbušilo srdce. Za svůj krátký život byl v posteli s dvacítkou nočních ženek, ale díky tomuto polibku si uvědomil, že je naživu, tak jako ještě nikdy. Stáhl se, věděl, že se děje něco úžasného, avšak zároveň ho lekala hloubka vlastních citů. Vstal a znovu Lii políbil niku. „Vrátím se,“ zachraptěl. „To ti slibuji. A vezmu tě do rigantských hor.“

„Budu připravená,“ prohlásila.

V té chvíli do zahrady vstoupil Banouin. Přestalo pršet a obloha se projasňovala. „Je čas jít,“ hlásil. „Loď vyplou-vá za hodinu.“

Rheg byl rozpolcený. Nejraději by Banouinovi řekl, ať odpluje bez něj, ale dal slovo Vornč. Za brankou se objevil jeden ze dvou sluhů v dome, postarší chlapík, a vedl jejich konč. Banouin k němu rychle zamířil, aniž by se rozloučil s Liou. Jeho hrubost Rhega podráždila, ale jen na okamžik, poněvadž ho Lia popadla kolem krku a znovu jej políbila. Polibek byl vášnivý a dlouhý, a když se od něj odtáhla, poťouchle se usmála. „To abys na mě opravdu nezapomněl,“ prohlásila.

„Nezapomenu,“ slíbil jí.

Když se rozloučili, objevil se Appius. Rheg se mu podíval do očí a viděl v nich zklamání a také odevzdanost. Napřáhl ruku a Appius přijal. „Vrať se v pořádku,“ řekl starý generál. Rheg se vydal po chodníčku ke svému koni a vyhoupl se do sedla. Pak zamával a vyjel za Banouinem.

„Ani ses nerozloučil,“ poznamenal, když přítele dojel. Banouin si ho nevšímal a společné projížděli městem k přístavu.

Opačným směrem přijížděli tři jezdci. Rheg se díval, jak se blíží. Měli černé pláště a začerněné ocelové přilbice. Banouin uhnul s koněm z cesty, aby je nechal projet. Rheg zůstal, kde byl. První jezdec dojel až k nim a podíval se Rhe-govi do očí. Když uviděl tyhle světlé oči, zachvátil Rhega strach. Muž byl vysoký, širokoplecí a holé paže měl svalnaté. Jak projížděl kolem, usmál se, a Rheg se rozzlobil. V tom okamžiku každý v tom druhém rozpoznal válečníka, a ten úsměv byl opovržlivý.

Pak muž projel. Rheg se otočil v sedle a díval se, jak odjíždí. „To byl pěkně hnusný čubčí syn,“ poznamenal.

„Musíme jet!“ vyhrkl Banouin. Rheg se na nčho podíval, Banouin byl sinalý strachy a třásl se.

„Co je to s tebou?“ zeptal se Rheg. „Ještě jsem neviděl, | že by ses takhle choval. Začínáš mě znepokojovat.“

„Musíme odsud pryč!“ naléhal Banouin a pobízel koně do běhu.

Rheg zaklel a pobídl bčlouše za ním. Rychle ho dohonil, předklonil se a popadl Banouinovy otěže.

Koně zpomalili. „Už toho mám po krk,“ prohlásil. „Teď si promluvíme. Co je to s tebou?“

„Musíme se dostat na loď. Na palubě ti všechno povím. Na loď!“

„Mor vem loď. Řekneš mi to hned.“ „Prosím, Rhegu, věř mi. Měl jsem vidění. Hrozné vidění,“

„To jsi mi říkal. Šel po mně démon.“

„Ne, to ne. Pojeď se mnou, prosím... závisí na tom tvůj život!“

„Můj život? Tady nemám žádné nepřátele.“

Banouin zalétl pohledem k jezdcům v dálce. „To jsou rytíři z Kamene,“ řekl. „Bývalí gladiátoři. Zabijáci. Jim se postavit nemůžeš. Věř mi.“

„Proč bych to dělal?“ Rheg se usmál. „Myslím, že ses stal obětí ošklivých snů, příteli, ne vidční. Projeli kolem. Kdyby mě hledali, určitě by...“ Odmlčel se. „Oni nehledali mě, že?“

„Musíme jet,“ řekl Banouin.

„Ty všivej parchante,“ zasyčel Rheg. „Oni přišli pro Ap-pia, že ano?“

„Věř mi! Nemůžeš je zachránit!“

„Je? Ach, dobré nebe!“ Rheg otočil bělouše a vyrazil do mčsta. Jezdce už neviděl a pobídl bělouše do trysku. Na silnici vyšla jakási žena s károu plnou špinavého prádla. Rhe-gův kůň ji přeskočil. Cestou byl mládenec strachy bez sebe a modlil se k Taranisovi, aby dorazil včas. V duchu znovu slyšel, jak Appius mluví o rytířích z Kamene a jak Lia urazila jejich náčelníka. A vzpomínal na jejich polibek a příslib společné budoucnosti.

Když dojel do uličky za zahradou, už málem panikařil. Seskočil na zem. Byli tady uvázáni tři koně -jezdci nebyli v dohledu.

Branka byla otevřená. Rheg vytasil meč a vběhl do zahrady. Starý sluha, jenž jim prve přivedl koně, ležel na stezce s prořízntým hrdlem, krev stékala po kameni. Rheg se dostal do domu. Jeden z válečníků, jež viděl na silnici, byl na chodbě a otíral si zkrvavenou čepel do oděvu druhého sloužícího, staré ženy. Když Rheg vstoupil, vzhlédl a otočil se k nčmu. Byl rychlý, ale Rheg byl rozběhnutý, takže muži proťal hrdlo až k páteři. Ještě než upadl, Rheg již pádil kolem něj a nahoru do schodů.

Pod schody ležel na zádech generál Appius, celý od krve a se strašlivou ranou v hrudi. Rheg bral schody po dvou nahoru do horní chodby. V té chvíli se v dohledu objevil druhý černé oděný válečník. Rheg se sklonil pod jeho mečem a kopl ho do kolena. Když muž padal, bodl mu po krku, ale výpad byl špatně načasovaný a prošel muži ústy do mozku. Rheg vytrhl meč z rány a zamířil se do Liina pokoje, rozrazil dveře a vpadl dovnitř.

Tam byl vůdce, držel Liu za krk a krátký meč měl opřený o její hruď. Byl vyšší, než vypadal na koni, několik palců přes šest stop, a černostříbrná přilbice, kterou nosil, ještě podtrhovala jeho chladné, světlé oči. Rheg při pohledu do těch očí zakusil chvíli strachu a srdcem válečníka vycítil, že je v přítomnosti skutečného zabijáka. Lia se již nevzpírala, upírala oči na Rhega a v nich byla naděje.

„Pusť ji,“ nařídil muži Rheg, „nebo tč zabiju, jako jsem zabil tvé muže.“

Válečník se zazubil - a vrazil čepel Lii do těla, vytrhl ji a odhodil dívku stranou. Čas jako by zamrzl, Liino tělo pomalu padalo, její vytřeštěné oči se upíraly na Rhega. Dopadla na podlahu a Rheg vidci, jak se jí oči zavírají a jasně modré šaty se zabarvují krví.

Vzhlédl od těla do chladných očí jejího vraha. „Říkal jsi?“ zeptal se muž.

Rheg hrozně vykřikl a vrhl se do útoku. Čepele se srazily. Rheg sekal a bodal. Každý jeho výpad byl snadno odražen. Najednou se muž otočil na patě, otočil se kolem doko-, la a praštil Rhega loktem do obličeje. Mladý Kelt couval a z rozražené líce mu tekla krev.

„Nčco v tobě bylo, chlapče,“ řekl mu rytíř z Kamene. „Jsi rychlý a silný.“

Rheg znovu zaútočil, hledal otevření. Muž na okamžik spustil obranu. Rheg provedl výpad. Byla to lest! Protivník uhnul a vrazil Rhegovi čepel do těla. Meč ho zasáhl do boku nad kyčlí a stočil se nahoru. Rheg sekl a válečník uskočil. Rhegův meč mu způsobil mělkou ránu na paži.

„No, byla to zábava,“ prohlásil válečník, „ale, žel, nastal čas, abys zemřel,“

Rheg po něm skočil, ale muž se pootočil, a Rheg se při útoku dostal za něj. V zádech mu vybuchla hrozná bolest, jak ho zasáhla soupeřova čepel. Na balkoně klesl na kolena. Padl na něj stín a on se vrhl stranou. Válečníkův meč zazvonil o kámen. Rheg vyskočil a znovu se rozmáchl. Tentokrát protivníka škrábl na tváři.

„Mohl jsi být dobrý,“ poznamenal muž. Rheg začal vidět rozmazaně. Protivníkův meč se k němu blížil a Rheg se snažil zvednout ruku, aby ho odrazil, ale ostrý kov se mu vnořil do hrudi.

Když Rheg padal z balkonu, v dálce se ozval zvon. Měl dojem, že padá věčnč. Dopadl na promočenou trávu, žádnou bolest však necítil. Se zaúpěním se převalil na břicho a hledal meč. Zabodl se do hlíny o pár kroků dál. Natáhl se pro něj, ale tělem mu projela spalující bolest z rány v zádech. Obličejem spočinul na vlhké prsti. S nesmírným úsilím se plazil po trávč. Rukou sevřel jílec meče.

Pak ztratil vědomi.

• • •

Už se stmívalo, když Oranus přivedl do Appiova domu desetičlennou čestnou gardu. Ještě jedenkrát se ujistil, že mužům zbroj, přezky na opasku a náholenice přímo září. Kožené haleny a kilty se jim leskly lehkým olejem a červené plašte měli nové, čerstvě vyzvednuté ze skladu. Na každé přílbě byl vykartáčovaný karmínový chochol z koňských žíní. Přílby a pláštč vrátí do skladu, jakmile návštěva skončí, avšak Oranus byl rozhodnutý, že generál jeho muže pochválí. Přední brána byla zamčená. Do zdi vedle byl zasazený bronzový zvonec, od něhož vedl provaz. Oranus zazvonil. Žádná odpověď. Podrážděně své muže odvedl k zahradní brance. Tato byla otevřená. Když kapitán hlídky vstoupil, spatřil první tělo. Vytáhl meč a rozběhl se po chodníku.

U domu zahlédl toho plavovlasého rigantského válečníka, RJhega. Ležel na břiše v trávě. Tmavé šaty měl od krve a krev byla i kolem něj. Oranus si k němu klekl a obrátil jej. Rhegovi se zachvěla víčka. V obličeji byl popelavý a Oranus viděl, že má ošklivou ránu na hrudi. Rheg chtěl něco říci, ale na rtech mu zabublala krev a on ztratil vědomi.

Z domu vyšel vysoký muž. Oranus vzhlédl a polekal se. Muž měl černostříbrnou zbroj rytířů z Kamene. Oranus ho hned poznal. Viděl Voltana bojovat ve velké aréně v době, než ho zverbovali do služby k Naladémovi, Byl to nebezpečný zabiják.

„Ještě žije?“ zeptal se Valanus.

„Jen tak tak,“ odpověděl Oranus.

„Tak ustup a já ho dorazím.“

Strach přemohl hnčv a Oranus vstal a obrátil se ke svým čekajícím mužům. Ukázal na jednoho. „Sežeň ranhojiče Ra-lida. A pospěš si,“ dodal.

„Dal jsem ti rozkaz,“ podotkl Voltan mírné.

„Jsem kapitán hlídky, Voltane. Mně nemáš co rozkazovat. Ukaž mi zatykač,“ vyzval jej Oranus. Valan se trpce pousmál a sáhl do tajné kapsy v černém plášti. Vytáhl kus složeného pergamenu, který podal Oranovi. Kapitán pomalu

četl a srdce mu pokleslo. Na dokumentu byla ověřená pečeť Rudého chrámu a označoval Appia a Liu za nepřátele státu, které je třeba okamžitě zlikvidovat. Oranus předstíral, že pergamen studuje, a zatím se snažil přemýšlet. Cítil rostoucí napětí od mužů kolem sebe. Nikdo se neChtěl dostat do sporu s rytířem z Kamene.

„Mám za to, že rozsudek na generálu Appiovi a jeho dceři již byl vykonán," řekl a podal dokument zpčt Voltanovi.

„Ano. Teď ustup stranou, ať můžu vyřídit toho zmetka."

„Nevidím jeho jméno na tvém zatykači, pane Voltane, ani jméno toho chudáka sluhy na chodníku."

„Ten divoch zabil dva naše rytíře a snažil se zabránit popravě."

„Aha, takže chceš, aby byl obžalován z tohoto zločinu, a nepochybně setrváš zde v Accii, dokud nedojde k soudu. Pak, samozřejmě, přijde druhé slyšení před cenijským králem, poněvadž jeden z jeho poddaných bude obžalován ze zločinu. To, jak jistě sám víš, je součástí dohody uzavřené s Cenii. Nepotrvá to déle než měsíc, nejvýš dva, pane Voltane. Po tu dobu budeš vítán v mém domě."

Voltan se nedbale pousmál. „Mám rád chlapy, co mají odvahu, kapitáne. Jsou z nich lepší protivníci." Podíval se na zkrvavené tělo. „On měl odvahu." Upřel chladné oči na Oraná. „Třeba se ještě sejdeme," dodal, vrátil meč do pochvy a prošel kolem čestné gardy. U posledního muže se zastavil a zachechtal se. „Tenhle má na meči rez," poznamenal. „Buď rád, že jsem Appia ušetřil toho pohledu. V takových věcech byl nesmiřitelný." Položil ruku nešťastnému vojákovi na rameno. „Nejspíš bys dostal deset ran," dodal, prošel zahradou, nasedl na koně a odjel.

„Prohlédněte rychle dům," rozkázal Oranus svým mužům. „A najdete něco, čím budu moct ucpat rány." Sundal si plášť, stočil ho a položil Rhegovi pod hlavu. Pak rozřezal jeho zakrvácenou košili a stáhl ji z něj. Měl tři bodnutí. Jedno na boku, další na prsou a poslední ve spodní části zad. Rána v hrudi byla nejnebezpečnější a z bublající krve Oranus poznal, že meč probodl plíci. Jeden voják se vrátil s kusy látky. Oranus vyrobil tlakový obvaz a stáhl Rhegovi ránu v hrudi.

„Stejně nepřežije, pane," podotkl voják.

Oranus neříkal nic. Už se skoro setmělo a kapitán nechal zapálit lucerny. Dorazil plešatějící ranhojič Ralis, prohlédl rány a obrátil se k Oranovi. „Moc toho nenadělám," sdělil mu. „Má proraženou plíci a ta rána v zádech mu nejspíš probodla několik vnitřních orgánů."

„Udělej, co půjde," požádal kapitán.

„Zaneseme ho dovnitř."

Nad nimi přeletěla vrána a hlasitč zakrákala. Oranus se zachvěl. „Jak poznají, že je smrt nablízku?" zašeptal.

„Vidí, když duch opouští tělo," ozval se hlas. Oranus se otočil a uvidél stařenu s tváří zakrytou závojem, s těžkým šálem z husté rybářské sítě kolem kostnatých ramen.

„Co tady chceš, ženská?" zeptal se jí.

„Umím trochu léčit rány, vojáku. Měl bys ho přenechat mé péči."

„Je tu náš ranhojič, ale děkuji ti za nabídku."

Její smích byl studený a Oranus se náhle zachvěl. „Tvůj ranhojič by byl nejradši doma, protože ví, že chlapci zbývá tak hodina života. Není to tak, Ralide?"

„Ano," připustil Ralis.

„Tak ho odneste do ložnice, já se o něj postarám, než zemře."

„Ty jsi cenijská čarodějka?" optal se Oranus.

„Jsem osoba s jistým... řekněme... nadáním v těchto věcech, Orané."

„Tak dobře, uděláme, co chceš."

Vojáci Rhega odnesli do ložnice na poschodí a uložili ho do postele. Pak ho zanechali se stařenou. Oranus se zastavil ve dveřích. „Zítra se vrátím pro tělo, paní," řekl. „Musíme dávat pozor, aby se nám tu nerozšířily choroby."

Obrátila k němu zahalenou tvář. „Vedl sis dobře, když jsi ho ochránil před tím chladnokrevným zabijákem. To bylo odvážné. Třeba ti to přinese klid."

„Klid by byl příjemný," přitakal.

„To si přeješ?"

Oranus si povzdechl. „Přeji si, aby přežil," řekl.

Zavřel za sebou dveře, sešel pomalu po schodech a opustil dům. Tčla pak odnesli na dva čekající vozy. Appia a dceru položili vedle sebe na první vůz a dva starší cenijské sluhy a mrtvé rytíře na druhý. Ranhojič vylezl na první vůz a sedel vedle Appia a Lie. Oranus nařídil čestné gardě, ať pochoduje vedle prvního vozu, a následoval je do Síně mrtvých.

Když těla zanesli dovnitř, Ralis s nimi zůstal. „Byl to můj generál," vysvětlil ranhojič, „a skvělý člověk. Připravím těla k pohřbu."

„Nedávej své jméno na seznam truchlících," poradil mu Oranus. „Zavraždili je na Naladémův rozkaz."

„Já vím."

Potom se Oranus vrátil domů. Appiova vražda v něm vyvolala smutek. Starý pán sloužil Kameni dobře a Oranus si neuměl představit, jaký zločin asi mohl spáchat, že ho bez odkladu zavraždili. Kolem půlnoci si šel až k smrti unavený lehnout a připravil se na další noc plnou nočních můr a hrůz. Ale poprvé po letech spal spánkem beze snů. Když se probudil, uviděl modrou oblohu a do pokoje svítilo jasné sluníčko. Vstal z postele, přistoupil k oknu a zadíval se na zelené kopce a vzdálený les.

„Nový den," pronesl nahlas, a když to říkal, cítil, jak nad ním hrozný strach z minulosti ztrácí svou moc a odplouvá jako kouř ve větru. Cítil se volný a živý a budoucnost, která mu ještě včera připadala bezútěšná a plná stínů, teď v ranním sluníčku jasně zářila. Jak je to možné? divil se. Pak si vzpomnčl na stařenu a to, co mu řekla. „Třeba ti to přinese klid," Uprostřed hrůz z událostí v Appiovč dome si pořádně neuvědomil, co říká. Jak jen mohla vědět o jeho strachu a

nekonečných mukách?

Asi to bude jasnovidka, usoudil.

• • •

Banouin počkal, než odjedou vozy s mrtvými, a pak pomalu vstoupil do domu. Pohledu na zkrvavené koberce se vyhýbal a vyšel až do ložnice nahoře. Když otevřel dveře, uslyšel hlas Morrigu.

„Nebyl jsi hoden svého nadání," řekla.

Banouin neodpověděl, jen se díval na smrtelně bledý obličej svého přítele. „Je mrtvý, že?"

„Ne, není mrtvý," prohlásila Morrigu, „i když jeho duše z této poničené schránky uprchlá. Ale měl by být mrtvý. Má probodnutou plíci a játra."

Banouin přistoupil k lůžku. Rheg byl nahý, rány na prsou a v boku měl sešité, téměř nekrvácely.

„Proč jsi ho zachránila?"

„Přál si to jeden kamenický voják a mým osudem je plnit přání. Mohla bych ti položit stejnou otázku: proč jsi ho nezachránil? Je to tvůj přítel."

„Co jsem mohl dělat? Nejsem bojovník."

„Ne," přitakala Morrigu. „To nejsi - v žádném smyslu toho slova. Proč ses vrátil? Teď jsi přišel o loď i cestu do velikého a slavného Kamene."

Banouin v jejích slovech cítil opovržení. „Nevím, proč jsem se vrátil." Posadil se na postel a vzal Rhega za ruku. „Proč jsi řekla, že jsem ho mohl zachránit?"

„Proč jsi nevaroval Appia před hrozícím útokem? Mohl uprchnout i s dcerou. Ještě by byli naživu. A pak by se je Rheg nepokoušel tak chrabře zachránit."

„Bylo to vidění. Byla to pravda. Nemohl jsem to změnit."

„Slova člověka se srdcem lasičky," syčela. „Měl bys odsud odejít, Banouine. Uteč do Kamene. Ukryj se před všemi střety a nebezpečím. Prožij svůj bídný život ztracený ve slovech a práci lidí lepších, než jsi sám."

Banouin couval ke dveřím. „Jsi stejná jako ostatní," vyhrkl se slzami v očích. „Ceníš si jen zabijáků, jako je Rheg, smrtonošů. Nesneseš ty, kterým je násilí odporné a hledají lepší cestu."

Morrigu se k němu otočila. Banouin chtěl utéci, ale nedokázal se pohnout. „U slabochů je přirozené," začala tiše, „že své slabosti považují za přednosti a přednosti jiných za slabosti či hloupost. Rheg před pár dny riskoval život, aby zachránil koně, který uvízl v rozvodněné řece. Koně, Ba-nouine! A proč? Protože má srdce. Soucítí s ostatními. Nežije, jen aby kňučel o nespravedlnosti. Žije svůj život. Na svých cestách jsi mu záviděl, jak je oblíbený, jak ho mají lidé rádi tak, jak nikdy neměli rádi tebe. Myslel sis, že jsou hloupí, že je uchvátil jeho pohotový úsměv. Tak to není. Oni vycítili, že Rheg je člověk, kterému na druhých záleží, na něhož je spoleh. U tebe věděli, že ti záleží jen na sobě samém a že se na tebe nedá spolehnout.

Já jsem duch, z ducha zrozený a duchem krmený. Tuto zemi také krmí duch. Bez něj nevyroste strom, nevykvete květina. A odkud tato životodárná energie pochází? Pochází od mužů jako Connavar a Ruathain, od žen jako Vorna, Eriatha a Merie. Od lidí, kteří znají lásku a přátelství, kteří budou riskovat život pro to, v co věří." Morrigu přistoupila blíž ke zděšenému Banouinovi a zvedla tmavý závoj. Měla tvář mrtvoly, šedá kůže se odchlipovala od bílé kosti. „Pohlédni na Morrigu, dítě. Pohlédni na její krásu. Dělá se ti špatně, viď? Cítíš hnilobu? Ano, myslím, že ano.

Kdysi dávno člověk chápal podstatu ducha. Z jeho činů vykvétaly květiny, žil v souladu s tvory země i ducha. Pak se objevovali stále další lidé, jako je chladnokrevný zabiják a jeho pánové, Banouine. Sobečtí, hamižní, malí lidé, kteří pili z ducha, ale nedoplňovali ho. A tvorové ducha začali mizet, odplouvali do jiných vesmírů, hledajíce příjemné místo k pobytu. Tato země začala nezměřitelně pomalu skomírat. Potrvá to ještě mnoho tisíciletí, ale až poslední duch odejde, zahyne.

, Lidé z Kamene jsou vrcholní parazité. Kácejí lesy, roz-rývají zemi kvůli drahým kovům a zabíjejí a dobývají, šíří nenávist a zlobu, které přetrvají stovky životů. Oni nevěří v nic kromě sebe. Proto tě to k nim táhne. Jsou jako ty, Banouine, vrcholně sobečtí. Ano, Rheg je násilník a některé věci, co udělal, mu nejsou ke cti. Ale když riskoval život, aby zachránil koně, přidal něco k duchu tohoto světa. Nakrmil zemi. A když přišel sem do domu, aby zachránil nevinné, nakrmil ji zas - tentokrát svou krví. Nevzpomínáš si na mé varování, viď, Banouine? Nikdo nepřekoná svůj strach tím, že před ním uteče. Teď odsud odejdi. Vstup do krysího hnízda v Kameni. Přidej se k vrahům světa."

Otočila se a vrátila se zpátky k lůžku.

Banouin se vypotácel z místnosti a vyběhl do noci.

• • •

Neměl ponětí, kde je, jenom že obloha je šedá a pod mrakem a nejsou tu stromy, květiny ani tráva. Všude kolem něj pokrýval stráň šedý popel a vysoké špičaté balvany barvy kouře. Ucítil bolest a podíval se na svou hruď. Na kůži mu hořel plamen a svaly kolem něj černaly. Snažil se ho rukou uhasit, ale plamen hořel dál.

Napravo se cosi pohnulo. Otočil se, meč v ruce, a uviděl, jak se kolem plazí obrovský had. Byl bezbarvý a v šedém prachu po něm zůstával bílý sliz. Muž couval, ale had se náhle vztyčil a sekl po něm hlavou. Na okamžik se muž vyděsil natolik, že se ani nedokázal pohnout. Had měl lidskou hlavu, byť se zuby dlouhými jako nože.

V poslední možné chvíli se muž pohnul a ťal hada do tlustého krku. Tvor okamžitě zmizel. Zpoza skal se vynořovali další a další tvorové, a když muž slyšel jejich sténání, naskakovala mu husí kůže. Stál tam s mečem v ruce a díval se, jak se k němu tvorové blíží. Někteří lezli po břiše, jiní se plazili, přitahovali se drápy. Další se přikrádali po čtyřech a jejich jasně žluté oči ho pozorovaly s otevřenou zlobou. Jedna šupinatá bestie popoběhla blíž a skočila. Vykročil jí vstříc a bodl ji do prsou. I tato bestie okamžitě zmizela.

Couval výš po svahu. Teď tu byly desítky tvorů a blížili se další. Jeden každý vypadal příšerně, avšak všichni měli něco lidského, někteří oči, jiní tvář či končetiny. Plamen v hrudi mu hořel dál, ale žádnou slabost necítil. Jen bolest.

Země kolem něho byla mrtvolně šedá, posypaná prachem, který se mu kolem kotníků vlnil jako kouř. Nevzpomínal si, jak se sem dostal, nevzpomínal si ani na svůj předešlý život. Věděl jen, že tady, na zešeřelé hoře pod šedou oblohou bez hvězd a měsíce, mu hrozí smrtelné nebezpečí.

Bestie se blížily. Couval. Věděl, že se na něj brzy vrhnou a on je nedokáže všechny zabit. Jejich nenávist ho obklopovala jako neviditelná mlha, chladná a nepoddajná. Couval stále výš, až se zády dotkl stěny z tmavých, jako dýka ostrých, lesklých skel. Dál už neměl kam ustoupit. Z pulsující mlhy nenávisti vycítil ničemnou radost. Připravovali se, obstoupili ho půlkruhem a stále se blížili.

Pak vyrazili.

V té chvíli scénu ozářilo jasné světlo, a jak tak muž sekal a bodal mečem, vycítil vedle sebe další osobu, hlídala mu záda. Koutkem oka viděl, jak se šerem míhá meč z jasného světla. Bestie znovu couvly. Zachránce popošel za nimi a pak zabodl meč do šedé hlíny a vyryl do prachu dlouhou čáru. Podél čáry vyšlehly plameny a vyskočily vysoko do vzduchu, vznikl zlatý ohnivý půlkruh, jímž bestie nemohly projít. Nato se zářící válečník obrátil k muži. Ten viděl, že válečník je zcela lidský, byl to velký chlap, se širokými rameny, plavými vlasy a přátelskýma modrýma očima.

„Neměl bys tu být, mladý Sokole," řekl. „Tohle není místo pro živé." Zlehka položil ruku na plameny spalující mužovu hruď. Oheň okamžitě zhasl, bolest zmizela a kůže se zacelila.

Mladého muže přemohla únava. Klesl na kolena, meč odložil stranou a posadil se zády ke strmému útesu z černého skla. „Nevím, jak jsem se sem dostal," řekl. „Kde je tohle místo? Proč mi říkáš Sokole?"

„Říkám ti Sokole, protože je to tvé dušejméno," děl druhý a přisedl si. „A tahle ohavná země je Údolí ztracených. Tví nepřátelé kdysi bývali muži. Teď se tu potulují, prokletí a politováníhodní."

„Proč mě napadli?"

„Přitáhl jsi je k sobě, chlapče. Jsi živý. Tvůj duch je spaluje, připomíná jim vše, co ztratili. Musejí tě zničit, aby ukončili svou bolest."

Muž se podíval na kolohnáta. „A co ly? Proč ty jsi tady?"

Plavovlasý válečník se usmál. „Přitáhl jsi mě sem, Rhe-gu. To já jsem ti dal tvé dušejméno, a když se tvoje duše dostala do ohrožení, vycítil jsem to. Víš, kdo jsi?"

„Nazval jsi mne Sokolem - a teď Rhegem. Já ta jména znám, ale nedokážu si vzpomenout, kde jsem je slyšel, než jsem se ocitl tady."

„To se tu občas stává," uklidňoval ho kolohnát. „Chvilku zůstaň sedět. Uvolni se. Mysli na horu se zelenými svahy, pláštěm lesů a štíty z bílého sněhu jako vlasy starce. Umíš si to představit?"

„Ano, umím."

„Dej tomu jméno."

„Caer Druagh," řekl Rheg. Jako by do temných koutů jeho mysli náhle proniklo slunce. „Jsem Rheg Rigant," dodal. „Byl jsem s Banouinem na cestách. Pak... pak..." Zaúpěl. Kolohnát mu položil ruku na rameno.

„Ano, pak ses je snažil zachránit."

„Neporazil jsem ho."

„Ale pokusil ses, chlapče. Málem jsi za to zaplatil životem. Jsem na tebe hrdý."

„Hrdý na neúspěch?" Rheg se drsně zasmál.

„Ano, hrdý," zopakoval druhý muž. „Hrdinský čin by se nikdy neměl posuzovat na základě jeho úspěchu či neúspěchu, ale podle srdce, vášně a odvahy, které ho inspirovaly."

„Ty jsi Kolohnát," vyhrkl Rheg.

„Jsem Ruathain."

„Znám tě," řekl Rheg. „K mámě ses choval hezky." Náhle se usmál. „Vždycky jsem tě chtěl poznat, Kolohnáte." Ruathain ho poplácal po rameni. „Nic by se mi nelíbilo víc než si s tebou sednout a popovídat si, vnuku, ale ohnivý meč už moc dlouho nevydrží a ty se musíš rozhodnout. Můžeš tu zůstat, a já dovedu tvou duši do nebe, nebo se můžeš pokusit vrátit do světa živých."

„Takže nejsem mrtvý?"

„Zatím ne."

„Jak se vrátím?"

Ruathain ukázal na skleněnou skálu. „Musíš vylézt nahoru, Rhegu, až na samý vrchol. Bude to nemilosrdné a tvrdé. Bolestivé. Ostré sklo tě bude řezat. Většina lidí by to nedokázala. Ale ty to dokážeš. Tvá odvaha a bojovný duch tě vynesou nahoru prese všechnu bolest. Věříš mi?"

„Věřím ti, Kolohnáte."

„Tak běž, chlapče můj," vybídl jej Ruathain a zvedl Rhega na nohy, objal ho, přitiskl si ho na prsa a poplácal po zádech. I když ho pustil, Rheg cítil příval hřejivých citů, jenž hrozil, že ho přemůže. Nikdo kromě matky ho nikdy neob-jal. Podíval se Ruathainovi do očí.

„Jsem rád, že jsme se setkali," řekl.

„Já taky. Teď lez - zpátky do slunce a k životu."

Rheg nechal meč ležet na zemi, natáhl ruce a začaršpl-hat. Zprvu to bylo snadné, ale pak mu uklouzla noha a botu i chodidlo mu rozřízla ostrá hrana. Bolestí se málem pustil. Zaskřípal zuby a vytáhl se nahoru. Zprvu byly škrábance a řezné ranky malé, ale každá pálila, jako by v ní byla sůl. Po chvíli měl košili i spodky na cáry a rozřezané boty. Na hrudi a břiše měl zející hluboké rány a na skále za sebou zanechával krvavou stopu. Pohlédl dolů. Ruathain už byl pryč a ohnivý meč zmizel. Pod útesem se tlačila spousta tvorů, ale žádný se nepokoušel šplhat za ním.

Cítil nesmírnou bolest, jež mu zamlžovala mysl. Vzhlédl, ale na vrchol neviděl. Škrábal se dál. Kůži na pažích měl rozřezanou, až byly vidět šlachy a svaly i bílá kost. Každý chyt mu přinášel stále silnější agónii, chtěl se pustit,

spadnout z tohoto děsivého útesu. Zavřel oči a pocítil, jak jeho duch slábne.

„Odvahu, vnuku," ozval se Ruathainův hlas.

Rheg lezl dál.

Na prstech už neměl žádnou kůži, jen bílou kost a vazivo. Z paží, břicha a stehen mu visely pruhy kůže, tělo ho bolelo, jako by hořel. Znovu se zastavil, docházely mu síly. Jestli vyleze ještě kousek, rozpadne se na kusy. Nic z něj nezůstane.

Znovu uslyšel Ruathainův tichý hlas. „Ten muž, který do Appiova domu přinesl smrt, ještě žije, Rhegu. Jmenuje se Voltan. Prý je to největší šermíř na světě. Viděl jsem ho, jak se smál, když tě bodl!"

Rhega se zmocnil hněv a odplavil bolest. Probojovával se stále výš, vytahoval se kousek po kousku nahoru.

Nakonec své zničené tělo dostal přes okraj skály. Ve tváři ucítil chladný vánek a rozhlédl se kolem sebe. Stál na skleněné ploše zvíci asi dvaceti čtverečních stop.

„Jsem na tebe hrdý, chlapče," řekl Ruathainův hlas.

A Rheg se probudil.

• • •

Oranus čekal, až dojede pohřební vůz, a pak si vylezl na kozlík k vozkovi. Na prázdné dřevěné rakvi na voze seděli dva nosiči. Na čisté obloze jasně svítilo slunce. Vozka plácl opratěmi párek koníků a vůz vyjel do ulic.

„Je krásně," poznamenal Oranus. Cenijský vozka se na něj tázavě podíval a potom kývl na souhlas. Cestou Oranus zahlédl onu starou cenijskou čarodějku. Vycházela z branky, jenže když na ni zavolal, neslyšela ho a zašla do stinné uličky. Hlasitě zakrákala vrána a potom se snesla ze střechy a odlétla k severu.

„Jak se jmenuje?" zeptal se Oranus vozky.

„Kdo?" chtěl vědět muž. „Ta stařena, co jsme právě viděli."

„Já žádnou ženu neviděl, pane."

Vůz poskočil, neboť opustili dlážděnou část Accie a zamířili po rozježděném svahu k Barovu domu. Oranus nechal stát vůz s vozkou u boční branky a provedl nosiče domem. Překročili kaluže krve na podlaze a zamířili nahoru. Kapitán se zastavil přede dveřmi do ložnice a připravoval se, že uvidí mrtvého Riganta. Nakonec dveře otevřel a vstoupil. Náhle se zarazil, takže do něj nosič, jenž šel za ním, vrazil a zamumlal omluvu.

Rheg seděl na posteli, bledý jako stěna, ale oči měl otevřené. Oranus se podíval na zašité rány a modřiny kolem nich. Nebylo možné, aby ten člověk přežil. Oranus chvíli nejistě stál, pak se zhluboka nadechl a nařídil nosičům s nosítky, ať počkají dole. Přitáhl si židli k lůžku a posadil se.

„Měl bys být mrtvý," řekl. „Měl jsi probodenou plíci."

„Takže tvůj ranhojič odvedl dobrou práci," pronesl Rheg slabým hlasem. Na bradě a krku měl zaschlou krev.

„To nebyl můj ranhojič. Ošetřila tě jedna stará cenijská čarodějka."

„Tak to byla moc dobrá. Co se stalo s tím mužem, s nímž jsem bojoval? Chytili jste ho? Zabil Appia a... jeho dceru."

Oranus v mladíkových očích uviděl bolest.

„Viděl jsem ho," řekl. „Byl to rytíř z Kamene. Měl rozkaz popravit generála i jeho rodinu. Nemohl jsem nic dělat. Včera v noci nasedl na loď do Goriasy."

Rheg zavřel oči a chvíli mlčel. „Najdu ho," prohlásil nakonec.

„To raději ne, mladý muži. Podívej, co se stalo poprvé." Oranus si sundal přilbu. Na stolku vedle stál džbán s vodou a tři sklenice. Do jedné nalil vodu. „Vypij to," vyzval Rhega. „Ztratil jsi hodně krve."

Rheg otevřel oči a natáhl se pro sklenici. Trhl sebou, jak ho zatahaly stehy. Zhluboka se napil. Ta námaha ho zřejmě vyčerpala, takže sklesl zpátky na polštář. „Musíš nabrat síly," řekl Oranus. „Najmu ti ošetřovatelku a pošlu něco k jídlu."

„Proč bys to dělal?"

„Abych uctil generála," odvětil Oranus okamžitě. „A protože jsi bojoval tak tvrdě, abys ho zachránil."

„Kdo je Voltan?" zeptal se Rheg.

Oranus jenom povzdechl. „Bývalý gladiátor. V aréně zabil čtyřicet mužů a vyhrál stovku dalších soubojů, které neskončily smrtí. Kdo ti řekl jeho jméno?"

„Zdálo se mi o něm," zašeptal Rheg. Odmlčel se, a Oranus si všiml, že usnul.

Kapitán tiše odešel od lůžka, sešel dolů, zaplatil nosičům a jednomu nařídil, ať jde do polního špitálu a požádá ranhojiče Ralida, aby do domu poslal ošetřovatelku. Druhému muži podal stříbrňák, aby zaběhl do tržnice a koupil chleba, sýr, mléko a ovoce. Potom vyšel do zahrady, zastavil se pod stříškou a zadíval se na kaluž krve. Rhega třikrát bodl mistr šermíř. Jedna rána mu probodla plíci. O tom tedy nebylo pochyb. Rána v zádech nejspíš skončila v ledvině. A přesto byl Rheg naživu a rány se mu hojily.

Oranus slyšel o schopnostech keltských čarodějek, avšak většinu příběhů považoval jen za výmysly. Teď se přesvědčil o opaku.

Vrátil se do domu a prošel do kuchyně. Ve džbánu kyslo mléko, ale ve spíži zbylo ještě pár vajec. Už chtěl zapálit oheň, když z chodby uslyšel lidi. Byly tady čtyři ženy, všechny nesly vedra a mopy. Oranus si vzpomněl, že rozkázal vyčistit dům, a tak se za nimi vydal. Všechny byly Cenijky. Jen stály a mlčky hleděly na krev na stěnách, podlaze a kobercích.

Když vstoupil, udělaly pukrle. „Další krev je na horní podestě," řekl jim, „a v druhé ložnici."

Ženy se držely u sebe a nejistě se rozhlížely. „Co se děje?" divil se Oranus. „Je to jen krev, ta vás přece nekousne."

„Stařena je ještě tady, pane?" zeptala se jedna z nich.

„Ne, už odešla."

„Vrátí se?"

„Já nevím. Kdo je to?“

Ženy mlčely a vyměňovaly si pohledy. Potom z hloučku vystoupila nejstarší z nich, asi padesátiletá. „Vojáci říkali, že s ní byla vrána. Seděla na zdi, když šla do zahrady. Je to pravda, pane?“

„Ano, byla tady vrána. Smrt je vždycky přitahuje.“ Ženy začaly mluvit keltsky, jazykem, jejž Oranus nikdy docela nezvládl. „Co je to s váma?“ vyštěkl. „Byla to cenijská čarodějka a zachránila mládenci život. Nic víc v tom není.“

„Ano, pane,“ pravila ta starší žena. „Dáme se do práce.“

Oranus je nechal být a vrátil se do zahrady, posadil se a čekal na Ralida a ošetřovatelku. Po chvíli uslyšel zastavovat vůz. V brance se objevil mladý vojenský felčar a štíhlá mladá tmavovláska.

Oranus vstal. „Kde je Ralis?“ zeptal se.

„Musel vyřídit nějaké naléhavé záležitosti,“ řekl mladík a zasalutoval. „Zůstal dnes doma. Kde je ten umírající?“

„Neumírá,“ opravil ho Oranus. „Vyléčila ho jedna čarodějka.“

Mladík se jen pohrdlivě zasmál. „Tak to jeho zranění nemohlo být tak vážné, jak jste si mysleli.“

„Viděl jsem ho,“ prskl Oranus a do hlasu se mu vloudil hněv. „Dusil se vlastní krví.“ Ukázal na zakrvácený chodník. „Tady ležel.“

„Ano, pane,“ opáčil ranhojič, ale Oranus viděl, že ho nepřesvědčil.

„Je nahoře. Prohlídni ho.“ Obrátil se k ošetřovatelce a pověděl jí, ať pro zraněného připraví něco k jídlu.

„Chceš, abych s ním zůstala, pane?'4 zeptala se škrobeně. Na hezké tvářičce měla výraz chladného opovržení.

„Ano, to chci.“

„Je to domorodec, že?“ „Ano.“

„Jsem občanka Kamene a nemělo by se ode mne žádat, abych ošetřovala divochy. Dnes s ním zůstanu, ale čekám, že od zítřka pro něj najmeš nějakou Cenijku.“

Oranus mladou ženu znal. Z Kamene ji vyhnali za nezákonnou prostituci a vydírání. Ale od příchodu do Accie z ní byla vzorná občanka, chodila do chrámu a dobrovolně pracovala v polním špitále. „Jak chceš,“ řekl jí. „Jsem ti vděčný za pomoc. Je to odvážný mladý muž, jenž bojoval za záchranu dvou občanů Kamene.“

„Dvou zrádců,“ poukázala.

„To on ovšem nevěděl. V kuchyni jsou vajíčka a chleba. Byl bych rád, kdybys mohla udělat snídani i pro mě.“

„Jistě, kapitáne,“ slíbila a odešla.

Mladý ranhojič se po chvíli vrátil. „Jak jsi říkal, kapitáne, neumírá, ale ztratil hodně krve.“ Náhle se zasmál. „Slyšel jsem, o čem se baví uklízečky. Věří, že ho vyléčila seidheská bohyně. Morrigu, tak jí říkají. To je asi odpověď.“ Znovu se zasmál. „Musím se vrátit.“

„Děkuji za tvůj čas, doktore.“

„Ať pije hodně vody a jí červené maso. Tak za týden by už měl začít nabírat síly.“

„Zařídím to.“

Mladý muž se vrátil k čekajícímu vozu a Oranus zašel zpátky do domu. V kuchyni ošetřovatelka Axa míchala vajíčka. Naložila je na dva dřevěné talíře, jeden podala Oranovi a druhý zanesla nahoru. Oranus se posadil v kuchyni a nasnídal se. Vajíčka byla dobrá, ukrojil si k nim dva krajíce a silně namazal máslem.

Dnes se cítil jiný. Zpola čekal, že dobrý pocit, který měl po probuzení, odezní jako sen, bylo tomu však naopak. Zase se cítil silný. V duchu se vrátil k hrůzám Cogdenu a zjistil, že dokáže vzpomínat beze strachu.

Axa se vrátila s prázdným talířem a posadila se naproti němu. „Mrzí mě to, kapitáne,“ řekla. „Mám dojem, že jsem prve byla trochu hrubá. Splním svou povinnost a zůstanu s Rhegem, dokud mu nebude dobře.“ Oranus se na ni podíval a všiml si, že se pýří.

„To je od tebe hezké,“ pravil.

Uklízečky dokončily práci a on zašel do ložnice. Rheg zase spal, ale když Oranus vstoupil, probudil se.

„Cítím se slabý jako novorozený hříbě,“ prohodil Rigant.

„Síly se ti zase vrátí,“ sliboval Oranus.

Rheg se usmál. „Děkuju za laskavost. Nevíš, co se stalo s mým přítelem?“

„Přítelem?“

„Byl jsem tu s Banouinem. To je další Rigant. Cestovali jsme do Kamene společně.“

„Ne, neviděl jsem ho. Ale poptám se.“

„Pověz, co je to gladiátor?“

„Muž, který bojuje, aby pobavil davy na stadionu. Někteří jsou bývalí vojáci, jiní zločinci. Každý den cvičí, aby se zlepšili. Můžou hodně zbohatnout - pokud přežijí. Většina nepřežije.“

„A kvůli tomu výcviku je Voltan tak dobrý?“

„Myslím, že nebezpečný byl už předtím. Ale ano, výcvikem se schopnosti zlepšují.“

„Jak se z člověka stane gladiátor?“ chtěl vědět Rheg.

• • •

Arénou vál velice studený vítr a rozvířil sníh na písku. Persis Albitane zvedl své statné tělo ze sedadla v lóži majitelů a díval se, jak skrovné davy míří k východům. Vstupní poplatek nezaplatily ani čtyři stovky diváků, což znamenalo, když se vystupovalo jen dvakrát denně, že Cirk Orisés bude již druhým rokem ztrátový.

Persis neměl právě nejlepší náladu. Dluhy jen rostly a jeho zmenšující se kapitál bude stěží stačit. Když odešli poslední diváci, tlouštík vyšel hlavní uličkou k malé kanceláři a odemkl. Podíval se na hromadu dlužních úpisů na stole, zavřel dveře a zamířil do druhé, větší místnosti, kde stála čtyři lehátka, šest hlubokých kožených křesel a dubová skříň. Stěny zdobila špatná freska s dostihovými koňmi, zápasníky a souboji gladiátorů. Persis ji nenáviděl. Usoudil, že umělec musel být při malování opilý. Koně vypadali jako prasata na chůdách. Povzdechl si. Oheň nehořel a okno na

západ práskalo ve větru, takže dovnitř padal sníh. Persis přistoupil k oknu. Viděl, jak goriaský přístav opouštějí tři rybářské bárky mířící na ocelově šedé moře. Lepší oni než já, říkal si. V dálce viděl bílé útesy země za vodou. Jeho dva strýcové tam již zemřeli, důstojníci sloužící pod Valanem. Další strýc přežil, ale už to nebyl stejný člověk. V očích měl uštvaný, vyděšený pohled.

Persis se pokusil zavřít okno, ale zástrčka byla zlomená a vítr okno pořád otevíral. Na podlaze leželo několik starých dřevěných žetonů. Persis se pro jeden sehnul a okno jím zaklínil. Potom přešel ke špatně vyrobené skříni u protější zdi. Ve skříni byly čtyři malé džbánky. Persis všechny vyndal a zatřepal jimi. První tři byly prázdné, avšak ve čtvrtém zbyla trocha uisge, kterou si nalil do měděného kalíšku. V hostinském pokoji byla dost zima, ale uisge ho trochu zahřála. Spustil se do křesla, natáhl si nohy a snažil se uvolnit.

„Všechno nejlepší k narozeninám," popřál si a zvedl kalíšek. Tiše zaklel a poté se zasmál. Vždycky věřil, že v pětadvaceti bude tlustý, bohatý a spokojeně usazený ve vile na turgonském venkově, možná s výhledem na moře. A také být mohl, nebýt tohoto ztrátového podniku. V osmnácti, s deseti zlaťáky, které mu dal otec, investoval do lodního nákladu hedvábí z východu. Svůj vklad zdvojnásobil a koupil pět podílů na kupeckém plavidle. Ve dvaceti vlastnil sám tři lodi a zakoupil dvě skladiště a krejčovskou dílnu v Kameni. O dva roky později měl dost peněz, aby si v Turgonsku koupil malou vinici. Půjčováním peněz se jeho majetek ještě zvětšil. Tedy dokud nepotkal starého Gradina, majitele Cirku Orisés v Goriase. Půjčil mu peníze, a když nemohl splácet, převzal poloviční podíl na stadionu a cirku. Když Gradina rok nato ranila mrtvice, z Persida se stal jediný majitel. Zasmál se. Jediný majitel krachujícího cirku s rostoucími dluhy a jen dvěma aktivy, malým otrokem Norwinem a stárnoucím gladiátorem Zuřivcem.

Měl jsem to dávno zavřít, pomyslel si.

Místo toho ve své pýše přicestoval z Kamene do keltského přístavního města Goriasy ve víře, že dokáže z Cirku Orisés udělat zlatý důl, jímž, jak tvrdil Gradin, vždycky byl. Podnik rovnající se mocnému Cirku Palantés.

Věděl, že podnik je doslova od začátku odsouzený k zániku, ale pokračoval, vkládal do něj kapitál, získal nová čísla a zaplatil opravy rozvrzaného dřevěného stadionu. Jeden po druhém rozprodal ostatní výnosné podniky, aby mohl stadion financovat. Nejdřív se zbavil vinice, poté skladišť, nakonec lodí.

„Jsi pitomec," říkal si. Tlustý a bohatý v pětadvaceti! Náhle se usmál a poplácal se po břiše. „Polovina se splnila," prohlásil.

Pode dveřmi neskutečně táhlo. Persis vstal, nalil si zbytek uisge a vyšel ven.

Stadionem procházela četa gathských nádeníků a odklízela smetí, jež tu zanechali kameničtí diváci. Opodál pracoval malý kluk. Persis si všiml, že na sobě má jenom tenkou bavlněnou tuniku a ruce a obličej má promodralé zimou. „Chlapče!" zavolal. „Pojď sem!"

Hoch se nesměle přiblížil. „Kde máš kabát?" zeptal se ho Persis. „Na takové oblečení je moc zima."

„Kabát nemám," řekl kluk a zuby mu cvakaly.

„Zajdi dolů, najdi Norwina. Vyřiď mu, že Persis říkal, aby ti dali kabát. Rozumíš?"

„Ano, můj pane." Persis se za ním díval a pak se vrátil do kanceláře, kde aspoň hořel oheň. Sedl si za stůl a zlobně se zadíval na účty. Měl dost peněz, aby jich většinu splatil, a slušné příjmy za dva dny by vyřídily zbytek. Jinou otázkou však byla další sezóna. Persis nějakou dobu procházel papíry a skládal je na úhledné hromádky. Když je tak rozestavil, připadaly mu méně hrozivé.

Otevřely se dveře a vstoupil jeho otrok Norwin. Měl jen něco málo přes pět stop a řídnoucí prošedivělé vlasy. Přes těžké krzno se třásl zimou.

„Prosím, ať to jsou dobré zprávy," řekl mu Persis.

Mužíček se zazubil. „Ten akrobat s koňskou drezurou skončil," hlásil. „Circus Palantés mu nabídl smlouvu na dvě sezóny."

„Jednou mi budeš muset vysvětlit, jak určuješ, co je dobrá zpráva," utrousil Persis.

„Kalder si natáhl podkolenní šlachu a šest týdnů nebude zápasit. Mimochodem, ranhojič říká, že jsi za něj nezaplatil, a pokud do zítřka nedostane všechny peníze, už pro tebe nebude pracovat."

„Zažil jsem morové rány, které byly lepší společností než ty," zabručel Persis.

„Aha, ano, je dobré vědět, že jsme na tom tak dobře, že můžem rozdávat kabáty. Zítra budou za dveřmi stát všichni žebráci i se svými příbuznými. Co kdybychom si zřídili stánek?"

„Řekni mi," požádal ho Persis, „choval ses ty vůbec někdy jako otrok? Ano, pane, ne, pane, cokoliv si přeješ, pane... něco takového?"

„Ne. Ještě mi zbývá rok," odpověděl Norwin, „a pak mi vyprší smlouva, moje dluhy budou splacené. A ty mi budeš muset dávat plat. Teda jestli bude tenhle cirk ještě fungovat. Víš, že Zuřivci táhne na padesát? Jak dlouho podle tebe bude ještě lákat davy na exhibiční zápasy?"

„Dneska jsi samá radost." Norwin si povzdechl. „Promiň, příteli," řekl. „Dnes jsme nevydělali ani devadesát stříbrných a bez koňského akrobata to bude příště ještě míň. Promyslel sis tu nabídku z Palanta?"

„Ne," prohlásil Persis.

„Možná bys měl. Davy milují krev."

„Já vím. To je jeden z důvodů, proč lidi nesnáším - včetně sebe. Ale ta nabídka by nás zruinovala. Máme patnáct gladiátorů - všichni jsou veteráni. Palantés jich má přes padesát a všichni jsou mladí a ctižádostiví. Umíš si představit, co by se stalo s našimi dědky, kdyby měli bojovat proti těm cvičeným mladým zabijákům od Palanta?"

„Většina našich by umřela," prohlásil Norwin chladně. „Ale přitáhli bychom tím snad tři tisíce lidí, zbavili se dluhů a zbavili se stadionu, přičemž bychom měli dost peněz na skutečně výnosné obchody."

„To jsi vážně tak otrlý, Norwine? Obětoval bys lidi pro peníze?"

Malý otrok rozevřel ovčinový plášť a přistoupil k ohni. „Zápasí v aréně, protože chtějí. Žijí pro boj, víc neznají. Jak to

vypadá, žádnému nebudeme moct vyplatit zimní gáži, což znamená, že další tři měsíce budou žebrat o práci v přístavu nebo na pile.“

Persis se zadíval na dlužní úpisy a povzdechl si. „Nechci, aby moje lidi zabili,“ řekl.

„Nejsou to tvoji lidi, Perside. Jsou to účinkující, kteří pro tebe pracují.“

„To já vím. Taky vím, že Zuřivec říkal, že se už nikdy nezúčastní zápasu na život a na smrt. Nedivím se mu. Dělá to deset let.“

Norwin přihodil dříví na oheň. „Zuřivec stárne a chce do penze. Tohle by mohla být jeho příležitost. Má něco našetřeno. Vsadil by všechno na sebe. Kdyby vyhrál, mohl by odejít.“

„Kdyby vyhrál,“ poznamenal Persis. „Kdyby ne, nemuseli bychom si dělat starosti s jeho penzí,“ podotkl Norwin.

„Jsi tvrdý, jenže ať je to správné nebo ne, mně na lidech z Orisa a na jejich životě záleží.“

„Jak už jsem říkal, žijí život, jaký si zvolili,“ poukázal mužík.

„To byla pravda - v minulosti. Ale do Cirku Orisés přišli, protože tu nepořádáme zápasy na život a na smrt.“

Norwin přistoupil ke stolu a zvedl první z hromady papírů. „Minulý měsíc v Baggii,“ začal, „přitáhl Circus Palantés osmnáct tisíc diváků - a účtoval si dvojnásobné vstupné. Všichni chtěli vidět souboj mezi Jaxinem a Brakem.“

„Já vím.“

„No, aspoň to promysli,“ radil Norwin. „Řekni to gladiátorům. Ať se rozhodnou sami.“

„Promluvím se Zuřivcem,“ slíbil Persis.

• • •

Persis Albitane se usadil a rozhlédl se po rozlehlé dřevěné budově. Garshonův podnik doposud nikdy nenavštívil. Byl přesvědčený, že je to rejdiště lupičů a hrdlořezů. Přítomno bylo jen několik občanů Kamene. Na druhém konci budovy probíhala v pískovém kruhu obklopeném řadami dřevěných sedadel dražba koní. Opodál se několik nevěstek snažilo upoutat nově příchozí. Ve vzduchu visela jejich voňavka smíšená s pachem koní, vlhké slámy a potu.

Tady, v jídelní části podniku, kudy mohl dovnitř otevřenými okny proudit vánek od moře, byl pach mnohem slabší, a Persidovi připadalo, že aroma připravovaných pokrmů více než vynahrazuje občasné odpudivé puchy z hlavní haly. V jídelně bylo přes padesát stolů s lavicemi a většina byla obsazená - důkaz kvality zde podávané krmě. Přistoupila k němu šenkýřka, ale Persis jí sdělil, že čeká hosta, a pak sedel s očima upřenýma na dvoukřídlé dveře. Když Zuřivec dorazil, okamžitě ho obklopili příznivci, kteří ho poplácávali po zádech. Je vzácné vidět, aby byl nějaký muž z Kamene oblíbený i mezi Gathy, pomyslel si Persis. Usmál se. Zuřivec - i přes zachmuřené rysy - byl stále charismatický člověk, kolem vyholené hlavy měl ovázaný červený hedvábný šátek, znamení svého řemesla, a mohutný trup zahalený těsnou košilí z černého saténu a těžkým pláštěm z černého sukna. Stále vypadal každým coulem jako válečník, jenž vybojoval osmdesát soubojů, z toho třiatřicet na život a na smrt. Persis viděl poslední. Bylo to právě před dvanácti lety a otec ho na jeho narozeniny vzal na Velký stadion, kde, po koňských dostizích a živém obraze, měl velký gladiátor Zuřivec bojovat s dosud neporaženým válečníkem Joraxem. Oba muži zastupovali nejlepší cirky té doby, Palantés a Occian. Do sázek bylo vloženo ohromné množství peněz, a když oba muži vstoupili do arény, dav mlčel jako zařezaný. Persis se při té vzpomínce zachvěl potěšením. Zuřivec měl zbroj Cirku Palantés - jasnou bronz s černým orlem na přilbici. Jorax měl přílbu železnou, lesklou jako stříbro. Jelikož to byl souboj na život a na smrt, ani jeden neměl kyrys. Uprostřed arény vykopali otroci jámu třicet stop dlouhou a dvacet širokou, kterou naplnili žhavým uhlím. Deset stop nad ní byla umístěna úzká plošina, na níž měli oba muži bojovat.

Gladiátoři vystoupili na plošinu, tasili krátké meče a zasalutovali patronovi her. Persis si nevzpomínal, kdo to tenkrát byl, ale mohl to být Jasaray. Potom muži sklonili meče a ozvaly se trubky. Oba muži přiskočili k sobě a boj začal. Dav vybuchl, každý povzbuzoval svého favorita. Persis neslyšel řinčení zbraní, ale viděl, jak se meče míhají, když muži sekali, bodali, kryli se, rozmachovali se a odráželi soupeře.

Chvíli to trvalo, potom Jorax uklouzl a spadl na uhlíky. Překulil se po nich a ošklivě si popálil kůži na pažích, zádech a nohou. Rychle se z jámy vyškrábal. Zuřivec seskočil z plošiny, dopadl mimo uhlíky a okamžitě zaútočil na zraněného. Jorax se ještě chvíli chrabře bránil, potom pod jeho krytem proklouzl Zuřivcův gladius a zasáhl jej do bicepsu. Jorax upustil meč, snažil se ho sebrat levačkou, ale Zuřivec ho bodl do brady. Jorax tvrdě upadl. Zuřivec mu opřel meč o hrdlo a Jorax znehybněl.

Dav se začal dožadovat zakončení, Perdida nevyjímaje. „Smrt, smrt, smrt!“ řvali.

Zuřivec tam chvíli stál, pak zarazil meč do písku a odešel.

Diváci vybuchli vzteky a házeli po odcházejícím gladiátorovi podušky. Udělal si z boje legraci! Úředníci ze stadionu mu sebrali odměnu - šest tisíc ve zlatě - a všechny sázky byly zadrženy, dokud neproběhne vyšetřování. Vyšetřovatelé zjistili, že Zuřivec pošpinil bezúhonnost gladiátorských soubojů, a musel zaplatit pokutu deset tisíc ve zlatě. Zuřivec ji zaplatil a ohlásil odchod z Cirku Palantés i arény.

O šest let později byl Jorax prohlášen za prvního gladiátora, kterýžto titul si podržel tři roky, než ho Voltan rozsekal na kusy. Zuřivci nabízeli neuvěřitelné sumy, pokud se vrátí do arény a bude bojovat s novým šampiónem, on však všechny nabídky odmítl.

Ale o několik let později se do arény vrátil, aby bojoval v takzvaných Šermířských a zápasnických hrách, a několik let do Cirku Orisés přitahoval značný počet diváků. Dokonce i teď jich pár set zašlo, jenom aby se podívali na Zuřivce v plné zbroji.

Když Zuřivec vstoupil, Persis na něj zamával. Vysoký válečník si sundal plášť a posadil se naproti tlusťochovi. Persis se mu podíval do očí černých jako noc. „Jak se cítíš po zápase? Doufám, že sis nenatáhl nějaký sval.“

„Ne. Všechno je v pořádku.“ Zuřivec měl hluboký, melodický hlas.

Šenkýřka se vrátila s podnosem, na němž ležel chléb a solené máslo. Persis si objednal zvěřinový talíř: lesního holoubka, kachnu a husu s malinovou omáčkou. Zuřivec požádal o krvavou pečeni se syrovou zeleninou.

„O čem jsi chtěl mluvit?“ optal se Zuřivec, když šenkýřka odešla.

„Dostali jsme nabídku z Cirku Palantés.“

„Žádné zápasy na život a na smrt,“ rozhodně prohlásil Zuřivec.

Persis chvíli mlčel. „Cirk Orisés stojí na pokraji krachu,“ přiznal nakonec. „Mně samému se zápasy končící smrtí nelíbí, ale rozhodl jsem se, že ti o tom aspoň řeknu. Vlastníš jednu padesátinu cirku, a jestli nenajdeme způsob, jak přitáhnout diváky, nebude to stát za nic. Jak to vypadá s tvým statkem?“

„Byl špatný rok,“ odtušil Zuřivec.

„Jeden vyprodaný stadion - řekněme tak pět tisíc a víc -a můžeme splatit všechny dluhy a slušně vydělat. Pak bych od tebe ten podíl za rozumnou cenu odkoupil.“

„Mohlo by to zajímat i jiné,“ navrhl Zuřivec.

Persis odvrátil zrak. „Ti nepřilákají tolik lidí jako ty.“ Zapřel se a opět se gladiátorovi podíval do tmavých očí. „Chápu tvé morální námitky proti zabíjení, ale -“

„Ty mne vůbec nechápeš,“ prohlásil Zuřivec beze stopy hněvu. „A já nepotřebuju, abys mě chápal. Co ti Palantés nabízí?“

„Pět tisíc ve zlatě jako dohodnutou sumu, ale dostanou dvě třetiny vstupného.“

„A jména gladiátora?“

„Prý použijí jen nové zápasníky, bezejmenné - a žádný zápas se nebude počítat do šampionátu.“

Zuřivec informaci zvážil. „Chtějí zasvětit nováčka,“ prohlásil nakonec. „Nechtějí do velké arény strčit špatné zápasníky, tak je přivedou sem, do řiti říše, aby se cvičili na stárnoucích zápasnících, na kterých už nikomu ani za mák nezáleží.“ Zuřivec zavrtěl hlavou. „Nic se nezměnilo. Sdělím to ostatním.“ „Požádali o tebe, Zuřivče. Ty jsi nedílnou součástí nabídky,“ sdělil mu Persis. „Své zápasníky nepřivedou, pokud nebudeš souhlasit, že se zúčastníš.“

Zuřivec přimhouřil oči, jediná známka hněvu, který cítil. Když promluvil, měl stále klidný hlas. „Samozřejmě. Pošlou proti mně svého nejlepšího nováčka a pak ho budou moct prohlásit za muže, co zabil Zuřivce. Tolik ke staré věrnosti. Palantés ještě patří Absikovi, že?“

„Ano.“

„To je muž, který mi pověděl, že si mě bude vždycky vážit. Říkal, že jsem mu pomohl, aby Palantés zbohatl, a byl rád, že jsem se dožil odchodu na odpočinek. Přál mi všechno nejlepší - třebaže mi nenabídl finanční podporu, když mi herní úředníci sebrali všechny úspory. A teď, kvůli několika měďákům navíc, chce poslat nějakého mladíka, aby mě zabil.“

„Pořád jsi nejlepší,“ poznamenal Persis.

„Nemluv jako blbec!“ obořil se na něj Zuřivec. „Za dva roky mí bude padesát. Byl jsem nejlepší, ale teď jsem jenom dobrý. Za dalších pět let budu trapný. Nikdo nedokáže zastavit čas, Perside. Užírá tě jako rakovina.“

Opodál vypukl rozruch. Persis se otočil, aby viděl důvod toho zmatku. Na jakéhosi mladého plavovlasého Kelta právě zaútočili tři muži. Prvního složil zuřivý pravý hák, druhý mládence chytil, ale ten si ho přehodil přes bok. Třetí ho levačkou zasáhl do obličeje, až se zapotácel. Když se útočník přiblížil, aby mladého muže vyřídil, ten k němu přiskočil, a třebaže vyfasoval další dvě tvrdé rány, popadl útočníka za tuniku a hlavou ho praštil do čela. Muži se podlomila kolena. V té chvíli si Persis všiml, že druhý z útočníků povstává z podlahy za domorodcem a v ruce se mu leskne dýka. Majitel cirku už chtěl vykřiknout, aby ho varoval, když vtom se Zuřivec zvedl z lavice s dřevěným talířem v ruce. Švihl rukou a talíř zasvištěl vzduchem a zasáhl muže s dýkou do spánku. Útočník šel okamžitě k zemi. Plavovlasý Kelt si klekl k prvnímu muži, vzal si měšec, vstal a zamířil k Zuřivci.

„Dobrý vrh,“ podotkl. „Nikdy by mě nenapadlo, že uvidím talíř na chleba používat jako zbraň.“

„Teď jsi to viděl,“ opáčil Zuřivec, otočil se k němu zády a vrátil se na místo. Persis mladého muže pozoroval a viděl, jak bledne vzteky.

„Jsem Persis Albitae,“ představil se, vstávaje, a napřáhl ruku. Mladík chvíli váhal, pak se k němu otočil a ruku přijal. Persis viděl, že má různobarevné oči, jedno zelené, druhé zlaté. „Bojoval jsi dobře.“

„Bojoval jako pitomec,“ zabručel Zuřivec. „Můžeme teď dokončit rozhovor?“

„Začínáš se mi nelíbit,“ poznamenal Kelt, obraceje pozornost k Zuřivci.

„Uklidni se, mé polekané srdce,“ prskl Zuřivec.

„Co kdybychom zašli ven, ty starej parchante, a já ti ukážu, co je to strach,“ navrhl mladý muž. Persis obešel stůl a postavil se mezi ně.

„No tak, no tak,“ uklidňoval je. „Nezapomínejme, že tady můj přítel ti zachránil život. Rvačka mezi vámi dvěma by nebyla vhodná.“

„Ano, ale soudě podle toho, co jsem viděl, by byla krátká,“ utrousil Zuřivec.

Jeden se sražených útočníků se vyškrábal na nohy a vrhl se na mladíka, jenž mu uštědřil levý hák, až zakřupaly kosti. Muž odletěl po pilinami posypané podlaze. Už nevstal.

„Aspoň v tomhle byla vidět nějaká obratnost,“ poznamenal Zuřivec. „Dobře načasované, síla vyšla z nohou a nestáhl jsi to předčasně.“

„Jsem moc rád, že se ti to líbilo,“ zamručel Kelt.

„Tady nejde o to, jestli se mi to líbilo nebo ne. Jde o přežití. Právě jsi čelil třem mužům. Zpočátku sis vedl dobře, ale ten, kterého sis přehodil přes bok, nebyl omráčený. Na chvíli jsi na něj zapomněl. V pěstním souboji by se to dalo považovat za nedbalost. Ale on měl dýku, takže to zdaleka nebylo nedbalé, spíš to patřilo rovnou do říše čiré pitomosti. Pro dnešek konec výuky.“

Mladík se náhle zazubil. „Byla to dobrá lekce - a já ti za ni děkuju.“ Otočil se k Persidovi. „Jmenuju se Rheg,“ řekl. „Přišel jsem za tebou. Mám dopis od tvého strýce Orana. Prý bys mi mohl pomoct, aby se ze mě stal gladiátor.“

5

KDYŽ RHEG KRÁČEL DO KOPCE, JENOM LEHCE sněžilo. Mladý muž se nahoře zastavil a zadíval se na bílý statek postavený ve tvaru L dole v údolí. Byl celý nesvůj. Persis Albitane mu řekl, že se má Zuřivci hlásit hned za svítání a že starý gladiátor zhodnotí, zda se Rheg může připojit k Cirku Orisés. Rhega nenapadlo, že bude muset dokazovat, co umí. Byl bojovník, zabil několik mužů v souboji. Myslel si, že to určitě stačí. Ale ne. Po schůzce se s ním Persis prošel středem města, pak zašli na stadion Orisés a tam mu vysvětlil, že konečné rozhodnutí bude patřit Zuřivci.

„Nemá mě rád," namítl Rheg, když se posadili v tlouštíkově kancelářičce.

„Zuřivec nemá rád vůbec nikoho," ujistil ho vesele Persis. „S tím si nelam hlavu."

„Musím se naučit tomu, co dělají gladiátoři," řekl Rheg. „Je to pro mě důležité."

„Zuřivec provede férovou zkoušku, mladý muži. O tom tě můžu ujistit. Zítra po ránu zajdeš na jeho statek - hned za rozbřesku. On posoudí tvou sílu, rychlost, výdrž a bojové schopnosti. Ujistí-li se, že máš nadání, uzavřeme dohodu."

Teď, v chladném zimním ránu, se Rheg ploužil ze svahu ke statku. Moc si nevěřil. Když došel k domu, gladiátor vyšel ze dveří. Měl na sobě černou košili bez rukávů, volné vlněné kamaše a tenké kožené škorně. Chladné počasí mu asi nijak nevadilo. Už jenom když se na něj podíval, byla Rhegovi větší zima.

Zuřivec ho ani nepozdravil, když se k němu přiblížil, tvář měl naprosto bezvýraznou. Kývl na Rhega, aby šel za ním, a zašel za dům na zasněženou pláň, na níž stálo několik prapodivných dřevěných rámů. „Chápeš podstatu kázně?" zeptal se gladiátor náhle.

„Kázně? Myslím, že ano. Ve válce se z některých stanou důstojníci a z některých obyčejní bojovníci. Důležité je, aby bojovníci plnili rozkazy důstojníků."

„Myslím sebekázně," upřesnil Zuřivec.

„Dávat rozkazy sobě? Nejsem si jistý, co máš -" V tom okamžiku ho Zuřivec uhodil, vrazil mu slušný políček. Rheg odletěl stranou. Na okamžik byl ochromený šokem, pak ho zaplavil vztek. Vrhl se na Zuřivec, který ukročil a podrazil mu nohy. Rheg se překulil, rychle vyskočil a sáhl po noži. Zuřivec přikročil, popadl ho za ruku a znovu s ním praštil o zem. Rheg dopadl tvrdě, ale znovu vstal - a viděl, že Zuřivec klidně sedí na dřevěné lavici.

„Srdce a hlava," poznamenal Zuřivec tiše. „Je těžké najít rovnováhu. Bez srdce a vášně nemůže válečník fungovat nejlépe, jenže bez hlavy nepřežije. Víš, proč mi začali říkat Zuřivec?"

Rheg se zhluboka nadechl a snažil se ovládnout vztek. V té chvíli chtěl ze všeho nejvíc zabít toho nadutého parchanta. „Ne," řekl a ruku držel u nože.

„Protože jsem se nikdy nerozzlobil. Byl to vtip, chápeš. Všechno jsem to držel tady," vysvětloval a poklepal si na širokou hruď. „Navenek zůstávám klidný, nechávám své tělo dělat to, k čemu je cvičené."

„Dobré pro tebe," poznamenal Rheg a stále se třásl potlačovanými emocemi.

„Uklidni se, chlapče. Proto jsem se tě ptal na sebekázeň," řekl Zuřivec. „Bez ní neuspěješ. Je mi čtyřicet osm a právě jsem tě dvakrát srazil k zemi. Poprvé proto, že jsem tě přistihl nepřipraveného, podruhé proto, že jsi reagoval srdcem, ne hlavou. Vím, že máš odvahu. To jsem viděl v Garshonově podniku. Taky jsem viděl, že jsi rychlý a máš dost dobrou koordinaci pohybů." Zuřivec vstal, z kapsy černé košile vyndal červený hedvábný šátek a uvázal si ho na vyholenou hlavu.

„Děkuji za poklonu," odpověděl Rheg chladně. „Ale rád bych viděl, jak mě dostaneš teď, když jsem připravený."

„Učení chce nějaký čas, chlapče, víš?" odtušil Zuřivec. „Jsem připravený."

Rheg ostražitě přistoupil a vrhl se na muže. Ale Zuřivec ho popadl za nataženou paži, otočil se na patě a přehodil si Rhega přes bok. Aniž pustil jeho paži, obrátil Rhega na břicho a pak se ukazováčkem dotkl jeho hrdla. „Kdyby to byl nůž, tak už krvácíš."

Rheg se posadil, „Přesvědčil jsi mě. Jak získám tuhle... sebekázeň?" chtěl vědět.

„To je jenom jedna z mnoha dovedností," sdělil mu Zuřivec. „Už jsi snídal?"

„Ne. Persis mi řekl, abych tu byl za úsvitu."

„Dobře. Umíš běhat?"

„Ovšemže umím."

„Jak daleko?"

„Jak daleko potřebuju."

„Tak tedy začneme," řekl Zuřivec a pomalým klusem zamířil na východ ke kopcům. Rheg si sundal plášť, přehodil ho přes jeden dřevěný stojan a vydal se za starším mužem. Když ho dotáhl, zeptal se: „Kam jdeme?"

„Do kopců," odvětil Zuřivec.

„Proč běžíme tak pomalu?"

„Zahříváme svaly. Na prvním kopci se zastavíme a protáhneme se, pak začne skutečná práce."

Rheg se zařadil vedle něj. Na kopci Zuřivec zpomalil do kroku a prošel řadou protahovacích cviků. Rheg ho pozoroval, Zuřivec měl štíhlé nohy a na silném těle neměl ani unci tuku. Pak se oba muži rozběhli dál a snadno urazili několik mil. Z vyvýšeného místa Rheg viděl přístavní město Goriasu. Podle bratra Severáka to byla jedna z nejošklivějších osad na pevnině, jen hromada neobratně postavených dřevěnic, natlačených těsně k sobě, oddělených točitými uličkami vzbuzujícími klaustrofobii. Když město před šestnácti lety dobyla vojska z Kamene, většina ho shořela, a teď tu stály nové kamenné chrámy, domy a krámy, propojené řadou ulic větvících se ze široké třídy procházející středem města. Mezi pětadvaceti tisíci Gathy žily asi tři tisíce občanů Kamene.

Zuřivec a Rheg běželi po hřebeni a potom zamířili do zalesněného údolí. Zuřivec zrychlil a Rheg s ním držel krok a zlehka dýchal. Byl trochu unavený, mírně ho pálila lýtka. Když ho ta cenijská čarodějka vyléčila, docela rychle se vzpamatoval, potom ho však sklátila horečka. Vysála mu sílu, svaly se mu ztrácely, a musel v Accii strávit tři měsíce, než se trochu zbráboral. Myslel si, že se mu síly zcela vrátily, ale teď si pomalu uvědomoval, o kolik zeslábl.

Zuřivec zahnul doleva do kluzkého svahu. Rheg upadl a skulil se. Honem vstal a dral se za starším mužem. Když se znovu dostali na rovinu, opět Zuřivce dohonil. Teď již ztěžka dýchal a snažil se udržet krok. Zuřivec si všiml jeho nesnází a zazubil se na něj. Rhega popadl vztek a dodal sílu jeho unaveným údům.

Běželi dál, uběhli další tři míle, pak přelezli nízkou zídku a klusem se vraceli k bílému domu v dálce. Když tam dorazili, Zuřivec se znovu protáhl, zatímco Rheg se sesul na lavici a funěl.

„Svlíkni si košili," přikázal mu Zuřivec.

„Proč?"

Zuřivec chvíli mlčel. „Na něčem se dohodneme, chlapče," začal. „Persis mě požádal, abych to ohodnotil. Jako laskavost. Slíbil jsem mu, že to udělám - jestli budeš chtít. Ale když jsi se mnou, jsi můj žák. Když ti řeknu, abys něco udělal, uděláš to. Okamžitě. Tak se naučíš sebekázni. Myslím si, že jsi bystrý, takže pochopíš, co ti teď řeknu: ještě jednou mě neposlechneš, a já tě pošlu pryč. A ty budeš muset jinam, aby sis splnil svůj sen. Je to jasné?"

Rheg se mu podíval do tmavých očí. „Ano, je mi to jasné," prohlásil.

„Tak si svlíkni košili a postav se."

Rheg poslechl. Zuřivec si ho pozorně prohlédl, obracel ho a zkoumal svalstvo. „Bicepsy a ramena potřebují vypracovat," poznamenal, „Jsi však stavěný pro sílu a rychlost. Pocházíš z dobrého plemene." Odmlčel se a pozorně si prohlédl jizvu na Rhegových prsou. „Krátký meč. Měl ti probodnout plíci a zabít tě. Jak jsi to přežil?"

„Nevím," odpověděl Rheg. „Štěstí?"

„Rána v zádech je taky od gladiu. K tomu jsi přišel při stejném souboji?"

„Ano."

„Víc než jeden útočník?"

„Ne. Jenom jeden."

„Nejdřív tě bodl do zad?"

„Ne," odvětil Rheg. „Sem." Ukázal si na jizvu na boku.

„Aha, chápu. Vrhl ses na něj. On ukročil, a když jsi ho minul, bodl tě do zad. Pak ses pokusil otočit a bojovat s ním, a on tě vyřídil výpadem proti hrudi. Zkušený muž. Velmi zkušený."

„Ano, to byl," zamumlal Rheg.

„Gladiátor?"

„Bylo mi řečeno, abych byl opatrný, když budu mluvit o... svých zraněních," řekl Rheg.

„Rozumná rada," pravil Zuřivec. „Dobrá, oblíkni si košili a dáme se do práce."

Odvedl Rhega k dřevěné konstrukci. Mezi dvěma sloupky byla deset stop nad zemí umístěna tyč. Zuřivec zvedl ruce, povyskočil, pověsil se na tyč a vytáhl se, až se bradou dotkl dřeva. Pohyb zopakoval dvacetkrát, než se spustil na zem. „Teď ty," řekl.

Rhegovi připadalo cvičení docela snadné - prvních deset zdvihů. Dalších pět bylo těžších a posledních pět hotová muka.

Další hodinu ho Zuřivec nechal provádět řadu vyčerpávajících cviků. Rheg celé cvičení dokončil a nakonec se, utahaný, sesul na studenou zemi.

„Je čas na snídani," prohlásil Zuřivec.

„Myslím, že do sebe nic nedostanu," opáčil Rheg.

Zuřivec jen pokrčil rameny. „Jak chceš," řekl a zamířil do domu. Rheg se k němu připojil a mlčky seděl, zatímco Zuřivec dával do rendlíku ovesné vločky a mléko. Rendlík pak postavil na železnou pícku.

„Proč pořád ještě bojuješ v aréně?" zeptal se Rheg, když válečník stál nad rendlíkem a míchal.

„Proč by ne?"

„Persis říkal, že jako zápasník sis ohromně vydělal."

„To ano. Podařilo se mi ušetřit skoro deset tisíc ve zlatě. Ale když jsem skončil, sebrali mi je. Zůstal mi jen tento statek."

„Proč ti vzali peníze?"

„Zneuctil jsem ušlechtilé jméno gladiátorských soubojů. Teď mi pověz, proč chceš bojovat v aréně. Kvůli slávě, bohatství, nebo pomstě?" Ohlédl se na plavovlasého mladíka.

„Ano. Jedno z toho."

„Myslel jsem si to," prohlásil Zuřivec. „Chceš najít muže, který tě skoro zabil, a dokázat si, že jsi lepší muž."

„Ne," štěkl Rheg. „Chci toho čubčího syna zabít za to, co mi vzal."

„Zajímavé," poznamenal Zuřivec. „Ale rada tvého přítele je stejně rozumná. Už se o tom teď nebudeme bavit,"

Otevřely se dveře a do kuchyně vstoupila mladá dívka. Rheg usoudil, že jí může být tak třináct. Byla štíhlounká, s dlouhými plavými, téměř bílými vlasy. Na sobě měla hnědou bavlněnou noční košili, a když zamířila ke stolu, zívala. „Dobré ráno, dědečku," pozdravila ospale.

„Spala jsi dlouho, princezno," podotkl Zuřivec. „Zdálo se ti něco hezkého?"

„Nikdy si nepamatuju, co se mi zdálo," odpověděla. „To víš." Všimla si Rhega a obrátila se k němu. Oči měla chrpově modré a velmi velké. Rheg se na ni usmál. Ona na něj nikoliv.

„Kdo jsi?" optala se úsečně.

„Jsem Rheg Rigant."

„Já jsem Cara," sdělila mu a přisedla si ke stolu. „Vypadáš utahaně."

„To taky jsem." Rhega její přímost zároveň okouzlovala i zarážela.

Zuřivec naložil kaši do tří dřevěných misek, které položil na stůl. „Tady je med a cukr nebo sůl, vyber si," řekl Rhegovi.

Rheg zavrtěl hlavou a přitáhl si misku.

„Bude horká," upozornila jej Cara. „Radši ji nech trochu vychladnout. Nebo si přidej mlíko. Jinak si spálíš jazyk."

Rheg se zasmál a potřásl hlavou.

„Proč se směješ?" zeptala se ho. „Řekla jsem něco zábavného?"

„Právě mě napadlo, jak moc si jste s dědou podobní, princezno."

„Nejsem princezna," sdělila mu přísně. „Tak mi říká dědeček. Ale můžeš mi říkat princezno, jestli chceš."

„Tak budu," prohlásil Rheg. „Tvá máma ještě spí?"

„Máma je mrtvá," řekla Cara a přilila si do kaše mléko.

„To je mi líto."

„Proč?" podivila se Cara. „Tys ji znal?"

„Ne. Myslel jsem, že je mi líto tebe. Mně máma umřela nedávno. Moc mi schází."

„Mně máma neschází," řekla Cara. „Umřela, když jsem byla malá. Vůbec se na ni nepamatuju." „Táta taky umřel?"

„Ne. Odešel. Možná že už je mrtvý. Nevíme, viď, dědečku?"

„Neslyšeli jsme o něm," řekl Zuřivec.

„Takže tu žijete jen vy dva?" vyptával se Rheg.

„Máme čtyři honáky, mají pokoje na druhém konci," vysvětloval Zuřivec, „a dva sluhy, ti bydlí pod kopcem."

Po snídani poslal Zuřivec Caru zpátky do pokoje, aby se umyla a oblékla. Potom umyl rendlík a talíře a znovu vzal Rhega ven.

„Budu tě cvičit," slíbil. „Zůstaneš zde. Nechám ti připravit pokoj. Tenhle týden si každé ráno zaběháme a zacvičíme. Příští týden tě začnu učit šermovat. Teď mě omluv, musím dohlídnout na své dojnice."

S tím se vrátil do domu. Rheg si vzal plášť, přehodil si ho přes ramena a vydal se zpátky do Goriasy.

• • •

Rheg zaplatil za svůj pokoj v hostinci, osedlal si bělouše a těsně po poledni vyjel na statek. Obtloustlá Gathka středního věku ho odvedla do střídmě zařízené místnosti obrácené na západ. Byla tu úzká postel, truhlice na šaty a dvě dřevěné židle. Stěny byly omítnuté vápnem a nezdobené, jen napravo ode dveří byla prázdná police. Místnost byla prostorná, dvacet stop dlouhá a patnáct široká, s velkým oknem s načerveno natřenými dřevěnými okenicemi, které se otevíraly ven. V krbu hořel oheň.

„Jestli budeš něco potřebovat, stačí říct," podotkla žena. „Jmenuju se Girta a vařím a třikrát týdně poklízím."

„Děkuju, Girto," řekl Rheg.

„Ty jsi Rigant, co?" optala se Girta.

„Ano."

„Mám bratrance, který teď žije mezi Riganty. Odešel odsud již před lety s Ostou a ostatními bojovníky, aby sloužil Connavarovi. Mockrát mě napadlo, že se za ním vydám. Ale teď už asi ne. Nechci vidět další války a smrt."

Rheg neodpověděl a Girta zamířila ke dveřím. „Ostatní tu budou do hodiny. Pak budu podávat jídlo," oznámila mu ještě.

„Ostatní?"

„Ostatní gladiátoři," vysvětlila mu a přibouchla za sebou dveře. Rheg slyšel, jak odchází chodbou. Sundal si plášť, přehodil ho přes opěradlo židle a otevřel okno. Viděl řadu zalesněných kopců a v dálce kamennou silnici vedoucí do Goriasy. Obloha nad kopci byla čistá, ale nad mořem se sbírala bouřková mračna.

Rheg, dost unavený z ranního cvičení, si stáhl vysoké boty a lehl si. Vzpomněl si na Banouina a znovu ho napadlo, proč asi ho jeho přítel opustil. Oranus mu řekl, že ráno po zabíjení se Banouin nalodil. Mladému Rigantovi to nedávalo smysl. Byli přece kamarádi. To jsem ho tak špatně odhadl? říkal si.

Zdřímlo si a zdálo se mu o Caer Druagh a o Lie. Držel ji za ruku na horském úbočí a ukazoval jí osadu Tři Potoky. Pak mu odletěla. Rozběhl se za ní, ale strhlo ji to jako lístek ve větru, neslo ji to stále výš, až se ztratila v mracích.

Probudilo ho rázné zaklepání na dveře. „Dále," zavolal.

Dveře otevřela Cara. Nyní na sobě měla po kolena dlouhou, jasně modrou tuniku. „Přes den se nespí," vyhubovala mu.

Zazubil se na ni. „Ale já jsem starý a utahaný," řekl.

„Nejsi starý. Dědeček je starý, a ten ve dne nespí. No, Polon a Telors už dorazili. Chceš se s nimi poznat?"

Rheg si natáhl boty. „Oni jsou gladiátoři?"

„Ano. Dědeček svolal schůzku."

Rheg ji následoval dolů a skrz kuchyň do dlouhé místnosti, kde byl tucet židlí a šest lehátek. Povalovali se tady dva muži, jeden vysoký, širokoplecí, s úhledně zastřiženým, stříbrem prokvetlým černým plnovousem, druhý byl menší, s pískovými vlasy a šedýma očima blízko u sebe. Cara se rozběhla k černovousovi, jenž se zeširoka usmál, zvedl ji a políbil na tvář. Rheg se zastavil u dveří. „Telorsi," hlásila Cara, „tohle je Rheg. Dědeček ho učí na zápasníka."

Černovousý Telors postavil děvče na zem a s napřaženou rukou přistoupil k Rhegovi. Mladík přijal. „Rád tě poznávám," řekl Telors.

„U Orisa si žádné peníze nevyděláš," poznamenal muž s pískovými vlasy. Ruku nepodal.

Telors pohodil hlavou. „Polon dnes nemá dobrou náladu," poznamenal. „Včera v noci hrál a teď nemá ani měďák."

Polon mu vynadal.

„To není hezké," ozvala se Cara. „To byla ošklivá slova."

„Ano, ale on je ošklivej chlap - a špatnej hazardní hráč," zasmál se Telors. „Tak co kdybys nám doběhla pro nějaký horký pití, princezno?"

Když dívka odešla, Telorsův výraz ztvrdl. „Před ní bys takovej jazyk používat neměl," řekl přísně.

„Jako že je mi to u prdele?“ opáčil Polon a došel k oknu.

Telors se obrátil na Rhega. „Ty jsi Gath?“

„Ne. Rigant.“

„To přitáhne davy. Zvlášť v Kameni. Strašliví bojovníci, tihleti Riganti. Alespoň se to povídá.“ Pobaveně se usmál, když to říkal, a Rhegovi se docela líbil,

„Tak tady jdou,“ řekl Polon. Rheg vyhlédl z okna a viděl, že se k domu blíží pětice jezdců. Jeden sluha převzal koně a muži vešli dovnitř. Všem bylo více méně přes třicet, byli štíhlí a zachmuření. Rhega nikdo nepředstavil a mladík si šel sednout ke zdi, odkud skupinku pozoroval. Měli dobré šaty, ale ne nové, a odřené boty. Za chvíli dorazili další tři jezdci, pak ještě čtyři. Girta a Cara přinesly hrnky s horkým čajem a nechaly je na stole uprostřed místnosti. Telors si vzal, ostatní ne. Když už bylo v místnosti kromě Rhega čtrnáct mužů, vstoupil Zuřivec. Měl na sobě prosty oděv sedláka, koženou kazajku bez rukávů přes silnou vlněnou košili a kožené kamaše. Přesto byl v místnosti nepochybně tou nejdůležitější osobou. Rheg ho pozoroval. Ze Zuřivce vyzařovala síla a cílevědomost, a jakmile došel ke krbu a postavil se zády k němu, hovor utichl.

„Všichni jste slyšeli o nabídce od Palanta,“ začal, „Persis Albitane musí odpovědět. Tak... to probereme. Kdo chce začít?“

„Kolik peněz?“ zeptal se Polon.

„Pět tisíc ve zlatě pro cirk a třetina vstupného. Podle mě by přišly tak čtyři tisíce lidí. Persis souhlasil, že osmi; kteří budou souhlasit s účastí, dá desetinu z příjmů. To by mělo znamenat asi dvě stě zlatých pro zápasníky.“

„Chceš snad říct pro ty, kteří z těch osmi přežijí?“ ozval se snědý muž s hubeným obličejem vzadu v místnosti.

„Ovšem, Gorene, pro ty, kteří přežijí,“ souhlasil Zuřivec. „Peníze, které si vysloužíti, co padnou, dostanou příbuzní - nebo ten, koho zápasník před zápasem určí.“

„To je spravedlivý,“ pravil Telors. „Mám bývalou manželku a dvě dcery. Kdybych... neuspěl... čekám, že mou desetinu dostanou ony.“

„Nechala tě, člověče,“ zafrkal Polon. „Ta nestojí ani za ohnutej měďák.“

Telors si ho nevšímal.

„Posílají slavný?“ zeptal se jiný muž.

„Ne,“ řekl mu Zuřivec. „Všechno to jsou mladí gladiátoři, kteří se ještě musejí v aréně rozkoukat. Ale mluvíme tady o Cirku Palantés, ten nebere zbabělce. Všechno to budou vojáci a všichni se osvědčili při exhibičních vystoupeních.“

„Jaký z toho máš pocit, Zuřivče?“ zeptal se pořez s krátkými plavými vlasy a zploštělým nosem.

„Jsem proti, Toride. Jestli ale bude sedm souhlasit, budu osmý. Jedno ale musí být jasné od začátku: Cirk Orisés je tuto sezónu zase ve ztrátě a na platy přes zimu nebudou peníze. Někteří z vás vloni získali práci v docích, další u dřevorubců v kopcích. Letos byla neúroda a ve městě bude hledat práci asi tak šest tisíc mužů navíc. Nebude snadné ji najít. Jestli přijmeme nabídku od Palanta, každý bude do jara dostávat poloviční plat.“

„S tím já nechci nic mít.“ prohlásil Goren. „S velkou arénou jsem skončil před deseti lety. Už tenkrát jsem věděl, že nejsem silný a rychlý jako dřív. Další sezónu bych nevydržel. Teď jsem o deset let starší a rozhodně ne rychlejší. Nechci umřít na písku.“

„Chápu, jak to myslíš,“ řekl Zuřivec, „a dívám se na to stejně. Je to rozhodně velice rozumné. Žádný z nás není nejmladší...“

„Tenhle mně připadá docela mladý.“ Polon ukázal rukou na Rhega.

„Není připravený,“ odpověděl Zuřivec, „a nemá hlasovací právo. Myslím, že byste si všichni měli promyslet, co říkal Goren. Nejsme v nejlepší formě a Palantés by tu nabídku určitě neudělal, aniž by nejdřív poslal špehy, kteří by si nás prohlídli.,Podle mě - a pokud s tímto dobrodružstvím budeme souhlasit - se zlata dožije jenom málokdo. Budeme hlasovat. Kolik si myslí, že bychom měli zápas na život a na smrt odmítnout?“ Sám zvedl ruku a Goren též. Ostatní seděli a nehýbali se. Rheg měl dojem, že vypadají znepokojeni. Zuřivec dal ruku dolů. „Kdo je pro?“ zeptal se. Zvedlo se třináct rukou.

„Tak dobře. Otázka je, kdo bude bojovat.“

Nikdo se nepohnul. Zuřivec potřásl hlavou a usmál se. To bojovníky zahanbilo.

„Já budu,“ přihlásil se Polon. „Bohové vědí, že ty peníze potřebuju.“

„Já taky,“ přidal se Telors.

Dalších pět zvedlo ruce, včetně Torida s plochým nosem. „Vyhlídka na další zimní práce mě netěší,“ prohlásil.

Na chvíli se rozhostilo ticho, potom se Telors podíval na Zuřivce. „Proč bojuješ, bratře?“ zeptal se. „Na statku možná neroste zlato, ale nakrmí tě.“ Zuřivec pokrčil rameny. „Palantés má nějakého nováčka, který se chce vyšvihnout. Myslí si, že když zabije mě, zlepší si tím reputaci.“

„Takže pro pýchu?“ zeptal se Goren. „Nebo si myslíš, že jsi nesmrtelný?“

„Asi to brzo zjistím,“ řekl mu Zuřivec.

• • •

Ještě chvíli pokračovali v rušném hovoru, pak však Zuřivec shromáždění rozpustil a muži se rozešli. Telors odcházel poslední. Přistoupil k Zuřivci. Bojovníci si potřásli rukama. „Nebyl to dobrý den, bratře,“ podotkl Telors smutně.

„Chudoba dělá hlupáky z nás všech,“ opáčil Zuřivec.

Když odešel, Zuřivec se posadil do širokého křesla a napil se studeného čaje. Pak se podíval na Rhega. „Taková je skutečnost, chlapče,“ řekl. „Podřadná práce v docích nebo bolavá smrt v aréně.“

„Tak proč to dělat?“ zeptal se Rheg.

„Nic jiného neznají.“

„Já myslel tebe.“

Zuřivec se zhluboka nadechl. „Beze mě by žádný souboj nebyl. Já mám pořád jméno. Muž, který mě zabije, ho získá pro sebe.“ Opřel se v křesle. „Palantés je největší - a nejbohatší - cirk. Sedmnáct z posledních dvaceti let měli prvního gladiátora - největšího z bojovníků. Já jsem u nich byl, stejně jako Voltan a teď Brakus. Ale aby se udržel nahoře, musí Palantés získávat nové zápasníky, silné, schopné mladé muže. Brakovi táhne na třicítku a prý ho v posledním zápase ošklivě zranili. Takže potřebují vyzkoušet nové zápasníky - připravit je na hluk a davy, napětí a strach. A jaký je lepší způsob než je přivést do pohraničních městeček a poslat je proti starým a unaveným mužům, kteří zapomněli, jak bojovat o holý život?“

„Mluvíš zahořkle.“ „Ano, jsem trochu zahořklý.“ Přejel si rukou přes obličej a stáhl si červený šátek. Bez něj vypadá starší, pomyslel si Rheg. „Tak jak se ti líbilo první ráno?“ zeptal se Zuřivec.

„Bylo to tvrdé. Nějakou dobu jsem byl... nemocný. Jsem slabší, než jsem si myslel.“

Zuřivec přikývl. „Trochu jsem o tobě přemýšlel, Rhegu. Před třemi měsíci sem dorazila zpráva, že při popravě generála Appia za vodou zabili dva rytíře z Kamene. Třetí rytíř dokončil popravu - a při tom rozsekal mladého domorodce, který zabil jeho druhy. Tohle se stalo v Accii. Ty jsi přišel z Accie. Mám pravdu, když si myslím, že ten domorodec nezahynul?“

„Máš,“ přiznal Rheg.

„Bojoval, aby zachránil kamenického generála - tak se to povídá. Pročpak by to dělal?“

„Třeba ho měl rád. Třeba měl rád jeho dceru.“

Zuřivec chvíli mlčel. „Zachránil ji?“

„Ne. Když tam přišel, viděl jen, jak jí vrah vráží čepel do srdce.“

„Takže znal jméno vraha?“

„Tenkrát ne.“

„Teď ho ale zná?“

„Ano, zná ho.“

„Rozumný závěr by byl, že ten domorodec vyhledá Voltana a vyzve ho, že?“

Rheg se Zuřivci podíval do tmavohnědých očí. „Co myslíš ty?“

„Myslím, že Voltan je nejlepší, jakého jsem kdy viděl. Je neuvěřitelně nebezpečný. Je to skoro tajemné. Má nadání - jako lasice s králíkem - jak přinutit protivníka, aby cítil svou smrtelnost. Sesílá na ně kouzla. Oni jsou pak neohrabaní nebo zbrkli.“

„Proč odešel z arény?“

Zuřivec pokrčil rameny. „Došli mu dobří protivníci. Pak mu Naladémus, kamenický staršina, nabídl, že z něj udělá velmistra rytířů z Kamene. Voltan přijal. Dostal titul, panství v Turgonsku a příležitost zabíjet bez následků.“

„Přijde na to, že následky existují,“ zavrčel Rheg. „Já -“

„Už nic neříkej, chlapče!“ přerušil ho Zuřivec. „Nechci vědet, co v této věci cítíš. Jestli ten domorodec, o kterém mluvíme, skutečně jde po Voltanovi, doufám, že má dost rozumu, aby nejdřív cvičil a učil se od lepších, než je sám. Ale víc toho k té věci říct nemůžu.“

„Proč jsi tak opatrný?“ chtěl vědět Rheg.

„Jsou těžké časy. Všude jsou špehové. Někteří špehují pro Jasaraye, jiní pro Naladéma. Mě politika ani náboženství nezajímají, takže jsem v bezpečí. Nenechám se zatáhnout do spiknutí a nebudu ani lhát. Takže čím míň toho vím, tím líp pro všechny zúčastněné.“

• • •

Pět dní Zuřivec Rhega honil jako psa, cvičení bylo stále více vyčerpávající. Pro šestimílový běh, kterým každé ráno začínali, Rhegovi na zápěstí a kotníky uvazoval kožené popruhy s olovenou zátěží. Rheg byl neustále vyčerpaný. Ráno šestého dne, po obvyklém běhu - při němž Rheg neměl zátěž a oba běželi docela pomalu - zavedl Zuřivec Rhega do domu.

„Pro dnešek konec práce,“ prohlásil.

Rheg zakryl úlevu. „Proč?“ zeptal se jen.

„Tělo potřebuje trochu času, aby se vzpamatovalo ze cvičení. Dneska odpočíváme. Pět dní pracovat, šestý odpočívat.“

„To všichni gladiátoři používají stejné metody?“

„Ne,“ odpověděl Zuřivec. „Většina spolíhá na to, co považuje za vrozenou sílu a obratnost. Telors běhá skoro každý den, ale ostatní...“ Zuřivec rozhodil rukama. „Nevidí důvod, proč by se měli namáhat.“

„Ale ty ano.“ „Já ano. Vždycky jsem to dělal.“ Venku se setmělo a začalo hustě sněžit. Dům byl prázdný, Cara se učila s domácím učitelem a sloužící ještě nedorazili.

„Budeš si muset rozmyslet, jakou si vezmeš zbroj,“ řekl Zuřivec. „Persis se nabídne, že ti nějakou nechá udělat, ale používá laciného zbrojíře, který není zrovna hrdý na svou práci. Máš peníze?“

„Ano.“

„Tak řekni Persidovi, že si chceš najít vlastního. Doporučoval bych Octora. Je jeden z nejlepších. Budeš potřebovat pořádný kyrys, náholenice a kilt z kožených pásů posílených bronzem, chrániče zápěstí a přilbu, která ti padne.“

„Drátěnou košili ne?“

„Ty jsou v aréné zakázané, stejně jako nákrčníky. A při zápase na život a na smrt se nenosí ani kyrys. Má týct hodně krve. Tím se baví davy. Nic je nepotěší víc, než když vidí, jak se udatný muž potácí a z přeťaté krční žíly mu tryská krev.“

„To jsi vždycky tolik opovrhoval svým povoláním?“ zeptal se ho Rheg.

„Vždycky,“ sdělil mu Zuřivec. „A není to moje povolání. Šel jsem do arény, jelikož to byl jediný způsob, jak jsem mohl

vydělat peníze. Nikdy jsem to neměl rád.“

Kolem poledne přestalo sněžit, Rheg si osedlal koně a podle Zuřivcových pokynů vyjel do Octorovy kovárny. Stála téměř dvě míle na sever od Goriasy v malé osadě čítající asi dvacet kamenných domků kolem posádkové pevnosti. Když Rheg přijel, ve sněhu si hrály děti, koulovaly se. Jedna koule proletěla kolem bělouše, jenž se začal plašit a na ledě málem uklouzl.

„Promiň,“ zavolal kluk s ryšavými vlasy. Rheg se na něj usmál a zajel do ohrady vedle kovárny. Z domu vyšel mladý muž a ujal se koně, přičemž se zeptal Rhega, jestli zůstane přes noc. Rheg na to odpověděl, že ne, a zašel do kovárny. Uvnitř bylo nesnesitelné horko, oheň hořel ve dvou výhních a do doruda rozžhaveného kovu bušilo kladivy několik mužů. Rheg se zeptal na Octora a jeden z kovotepců ukázal palcem na dveře vzadu. Rheg, s čelem orosenýmpotem, prošel kovárnou a otevřel dveře.

Za kovárnou byla prostora, v níž byly vystaveny zbroje, přilbice a zbraně všech možných druhů, dlouhé meče, sekery, kopí a oštěpy. Na druhém konci místnosti seděl postarší muž a pečlivě leštil překrásnou přilbici se zlacenými chrániči uší.

Rheg k němu zamířil. Stařec vzhlédl. Stále byl svalnatý, s býčí šíjí a mohutnými předloktími. Jeho oči měly barvu břidlice, vlasy měl stále tmavé a kůži vrásčitou a vysušenou. „Co chceš?“ zeptal se.

„Potřebuju vyrobit zbroj,“

„Tak se vrať do Goriasy. Tam jsou řemeslníci, kteří se víc hodí pro tvou kapsu.“

„Slyšel jsem, že jsi nejlepší.“

„Jsem nejlepší,“ odtušil Octorus. „Ale nejlepší stojí nejvíc a já nemám čas na nějaké zchudlé domorodce.“

Rheg se zasmál. „Zuřivec mi říkal, že jsi starý protiva, ale že to mám vydržet kvůli tvým schopnostem.“

Octorus jemně odložil přilbici na látku. „Jestli tě poslal Zuřivec, tak nemůžeš být tak chudý, jak vypadáš,“ prohlásil. Podíval se na Rhegův krátký meč a opovržlivě zafrkal. „Ale tvůj úsudek za moc nestojí, soudě podle toho žabikuchu, co nosíš.“

„Zatím mi docela posloužil,“ podotkl Rheg.

„Ovšem, při boji s divochy, co nenosí žádnou ochrannou zbroj. Třikrát se trefíš do jednoho z mých kyrysů a ten... ta věc se buď ztupí, nebo zlomí. Tak co hledáš?“

Rheg mu to pověděl. Octorus mlčky poslouchal a pak zašel ke stěně a kývl na Rhega, aby jej následoval. Ukázal mu nejrůznější kyrysy a přílby a u každého kousku zdůraznil jeho přednosti i nedostatky. „Tento vydrží bodnutí kopím,“ vykládal, „ale do arény je moc těžký, jen by tě zpomaloval. Tenhle je dost lehký pro jezdce, ale nevydrží delší útok od bojovníka, který ví, co dělá. No, pár jich vyzkoušíme a uvidíme, jak ti padnou.“

Po hodině se Rheg rozhodl pro železný kyrys s vytvarovanými prsními a břišními svaly, bronzové chrániče holení a železný meč s ocelovým ostřím.

„To bude pětadvacet zlatých,“ řekl Octorus.

„Netušil jsem, že kupuju i kovárnu,“ zabručel Rheg, otevřel měšec a vysypal si jeho obsah do dlaně.

„Ještě můžeš změnit názor,“ upozornil ho klidně starý pán.

Rheg se usmál. „Tvá práce se mi líbí. Za ty peníze stojí,“ řekl a odpočítal Octorovi jeho peníze.

„Persis ti osm vrátí,“ dodal ještě kovář. „Jak jsem slyšel, tolik normálně platí. Nechám ti to poslat. Teď zapijeme obchod.“

Zavedl Rhega dál do domu, kde se oba muži usadili před krbem s pohárky uisge.

„Ty tedy budeš bojovat v tom bláznivým zápase na život a na smrt?“

„Ne.. Zuřivec říká, že ještě nejsem připravený.“

Octorus potřásl hlavou. „Vlastně nikdo není nikdy pořádně připravený,“ prohlásil. „Já bojoval ve dvanácti takových zápasech. Vyschne ti v puse, máš plný měchýř. Když se brána otevře a ty vyjdeš na písek, nikdy nemáš pocit, že jsi připravený.“

„Přežil jsi,“ poukázal Rheg.

„Ano, přežil jsem. Jen tak tak. Jeden prevít mi probodl plíci - těsně předtím, než jsem mu rozsekl krk. Byl jsem dobrý, ale nijak zvlášť. A pak už jsem nebyl ani dobrý. Už jsem neměl šťávu. Ta plíce se mi nikdy pořádně nezahojila.“ Vyprázdnil pohár a dolil si. „Avšak Zuřivec byl skvělý. Smrtelně nebezpečný. Nikdy jsem nepoznal někoho, kdo by se uměl tolik soustředit. Lidi ho zpočátku neměli rádi, byl totiž příliš rychlý. Vešel do arény, zasalutoval, počkal na fanfáry a šel do toho.“ Octorus luskl prsty. „Potom právě takhle byl jeho protivník mrtvý a Zuřivec se vracel k bráně. Neuměl pobavit, víš. Pak se lidi začali samozřejmě sázet o to, jak rychle vyhraje. Bubeník po fanfárách spustil pomalým rytmem, a když ten chudák, co stál proti Zuřivci, umřel, ohlásil počet úderů. Tentokrát tu asi bubeník nebude.“ Zakroutil hlavou. „Zuřivec je hlupák, že se vrací. Roky nezadržíš. Ty pochodují dál a s každým novým rokem ti ukradnou kousek sil. Už ohlásili, kdo proti němu bude stát?“

„Ne.“

„Bude to Vorkas.“

„Vorkas?“

„Cirk Palantés ho letos najal. Pět let bojoval ve válkách na východě. První zápas na život a na smrt vybojoval na jaře. Bojoval s dobrým protivníkem - měl jméno. Zabil ho rychle. Od té doby bojoval ještě šestkrát, možná sedmkrát. Ale aby začal přitahovat davy, potřebuje zabít někoho vážně slavného.“

„Proč myslíš, že to bude on?“

„Objednal si u mě nový gladius. Prý ho nemusím posílat - vyzvedne si ho sám. Nemyslím, že by sem vážil cestu až z Kamene, jen aby se podíval.“

„Ví o tom Zuřivec?“

„Možná je starý, ale pořád mu to myslí. Určitě to uhodl."

Když se Rheg vracel z osady, opět hustě padal sníh a silně se ochladilo. Mládenec se zabalil do pláště a navedl bělouše na silnici. Když dojel na poslední hřeben před statkem, obličej a ruce měl promodralé. Jak se tak rozhlížel, viděl, jak se na kopci v dálce pohybuje černý flíček. Byl to Zuřivec na své obvyklé trati. Rheg zamířil dolů z kopce, sesedl a odvedl koně do stáje, kde ho odsedlal, pečlivě vyhřebelcoval a zavedl do stání. Do jeslí mu nanosil seno a vydal se do domu. Na okenním parapetu v hlavni místnosti seděla Cara a na zasněžených svazích vyhlížela Zuřivec. Když Rheg vstoupil, vzhlédla. „Ty bys měl bojovat - ne dědeček," vyjela na něj a modré oči se jí rozzlobeně leskly.

„Nenechal by mě, Caro. A bez něj by stejně žádné zápasy nebyly."

„Já vím," řekla. „Cirk Palantés ho chce mít mrtvého, aby vydělali víc peněz. Nenávidím je!"

„Je ohromně silný a tvrdý," poznamenal Rheg, sundal si plášť a pověsil ho na kolík u dveří. „Snad si nemusíš dělat takové starosti." Znělo to kulhavě, ale nic jiného jej nenapadlo.

„Děda je starý. Je hrozně starý. Neměli by mu to dělat." Rozplakala se. Rheg byl stále neklidnější.

„Je muž a rozhoduje se sám," řekl tedy.

„Je skvělý muž," opáčila, otřela si oči a zase se zadívala ven. „A už se vrací. Uvařím mu čaj. Po cvičení si vždycky dává čaj." Seskočila na zem a vyběhla z místnosti.

Rheg přistoupil k oknu a díval se, jak Zuřivec přibíhá na dvůr, kde se začal protahovat. Svlékl si košili a kamaše, lehl si a vyválel se ve sněhu, potom vstal a zvedl ruce. Když si všiml Rhega, kývl mu na pozdrav, natáhl si kamaše a vešel do domu. Cara mu přinesla horký čaj, který si pomalu vypil v širokém křesle u krbu. Cara se posadila na lenoch křesla a položila ruku Zuřivci na rameno.

„Neříkal jsi náhodou, že dneska je odpočinkový den?" zeptal se Rheg.

„Pro tebe, chlapče. Ale já odpočíval celý týden, co jsem se staral o tebe. Potřeboval jsem se jen pořádně proběhnout, abych si pročistil hlavu. Viděl jsi Octora?"

„Ano. Vzal si skoro všechny mý peníze,"

„Nebudeš litovat. Jeho zbroj je nejlepší." Obrátil se ke Care: „Donesla bys mi něco k jídlu, princezno?" Dívka se šťastně usmála a odplula. Zuřivec dopil čaj a vstal.

„Říkal, že budeš bojovat s chlápkem jménem Vorkas," „Na tom není nic překvapivého," odtušil Zuřivec. „Povídá se, že si ho Palantés pěstuje na příští šampionát." Sundal si červený šátek z hlavy, zašel k oknu a otevřel ho, nabral hrst sněhu a otřel si jím vyholenou hlavu.

„Můžu ti nějak pomoct?" zeptal se Rheg.

„Pomoct mně? A jak?"

„No, říkal jsi, že tě zpomaluju. Možná že bys měl cvičit sám."

Zuřivec chvíli mlčel, potom se usmál. „Nelam si hlavu, chlapče. To není tvůj problém. A já nemluvil tak úplně vážně. Vedeš si docela dobře. Cestou zpátky jsem tě viděl, jak mluvíš s Carou. Vypadala rozčileně."

„Hodně rozčileně - a bojí se."

„Promluvím s ní." Zuřivec se vrátil do křesla. Rheg si pomyslel, že vypadá k smrti utahaný. Pozorně se podíval na stárnoucího válečníka a všiml si, že mu paže a trup křižuje množství jizev.

„Moc by mě zajímalo," podotkl, „co jí hodláš říct. Víš sám, že bys v tomhle zápase neměl bojovat. Je to bláhové."

„Všechno je bláhové, Rhegu," prohlásil na to Zuřivec. „Vždycky bylo. Ale já nemůžu změnit, jak to na světě chodí. Statek stojí před krachem a můj podíl u Orisa nestojí za nic. Mám jenom svoje jméno. Peníze, co vydělám, Care zajistí pohodlný život - alespoň do svatby. Jejím poručníkem jsem jmenoval Gorena a on se o ni dobře postará."

„Mluvíš, jako bys čekal, že umřeš."

„Možná umřu, možná ne - ale Cara bude v každém případě zajištěná."

6

PERSIS ALBITANE BYL V PŘÍTOMNOSTI RUdých kněží vždycky celý nesvůj. Ne že by se měl čeho bát, pomyslel si honem, ale oni uměli v člověku takové pocity vzbudit. Podíval se na kněze a zděšeně zjistil, že ten hledí na něj. Jako, všichni knězi, i on měl vyholenou hlavu a rozdělenou bradku obarvenou narudo. Na sobě měl po kotníky dlouhou, světle žlutou řízu bez ozdob kromě dlouhého přívěsku ze Šedého kamene zasazeného do studeného železa.

„Určitě se neposadíš?" ujišťoval se Persis. „Možná že to chvíli potrvá,"

„Je mi dobře, Perside Albitane," odtušil kněz, a když vyslovil jeho jméno, Persis se v duchu zachvěl.

„Nuže," prohodil s nuceným úsměvem, „tohle je poprvé, co jsi navštívil Goriasu?"

„Ne. Byl jsem tu na jaře zatknout dva zrádce."

„Aha, no ovšem. Už si vzpomínám. A jak to jde v Kameni?"

„Co jde?"

Persis cítil, jak mu po zádech čůrkem stéká pot. „Už je to dávno - skoro dva roky - co jsem byl naposled ve Velikém městě. Říkal jsem si..." Co jsem si říkal? napadlo ho na pokraji paniky. Kolik nevinných lidí jsi vytáhl z postelí, aby je upálili u kůlu? Jaké nové hrůzy a krutosti se vám podařilo spáchat?

„Říkal sis?" vybídl ho kněz.

„Člověku město tolik chybí," vyhrkl Persis a rychle se vzpamatoval. „Divadla, večeřadla, večírky a shromáždění. Čas běží a Člověk si říká, jestli je vše takové jako ve zlatých vzpomínkách. Vždycky si rád poslechnu novinky z Kamene. Není ti pak tolik smutno, že jsi tak daleko od domova."

„Město je stále nádherné," řekl kněz, „ale všude bují rakovina kacířství a musí být nalezena a vyříznuta."

„To je pravda," souhlasil Persis.

„Kolika členům Stromového kultu se v Goriase daří?" zeptal se kněz.

„O žádných nevím," zalhal Persis.

„Jsou tady. Cítím jejich špínu."

Otevřely se dveře a vstoupil drobný otrok Norwin. Když uviděl kněze, hluboko se mu poklonil, než se obrátil k Persidovi. „Zástupci z Cirku Palantés jsou dole," ohlásil.

Tlustému majiteli cirku se ulevilo. „Přiveď je nahoru," rozkázal.

Norwin se knězi znovu poklonil a vycouval z místnosti. U všech smluv nad tisíc zlatých teď musel být jako svědek kněz, který si pak vzal dvě procenta z částky.

„Slyšel jsem, že Zuřivec má znovu bojovat," poznamenal kněz.

„Ano, to je pravda. Tebe zajímají hry?"

„Naše civilizace je tak veliká díky chrabrosti," řekl kněz. „Je dobré, když naši občané vidi válečnou odvahu."

Znovu se otevřely dveře a Norwin uvedl dvojici mužů. Oba byli středního věku, v drahých šatech a pláštích podšitých hermelínem. Když uviděli kněze, uklonili se. Persis si s potěšením všiml, že jsou v jeho přítomnosti taky napjatí. Kdo by nebyl? pomyslel si. Za deset let vyrostli z řádu učenců, sepisujících dějiny Kamene, a stali se nejobávanější organizaci v zemi. Jeden z příchozích, mohutně stavěný, s dlouhými tmavými vlasy staženými do ohonu, vyndal dva papyrové svitky a s úklonou je podal Persidovi. „Lord Absicus ti posila pozdravy. Jsem Jain, první otrok u Palanta. Toto je můj kolega Tanyan."

Dokonce i jejich otroci jsou lépe oblečení než já, uvědomil si Persis, když si všiml kvality Jainovy dlouhé tuniky z modré vlny protkávané zlatem a s orlí hlavou vyšitou černým hedvábím na prsou.

Nabídl jim židle a prohlédl si svitky. Byly to zcela běžné smlouvy určující výšku a podmínky platby. Pomalu pročítal klauzule. Ke konci zaváhal a podíval se na Jaina. „Tady stojí, že Cirk Orisés zaplatí náklady na cestu a ubytování palantského týmu. O tom se při předchozím jednání nikdo nezmínil,"

„Tak to muselo být přehlédnutí," prohodil Jain úlisně.

„Ta klauzule bude zrušena," prohlásil Persis.

„Myslím, že ne," opáčil Jain. „Za svou účast v tomto... malém turnaji dostáváš slušnou sumičku. Lord Absicus mi jasně sdělil, že na smlouvě se nic měnit nebude."

„Aha, dobrá," řekl Persis, „co můžu říct?" Podíval se Jainovi do tmavých očí a uviděl v nich vítězoslavný záblesk a stěží potlačované pohrdání. Otočil se ke knězi a lítostivě se usmál. „Mrzí mě, že jsi plýtval časem, pane," Vstal, vzal si plášť a zamířil ke dveřím.

„Kam jdeš?" chtěl vědět Jain.

„Do lázní," odpověděl Persis. „Dám si pořádnou dlouhou koupel a pak masáž. Prosím, vyřiď můj pozdrav lordu Absikovi."

„Nepodepsal jsi smlouvu!"

Persis se u dveří zastavil. „Žádná smlouva není," opáčil a odešel.

„Počkej!" zakvílel Jain a vyskočil tak rychle, že srazil židli na zem. Persida dohonil na chodbě. „No tak," supěl, Jsme rozumní lidé. Promluvíme si o tom." „Není o čem," namítl Persis. „Buď se vrátíme, zrušíme tu klauzuli a podepíšeme, nebo odcházím."

Jain se naklonil blíž a Persis z jeho naolejovaných vlasů ucítil voňavku. „Mluvme upřímně, pane. Máš dluhy a hrozí ti bankrot. Tahle smlouva ti má zachránit život. Přece nechceš, aby se neuzavřela."

„Měj se," řekl Persis, otevřel dveře a vyšel do slunce.

„Souhlasím!" zaječel Jain. „Tuhle klauzuli zrušíme! Teď pojď uzavřít ten obchod."

Persis chvíli stál, pak se vrátil.

Později, když všichni návštěvníci odešli, vrátil se do pracovny Norwin. „Kdybys byl tak dobrý ve vedení cirku, jako jsi dobrý při vyjednávání, vůbec bychom se do téhle situace nedostali," podotkl.

„Tohle už byla málem poklona," upozornil ho Persis.

„Hrome, to teda být neměla," řekl Norwin. „Asi jsem se špatně vyjádřil."

Persis se na něj usmál. „Zítra zařídíš, aby byly zaplaceny všechny naše dluhy, a ty nejdelší i s úroky. Pro příští sezónu budeme potřebovat dobrou vůli."

„Budeme potřebovat víc než jen dobrou vůli," zabručel Norwin. „Až bude Zuřivec mrtvý, nebude žádný Cirk Orisés. Co se to s tebou stalo, Perside? Jsi chytrý, inteligentní člověk. Byl jsi úžasně úspěšný kupec. Proč nevidíš, že Orisés je podnik odsouzený k zániku?"

„Já to vidím," přiznal Persis. „Nemůžu si však pomoct. Miluju cirky, pohled na tleskající davy, nadšení ve tvářích, když vyjedou koně a atleti soutěží. To mě vzrušuje víc než vydělávání peněz. A sním o tom, že uvidím tenhle stadion plný lidí - a všichni budou jásat."

Norwin si stiskl kořen dlouhého tenkého nosu. „Ovšem ano," řekl, „hezký sen. Ale pořádně a z odstupu se podívejme na realitu. Goriasa je porobené keltské město obydlené převážně domorodými Gathy, které cirk zrovna moc nezajímá. Našich tu nejsou ani tři tisíce. Prostě tu není dost kamenických občanů, aby naplnili stadion. A ohledně koukání na koně, musím ti připomínat, že nám Palantés ukradl všechny krasojezdce?"

Persis seděl ztracený v myšlenkách. „To je ono!" vyhrkl náhle.

„Krasojezdci?"

„Ne. Naplnit stadion. Musíme Gathům něco ukázat. Najít něco, co by chtěli vidět."

„Napadá mě tanec spojený se souložením s ovcema," navrhl Norwin.

„Mluv vážně, příteli," plísnil ho Persis. „Keltové nejsou tak velcí barbaři, jak předstíráme. Umějí skvěle zpracovávat kovy a jejich kultura je starší než naše."

„To beru," pravil Norwin. „Ale vezmi si tohle: jsou rasa válečníků, ale i kdyby tu byly zápasy na život a na smrt na

každodenním pořádku, stejně by sem Gathové moc nechodili.“

„Já vím. Oni nechtějí platit za to, aby se dívali, jak proti sobe bojují muži z Kamene. Ale zaplatili by, aby viděli, jak na život a na smrt s mužem z Kamene bojuje někdo z nich?“

Norwin chvíli neříkal nic. „Tak tohle stojí za úvahu,“ zašeptal nakonec.

• • •

Soudce Hulius Marani se nudil. Ne že by si toho někdo u soudního dvora všiml, protože se zdálo, že jeho bystrým očím nic neunikne, a tvářil se vážně, když naslouchal - napohled pozorně - každému střípku důkazu. Očima jen občas zalétl ke zdobeným přesýpacím hodinám a pomalu padajícímu písku.

Seděl tam a předstíral, že se soustředí na projednávaný případ, kde mladý gathský sedlák žaloval občana Kamene, že ho podvodem připravil o půdu. Případ byl dobře předložený, jelikož však občan již Huliovi dal velký úplatek, nebylo pochyb o tom, jak věc dopadne. Gath byl pitomec. Hulius ho pozval k sobě domů a poskytl mu všechny možné příležitosti, aby mohl nabídnout větší úplatek, ale ten člověk - jako zbytek jeho barbarského kmene - nechápal způsob, jakým civilizovaní lidé vedou spory. Neustále drmolil o spravedlnosti a ohavných obchodních praktikách - stejně jako teď.

Hulius počkal, až domluví - což ovšem bylo jenom dobré vychování - a pak rozhodl proti němu. Muž začal nadávat, a Hulius dal příkaz soudním strážcům, aby ho odvedli, a za drzost ho odsoudil ke dvaceti ranám.

Po krátkém vzrušení se jej znovu zmocnila nuda, padla na něj jako plášť.

Jako první soudce Goriasy - příjemce jedné pětiny všech zaplacených pokut - Hulius Marani by byl již tak dost bohatý i bez ohromných úplatků. Z Turgonska si objednal náklad kvalitního mramoru, aby si mohl jižně od přístavu postavit odpovídající dům. Měl věrnou ženu, velice krásnou gaťhskou milenku a kamkoli zavítal, zacházeli s ním slušně a s úctou. Což bylo něco úplně jiného, než když pracoval v Kameni jako lodní úředník, kde strávil celý den v mrňavé kanceláři a za tu dobu si vydělal stříbrný čtvrťák. Hulius se tak dřel dva roky, než objevil cestu k vyššímu úřadu a jisté slávě.

Během obtížných plaveb po moři některé žoky látek poškodila mořská voda, a tak se odepisovaly jako nevhodné k prodeji. Ty potom neobřadně vyhodili za skladiště. Jednoho dne se Hulius do takového žoku podíval, bylo to zelené hedvábí z východu, a zjistil, že silněji poškozené jsou pouze horní vrstvy. Uprostřed našel čtyři z pětadvaceti štůčků v dokonalém stavu. Ty prodal a poprvé měl zisk. Jak ubíhal čas, nashromáždil desetinásobek svého platu, a díky tomu navázal cenné kontakty s místními výrobci. Jednoho dne pozdě večer ho jakýsi lodní kapitán zahlédl, jak prohlíží poškozený žok. Zavolal si ho stranou a navrhl obchodní partnerství. Kupci malé procento ztrát při plavbách přijímali. Za správnou sumičku kapitán odloží dobré žoky a společně s Huliem je označí za poškozené. Fungovalo to skvěle.

Do roka Hulius složil zálohu na kus půdy a také si pořídil dům. Jeho ženu Darnii zvětšující se majetek těšil. Ne tak jeho zaměstnavatele, kteří se na něj jednoho dne vrhli s deseti vojáky hlídky, právě když dohlížel na nakládání deseti nepoškozených žoků.

Kapitána chytili také. Čtyři dny nato ho oběsili. Ale on taky neměl přátelé na správných místech. Hulius, na druhou stranu, využil část zisku, aby podpořil politickou kariéru bratrance své ženy - muže, jenž získal významné postavení v Jasarayově vládě. Takhle dostal zaměstnavatel dohodnutou sumu a Huliovi nabídli místo prvního soudce v Goriase. A teď začínal být bohatý - přesto, že velkou část peněz posílal Darniinu mocnému příbuznému.

Ale přes značný majetek a pohodlný život Hulia Goriasa a nekonečný zástup triviálních případů, které musel soudit, nudily. Byly to samé porušené smlouvy, manželské spory a hádky kvůli pozemkovým právům a hranicím. Toužil po večeřadlech a zábavních podnicích v hlavní čtvrti Kamene, úžasně obratných děvkách, hudebnících a jídle krásně upraveném podle receptů tuctu různých kultur.

Hulius se podíval na seznam, který měl před sebou. Ještě jedno slyšení a pak bude konečně moci zajít navštívit milenku.

Do nové budovy soudu vstoupili tři muži a uklonili se před stupínkem, na němž seděl Hulius ve svém bílém šatu soudce. Potom zamířili k pravému ze dvou vyřezávaných dřevených pultů. Hulius poznal gladiátora Zuřivec a majitele cirku Persida Albitana. Mezi nimi stál jakýsi gathský domorodec, štíhlý, ale svalnatý mladý muž se zlatými vlasy a zvláštně zbarvenýma očima. Dveře vzadu se otevřely a dovnitř vstoupil rudý kněz. Ten se před stupínkem neuklonil a rovnou zamířil k levému pultu. Hulius si všiml, jak se Persis Albitane zatvářil překvapeně, a ucítil napětí v žaludku.

Zadíval se na dokument před sebou a řekl: „Registrace domorodce Rhega, aby se směl zúčastnit bojových ukázek pro Cirk Orisés,“ přečetl nahlas. „Kdo je sponzorem tohoto muže?“

„Já,“ přihlásil se Persis.

„Kdo se za něj zaručí, aby dosvědčil jeho dobrou vůli?“

„Já,“ pravil vážně Zuřivec.

Hulius se podíval na Rhega. „A ty, Rhegu, slibuješ, že dodržíš nejlepší tradice odvahy a -“

„Vznáším námitku proti tomuhle řízení,“ ozval se rudý kněz. Huliovi na skráních vyrazil pot.

„Na jakém základě, bratře?“

„Zákon. Gathští domorodci nesmějí za žádných okolností nosit meč, pouze pokud pracují jako zvědové ve službách kamenického vojska.“

„Ano, to je pravda,“ řekl Hulius, vděčný, že je možné záležitost jednoduše vyřídit. Nechtěl kněze urazit. „V tom případě -“

„Rheg není Gaťh,“ přerušil jej Persis Albitane. „Pochází z kmene Rigantů a mně ho doporučil Oranus, kapitán hlídky z Accie. Jako Rigant nepodléhá zákonům, platícím pro Gathy.“

Huliovi se udělalo špatně a nervózně se podíval na rudého kněze. „Přesto,“ řekl kněz„ je ten muž barbar a každý počestný občan by měl považovat za nedůstojné zaměstnat ho jako gladiátora.“

„Dalo by se namítnout," podotkl Persis, „že takové zaměstnání je samo o sobě nedůstojné, ale rozhodně není protizákonné. Tudíž uctivě žádám, aby byla námitka zamítnuta. Žádný zákon nezakazuje, aby občan Kamene výnosně zaměstnal cizince. Mnoho gladiátorů, dnes i v minulosti, přece pocházelo z ciziny." Hulius by byl hrozně rád rozhodl proti Persidu Albitanovi, ale všechna jeho rozhodnutí se zapisovala a posílala do Kamene, a tohle nebyla otázka soudcova úsudku - který bylo možné si za jistou cenu koupit - nýbrž kamenického zákona. Hulius tedy mlčel a horečnatě přemýšlel, hledaje nějaký způsob, jak kněze uchlácholit. Jenomže v této otázce žádné jemnosti ani šedé oblasti, jichž by mohl využít, prostě nebyly. Případ byl jasný.

Podíval se na tlouštíka Persida Albitana. Snad tady ještě byla cesta ven. „Myslel bych si, že věrný občan Kamene přistoupí na přání ctihodného řádu rudých kněží," pronesl úlisně. „Máš docela pravdu, když říkáš, že Riganti pod pravomoc Kamene nespadají, ale stejně to jsou Keltové, a tady bratr se - podle mého - snaží dodržet ducha zákona." Persis určitě pochopil, co tím myslel. Nikdo nechtěl upoutat pozornost Chrámu. Hulius se na něj podíval a viděl, že se Persis potí. Pak promluvil.

„Se vší úctou, soudce, žádné takové stvoření jako duch zákona neexistuje," prohlásil, „Zákony Kamene tvoří inteligentní muži s rozhledem - a mezi nimi jsou i starší knězi Rudého chrámu. Jestli si myslíš, že byl zákon navržen lajdácky, tak bys to měl napsat radě. Nicméně, jak tu již bylo ustanoveno, má dnešní žádost zákon nepřekračuje, a tak znovu předkládám Rhegovo jméno."

V té chvíli Hulius pochopil skutečné radosti nudy. Nudit se znamenalo nebýt v nebezpečí, být daleko od veškeré nebezpečné činnosti. „Souhlasím," pravil nešťastně. „Budeme pokračovat se slibem."

Rudý kněz beze slova vyrazil z místnosti.

Hulius Marani vyslechl slib, pak podepsal nezbytný dokument, připojil voskovou pečeť soudu a vstal.

Den mu pozoruhodně zošklivěl a přestal toužit i po návštěvě u milenky.

• • •

Stadion Orisés nikdy nevypadal lépe, pomyslel si Persis, když po čerstvém písku mířil do středu arény. Dva týdny - k velké Norwinově nespokojenosti s náklady - tesaři a dělníci opravovali poškozenější části řad sedadel. Stadion byl narychlo postaven před jedenácti lety hlavně z prken položených na kamenných sloupech. Původní majitel Gradine - muž s neomezenou ctižádostí a omezeným kapitálem - si nemohl dovolit běžnou výzdobu - sochy, freskami vyzdobené lóže pro šlechtu, jídelny a veřejné záchodky. Stadion Orisés byl v nejlepším případě funkční. Aréna měla v průměru dvě stě stop a byla obehnaná osm stop vysokou zdí, za kterou se zvedalo dvacet řad lavic. Mnoho z nich pak bylo pokroucených a popraskaných. Persis si zastínil oči a díval se, jak tesaři pracují na posledním úseku. Nové lavice se leskly lněným olejem.

K pánovi se přišoural Norwin. „No, znovu se ti podařilo vybojovat si cestu k chudobě," zamručel. „Dokončil jsem účty. Když je zaplacená většina dluhů a gladiátorům dáme přes zimu poloviční plat - a pokud na hry dostaneme tři tisíce lidí, takže utržíme další tisíc - budeme první jarní den bez měďáku."

„Jaro je daleko," odrušil vesele Persis. „Podívej se na stadion, Norwine. Začíná vypadat moc hezky."

„Jako sedmdesátiletá kurva s namalovanými vlasy a čerstvé nalíčeným obličejem," odtušil Norwin. „No, kočár už dorazil. Řekl jsem kočímu, aby počkal. Připravený?"

Persis pohlédl na oblohu, jež byla bez mráčku. Bylo trochu chladno. „Na place by mělo být hodně lidí," prohodil.

„Ovšemže bude," prskal Norwin. „Je to zadarmo a tys vyhodil majlant na polykače ohně, akrobaty, žongléry a jídlo. Ovšemže lidi přijdou. Ale stejně by přišli. Palantés přivedl olifanta."

„Olifanta? Á, tak to musí mít neomezené fondy. Umíš si představit, kolik lidí bychom přilákali, kdybychom měli olifanta?" Norwin potřásl hlavou a usmál se. „Jsi dobrák, moc milý chlap, Perside, a já tě miluju jako bratra. Ale schází ti představivost. Kolikrát musí člověk vidět olifanta, než se začne nudit? Kdybychom takové zvíře měli, lidi by přišli jednou. Pak bychom ho už jenom museli krmit. A byli by tu cvičitelé a ošetřovatelé a musel bys postavit zvláštní stáj. Pak, když by se na nás věřitelé vrhli jako vzteklí vlci, bych ti poradil, abys ho prodal. A ty bys odmítl, protože bys ho měl rád."

„Pravda," souhlasil Persis vlídně. „Ale olifant!"

„Kočár čeká," řekl Norwin, „než si najdu hůl a utluču tě k smrti."

Persis se pobaveně zasmál a oba muži zamířili k západní Gladiátorské brance, jíž prošli do tmavé Mečové místnosti a přes ošetřovnu, a pokračovali po schodech nahoru a zase ven do slunce.

„Kočár" byl upravený povoz tažený dvěma herkami. Persis si vylezl dozadu a posadil se. „Měl jsem si přinýst polštářek," postěžoval si Norwinovi, když se otrok usadil vedle něj. „A neprosil jsem tě, abys najal ten pozlacený bronzový válečný vůz od posádky?"

„Ano, to jsi prosil, ale Palantés tam byl dřív. Za což děkuju Prameni, protože ta cena byla hrozná."

„Neměl bys o Prameni mluvit na veřejnosti," napomenul jej Persis.

Norwin kývl. „To mi jenom uklouzlo. Ale mít takové tajnosti mě bolí. Občas mám pocit, že Pramen zrazuju, když skrývám svou víru."

„V Kameni kacíře upalují," zašeptal Persis. „Neboje hodí do arény, kde je na kusy roztrhá divá zvěř. To tvoje náboženství je nebezpečné, příteli. Tvá víra by tě mohla zabít."

„To je pravda. Občas mě to děsí. Ale včera v noci jsem si šel zase poslechnout Dámu se závojem, a ona nám dodala sílu ducha. A vyléčila jednoho muže, Perside. Vložila na něj ruce a všechny jeho boláky zmizely. Měl by sis ji přijít poslechnout."

„Nenapadá mě teď nic, co bych chtěl udělat míň," zavrčel Persis. „Jednou, a bude to brzy, do Goriasy dorazí knězi v plné síle. Nechci se stát podpalem pro jejich ohně. Viděl jsi dneska Zuřivce?" zeptal se, aby změnil téma.

„Ne, ale bude tam."

„Bude to Vorkas. Doufám, že ty řeči nejsou pravda.“

„Zuřivec se rozhodl sám, Perside. Nenechává nikoho za sebe rozhodovat.“

„Bojím se, že se na mě zlobí kvůli Rhegovi.“

„Zuřivec se nikdy nezlobí. A stejně, po městě se už povídá, že mezi gladiátory bude Kelt. Mělo by to přitáhnout hodně diváků.“

Na otevřené cestě byl vítr chladnější a Norwin si z kapsy těžkého kabátu vytáhl vlněnou čapku, natáhl si ji na holou hlavu a podíval se na svého pána. „Rheg má větší naději na přežití než muž, kterého nahradil. A Rheg sám se na boj těší. Je to Kelt. Ti žijí jen proto, aby kolem sebe mohli mávat meči a zabíjet se navzájem.“

Když dorazili na silnici, vůz zpomalil, protože tu bylo plno lidí mířících na pole. Z nejvyššího místa Persis viděl na stany a stánky s jídlem. Už se tu shromáždilo přes tisíc lidí a většina z nich se tlačila na východní straně. „Támhle je!“ vyhrkl Persis a ukázal. „Támhle je olifant!“

„Já už olifanty viděl,“ sdělil mu Norwin.

„Je vážně veliký.“

„To je mi novinka,“ řekl Norwin. „Myslel jsem, že třeba přivedou jednoho z těch slavných malých olifantů.“

• • •

Kalí Manorian se zápasů na život a na smrt zúčastnil jenom dvakrát, poprvé proti mladému zločinci odsouzenému k boji v aréně, podruhé proti skvělému mladému gladiátorovi z Cirku Poros. Kalí se i teď otřásl, když si na ten druhý souboj vzpomněl. Ten muž byl zkušenější a rychlejší, a Kalí mu na očích viděl divokou krutost a sebevědomí, ze kterých ho zamrazilo až do morku kostí.

Za to, že byl Kall ještě naživu, mohl děkovat lajdáckosti nějakého bezejmenného zaměstnance cirku, který pořádně nezasypal pískem krev z předcházejícího boje. Kallův protivník uklouzl ve chvíli, kdy Kalí zaútočil. Doslova Kallovi na čepel spadl. Hrot meče mu projel pod podhrudním řemínkem a proťal krční žílu. Kall obětoval bohu Kamene - a opustil arénu.

V následujících letech často trpěl nočními můrami, ve kterých se mu o souboji zdálo. Teď, v sedmatřiceti, odešel znovu. Když jim Zuřivec řekl o nabídce od Palanta, Kall se přihlásil. Částečně to byla zkouška odvahy, ale také - pokud k sobě měl být upřímný - to bylo proto, že věřil, že se přihlásí i ostatní a Zuřivec si ho nevybere. Jenomže se nepřihlásilo dost bojovníků a Kall tu noc odcházel domů na pokraji hrůzy.

O tři dny později tajně navštívil Persida Albitana. Chtěl zalhat, že ho odvolali do Kamene kvůli úmrtí v rodině. Místo toho ze sebe vysypal všechny své obavy. Ke své hanbě se rozplakal. K Persidovi vždycky cítil lehké opovržení, ale tohoto dne zjistil, že tlouštík je víc než uznalý. Přistoupil ke Kallovi a poplácal ho po rameni. „Jsi dobrý člověk, Kalle,“ řekl, „a chrabrý. Svou odvahu jsi prokázal v aréně. Teď se uklidni. Znát své hranice není hanba.“ Nalil mu sklenici vína a sám se posadil na kraj stolu. „Mám plán. Myslím, že ten mladík, ten Rheg, by rád bojoval. Dneska se ho zeptám. Jestli bude souhlasit, řeknu Zuřivci, že tě vyměním. Neřeknu mu, že jsi o to požádal. O našem rozhovoru se nemusí nikdo dozvědět.“

Kallovi se nesmírně ulevilo.

Jenže teď, když seděl ve Zbrojním stanu, se cítil bídně. Ostatní gladiátoři si oblékali zbroj a připravovali se k válečnickému přípitku. Někteří za ním přišli a litovali ho, říkali, že se k němu Persis nezachoval správně, když ho vyšoupl z týmu.

Kall seděl v rohu a pěstoval si svou hanbu. Viděl, jak si Zuřivec připíná kyrys a do pochvy u boku zasouvá dýku. Zuřivec se na něj podíval s bezvýraznou tváří. Kall odvrátil zrak. Zuřivec byl starý a zítra zemře. Ale neodešel. Ani když zjistil, že má bojovat s Vorkasem. Kall se zachvěl.

Před chvílí Vorkase zahlédl, šel s ostatními Palantovými gladiátory. Vypadal jako lev mezi vlky. Palantés říkal, že přivádějí bezejmenné - ne bojovníky přihlášené k příštímu šampionátu. Mohla to být pravda, ale do začátku registrace zbýval ještě měsíc a nebylo pochyb, že Vorkas na seznamu přihlášených scházet nebude. Přežil sedm zápasů na život a na smrt a pokaždé očividně zvítězil snadno. Lidé o něm mluvili jako o novém Voltanovi.

Kall se zadíval na své ruce. „Pojď se se mnou projít,“ vyzval jej Zuřivec. Kall sebou trhl, poněvadž ho neslyšel přicházet blíž. Vstal a vyšel za Zuřivcem ze stanu. Všude bylo plno lidí a Zuřivec ho odvedl za stan. „Chceš si promluvit?“ zeptal se a uvázal si kolem čela svůj červený šátek.

„A o čem?“

„O tom, co ti dělá těžkou hlavu, Kalle.“

Kall zavřel oči. „Chtěl bych být jako ty,“ řekl, „Ale nejsem. Nikdy jsem nebyl a nikdy ani být nemůžu.“ Zhluboka se nadechl. „Ale nerad klamu kamaráda. Všichni mi říkají, jak je jim líto, že se mnou Persis zachází tak hrozně. Nezacházel se mnou vůbec špatně, Zuřivče. To já za nim zašel a řekl mu, že se bojím bojovat. Tak! Je to venku!“

„Ano,“ zašeptal Zuřivec. „Je to venku. Ty si o sobě myslíš, že jsi zbabělec?“

„Jsem zbabělec. Copak jsem to nedokázal?“

„Poslouchej mě, Kalle, a buď si jistý, že vím, co říkám: ty nejsi žádný zbabělec. Kdyby mě přepadli nepřátelé, moc by se mi ulevilo, kdybych tě měl vedle sebe. A ty bys byl vedle mě, Kalle. Protože jsi čestný člověk - muž, na kterého se dá spolíhat. Ale tohle... tahle fraška není o cti. Je o penězích. Palantés chce, aby jejich mladí lvi ochutnali krev - a bez většího rizika. Za propagaci těch válečníků utratili velice mnoho peněz a čekají, že - nakonec - vydělají stokrát víc. Tak se přestaň trápit. Slyšíš?“

Kall kývl. V té chvíli se za stanem objevil ten mladý barbar Rheg. „Persis se po tobě ptá,“ sdělil Zuřivci. Starý gladiátor se otočil na patě a odešel. Kall se na Kelta podíval a všiml si jeho nové zbroje. Vypadala nákladně. Kall si takový kyrys a přílbu nemohl nikdy dovolit.

„Víš, s kým budeš bojovat?“ zeptal se ho.

Rheg pokrčil rameny. „Řekli mi jméno. Nic to pro mě neznamená.“

„Jaké jméno?“

„Jmenuje se Falco.“

„Tři souboje,“ řekl Kalí. „Nikdy ho ani neškrábli.“

Rhega to však nezajímalo. Naklonil se ke Kallovi. „Proč se s nima máme dneska sejít?“ chtěl vědět. „A proč jsme oblečení do boje?“

„Copak ti to Zuřivec neřekl?“

„Povídal, že si máme připít. Že máme pít s protivníky. Proč máme pít s lidma, který zabijeme?“

„To je obřad,“ vysvětloval Kalí. „Ukazuje lidem, že se navzájem ctíme a že v srdcích nemáme nenávist.“ Usmál se. „Taky to pomáhá prodávat lístky.“

„Aha,“ řekl Rheg. „Teď už chápu.“

Společně se vrátili do stanu. Venku zazněla trubka a dav se odmlčel. Na zadek vozu vylezli dva muži. První turgonsky uvítal občany. Druhý promluvil po něm, keltsky, a zopakoval jeho slova. Pak představili prvního gladiátora Cirku Palantés. Válečník, v nádherné zbroji, vyšel z palantského stanu a postavil se k dlouhému stolu, na němž stálo šestnáct zlatých poháru po okraj naplněných ředěným vínem. Po něm byl vyvolán Polon. Válečník s pískově hnědými vlasy držel přilbu pod paží a vylezl na stůl, odkud zamával divákům.

Gladiátory vyvolávali jednoho po druhém. Kall pocítil druhou vlnu úlevy, že není mezi nimi. Zavolali Falka. Byl to dlouhán a dobře se pohyboval. Potom se ozval výkřik: „A jeho protivník, Rheg Rigant.“ Keltové v davu spustili mohutný řev. Rheg jim zamával a došel ke stolu.

Vyvolali Vorkase. Když ho Kall uviděl, pocítil záchvěv strachu. Vorkas byl působivý, širokoplecí, přes šest stop vysoký.

Nakonec přišel Zuřivec. Diváci znovu zajásali, ale Zuřivec je nebral na vědomí. Došel ke stolu a postavil se naproti Vorkasovi. Pak všichni bojovníci pozvedli číše a připili svým protivníkům.

Kall se odvrátil a zamířil ke Zbrojnímu stanu.

• • •

Rhega obřad na poli mátl, vůbec ho nechápal. Nepřátelé jsou přece lidé, kteří vám usilují o život. Ne muži, s nimiž si připíjíte a třesete rukama. Podíval se na muže před sebou. Falco byl hbitý a štíhlý, s plochým obličejem a rty stisknutými do tenké čárky. Oči měl světle modré a nebyla v nich jediná stopa strachu. Podíval se Rhegovi do očí a zřejmě se chystal promluvit. Pak gladiátoři kolem něj zvedli číše. „Na udatnost!“ volali. Lidé začali tleskat. Rheg se napil. Víno bylo kyselé.

Rheg se podíval doprava a viděl, jak se svalnatý Vorkas předklání. „U Kamene, vypadáš starý a unavený,“ řekl Zuřivci. „Zabít tě mi žádnou radost nepřinese. Bude to, jako kdybych zabil svého dědečka.“ Zuřivec se jen usmál a ne-odpověděl. Upil vína a odložil pohár. „A ve tvých očích vidím strach,“ pokračoval Vorkas.

Přípitek skončil a gladiátoři odcházeli. Rheg zamířil k Zuřivci. „Měl jsi ho praštit,“ řekl. „Proč?“

„Urazil tě.“

„Snažil se mě zastrašit. Pověz, čeho sis všiml na svém protivníkovi?“

Rheg se nad tou otázkou zamyslel, „Má modré oči,“ odpověděl.

„Je levák,“ štěkl Zuřivec. „Teď si sundej ty plechy a běž domů. Čeká tě práce.“

„Myslel jsem, že máme chodit mezi lidma, aby nás viděli.“

„Viděli nás,“ řekl Zuřivec. „A na tyhle hlouposti nemáme čas.“

O hodinu později, zpátky na statku, odvedl Zuřivec, držící dva krátké dřevěné meče, Rhega na cvičiště. Jednu zbraň mu hodil, sám se rozkročil a zaujal bojové postavení.

Takhle už cvičili několik dní a Rheg objevil mnoho tajemství. Prvním bylo - jak mu před pár dny vysvětlil Zuřivec - že všichni gladiátoři mají vlastní rytmus a manýry. Čím déle boj pokračuje, tím víc jich muž s dobrým okem odhalí. „Někteří muži,“ vykládal Zuřivec, „přimhouří oči těsně před útokem, jiní svěsí rameno nebo si olíznou rty. Dělají to nevědomky, ale když ta znamení dokážeš přečíst, získáš maličkou výhodu. Všichni nejlepší gladiátoři si na začátku souboje dávají pozor, aby zjistili, jak se protivník pohybuje.“

„Tys to nedělal,“ namítl Rheg. „Octorus mi vyprávěl, že bubnovali na buben, když jsi bojoval, a sázeli se, kolikrát zabubnují, než tvůj muž zemře.“

Zuřivec zakroutil hlavou. „Chodíval jsem do jiných cirků a sedával mezi diváky. Pozoroval jsem budoucí protivníky, pak jsem šel domů a zapsal si, čeho jsem si všiml.“

„Vorkase jsi už viděl?“ chtěl vědět Rheg.

„Ne - ale vím, jak bude bojovat.“

„Jak?“

„Bude se snažit boj protahovat, utahat mě - škrábnutí tady, seknutí támhle. Ale nedovolí, aby to trvalo příliš dlouho. Nebude chtít, aby si lidé mysleli, že se v boji se stařím musí namáhat, ale bude to protahovat.“

„Jenže tobě to moc velký starosti nedělá.“

„Dělá - ale kvůli tobě, chlapče. Copak jsi ještě nepochopil, proč, když cvičíme, žádný tvůj výpad nepronikne mou obranou?“

Rheg se usmál, „Já myslel, že proto, že jsi na mne moc rychlý a obratný.“

„Zrazuje tě levačka. Těsně předtím, než bodneš, rozevřeš prsty.“

„Budu na tom pracovat.“

„Dobře, že o tom víš, ale dělej to dál. Falco si toho všimne. Pak - někdy během souboje - zatni ruku, drž ji zavřenou a zaútoč. To ho zmátne.“

Pracovali den za dnem a Rheg se rychle zlepšoval.

Teď před ním stál Zuřivec znovu - jenže tentokrát držel dřevěný meč v levé ruce. „Zaútoč," vybídl mládence. Rheg začínal - nebo si to aspoň myslel - znát Zuřivcovy pohyby. Prudce mu zaútočil na prsa. Místo aby Zuřivec čepel odrazil, uhnul doleva a praštil svou zbraní Rhega za pravé ucho. Ten upadl, narovnal se a prudce se otočil k Zuřivci.

„Nemusíš se stavět do bojové pozice, Rhegu," podotkl Zuřivec tiše. „Jsi mrtvý. Leváci jsou čistý jed. Mají velkou výhodu, protože většina jejich protivníků jsou praváci, takže oni jsou na takový způsob boje zvyklí, kdežto jejich protivník musí znovu promyslet všechny své pohyby."

„Jak s ním teda mám bojovat?" zeptal se Rheg a třel si ucho.

„V podstatě na leváka útočíš z jeho pravé strany a obcházíš ho doleva. Ale styl tohoto muže neznám. Teď zaútoč znovu."

Cvičili další hodinu. Rhegovi se několikrát podařilo proniknout Zuřivcovou obranou a jednou se dřevěným hrotem dokonce dotkl jeho hrdla. „To bylo dobré," pochválil Zuřivec, „ale moc se nenafukuj. Já nejsem levák. Najíme se a potom trochu zapracujeme na strategii, co jsem proti levákům dvakrát použil."

V domě Zuřivec zapálil oheň a oba snědli topinku a kousek studené hovězí pečeně a spláchli to vodou.

„Bojíš se zítřka?" zeptal se Rheg.

„Ne. A ty?"

„Ne."

Zuřivec se usmál, což bylo vzácné. „Tak to jsme párek hlupáků. Už sis vsadil?" Rheg zavrtěl hlavou. „Tak to bys měl. Máš dobrý kurs. Čtyři ku jedné."

„Kurs?"

„Riganti snad nesázejí?"

„Ale ano, sázíme se."

„Jenže ne o peníze."

„Ne. Ne v mé vesnici."

„Aha," řekl Zuřivec. „No, my tady sázíme pořád. Kurs jen ukazuje na to, jakou podle nich máš naději na úspěch. Čtyři ku jedné znamená, že když na sebe vsadíš jeden zlaťák a vyhraješ, dostaneš zpátky čtyři plus původní sázku. Jinými slovy, začneš s jednou zlatou mincí a skončíš s pěti."

„Jaký je kurs na tebe?" optal se Rheg.

„Deset ku jedné."

„To znamená, že máš šanci jedna ku deseti na přežití?"

„Ano. Vorkas je mladý a silný."

„Taky je to náfuka - a mně se nelíbí," odtušil Rheg.

„Já byl kdysi taky nafoukaný - takže jsem shovívavější. Teď zpátky do práce."

Cvičili další hodinu, pak znovu začalo sněžit. Když končili, sjeli z kopce dva jezdci. Byli to Telors a Polon. Sesedli, zavedli koně do stáje a vrátili se k čekajícímu Rhegovi a Zuřivci.

„Přišli jste o spoustu legrace," vykládal černobradý Telors. „Olifant se utrhl ze řetězů a vběhl mezi lidi. Naposledy ho viděli, jak mizí v kopcích a honí ho tucet Palantových otroků." „Zranil někoho?" zeptal se Zuřivec.

„Nikdo není mrtvý," připojil se Polon s úsměvem. „Měl jsi vidět, jak lidi zdrhali."

„Máš dobrou náladu," řekl Zuřivec Polonovi.

„Ano, to mám. Muž, se kterým mám bojovat, má strach v očích. Tak jsem strávil dopoledne tím, že jsem se snažil utratit svoje zlato. S Telorsem půjdeme večer ke Garshonovi. Najdeme si nějaký děvky. Chceš jít taky?"

„Ne," odtušil Zuřivec.

„Uvolníš se," naléhal Telors.

„Jsem uvolněný, přátelé. A budu se cítit ještě uvolněnější, až budu ležet v posteli a spát jako nemluvně."

Chvíli stáli mlčky, pak Telors přistoupil a napřáhl ruku. „No, znovu jsme jí plivli do tváře," pronesl tiše.

„Znovu, ano," přitakal Zuřivec a ruku mu stiskl. Polon si s ním taky potřásl rukou a pak se oba vrátili ke koním a odjeli. Zuřivec se za nimi díval.

„Komu plivete do tváře?" vyzvídal Rheg.

„Smrti," odpověděl Zuřivec.

• • •

Rheg seděl mlčky v Mečové místnosti, která neměla žádná okna a byla umístěna pod stadionem. Na stěně poblikávaly dvě lucerny. Otevřenými dveřmi viděl Polonovo tělo. Z ran v prsou a krku už krev netekla, ale pořád ještě kapala ze stolu, na kterém ležel, a když kapka dopadla do louže tmavé tekutiny na podlaze, vydala tichý bublavý zvuk. Polonovi se hlava skulila doleva a nikdo mu nezatlačil mrtvé oči.

Jeho souboj chvíli trval a muži v Mečové místnosti, tedy Rheg, Zuřivec a Telors, si už začínali myslet, že Polon by mohl získat pro Cirk Orisés první vítězství. Čtyři muži z Orisa již byli mrtví a jejich těla vyvlekli z arény, pronesli Mečovou místností a uložili mimo dohled. Pak se otevřela dvířka, známá jako Gladiátorská branka, a dovnitř proniklo sluneční světlo. Vstoupili dva muži nesoucí Polonovo tělo a položili je na stůl v zadní místnosti. Telors vstal a nasadil si železnou přilbu. Hruď měl obnaženou, ale břicho měl stažené silným lněným obvazem, aby se mu vnitřnosti nevysypaly do písku. Zuřivec vstal také. Starý gladiátor neřekl nic, oba muži si jen potřásli rukama. Pak Telors vyšel do světla. Dva otroci se vydali za ním, zavřeli branku a v místnosti se opět zešeřilo.

Zezadu do místnosti vstoupil další muž. Byl to ranhojič Landis, plešatý pořízek s kulatými rameny a býčí šíjí. Mlčky se posadil a vedle sebe si položil plátěný vak.

Nejdřív zazněly trubky, pak se místností rozlehl řev davu a k čekajícím mužům občas proniklo i cinknutí kovu o kov.

Rhegovi připadala celá situace bizarní. Už bojoval předtím. Už předtím i zabíjel. Ale vždycky v tom byla vášeň. Tady v polotmě panoval nepřirozený klid, když tu tak seděl s mrtvými. Podíval se na Zuřivce, který si uvázal červený šátek, přešel na druhý konec místnosti a začal se protahovat.

Rheg se zhluboka nadechl a zavřel oči. Dav náhle hromově zařval, pak nastalo ticho. Mladík si uvědomil, že ze stolu, na němž ležel mrtvý Polon, přestala kapat krev. Vstal, nasadil si leštěnou přilbu a mlčky postál. Srdce se mu rozbušilo prudčeji a náhle mu došel dech.

Otevřely se dveře a vešel Telors, sundal si přilbu a mrštil jí o stěnu. Zazvonila jako zvon a skutálela se na podlahu. Krvácel z několika ran na pažích a další šrám měl nad levým kolenem. Lékař vstal, když Telors vstoupil a kývl na něj, ať jde dozadu. Telors se vydal za ním.

Rheg vytáhl krátký meč a zamířil k brance. Ale zastavil ho Zuřivcův hlas. „Soustřeď se. Zapomeň na lidi a věnuj se svému protivníkovi. Nepoužij tu strategii moc rychle."

Rheg měl sucho v ústech. Dveře se otevřely a on vyšel ven. Hluk davu byl přímo ohlušující. Na lavicích se tlačilo jedenáct tisíc lidí. Rheg se zastavil a rozhlížel se. Ještě nikdy neviděl tolik lidí na jednom místě a na okamžik ho to množství poděsilo. Gathů přišly tisíce, aby se podívaly, jak Rigant bojuje s válečníkem z Kamene. Rheg se zhluboka nadechl. Obloha byla bez mráčku a bylo bezvětří. Rheg zamířil k vyvýšené části, kde seděli Persis Albitane a jeho hosté. Otevřela se Gladiátorská branka na východním konci a vstoupil Falco. Rheg se nedíval na něj, ale dál upíral oči na skupinku mužů v lóži majitelů.

Persis seděl vedle hubeňoura v purpurové říze a kolem nich byli rozesazení jejich hosté, vládci Goriasy. Bylo zde několik mužů v plné zbroji a Rheg usoudil, že to jsou důstojníci z posádky. Byl tu i soudce Hulius a u zábradlí se tlačilo několik dětí. Rhega jejich přítomnost znechutila. Děti by se neměly dívat, jak muži bojuji a umírají.

Když přistoupil k lóži a čekal, až se k němu připojí Falco, podobné myšlenky zahnal.

Oba muži potom zvedli meče na pozdrav hostům a Rheg pronesl slova, která ho naučil Zuřivec. „Ti, kteří jdou na smrt, vás zdraví!" Obrátil se k Falkovi a napřáhl ruku. Palantův bojovník mu ji stiskl. Pak se otočili, došli doprostřed arény a čekali. Persis vstal a dal znamení trubačům. Zazněly tři tóny.

Dav vybuchl. Falco zaútočil. Rheg chviličku nereagoval, pak výpad prudce odrazil a couvl před zuřivým útokem. Jejich čepele se srazily, a jak Zuřivec předpovídal, bojovat s levákem bylo velmi obtížné. Rheg se cítil neohrabaný, jako by nedokázal koordinovat své pohyby.

Přestal vnímat řev diváků a soustředil se na protivníka. Falco se pohyboval dobře, stále byl vyvážený. Byl rychlý, sebejistý a Rheg měl spoustu práce, aby si ho udržel od těla. V duchu děkoval Zuřivci za výcvik, poněvadž bez něj by byl vmžiku mrtvý.

Chvíli zuřivě bojovali. Ani jeden v úvodu neprolil krev, a tak se oba snažili poznat, jak se soupeř pohybuje. Zuřivec Rhegovi v jednom kuse opakoval, že souboj je jako tanec. Má vlastní rytmus. Falco svěsil rameno a bodl. Rheg se kryl. Falco vykopl pravou nohou, zahákl ji Rhegovi za patu a shodil ho. Rheg dopadl tvrdě a Falco okamžitě zaútočil. Rheg se překulil a soupeřův gladius zasáhl písek. Rhegovi se podařilo postavit. Odrazil další výpad a pěstí praštil Falka do obličeje, čímž ho donutil couvnout. Rheg zaútočil - a málem zemřel. Falco se rychle vzpamatoval a bodl. Rheg se zhoupl doprava a rychle sekl shora dolů. Čepel zazvonila o Falkův bronzový chránič zápěstí. Falco ho praštil do břicha a oba muži couvli a začali se obcházet.

Rheg přiskočil a prudce ťal Falkovi po krku. Druhý muž uhnul a jeho gladius Rhega škrábl na rameni. Z rány vystříkla krev a dav znovu zařval.

„Začátek konce," poznamenal Falco. „Už jsem si s tebou hrál dost dlouho, divochu."

Kamenický gladiátor nyní zaútočil s obnovenou silou, jeho šerm byl přímo oslnivý, ale Rheg si zachoval chladnou hlavu, odrážel jeden útok za druhým a čekal na svou chvíli. Falco svěsil pravé rameno. Rheg spojil ruce a přendal si gladius do levé. Falco provedl výpad. Rheg ho odrazil chráničem zápěstí. V tom kratičkém okamžiku Falco uviděl výpad, který ho měl zabít, a vytřeštil oči hrůzou. Gladius, jejž nyní Rheg držel v levačce, se Falkovi zabořil do nechráněného břicha a projel nahoru do srdce. Falco se sesul na muže, který ho zabil. Rheg ho odstrčil a vytáhl meč z rány.

Když Falco dopadl na písek, přiběhli otroci, aby odstranili tělo a uklidili krev.

Rheg zvedl do vzduchu zkrvavený meč a radoval se z řevu hlavně gathských diváků. Ti byli bez sebe radostí. Rheg chvíli stál a cítil vzrušení. Pak si očistil meč o písek. Rána na rameni byla mělká a jemu se nechtělo vracet se do šeré Mečové místnosti. Když zamířil přes arénu, doprovázel ho potlesk. Vyšel po schodech a ihned ho obklopili lidé a poplácávali ho po zádech. Poté se otočil a viděl, že po písku kráčí Zuřivec. Veškeré vzrušení vyprchalo. Znal ho sice jen chvilku, ale velmi si ho vážil. Teď ho zachvátila děsivá hrůza. Nepoděkoval mu, ani se s ním nerozloučil. Dokonce mu ani nepopřál štěstí.

Zuřivec prošel arénou, meč měl v pochvě, přilbu pod paží a jeho rudý šátek byl ve slunci jasný jako krev. Z druhé strany arény přicházel Vorkas. Rheg vstal, pevně sevřel zábradlí a díval se, jak se oba muži setkávají před Persidem a jeho hosty. Zasalutovali a odešli doprostřed arény.

Zuřivec si nasadil přilbu a zaujal postavení. Vorkas se mu postavil. Zazněly trubky.

Vzápětí ležel Vorkas mrtvý na písku.

Zuřivec vrátil meč do pochvy a odešel zpátky do Mečové místnosti.

Diváci mlčeli. Dívali se na padlého Vorkase a viděli, že mu z hrdla tryská krev. Rheg stál jako přimražený. Dokonce ani on smrtící ránu neviděl. V duchu si ten pohyb přehrál. Vorkas provedl vysoký výpad, Zuřivec odrazil. Pak to Rhegovi došlo. Zuřivec Vorkase zabil předtím, než odrazil jeho výpad. Jak na něj mířil Vorkasův meč, Zuřivec popošel blíž, rozsekl protivníkovi hrdlo a stejným pohybem vykryl bodnutí. Byl to zoufale nebezpečný manévr.

Někteří občané Kamene začali hlasitě projevovat nespokojenost nad nedostatkem zábavy. Jiní jen seděli a snažili se

pochopit to, co viděli. Rheg se přehoupl přes zábradlí a rozběhl se přes arénu. V Mečové místnosti si Zuřivec sundával chrániče zápěstí.

„Byl jsi úžasný," vyhrkl mládenec.

Zuřivec si jen mlčky odepjal opasek s mečem a hodil ho k chráničům zápěstí a náholenicím. „Jsi v pořádku?" zeptal se ho Rheg.

Zuřivec se k němu otočil s tváří staženou potlačovanými emocemi. „Pět mých přátel zemřelo, chlapče."

„Ale ty ne," poukázal tiše Rheg.

„Ne, já ne." „Ten pohyb jsi měl naplánovaný od samého začátku, že ano? Sám jsi říkal, že Vorkas bude chtít boj protáhnout. Nezačal by smrtícím výpadem. Tak jsi všechno riskoval kvůli téhle taktice."

„Za riziko nás přece platí, Rhegu. Použil jsi to přehmátnutí z pravé do levé?"

„Ano. Všiml si toho moc pozdě."

„Nech si ošetřit ten šrám na rameni. Ale ať ti to Landis nečistí. To zvládne proud krve."

Do místnosti přišel Telors, rány měl zašité. Černovousý válečník se unaveně usmál, „Rád tě vidím naživu, příteli," řekl Zuřivci a oba si znovu stiskli ruce.

„Vsadil sis na sebe?" zeptal se Zuřivec.

„Ne," odpověděl Telors. „Říkal jsem si, že můj muž vypadá příliš dobře." Povzdechl si. „A byl - ale neměl srdce. Mít já jeho nadání, byl bych prvním gladiátorem." Posadil se na lavici a zadíval se dveřmi na mrtvého Polona. „Věděl, že umře. Včera v noci jsem mu to viděl na očích."

Vstoupil ranhojič Landis, uviděl mělkou ránu na Rhegově rameni a zavolal si ho dozadu. Nemluvil, jen Rhega posadil, vzal ohnutou jehlu a navlékl do ní nit. Rychle a zkušeně ránu sešil. Pak, když ustřihl poslední steh, se Rhegovi podíval do očí. „No, mládenče, tohle sis vybral. Jsi sám se sebou spokojený?"

„Jsem živý," opáčil Rheg.

„A osm mužů je mrtvých," prohlásil Landis. „Osm duší vyvržených ze světa. Další matky budou truchlit, další děti poznají zármutek. Je tohle život, jaký chceš vést?"

„Ne, to není," řekl mu Rheg. „Jenže všichni děláme, co musíme."

„To není pravda! Děláme, co chceme. A musíme čelit následkům."

Rheg mu poděkoval, vrátil se do Mečové místnosti a sundal si zbroj. Pak si natáhl kamaše a halenu a silnou, beránkem podšitou kazajku. Zuřivec s Telorsem už byli oblečení. „Jdeme pryč," prohlásil Zuřivec. „Musím se vrátit na statek."

Trojice gladiátorů zamířila ke stájím a lidé odcházeli ze stadionu. Když uviděli Rhega, hlasitě ho zdravili a on jim mával.

Jezdci právě dorazili ke statku, když se obloha znovu zatáhla a mraky věstily sníh. Cara seděla ve dveřích, se silnou modrou pokrývkou přes ramena. Pokrývku odhodila a rozběhla se k nim, ještě ani nesjeli do údolí. Zuřivec zastavil koně a sesedl a Cara mu vletěla do náruči. Pevně ji k sobě přitiskl. „Jsem v pořádku, princezno. Jsem v pořádku," šeptal ji.

„Už žádné souboje," prosila ho. „Už žádné souboje, dědečku."

„Už žádné souboje," souhlasil,

Rheg zavedl koně do stáje a Telors, Zuřivec a Cara zašli do domu. Mládenec koně odsedlal, vyhřebelcoval, nandal jim do jeslí seno a pak vylezl na seník a zadíval se na kopce. Cítil se prázdný, ale ne unavený. Hlavou mu táhly vzpomínky z arény: sílící řev davu, výraz ve Falkových očích, když mu do těla zajela čepel, vzrušení, když protivník zemřel. A za tím vším usmívající se Voltan.

„Najdu si tě," zašeptal Rheg. „A zabiju tě."

Konečně slezl ze seníku a vešel do domu. Zuřivec seděl v širokém křesle s Carou na klíně. Dívka se ho držela kolem krku a v očích měla stále strach. Zuřivec i Telors seděli mlčky a Rheg se cítil jako vetřelec, a tak je nechal jejich mlčení.

V jeho pokoji hořel oheň a místnost zalévala teplá narudlá záře. Rheg se svlékl a vklouzl do pokrývek. Stehy na rameni ho tahaly a rána svědila.

Zahnal neklid a vzpomínal na Liu a na všechno, co mohlo být.

• • •

Bylo po půlnoci a Rheg pořád nemohl usnout. Shodil ze sebe pokrývky a vstal z postele. Oheň dohasínal a v místnosti byla zima. Došel k ohništi a rozfoukal plamínky k životu, než přiložil pár klacíků. Plamínky je olízly, a jakmile chytily, přidal polínka. Vzduchem se nesla vůně hořícího dřeva a Rheg došel k oknu a otevřel okenice. Měsíc stál vysoko na bezmračné obloze a on na obličeji a prsou pocítil chladný, svěží vánek. Z vedlejší místnosti se ozývalo Telo-sovo chrápání.

Rheg se zachmuřeně díval na zasněžené kopce. V nočním tichu se nic nehýbalo. Zachvěl se a oblékl si silnou vlněnou košili a kamaše. Pořád jej napadaly jen samé neveselé myšlenky - hlavně myslel na to, že nedokázal zachránit Liu, ale též na smrt své matky. Obě úmrtí byla nějak spojená a Rheg cítil vinu, byla jako balvan, který mu visel na krku. Kdyby byl trochu chytřejší a naučil se číst a psát, třeba by našel způsob, jak získat Connavarovu náklonnost. A kdyby to byl dokázal, král by se třeba dal opět dohromady s Arian. Zabila ji beznaděj, ale kdyby za ní byl Connavar přišel, mohla ještě být naživu a šťastná. A Lia, kdybych ji jen byl odvedl pryč, pomyslel si, zpátky ke Caer Druagh. Nebo kdybych byl bojoval lépe nebo na Voltana zaútočil rychleji, pak by ten meč možná nebyl ukončil její mladý život.

Potřeboval se projít, a tak si natáhl vysoké boty a kolem ramen si ovinul nový, beránčinou podšitý plášť. Potichu sešel dolů, a když vyšel ven, ke svému úžasu spatřil čerstvé stopy mířící do kopců. Shora stále slyšel Telorsovo chrápání, a tak se podivil, proč by se měl Zuřivec po nocích procházet.

Stopy ho přes cvičiště zavedly do mělké jeskyňky v kopcích, kde u ohýnku seděl Zuřivec. Když se přiblížil, starý

gladiátor vzhlédl.

„Chtěl bys být radši sám?“ zeptal se ho Rheg.

„Jsem sám, ať tu jsi nebo ne.“ Ukázal Rhegovi, ať se k němu posadí na kládu. „U ohně ve tvém krbu by ti bylo líp,“ poukázal Rheg, posadil se a natáhl ruce k plamínkům.

„Ten dům je z kamene. Drží svět venku. Potřeboval jsem se stát součástí kopců, vidět hvězdy na nebi. Cítil ses někdy taky tak?“

„Ne.“

Zuřivec si povzdechl a Rheg z jeho dechu ucítil uisge. „Vy Keltové máte mít blízko k přírodě, prý chodíte po stezkách ducha. A ty říkáš, že nevíš, o čem mluvím?“

„Záleží na tom?“

„Nejspíš ne. Bavil ses dneska?“

„Ano. Když můj soupeř zemřel, cítil jsem radost. A jásot davu byl jako víno. Vím, že pro tebe to není stejné. Bylo vůbec někdy?“

Zuřivec sáhl za sebe a vytáhl dvoupintový džbánek uisge. Vyndal zátku, zhluboka se napil a potom podal džbánek Rhegovi. „Dneska jsem neměl bojovat,“ řekl. „Bylo to pyšné a špatné. Snažil jsem se sám sebe přesvědčit, že to dělám pro cirk, pro své kamarády. Ale ve skutečnosti jsem byl... podrážděný. Kdysi jsem pro Palanta bojoval. Za moje souboje dostali hromadu zlata. A teď jsou tady a chtějí pár měďáků navíc za smrt jednoho starýho sedláka. Měl jsem jim říct, ať... ať se jdou bodnout. To by bylo mužný. Sebevětší množství falešný pýchy nestojí za bolest, kterou jsem způsobil Care.“

„Ale nandal jsi jim to,“ namítl Rheg. „Zabil jsi jejich největší naději.“

„Pche, to pro ně nic neznamená. Najdou si jinýho. Moje pýcha nestála za zabití člověka. A rozhodně nestála za smrt pěti kamarádů.“ Znovu se napil a zvedl hlavu k obloze. Málem při tom spadl z kládu, ale Rheg ho zachytil. „Odtamtud pocházíme,“ pronesl nezřetelně.

„Odkud? Z oblohy?“

„Někde tam odtud,“ tvrdil Zuřivec a neurčitě mávl rukou vzhůru. „Řekla mi to jedna vědma - věštkyně. Jsme stvoření z hvězdného prachu. Vážně moc moudrá ženská to byla.“

„Podle mě spíš byla pěkně praštěná,“ prohlásil Rheg. „Mě stvořil jeden chlípnej chlap, co znásilnil mou matku.“

„Hvězdný prach,“ zopakoval Zuřivec a zamžoural na Rhega. „Kdysi dávno - moc, moc dávno - vybuchla hvězda a její prach se rozletěl po nebi. Tenhle kouzelný prach pokryl zemi a z něj se pak zrodil život. Ryby a... zvířata. Stromy. A když živý bytosti umřou, prach je znovu volný a vytvoří nový stromy a... a...“

„Ryby?“ navrhl Rheg.

„Ano. Ryby.“ Povzdechl si. „Dneska mi bylo líto Vorkase. Neměl prohrát a věděl to, i když umíral. Čekal, že se budu bránit, že zjistí, jak se pohybuju. Když jsem mu vrazil meč do krku, jeho výraz se změnil. V ty chvíli vypadal jako dítě, ztracený a zmatený.“ Znovu se napil, několikrát si pořádně zhluboka přihnul.

„Myslel jsem, že nepiješ, dědo.“

„Nepiju. Nesnáším tu břečku. Už jsi někdy viděl ducha?“

„Myslím, že ano. Když jsem byl zraněný, zdál se mi sen. Přišel za mnou dědeček.“

„Já čas od času vídám jejího ducha,“ vykládal Zuřivec. „Šaty má pokrytý krví a v ruce drží nůž. Stojí v nohou mé postele. Vidím jenom, jak se jí pohybují rty, ale neslyším ani slovo. Potom se ztratí.“ Zachvěl se. „Ochladilo se,“ zabručel.

Rheg našel další dřevo a přiložil na oheň. „Poznal jsi toho ducha?“ zeptal se.

„Ano, znal jsem ji.“

„Byla to tvá žena?“

„Žena? Já se nikdy neoženil, chlapče. Deset let jsem vojákoval, potom jsem byl gladiátor. Na manželky jsem neměl čas. Na děvky ano. Těch jsem měl spousty. Většina z nich byly hodný holky.“

„Tak jak to, že máš vnučku?“ Zuřivec zvedl džbánek a zatřásl jim. „Došla,“ postěžoval si. „Byl plný a teď je prázdný.“ Zasmál se. „Jako život.“

„Tys to všechno vypil?“ zeptal se Rheg, jemuž to začínalo dělat starosti, poněvadž znal muže, kteří na příliš velké množství uisge zemřeli.

„Myslím, že se teď kapku prospím,“ zamumlal Zuřivec. Zaklonil se a spadl z kládu. Rheg se ho snažil probudit, ale starší muž byl v bezvědomí. Rheg ho popadl za ruce a snažil se ho zvednout, aby si ho mohl přehodit přes rameno a odnést domů. Ale Zuřivec byl velký chlap a příliš těžký, když byl jen mrtvou váhou, takže ho Rheg zase pomalu položil.

Mrzlo, až praštělo, a ohýnek zimu nezahánělo. Jestliže ho brzy nedostane zpět, Zuřivec tu umře. Rheg zaklel, pak Zuřivce přitáhl k ohni a zakryl svým pláštěm. Bude se muset vrátit do domu a probudit Telorse. A i když ho to napadlo, věděl, že Zuřivec by mohl zemřít na podchlazeni, než by se vrátili. Rozhlédl se kolem, hledal další dřevo na oheň. Teplota klesala a Rheg se zachvěl a přikrčil se k ohni.

Náhle zima pominula a Rheg na zádech ucítil teplý jarní vánek. Kolem bezvládného Zuřivec si to štrádovala vrána. Rheg se pomalu otočil.

Od lesa přicházela stařena opírající se o hůl.

„Zdravím tě, Rigante,“ pravila hlasem ztlumeným tlustou šálou, posadila se na kládu a natáhla ruce k ohni. Plameny vyskočily, obalily jí prsty a pak jí zatančily na dlani. Prsty plameny sevřela a Rheg viděl, že jí pěst září jako lucerna. Ohlédl se směrem, jímž přišla. Ve sněhu nebyly žádné stopy. Teď se polekal. Všichni Riganti znali Seidhe, lesní bohy. Ale z nich ze všech byla nejobávanější Morrigu, a jen málokdo z Keltů by její jméno vyslovil nahlas. Prý to přinášelo smůlu.

„Ty jsi Stařena z lesa," vydechl. „Na Cogdenském poli jsi přišla za Banouinem a zařídila jsi, aby se mu zjevily přízraky," „To nebyla moje práce," namítla a naklonila hlavu, aby se mohla podívat na Zuřivec.

„Je to dobrý muž," pravil Rheg. „A můj přítel. Nepokoušej se mu ublížit."

„Nechci mu ublížit, dítě." Vrána Zuřivci doskákala k hlavě. Rheg tasil nůž.

„Jestli ho ten hnusný pták klovne, uříznu mu hlavu," sliboval.

„Jak jsi podobný svému otci," poznamenala. „Používáš hněv, abys zahnal strach. Sedíš tu, srdce ti buší, údy se ti chvějí, a přesto pořád vzdoruješ. Nicméně tvůj nůž ti tady k ničemu není."

„Co chceš? Nepotřebuju žádné tvoje dary, aby mě trápily a dohnaly ke smrti."

„Tak velká je lidská pýcha," podotkla. „Když byli stvořeni Seidhe, svět vřel a na povrchu planety zuřily velké bouře. Bouře tak prudké, že si to ani neumíš představit. Rozbité hory plivaly roztavenou lávu a země se chvěla a její kusy na sebe narážely. A Seidhe tam byli, Rhegu. Viděli jsme smrt hvězd a zrození člověka. Dívali jsme se, jak vaši šnekožraví předci vylézají z jeskyní a pomalu, ach, tak pomalu, se začínají učit. A my vám pomáhali, povzbuzovali jsme vás. Vytáhli jsme vás z bahna a ukázali vám nebe a hvězdy. Krmili jsme vašeho ducha. A vy jste rostli. Ale vaše mysl je malá a naplněná malichernostmi. Všechno děláte malé, aby to odpovídalo vašemu nedostatku pochopení. Trápení, říkáš? Dohnat tě k smrti? A jaké trápení bych ti mohla nabídnout, které bys již neznal?"

„Znám příběhy o tobě," prskl Rheg. „Tvoje dary jsou nebezpečné."

Obrátila se k němu. Když si všiml toho, co skrývá pod šálem, zbledl. „Když běháš po kopcích tady s přítelem, občas rozšlápneš brouka. Jak asi ostatní brouci nahlížejí tvůj důvod k životu, Rhegu? Řeknou si: .Stvořitel nás zabil?' Budou věřit, že jsi nějaký temný démon, který má přinést zničení jejich rasy? Mým životním cílem není trápit lidi. Mně na lidech nezáleží. Povzbuzovali jsme vás k tomu, abyste pochopili krásu světa. Ale nedokázali jsme změnit vaši povahu. Jste zabijáci. Vám učarovaly hrabivost, chtíč a krutost a v každém člověku vyvolávají válku, kterou duch zřídkakdy vyhraje." Na okamžik se odmlčela. „Nejsem tvůj nepřítel, Rhegu. Ani nejsem nepřítelem lidstva."

Zuřivec zasténal ze spaní. „Má neklidné sny," prohodila Morrigu. Zuřivec zaťal ruce v pěst a znovu zasténal. Stařena se ho zlehka dotkla holí a on si povzdechl a dál spal klidně. „Klidně spi, Vanni," zašeptala. „Ať se ti nezdají žádné sny." V hlase se jí ozvala něha, jež Rhega překvapila.

„Ty ho znáš?"

„Znám ho déle, než znám tebe, Rhegu. Když jsem ho viděla poprvé, byl to mladý voják. Čtyři jeho druhové odtáhli do lesa jednu keltskou dívku, aby ji znásilnili a zabili. Vanni je zastavil. Zažila jsem u něj mnoho takových drobných laskavostí. A pak tu byla Palie."

„Palie?"

„Děvče, které vychoval jako svou dceru. Její matka byla markytánka, to, čemu vojáci Kamene říkají děvka jednotky. Následovala vojsko při tažení a připojila se k Vanniho jednotce. Otěhotněla a rozhodla se dítě porodit. Jednotka jí zaplatila, aby se vrátila do Kamene. Vtipkovali o tom, který z nich je asi otcem. Mohl to být kterýkoliv z těch dvaceti, kteří jí platili za služby - včetně Vanniho.

Potom začal skutečný boj. Byl zuřivý a strašný. Vanniho jednotka uvázla v horách a skoro všechny je zabili. Vanni se probojoval ven a jednoho z dalších odnesl do bezpečí. Ten muž zemřel pod nožem ranhojiče. Když se Vanni vrátil do Kamene, tu markytánku hledal, a zjistil, že ji nějaký zločinec zabil na ulici. Dítě, jež porodila, vychovávala manželka muže, kterému patřil nevěstinec, pro který pracovala. Vanni ji vykoupil a svěřil do péče jedné slušné rodiny. Platil jí šaty, jídlo a ubytování a pak i studia." „Ale proč to dělal?" zeptal se Rheg. „Nevěděl, kdo je její otec."

„Proč tys zachránil toho koně z řeky?" opáčila.

„Tys tam byla?"

„Já jsem všude, Rhegu. Ale mluvila jsem o Vannim. Tu malou pojmenoval Palie a vyrostla z ní nesmírně krásná žena, tělem i povahou. Přesto byla velmi citlivá. Zamilovala se do muže, který ji využil a odvrhl, když otěhotněla. To, co považovala za zradu, ji vyvedlo z míry, a brzy po porodu vzala nůž, přeřezala si zápěstí a zemřela."

„Ten duch, co vídá Zuřivec," zašeptal Rheg.

„Ano, ten duch."

„Takže to všechno, co udělal, bylo pro nic za nic," pravil mládenec.

„Hloupé dítě!" zasykla Morrigu ostře. „Takové laskavé činy nejsou nikdy pro nic! Ty živí svět! Jako když kámen spadne do jezera a vyvolá vlny. Povzbuzují a tím posilují ducha."

„Zabil Zuřivec toho muže, co ji zradil?"

„Ne, nezabil. Ten muž byl voják. Jediným jeho zločinem bylo, že Palii svedl. Avšak nic jí nenasliboval a už odešel z města s vojskem. Tehdy se z Vanniho stal Zuřivec, první gladiátor. Ale Paliina smrt ho málem zničila. Chvíli bojoval dál, ale měl zlomené srdce. Pak přišel den, kdy už dál bojovat nemohl. Odešel z arény a vnučku přivedl do Goriasy."

„Říkáš, že ho máš ráda," řekl Rheg, „ale je to zabiják. Copak se to nevylučuje?"

„Vy všichni jste zabijáci," odtušila Morrigu. „Ale Vanni v sobě má touhu po duchovnu a velikánskou dávku dobroty, laskavosti a soucitu. Má to, čemu Seidhe říkají vznešená duše."

Rheg se na spícího gladiátora zadíval. Zafoukal studený zimní vítr a mládenec se zachvěl.

„Aha, tady jste," řekl Telors a vyšel z lesa. Rheg se podíval doprava, ale Morrigu byla pryč. Černovousý válečník přišel blíž a klekl si k Zuřivci. „Věděl jsem, že to udělá," prohodil. „Proto jsem zůstal přes noc."

Společně spáče zvedli, pak se Telors sehnul, přehodil si ho přes rameno, mírně se zakymácel a vydal se na dlouhou cestu domů. V polovině cesty už nemohl dál, a tak Zuřivce převzal Rheg. Když dorazili ke statku, oba byli k smrti utahaní. Rheg Zuřivce položil na houni u krbu ve světnici. Telors vzal z pohovky polštář, dal ho Zuřivci pod hlavu a přes něj přehodil pokrývku. Pak zašel do kuchyně, zapálil lucernu a nalil si sklenici vody.

„Hodně toho vypil," poznamenal Rheg. „Slyšel jsem, že lidi po takovém nasávání i umřeli."

„Zůstanu u něj.“

Rheg si ukrojil krajíc chleba, namazal máslem a připojil se k Telorsovi u stolu. „Myslel jsem, že on pálenku nepije,“ prohodil,

„Obvykle ne. Začal s tím v Kameni po... osobní tragédii. Zápasy na život a na smrt na něj začínaly působit, takže se potom pokaždý opil a vydal se ven. Vždycky jsem ho našel a přivedl domů.“

Došel k příborníku, vyndal džbánek uisge a přilil si trochu do vody, pak džbánek nabídl Rhegovi, jenž si ho přiložil k ústům a zhluboka se napil.

„Mluvil hodně?“ zeptal se Telors.

„O čem?“

„Ale, o životě... o minulosti?“ Rheg si všiml, jak se Telors tváří ustaraně.

„Ne. Říkal něco o původu z hvězd. To je všechno.“

Telorsovi se očividně ulevilo. „Ráno bude zas v pořádku. Cara mu uvaří snídani. Je to moc milá holka. Nerad bych viděl, kdyby se jí něco stalo.“

Rheg najednou pochopil důvod Telorsových starostí. Cara nevěděla, že matka spáchala sebevraždu, a neznala ani pravdu o svém původu. Rheg se znovu napil uisge. Byla velice silná a účinkovala téměř okamžitě. „Zuřivec byl v tom včerejším souboji skvělý,“ poznamenal, aby změnil téma. „Rychlý, jistý a nebezpečný.“

„To je Zuřivec,“ přitakal Telors a uvolnil se.

„Byl by porazil Voltana?“

„Vidím, že se učíš historii. No, tak odpověď na tohle neznám. Oba byli na vrcholu sil děsiví. Hádám, že kdybych musel vsadit všechny peníze na nějakýho bojovníka, zřejmě bych si vybral Voltana. Avšak kdyby měl někdo bojovat za můj život, tak bych chtěl, aby to byl Zuřivec. Odpovídá to na tvou otázku?“

Rheg se zakymácel, místnost se s ním začínala točit. Telors se zasmál. „Měl by sis jít lehnout, chlapče. Já už jsem moc utahanej, abych tě ještě nosil do schodů.“

7

RHEG PLUL NA MOŘI SNŮ, HLAVOU MU TÁHLY různé tváře a obrazy, splývaly a měnily se. Viděl svou matku Arian, pak Vornu, pak starého lovce Paraxa, pak gladiátora Falka... Kolem něj plul nekonečný proud lidí. Snažil se jich dotknout, ale jeho prsty prošly skrz a obrazy se rozvlnily, jako by byly z vody. Probudil se zalitý studeným potem a odhodil přikrývky. V místnosti bylo chladno a okenice uzamkl led.

Posadil se a zaúpěl, jak mu v lebce začala bušit rozpálená kladiva. Vstal, rychle se oblékl a vyšel z místnosti. V kuchyni pomáhala Cara tlusté Gathce Girtě s umýváním talířů od snídaně. „Spal jsi dlouho,“ podotkla Cara. „Mám ti opíct kousek včerejšího chleba?“

„To by bylo prima,“ řekl Rheg.

Bušení v hlavě polevilo, ale za očima mu setrvávala tupá bolest. Posadil se ke stolu a třel si spánky. Žíly pod kůží měl tvrdé jako měděný drát. Girta do hrnku vložila mušelínový váček s bylinkami a zalila horkou vodou. Místnosti se nesla sladká vůně. Postavila hrnek před Rhega. „Chvíli počkej,“ nakázala mu, „a pak to vypij. Po tom ti bude líp.“

Rheg se nuceně usmál. „To vypadám tak hrozně?“

„Jsi velice bledý a pod očima máš černé kruhy. Kruhy od uisge.“ Zazubila se. Rheg si protřel oči. Myslel si, že se jen trochu napil, ale vzpomínal, jakou sílu pálenka měla. Bylo to jako polykat oheň.

Za chvíli se vrátila Cara s horkou, máslem namazanou topinkou. Rheg jí poděkoval a napil se čaje. Girta měla pravdu, téměř okamžitě se mu hlava vyčistila, „Kde je Zuřivec a Telors?“ zeptal se.

„Před hodinou se nasnídali, pak si šli zaběhat,“ odpověděla Cara. „Telors říkal, abychom tě nebudily, protože jsi pil uisge.“ Vrhla na něj vyčítavý pohled. „Dědeček říká, že gladiátoři by neměli pít pálenku. Říká, že je to jed.“

„Je to velice moudrý muž,“ prohlásil Rheg.

„On už znovu bojovat nebude,“ řekla dívka. „Už nikdy.“

„To rád slyším.“

Cara se podívala na Girtu. „Včerejšek byl hrozný, viď, Girto? Sedět tady a nevědět, jestli dědeček... Byl to strašný den.“

„Ale dnešek není tak hrozný,“ řekl Rheg.

„Dneska mám narozeniny,“ pravila Cara. „Čtrnácté. Pojedeme s dědečkem do města. Koupí mi koně. Ne poníka! Koně. A nakoupíme další dobytek. Dědeček je teď bohatý. Proto už nemusí znova bojovat.“

Když Rheg dojídal, na dvůr za kuchyní přiběhli Zuřivec s Telorsem. Rheg vyhlédl oknem. Telors mu zamával a šel se opřít o parapet. „Mladí prostě nezvládnou silný pití,“ prohodil s úsměvem.

„To nebylo pitím,“ opáčil Rheg. „To tím tvým chrápáním. Skoro jsem oka nezamhouřil.“

Telors po něm hodil sněhovou kouli a pak se otočil, neboť sem dorazil jakýsi jezdec. Muž měl drahý plášť podšitý hermelínem a kožišinou lemované jezdecké holínky. Jeho kůň byl nádherný, dobře vyhřebelcovaný a s bystrýma očima. Zuřivec mu vykročil vstříc. Rheg přistoupil k oknu. „Kdo je to?“ zeptal se Telorse.

„Soudě podle orla vyšitého na tunice bych řekl, že je od Palanta,“ sdělil mu Telors a pak se šel připojit k Zuřivci. Rheg zamířil do světnice a posadil se k ohni. Bolest hlavy ho téměř docela přešla, ale měl pocit, že nemá žádnou energii. Křeslo bylo hluboké a pohodlné, a tak si natáhl nohy a zavřel oči.

„Někdo za tebou přišel,“ oznámil mu Zuřivec. Rheg se hned narovnal. Návštěvník, dloubán s náběhem k tloušťce, se krátce uklonil, Rheg zachytil voňavku.

„Jsem Jain, první otrok Cirku Palantés,“ představil se nově příchozí úlisným, melodickým hlasem. „Je mi potěšením se s tebou setkat.“

Rheg vstal a potřásl nabízenou rukou. Muž měl jen chabý stisk a vlhké prsty. „Včera jsem se díval, jak bojuješ. Byl jsi velmi působivý.“ Rheg neříkal nic. „Mluvil jsem o tobě s Persidem Albitanem a udělal mu nabídku na tvou smlouvu. Zkrátka, Cirk Palantés by tě chtěl sponzorovat.“

„Sponzorovat mě?“

„Chtějí, abys za ně bojoval,“ vysvětlil mu Zuřivec.

„Pět set ve zlatě za podpis a zaručené dvě stovky pokaždé, když budeš bojovat. Cirk bude platit také tvé ubytování a osobní výdaje a dodá ti zbroj a zbraně.“

Rheg se podíval na Zuřivce. „Je to čestná nabídka?“

„Ano, ale nic víc než to.“

„Co mi radíš?“

„Promysli si to,“ poradil mu Zuřivec.

Rheg se podíval na muže od Palanta. „Odpověď ti dám zítra.“

„Lepší nabídku nedostaneš,“ upozornil ho Jain a podržel si úsměv na tváři.

„Zítra,“ zopakoval Rheg.

„Ano, ano, ovšem. No, jak jsem povídal, bylo mi potěšením a blahopřeji k souboji.“ Obrátil se k Zuřivci. „Tobě blahopřeji taky, pane. Všichni jsme si mysleli, že Vorkas se stane prvním gladiátorem. Ukázal jsi nám jak moc se mýlíme.“

„Těšilo mě,“ řekl Zuřivec a otevřel mu dveře. Muž vyšel ven, nasedl na koně a odjel.

„Jak jsem ti říkal,“ podotkl Zuřivec, „Palantés netruchlí dlouho. Vždycky je tu další zápasník, který čeká, až ho vycucají.“

„Ten člověk se mi nelíbí,“ prohlásil Rheg. „Ale jeho nabídka mě dostane blíž k mému... cíli.“

„Ano, to dostane,“ přitakal Zuřivec. „Je to disciplinovaný cirk s dobrými cvičiteli a skvělým zázemím: mají vlastní lázně, maséry, ranhojiče. Mají dokonce i nevěstinec čistě jen pro gladiátory a majitele. Pronajmou ti dům a zaplatí až čtyři sluhy a osobního cvičitele.“

„Od tebe to zní tuze lákavě,“ poznamenal Rheg. „Teď mi povčz, proč bych je měl odmítnout.“

„Žádný důvod mě nenapadá, chlapče. Sníš o pomstě. Tohle ti pomůže připravit se na ten den. Buď to, nebo zemřeš na písku.“

„Cirk Palantés si tě přeje mít mrtvýho,“ připomněl mu Rheg.

„Ano, to chtějí. Ale není v tom žádná zloba. Žádná zášť. Čistě jenom touží po penězích. Takoví lidé nechovají nenávist, jen opovrženi. Kdybych byl znovu mladý, nebojoval bych za ně. My tady ale nemluvíme o mne, nýbrž o tobě. Ty nemáš žádný důvod Palanta nenávidět. Oni dělají, co dělají. Mají to v povaze.“ Zuřivec došel ke dveřím. „Teď se však musím vykoupat a připravit se. Vezmu Caru do města. Promysli si to, co jsem ti říkal. Prober to i s Persidem. Nejpozději do hodiny sem určitě dorazí.“

O dvě hodiny později, když se Rheg proběhl v kopcích a vrátil se, viděl, že jsou u statku uvázaní dva koně. Zastavil se, aby se protáhl a taky aby mu studený vítr zchladil pot na těle. V ráně na rameni ho pálila sůl z potu, ale hlava bolet přestala docela. Pořád ho strašilo, co se stalo v noci. Proč se mu zjevila Morrigu? Co tím zamýšlela? Ale hlavně mu bylo líto Zuřivce. Za těch pár týdnů, co stárnoucího gladiátora znal, si ho začal velmi vážit a považoval ho - přes občasné projevy hořkosti - za spokojeného člověka. Teď věděl, že Zuřivec má v duši hluboký žal.

Zachvěl se, jak mu začala být zima, a vešel do kuchyně. Byla tam Girta a připravovala večeři.

Usmála se na něj a kývla ke světnici. „Máš dva návštěvníky,“ řekla. „Začínáš být vážně oblíbený.“ Rheg zašel nahoru, svlékl se a vytřel dosucha. Oblékl si čisté kamaše a košili, natáhl boty a vrátil se do přízemí.

Když vstoupil do místnosti, Persis Albitane vstal a přímo zářil. Potřásl si s Rhegem rukama a řekl: „Vypadáš dobře, příteli. Dovol, představím ti Horáce, který tu zastupuje Cirk Occian. Včera byl na stadionu.“

Muži bylo něco málo přes dvacet, byl štíhlý, tmavovlasý, s hluboko posazenýma hnědýma očima. Měl drahý oděv: košili ze silného šedého hedvábí, které se lesklo jako stříbro, a černé kamaše z kvalitní vlněné látky, lemované hladkou kůží. U pasu mu visela drahokamy vykládaná dýka se zlatou hlavicí. Rheg si s ním také potřásl rukou, než se šel posadit k ohni. Mladý muž měl pevný stisk. „Horác za mnou ráno přišel,“ pokračoval Persis. „Ptal se na tvou smlouvu s Cirkem Orisés.“

„Zdá se, že je po mně najednou velká poptávka,“ prohodil Rheg.

„To skutečně je,“ přitakal Horác a šel si znovu sednout. „Lidé v Kameni se budou sbíhat, aby uviděli rigantského válečníka.“

„Co nabízíš?“

Horác se usmál a byl to upřímný úsměv. „Cokoliv ti nabídl Jain a jeden zlaťák navíc,“ pravil.

„A Cirk Occian si mě bude určitě velmi cenit a bude se mnou zacházet jako s čestným synem, co?“

Tentokrát se Horác zasmál nahlas. „Někteří by ti vykládali právě tohle,“ řekl. „Ve skutečnosti, jak zcela určitě víš, budeš velice cenným zbožím, a jako s takovým se s tebou bude zacházet. Když vyhraješ, budou tě chválit a obdivovat a Cirk Occian zbohatne. Když však prohraješ, tvoje tělo hodí do společného hrobu s chudáky a za několik dní se na tebe zapomene. Mě pak pošlou najít dalšího zápasníka místo tebe.“

„Podle tebe to zní velmi lákavě,“ podotkl Rheg. „Zvlášť se mi líbí ta zmínka o společným hrobě.“

„Nesnáším podvádění,“ sdělil mu Horác. „Na hezké lži a neupřímné lichocení nemám žaludek. Samozřejmě to dělám. Ve vyšších kruzích v Kameni se to vyžaduje. Ale nedělám to, když se tomu můžu vyhnout. Myslím, že bys byl pro náš cirk cenným přínosem a určitě pomůžeš zaplnit stadion.“

„Přijdou se všichni podívat na divokého barbara?“ zeptal se Rheg.

„Zcela určitě.“

„Co si o tom myslíš ty?“ zeptal se Rheg Persida.

Tlouštík rozhodil rukama. „Jsou jen tři velké cirky, Palantés, Occian a Poros. Dva z nich tě chtějí. Oba jsou vážené a oba ti nabízejí příležitost stát se dobrým - a bohatým - gladiátorem. Rozhodnout se musíš sám, Rhegu.“

„A co Cirk Orisés? Chceš, abych zůstal?“

Persis se usmál. „Už nedovolím žádné zápasy na život a na smrt. Bylo dobré vidět stadion plný, ale já se hrozně nerad dívám, jak někdo umírá ostatním pro radost. Ne, mám jiné plány. Byl bych moc rád, kdybys zůstal, ale musím ti říct, že s penězi, které dostanu za tvou smlouvu, můžu cirk rozšířit i do dalších oblastí. Zkrátka, já nejsem ta správná osoba, které by ses měl ptát na radu, poněvadž z tvého odchodu budu mít veliký užitek.“ Zasmál se a obrátil se k Horácovi. „Hrome, ale že je taková upřímnost v obchodování nakažlivá.“

Rheg se zamyslel. Aby mohl zabít Voltana, potřeboval se naučit bojovat stejně dobře jako rytíř z Kamene. Neexistoval lepší způsob než se připojit k nějakému velkému cirku. Nakonec se podíval na Horáce. „Jestli najmeš Zuřivce a Telorse jako moje osobní cvičitele, tak tvou nabídku přijmu. Jestli odmítnou oni, odmítnu já.“

„Tvoje služby nejsou zrovna levné,“ opáčil Horác, „ale to dobré věci nejsou nikdy. Nuže dobrá, promluvím se Zuřivcem. Musím říct, že Cirk Occian bude velmi potěšen, že ho má.“ Vstal a přehodil si plášť přes ramena. Potřásl si rukama s Rhegem a všichni tři muži zamířili do bezzubého sluníčka. Rheg se obrátil na Persida.

„Tak co uděláš se všemi těmi penězi?“ zeptal se ho.

„Chci koupit olifanta,“ odpověděl nadšeně Persis.

• • •

Zuřivec byl celý nesvůj a znepokojeně se vrtěl na židli. Telors seděl na pohovce a dlouhé nohy měl natažené. „Co myslíte?“ vyzvídal Rheg. „Zajímalo by vás to?“

„Mě to zajímá,“ ujistil ho Telors a podíval se na starého gladiátora. „A co ty, Vanni?“

„Já nevím. Rád bych zase viděl Kámen a bylo by dobré zapsat Caru do nějaké dobré školy a připravit ji na život ve městě.“

„Ale?“ chtěl vědět Telors.

Zuřivec se stísněně usmál. „Chci to udělat ze správného důvodu, ale v duchu to vidím jako způsob, jak donutit Palanta zaplatit.“

„Na pomstě není nic špatnýho,“ poukázal Telors.

„Zatemňuje ducha,“ opáčil Zuřivec a podíval se Rhegovi do očí. „Co uděláš, když tu nabídku odmítnu?“

„Zůstanu tady a budu doufat, že mě budeš dál cvičit. Podle mě jsi nejlepší a od tebe se naučím víc než od kohokoliv jinýho.“

„Tak to není, Rhegu. Výcvik tě může dovést jen po určitou hranici. Skutečný boj tě naučí mnohem víc. Vyjasněme si něco: jsi nadaný zápasník s odvahou a vrozenou rychlostí. Možná by se z tebe mohl stát velký bojovník. Ale já ještě nevím, jestli to tak je. Vím, že k tomu, abys... dosáhl svého cíle, máš ještě hodně daleko. Jestli budu souhlasit, že tě budu cvičit, chci, abys mi slíbil, že se o to nepokusíš, dokud ti neřeknu, že jsi připravený.“

„Nejsem si jistý, že ti to můžu slíbit,“ přiznal Rheg.

„Jestli nemůžeš, tak se musíme rozejít.“

„Bylo by pro vás jednodušší si popovídat, kdybych odešel?“ zeptal se Telors. „Oba kolem něčeho obcházíte.“

Zuřivec se jen mlčky podíval na Rhega a ten se obrátil k Telorsovi. „Jeden muž z Kamene zabil ženu, kterou jsem miloval. Byl jsem tam. Díval jsem se, jak jí vrazil meč mezi žebra. Hodlám ho najít a zabít.“

„To je pochopitelný,“ utrousil Telors. „Tak v čem je problém?“

„Ten muž byl Voltan,“ vysvětlil mu Zuřivec.

„Aha. Chápu.“ Telors se poškrábal ve vousech a pak se zadíval na strop.

„Vím, že je dobrý,“ ozval se Rheg.

Telors se zasmál, „Musel by ztratit polovinu svýho nadání, aby byl jenom dobrý. Napadlo tě, že za ním zajdeš a vrazíš mu nůž do zad?“

„Ne. Chci se mu postavit.“

„Viděl jsem za svého života stovky zápasníků,“ poznamenal Telors. „Dobrých, špatných, průměrných. Někteří byli dokonce skvělí. Ale jenom dvakrát jsem viděl muže, kteří měli přímo božský nadání. Jeden je Vanni, druhý Voltan. Muži jako oni jsou vzácní, mladíku. Jsou látkou pro báje. Před pár lety měl Voltan bojovat s nějakým mladým uchazečem o titul. Někomu se podařilo dát mu do vína jed. Voltan málem umřel. Dva dny nato, když shodil deset liber a byl oslabený horečkou, přišel do arény a toho chlapa zabil.“

„Mně je jedno, jak dobrý je,“ prskl Rheg. „Zabiju ho, až ho potkám.“

Telors rozhodil rukama a pohlédl na Zuřivce. „Co myslíš ty?“ „Přijmu tu nabídku - jestli mi to slíbíš,“ odvětil Zuřivec Rhegovi.

„Za jak dlouho zjistíš, jestli ho dokážu porazit?“

„Za rok. Možná za dva.“

Rheg chvíli seděl mlčky. „Tak dobře. Slibuju, že počkám nejvýš dva roky. Pak se rozhodnu sám. Stačí to tak?“

„Stačí.“

„Kámen mi chybí,“ ozval se Telors. „Za třídou Gabilan je jeden nevěstinec, kterýmu se žádnej nevyrovná. Ráj nemůže být lepší než noc strávená tam.“

„Takže dohodnuto,“ pravil Zuřivec. „Půjdeme do Kamene s tebou.“

• • •

Banouin vyšel z Velké knihovny a po stromy lemované, štěrkem vysypané stezce se vydal k umělému jezírku. Tam se posadil na svou oblíbenou kamennou lavičku pod vysokou smuteční vrbou. Kolem něho visely větve jako zelená

clona a konečky hladily trávu. Tady panovala tichá krása a Banouin tu zakoušel snové stavy, kdy byl osvobozen od starostí a problémů tohoto cizího světa. Celá léta, jako dítě mezi Riganty, si sám sebe představoval na tomto klidném a utěšeném místě. V hlubinách svého zoufalství myslel na tento park. Když ho Forvar s ostatními trápil, snil o tom, jak jim všem unikne a přijde sem. A i nyní - skoro dva roky od odjezdu ze země Rigantů - zůstával Fésův park místem obzvláštního souladu. Park ho nikdy neunavil, dokonce ani v zimě ne, když zamrzlo jezírko a všude ležel sníh. Tehdy se teple oblékl, šel se posadit na lavičku a snil.

A přesto... Pravdou bylo, že tady cosi scházelo. Banouin si uvědomoval, že je v podstatě spokojený, ale ne šťastný. Stejně jako u Rigantů, ani tady si neudělal žádné přátele. Byli tu lidé, které měl rád - jako starý Sencra, jeho učitel dějepisu, a Menicas, správce textů - ale nikdo z nich nebyl v jeho věku. Znal jména mnoha kolegů studentů a s úsměvem se s nimi zdravil. Ale žádný ho nepozval na večírek či shromáždění, ani se s ním nijak nesblížil. Banouin si uvědomil, že Rheg měl ohledně něj nejspíš pravdu. Byl samotář a lidé to poznali - a vyhýbali se mu. Ale věděl, že samota není tím důvodem, proč není šťastný. Tolik vycítil. Skutečný důvod raději nechtěl probírat.

Dva roky ve městě k němu byly laskavé. Doporučující dopisy od Appia mu umožnily vstoupit na univerzitu a díky dobré vůli generála Bára si mohl požádat o kamenické občanství, které mu bylo přiznáno. Pak mu jeho učitel Sencra nabídl zaměstnání písaře. Plat nebyl nijak slavný, ale umožnil Banouinovi najmout si byt nedaleko univerzity. Naštěstí neměl vůbec nákladné chutě, ani často nechodíval do jídelen, divadel a na stadiony. Banouin byl spokojený, když mohl studovat, opisovat staré texty a procházet se městem, kde obdivoval architekturu: široké ulice a třídy, obrovské stavby, nádherné sochy a parky.

Ve Velké knihovně často sedával sám v oddělení antikvit, a to ho mátlo, neboť tady byly uskladněné historie a filozofie mnoha starověkých národů. Ale jen málokterý z kamenických učenců se je obtěžoval studovat. Banouin našel hvězdnou mapu, pergamen tak křehký, že se mu přímo rozpadal pod rukama. S velkou péčí ho okopíroval a vrátil do přihrádky. Našel další mapy vzdálených zemí a pergameny napsané jazyky, jimiž už nikdo nemluvil. Probíral se jimi a snažil se vyznat v obrázkovém písmu. Jaké znalosti asi obsahují? říkal si. Sencra se zasmál, když mu Banouin jeden takový pergamen přinesl. „Nejspíš je to jen příběh o kouzelných hrdinech," prohlásil. „Není důležitý."

„Jak to můžeme vědět, pane?"

„Zcela prostě, chlapče. Víme, že Kámen je největší město, co kdy bylo postaveno, a že naše kultura je nejlepší, jakou kdy svět viděl. Proto starým spisům nepřikládáme velkou váhu. Naši filozofové jsou mnohem dál než kdokoliv ve starověku." Banouinovi to nepřipadalo zrovna moc přesvědčivé, ale nehádal se s ním. Stařík byl výborný učitel, většinou nesmírný dobrák a laskavý. Avšak na kritiku reagoval velmi špatně.

Banouin seděl pod vrbou a vzpomínal na Caer Druagh. Ujistil se, že v blízkosti nikdo není, lehl si a zavřel oči. Jeho duch opustil tělo a proletěl vrbou. Tohle byl jeden z důvodů, proč toto místo miloval. Tady - a pouze tady - mohl vypustit svého ducha z tělesné schránky. Když se u něj toto nadání projevilo poprvé, naplňovalo ho strachem, rychle však zjistil, že stačí přát si, aby se vrátil do těla, a ono se tak stane. Během prvního roku se postupně odvažoval stále dál, až nakonec doletěl až ke Caer Druagh a vznášel se nad osadou Tři Potoky. Čistá radost z toho, že vidí shluk dřevěných domků, ho překvapila.

Tentokrát na sever od vesnice uviděl novou budovu, obrovskou, kuželovitou. Zaletěl dovnitř. Byl to sněmník a několik set Rigantů tu hodovalo a slavilo. V čele stolu seděl Connavarův polobratr Braefar, štíhlý plavovlasý muž s uhýbavým pohledem. Právě se smál nějakému vtipu a popíjel ze zlatého poháru.

Banouin pak odletěl k domu své matky. Vorna podřimovala před ohněm a hlavu měla opřenou o polštář. Vypadá unaveně, pomyslel si Banouin.

Vorna náhle otevřela tmavé oči a podívala se přímo na něj. Zívla, protáhla se a narovnala. „Jsi v pořádku, synku?" zeptala se ho.

„Jsem," ujistil ji. „Ale ty vypadáš unaveně."

„Včera v noci jsem se vrátila ze Starých Dubů. Řádí tam mor. Čtyřicet mrtvých. Myslím, že jsem to tam vyčistila. Mluvil jsi s Rhegem?"

„Ne. Začíná být slavný. Šest zabitých a patnáct dalších vítězství za necelé dva roky. Získal si jméno."

„Měl by ses s ním usmířit. Byl to tvůj přítel."

„Zabíjí lidi a my dva nemáme nic společného." „To si myslíš? Oba jste Riganti zrození ve stínu Caer Druagh."

„Já jsem občan Kamene, máti," připomněl jí.

„Ano, to jsi. Ale to sis vybral. Rigantem jsi krví a tvoje dušejméno slyšely hory a les Stromu přání."

„Tohle jsme už probírali," prohodil s úsměvem. „Nevzal jsem to tehdy a nevezmu to ani teď. Jsem spokojený, máti. Jsem, kdo jsem."

„Ještě nevíš, kdo jsi," namítla. „A spokojenost nestačí."

„Jsem rád, že se ti vede dobře," prohlásil,

A otevřel oči zase ve Fésově parku. Jako vždycky se po astrálních výpravách vrátil osvěžený a zvláštním způsobem povzbuzený. Vstal z lavičky, rozhrnul vrbové větve a zamířil k jezírku. Těsně pod hladinou proplouvala vodou barevná rybka. Zvedl oči a uviděl vzdálené věže a bílé střechy Kamene, lesknoucí se v odpoledním slunci.

Kámen znamenal budoucnost. Jednou budou po celém světě taková města, místa krásná a kultivovaná. Války budou mít místo jen v historických zápiscích.

Uslyšel dupot běžících nohou, a když se otočil, viděl, jak po chodníčku utíká jakýsi mladík. Honilo ho několik mužů na koních. Dorazil k němu první a srazil jej na zem. Potom jezdci seskákali ze sedel a tloukli mladíka holemi. Banouin stál úplně nehybně. Podle černých plášťů a zbroje viděl, že to jsou rytíři z Kamene. Jeden z nich se na něj podíval.

Rytíři mladíka zvedli, svázali mu ruce a odvedli ho s sebou. Jeden rytíř otočil koně a zajel k Banouinovi.

Vyzařovaly z něj vlny násilí, a jak Banouina zasáhly, zatočila se mu hlava a udělalo se mu špatné od žaludku. Povolal

své nadání a vypustil vlnku klidu a vyrovnanosti, načež se soustředil na rytíře.

„Ty ho znáš?“ zeptal se jezdec.

Banouin zavrtěl hlavou. „Viděl jsem ho v knihovně, pane, ale neznám ani jeho jméno.“ Soustředil pole vyrovnanosti na jezdce a cítil, jak jeho krutost ustupuje. „A jak se jmenuješ ty?“

„Banouin, pane. Jsem student a kopista.“

„Tak Banouin, co? Jsi věrný občan, Banouine?“

„To jsem, pane. A jsem na to hrdý.“

Rytíř otočil koně a odcválal za ostatními. Ve vzduchu stále visel duchovní odér násilí a Banouin se zachvěl. Vrátil se zpátky do knihovny. Minulý týden zatkli a vyvlekli z univerzity dva učitele a tucet studentů. Od té doby jako by se po nich slehla zem. Banouin se nezajímal o politiku ani o náboženství a nehodlal se nechat zatáhnout do žádné debaty. A vylekal se, když o tom starý Sencra jednou večer začal.

„Narazil jsi někdy na Stromový kult, mladíku?“

„Ne, pane. Ani nechci.“

„Zajímavé ideje, i když mi většina jejich argumentů připadá ošidná, a jejich pacifismus je rozhodně odporný.“

„Nechci o nich mluvit, pane.“

Sencra se zasmál. „Myslíš si, že by pro tebe uprostřed noci mohli přijít kněži, viď? No, to by mohli - kdyby ses ke kultu přidal. Ale mluvit o nich není zločin. Jsi Kelt. Vy přece věříte v duchy a tak, ne? Seidhe jim říkáte?“

„Ano, pane.“

„A jsou hodní, nebo zlí?“

„Můžou být jedno i druhé,“ vysvětloval Banouin, který se uklidnil, když se hovor zřejmě stočil pryč od Stromového kultu. „Jsou tu odděleně od nás. Jsou v lesích, na začarovaných místech. Tam lidi nechodí.“

„Jsou to tedy duchovní stvoření?“

„Ano, pane. Ale můžou se i takříkajíc objevit v těle. Králi Connavarovi pomohli Thagda a Stařena z lesa.“

„Thagda... aha, no ovšem, Stromový muž. Vzpomínám si, že jsem o něm četl. Má tělo z kůry a místo vousu lišejník.“ Sencra se rozesmál. „A Stařena... Morrigu, že?“

Banouin se zachvěl. „Je lepší její jméno nevyslovovat nahlas, pane. Přináší to smůlu.“ „Mně se zdá, že mezi Stromovým kultem a vírou Keltů jsou jisté podobnosti. Obě hovoří o duchu a hmotě a o tom, že mezi nimi musí být rovnováha. Pokud ten princip chápu, tak tělo je nedokonalou nádobou pro ducha a duch nemůže plně využít své možnosti, když tělo pohánějí tělesné choutky nebo hněv nebo nenávist. Co myslíš ty?“

„Myslím, se vší úctou, že bychom o tom neměli mluvit,“ odpověděl Banouin. „Je to nebezpečné.“

„Vy Keltové jste prý šíleně odvážní a skvělí bojovníci,“ podotkl Sencra. „Zklamal jsi mě. No dobrá, popovídáme si o Habidaových pracích a o železné vládě.“

Jak se Banouin vracel do knihovny, na tento rozhovor si vzpomněl. Byl občan Kamene, ne Kelt, a pálilo ho, že mu dokonce i tady předhazují nedostatky jeho kmene.

Knihovna byla ohromná, bílá, padesát masivních sloupů podpíralo dvě stě místností a klenutou střechu. Po celé budově byly rozmístěné nádherné sochy a další stejně úžasné řezby zdobily stěny a mnoho výklenků ve sloupech. Banouin vyšel po dvaačtyřiceti schodech k hlavním dveřím a vstoupil do Sálu přírody. Zde byly na podstavcích vystavené vycpaniny zvířat a ptáků všech druhů. Vzadu stál mohutný slon pokryty srstí, se zdviženým chobotem, zachycený při troubení. Kly měl přes deset stop dlouhé. Byli tady krokodýli, želvy, několik medvědů - jeden bílý jako albín - a další zvířata ze vzdálených zemí: pruhovaný kůň, velký skvrnitý lev a zvíře s nesmírně dlouhým krkem. To se zvedalo a mrtvými pysky okusovalo umělý strom na galerii ve druhém poschodí.

Banouin vyšel na třetí poschodí do antikvit. Když vstoupil, s překvapením uviděl čtyři mladé muže, sedící v těsném kroužku v rohu. Pozorně si ho prohlédli a vrátili se ke svému šeptání.

Banouin si vzal svitek z keltské police a šel si sednout ke stolku u zdi. Svitek opatrně otevřel a pustil se do čtení. Autor spisku byl už dvě stě let mrtvý a většina toho, co o keltském lidu zapsal, byla daleko od pravdy. V jednom odstavci se mluvilo o lidských obětech a pojídání lidského masa, což je prý mezi kmeny považováno za fetiš. Banouin nikdy neslyšel, že by nějaký Kelt prováděl lidské oběti. Podrážděn nedostatkem učenosti svitek vrátil a vzal si jiný.

Tento pojednával - mezi jiným - o duchovní víře a uctívání stromů. Rovněž tvrdil, a to naprosto vážně, že Keltové jsou jako děti, neschopní vážných intelektuálních myšlenek, a věří, že hrom způsobí štíty bohů, když se srazí. Ale zmiňoval se o tom, že pod pevnou rukou jsou z nich skvělí otroci.

Banouin vrátil i tento pergamen. Vzadu v polici našel vybledlý svitek, který vypadl z přihrádky. Opatrně ho vyndal. Byl převázaný starou stužkou, na koncích roztřepenou. Byl v něm heslovité popsán keltský obřad, v němž druid žehnal zemi a sedlákovi, kterému již tři roky, od chvíle, kdy začal sedlačit, nevzešlo obilí. Druid tvrdil, že na poli kdysi došlo k bitvě a jeho duch ho opustil. Aby ho přivedl zpátky, uspořádal svatební hostinu. Byly sezvány stovky Keltů, všichni tančili a zpívali a veselili se celý den až dlouho do noci. Pisatel, jakýsi kamenický kupec, v doušce připojil, že následujícího roku sedlák sklidil bohatou úrodu.

Spisek byl úsečný, autoritativní a klamal. Scény, o nichž se zmiňoval, nevysvětloval, pouze popisoval. Banouin chtěl číst dál, ale v místnosti cítil rostoucí napětí. Vycházelo od skupinky v rohu. Byl tady strach a nesmírný zármutek. Banouin předstíral, že čte. Velice rád by byl opustil tělo a vyslechl jejich rozhovor, jenomže tady to udělat nemohl. Aby mohl oddělit ducha od těla, musel být poblíž své vrby.

Napínal uši, aby slyšel, co muži v rohu říkají, slova však nerozeznal. Nakonec se zvedli k odchodu. Banouin se vrátil ke studiu, ale když procházeli kolem, vzhlédl. Poslední z nich, vysoký pohledný mladík s krátkými černými vlasy, se zastavil u jeho stolku. „Ty jsi ten Banouin Léčitel?“ zeptal se ho. Banouinovi pokleslo srdce. Svému učiteli Sencrovi pomohl odstranit ze zad velký absces a stařík ho již dvakrát doporučil svým přátelům. Banouin zamaskoval, že používá

kouzlo, tím, že nejdřív ránu namazal sladce vonící mastí s aromatickými bylinkami jako máta a levandule. Potom zavřel oči a ránu vyhojil. U Sencry to byl absces, u druhých dvou starců zánět kloubů způsobený artritidou. Banouin si přál, aby svou sílu nebyl vůbec použil, protože nechtěl být v Kameni nápadný. Chtěl klid, a pokud možno, anonymitu.

„Umím to s bylinkami," odpověděl. „Ale jenom trochu," dodal.

„Maro, syn Barův," představil se mladík a napřáhl ruku.

„Tvůj otec ke mne byl velice laskavý, když jsem sem přijel," odpověděl Banouin. „Prosím, vyřiď mu ode mne uctivé pozdravení."

Maro se usmál. „Už zase odjel do boje - ale až se vrátí, zkusím na to nezapomenout."

Přes úsměv Banouin poznal, že dělá Marovi jisté starosti. Z mladíka i jeho druhů čekajících na chodbč vyzařovaly napětí a strach.

„Ještě jsem vás tady neviděl," poznamenal Banouin. „Co studujete?"

„Historii, co jiného. Proč bychom tu jinak byli?"

„Myslel jsem kterou část historie," pospíšil si Banouin.

„Ranou historii města," odpověděl Maro. „Všichni máme na jaře zkoušku. A co ty? Co sem přivádí tebe?"

„Mě platí, abych opisoval nejstarší a nejkřehčí pergameny a svitky. Zvláštní, vážně, protože spoustu z nich už celá léta nikdo nečetl. Pár jich je dokonce v jazycích, které zřejmě už nikdo neumí číst. Ale já je přesto opisuji co nejpřesněji."

Maro se uklidnil. „No, tak to se tu možná ještě někdy uvidíme. Přeji dobrý den."

Banouin se snažil vrátit ke studiu, ale nedokázal se soustředit. Když viděl, jak rytíři tlučou a zatýkají toho studenta, pochopil své dilema. Přestože miloval architekturu města, jeho knihovny a muzea, už nedokázal zůstat slepý k hrůzám, jimž jeho obyvatelé denně čelili. Každý den zatýkali vyznavače kultu a hnali je do kobek pod Rudým chrámem. Mnohé z nich oběsili, zbytek upálili. Jen minulý týden odvedli čtyřicet mužů na stadion Cirku Palantés, kde je přivázali ke kůlům a obložili olejem napuštěným chrastím. A pak je zapálili. Když se ozval křik, dav nepochybně zajásal.

Banouin nechtěl vidět zlo Kamene, ale to bylo všude kolem něj.

Musíš se držet stranou od potíží, říkal si. Nepleť se do žádných náboženských debat. Jednoho dne hrůzovláda určitě skončí. Do toho dne se musíš opatrovat.

• • •

Tři dny nato zatkli Sencru. Na univerzitu přišli čtyři rytíři v černých pláštích, vpochodovali do přednáškového sálu a stáhli Sencru ze stupínku. Stařík byl nejdřív vzteky bez sebe a křičel, ať ho pustí. Pak ho jeden z rytířů praštil za ucho, až se rozplácl na zemi. Potom už jen naříkal.

Banouin byl jedním ze stovky studentů, kteří si přišli učitele poslechnout, a nemohl uvěřit vlastním očím. Seděl, jako vždycky, těsně u dveří, a když rytíři vlekli plačícího muže k východu, něco ho donutilo vstát a postavit se jim do cesty.

„Z čeho je obviněný?" vypravil ze sebe a jeho hlas se rozléhal pod kupolí. První z rytířů se před ním zastavil.

„Chceš nás zdržovat?" zeptal se.

„Tak z čeho je obviněný?" zopakoval Banouin. „Sencra je dobrý občan a skvělý učitel."

Rytíř se Banouinovi podíval do očí. „Označili ho za vyznavače Stromového kultu. Bude odveden do Chrámu k výslechu." „To je omyl," namítl Banouin, „Sencra vždycky mluvil proti kultistům."

„To je pravda! To je pravda!" kvílel Sencra. „Tohle je omyl."

Rytíř přistoupil k Banouinovi. „Zkoušíš mou trpělivost, mladý muži. A já nemám čas na debaty."

Banouin už chtěl znovu promluvit, ale rytíř ho udeřil pěstí do spánku a srazil ho na podlahu. Mladík tam ležel a točila se mu hlava. Kdosi mu pomohl na nohy a odvedl ho do malé místnosti za sálem, kde ho posadil na židli.

Byl to Maro. Přinesl mokrý ručník a otíral mu spánek. Banouin na látce uviděl krev. „Tohle není správné."

„Seď klidné," napomenul jej Maro. „Co je správné s tím nemá nic společného."

„On není kultista," namítal Banouin.

„Ovšemže není. Ale někdo ho udal."

Vstoupil další mladý muž se sklenicí vody a podal ji Banouinovi. Ten se trochu napil. Obracel se mu žaludek a v hlavě mu bušilo. „Já... musím si lehnout," zašeptal. Znovu mu pomohli na nohy. Opíral se o Mara a místnost se s ním točila.

Odvedli ho na chodbu a do druhého pokojíku bez oken, kde ho položili na pohovku. Banouin vzápětí ztratil vědomí. Když se probudil, hořela tu zapálená lucerna. Jen tam ležel a nehýbal se. Žaludek mel stále jako na vodě, ale bolest hlavy pominula. Sáhl si na spánek. Měl na něm pěknou bouli a strup.

„Jak se cítíš?" zeptal se Maro. Banouin se obrátil na bok a viděl, že tmavovlasý mladík sedí u něj.

„Odvedli ho," řekl Banouin.

„Ano, odvedli."

Banouin zavřel oči. „Proč?"

„Kámen je v zajetí hrůzovlády. Nemá smysl ptát se, proč zatkli dalšího nevinného. V Kameni nikdy nebyla víc než tisícovka kultistů. A přesto za tři roky popravili čtyři tisíce lidí. Oběsili je, upálili nebo sťali. Někteří z bohatších a vlivnějších občanů si směli sami vzít jed."

Banouin neodpovídal. Měl pocit, jako by náhle prohlédl. Tolik chtěl věřit v Kámen a všechno, za čím stál, že sám sobě nedovolil vidět pravdu. Tím, že o hrůzovládě nemluvil - ani na ni nemyslel - si pro sebe vytvořil obraz dokonalého města, místo učení a kultury.

„Chci jít domů," řekl a snažil se posadit.

„Kde bydlíš?"

„Mám byt u Bílého náměstí."

„Pomůžu ti," nabídl se Maro a vzal ho za ruku. Banouin vstal a zavrávoral. Maro mu pomohl na chodbu, pak prošli

opuštěnou univerzitou na širokou třídu za ni. Stmívalo se a čerstvý vzduch Banouina trochu vzpamatoval. Už dokázal jít bez pomoci. Ve chvilce dorazili na Bílé náměstí, kde zapadající slunce vytvářelo duhový tanec kolem vysokých kašen a kde u stolů před mnoha jídelnami seděli hosté u časné večeře. Sloužící zapalovali barevné lucerny a věšeli je na provazy natažené mezi budovami. Od jedné skupinky se nesl smích.

Banouin se posadil na roubení kašny. Maro se k němu připojil. „Co získává císař těmihle... tím zabíjením?“ zeptal se Banouin.

„Zpočátku na tom vydělával, protože první zatčení patřili mezi zastánce Republiky. Zkrátka to byli Jasarayovi nepřátelé. Jenomže teď? Myslím, že on z toho nemá naprosto nic. Vlastně spíš naopak. Naladémus je den za dnem mocnější.“

„Tak proč to Jasaray nezastaví?“

„Nemůže. Většina jeho Panterů je ve válce na východě. Ve městě je nyní víc rytířů než věrných vojáků. Kdyby proti Naladémovi vytáhl, prohrál by. Z největší pravděpodobnosti prohraje stejně. Jasarayovi je přes šedesát a nemá ženu ani syny. Nejpozději do konce roku ho svrhnou.“

„A Naladémus se stane císařem?“ „To si myslím já. Ale můj otec tvrdí, že Jasaray je lstivý starý lišák a neměl by se brát na lehkou váhu.“

„Ví tvůj otec, že jsi vyznavačem kultu?“ zeptal se ho Banouin velmi tichým hlasem.

„Nejsem kultista - i když jsem poslouchal jejich učení. Myslím, že jejich filozofie lásky a harmonie je nádherná, ale já na ni nemám sílu. A netoužím obejmout své nepřátele a nadělat z nich přátele. Já se se svými nepřáteli střetnu s ostrým mečem a silnou paží. I když, pokud poslouchám Dámu se závojem, skoro bych tomu i věřil.“

Kolem hrkotala prázdná bryčka. Banouin zavolal na vozku, jestli je volný. Muž přitáhl opratě. „Kampak máš namířeno?“ zeptal se.

„Do Rudého chrámu.“

„Nasedni si, mladý pane,“ vybídl jej vozka.

„Copak ses zbláznil?“ zašeptal Maro a popadl Banouina za paži.

„Musím se za Sencru postavit,“ prohlásil mladík.

Maro jen zakroutil hlavou. „Můj otec říkal, že vy Riganti jste odvážní až na hranici šílenství. Nyní vidím, že měl pravdu.“

„Já nejsem odvážný, Maro. Celý život jsem byl zbabčlec. Ale tohle musím udělat.“

„Musíš mít toho stařík hodně rád.“

„No, docela rád ho mám.“

„Tak proč?“ vyptával se Maro popleteně.

„Protože je to správné,“ odvětil Banouin. „Jestli ho upálí a já se za něj nepřimluvím, bude to, jako bych tu pochodeň přiložil sám. Rozumíš tomu?“

„Nemůžeš ho zachránit, příteli.“

„Nejde o to zachránit jeho, ale mne,“ prohlásil Banouin a vyšplhal na vůz.

Vozka práskl bičem a bryčka se rozjela po široké třídě.

• • •

Banouin se opřel o vypolstrované sedadlo a díval se, jak kolem pomalu ujíždí město z Kamene. Ulicí procházeli lidé a hledali, kde se navečeří, než zajdou do některého z mnoha divadel. Cestou potkávali bryčky a kočáry, v nichž se většinou vozili draze oblečení šlechtici. Na hlavních ulicích se rozsvěcely velké lucerny na železných sloupech, v bočních ulicích svítily menší lucerny visící na provazech a drátech.

Kámen v noci byl jako zářící drahokam. Jenomže mladý Rigant jeho krásu nevnímal. Mlčky, s těžkým srdcem seděl v bryčce.

„Ke kterému z chrámových vchodů chceš jet?“ zeptal se vozka.

„To nevím. Kolik jich tam je?“

„Ze Lví ulice vede hlavní vchod, ale ten budou brzy zavírat. Pak je tu správní středisko, muzeum a kasárna rytířů.“

„Mám přítele, kterého dneska neprávem zatkli,“

Vozka se napjal. Banouin cítil jeho rostoucí strach. „Tak to budeš chtít k vězeňské budově,“ řekl mu vozka.

Bryčka jela dál, zahnula doleva přes Památeční zahradu a pod Vítězným obloukem pokračoval dál do středu města. Tady nebylo tolik lidí a svítilo tu méně luceren.

Banouina znovu rozbolela hlava a dělalo se mu špatně. Napadlo ho, že se pokusí o vidění. Své nadání nevyužil od onoho hrozného dne v Accii, kdy viděl rytíře z Kamene přicházet pro Appia a jeho dceru a věděl, co udělají. Na čele mu vyrazil pot a žaludek se mu stáhl. Ti, kteří toto nadání neměli, nikdy nepochopí paniku, jež ho zachvátila. Sedět se živými lidmi, kteří jsou vlastně již mrtví, dívat se, jak se smějí a žertují, a vědět, že zítra budou křičet bolestí a život z nich vyprchá. Mít moc - a přesto být bezmocný. Banouin toužil utéci, odejít, na vidění zapomenout. Chtěl zachránit sebe a přítele.

Ale Rheg byl Rigant, a dokonce i když věděl, že mu hrozí smrt, nezabránilo mu to, aby se pokusil Appia a Liu zachránit. Jak mu Banouin tu odvahu záviděl. „Támhle je vchod,“ řekl vozka a zastavil koníka kus od brány. Banouin mu zaplatil a vystoupil. Vozka pak koníka rychle otočil a odjel.

Banouin zamířil k budově. Jako všechny veliké stavby v Kameni, i tato byla obložena bílým mramorem a ozdobena sochami. Obrovská bronzová mřížová brána byla otevřená a na stráži tu stáli dva rytíři s oštěpy se železnými hroty. Pláště měli bílé, což znamenalo, že to jsou gardisté, elita chránící Naladéma.

Mladý Rigant přistoupil k prvnímu z gardistů. „Hledám někoho zodpovědného,“ řekl.

„Chceš ohlásit zrádce?“ zeptal se ho ten muž.

„Ne, pane. Dneska zatkli mého učitele a já bych se za něj chtěl přimluvit.“

„Jestli byl zatčen, tak je zrádce,“ prohlásil rytíř. „Ty se chceš přimlouvat za zrádce?“

„On není žádný zrádce, pane. Byl obviněný falešně.“

„Aha, tak takhle?“ Rytíř ohrnul pysk. „Tak dobrá. Počkej tady.“ Zašel dovnitř a udeřil oštěpem do bronzového zvonu, jenž visel před strážnicí. Z budovy se vynořil postarší sluha, promluvil s gardistou a pak se rozběhl k hlavní budově. Banouin trpělivě čekal. Po chvíli se objevili další dva rytíři, zachmuření muži s bezcitnýma očima.

První gardista přistoupil k Banouinovi. „Tihle muži tě vezmou tam, kde můžeš přednést svou stížnost,“ sdělil mu.

„Děkuji, pane.“

Banouin následoval oba rytíře sadem, po chodníčku vysypaném bílým štěrkem, k bočním dvířkům, která vedla do úzké chodby. V budově se jejich kroky dost hlasitě rozléhaly. Vyšli po schodišti, zahnuli nejdřív doleva, poté doprava a Banouin se v bludišti chodeb a místností brzy docela ztratil. Konečně zastavili před dvoukřídlými dveřmi, které vojáci otevřeli. Za dveřmi byla velká místnosti s vysokými obloukovými okny. Stěny byly nezdobené, ale na podlaze se skvěla překrásná mozaika, řada propojených čar z lesklého zlata na bílém poli. Uprostřed stál polokruhový stůl a za ním seděl kněz. Měl vyholenou hlavu a načerveno obarvený vous. Když rytíři s Banouinem vstoupili, vzhlédl. Nedbale si pohrával se světle šedým přívěskem, který měl pověšený kolem krku.

„Jsi tu, abys bránil zrádce, rozuměl jsem správně?“ zeptal se syčivým hlasem.

Banouin se nehýbal a otevřel dveře svému nadání. Cítil emoce vyzařující z rytířů vedle něj. Oba se moc dobře bavili a čekali, až ho budou moci s křikem odtáhnout do kobky. Banouin se natáhl až k mysli rudého kněze, ale okamžitě ucukl. Muž měl své myšlenky plné mučení a ohavností. Banouin už chtěl promluvit, když vycítil přítomnost čtvrtého muže, jehož však nebylo vidět. Soustředil své nadání. Ten muž pozoroval jednání skryty za sametovým závěsem. Banouin vycítil chladnou, vypočítavou mysl a mocnou, charismatickou osobnost. Pozorovatel měl také bolesti a snažil se je potlačit.

„No, umíš vůbec mluvit?“ zeptal se kněz u stolu.

„To umím, pane, ale musím říct, že jsem zmatený. Slyšel jsem, že po zatčení podezřelého přivedou k výslechu a teprve tam se rozhodne, zda je vinný, či nevinný. Ale ty, aniž bys věděl, o kterém zatčeném jsem přišel mluvit, už jsi o jeho vině rozhodl. Jak je to možné?“

Kněz náhle zrudl. „Opovažuješ se mě zpovídat? Sděl mi své jméno!“

„Jsem Banouin Léčitel, žák Sencry, který na univerzitě učí historii.“

„Nelíbí se mi tvůj postoj, Banouine. Schází mu úcta. Nevážit si kněze Kamene znamená nevážit si Kamene samotného. Už to samo je zrada. A co se tvého odporného mistra týče... Ten byl u výslechu přede dvěma hodinami. Byl shledán vinným a bude čelit následkům.“

Sametový závěs na konci místnosti se zavlnil a zpoza něj vystoupil mohutný muž se zlatou holí v rozevlátém rudém rouše. Rudý kněz vstal a uklonil se. Oba gardisté sklonili hlavy. Banouin se také uklonil, ale pak vzhlédl a uviděl mužův nateklý obličej. Nově příchozí byl neuvěřitelně veliký a bílé vlasy ho rámovaly jako lví hříva. Pohyboval se s velkou námahou a bylo znát, že má bolesti. Rudý kněz vstal a muž v červeném šatu se sesul na židli.

„Říkáš si léčitel,“ pravil hlasem dunícím jako vzdálený hrom. „Co léčíš?“

„Zbavuji lidi bolestí, můj pane,“ řekl mu Banouin, „a léčím různé zdravotní potíže.“

„Veškeré bolesti?“

„Ano, můj pane.“

„Kolik je ti let?“

„Dvacet jedna, můj pane.“

„Dvacet jedna,“ zopakoval muž. „Kde ses tomu úžasnému umění naučil? Na univerzitě?“

„Ne, můj pane. Narodil jsem se v kmeni Rigantů. Moje matka je léčitelka a naučila mě všem tajemstvím bylinkářství. A mám také dar správného určování potíží.“

Obr sebou trhl, předklonil se a opřel mohutná předloktí o stůl. „A jak bys určil můj stav, Banouine Léčiteli?“

„Trpíš anasarkou, můj pane. Tvé tělo je plné vody - to je známka, že ti buď srdce, játra nebo ledviny nepracují, jak by měly. Spáváš teď ve stoje?“

„Ano. Když si lehnu, dusím se.“

„Tak to máš slabé srdce, můj pane.“

„Můžou ho tvé... bylinky posílit?“

„Můžu tě vyléčit do deseti dnů,“ sliboval Banouin.

„Deset dnů? Tolik si věříš?“

„Ano, můj pane.“

„A co kdybych ti pověděl, že jestli neuspěješ, nechám ti vypíchnout oči rozpáleným železem, vytrhnout jazyk z úst a useknout údy? Pořád by sis tolik věřil?“

Slova byla pronášena s mrazivým potěšením a Banouin se muži podíval do studených očí. „Jsi nemocný, můj pane. Můžu tě vyléčit,“ pravil tiše. „Já nelžu. Stejně jako jsem nelhal, když jsem říkal, že můj učitel Sencra není vyznavačem Stromového kultu. Ať ho udal kdokoliv, je to lhář. Často se mnou mluvil o tom, jak jsou kultisté hloupí. A taky o tom, jak obdivuje vaši práci, můj pane,“ zalhal Banouin hladce.

„Chceš tím říct, že mě vyléčíš, jen když propustím tvého přítele?“

Slova visela ve vzduchu a Banouin věděl, že musí odpovědět správně. „Ne, můj pane, vyléčím tě, poněvadž můžu. Chci jenom říct, že Sencra je nevinný.“

„Podívám se na tu záležitost. Jaké byliny budeš potřebovat?“

„Malé množství semen náprstníku a listy několika kvetoucích bylin včetně měsíčku. A též kopřivy. A nějaký olej, s

přídavkem levandule. Zítra se s těmi věcmi vrátím a léčení může začít.“

Naladémus vstal. „Mí gardisté půjdou s tebou a ty se s nimi do hodiny vrátíš. Léčení začne dnes večer,“ prohlásil.

• • •

Za necelé dvě hodiny Banouina uvedli do přepychových soukromých komnat Naladéma, tedy kamenického stařešiny. V oknech visely sametové závěsy a police a stoly zdobily zlaté a stříbrné vzory. Pohovky byly potažené bohatě vyšívaným hedvábím a dokonce i lampy byly zlaté.

Naladémus seděl na pohovce, podepřený a obložený poduškami. Ve světle lamp se jeho obličej voskově leskl. Pomalu si svlékl karmínové roucho a kůži na ramenou měl neuvěřitelně nataženou a měkkou.

Banouin položil léky na stůl.

„Sehnal jsi všechno, co potřebuješ?“ zeptal se ho Naladémus.

„Ano, můj pane. l když apatykáře rytíři z Kamene u jeho dveří dost vyděsili.“ „Strach má své využití,“ odvětil nemocný. Ke dveřím se postavili dva gardisté. „Prve jsi mluvil o náprstníku,“ pokračoval. „Předpokládám, že hodláš použít semena.“

„Ano, můj pane. Pomáhají na srdce.“

„Slyšel jsem, že semeno je smrtelný jed.“

„To taky je,“ souhlasil Banouin. „Dáš ho moc a pacient zemře. Já ho nepoužiju moc.“

Naladémus se opřel o podušky. „To, co jsem říkal o rozpáleném železe, nebyla planá hrozba. Je ti to jasné?“

„Je. Ty ale musíš pochopit, že se musíš uvolnit. Tvé tělo trpí velkou námahou a to tvému srdci zrovna neprospívá. Co ti předepsali tví lékaři?“

„Pořád mi pouštějí žilou a spolykal jsem několik galonů odporných lektvarů. Ty mi teď připravíš další.“

Banouin smíchal trochu semínek s drceným heřmánkem a bezovým květem a přidal sklenici vody. Směs podal Naladémovi. Kamenický staršina ji vypil jedním douškem. „Opři si hlavu o polštář a zavři oči,“ nakázal mu Banouin. Naladémus poslechl. Banouin ho vzal za pravou ruku. Kůže byla vlhká a horká. Mladík zavřel oči, povolal své nadání a vypustil je do zasaženého těla. Srdce, jak se obával, nebylo silné a ledviny by měly každou chvíli vypovědět službu. Počkal, až začne digitalis působit. To bude mít okamžitě za následek dvě věci, jak mu před lety vysvětlila Vorna. Stahy srdce zesílí a zpomalí se. To znamenalo větší sílu srdečního svalu a delší odpočinek mezi stahy. U Naladéma to bude mít ještě třetí výhodu. Silnější srdce dostane víc krve do slábnoucích ledvin a napomůže vylučování. Samo o sobě by to však Naladéma nezachránilo. Za normálních okolností, dokonce i s pomocí digitalisu, by byl do několika týdnů mrtvý.

Banouin muže neustále držel za ruku, posílil mu ledviny a energii nasměroval i do jater, která byla také v prvním stadiu smrtelné choroby.

„Cítím, že to zabírá,“ zašeptal Naladémus. „Už to tolik nebolí. Vedl sis dobře.“ „Potřebuju, aby sis lehl na podlahu, můj pane,“ požádal Banouin.

„Nebudu moct dýchat.“

„Ale ano, budeš. Srdce už máš silnější. Ale musím pomoct odstranit vodu, která ti zaplavuje svalovou tkáň.“ To byla lež. Ale bylo důležité, aby Naladémus věřil, že léčení je výsledkem léků a přirozených procesů. Banouin nijak netoužil, aby někdo zjistil pravdu.

Pomohl Naladémovi natáhnout se na koberec a hlavu mu podložil měkkým polštářem. Pak mu začal zlehka masírovat hrudník, ramena a paže. Nakonec mu položil dlaně na spánky a jemně prsty stiskl kůži. Naladémus zavřel oči a začal dýchat klidněji.

Banouin vstal a protáhl si bolavá záda. Pak zavolal gardisty, aby mu pomohli Naladéma zvednout a odvést do ložnice, kde ho uložili. „Je tak krásné natáhnout se na postel,“ pochvaloval si kamenický staršina. „Už dlouhé týdny spávám v křesle.“

„Zítra se nepřepínej, můj pane. Jsi silnější, ale chvíli potrvá, než se ti ledviny zahojí.“

„Cítím se o moc lépe než za celé měsíce, Banouine. Ale poslechnu tě.“

„Taky si myslím, můj pane, že bys mel příštích pár dní zůstat doma. Mohlo by dojít k opětnému zhoršení.“

Naladémus se usmál. „Nechal jsem pro tebe připravit pokoj.“ Se zabručením se posadil a prošel úzkými dveřmi. Banouin čekal a po chvíli se kamenický staršina vrátil. „U Kamene,“ vydechl, „takhle jsem nemočil pět let.“

Banouin se nuceně usmál. „Zjistíš, že v příštích několika dnech si toho užiješ až dost, můj pane. Je třeba vyloučit velké množství tekutiny.“

Naladémus se posadil na postel. „Dneska to pro mě byl šťastný den, mladý muži. Taky se ukázalo, že byl šťastný i pro tvého učitele Senem. Znovu jsem prošel důkazy a bude propuštěn.“ „Děkuji, můj pane. To je od tebe velice laskavé.“ „Jsem laskavostí vyhlášený,“ odtušil Naladémus chladně. „Teď tě mí gardisté doprovodí do tvého pokoje.“

• • •

V komnatách, které mu byly přiděleny, jasně zářily lampy, Banouin zůstal stát ve dveřích a žasl nad přepychovým interiérem. V obývacím pokoji byla na zdech vymalována úchvatná freska: scéna z vinice s listy a hrozny. Réva jako by přímo vyrůstala ze stěn a hrozny doslova zvaly k utržení z omítky. Nábytek byl elegantní a koberce utkané z hedvábí.

Banouin vstoupil a gardisté za ním zavřeli dveře. V místnosti nebyl krb, ale teplý vzduch sem pronikal dvěma kovovými mřížkami v podlaze a teplota byla příjemná i přes otevřené dveře na balkon.

Banouin vyšel ven a tu před sebou uviděl kasárna rytířů a bronzovou bránu, jíž s jistým rozechvěním před několika hodinami procházel. Když konečně osaměl, uvolnil se. Začaly se mu třást ruce. Na balkoně bylo sedátko a on se na ně vděčně složil. Přepadly ho vážné pochybnosti. Byl moc rád, že je Sencra volný, a byl na to i trochu pyšný. Naproti tomu však věděl, že přitom zachránil zrůdu. Bylo pro něho těžké dotýkat se Naladémova napuchlého těla. Z toho muže vyzařovalo zlo jako neviditelná, všude pronikající mlha, kazící vše, čeho se dotkne. Banouin se zachvěl a vrátil se do

teplého pokoje.

Na stolech a policích stálo víc drobných ozdob, hlavně porcelánové figurky a kousky z barevného skla. Banouin si je chvilku prohlížel. Uvědomil si, že to jsou osobní věci, které nasbíral muž - či žena - těšící se z jejich něžné krásy. Popošel ke skříni u protější zdi a otevřel ji. Police a věšáky byly prázdné, avšak v rohu zůstal ležet zapomenutý sandál. Banouin prošel pokojem a pozotevíral všechny šuplíky, ale nenašel v nich jedinou věc. Ať tu přebýval kdokoliv, odešel ve velkém spěchu a ani se nenamáhal zabalit si krásný porcelán. Třeba se pro něj vrátí, pomyslel si.

Někdo zaklepal na dveře. Banouin k nim došel. Venku čekal jakýsi mladík se stříbrným podnosem, na kterém byla pečená masa, zelenina a džbánek vody. Sluha se uklonil, vstoupil a položil podnos na lakovaný stolek.

„Kdo tady bydlel přede mnou?“ zeptal se Banouin. Sluha se znovu uklonil a Banouin v jeho očích uviděl strach. Pak mladík rychle odešel, „Děkuju,“ volal za ním Banouin.

Po malé chvilce se ozvalo další zaťukání. Tentokrát to byli dva starší sluhové. Jeden přinášel složené šaty a druhý měděné vědro s horkou vodou. Banouin viděl, že šaty jsou jeho. První sluha položil šaty na prázdný prádelník a odešel. Druhý prošel do místnosti za táflovanými dveřmi, jíž si Banouin doposud nevšiml. Vydal se za sloužícím a díval se, jak nalévá horkou vodu do vany ve tvaru obrovské lastury. Přišli další sluhové s vědry. Ve chvilce byla vana ze tří čtvrtin plná. První sluha se pak vrátil s čistými ručníky a malou fiólou s voňavkou, kterou nalil do vody. Poté všichni odešli. Za celou dobu nepronesli jediné slovo.

Banouin si svlékl tuniku a sundal sandály a vlezl si do vany. Voda se kolem něj zvedla a do nosu mu vnikla voňavka. Byl to báječný pocit. Našplíchal si vodu na obličej a na vlasy, lehl si a zůstal ve vaně, dokud voda téměř nevychladla. Když vylézal ven, dotkl se nohou čehosi na dně vany. Sklonil se a prstem zachytil kovový kroužek. Zatáhl za něj. Voda okamžitě začala vytékat otevřenou dírou. V panice se snažil zátku vrátit, bál se, že zatopí pokoj pod sebou. Slyšel, jak voda proudí za oknem místnosti s vanou. Došel k oknu a vyhlédl ven. Ze stěny vyčnívala trubka a voda padala na zem dole. Banouin se usmál, vrátil se k vaně a znovu zátku vytáhl, potom běžel zpátky k oknu a díval se, jak voda teče ven. Z nějakého důvodu mu to pozvedlo náladu. Vrátil se do obývacího pokoje a najedl se. Přemohla ho únava, a tak odešel do ložnice. Postel byla ze zlaceného dřeva, ale matrace byla kupodivu trochu větší a přečnívala dřevěný rám. Lehl si a úzkost se okamžitě vrátila. Rychle se zas posadil a uvědomil si, že se něco dotklo jeho nadání. Znovu si lehl a soustředil se.

Ve chvilce měl vidění, spatřil dva vojáky, tyčící se nad postelí, a za nimi Naladémův nateklý, rozzlobený obličej. Vojáci měli v rukou nože a sápali se po něm. V hrůze se posadil.

Vidění zmizelo.

Slezl z postele, popadl matraci a stáhl ji. Ve světle lucerny na prknech pod ní uviděl vlhkou skvrnu. Když se ji dotkl prstem, byla lepkavá. Banouin zvedl ruku a uviděl krev. Rozběhl se do umývárny, umyl si ruku a potom hodil zakrvácený ručník na podlahu. Srdce mu bušilo a byl bez sebe strachem.

Muže, jenž bydlel v těchto komnatách, dnes zavraždili, zabili ho v posteli a Naladémus se díval. Pak sluhové odnesli krví nasáklou matraci a nahradili ji jinou, která na postel nepadla. Zavražděného nezabili rychle, neboť krev tekla dlouho a matrací prosákla do prken. Co údajně spáchal za zločin? říkal si Banouin.

V obývacím pokoji se trochu napil vody a zadíval se na malé porcelánové figurky. Když ho konečně přemohla únava, vrátil se k posteli a přetáhl matraci zpátky.

Pak usnul neklidným spánkem na pohovce.

• • •

Uprostřed noci ho vzbudil ošklivý sen. Posadil se a třásl se strachy. Vzpomínka na sen se mu vytratila z vědomí jako voda protékající mezi prsty. Vzpomínal si jen na ostré nože, které mu vráželi do těla.

Vstal a vyšel na balkon. Na bezmračné obloze jasně svítily hvězdy a napětí z Banouina opadlo. Přál si, aby mohl zavřít oči a vypustit svého ducha, ale to tady, v sevření kamenných zdí, nešlo. Vál studený vítr a Banouin se vrátil k pohovce a přehodil si přes ramena pokrývku. V místnosti se ho náhle zmocnila klaustrofobie, jako by se kolem něj uzavíraly stěny. Vrátil se na balkon, posadil se pod hvězdami a díval se na město Kámen.

Odsud viděl věže univerzitní budovy a ohromný, měsíčním světlem zalitý majestát Paláce republiky, kde nyní přebýval císař. Kámen je v noci skutečně úchvatný, pomyslel si. A cítil se smutný a zároveň se styděl. Tohle bylo město jeho snů a kvůli tomu odmítal vidět pravdu. Ano, Kámen byl krásný, ale byla to krása hrobky, jeho nádherný zevnějšek jen zakrýval zkázu a hnilobu uvnitř.

Budovy navrhovali a stavěli ohromně nadaní muži a používali jen nejkvalitnější materiály. Ty materiály získávali při dobývání, kdy vyvraždili sousední rasy a civilizace. Kámen byl vystavěn na krvi. Každý sloup, každá socha, každý dlažební kámen jí byl nasáklý.

Banouin pocítil hněv přikrmovaný ještě opovržením k sobě. Proč jsem neviděl pravdu? ptal se sám sebe. Pravda byla stejně jasná jako měsíc nad ním. Viděl ji, ale zatlačil ji do tmy a doufal, že je zapomenuta někde v hloubi duše. Místo toho se soustředil na příjemnější aspekty městského života: na univerzitu a Velké muzeum, knihovny a architekturu. Tak jeho sobecký sen přežíval. Ale tím, že přišel sem, do Chrámu, na místo soustředěného zla, zapálil pochodeň a v jejím světle ležela veškerá ošklivost Kamene jako na dlani.

Přál si, aby mohl utéci, utíkat až do Fésova parku, sednout si pod vrbu a nechat svého ducha volně létat ve sladké a čisté noci.

„Pojď, přisedni si ke mně, Banouine,“ ozval se hlas. Banouin se vymrštil ze sedátka a otočil se. Dveře do jeho pokoje zmizely. Tam, kde bývaly veřeje, se klenulo loubí obrostlé hustým, silně vonícím zimolezem. Místnost zmizela rovněž a on uviděl Morrigu, zabalenou do šálu a sedící na kmeni těsně za houštinou zimolezu. V kruhu kamenů před ní plápolal oheň a Banouin cítil těžkou vůni lesa: vlhkou hlínu a tlející listí.

Morrigu mu pokynula a on došel k ohni, dřepl si k němu a vtiskl dlaně do měkké prsti. Vnímal vůně a zvuky lesa,

naplňovaly jeho ducha. Přitiskl si ruce na obličej a zhluboka dýchal.

„Podívej se na sebe, občane Kamene," utrousila Morrigu, „otíráš si ruce o hlínu jako nějaké zvíře. Snad ti neschází, Banouine?"

„Utahuješ si ze mě, paní, a já si to nejspíš zasloužím. Ale co jsem živ, necítil jsem sladší vůni."

„A víš proč?"

„Ovšem, vím. V téhle půdě je život, přímo kypí životem. Semínka čekají, až vzejdou, a hmyz si tu dělá chodbičky. Je bohatá a úrodná a volá po růstu. Je to nádhera," pravil.

„Aha, takže bys možná mohl vzít hrst s sebou do města. Můžeš ji zanést na univerzitu a říct jim: „Podívejte, rigantský kluk vám přinesl hrst bláta," A oni tě ověnčí květinami a třeba i na tvou počest uspořádají slavnost."

„Dneska máš ošklivou náladu," řekl jí.

„Já tě porodila, Banouine. Zavřel jsi oči před září lampy. A od té doby jsi je neotevřel. Teď se ti zas začínají otevírat. Mám ti zatleskat? Držíš tu hlínu v rukou a mluvíš o její úrodnosti. To všechno je pravda. Ale proč tě krmí teď? Proč tě pozvedá? Odpověz mi na tohle!"

„To... já nevím."

„Hloupé dítě. Nekrmí přece tvoje tělo, ale tvého ducha. A z tvého ducha pochází tvá síla. Pozorovala jsem tě v Kameni, jak utíkáš ke staré vrbě a osvobozuješ ducha, abys zaletěl zpátky ke Caer Druagh. Ach, jak jsi byl tenkrát šťastný. Nikdy tě nenapadlo, proč ti svobodu přináší stará vrba? Nebo proč nedokážeš své nadání plně využít kdekoliv jinde v Kameni? Ne, ovšemže nenapadlo. Byl jsi plný sobeckých snů. Stará vrba stojí na posledním posvátném místě na těchto pěti kopcích. Všechna ostatní už jsou zastavěná. Pohřbená. A duch země se ztrácí a umírá."

„Už to vím," přiznával se Banouin. „Chápu, že Kámen je město zla. A mrzí mě, že mi trvalo tak dlouho, než jsem si to uvědomil."

„Věř mi, dítě, pořád ještě si neuvědomuješ, jaký to má význam. Tento svět - všechny světy - přežívají jenom díky rovnováze ducha a hmoty. Hlína, kterou držíš, je nabitá duchem, čerstvá a plná nádherné magie. Bez ducha by byla neživá. Nevzešlo by na ní jediné semínko, jediný brouk by tam nežil. Kdysi - když jsem byla mladá - tento svět zářil duchem. Vyhodil jsi semínko do vzduchu, a kamkoliv dopadlo, ujalo se a vyrostlo. Seidhe se tu dařilo - spolu s desítkami tisíc duchovních bytostí. Lidé nás považovali za bohy a uctívali nás. A my lidem pomáhali. Pozvedli jsme je ze země a naučili vzhlížet ke hvězdám. Dělali jsme to z lásky k člověku? Ne. Dělali jsme to proto, že jsme v člověku viděli tvora schopného krmit ducha světa. Každý nesobecký, odvážný a soucitný čin, každý čin z lásky přispíval k energii tohoto světa." Drsně se zasmála a přihodila do ohně další klacík. „Samozřejmě každý chamtivý a podlý čin ducha vysával. Jistě tě nepřekvapí, že zlí lidé požírají ducha mnohem rychleji, než ho dobří lidé obohacují. Je to stejné jako se sochami. Dobrý sochař dokáže vytvořit mistrovské dílo za čtyři, pět let. Hlupák s kladivem ho zničí ve chvilce.

Dost dlouho jsme dřeli, abychom našli rovnováhu. Snažili jsme se naučit člověka, jak chybné jsou jeho způsoby. Prostě jsme neuspěli. A duchovní tvorové tento svět jeden po druhém opouštěli, aby si našli jiný, příjemnější domov. Ti hloupější z nás zůstali a stále se snaží učit omylného, nadutého člověka. A jak se duch ztrácí, tak se ztrácíme i my. Kdysi ses mě ptal, proč jsem se rozhodla vypadat takhle. Já si to nevybrala, Banouine. To ty. Ty a tvá rasa."

„To mě mrzí," řekl, a znělo mu to kulhavě a naprosto nedostatečně. „Nevykládej mi, jak tě to mrzí, Banouine. Ukaž mi to!" Svět se zatočil a Banouin otevřel oči. Stále seděl na balkoně. Po dveřích se nešplhal žádný zimolez a v kruhu kamenů nehořel oheň.

Ale na dlaních mu stále lpěla sladká vůně hlíny.

• • •

Naladémův stav se po tři dny zlepšoval, jenomže čtvrtého dne trpěl úpornou bolestí hlavy. Banouin ho slyšel, jak háže nádobím a řve na sluhu sprosté nadávky. Pospíšil si k němu.

„Vydloubnu ti oči, ty tupý osle!" vřískal Naladémus a sluha se krčil na podlaze a rukama si chránil hlavu.

Banouin cítil Naladémův vztek jako ránu a málem couvl. Místo toho se starcova pocitu chytil, zjemnil ho a vyzářil zpět, změkčený a proměněný. Kamenický stařešina se zastavil nad sluhou, rozevřel pěsti a potřásl hlavou. „Vypadni," štěkl na vyděšeného muže. „Vypadni, pryč s tebou." Sluha vstal a vyběhl na chodbu. Naladémus se obrátil k Banouinovi. „Praská mi hlava."

„Posaď se, můj pane. Něco s tím udělám." Velký muž se svezl do hlubokého křesla a Banouin se postavil za něho. Naladémus se okamžitě napjal. „Neublížím ti, můj pane," uklidňoval jej Banouin a položil mu prsty na spánky. Zavřel oči a vytáhl ven bolest a uvolňoval ztuhlé svaly na šíji a plecích.

„Tohle je příjemné," šeptl Naladémus. „Bolest je skoro pryč."

„Bojím se, že je to moje chyba, můj pane. Některé bylinky, co používám, mají vedlejší účinky. Bolesti hlavy nejsou vzácné a můžou být opravdu silné. Snížím dávky."

Chtěl odejít, ale Naladémus ho vyzval, ať se posadí naproti němu. „Jsi velice dobrý, mladý muži. Jak ti můžu prokázat vděčnost?" „Už jsi prokázal, můj pane, když jsi osvobodil Sencru. S tvým dovolením tu ještě dva dny zůstanu, dokud se úplně neuzdravíš, pak se vrátím ke studiu a práci na univerzitě."

„Budeš bydlet tu, Banouine," prohlásil Naladémus. „Dostaneš slušný plat a kočár tě zaveze na univerzitu, kdykoliv budeš chtít."

„Děkuji ti, můj pane," odpověděl Banouin a pokleslo mu srdce.

„Teď mi pověz o Bendegitu Branovi."

Banouinovi spadla brada. „Proč, můj pane?" vykoktal,

„Před deseti dny dorazil do města jako císařův host. On a jakýsi neotesaný generál jménem Fiallach přijeli pod stráží z Goriasy. Zůstávají ve vile nad zálivem. Nejspíš se s nimi budu muset sejít a byl bych ti vděčný, kdybys mi o nich něco pověděl."

Banouin vzal rozum do hrsti. „Bran je polobratr našeho krále Connavara, můj pane. Taky je generálem Jízdních lučištníků a vládne na severu zemím Pannonů. Je to dobrý člověk a ke mně a k mé matce byl vždycky laskavý.“

„Je ženatý?“

„Ano. Když jsem opouštěl Caer Druagh, měl dvě děti.“

„A jaké má ambice? Chce vládnout sám?“

„To si nemyslím, můj pane. Je Connavarovi zcela oddaný. Smím se zeptat, proč je sem císař pozval?“

„To ví jenom císař, Banouine. Ne obyčejní poddaní jako ty a já.“ Banouin pod těmi slovy zachytil hněv. „A co Fiallach?“

„To je mocný válečník - možná nejsilnější muž ze všech rigantských panství. Už mu musí být přes padesát, ale vypadá ohromně, má šest stop šest palců a ramena jako býk. V boji je zuřivý, naprosto neohrožený a nelítostný. Je jedním ze tří generálů a velí divizím Železných vlků, Connavarově těžké jízdě.“

„Máš ho rád?“ chtěl vědět Naladémus.

„Jeho je těžké mít rád, můj pane. Ale nemám ho nerad.“ „A zařadil bys ho mezi Connavarovy věrné?“

„Rozhodně. Kdysi byli nepřátelé, když byl Connavar ještě mladík. Oba milovali stejnou ženu a ona si vybrala Connavara. Ale už jsou skoro dvacet let přátelé.“

„A co Braefar?“

„Ten je tu taky, můj pane?“

„Ne, ale slyšel jsem o něm.“

„Je lairdem Tří Potoků a další Connavarův polobratr. Je velice chytrý.“

„Slyším ve tvém hlase ale?“

„Podle mne si myslí, že by měl mít významnější povinnosti. Veřejně si stěžuje, že jeho nadání není dostatečně využité.“

„A je nevyužité?“ zeptal se Naladémus tiše.

„Myslím, že není,“ odvětil Banouin. „Kdykoliv mu Connavar dal větší zodpovědnost, něco se vždycky zvrtlo. Braefar pokaždé dává vinu ostatním za jejich nedostatky a nepřijímá zodpovědnost za své chyby a omyly.“

„Zajímavé,“ prohodil Naladémus. „Děkuji ti za tvůj čas. Nyní se musím pustit do práce. Nechám ti připravit kočár pro cestu na univerzitu. A prosím, vyřiď můj vřelý pozdrav Sencrovi.“

„Vyřídím, můj pane,“ slíbil Banouin vstávaje. „A večer se vrátím a připravím další lék.“

Uklonil se a odešel.

Hodinu nato kráčel hlavní chodbou univerzitní budovy, míře do Fésova parku. Mrholilo, ale Banouin si deště vůbec nevšímal a běžel po bílém chodníčku k vrbě. Rozhrnul převislé větve, posadil se na lavičku a uvolnil mysl. Jeho duch vzlétl a vznášel se nad městem. Rychle přeletěl nad zálivem a zastavil se nad krásnými vilami s výhledem na moře. Proletěl jednu po druhé a hledal své krajany.

A pak je našel, rozmlouvali spolu v terasovité zahradě. Bran poslouchal Fiallacha a vypadal ustaraně, sličnou tvář měl zachmuřenou. Fiallach vypadal starší a ve spletených plavých vlasech a dlouhých knírech měl bílé prameny. Banouin se v jejich blízkosti cítil dobře a v té chvíli si uvědomil, jak velice mu horský domov schází. Chtěl si poslechnout, o čem si povídají, ale usoudil, že by to bylo hrubé, a tak se vrátil do svého těla.

Otevřel oči a uviděl nad sebou tmavovlasého Mara. „Já myslel, že jsi omdlel,“ řekl Maro. „Jsi v pořádku?“

„Ach, ano.“

„Když ses nevrátil, mysleli jsme, že došlo na nejhorší. Potom se objevil Sencra a řekl nám, že ses za něj přimluvil u samotného Naladéma. To byl skvělý skutek, Banouine.“

„Byl nevinný. Jenom jsem to vysvětlil, to je všechno.“

„Hrdinové by měli být skromní,“ prohodil Maro. „Aspoň to mi vždycky říkal můj otec. Pojď, půjdeme do knihovny. Můžeš mi vyprávět o svých dobrodružstvích.“

8

BENDEGIT BRAN SE ZASTAVIL PŘED CÍSAŘEM a poklonil se mu. Rozložitý generál Fiallach, stojící vedle něj, ho vzápětí napodobil. Bran se narovnal a mávl na Fiallacha, který okamžitě předstoupil s vyřezávanou dřevěnou skříňkou. „Přináším ti pozdravy od svého krále,“ řekl Bran, „a dar.“

Jasaray, jenž seděl na zlaceném trůně, si Fiallacha přivolal blíž. Bran si všiml, jak se tři gardisté ve stříbřené zbroji vedle císaře napjali, byli připravení při první známce zrady přiskočit. Což není nic divného, pomyslel si Bran. Fiallach byl mohutný muž s divokýma modrýma očima a dlouhotrvající - a dobře známou - nenávistí ke Kameni. Jasaray sám však vypadal naprosto klidně. Fiallach zvedl víko skříňky. Uvnitř, na sametu, ležela nádherná dýka s čepelí ze stříbřité oceli a zlatým jílcem vykládaným světle modrými drahokamy. Hlavici tvořil veliký černý opál, dokonale vyřezaný do tvaru panteří hlavy. Jasaray dýku vyndal. Podle Brana zbraň ve starcově ruce vypadala nepatřičně, a najednou pochopil, proč mu jeho muži kdysi říkali Učenec. Jasaray nemohl vypadat méně jako císař-válečník. Byl vyzáblý, s kulatými rameny, řídnoucími vlasy a podlouhlým, asketickým obličejem. Mohl to být filozof nebo učitel, spíš než nejnadanější generál, jakého kdy Kámen měl. „Kouzelný kousek,“ řekl Jasaray Branovi a Fiallacha si nevšímal, „Prosím, vyřiď mé díky svému bratru Connavarovi.“

Bran se císaři podíval do očí a pocítil strach. Poněvadž v těch očích uviděl pronikavou inteligenci. „Můj král mi nakázal, abych ti řekl, že s láskou vzpomíná na dobu, kterou s tebou strávil na Perdijském tažení, a s radostí uslyší, že se těšíš dobrému zdraví.“

„To se opravdu těším, urozený pane Brane. Což je víc, jak jsem slyšel, než se dá říci o tvém bratrovi. Co jeho zranění?“

„Neuvědomil jsem si, že zpráva se již dostala tak daleko, Veličenstvo. Connavar je zdráv, zranění jsou nepatrná. Ale těm úkladným vrahům se již tak dobře nevedlo. Tři zabil sám, čtvrtého zajali a předvedli k výslechu.“

„Myslíte torturu?“ zeptal se Jasaray a pořád si prohlížel dýku.

„Ne, Veličenstvo. Máme velmi obratného druida, který s tím mužem promluvil a získal od něj pravdu.

„Aha, pravdu. A jaká to byla pravda?“

„Jeho a ostatní najal jeden kupec, aby krále zabili.“

„Mazaná stvoření, tihle kupci,“ prohodil Jasaray a vrátil dýku do skříňky. „Touží jen po penězích. Soudím, že král mu odmítl nějakou žádost, ne?“

„To ještě musíme zjistit, Veličenstvo. Ten kupec uprchl přes moře a uchýlil se do Kamene.“

„No, tak to mi musíš sdělit jméno a já zařídím, aby ho chytili a předvedli k soudu.“ Jasaray vstal, „Moji lidé tobě a tvému pobočníkovi ukážou vaše pokoje, kde se můžete vykoupat, budete-li chtít. Dnes odpoledne vás oba zvu na stadion Palantés. O politice si promluvíme později.“

„Děkuji, Veličenstvo,“ řekl Bran s novou úklonou. Počkal, až Jasaray opustí trůnní sál. Jeden z královských gardistů převzal skříňku s dýkou. Pak Bran s Fiallachem následovali dalšího stříbrem oděného vojáka do apartmá. Když byli uvnitř, Bran se posadil do hlubokého křesla a Fiallach shodil plášť a natáhl se na pohovku.

„Je to chladný muž,“ poznamenal Fiallach keltsky.

„Ano, ale lstivý. Když jsem mluvil o kupci, ani nehnul brvou. Možná o tom nic neví.“

Fiallach neříkal nic. Bratr Severák je oba varoval před tajnými prostorami za zdmi, kde mohli číhat špehové a zaznamenávat jejich rozhovor.

Za obývacím pokojem byla zahrada a Bran vybídl Fiallacha, aby jej tam následoval. Venku se procházeli po křivolakém, úhledně upraveném chodníčku a tu a tam se zastavili, aby se pokochali květinou. Bran se rozhlédl kolem, aby se ujistil, že je nikdo neuslyší. „Ovládal ses dobře, příteli,“ podotkl.

„Možná začínám stárnout a moudřet,“ zabručel Fiallach, ale oči mu sršely hněvem.

„Všichni znají tebe i to, co umíš. Nejspíš rovněž slyšeli o tvé vyhlášené prchlivosti. Je velmi důležité, že jsi nereagoval na žádnou... nezdvořilost.“

„To já vím, Brane. U Taranise, zdůrazňoval jsi mi to celou cestu!“

Bran se usmál. „Máš pravdu. Omlouvám se. Rád bych věděl, jestli při naší schůzce bude i Naladémus.“

„Mne je docela fuk, kdo tam bude,“ prskl Fiallach. „Pořád nevím, proč Conn tohle pozvání přijal. A je docela pravděpodobné, že si nás tu nechají jako rukojmí.“

Bran přikývl a oba se dál procházeli zahradou. Dorazili k umělému rybníčku, přes nějž vedl dřevěný můstek. Bran se opřel o zábradlí a zadíval se na svůj odraz na nehybné hladině. Jako Fiallacha, ani jeho tento výlet netěšil a velmi mu scházela Gwen a jejich tři chlapci. Pořád na ně myslel a uvažoval, jestli se už malý Orrin přestal bát koní a jestli jeho nejstarší syn Ruathain už nabral po horečnaté nemoci síly. Hoch byl tak slabý. Bratr Severák se o něj dobře staral, ale Bran věděl, že i druhotná nemoc může být smrtelná. „Nemůžeme to pozvání odmítnout,“ pověděl mu Connavar. „Oni by to považovali za projev slabosti a nepřátelství. Jasaray od nás zcela určitě něco potřebuje. Zjisti, co to je, a ohlas mi to.“

„A co Vítr?“ zeptal se Bran, míně tím dušejméno jejich bratra Braefara, Vítr nad vodou. „On to se slovy umí a cesta do Kamene by se mu líbila. Nemá manželku ani syny. A pořád vykládá, jak se nudí.“

„Ty se na to rozhodně hodíš víc, Brane. Vezmi si s sebou Fiallacha.“

To Brana překvapilo. Fiallach byl svou prudkou nenávistí ke Kameni vyhlášený. „Copak to naší věci neuškodí, bratře? Po Cogdenu Fiallach usekl hlavy třiceti kamenickým důstojníkům a nechal je na oštěpech zarazit na hranici. Podle bratra Severáka znají lidé v Kameni jen dvě rigantská jména - tvoje a Fiallachovo.“

„Právě proto by měl jít,“ trval na svém Connavar, „l když s těmi jmény se mýlíš. Je tu ještě třetí. Mnoho kupců, kteří od nás chtějí nějakou laskavost, mluví o rigantském válečníkovi, který bojuje v kamenických arénách.“

Bran ty příběhy slyšel, ale nikdy o nich s Connavarem nemluvil. „Chceš, abych se s ním sešel?“ zeptal se.

„Ne. Zařídil si vlastní život, jakkoliv je prázdný.“

„Mám ho rád,“ poznamenal Bran.

Connavar přimhouřil oči a hledal u Brana známky kritiky. Pak si povzdechl a na krátkou chvíli ztratil ten uštvaný výraz, jejž Bran za léta po smrti Tae tak dobře poznal.

„Taky bych ho mohl mít rád,“ řekl nakonec. „Je jednou z mnoha věcí, kterých lituji. Kdybych mohl ty roky vrátit a prožít život znovu, žil bych jinak. Byl bych vzal Tae k jezeru. Nedošlo by k válce s Pannony.“

„Víš, Conne, tohle jsem nikdy nepochopil. Jsi můj bratr a já tě miluju. Ale jak dlouho ještě budeš to břímě vláčet? Ožeň se a zploď syny. Dlužíš to sobě - a lidu. Musíš mít dědice, Conne.“ Connavar se usmál. „Ty jsi můj dědic, Brane. A tví synové tě budou následovat.“ Connavar došel k oknu a zadíval se ven. Obláčky vrhaly stíny na úbočí hor.

„Mohl bys Rhega požádat, aby se vrátil domů,“ navrhl Bran.

Connavar se otočil, znovu se tvářil vážně a tvrdě. „Už o tom nebudeme mluvit.“

„Jak si přeješ, můj králi,“ řekl Bran.

Connavar byl hned zkroušený. „Promiň, bratříčku. Myslel jsem, že se to s léty zlepší. Ale sedí mi to na duši jako balvan.“

„Á, zatraceně! Mě to mrzí taky, Conne. Už o tom nebudeme mluvit. Tak co od nás podle tebe Jasaray chce?“

„Těžko říct. Má spoustu potíží. Válka na východě znamená, že většina jeho pravidelných oddílů je daleko od Kamene. Bratr Severák mi řekl, že ve městě je teď víc rytířů z Kamene než věrných vojáků. Jasaray si očividně myslí, že je mu Naladémus věrný - a třeba taky je. Jenomže tamní politická situace je ošidná. Příchod rigantského vyslance to tam trochu rozvíří a třeba odvrátí kritiku východního tažení. Zkrátka, bratříčku, já nevím.“

Bran už byl v Kameni deset dní. Ubytovali se s Fiallachem ve vile jižně od města a čekali, až si je Jasaray zavolá. Ted' ta chvíle přišla a stejně o ničem nejednali.

Přiběhl k nim sluha. „Lázeň je připravená, pánové," hlásil. „A vaše šaty sem přestěhovali z vily. Dovolil jsem si je nechat vyprat. Ted' schnou."

„To je od tebe laskavé," pravil Bran.

Soukromá lázeň byla čtyřicet stop dlouhá, se zapuštěným bazénem dost velkým i pro dvacet lidí. Bran a Fiallach si svlékli šaty a vlezli do vody, posadili se a odpočívali v provoněné lázni. Fiallach si povzdechl a strčil hlavu pod vodu. S prskáním se vynořil a voda mu kapala z copů a z dlouhých žlutostříbrných knírů. Bran se zasmál. „Tato dekadence tě kazí," prohodil. „Uvolňuje mi to bolest v zádech," opáčil Fiallach. „Už nejsem tak mladý jako kdysi. Nehojím se tak rychle."

Chvíli spokojeně lenošili, pak dorazili dva sluhové s nahřátými ručníky. Rigantští válečníci vylezli z vody, osušili se a přešli do masérny, kde čekali dva mladíci.

Bran si lehl na břicho a cítil, jak mu jeden mladík lije na záda teplý olej. Okamžitě se uvolnil a masér mu zkušeně hnětl a prohmatával svaly na šíji a plecích a vyháněl z nich napětí. Podíval se na Fiallacha, jenž ležel na břiše se zavřenýma očima. Když byla masáž hotová a maséři jim oblými slonovinovými noži jemně seškrábali olej z těla, vstali, oblékli se a vrátili se do svých pokojů. Čekalo tam na ně jídlo, studené pečeně a sladké koláčky, spolu se dvěma džbánky. V jednom bylo víno, v druhém voda. Najedli se a pak jenom seděli a čekali, až je Jasaray povolá.

„Člověku by se tu mohlo i líbit," utrousil Fiallach.

Dveře se otevřely a vstoupili dva válečníci ve stříbřené zbroji. „Váš kočár čeká," ohlásil první a v jeho hlase se ozývala ozvěna opovržení, jež měl v očích.

Fiallach vstal a zastavil se těsně před ním. Pozorně si muže prohlédl.

„Není to zajímavé?" poznamenal k Branovi. „Vzpomínáš na tu první hlavu z Kamene, co jsem narazil na kopí? Vypadala úplně jako ta jeho, i když bych řekl, že tenhle má silnější krk. Nejspíš by to chtělo dvě seknutí." Voják zesinal a olízl si rty. Fiallach se na něho usmál. „Neboj se, prcku. Dneska mám dobrou náladu."

• • •

Horác se hluboce poklonil, když do Císařské lóže vstoupil císař s doprovodem a zamířil ke křeslům nad zlatým pískem arény. Slunce svítilo, stadion byl téměř plný - dvanáct tisíc občanů Kamene čekalo na dnešní zápasy na život a na smrt. Horác císaře dovedl k sametem potaženému křeslu s vysokým opěradlem. S Jasarayem byli dva Keltové, jeden pohledný, zlatovlasý a bez vousů, druhý obr s dlouhými kníry. Ten druhý vypadal děsivě a na holých pažích měl plno jizev. Byl by z něj skvělý gladiátor, pomyslel si Horác.

Šest stříbrem oděných válečníků se postavilo do řady za císaře. Jasaray se posadil, opřel se o měkkou podušku a pohlédl na Horáce. „Vypadáš dobře, mladý muži," prohodil.

„Děkuji, Veličenstvo. Tvá přítomnost dělá Cirku Occian čest."

„Smím představit své hosty? Toto je Bendegit Bran, pán z kmene Rigantů, a jeho pobočník Fiallach."

„Je mi potěšením, pánové," pravil Horác a lehce se uklonil, „Přišli jste se podívat, jak bojuje váš druh?"

Všiml si překvapení v jejich tvářích. „Rheg dnes bojuje," vysvětloval rychle. „Je už sedmý gladiátor, skvělý bojovník, a je velkým přínosem pro náš cirk. Dneska se střetne s Dexem z Cirku Palantés. Dex je čtvrtý gladiátor a mělo by to být klasické střetnutí. Chcete-li si vsadit, bude mi ctí uložit vaše sázky do banky cirku."

Bendegit Bran zavrtěl hlavou a vyměnil si pohled s Fiallachem.

„No, bavte se, pánové." S hlubokou poklonou Jasarayovi se vzdálil. Každou chvíli vrhal nervózní pohledy na zadní dveře. Pozval do lóže Naladéma a lorda Voltana, ale ti mu neodpověděli. Přesto pro ně připravil křesla. To znamenalo menší potíže, poněvadž Naladémus byl velký muž a potřeboval velké křeslo. Což by bylo v pořádku, až na to, že císař trval na sedadle s rovným opěradlem a jednou poduškou. Horác nemohl posadit Naladéma na vznešenější sedadlo než císaře, a tak místo toho dozadu umístil širokou pohovku. Naneštěstí to znamenalo, že Naladémus, pokud ovšem dorazí, bude sedět za Jasarayem a jeho hosty. Horác se uklidňoval řečmi, že kamenický stařešina se poslední dobou netěší zrovna nejlepšímu zdraví, a tak nejspíš nepřijde. Zazněly trubky a do arény vjelo šest jezdců. Dav zajásal, když muži na bílých koních cválali kolem. Pak, jako jeden, se jezdci postavili koním na záda. Zvířata se srovnala do řady. Jezdci začali přeskakovat z jednoho koně na druhého, zlehka přistávali a každý skok si dokonale vypočítali. Pak si zase sedli do sedel a odjeli z arény. Diváci jim tleskali. Horác se podíval na dva rigantské válečníky. Ti seděli, tvářili se bezvýrazně a ruce měli zkřížené na prsou. V té chvíli se otevřely zadní dveře a Horác v duchu zaklel.

Objevil se v nich kamenický stařešina Naladémus, opírající se o dlouhou zlatou hůl. Horác vyskočil. „Vítej, můj pane," řekl. „Jsme poctěni tvou přítomností."

Naladémus kývl a podíval se na pohovku. Jasaray vstal. „Rád tě vidím, příteli," řekl potěšeně. „Prosím, pojď se posadit ke mně. Horáci, nech přinést další křeslo."

Horác odspěchal, přivolal si dva služebníky a vydal příkazy. O chvíli později přinesli krásně vyřezávané a zlacené křeslo, které bylo vyšší a hlubší než to, na němž sedel císař. „Měl by sis sednout sem, Výsosti," navrhl Naladémus, když křeslo postavili vedle císařova.

„Nesmysl, příteli. Churavěl jsi a tvé zdraví je pro mne mnohem důležitější než malé otázky ega. Posaď se a udělej si pohodlí."

Naladémus se uklonil a poté se pohodlně posadil do zlaceného křesla.

Horác si oddechl úlevou a vrátil se na své místo. Naladéma představili ostatním hostům a pak se všichni začali zase věnovat tomu, co se děje na stadionu. Ukázku dokonalé jízdy vystřídal lov na lva. Do arény vypustili dvě šelmy a za nimi vjeli dva jezdci s loveckými luky. První lev byl zabit rychle, ale druhý, zraněný a rozzuřený, na jezdce zaútočil. Kůň se vzepjal a shodil jezdce do písku. Lev se na něj okamžitě vrhl a rozerval mu záda. Spokojený řev diváků lva překvapil.

Velká kočka otočila hlavu ve chvíli, kdy druhý jezdec vystřelil a poslal mu šíp rovnou do srdce. Diváci nadšeně tleskali a otroci běželi odnést poraněného jezdce ze stadionu. Těla lvů odtáhli a další otroci s vědry písku a dlouhými hráběmi zakryli krev.

„Jezdci jsou velice odvážní," řekl Horác Bendegitu Branovi.

„Ti lvi byli vyhladovělí," odtušil Bran, „a tudíž zesláblí."

Horác se usmál a prohlížel si obecenstvo. Diváků bylo asi o dva tisíce víc než při posledním představení přede dvěma týdny. Cirk Occian začínal být nejvýdělečnějším cirkem v Kameni. Á, říkal si Horác, to musí být pro majitele Pa-lanta jako jed. K úspěchu přispěl Kelt Rheg, který začal být nesmírně oblíbený, ale větším dílem to bylo díky Zuřivci, jenž nyní cvičil všechny gladiátory. Dřel je tvrdě, budoval v nich sílu a rychlost. Occian teď málokdy při zápasech na život a na smrt ztratil gladiátora.

Trubky ohlásily přestávku a hosté z lóže zašli do Dlouhé komnaty, kde bylo na velkém stole nachystáno jídlo a pití. Naladémus se dal do hovoru s Bendegitem Branem a Jasaray si povídal s Fiallachem. Horác stál opodál spolu s mlčenlivými gardisty u dveří.

„Prý máš děti," řekl Naladémus Branovi.

„Už tři," přiznal Bran. „Samé chlapce. Nejmladšímu jsou teprve čtyři měsíce."

„Děti jsou naše budoucnost," pravil kamenický stařešina. „Měli bychom si jich vážit."

„Pravda," souhlasil Bran a viditelně se uvolnil, „Je to radost, dívat se, jak rostou a učí se. Ty máš děti?"

„Žel, nikoli. Kněžské povolání ode všech vyžaduje vzdát se úplně tělesných tužeb. Je to pro mne zdrojem velké lítosti, proto možná čerpám takovou radost z mužů s rodinami, jako jsi ty."

Horác odešel. Z medu, který Naladémovi kapal z úst, se mu dělalo špatně. Do místnosti přišel kdosi další a gardisté před ním ustoupili. Byl to vysoký, širokoplecí muž v černostříbrné zbroji. Horác k němu přispěchal. „Lorde Voltane, jsem velice vděčný za to, že sis udělal čas a přišel. Cirk Occian je poctěn tvou přítomností."

„Dones mi víno," nakázal mu vysoký válečník.

„Zajisté," řekl Horác a úsměv si podržel. Když naléval víno, vycítil, jak se atmosféra v místnosti změnila. Podíval se na bývalého gladiátora. Gardisté vypadali celí nesví a dokonce i císař se před ním měl na pozoru. Zamířil k němu a chvíli to vypadalo, že se mu rytíř z Kamene nepokloní, nakonec však sklonil hlavu. Jasaray si zavolal kapitána své stráže a muž přistoupil.

„Lord Voltan," řekl Jasaray, „je věrný a dobrý přítel a já z prachu na jeho plášti vidím, že jel daleko, aby se k nám dnes mohl připojit. Proto mu odpouštím, že se v naší přítomnosti objevil ozbrojen mečem. Ve spěchu, aby nám složil poklonu, nejspíš zapomněl, že ho má. Jaký je, táži se, tvůj důvod, že jsi ho nechal vstoupit?"

„Mrzí mě to, Veličenstvo," omlouval se voják. „Už se to nestane."

„To opravdu ne. Jsi propuštěn z mých služeb. Ohlas se veliteli a čekej na mé rozhodnutí."

„Ano, Veličenstvo," řekl muž s hlubokou úklonou a vycouval.

„Než odejdeš," zarazil ho ještě Jasaray, „buď tak laskav a odstraň zbraň, o niž jsme mluvili."

Horác zamrkal, když Voltan meč vytasil, a na okamžik byl vzduch nabitý nebezpečím. Potom Voltan meč otočil a podal jej kapitánovi, jenž upadl do nemilosti, a ten rychle opustil místnost. Horác Voltanovi přinesl sklenici. Voltan si ji beze slova vzal. Naladémus ho představil hostům a Horác viděl, jak se na sebe upřeně podívali s Fiallachem. „Aha, no ovšem," řekl Voltan, „tys bojoval na Cogdenském poli. Slyšel jsem o tobě. Nejsi ty ten generál, který připravil o hlavu zajaté kamenické důstojníky a narazil je na oštěpy na cenijské hranici?"

„Právě ten," přitakal Fiallach. „Rozumná strategie," prohodil Jasaray. „Strach je ve válce mocná zbraň. Tím, že jsi umístil hlavy na hranici, jsi nepříteli poslal jasnou a stručnou zprávu a zároveň jsi v něm vzbudil strach. Teď se trochu občerstvíme, než začne hlavní část představení."

• • •

Když mu Telors prohmatával poraněné žebro, Rheg zabručel. Ze čtyři palce dlouhé rány na levém boku mu stále crčela krev.

„To žebro máš zlomený," sdělil mu Telors. „Měl jsi štěstí, Rhegu."

„No jistě, jsem štěstím bez sebe," zabručel Rheg a trhl sebou, když mu Telors krev otřel.

„Zatraceně neopatrný," vyštěkl prudce Zuřivec. „Strávil jsem spoustu času tím, že jsem Dexe sledoval, a řekl jsem ti, jak rychlý má protiútok. Copak jsi nečetl ty poznámky, co jsem ti včera večer dal?"

„Ale ano, četl jsem je," zalhal Rheg. „A neprohrál jsem, ne? Dex je přece mrtvý."

„Ano, je mrtvý," souhlasil Zuřivec, „ale lepší muž by ti byl přeťal žebra nebo tě rozpáral. Třeba někdo jako Brakus."

Náhle se Rheg zazubil. „Ty nejsi nikdy spokojený, viď? Po posledním souboji jsi mi tvrdil, že podle toho, jak jsem bojoval, kdybych se střetl s Dexem, tak by mi usekl hlavu. A předtím to byl ten strašný Kespus. A teď jsou oba mrtví,"

„My tu usilujeme o dokonalost, chlapče," připomněl mu Zuřivec.

„Ty nikdy nikdo nedosáhne," odvětil Telors. „A ty to víš, Vanni."

Zuřivec si povzdechl. „Kdyby byla dosažitelná, nestálo by za to o ni usilovat. Podstatné je dostat se, co nejblíž to jde." Podíval se na Rhega. „Skoro celý souboj jsi bojoval dobře. Dobrá práce nohou, skvělé soustředění. Ale hned na začátku tě nalákal na svou fintu. Zachránilo tě jen to, jak jsi rychlý, a i tak ti zlomil žebro. Maličko větší tlak, a to žebro ti mohlo probodnout plíci."

Telors otevřel koženou ranhojičskou brašnu, vyndal kulatou jehlu a tmavou nit. Chvíli se snažil nit natáhnout. Nakonec mu ji Rheg sebral, prostrčil nit ouškem a podal jehlu Telorsovi zpátky. „My oči už nejsou, co bejvaly," postěžoval si Telors.

„To proto, že stárneš," sdělil mu Zuřivec.

„Jsem o deset let mladší než ty," připomněl mu Telors.

Zuřivec se na něho usmál. „Tak to je pravda.“ Posadil se k Rhegovi. „Promiň mi to, chlapče. Vyděsil jsi mě. Chvíli jsem si myslel, že tě dostal.“

„Já si to myslel taky,“ přiznal Rheg. „A máš pravdu. Byl jsem neopatrný. Avšak ten šok, když jsem uviděl Bendegita Brana a Fiallacha vedle císaře, mě vyvedl z rovnováhy.“ Zaklel, jak mu Telors dotáhl první steh.

„Odvahu, vojáčku,“ napomenul jej Telors s úsměvem.

Zuřivec Rhega poplácal po rameni. „No, teď už je z tebe čtvrtý gladiátor a jsi skoro na vrcholu. Vážně sis vedl dobře, Rhegu.“

„Dost dobře?“

„Abys dostal Voltana? To bych neřekl. Zeptej se mě za tři měsíce. Jestli porazíš Braka, promluvíme si znovu.“

„Slíbil jsem ti dva roky. Svoje slovo jsem dodržel.“

„Jenom ještě tři měsíce,“ řekl Zuřivec. „Dej mi je a pak se můžeš rozhodnout.“

Telors dokončil šití a utrhl nit. Rheg dal ruku dolů. „Co ti dělá starosti, Zuřivče? Pověz upřímně.“

„Někdy je vhodná chvíle na to, být upřímný, chlapče, a ta teď nenastala. Ted' ze sebe běž smýt pot a písek. Pozvali nás na setkání s císařem a jeho hosty.“

„Nevím, jestli tam chci jít,“ namítl Rheg.

„V tomto případě nemáš na vybranou, příteli.“ Rheg vstal a vydal se do koupelny za Mečovou místností. Telors uklidil jehlu a nit a podíval se na Zuřivce. „Co se děje, Vanni?“

„Chlapec je dobrý. Velmi dobrý. Silný, rychlý, odvážný. Ale na Voltana připravený není.“

„Proč mu to prostě neřekneš.“

„Nemá to smysl, příteli. Dřív nebo později s ním stejně bude bojovat. Nechci ho připravit o sebedůvěru.“

„Možná se mýlíš, Vanni.“

„Doufejme.“

„Jsem taky pozvaný k císaři?“

Zuřivec se zasmál, „Proč by si chtěl povídat s ošklivým holomkem, jako jsi ty?“

Telors se zasmál a začal čistit Rhegův meč a přilbu, než je zabalí spolu s chrániči zápěstí a holení. Rheg se po chvíli vrátil. Plavé vlasy měl učesané a svázané do culíku a na sobě měl světle modrou tuniku, šedé kamaše a jezdecké holínky z nejjemnější kůže. U pasu měl stříbrem obitý pás a na něm pověšený lovecký tesák s rukojetí z vyřezávané rohoviny.

„Ten nůž tu budeš muset nechat,“ upozornil jej Zuřivec. „K císaři nesmí nikdo se zbraní.“

Rheg vyndal tesák z pochvy a předal jej Telorsovi. Pak oba muži opustili místnost, vyšli na druhé poschodí a vynořili se na tribuně. Poslední diváci odcházeli. Rheg se Zuřivcem se vydali k Císařské lóži. Několik lidí Rhega poznalo a zavolalo na něj. On jim odpovídal kývnutím a úsměvem.

U dveří do lóže se setkali s gardistou ve stříbrné zbroji, jenž je prohledal kvůli zbraním, než je vpustil dovnitř. Druhý gardista je odvedl dlouhou chodbou a přes jídelnu do veliké soukromé komnaty. Mozaikovou podlahu zde zdobily drahé koberce a kolem stěn byly rozestavené překrásně vyřezávané pohovky. Císař se usadil na pohovku pod vysokým obloukovým oknem z barevného skla. Bendegit Bran a Fiallach seděli vedle něj. Na pohovce naproti seděl obrovský muž v karmínové říze. Bílé vlasy mu rámovaly velkou hlavu jako lví hříva. A za ním stál Voltan.

Rheg se napjal a mimoděk sáhl po prázdné pochvě na nůž. Zuřivec ho zastavil. „Pokloň se císaři!“ zašeptal. Rhegovi se třásly ruce, ale ovládl se, udělal dva kroky a hluboce se uklonil Jasarayovi.

„Napadlo mě, že by ses rád setkal s krajany, když už navštívili Kámen,“ řekl Jasaray.

„To bylo... velmi pozorné, Veličenstvo,“ opáčil Rheg.

„Rád tě vidím, mládenče,“ pozdravil Bran, vstal a podal Rhegovi ruku. Ten mu jí potřásl. Fiallach zůstal sedět s rukama zkříženýma na prsou. Jasaray povstal.

„Dovol, představím ti svého přítele Naladéma.“ Uchopil Rhega za ruku a vedl ho na druhou stranu místnosti. Rheg se kamenickému stařešinovi poklonil.

„Zajímavý souboj, mladý muži,“ řekl Naladémus. „Rozhodně je na tebe radost pohledět.“

„A tohle je lord Voltan,“ představoval dál Jasaray. „On vede rytíře z Kamene.“

„Už jsme se setkali,“ pronesl Rheg studeně.

„Vážně?“ podivil se Voltan. „Nevzpomínám si,“

„Mluvili jsme spolu jenom krátce,“ upřesnil Rheg hlasem chvějícím se potlačovanými emocemi. „Měl jsi v té chvíli meč zabodnuty do srdce jedné dívky.“

Voltan si ho prohlédl lépe. „To se podívejme,“ řekl. „Ten Kelt z Accie. Neříkal jsem, že v tobě něco je?“ Široce se usmál. „A teď je z tebe nový čtvrtý gladiátor. Vždycky jsem uměl bojovníka dobře posoudit. Rád tě opět vidím.“

„Nemáš tušení, jak moc jsem se na setkání s tebou těšil,“ procedil Rheg mezi zuby.

„Jak uspokojivé, když si tě lidi tolik považují,“ odpověděl Voltan.

Rheg se napjal, ale právě když se na něho chtěl vrhnout, Zuřivec mu sevřel rameno. „Všechno má svůj čas a místo, chlapče. Tohle není vhodný čas a už vůbec ne místo.“ „Neměl jsem tušení, že vás dva něco spojuje,“ řekl Jasaray. „Zajímavé. Nicméně se však obávám, že zanedbáváme ostatní hosty. Pojď, Rhegu, připoj se ke svým přátelům.“

Jasaray ho odvedl zpátky ke dvěma rigantským válečníkům, pak se otočil a vrátil se, aby si promluvil se Zuřivcem.

„Co to mělo znamenat?“ zeptal se Bendegit Bran tiše.

„Je to můj nepřítel,“ odvětil Rheg. „Osobní záležitost.“

„V tom, jak si udělat nepřátele, jsi byl vždy dobrý, Rhegu,“ ozval se Fiallach.

Rheg se podíval do jeho nepřátelských očí a najednou se usmál. Napětí z něj opadlo. „Bývaly doby, kdybych byl velice rád zabil tebe. Ani na chvilku bych toho nelitoval. Teď jsem starší a trochu moudřejší.“ Zhluboka se nadechl,

aby se uklidnil, a opět se obrátil k Branovi. „Co tu děláte?“

„Císař vyzval Connavara, aby poslal vyslance k rozhovorům. Král souhlasil. Jsme tu už deset dní, ale žádné rozhovory se zatím nekonaly. Ale co ty, Rhegu? Jak se ti tu líbí?“

Rheg pokrčil rameny. „Je ze mě boháč, ale chybí mi hory. Až dokončím to, do čeho jsem se pustil, vrátím se domů.“

„Nebudeš tam vítaný,“ upozornil jej Fiallach.

„To jsem nebyl nikdy,“ odtušil Rheg.

• • •

Rheg skoro celou cestu domů mlčel. Rozvalil se na koženém sedadle otevřeného kočáru a rozhlížel se po ulicích. Zuřivec vedle něho byl také zamlklý, ztracený ve vlastních myšlenkách.

Když kočár vyjel na hlavní třídu a pak zamířil na kopec a k vile s osmnácti pokoji, vypukl kousek před nimi menší rozruch. Lucerny byly zapálené a v jejich světle Rheg viděl, jak ozbrojení rytíři vyvlékají ze dveří několik mužů a jednu ženu. Někdo z davu vykřikl: „Upalte zrádce!“ ale většina lidí mlčela a dívala se, jak zajatce odvádějí. „Nepodaří se jim to,“ řekl Zuřivec, když se kočár znovu rozjel.

„Komu?“

„Rytířům. Naladémovi. Náboženství je velice zvláštní. Pronásledováním vzkvétá. Po třech letech upalování, věšení a mučení je tu nejspíš víc vyznavačů Stromového kultu, než jich bylo na začátku.“

„To mi nedává smysl,“ přiznal Rheg.

„Mně taky ne. Ale je to tak. Mizející náboženství jsou ta, která vládcové přijímají, ne ta, která zatracují.“

„Proč tomu tak je?“ vyptával se Rheg. „Zvěst je určitě stejná, ale v prvním případě je bez rizika.“

„Možná to je část odpovědi. Toho, co přichází bez nebezpečí, si příliš neceníme. Avšak důležitější je, že jakmile společnost nějaké náboženství přijme a vstřebá, vládcové začnou zvěst nepatrně měnit. Totéž se nakonec stane tady.“

„A lidi to přijmou?“

„Ovšem. Stromový kult nevěří v braní životů. Říká, že zabíjení je špatné. Za pár roků nějaký vládou zvolený hodnostář kultu prohlásí, že ne zabíjení je špatné, ale vražda. Bude citovat případ muže bránícího svou rodinu před útokem nebo dceru před znásilněním. Řekne: ‚Pramen určitě nečeká, že muž bude jen nečinně přihlížet,“ Většina otců rodiny s tím bude souhlasit. Pak se začne mluvit o Kameni jako o ‚velké rodině' a státy kolem nás budou .nepřátelské, barbarské a zlé'. To útok na ně ospravedlní na základě záchrany rodiny Kamene'.“ Zuřivec se zasmál, i když to neznělo nijak moc vesele. „Je to jako ředěné víno, Rhegu. Ve správném množství chutná a je dobré pro zažívání a na srdce. Ale když budeš dál přilívat vodu, zůstane ti jenom vzpomínka na víno.“

„Jsi pěkný cynik - když jsi střízlivý,“ podotkl Rheg.

„Kéž bych nebyl. Většina toho, co jsem slyšel o Stromovém kultu, o tom, jak se jeden o druhého starají, a o tom, jak se odmítají nechat zatáhnout do kruhu nenávisti, se mi líbí. Věděl jsi, že noc před popravami se společně modlí, aby odpustili těm, co je udali?“

Rheg se zakřenil, „To mi nedává smysl. Někdo tě nenávidí a chce tě zabit, a ty musíš buď utýct, nebo ho zabít. Třetí cesta neexistuje.“

„Mohl by ses s ním spřátelit,“ podotkl Zuřivec. „Pak už to nebude tvůj nepřítel.“

„Teď si ale určitě děláš legraci, viď?“ ujišťoval se Rheg. „Myslíš, že bych se snad po tom, co udělal, mohl s Voltanem spřátelit?“

„Ne z pozice nenávisti,“ řekl mu Zuřivec. „Nejdřív bys mu musel odpustit.“

„Ty bys mu odpustil?“

Zuřivec se k němu otočil, „To už jsem udělal, chlapče. Je to Cařin otec a kvůli němu se zabilo dítě, jež jsem miloval.“ Poplácal Rhega po rameni. „Okolnosti jsou jiné, já vím. Palii sice nezabil vlastní rukou, ale výsledek je stejný. Ztratil jsem někoho, koho jsem miloval. Stejně tak ty.“

„Já mu odpustím,“ procedil Rheg mezi zuby hlasem třesoucím se hněvem, „v ten moment, kdy mi bude ležet u nohou.“

Zuřivec už nic neříkal a kočár pomalu mířil do kopce. Sluha otevřel mřížovou bránu před vilou a kočí zavezl kočár na štěrkem vysypaný chodník a zastavil před hlavními dveřmi. Zuřivec mu zaplatil a oba muži pak vešli do domu.

Vstříc jim vyšla Cara. „Proč nejsi ve škole?“ zeptal sejí Zuřivec, pak ji objal a políbil na tvář.

„Jsou pololetní prázdniny, dědečku. Copak nejsi rád, že mě vidíš?“

„Vždy,“ ujistil ji Zuřivec. Dívka se otočila k Rhegovi.

„A co ty, divochu?“ zeptala se ho.

Rheg se na ni s úsměvem zadíval. Měla po kotníky dlouhou suknici z modrého hedvábí, v pase staženou širokým opaskem ze šedé kůže prošité zlatým drátkem. Plavé vlasy měla stažené, jen po skráních jí spadaly dvě lokýnky. „Vypadáš skvěle, princezno,“ pravil Rheg a uklonil se jí.

„Mně tak už nikdo neříká. To je jméno pro malou holku,“ vyplísnila jej. „Nebo si myslíš, že jsem malá holka?“

„Ani zdaleka ne,“ řekl Rheg a odtrhl zrak od jejích plných ňader a oblých boků. „Vítej doma, Caro.“

„Pojď se se mnou projít po zahradě,“ vybídla ho, došla k němu a zavěsila se do něj.

„Kdysi jsi chodívala se mnou,“ zabručel Zuřivec. Cara se na něj usmála.

„Zbožňuju tě, dědečku, ale chtěla bych si s Rhegem o něčem promluvit.“

Na železných tyčích podél chodníku svítily lucerny a oba mladí pomalu zamířili ke kulaté kašně za domem. „Tak co je nového?“ vyzvídal Rheg.

Cara se ohlédla. „Něco ti ukážu,“ řekla a zastavila se vedle keře žlutých růží v plném květu. „Ale nejdřív mi musíš slíbit, že to nikomu neřekneš.“

„Slibuju.“

Cara si klekla k růžím a prohlížela květy. „Tahle,“ řekla konečně a ukázala na vadnoucí růži s ohnutou stopkou a

opadávajícími okvětními plátky. „Podívej.“

Rheg si k ní přiklekl. Cara uchopila květ do dlaní a zavřela oči. Rheg na ni chvíli hleděl. Stopka se zpevnila, květ se zvedl. Povadlé lístky se narovnaly, jako by do nich proudil nový život. Když Cara ruce odtáhla, růže byla opět krásná a nádherně voněla.

„Chytrej trik,“ podotkl Rheg. „Jak to děláš?“

Cara se rozhlédla, aby se ujistila, že jsou sami. „Šla jsem navštívit Dámu se závojem. Ona mi položila ruku na čelo a řekla mi, že mám neprojevené nadání a že ho ve mně probudí. Mohla bych léčit,“ vysvětlovala.

Rheg cítil, jak se mu stahuje žaludek. „To jsi neměla dělat,“ řekl. „Copak nevíš, jak je to nebezpečné?“

„Ovšemže to vím,“ odsekla. „Šla jsem se třemi kamarádkami a byla jsem moc nervózní. Ale slyšela jsem ji mluvit, Rhegu. Dívala jsem se, jak dotekem léčí lidi. Bylo to úžasné. Pak procházela mezi námi. Má černý závoj, takže jí nevidíš do obličeje, ale viděla jsem její ruce. Myslím, že není o moc starší než já!“

„Už to nesmíš nikdy udělat, Caro.“

Vstala a oprášila si suknici. „Nečekala jsem, že budeš takový zbabělec,“ ohrnula nosík.

Rheg se rovněž zvedl, „Já myslím na Zuřivce a na to, co by mu udělalo, kdyby tě chytili, odvlekli do arény a upálili u kůlu.“

„Budu opatrná,“ slibovala. „Ale nemůžu zapomenout na to, co jsem viděla, slyšela a cítila. Když tu stojím, cítím život v zahradě, každou rostlinu, každý strom, každou květinu a keř. Jsem jejich součástí. Ty taky.“

Ve světle lucerny se jí zahleděl do tváře a náhle tam uviděl Voltana, stejné chrpové oči a stejné rysy. Prudce couvl.

„Co se stalo?“ chtěla vědět.

„Nic. Měli bychom se vrátit.“

„Ach, Rhegu, zklamal jsi mě,“ řekla mu. „Hrozně jsem ti to chtěla povědět. Myslela jsem, že jako Kelt bys mohl pochopit, co cítím. Myslela jsem, že se o to budu s tebou moct dělit. Myslela jsem...“ Zatvářila se smutně a odvrátila se.

„Co sis myslela?“ zeptal se.

„Myslela jsem, že by ses například na ni šel podívat se mnou.“

„Ach, Caro! Dneska jsem zabil člověka. Abych pobavil davy, vrazil jsem mu meč do srdce. Myslíš, že tahle Dáma se závojem bude chtít vidět gladiátora?“

„Kdybys ji uslyšel, třeba bys přestal být gladiátorem.“

„Tak to ji nechci slyšet mluvit,“ prohlásil.

„Odejdi pryč a nech mě být,“ vyhrkla, otočila se na patě a odešla.

Rheg se posadil na lavičku v zahradě. Stehy na boku pálily a žebro ho hrozně bolelo. Ale to nebylo nic proti strachu, který cítil. Cara byla vždycky rozmazlená a umíněná, a teď se vydala na cestu, která ji nejspíš dovede ke smrti. Jako Liu.

Zahradou zavál studený vítr, jemná připomínka, že zima už je na cestě. Rheg si povzdechl a vzpomínal, jak naposledy seděl s Liou v Barově domě a jak hrozné události následovaly. Teď se to stane znovu. Chtěl věřit, že tentokrát nebude bezmocný a zabrání tomu, ale věděl, že to tak není. Kdyby pro Caru přišli rytíři, on ani Zuřivec by toho moc nenadělali, mohli by jen bojovat a zemřít. A právě to by taky udělali.

Cítil hořkost. Zřejmě se vždy všechno spiklo, aby mu přineslo bolest: to, jak ho Connavar neustále odmítal, Arianina smutná a předčasná smrt, vražda Lie, Banouinovo zběhnutí. Jediný rozdíl teď byl v tom, že se mu předem dostalo varování, co má přijít.

Chvíli seděl v zahradě, potom uslyšel přicházet Zuřivce. „Vy dva jste se pohádali?“ zeptal se starší muž a přisedl si k němu na lavičku.

„Ne tak úplně. Měli jsme rozdílný názory na věc.“

„Ona se přes to přenese,“ prohlásil Zuřivec. „Je překrásná noc.“

Rheg se podíval na hvězdy. „Ano, to je. Pověz, stýská se ti po Goriase?“

„Občas,“ přiznal Zuřivec. „Ale Kámen je pro Caru dobrý. Čekám, že se brzy ozvou nápadníci. Za tři dny jí bude šestnáct.“

„Bude potřebovat silnýho chlapa,“ podotkl Rheg, „jinak ho sežere zaživa.“

Zuřivec se zasmál. „Vychoval jsem ji, aby byla nezávislá a myslela sama za sebe. Zřejmě jsem to dělal moc dobře. Proč mluvíš o Goriase?“

„Jen tak. Prostě mě to napadlo.“

„Aha,“ řekl Zuřivec tiše. „Myslel jsem, že ses možná doslechl o Persidovi.“

„Co je s ním?“ „Přede dvěma měsíci je s Norwinem zatkli. Přivedli je do Kamene na popravu.“

Rheg zaklel. „Mám ho celkem rád,“ prohlásil. „Je to dobrej chlap.“

„Věděl jsi, že Cirk Orisés měl konečně úspěch? Zorganizoval gathské hry se závody v běhu a v jízdě a zápasy. Naplnil stadion. Když jsem o něm naposledy slyšel, zase byl bohatý.“ Potřásl hlavou. „Co ho to jen popadlo, že se přidal ke kultu? Nebyl hloupý. Musel znát nebezpečí.“

• • •

„Důležité je, udělat to rychle,“ řekl Voltan a mluvil potichu, třebaže byla okna zavřená a přes ně zatažené těžké sametové závěsy. „Válku na východě jsme vyhráli. Do měsíce se do Kamene vrátí nejméně deset pluků Panterů.“

Naladémus sedel u stolu s hlavou opřenou o opěrku na křesle a ruce měl zkřížené na břiše. Se zavřenýma očima pozorně poslouchal Voltanovo hlášení. „Jak jen mohlo dojít k takové pohromě?“ zeptal se.

„Kvůli pitomosti,“ zasyčel Voltan. „Místo aby Dalios za naše peníze najímal žoldnéře nebo nakoupil zbraně, zaplatil obrovské věno nepřátelskému králi, aby mu dal jeho dceru. Další jmění potom utratil za obrovskou svatební hostinu v hlavním městě. Pozval všechny šlechtice. Bohové, jak je to odporné! Ten kretén si tam přizval všechny své generály. Barus se o té hostině doslechl a vzal tři pluky Panterů na rychlý nájezd. Vyrabovali město, zajali Dalia a pak přivedli

hlavní vojsko a rozdrtili všechen odpor.“

„Zajali Dalia?“ vyštěkl Naladémus a vymrštil se z křesla.

„Neboj se, příteli,“ uklidňoval ho Voltan. „Nechal jsem ho otrávit. Nikdo neví, že jsme do toho zapletení.“

„Někdo to vždycky ví,“ prskal Naladémus. „A máš pravdu. Musíme to udělat rychle. Jakmile se Panteři vrátí do Kamene, Jasaray bude zase neporazitelný.“ „To nechej na mně, příteli,“ pravil Voltan. „Jasaray bude do týdne mrtvý.“

„Náhodná smrt,“ upozorňoval Naladémus. „Jinak dojde k další občanské válce.“

• • •

Fiallach šel za Jasarayem a Bendegitem Branem složitým bludištěm a byl stále podrážděnější. Bran přívětivě klábosil s císařem a zřejmě mu bylo úplně jedno, že každá chodba a zatáčka vypadá úplně stejně jako ta předchozí. Osm stop vysoké stěny zeleně jako by se na Fiallacha tlačily. Už se silně potil. Sepjal ruce za zády, následoval oba muže a snažil se potlačit příval paniky.

Konečně se ocitli ve středu bludiště, kde kolem velkého mramorového jezírka stálo několik lavic a stolů. Fiallach se zhluboka nadechl. Odsud aspoň viděl zdi paláce s balkony a okny.

Jasaray se posadil a vyzval oba Kelty, aby se k němu připojili. „Nechal jsem bludiště postavit po jednom tažení na západ,“ vysvětloval, „Je podle vzoru, který jsem našel v dobytém městě,“ „Jaký to má smysl?“ optal se Fiallach.

„Pro mě představuje život,“ odpověděl Jasaray. „Procházíme jím a stále si říkáme, kam asi jdeme, a jen málokdy jsme schopni se vrátit a napravit chyby z minulosti. Zajdu sem skoro každou noc a toulám se bludištěm. Pomáhá mi to přemýšlet.“

„Já bych tudy zas nejradši prošel se sekerou,“ zamručel Fiallach.

„Na některé lidi tak účinkuje,“ souhlasil Jasaray.

Najednou se opodál ozval děsivý řev. Fiallach se otočil a hrábl rukou po nyní prázdném opasku.

„Jen klid,“ pravil Jasaray. „Právě krmí má zvířata. Žádné nebezpečí nehrozí. Ukážu vám je později.“ Nad střechu paláce vyšlo slunce a jeho paprsky dopadly přímo na sedící muže. „Mrzí mě, že jsem vás nechal čekat tak dlouho,“ pokračoval císař, „mou pozornost si však vyžadovalo mnoho naléhavých záležitostí.“ Namočil ruku do jezírka a našplíchal si vodu na obličej. „Doufám,“ dodal, „že se s Riganty můžeme dohodnout.“

„Dohodnout o čem?“ zeptal se Bran.

„Na spojenectví přátel,“ odpověděl Jasaray. „Kámen už bojuje ve válkách třicet let, některé byly s cizími nepřáteli, jiné jsme vedli mezi sebou. Myslím, že nastal čas na období stability a klidu. Vojska, jak jistě dobře víte, jsou nákladná. Connavar v posledních dvou letech bojoval ve třech občanských válkách se vzbouřenci z kmene Norviu a Pannonů. A proč? Protože potřebuje, aby mu lidé platili daně pro jeho stálá vojska. A s každým rokem, kdy je nepotřebuje, je obyvatelstvo nespokojenější. Tady v Kameni vidíme Connavarova vojska a říkáme si, jestli je třeba nepoužije proti nám, a tak také vypisujeme daně pro obyvatele, abychom měli z čeho platit vojáky. Pro obě ekonomiky je to obrovské plýtvání,“

„Co navrhuješ?“ zeptal se Bran.

„Navrhuji smlouvu mezi našimi státy, která nám oběma umožní snížit stav vojsk. Válka na východě nás stála hodně a teď začínáme mít potíže s některými severními sousedy, zvláště s varským králem Shardem. On už má rovněž stálé vojsko a došlo k několika střetům s našimi oddíly.“

„Shard je velice mocný nepřítel,“ souhlasil Bran. „První boj jsem zažil s Varsy před dvaceti lety. Shard vpadl na naše severní území a spojil se proti nám s Pannony.“

„A Connavar ho porazil,“ doplnil Jasaray. „Při tom tažení, tuším, padl tvůj otec.“

„Ano, zemřel tam,“ řekl Bran. „Po bitvě mu vypovědělo srdce.“

„Válka přináší spoustu tragédií,“ přitakal Jasaray. „Nenávidím válčení.“ „Tak proč jsi v tom tak dobrý?“ zeptal se Fiallach.

„Správná otázka - a neexistuje na ni odpověď. Byl jsem učenec a učitel. Převedli mě k vojsku, abych zorganizoval zásobování a pomohl s logistickými záležitostmi. Potom se ukázalo, že mám doposud netušené schopnosti v otázkách taktiky. Zjistil jsem, že lidé v životě tíhnou k tomu, v čem jsou dobří. Já jsem dobrý voják. To ale neznamená, že se mi vraždění a krveprolévání líbí. Nelíbí. Je to obrovské plýtvání. Nijak netoužím vést vojsko do zemí Rigantů. Hranice Kamenické říše jsou velké dost. Další expanze by byla nebezpečná. Tuhle zprávu chci, abyste vyřídili Connavarovi.“

„Dejme tomu, pro tuto chvíli, že s tím budeme souhlasit,“ řekl Bran. „Co nabízíš - čistě věcného - za tuto dohodu a co vyžaduješ?“

„Plný přístup pro naše kupce, neomezený průjezd pro naše obchodní lodě, naše osady v zemích Ceniů zůstanou, jak jsou, a možnost stavět další silnice a města a tak dál. Na oplátku nabízím dvacet tisíc ve zlatě na pomoc s náklady při snižování stavu vojska, při návratu vojáků k půdě či k řemeslu nebo obchodu.“

„A my ti máme věřit?“ vyštěkl Fiallach.

„Věřte svým očím,“ řekl Jasaray beze stopy hněvu v hlase. „Táhne mi už na sedmdesátku. Vy si vážně myslíte, že se chci vydat na další taženi, spát ve stanu, pochodovat v dešti a sněhu? Kdybych po něčem takovém prahl, copak bych právě teď nebyl na východě a nevedl vojska proti nepříteli? Lidé se ve stáří mění. Podívej se na sebe, Fiallachu. Toužíš pořád po bitevních polích a studených postelích?“

„Pořád dokážu bojovat stejně dobře jako vždycky.“

„Na to jsem se ale neptal.“

Fiallach si povzdechl. „Ne, to netoužím. Chci se dívat, jak mi vyrůstají vnoučata.“

„No právě. Je čas, abychom to udělali všichni. Connavar se připravuje na invazi, ke které nedojde. Cogdenské pole bylo jeho velkým vítězstvím - to mu nijak neupírám. Vlastně cítím jistou pýchu, že jsem ho k válčení vycvičil. Ale Cogden byl před dvaceti lety. Zařídím, aby mí úředníci připravili předběžné dohody, které vezmete Connavarovi. Budu

čekat na odpověď.“ Jasaray vstal. „Pojďte, ukážu vám své miláčky.“

Když se znovu vnořili do bludiště, Fiallachovi pokleslo srdce, jenže tentokrát jím Jasaray prošel rychle a ven vyšli východní brankou. Uviděli spoustu velkých klecí se zvířaty svezenými z celé říše. Byl tu velký černý medvěd, dva lvi, tři štíhlí panteři a o kus dál další lev, ale tenhle měl velmi zvláštní značky. Žlutohnědé tělo měl pokryté tmavými pruhy. Fiallach nechápal, proč by měl někdo lva takhle namalovat, a řekl to Jasarayovi.

„To není barva,“ opáčil císař. „Je to tygr a takhle vypadá od přírody. Je větší a rychlejší než lev a je vyhlášený svou silou. Jednou ranou tlapou rozdrtí lebku i volovi. Jedním kousnutím ukousne člověku nohu.“

„Proč je tu máš?“ vyzvídal Bran.

„Jakmile válka na východě skončí naším vítězstvím, věnuji je některému cirku a lidé se budou dívat na to, jak je lovci uloví a zabijí.“

„Jak daleko tohle zvíře cestovalo?“ zeptal se Bran.

„Přes dva tisíce mil. Dalo to spoustu práce, udržet ho naživu.“

„To si umím představit,“ pravil Bran. „Cena za to, dostat ho sem, musela být obrovská.“

„To taky byla.“

„A jenom proto, aby se lidé mohli podívat, jak ho zabijí? Tak tohle je plýtvání, Veličenstvo.“

„Možná,“ připustil Jasaray. Potom se usmál. „Ale jen nemoudrý vladař by neutratil nějaké peníze, aby své poddané udržel spokojené. Spokojení lidé se málokdy snaží svrhnout své císaře,“

• • •

Lítost, říkal Voltan často, je jenom pro slabochy. Byl přesvědčený, že je to nepopiratelná pravda. Silní mají úspěch, slabí neuspějí a navíc ze svého neúspěchu viní ostatní. Měli smůlu nebo se stali obětí zlovůle těch, kteří jim záviděli jejich schopnosti. Slaboši, všichni do jednoho! Ale i přes toto železné přesvědčení se Voltan nikdy nedokázal osvobodit od jediné velké lítosti svého života.

Oblečený v prosté tóze, s kápí a v sandálech, mířil odpoledními stíny do katakomb a tunelů ve skále, táhnoucích se pod Agrou, Čtvrtým pahorkem. U vstupu stál jakýsi mladík a díval se, jak přichází blíž.

„Dobrý večer, příteli,“ pozdravil mladík.

„I tobě,“ odpověděl Voltan, sepjal ruce a udělal znamení stromu.

„Vstup a budiž ti požehnáno,“ pravil hlídač.

Voltan vešel do temného tunelu. Před sebou viděl louče zasazené do hrubých kruhů ve stěnách, kde se tunel rozšiřoval do vysokého klenutého dómu. Byl tu chládek a Voltan prošel kolem několika krápníků trčících ze země a připojil se k lidem trpělivě čekajícím ve světle loučí.

Agenti Chrámu odhalili skrýš Dámy se závojem a zítra ji zatknou. Všechno začínalo vycházet. Chátrajícího císaře do týdne nahradí Naladémus, Stromový kult bude zcela vyřízený a Voltan se ujme velení vojska. V sedmatřiceti na něj čekal jeho osud, nejvyšší cenu měl těsně na dosah.

Kupodivu ani necítil žádné vzrušení, neměl pocit naplnění ani uspokojení. Nesmírně ho to rozčilovalo, ale tak tomu bylo vždy. Spokojenost a štěstí byly vždycky o kousek dál. Budu šťastný, až se stanu prvním gladiátorem, myslíval si. V den, kdy toho dosáhl, cítil úspěch a hlubokou radost. Do hodiny to pominulo.

Voltan prošel mezi lidmi a posadil se na skálu. Znovu ho napadlo, proč sem vlastně chodil. Co čekáš, že zde najdeš? tázal se sám sebe. Skupinku hlupáků prahnoucích po smrti, poslouchající hlupačku, která bude zanedlouho upálena. Mlčky seděl mezi téměř mrtvými lidmi a přemýšlel o tom, jak zařídil vraždu Jasaraye. Žádný plán sice nebyl bezchybný, avšak Voltan, spokojený, že vzal v úvahu všechna možná rizika, se uvolnil. Všiml si, že se přítomní začínají vrtět, a tak vstal.

Na druhém konci jeskyně se objevila mladá žena ve světle modrém šatu s černým závojem, v doprovodu tří bělovlasých mužů. Lidé zvedali ruce nad hlavu a Voltan je napodobil.

„Kéž vás vede Pramen, požehná vám a přijme vás,“ zpívali lidé.

Žena také zvedla ruce, sepjala dlaně a pak ruce rozpřáhla, jako by objímala posluchače. „Co vidíme ve světě kolem nás?“ tázala se. „Co vidíme ve stromech a potocích, v horách a dolinách? Co cítíme, když vzhlédneme ke hvězdám a měsíci? Co zakoušíme, když se naší kůže dotkne teplé slunce?“

„Radost!“ odpovídali lidé sborem.

„A co když nás obejme přítel, dítě se usměje, někdo se k nám zachová nečekaně laskavě?“

„Radost!“

„A z jaké hluboké studny tato radost pochází, přátelé?“

„Z Pramene!“ volali.

„Z Pramene všech věcí,“ pravila, pak se na chvíli odmlčela a stála s hlavou skloněnou. Dav se usadil na zem či na vyčnívající kusy skály nebo ulomené krápníky.

„V našem světě je tolik zla,“ pokračovala žena. „Vládnou mu lidé, jejichž ducha spálil oheň jejich hrabivosti a chtíče. Měli bychom je politovat, poněvadž jsou nyní prázdní a po své smrti budou bloudit prázdnotou - ztracení a vyděšení - a nikdy nespatří jasnou záři světla, nikdy nepoznají radosti nalezeného ráje. Jejich zdejší krátký život zhasne ve chvíli, kdy je přivítá věčnost naplněná lítostí. Považují se za velikány. Myslí si, že jejich život je plný slávy a bohatství. Tak tomu ovšem není. Skutečností je, že jsou - stejně jako my všichni - semínky v měkké prsti. Nevidíme slunce ani nesmírnou krásu nebes. Ležíme v zemi a toužíme po něčem, co nevidíme. Zlí lidé věří, že hlína je celá jejich, a proto se jí chápou, přitahují ji kolem sebe jako pokrývku. Víra ve slunce, které nevidí, je podle nich hloupá, a tak čekají pod zemí, dokud neshnijí. Ti z nás, kteří věří, touží růst. A my rosteme, přátelé. Zapouštíme kořínky lásky a něhy a pronikneme hlínou a nakonec spatříme slunce a oblohu. Zlí lidé ne. A tak, až vás povlečou z vašich domovů, litujte je. Až vás uvážou ke kůlu, odpusťte jim. Jejich život neznamená nic, jsou bezcenní a mrtví.“

Znovu se odmlčela a vydala se mezi lidi, kladla jim ruce na hlavy a šeptala požehnání. Voltan couvl za vysoký krápník, jenže ona pomalu mířila k němu. Měl v záhybech tógy ukrytou dýku a rychle se ohlédl do tunelu. Jestli ho odhalí, zabíjejí a uteče. Nechtěl, aby k tomu došlo. Naladémus by byl vzteky bez sebe, kdyby ji nezajali živou.

Většina lidí poklekla, a tak je Voltan napodobil a sklonil hlavu. Slyšel, jak se blíží, a ucítil její ruku na hlavě.

„Odpouštím ti," zašeptala a vrátila se zpátky.

„Brzy vás opustím," řekla. Ozvaly se hlasité protesty, ale ona je pohybem ruky umlčela. „Zatknou mě," pokračovala, „a odvedou, abych čelila jásajícím davům a plamenům u kůlu. Toto vím. Měla jsem vidění. Ale nebojte se o mne. Stane se to, protože dovolím, aby se to stalo. A určí-li Pramen, že nadešel čas, abych opustila své pozemské bytí, tedy to přivítám." Rozhostilo se přízračné ticho. Někteří posluchači se rozplakali.

„Je tu jeden muž..." začala. Voltan se napjal, vsunul ruku pod tógu a nahmátl dýku. „...muž, který nechápe tajemství života ani význam radosti. Pro tohoto muže mám poselství. Jdi odsud na Stanoský trh a postav se ke stánku se žlutou plachtou. Nebudeš ani muset čekat dlouho a zjistíš velikou pravdu. A nyní se, přátelé, musím rozloučit. Kéž vám Pramen požehná a ochrání vás." Obrátila se a pomalu odešla. Voltan se nehýbal. Lidé kolem něho procházeli ven a on se k nim připojil. Východů bylo několik a on brzy procházel úzkými uličkami pod kopcem směrem ke čtvrti Stanos. Cestou byl ostražitý. Určitě to byla past a její agenti byli připravení se na něj vrhnout ve chvíli, kdy k tomu stánku dorazí. Nebál se jich. Byl Voltan a dokonce jen s dýkou by dokázal zabít každého, kdo by ho napadl.

Na tržišti bylo jen málo lidí a většina stánkařů už balila své zboží. Před sebou zahlédl žlutou plachtu nad stánkem, kde se prodávaly šperky, hlavně z nefritu. Prohlédl si lidi okolo a zamířil ke stánku. Nikdo z mužů, již byli v dohledu, nebyl ozbrojený a většina se procházela s manželkami či milenkami. Zastavil se u stánku a zadíval se na vystavené kousky.

Ke stánku došla jakási mladá žena s plavými vlasy a světle modrýma očima a začala si prohlížet podnos s náušnicemi. Na dívce bylo něco, co v bývalém gladiátorovi uhodilo na souhlasnou strunu, takže ho napadlo, zda se s ní již někde nesetkal.

„Promiň," pravil. Dívka vzhlédla a on se v duchu vrátil o celá léta k té chvíli na nádvoří, kdy se loučil s jinou uslzenou mladou ženou.

„Ano?"

„Nesetkali jsme se někde?" vypravil ze sebe.

„Myslím, že ne, pane."

„Jmenuji se Voltan a... mám pocit, že bych tě měl znát."

„Já jsem Cara," představila se s úsměvem, „a věř mi, pane, na to bych se pamatovala."

„Odkud jsi, Caro?"

„Žiju u dědečka."

„Tak možná znám jeho," řekl. „Možná že jsem tě viděl, když jsi byla malá."

„To je možné," připustila Cara. „Dědeček je velice slavný. Býval prvním gladiátorem a teď cvičí zápasníky Cirku Occian." Voltan měl pocit, jako kdyby ho do srdce zasáhla dýka. „Tvůj dědeček je Zuřivec?"

„Ano. Ty ho znáš?"

„Už jsme se... setkali."

„Tak to bys nás měl přijít navštívit. Bydlíme teď ve velké vile. Ale moc hostů k nám nechodí."

„Možná přijdu," slíbil a nedokázal odtrhnout zrak od jejích modrých očí. Znovu se na něj usmála.

„A já už tě přece viděla, pane. Před hodinou." Zvedla ruce a udělala znamení stromu. Opět se usmála a odešla. Díval se za ní, jak odchází z tržiště.

Rychle se vrátil do Chrámu a poslal sluhu pro Zuřivcův spis. Ve slábnoucím světle ho pročetl, pak papíry odstrčil. Vstal, došel k oknu a díval se, jak za kopce zapadá slunce.

Když odešel z Kamene, aby se připojil k Devatenáctému panteru na východním tažení, bylo mu devatenáct let. Palie plakala a prosila ho, ať zůstane, ale on toužil jen po válčení a po slávě. Během tažení často vzpomínal na ni i na společně strávené chvíle. Nejenom na tělesný styk, ale i na chvíle, kdy se pod stromy drželi za ruce či seděli na lavičce pod růžovým loubím. Stále vzpomínal na vůni jejích vlasů.

Byl pryč asi rok a po návratu běžel do Zuřivcova domu a doufal, že Palie nemá jiného milence. Přivítal ho cizinec a sdělil mu, že Zuřivec již v Kameni nebydlí, že se po sebevraždě své dcery přestěhoval do vzdálené části říše. Voltan se vypotácel ven, zoufalý a ztracený.

Nyní stál v šeru a vzpomínal na dívku u stánku, na její zářivý úsměv a modré oči. Stahovalo se mu hrdlo a tížilo ho na prsou.

„Mám dceru," zašeptal.

Rozpomněl se na znamení, jež udělala, a poprvé v životě ho zachvátil strach.

Zítra dojde k největší čistce v historii města. Od agentů, špehů a informátorů získali skoro tisíc jmen. Seznamy již byly rozdány oddílům lovců a Voltan neměl tušení, zda je na nich i Cařino jméno. Ozvalo se zaklepání na dveře a dovnitř vklouzl muž.

„Vše je připraveno, pane," hlásil. „Takže dneska v noci zabijeme císaře?"

„Ano, dnes v noci," přitakal Voltan.

9

ZÍSKAT MOC, ŘÍKAL VŽDYCKY JASARAY, NEjde bez rizika. Když otevřel oči a ucítil bolest na spánku, právě tohle ho napadlo. Zvedl ruku a nahmatal si na hlavě bouli, z rozražené kůže mu tekla krev. Ležel vedle mramorové lavičky uprostřed bludiště. Snažil se posadit. Rozpomněl si na muže, který vystoupil ze stínu a udeřil ho. Měl bych být mrtvý, pomyslel si. Vstal a zaúpěl, jak ho opět zabolela hlava. Vrah si asi myslel, že mě zabil, usoudil Jasaray a posadil

se na lavičku. Nedávalo to smysl.

Když se posadil, všiml si, že má světlou tógu nasáklou krví. Bodli mě! Roztrhl látku a prohlédl si hruď a břicho. V měsíčním světle žádnou ránu neviděl a rozhodně necítil bolest, tedy kromě bušení v hlavě.

Mysli, člověče!

Uklidnil se. Už několik měsíců věděl, jakému nebezpečí čelí, když Naladémus a jeho rytíři získávali stále větší moc. Jenomže dokud měl vojska na východě, nemohl se starému příteli postavit a záležitost rozhodnout silou. Trpělivě čekal a přepouštěl Naladémovi stále větší moc, přičemž zároveň organizoval přesuny svých oddílů, takže dostal několik věrných pluků Panterů blíž k městu. První tábořil jen pět mil od Kamene, připravený na jeho rozkaz vyrazit. V této chvíli si přál, aby byl ten rozkaz vydal, ale rozhodl se riskovat ještě několik dní. Potom by mohlo do Kamene vpochodovat devítitisícové vojsko, zatknout Naladéma a Voltana a rytíře z Kamene rozpustit.

„To zdržení by mohlo být hodně drahé," pronesl nahlas.

Proč jsem naživu? A kde je vrah? Proč ho uhodil, ale nezabil? A odkud se vzala všechna ta krev?

Procházel se sám bludištěm. Útočník tam čekal vyzbrojený palicí. Ne nožem, ani mečem. Byl snad jenom hlupák? Nebo se vrátí a utluče ho k smrti?

Na kraji bludiště zařval tygr. Znamená to, že se vrah vrací? Jasaray vstal a zamířil do tmavších uliček bludiště. Teď bude mít vrah spoustu práce, aby ho našel.

Tygr zařval znovu. Tentokrát to znělo blíž. Musí to být trik bludiště, usoudil Jasaray, vysoké husté keře si se zvukem hrají. Ušel ještě kousek, ale po ráně do hlavy byl omámený a zesláblý, proto se posadil na malou dřevěnou lavičku, zasazenou do oblouku vysekaného v živém plotě.

Měl jsem přivést vojáky a zkusit Naladéma překvapit, říkal si. Hlupáku! Klíčem k úspěchu je vždycky načasování. Čekal jsi moc dlouho, spílal si zachmuřeně. Ale ještě nejsem mrtvý. Kdybych se dostal ke svým gardistům a poslal zprávu veliteli Panterů...

Znovu uslyšel tygří zavrčení. Tentokrát to rozhodně bylo blíž. Jasaray ztuhl, když z druhé strany keře uslyšel tiché kroky velkých tlap a těžký dech.

Náhle mu to došlo. Krev na tóze! Nebyla jeho. Látku namočili do krve, aby přilákala tygra.

Rychle zapomněl na bolest, strhl ze sebe šaty a odhodil je stranou. Pak se rozběhl uličkou a zahnul doleva a pak doprava.

Učenec doposud nikdy nezažil paniku, a i teď, v záchvatu hrozného strachu, oceňoval, jak geniální ten plán je. Císaře zabila šelma při procházce v bludišti. Naladémus, jako první ministr, přirozeně převezme moc a rychle do velení Panterů jmenuje své muže. Nehrozilo nebezpečí občanské války a nikdo za to nemohl, snad jen nějaký chudák ošetřovatel, který řádně nezamkl klec.

Ach, jak rozkošné.

Tygr někde za ním zase zařval. Následoval zvuk trhající se látky. Jasaray utíkal dál a mířil k východnímu východu. Když se přiblížil k oblouku, donutil se zpomalit. Lehl si na břicho a vykoukl zpoza keře. V oblouku byl dřevěný zátaras a za ním zahlédl stíny čekajících mužů. Vstal a vrátil se zpátky. Uzavřené budou všechny čtyři východy.

Jasaray se najednou usmál a potřásl hlavou. Tak takhle to skončí, pomyslel si. Muže, který stvořil Pantery, zabije tygr. „Je to skoro vtipné," zašeptal.

• • •

Rheg prudce otevřel oči a vymrštil se z pokrývek. Ložnice v západním křídle paláce byla zalitá měsíčním světlem a bylo tady naprosté ticho. Rheg se podíval na druhou postel vedle balkonu, kde ležel Zuřivec. Kolohnát spal na břiše spánkem spravedlivých, jedna ruka mu visela přes okraj, druhou měl obtočenou kolem polštáře.

Byl to dlouhý večer, zúčastnil se rozlučkové večeře s Jasarayem, Bendegitem Branem, Fiallachem a Zuřivcem. Hovořilo se hlavně o politice a smlouvách, a dokonce i když na chvíli tato pro něj nudná témata opustili, Rheg se cítil nepříjemně a přál si, aby mohl být někde jinde. Vlastně kdekoliv jinde. Protože se mluvilo o Connavarovi, o jeho životě, legendě a velikosti. Rheg musel spolknout svůj hněv. V jednu chvíli se na něj obrátil císař.

„Setkal ses s králem?" zeptal se jej.

„Krátce," zabručel Rheg. „Vyhrál jsem dostih. On předával cenu."

Jasaray se na něj pozorně podíval a pak obrátil pozornost zpět k Bendegitu Branovi. „Agenti mi hlásili, že král Shard znovu staví velkou flotilu," pravil. „Ví o tom Connavar?" „Téhle hrozby jsme si vědomi," ujistil ho Bran. „Shard Connavara nenávidí a slíbil, že mu usekne hlavu."

„Ale proč ho tolik nenávidí?" chtěl vědět Jasaray.

Bran se podíval na Fiallacha. „Ty jsi tam byl, příteli. Asi bys to měl vyprávět ty."

Obrovský světlovlasý válečník kývl, a Rheg si všiml, že se ho zmocnil smutek. „Oddíl varských nájezdníků - vedený Shardem - vyplenil mou osadu. Byl to nájezd kvůli výkupnému a chtěli chytit mladou ženu jménem Tae. Ta byla dcerou mocného lairda, a Shard věřil, že by za ni mohl dostat pěknou kupu zlata. Nejspíš měl pravdu. Většinu válečníků z osady odlákali před nájezdem pryč. Byli jsme v lesích asi patnáct mil daleko na lovu lva. Avšak Connavar byl blízko, nájezdníky vystopoval a Tae osvobodil."

„A tohle dokázal sám?" podivil se Jasaray.

„Ano, úplně sám," přitakal Fiallach. „Velice se stydím, že jsem tam nebyl."

„Jak se mu to podařilo?"

„Nájezdníci se rozdělili, aby tím zmátli pronásledovatele. Connavar zabil muže, kteří měli Tae, a potom ji odvedl hlouběji do lesů. Jeden z mužů, jež zabil, byl Shardův bratr. Shard ten den složil krvavou přísahu, že jeho smrt pomstí."

„Velcí muži mají vždy nepřátele," poznamenal Jasaray. „S lítostí jsem se doslechl o smrti Tae, která, jak si vzpomínám, byla také důsledkem krevní msty. Proč se Connavar znovu neoženil?"

Riganti se při této otázce zatvářili znepokojeně, nakonec odpověděl Bran. „Je sezdaný s keltskou věcí, Veličenstvo, a na osobní záležitosti nemá čas. Vlastně jako ty.“

„To je pravda,“ přitakal Jasaray a řeč se vrátila ke smlouvám a bližším vztahům mezi rasami a kulturami.

Když císař večer ukončil, Rheg už téměř ztratil chuť k životu. Se Zuřivcem se vrátili do svých pokojů. Starší muž si šel okamžitě lehnout. Rheg se napil vína, sedl si na balkon a pozoroval hvězdy. Pak šel také do postele. Noční můra byla divoká a děsivá.

Rhegovi ještě teď bušilo srdce, jenomže sen se již vytrácel, propadal se do zapomnění. Vzpomněl si, že se mu zdálo o Banouinovi. Jeho přítel se mu snažil něco sdělit. Rheg si nemohl vzpomenout, co to bylo. Něco o vidění! Vidění démonů, kteří šli po něm? Potom si vzpomněl na tu noc tenkrát v Barově domě v Accii, když ho probudil Banouinův výkřik. Běžel za svým přítelem. „Ty stěny jsou živé!“ křičel Banouin s tváří lesklou potem. „A je tam démon, jde po tobě, Rhegu. Vidím ho. Drápy a spáry. Přichází si pro tebe.“

Co ještě říkal? V tichu pokoje si Rheg znovu představil celou scénu. „Šel jsi... chodbami, ale stěny byly živé a kroutily se. Nesl jsi krátký meč a byl s tebou další, starší muž. A za vámi se plížil démon. Strašlivá šelma, neuvěřitelně silná a rychlá.“

Rheg vstal z postele a vyšel na balkon. Ochladilo se, od moře vál svěží vánek. Podíval se dolů do císařových soukromých zahrad a bludiště. Zahlédl pohyb. Byl to císař. Byl nahý a rychle kráčel jednou z uliček. Rheg se usmál. Byl to docela směšný pohled. Přesto, pomyslel si, když muž vládne říši tak mocné jako Kámen, může si dělat, co se mu zlíbí. Rheg zívl a rozhlédl se po zahradách. Pak zachytil další pohyb. Zamrkal. Byl tak rychlý, že skoro nevěřil vlastním očím.

Mýtinou uprostřed bludiště procházela pruhovaná šelma, vzápětí však zmizela z dohledu. Rheg se soustředil na to místo. V bludišti byly zapálené lucerny a jeho napadlo, zda snad to, co viděl, nebyl trik světla a stínu. Potom šelmu zahlédl znovu. Byla obrovská - a byla na lovu.

Rheg se rozběhl zpátky do pokoje a vzbudil Zuřivec. „Císař je v nebezpečí,“ vyhrkl.

„Cože?“

„V bludišti ho loví jedna šelma,“

Rheg se vrátil na balkon a prohlédl si těch patnáct stop dolů na trávu, než přelezl zábradlí. Pověsil se za ruce, dopadl na zem a udělal kotoul. Vyskočil ve chvíli, kdy vedle něho přistál Zuřivec. Starší muž zavrčel. Ani jeden neměl zbraň. V paláci směli chodit ozbrojení pouze královští gardisté.

Rozběhli se podél bludiště - a přímo do náruče čtyřem ozbrojeným mužům. Dva úkladní vrahové měli krátké meče, ostatní nože. První šermíř se vrhl na Rhega a snažil se ho bodnout do prsou. Rheg se mu vyhnul, popadl ho za zápěstí a čelem ho udeřil do obličeje, zápěstí podržel a prudce jím zakroutil. Muž vykřikl a meč pustil, Zuřivec zbraň zachytil, přiskočil a zabil druhého šermíře tím, že mu rozsekl krk. Na Rhega se vyřítil muž s nožem, ale mladík se shýbl a po muži skočil sám. Oba spadli na zem. Rheg soupeře zasáhl pravým hákem do brady. Poslední z vrahů se otočil a začal prchat. Zuřivec po něm hodil gladius, který mu probodl záda. Rheg svého protivníka praštil ještě dvakrát, pak vstal. Muž, jehož odzbrojil, utíkal do paláce.

Do vchodu do bludiště někdo umístil dřevěný zátaras. Zuřivec ho vytrhl.

„Buď opatrný,“ varoval ho Rheg. „To zvíře byl nějaký druh lva. A pěkně velký!“

Zuřivec vytrhl gladius ze zad mrtvého vraha a hodil ho Rhegovi. Pak se sehnul pro druhý meč a společně vstoupili do bludiště.

„Jak, ve jménu nebes, poznáme, kam jdeme?“ zeptal se Zuřivec. „Všechny uličky vypadají stejně.“

„Pojď za mnou,“ poradil mu Rheg.

„Teče ti krev, chlapče,“ podotkl Zuřivec. „Řízl tě?“

Rheg se podíval na světlou tuniku. Látkou prosakovala krev. „Ne. Přetrhaly se mi stehy. Nic to není.“

Rozběhl se a Zuřivec klusal za ním. Zahnul doleva, potom doprava a v duchu si představoval bludiště, jak ho viděl z balkonu. Vornino kouzlo mu sice nemohlo pomoci se čtením a psaním, ale vědma mu řekla, že příroda si vždycky najde způsob, jak to vynahradit. „Máš úžasnou paměť, Rhegu, výrazně lepší než většina lidí. Zjistíš, že je ti mnohem užitečnější než schopnost něco si přečíst.“

Při běhu ho pobolívalo v boku a látka se mu lepila k zanícené ráně. Náhle se opodál ozvalo zavrčení. Rheg uhnul dál od zvuku, který vycházel z druhé strany křoví. Tygr zařval a začal houští drásat obrovskými tlapami. Rheg se zastavil. Křoví bylo aspoň tři stopy hluboké, a třebaže byly haluze tenké, byly jich stovky. Tak velkému zvířeti chvilku potrvá, než se prodere skrz.

V jasném měsíčním světle Rheg šelmu ještě neviděl. Pak se objevila obrovská tlapa a tříštila dřevo. Když se větve rozhrnuly, spatřil - jen na okamžik - hlavu tygra a hleděl do zlatých, uhrančivých očí. Šelma se zvedla na zadní, zarazila se v zuřivém útoku na keř a opětovala mužův pohled. Jak tak hleděl do těch strašných očí a cítil tygrovu sílu, energii a hrozný hlad, čas pro něj zamrzl. Potom chvíle pominula. Tygr vztekle zařval a vrhl se proti křoví, které se prohnulo dovnitř.

„Čas odejít,“ navrhl Zuřivec.

Rheg kývl. „Za chvilku,“ opáčil a zavolal: „Jasarayi! To jsem já, Rheg. Jdi doprostřed! Tam se sejdeme.“

Oba muži se rozběhli dál. Za nimi se ozvalo praskání dřeva. Tygr se prorval skrz.

Ještě dvakrát zahnuli doleva, pak doprava a vynořili se uprostřed bludiště. Tam stál nahý Jasaray, nehýbal se a ruce měl sepjaté za zády. Vypadal úplně klidný. Rheg se k němu rozběhl. Jasaray se zhluboka nadechl a zavřel oči.

„Jsme tu, abychom ti pomohli, Veličenstvo,“ vysvětloval Zuřivec. „Ne abychom tě zabili.“

Jasaray otevřel oči a nepatrně se usmál. „To rád slyším,“ pronesl zcela beze strachu.

Tygr se objevil v uličce a cestou kýval mohutnou hlavou. Rheg se mu podíval do žlutých oči, pak se se Zuřivcem trochu rozestoupili. Tygr se na ně díval, pak popošel blíž. Náhle mrskl ocasem a zaútočil na Rhega. Rigant neuhnul.

Když tygr skočil, mladík poklekl a vrazil mu gladius do břicha. Tygr do něj narazil a srazil ho na zem. Rheg cítil jeho páchnoucí dech a tesáky měl pouhých pár palců od obličeje. Zvedl levou ruku a snažil se udržet tygří tlamu dál od sebe. Přiběhl Zuřivec, skočil šelmě na záda, jednou rukou ji popadl kolem krku a zvrátil ji hlavu dozadu. Pak tygra bodl do boku.

Šelma se vzepjala a otočila se proti Zuřivci. Rheg, nyní bez meče, vyskočil a rozhlížel se po nějaké zbrani. Jeho gladius uvízl hluboko v tygrově těle. Ten znovu mrskl ocasem a skočil po Zuřivci. Starý gladiátor zůstal stát. Rheg vyrazil a ramenem tygra zasáhl do boku. Zuřivec přiskočil a vrazil mu meč do krku. Tygr se otočil a ohnal se tlapou po Rhegovi, jenž sice odskočil, ale ne dost rychle. Drápy mu roztrhly rameno a do vzduchu vystříkla krev. Tygr byl neuvěřitelně rychlý. Ještě než Rheg dopadl, už byl u něj. Mladík se převalil na záda a praštil šelmu pěstí do hlavy. Bylo to jako zasáhnout kámen. Před obličejem se mu mihly tesáky. Znovu zvedl ruku, loktem se zapřel tygrovi o hrdlo a zadržoval útok. Zuřivec znovu bodl. Tygr se křečovitě zkroutil, kašlavě zařval a z tlamy mu vytryskla krev. Ale dál se sápal na Rhega. Ten se ho snažil zadržet. Natáhl pravou ruku a sevřel jílec gladiu, jenž tygrovi trčel z břicha. Vší silou čepel zarazil hlouběji.

Tygr se přestal vzpírat. Rheg se zase díval do jeho zlatých očí. Na okamžik se jejich duše dotkly. Pak velká hlava klesla. Zuřivec mladíka vytáhl zpod tygrova těla a ten si k němu klekl a položil mu ruku na bok. Ještě dýchal. Rhega se zmocnil smutek.

„Mrzí mě to, příteli," řekl a hladil hustou srst. „Urazil jsi dlouhou cestu, abys tu umřel."

Tygr škubl hlavou a chvíli se zdálo, že vstane. Pak se mu z očí vytratilo světlo.

Zuřivec si klekl k mladšímu muži a prohlédl mu šrámy na rameni. „Nejsou moc hluboké," řekl a zvedl Rhega na nohy. „Kolem bludiště jsou najatí vrahové," ozval se Jasaray. „Nevím, kolik jich je."

„O tři míň, než jich bylo," opáčil Zuřivec. „Teď tě dostaneme zpátky do paláce."

„Nejdříve si to musíme promyslet," zarazil ho Jasaray. „Vchod, kterým jste přišli, byl hlídaný, správně?"

„Ano, Veličenstvo," odpověděl Zuřivec. „Tři jsme zabili, ale jeden utekl."

„Jsou tu další dva vchody. Musíme předpokládat, že jsou také hlídané. Také musíme předpokládat, že když se tolik úkladných vrahů dostalo na mé soukromé pozemky, nahradili některé z mých gardistů." Jasaray se posadil na mramorovou lavičku a zadíval se na mrtvého tygra. „Je čas vykouřit termity," prohlásil nakonec. „Jenže nejdřív musíme zlikvidovat zrádce." Pohlédl na Rhega. „Můžeš bojovat?" zeptal se ho.

„Můžu."

„Tak si půjdeme pro ty ostatní vrahy."

Jasaray vedl oba bojovníky k prvnímu východu. Když se k němu přiblížili, viděli, že mezi keře je vklíněná tygří klec. Zuřivec přišel k mřížím a vyhlédl ven. Za klecí se nic nehýbalo ani neozývalo. S Rhegem ji vytlačili z bludiště. Ze stínu vyběhli tři muži. Zuřivec zabil dva, než by řekl švec. Rheg odrazil nůž třetího, podrazil mu nohy, a než dopadl, rozsekl mu gladiem hrdlo. Jasaray vyšel z bludiště. „Dobrá práce," podotkl.

Třetí vstup byl zahrazen dvěma převrácenými stoly. Tady žádní vrahové nečíhali. Trojice pomalu obcházela bludiště. Pozemek byl prázdný.

• • •

O hodinu později Rheg s Jasarayem vyšli po úzkém tajném schodišti k zamčeným dveřím. „Určitě do toho chceš jít?" šeptl Rheg. „Život bez rizika není život," opáčil Jasaray. Zvedl závoru a oba muži vyšli na chodbu asi třicet stop od císařových soukromých komnat. Přede dveřmi stáli tři gardisté. Když se císař objevil na dohled, chvíli jenom ohromeně zírali, poté se postavili do pozoru. Jasaray, nyní ve světle šedé tunice a sandálech, k nim došel. Rheg se držel u něj a meč měl v ruce.

„Byl to zajímavý večer," poznamenal Jasaray. „Ptal se po mně někdo?"

První gardista si nervózně olízl rty. „Mysleli jsme si, že spíš, Veličenstvo," vybreptl a zalétl pohledem ke zkrvavenému Rhegovi.

„Nespal jsem," odpověděl císař. „Snažil jsem se vyhnout pozornosti jednoho hladového tygra a skupině ozbrojených úkladných vrahů, kteří si volně pobíhali po mých pozemcích."

Dveře do komnat se otevřely a v nich se objevil Voltan. Měl na sobě černostříbrnou zbroj a nesl gladius. „Tebe je moc těžké zabít, Veličenstvo," poznamenal. Gardisté ustoupili stranou a tasili meče. Nesnažili se však na Voltana zaútočit nebo ho zadržet.

„Jsi důkladný," ocenil císař tiše. „Kolik mých gardistů jsi obrátil proti mně?"

„Jen tyhle tři," odpověděl Voltan. „Ty ostatní sis vybral velmi dobře. Podivuhodně věrní a hrozně tupí."

Rheg stál mlčky vedle a byl připravený na útok. Jasaray si zřejmě nedělal žádné starosti. „Mohl jsi počkat, až zemřu, než jsi vpadl do mých komnat," řekl Voltanovi. „Je to tak nevychované."

„Omlouvám se, Veličenstvo," odvětil Voltan s úsměvem. „Nechtěl bych být považován za hrubého. Ale myslel jsem, že tucet chlapů a tygr budou stačit. Už jsi připravený umřít?"

„Myslím, že žádný člověk není nikdy připravený zemřít, Voltane. Pověz, jak se ti teď podaří zařídit, aby to vypadalo jako nehoda?" Voltan se hlasitě zasmál. „Já tolik obdivuji odvahu," pravil. „Tváří v tvář nebezpečí jsi byl vždycky klidný. Zabiju tě rychle a potom ti rozsekám kůži, aby to vypadalo jako zranění od drápů. Neobratné, já vím, ale nedáváš mi moc na vybranou. Uspořádají ti státní pohřeb a tisíce lidí půjdou s pláčem za tvou rakví. Nepochybuji, že ti vztyčí další sochy a po celá pokolení si budou lidé vyprávět o tvé velikosti." Najednou vyrazil a prudce švihl mečem. Rheg ránu vykryl a stáhl císaře za sebe. Téměř stejným pohybem Ri-gant provedl prudkou ripostu. Voltan odskočil a zasmál se. „Nemám čas," poznamenal, „dát ti další lekci. Zabijte ho," nakázal gardistům. Muži se rozestoupili a začali se pomalu přibližovat.

V té chvíli se na schodech ozval dupot běžících nohou. Na obou stranách chodby se objevily desítky vojáků s

tasenými zbraněmi. Přiběhl i Zuřivec.

Jasaray, s rukama sepjatýma za zády, se podíval na zrádné gardisty. „Odložte zbraně," rozkázal jim, „a zemřete čistě a rychle. Držte je dál, a zařídím, aby vám vypálili oči, ale až tehdy, když před vámi zabijí všechny vaše příbuzné, přátele, milenky a děti." Nezvedl hlas, ale z každého slova ukapával jed. Tři gardisté, popelaví ve tvářích, pustili zbraně, které zazvonily o podlahu.

Voltan stál sám s mečem v ruce. „Chytré, chytré, Učence," pravil. „Podcenil jsem tě."

„To většina lidí," pravil Jasaray. „Odlož meč."

„Třeba bych raději zemřel v boji," opáčil Voltan.

„Ovšemže ano," přitakal Jasaray. „A já to zařídím - pokud mi poskytneš důkazy proti Naladémovi. Nechám tě zemřít, s mečem v ruce, v aréně před lidmi. Jinak svým mužům nařídím, aby tě jali živého. Usekají ti ruce a nohy a pak tě pustí do ulic, abys dožil život jako mrzák žebrající o skývu chleba. Vyber si!"

„Mohl bych tě zabít a skoncovat s tím," podotkl Voltan a světlé oči se mu leskly. „To bys mohl," připustil Jasaray, „ale můj rozkaz platí. Umíš si sám sebe představit, jak žebráš o kůrky?"

Voltan chvíli stál, potom hodil meč na podlahu. Přiběhli k němu vojáci, popadli ho za paže a odváděli ho pryč.

„Počkejte!" řekl, když procházel kolem Zuřivec. „Musím si s ním promluvit." Gardisté se ohlédli na císaře, jenž dal svolení.

„Co chceš?" zeptal se ho Zuřivec.

„Byly vydány rozkazy k zatčení kultistů. Za úsvitu vyrazí lovecké oddíly. Odveď Caru z vily."

„Caru?"

„Je jednou z nich. Včera byla s Dámou se závojem."

„Děkuji," pravil Zuřivec tiše.

Gardisté Voltana odvedli. Jasaray si zavolal důstojníka. „Zabezpečte palác. Odvolej stráže a pošli je do kasáren. Ať se nikdo nedozví, co se tu dnes v noci stalo. A najdi mi písaře. Musím poslat několik zpráv."

„Ano, Veličenstvo," odvětil voják.

„A sežeň tady pro mého mladého přítele ranhojiče."

Důstojník zasalutoval a odešel. Jasaray otevřel dveře do svých komnat a pozval Zuřivce a Rhega dál, posadil se na elegantní pohovku, překrásně, byť jednoduše vypracovanou a potaženou leštěnou černou kůží, a zavřel oči.

„Veličenstvo musí být unavené," podotkl Zuřivec. „Měli bychom tě nechat odpočívat."

Jasaray se chabě usmál, „Tohle není noc na odpočívání. Posaďte se." Podíval se na Rhega. „Vzadu jsou ručníky. Zakryj si ty rány. Nechci mít na nábytku krev."

„Můžu se tě na něco zeptat?" ozval se Zuřivec, když se Rheg vydal hledat ručníky.

„Ovšem, příteli."

„Jestli jsi Naladéma podezíral ze zrady, proč jsi mu dal takovou moc?"

Jasaray se nad otázkou zamyslel. „Odpověď pochopíš jen těžko. Jsi totiž čestný. Netoužíš po vysokém úřadě ani moci. Ti, kteří po tom touží, jsou nelítostní a ctižádostiví. Moc si věří. Proto jsou tak úspěšní. Takoví lidé jsou potřební. Bez nich žádná říše nevyroste. Jsou odrazem přírody, příteli. Vlčí smečka může mít jen jednoho vůdce, ale kolem něj jsou desítky další samců, kteří ho chtějí nahradit. Neviním Naladéma ze zrady. Jeho odsoudilo to, že neuspěl. Teď ponese následky. Nicméně muž, jehož si vybral místo něj, bude taky bezmezně ctižádostivý. A taky se mě jednoho dne pokusí svrhnout. Právě ctižádost takových mužů dává Kameni jeho životaschopnost a smysl."

„Takže chceš říct, že se obklopuješ budoucími zrádci," pochopil Zuřivec. „Tohle je nebezpečný způsob života, Veličenstvo."

Rheg se vrátil s bílým lněným ručníkem omotaným kolem ramene. V té chvíli vstoupil písař asi se třiceti listy papíru a kazetou s brky a atramentem a hluboko se poklonil. Jasaray vstal a přešel k psacímu stolu pod oknem. „Prokázali jste mi velkou službu, pánové," řekl Rhegovi a Zuřivci. „Nezapomenu na ni. Přijďte ke mně zítra a požádejte mě, o co budete chtít. Splním vám to. Zatím se ale vraťte do pokojů. Pošlu k vám ranhojiče."

Když Rheg kráčel chodbou a po schodišti do svých komnat, byl unavený. Teprve u dveří si uvědomil, že Zuřivec s ním není. Několik lamp v pokoji dohořelo, ale jedna stále jasně svítila. V jednom příborníku byla nádobka s olejem a Rheg doplnil a zapálil ostatní lampy, než se posadil na postel. Byl unavený a rána na rameni pálila jako oheň. Vstoupil armádní lékař a za ním šel Zuřivec. Lékař, malý a plešatějící, si pozorně prohlédl šrámy od drápů.

„Tohle budu muset vyčistit," pravil. „Velké kočky mají na drápech nějaký jed. Už jsem to viděl během tažení."

„Ne na drápech," upřesňoval Rheg, „na tesácích. Ulpívá jim na nich hnijící maso a to se dostane do rány."

„Shnilé maso," ohrnul ranhojič opovržlivě nos. „Kde vy, divoši, chodíte na tyhle nápady?" „Lepší by bylo ptát se, proč netrpíme zanícenými ranami," opáčil Rheg. „Prostě mi to zašij. Proud krve ránu vyčistí."

„Jak si přeješ," pravil lékař.

Bylo potřeba jedenácti stehů a ranhojič ještě přidal dva místo těch, které se Rhegovi roztrhly na boku. „Musíš aspoň dva týdny odpočívat," nakazoval mladíkovi. Rheg mu poděkoval a muž odešel. Zuřivec si k němu přisedl na postel,

„No," prohodil, „možná jsi to tak neplánoval, ale Voltan je odsouzený k smrti. Tvůj úkol skončil."

Rheg se starému gladiátorovi podíval do tmavých očí. „Skončí to, teprve až vstoupím do arény a vyříznu mu srdce z těla."

Zuřivec si povzdechl a položil Rhegovi ruku na zdravé rameno. „Jsi skvělý a chrabrý mladý muž, výborný šermíř a neohrožený bojovník. Ale jeho porazit nedokážeš. On je hříčka přírody, je velký, a přitom rychlý jako blesk. Chápu, proč ho chceš vidět mrtvého. Zabil někoho, koho jsi miloval. Ale je mrtvý, Rhegu. Proč zahodit život kvůli někomu, o jehož osudu už je stejné rozhodnuto?"

„Protože jsem přísahal, že ho zabiju. A pro nic jiného nežiju."

„Mrzí mě, že to bereš takhle, chlapče.“ Na chvíli se odmlčel, „Tys neměl otce, já zase syna. Myslím, že nějakým nepatrným způsobem jsme si navzájem zaplnili mezeru v životě. A jako každý otec, ani já nechci vidět, jak můj syn zemře zbytečně. Přemýšlej o tom, co jsem řekl.“

• • •

Stěny v kobce byly mokré, vzduch vlhký a páchl. Žalář byl postavený nejvýš pro dvacet vězňů, ale teď se jich tu tlačilo víc než padesát. Norwin seděl v rohu a rukama si objímal kolena. Persis Albitane seděl mlčky vedle něj, obličej i šaty měl špinavé, na krku velký nežit a tvář potlučenou, s velkou boulí nad pravým okem. Norwin příteli stiskl ruku. Oba mlčeli, ale Persis se unaveně usmál.

Bývalý otrok zavřel oči a vzpomínal na den, kdy ho spolu s ostatními chytili, právě když se modlili v lese na sever od Goriasy. Vojáci se přiřítili s palicemi a kyji. Asi třicet kultistů se pokoušelo uprchnout, ale chytili je a surově zbili. Potom je spoutali a odvlekli na noc do goriaské Šatlavy. Příští ráno je hromadně přivedli před soudnou stolici. Norwin si všiml, že galerie pro veřejnost je natřiskaná lidmi. Věděl, že někteří z nich jsou sami vyznavači kultu. Jiní tu byli prostě jen kvůli pochybné zábavě, přišli se podívat, jak jsou lidé odsuzováni k smrti.

Vězně nahnali před rudého kněze a ohlásili jejich zločiny proti státu. Jeden muž se pokoušel promluvit, avšak rytíř z Kamene ho praštil za ucho a rozrazil mu kůži. „Ticho!“ zařval rudý kněz. „Tento dvůr nebude poslouchat špinavá slova zrádců.“

„Tak proč tomu říkáte dvůr?“ ozval se něčí hlas z ochozu. Slova visela ve vzduchu. Norwin se podíval na kněze, který byl úplně ztuhlý šokem.

„Kdo to řekl?“ zaječel,

„Persis Albitane,“ zazněla odpověď. Norwin byl jakoby omráčený. Viděl, jak tlustý Persis vstává ze sedadla. „Jsem občan Kamene,“ pokračoval tlouštík, „se všemi právy a výsadami. Vidím před vámi nejméně sedm lidí, jež znám. Všichni jsou občané. Jak se opovažujete opomíjet zákon! V nejstarších paragrafech města stojí, že každý občan má právo promluvit na svou obranu a nechat na svou obranu mluvit i jiné. Vy se vysmíváte kamenické spravedlnosti.“

Ticho v místnosti bylo téměř hmatatelné. Norwin se podíval na kněze. Nejdřív to vypadalo, že vybuchne vzteky, ale po chvíli přimhouřil oči a uvolnil se. „Vystup, Perside Albitane,“ vyzval ho. „Vystup a promluv na obranu těchto zrádců.“ Persis poslechl, prošel mezi mlčícími diváky a postavil se před soudnou stolici.

„Neznám všechny obviněné,“ začal. „Ale ti, které znám, jsou dobrými občany a nikdy nemluvili proti císaři, nikdy se nesnažili uškodit říši. Tento muž,“ a ukázal na Norwina, „je můj bývalý otrok. Je to stejně dobrý člověk jako kdokoliv jiný. Nikdy jsem nezjistil, že by mi lhal nebo kradl nebo se ke komukoliv choval špatně. Jeho zločinem, jak jsem to pochopil, je, že se s ostatními rozhodl zajít si v klidu do lesa ke společné modlitbě. Říkat tomuhle zločin je zesměšňováním spravedlnosti.“

„Tomu se neříká zločin. To je zločin,“ opáčil kněz. „Kultisté byli označeni za zrádce samotným kamenickým stařešinou, a tento názor byl přidán k zákoníku. Už jen vyznávat Stromový kult znamená rozsudek smrti. Jsi kultista, Perside Albitane?“

Persis chvíli stál, pak se zhluboka nadechl. „Kdybys mi tuhle otázku položil ještě před chvílí, odpověděl bych ti - se vší upřímností - že jsem kultista nikdy nebyl a že jsem se nikdy nezúčastnil jejich schůzek. Ale jak se tak dívám na tebe a na zlo, které zastupuješ, uvědomuju si, že vyhýbat se jim byla chyba. Nebyl jsem kultista. Ale tys mě přesvědčil, že bych jím být měl. A za to ti děkuju, kněze.“

„Odsouzen vlastními slovy!“ zvolal kněz. „A též zemřeš s těmito ostatními zrádci.“ Vyskočil, s tváří skoro stejně rudou jako vousem, a zlobně se rozhlížel po galerii. „Chce snad ještě někdo promluvit ve prospěch těchto nepřátel Kamene?“

Nikdo se neozval a zajatce, včetně Persida, nahnali zpátky do kobky. Tam je drželi tři dny, potom je v řetězech přepravili do Kamene. Norwin a Persis byli po většinu cesty odloučeni a setkali se až dnes, kdy je převedli ze žaláře pod Rudým chrámem sem, pod arénu Cirku Palantés. Jeden ze strážných jim s potěšením líčil, jaký osud je čeká. „Vaše učení říká, že jste světlem světa,“ vykládal jim s úsměvem. „A zítra budete. Navlíknou vám olejem napuštěný hadry a ruce a nohy vám přibijou ke kůlům postaveným kolem dokola arény. Pak vás zapálí, drahoušci. A vy budete vřískat a hořet.“

„Jsi ubožák,“ řekl mu Persis. „A já tě z celého srdce lituju.“

Strážný zaklel, přiskočil k Persidovi, udeřil ho pěstí do obličeje a srazil na zem. Pak ležícího muže surově nakopl, otočil se a vyběhl ze žaláře. Norwin Persidovi pomohl vstát. „Ach, příteli, co jsi to udělal? Neměl jsi tu být.“

„Nikdo by tu neměl být, Norwine.“

„Proč ses za nás vlastně přimlouval? Uslyšels hlas Pramene?“

„Žádný hlas jsem neslyšel,“ odpověděl Persis.

„Tak proč?“

Persis se opřel o studenou skálu. „Nemám tušení - snad jenom že jsem se styděl, když jsem viděl, co se děje.“ Nuceně se usmál. „Navíc bych ti scházel.“

„Ano, to scházel,“ souhlasil Norwin smutně. „Jsi dobrý člověk, Perside. Mnohem lepší, než tušíš.“

Hodiny pomalu míjely. Vězni spolu nemluvili, jen apaticky seděli, každý ztracený ve vlastních myšlenkách. Pak se otevřeli dveře a do kobky hodili mladou ženu. Přistála ztěžka a hlavou se uhodila o podlahu. Persis a Norwin se k ní přesunuli, když se snažila posadit. Byla mladá, tmavovlasá, s potlučeným a nateklým obličejem. Na šatech na zádech měla dlouhé krvavé šmouhy a Norwin na jejích ramenou zahlédl stopy po bičování.

„Teď už nevypadá tak svatě, co?“ pošklebovalse strážný. „Bez závoje je to jenom další běhna. Měli jste ji slyšet, jak křičí, když bič dopadl.“

Persis ji objal a dával pozor, aby se nedotkl jejích zraněných zad. Upadla do bezvědomí a její hlava se mu skulila na

prsa. V žaláři nebyla žádná voda, aby jí rány vyčistili, ani je neměli čím obvázat. Persis ji držel v náručí a šeptal slova na uklidněnou. Přitulila se k němu jako dítě a on ji hladil po vlasech.

Po chvilce otevřela oči. „Kdo jsi?“ zašeptala.

„Persis Albitane. Teď odpočívej.“

„Brzy si odpočinu.“ Pomohl jí sednout a ona se o něho opřela, všechny síly ji opustily. „Neznám tě, Perside Albitane,“ poznamenala.

„Ani já tebe. Teď už na tom nezáleží.“

Znovu usnula. Norwin se na ni díval ve světle pochodni. „Je tak mladá,“ řekl. „Skoro ještě dítě.“

V protějším rohu se kdosi začal nahlas modlit. Ostatní se k němu postupně připojovali. Když skončili, v kobce se zase rozhostilo ticho, ale teď byli lidé klidní.

„Kéž bych měl čas něco o kultu zjistit,“ poznamenal Persis. „Bylo by hezké vědět, pro co umírám.“

„Budeš mít spoustu času se učit, příteli,“ ujistil ho Norwin. „Po upálení.“

• • •

Naladémus nespal. Celou noc přecházel po pokoji sem a tam, nálada se mu měnila mezi vytržením a strachem. Nyní město zalily první paprsky vycházejícího slunce a on byl unavený a podrážděný. Kde vězí Voltan? Proč mu nepřišel povědět o Jasarayově smrti?

Otevřel dveře na balkon a vyšel ven. Vzduch byl chladný a svěží a před ním se rozkládalo světlé, nádherné město. Dnes byl ten den, den slávy a očisty. Šestnáct měsíců plánování a sbírání tisíců jmen. Dnes budou kultisté naprosto zničeni a s nimi i stále slabší Jasaray.

Jeho rytíři pochodovali z kasáren, byly jich stovky. S potěšením se díval, jak postupují do města, jeden zástup za druhým, a důstojníci nesou seznamy známých zrádců. Vytáhnou je z postelí a odvlečou do Chrámu. Do žaláře se všichni nevejdou, tak je naženou na nádvoří kasáren, než je dopraví do různých cirků k popravě. Z kasáren vycházeli stále další rytíři. Naladémus je s pýchou pozoroval. Od zítřka budou lidé z Kamene kráčet vstříc svému osudu.

Ale kde trčí Voltan?

Naladémus vyhlížel na opuštěnou třídu a doufal, že uvidí, jak velitel rytířů z Kamene přijíždí k Chrámu. Hlasitě zaklel a vrátil se do pokoje. Jedna z lamp začala poblikávat a z knotu stoupal černý kouř. Naladémus ji sfoukl. Na stole ležely zbytky večeře a stál na něm prázdný džbánek od vína. Vzal si kousek chleba. Byl oschlý, a proto ho zahodil na podlahu. Zakručelo mu v žaludku. Zavolal si gardisty a nechal si donést víc jídla, pak se usadil do širokého koženého křesla. Byl víc a víc rozzlobený. Voltan byl v poslední době stále nadutější. Brzy přijde čas zbavit se jeho služeb. Ale ještě ne. Hrozilo nebezpečí, že po Jasarayově smrti vypukne občanská válka.

Gardista se vrátil s talířem se studeným masem a džbánkem vína. „Pošli mi sem Banouina,“ rozkázal Naladémus, vzal si talíř a nacpal si do úst kus šunky. Po chvíli se ozvalo zaklepání na dveře a vstoupil štíhlý, tmavovlasý Rigant.

„Buší mi srdce,“ řekl Naladémus. „Připrav mi čaj.“

„Císař žije,“ sdělil mu Banouin tiše, téměř nešťastně. Naladémus sebou trhl, zvedl hlavu a zadíval se na mladšího muže.

„Co o tom víš?“

„Všechno, můj pane. Jsem jasnovidec. Mezi svými lidmi bych se stal druidem. Včera v noci jsem měl vidění. Bylo stejné, jako jsem měl před několika lety. Můj přítel Rheg v něm šel podivnými chodbami s živými, šustícími stěnami. A za ním se plížila šelma. Byl s ním též jakýsi starší muž - muž, kterého jsem neznal. Teď už ho znám. Jmenuje se Zuřivec. Včera v noci se několik vrahů pokusilo zabít císaře tak, že do jeho bludiště v zahradě vypustili zdivočelé zvíře. Obrovskou šelmu - pruhovaného lva. Nějakou dobu ho nechali hladovět. Jeden z vrahů císaře praštil do hlavy a pak ho natřel krví a nechal ho napospas tomu lvovi. Naštěstí pro Jasaraye přišli do bludiště můj přítel Rheg a jeho kamarád Zuřivec a zvíře zabili. Pak si Jasaray zavolal věrné gardisty a Voltan byl zatčen.“

Naladémus seděl jako omráčený a snažil se pochopit, co mu mládenec vykládá. „Jestli se to stalo včera v noci,“ řekl nakonec, „proč si pro mě ještě nepřišli císařští gardisté?“

Banouin kolem něj prošel a zadíval se z balkonu. Poslední z rytířů právě vpochodovali do města. Naladémus slyšel dusot nohou a zastavilo se mu srdce. Jasaray věděl o dnešní čistce. Čekal, až bude Chrám prázdný.

Vypotácel se na balkon a zařval na odcházející vojáky: „Vraťte se!“ Rytíři ho však neslyšeli. Chvíli tam jenom stál a silnými prsty svíral kamenné zábradlí balkonu, až mu zbělely klouby. Pak se podíval na klidného mládence vedle sebe. „Co můžu dělat, Banouine?“

Mladý Rigant si povzdechl. „Já se vracím domů, můj pane. Ke svým lidem. Neměl jsem sem chodit.“

„Pomoz mi!“

„Tobě nemůže pomoct nikdo.“ Banouin se otočil a zamířil ke dveřím. Naladémus po něm skočil a popadl ho za paži.

„To ty!“ vřískal. „Ty jsi mě zradil!“

Banouin zvedl ruku a zlehounka ji Naladémovi položil na prsa. Kamenickému stařešinovi se ruka křečovitě otevřela a Banouin znovu vykročil ke dveřím. Naladémus se zhluboka nadechl, už chtěl zavolat na gardisty, aby chlapce zabili přímo před jeho očima, ale Banouin se na něj podíval a Naladémovi se stáhlo hrdlo. Pak byl Rigant pryč.

Naladémus, s prudce bušícím srdcem, se vrátil na balkon. Točila se mu hlava a dělalo se mu špatně. Dole na široké ulici uviděl oddíl vojáků mířící ke kasárnám. Ranní sluníčko ozařovalo jejich stříbrné zbroje a bílé chocholy. Byli to Jasarayovi královští gardisté.

Naladémus couvl - šlápl si na lem karmínového roucha a rozplácl se na podlahu. Zvedl se a rozběhl se ke stolu, popadl nůž a řízl se do tlustého zápěstí. Jenže čepel byla příliš tupá.

Královští gardisté prošli bránou.

Naladémus otevřel dveře na chodbu. Tam stáli dva z jeho gardistů. „Dej mi meč,“ nařídil prvnímu.

„Meč?“

Naladémus popadl mužův gladius a vyškubl ho z pochvy. Dole se ozval hluk a rozčilené hlasy. Naladémus se pomalu vrátil do svých pokojů a díval se na bohaté závěsy a ozdoby, na police plné svazků, na zlacené čiše. A balkónovým oknem viděl překrásné bílé město.

Padl na kolena a otočil meč. Roztrhl si roucho, čepel si opřel o prsa a jílec zapřel o podlahu. Pak nalehl na meč. Jílec uklouzl a čepel ho jen škrábla nad hrudní kostí a uvízla pod klíční kostí. Kdosi ho popadl a zvedal na nohy. „Ne!“ ječel. „Ne!“

• • •

Během čtyř dní po Naladémově zatčení a ukončení vlády rudých kněží propukly ve všech čtvrtích nadšené oslavy. Z vězení byly propuštěny tisíce kultistů. Mnoho z rudých kněží si oholilo vous a uprchlo z města. Jiní vzdorně čekali a dál plnili své povinnosti, byli si jistí, že furor brzy utichne. Většina z nich byla zatčena, hromadně odsouzena a v tichosti popravena.

Vězni v kobkách pod arénou Cirku Palantés nevěděli nic o významných událostech nahoře. Je osvobodili jako poslední, a když se dveře otevřely, mysleli si, že je chtějí upálit. Mnozí plakali a prosili o život.

„Ticho, ticho!“ řval strážný. „Na rozkaz císaře máte být osvobozeni.“

Vězni se choulili k sobě a odmítali mu uvěřit. Říkali si, že je to určitě pokus přimět je, aby šli poslušně na smrt. Do dveří vstoupil radní v bílém šatu a u nosu si držel kapesník, aby se chránil před zápachem zevnitř. „Strážný říká pravdu,“ sdělil jim. „Naladémus byl zatčen a odsouzen a vy můžete jít domů, ať je to kdekoliv.“

Persis Albitane to slyšel a zaplavila ho vlna úlevy. Vyškrábal se na nohy a obrátil se, aby pomohl Dámě se závojem. Tvář měla bílou jako stěna a leskla se jí potem. Kůži měla na dotek horkou a oči se jí třpytily horečkou.

„Ji nechej, kde je,“ nakázal strážný. „Ona volná není.“

„Proč?“ zeptal se Persis. Většina kultistů už byla pryč, nemohli se dočkat, až tohle strašné místo opustí. Odešli a na ženu se ani nepodívali. Nakonec s ní zůstali jenom Persis a Norwin. „Proč?“ zopakoval Persis otázku.

„To já netuším,“ odsekl strážný. „A už padejte.“

„Je nemocná a potřebuje pomoc,“ naléhal Persis.

„Tak si s ní zůstaňte,“ pošklebovat se strážný. „Mně je jedno, jestli chcípnete s ní.“

„Oni zůstat nemůžou,“ namítl radní.

Persis si k nemocné klekl. „Mrzí mě to,“ řekl. Na okamžik se jí pročistil zrak a ona se na něj usmála. Nepronesla jediné slovo, jen zvedla ruku a pohladila ho po tváři. Když se ho dotkla, Persis cítil, jak mu do těla proudí teplo. Prudká bolest v nežitu na krku zmizela a přestal cítit i všechny modřiny a šrámy na obličeji a na těle. Teplo sílilo, jako kdyby mu do kůže pronikalo sluneční světlo a plnilo mu cévy. A s tímto světlem přicházelo porozumění, překračující jakékoliv intelektuální učení. Jejich pohledy se setkaly a Persidovy skanuly z očí slzy. Její ruka klesla.

Persis Albitane ji pohladil po vlasech. Cítil v sobě energii. Tři muži, kteří ještě byli v kobce, stáli v ohromeném tichu, když kolem umírající dívky zazářilo bledé světlo. Odporné zhnisané rány po bičování se zhojily bez jizev. Pleť jí zazářila zdravím, modřiny se ztrácely. Světlo pohaslo. Persis vstal a podíval se strážnému do očí.

„Neubližuj mi,“ prosil muž a couval.

„Jak bych ti mohl ublížit víc, než si ubližuješ sám?“ zeptal se ho Persis a znovu se podíval na mladou ženu. Ta se na něj usmála a pokynula mu, ať jde. „Máš její závoj?“ zeptal se Persis strážného, který jen kývl. „Tak ji ho dones. A najdi pro ni nějaké čisté šaty a jídlo. Uděláš to?“

„Udělám. Slibuju,“ vyhrkl strážný, stále strachy bez sebe.

„Tak kéž ti Pramen požehná,“ popřál mu Persis. Naposled se podíval na ženu v kobce, vzal Nonvina za ruku a zamířil ven ke světlu.

Naladéma soudila Jasarayova rada. Hlavním svědkem obžaloby tu byl Voltan, který vypovídal o vražedném spiknutí a také přiznal, že peníze z chrámových fondů byly použity k placení nepřátel Kamene na východě a k prodloužení války. Před vynesením rozsudku směl Naladémus promluvit. Nejdřív spílal Jasarayovi - jenž nebyl přítomen - a obvinil ho ze slabosti a rozvratné politiky, z podrývání vznešeného osudu Kamene, ale když nad ním vynesli rozsudek smrti, zhroutil se a ze sálu ho odnesli.

• • •

Rheg vyběhl do kopce a cestou přeskočil padlý strom, potom zpomalil do klusu a zamířil do lesa. Rány na rameni a na boku se mu rychle hojily. Včera mu Zuřivec vytáhl stehy. Ti dva spolu - zprvu - skoro nemluvili.

„Pořád se na mě zlobíš,“ řekl Rheg, když Zuřivec přestřihl poslední steh a vytáhl nit.

„Nezlobím se,“ opáčil Zuřivec. „Jsem zklamaný.“ „Myslím, že se mýlíš. Dokážu ho porazit.“ Zuřivec pokrčil rameny. „To není podstatné. Už s ním nemusíš bojovat a riskovat, že zahodíš svůj život. Už nejde o pomstu, ani o spravedlnost. Jde jenom o marnivost. On tě porazil a ty teď musíš dokázat, že jsi lepší. Život by měl stát za víc, Rhegu.“

Ta slova mladíkovi zněla v hlavě, když běžel lesem. Neuměl vysvětlit, jak hluboké city k Zuřivci chová, ani zoufalství, které cítil skoro celý život. Lia byla duhou po bouři, jedinou velkou příležitostí, jak mohl změnit svůj osud. Když ji Voltan zabil, zasel do Rhegova srdce semínko nenávisti, které zde našlo úrodnou půdu a vyrašilo. Neminula noc, aby Rheg při usínání neviděl Voltanovu tvář. Jediné ráno nepřešlo, aby si nevzpomněl na nemilosrdného gladiátora a meč, který poslal Liinu duši pryč z tohoto světa. Už déle než dva roky ho užírala nenávist, a Rheg věřil, že pomine pouze tehdy, pokud se válečníkovi postaví tváří v tvář a s mečem v ruce. To byl rigantský způsob.

Vyběhl další kopec a pak po točité stezce zamířil dolů do zalesněného údolí. V kapradí se válely chuchvalce přízemní mlhy, takže Rheg zpomalil, protože neviděl na zem. Poslední, co by potřeboval teď, den před zápasem, byl vyvrtnuty kotník. Před sebou uviděl dva muže táhnoucí do kopce uschlý strom. Jeden byl jednoruký stařec, druhý jinoch. Se souškou měli plné ruce práce. Jedna ulomená větev se zaklínila pod kámen. Jednoruký stařík ji usekl sekerkou, potom

oba znovu zabrali. Rheg se k nim připojil, usmál se na stařík a chytil konec provazu. Souška se pohnula rychleji a brzy ji měli nahoře u hrubě sroubené chajdy u potoka.

„Mockrát děkuju," řekl stařík. „Byli bychom to zvládli, ale nebesa, byla by to pěkná dřina."

„Ty jsi Rheg," ozval se štíhlý tmavovlasý mladík. „Viděl jsem tě bojovat s Dexem."

Starší muž popošel blíž a pozorně se na Rhega zadíval. „Ano, vypadáš jako šermíř," pravil přátelsky.

„Je pravda, že budeš bojovat s Voltanem?" ptal se jinoch.

„Ano, to je pravda."

„Doufám, že bude umírat pomalu!"

„To už stačí!" křikl stařík. „Nechci vidět nikoho umírat pomalu, dokonce ani tak odporného tvora jako on. Už bylo dost zabíjení."

„Jak to můžeš říct?" prskal mladík. „On patří k těm, kteří povraždili naše přátele, nechali je upálit. Zaslouží si bolestivou smrt." Stařík se posadil na padlý strom, stáhl si kožený kryt, který nosil přes pahýl levého zápěstí, a poškrábal si zkrabatělou jizvu, než se podíval na Rhega. „Jak jsem říkal, děkujeme ti. Nenech se námi dál zdržovat od cvičení."

Rheg tam chvíli stál, pak se ale znovu rozběhl. Zamířil do kopce po staré jelení stezce. Když se dostal výš, uviděl pod sebou město, třpytící se v ranním světle. Už byl unavený, pálila ho lýtka.

Lázně Cirku Occian byly otevřené, i když voda ještě nebyla ohřátá, Rheg prošel přes nové cvičiště pod otevřeným nebem, které navrhl Zuřivec. Již tady bylo několik mladších gladiátorů, posilovali pod Telorsovým vedením. Rheg si protáhl rozbolavělé svaly a pak chvíli šplhal po laně a vytahoval se na tyč.

Přišel za ním Telors. „Teď opatrně," varoval ho. „Nech si něco na zítra."

„Myslíš, že se chovám hloupě?"

„To já říct nemůžu. Muži dělají, co musí. Já osobně bych císaře požádal o horu zlata a můj vlastní osobní nevěstinec." Pokrčil rameny.

„Viděl jsi ho bojovat," řekl Rheg. „Zuřivec nevěří, že ho zvládnu."

„Vanni lituje, že to řekl. Nechtěl říct nic, kvůli čemu bys začal pochybovat o svejch schopnostech. Doufal, že by ti ten zápas moh rozmluvit."

„Co si myslíš ty? Pověz pravdu."

„Nemůžu ti říct pravdu, Rhegu, jenom svůj názor. Kdysi jsem viděl, jak velkýho vojáka v plný zbroji, s kyrysem, štítem a mečem, dostal kluk s doma vyrobeným oštěpem. Při boji se může stát cokoliv." Smutně se usmál. „A já tady nebudu stát a vykládat ti, jak dobrej Voltan je - ne den předtím, co s ním máš bojovat. Můžu povídat, jak dobrej jsi ty. Vyrovnáš se téměř komukoliv. Máš rychlost, a ještě důležitější je, že máš srdce. Zejtra budu s tebou. Nabrousím ti meč a naleštím kyrys." „Kyrys? Tohle je zápas na život a na smrt."

Telors se zatvářil znepokojeně. „Císař zrušil obvyklá pravidla. Voltan bude bojovat beze zbroje."

„Tak to já taky. Má to být souboj, ne poprava."

„Myslel jsem, že to řekneš," přiznal Telors. „Slouží ti to ke cti. Zuřivec by byl řekl to samý." Sluha ohlásil, že voda už je ohřátá, a Rheg zašel dovnitř.

Lázeň byla šestnáct stop dlouhá a devět široká. Z vody stoupala pára a voněla po levanduli. Rheg se svlékl, vklouzl do vody, namočil si hlavu a přeplaval na druhý konec, kde se posadil na lavici pod hladinou a hlavu si opřel o oblé mosazné zábradlí lemující nádrž. Napětí ze svalů se mu vytrácelo.

Chvíli ležel ve vodě, pak se vytřel dosucha a zamířil do masérny, kde mu otrok z cirku vetřel do kůže olej a hnětl mu svaly na nohou a plecích. Zdřími si, a když se probudil, byl sám. Otrok mu přes tělo přehodil nahřátou osušku a nechal ho spát. Rheg vstal, zašel ke své skříňce, vzal si čistou tuniku a kamaše a bosky se vrátil do lázně. Šaty, ve kterých cvičil, předal otrokovi, aby je vypral, natáhl si holínky a vyšel ven.

Byl krásný den. Rheg zamířil zpátky do vily. Oslavy už většinou skončily, ale nad městem se pořád ještě vznášelo radostné vzrušení. V zahradě kolem vily pracovali zahradníci a pleli záhony. Rheg zahlédl Caru, ve světle zelených šatech, jak se prochází mezi růžemi. S ní šel pohledný tmavovlasý mladý muž. Cara zahlédla Rhega a zamávala mu. Zamířil k nim. „Toto je Maro," představila Cara svého společníka. „Syn generála Bara." Rheg si s ním potřásl rukou. „Přišel navštívit dědečka," pokračovala Cara, „ale on ještá běhá."

„Musel to vzít západní cestou," řekl Rheg. „Dneska jsem ho neviděl."

„Budeme se s Marem brát," hlásila Cara.

„Jestli bude dčdeček souhlasit," vložil se do hovoru Maro. Rheg se usmál. „Určitě bude - jestli to budeš chtít, princezno. Ale mě to bolí. Vždycky jsem si myslel, že se šetříš pro mě."

„Ty jsi moc starý," upozornila ho poťouchle. „A ne dost hezký."

Rheg si položil ruku na srdce. „Ženy jsou tak kruté. Měj se na pozoru, Maro!"

Uklonil se a odešel. Cara se za ním rozběhla a chytila ho za ruku. „Měli byste s dědečkem tuhle hádku ukončit," řekla mu.

„My se nehádáme," namítl.

„Už se mi nikdy nedíváš do očí," poznamenala najednou. „Proč ne?"

„Nesmysl," opáčil a přinutil se jí podívat do očí. Měla je jasné, světle modré. Voltanovy oči. Odvrátil zrak. „Zanedbáváš svého hosta," upozornil ji.

„Urazila jsem tě něčím, Rhegu?"

„Ale vůbec ne." Jak tam tak stál, cítil se nepříjemně.

„Pořád hodláš zítra bojovat?" zeptala se ho.

„Jistě."

„Setkala jsem se s ním, víš. S Voltanem. Potkala jsem ho na tržišti. Líbil se mi. Já vím, že lidi povídají, že je zlý, ale viděla jsem ho na jednom našem setkání. Dáma se závojem mu požehnala, takže nemůže být skrz naskrz zlý.“

Rheg si povzdechl. „Já nevím, jestli je zlý. Zabil někoho, koho jsem miloval. Za to umře, ne pro nějakou... politickou intriku.“

„Stejně umře, Rhegu. My všichni umřeme. Škoda že mu nedokážeš odpustit.“

„Některý věci se odpustit nedají.“

„Tomu nevěřím.“

„To proto, že jsi sama nikdy netrpěla,“ prohlásil s nádechem hněvu v hlase. „Pro lidi jako ty, co žijí v přepychu a sluhové jim plní každý přání, je to tak snadný. Co je tu odpouštět? Kuchařka udělala moc řídkou kaši? Ach, odpoušťění.“

10

„MOHU SE SPOLEHNOUT NA TVOU PODPORU?“ zeptal se Jasaray Bendegita Brana, když se sešli naposledy na schodišti Císařského paláce. Fiallach byl připraven u koní a k městské brané je měla doprovodit desetičlenná čestná stráž.

„Návštěva tady se mi moc líbila, Veličenstvo,“ řekl Bran, „a bylo mi velkým potěšením se s tebou setkat. Děkuji bohům, že jsi přežil ten pokus o vraždu, a jsem rád, že ti oné osudové noci pomohl právě rigantský válečník. Věrně vypovím svému králi všechno, co jsi říkal, a doufám, že nepřátelství mezi našimi lidmi skončilo.“

Jasaray ho vzal za loket a sešel s ním ze schodů. „Války jsou občas nutné a často nevyhnutelné,“ pravil. „Ale Kámen má nepřátele mnohem blíž, než je Connavar z kmene Rigantů. Tohle mu vyřiď. A taky mé pozdravy.“

Bran se uklonil a nasedl. Fiallach se taky poklonil. Jasaray se mu podíval do očí. „Určitě jsi rád, že už jedeš domů,“ podotkl. „Obávám se, že ti život ve městě nesvědčí.“

„Stýská se mi po horách,“ přiznal Fiallach.

„Caer Druagh je prý velice krásná,“ řekl Jasaray.

„Jestli nás navštívíš, jako přítel, tak tě vezmu na projížďku po kraji, do lesů a údolí,“ sliboval Fiallach.

„To by bylo hezké,“ pravil Jasaray. Bran pobídl koně a pomalu vyjel z paláce. Stříbrně oděná čestná garda pochodovala za ním. O hodinu později vyjeli z brány a nechali koně vyklusat do kopce. Nahoře Bendegit Bran přitáhl otěže a ohlédl se na město Kámen.

„Něco ti dělá starosti, příteli,“ podotkl Fiallach.

„To je pravda. Blíží se válka, Fiallachu.“

„Ale Jasaray povídal -“

„Nezáleží na tom, co Jasaray povídal. Chová se jako učenec a muž toužící po míru. Ale žije pro válku a dobývání. Poznal jsem to, když jsem v jeho zahradách uviděl toho tygra. Umíš si vůbec představit, kolik muselo stát to zvíře chytit a dopravit tisíce mil daleko? A kvůli čemu? Aby ho Jasaray mohl poslat do arény, kde ho zabijí pro zábavu, aby chátra z Kamene uviděla další krev. Chová se takhle učenec? Ne, zvítězil na východě a zničil nepřátele doma. Teď bude chtít získat uznání té chátry válkou s jediným nepřítelem, který kdy kamenické vojsko porazil.“

„Ale co ty řeči o králi Shardovi a jeho rostoucím vojsku? Shard pro Kámen určitě znamená větší nebezpečí. Nemusel by překonávat moře, aby mohl Jasaraye napadnout. Na území Kamene se dostane za pár dní.“

„To je pravda,“ souhlasil Bran. „Ale já si myslím, že Jasaray a Shard uzavřeli spojenectví. Na jaře Shard zaútočí ze severu a Jasaray z jihu. Budeme válčit na dvou frontách.“

Bran otočil koně a zamířil k západu.

Fiallach jel za ním. Brana si vážil víc než kohokoliv jiného, snad s výjimkou Connavara. Bran byl víc než jen generál a v otázkách strategie a taktiky se mu podvoloval dokonce i král. Mysl měl ostřejší než dýky a jeho obratnost v bitvě byla téměř tajuplná. Connavar často říkával, že Bran dokáže číst bitvy jako jiní muži prosté písmo.

„Škoda že ho Bastard zachránil,“ utrousil Fiallach, když zamířili z kopce na širokou západní silnici.

Bran se na velkého válečníka ohlédl. „To, co Rheg udělal, bylo hrdinství. Nedávám mu to za vinu.“ „Já ano,“ pronesl Fiallach procítěně. „Je k ničemu, Brane. Zrodil se z proradnosti a mají v krvi.“

„Už jsem tyhle námitky proti nemanželským dětem slyšel,“ řekl Bran, „a nevěřím tomu. Rhegovi v žilách proudí Connavarova krev. U Taranise, vždyť dokonce vypadá jako on! Je odvážný, silný a zaslouží si lepší zacházení, než jak se k němu chová můj bratr. Mrzí mě, že ho tolik nenávidíš.“

„Nebudu už poslouchat, jak kritizuješ Connavara,“ prskal Fiallach nasupeně.

„Králové nestojí nad kritikou, příteli. Pravda, dávám vinu i sobě. Měl jsem za Connem zajít už dávno a Rhega obhajovat. Neudělal jsem to. A za to se stydím. Otec mě vychoval v přesvědčení, že láska k rodině je první povinností Riganta. S vlastními dětmi jsem to tak dělal. Rheg je můj synovec a já jsem ho jako takového měl přijmout.“

„Byl by tě odmítl,“ poznamenal Fiallach smutně, „stejně jako odmítl mne. Když byl mladší -- tak kolem třinácti, myslím - jsem mu poslal pozvání, aby přijel do Sedmi Vrb a strávil s námi léto. Napsal mi urážlivou odpověď. Už ta urážka sama

ukazuje jeho povahu. Ode mě se druhé příležitosti nedočká.“

„To je zvláštní,“ podotkl Bran, „poněvadž bratr Severák mi řekl, že Rheg se číst a psát nikdy nenaučil. Připadá mi zvláštní, že ti napsal.“

„No, vlastně to nenapsal,“ přiznal Fiallach. „Napsal mi Braefar a vylíčil mi, co Rheg řekl. Ale to je totéž. Řekl, že nehodlá strávit ani chvíli v mojí společnosti a nepovažuje mě za rodinu. Kdyby byl tehdy dospělý a ne jen neopeřené pískle, byl bych ho za tu drzost zabil“

Bran zavrtěl hlavou. „Nepřestávám žasnout, jak často se Braefarovo jméno objevuje při různých nedorozuměních, neshodách a půtkách.“

„Myslíš, že mi lhal? To je směšné! Proč by to dělal?“

„To já nevím,“ řekl Bran. „Nikdy jsem to nechápal. Má v sobě jakýsi hluboký pramen hořkosti. Myslím, že ho těší vyvolávat stejnou hořkost v ostatních. Pro něj je to jako hra. Povím ti pravdu, Fiallachu, nevím, co mohl Rheg říct, a je docela dobře možné, že to Braefar ohlásil správně. To jen, že jsem na bratra a jeho motivy začal nahlížet se silným podezřením.“

„Já myslím, že mu křivdíš,“ tvrdil Fiallach. „Ke mně se vždycky choval zdvořile. Akorát si stěžoval, že Connavar mu nenabídne práci, která by víc odpovídala jeho nadání. Braefar je chytrý, ale nevelí oddílům a smí vést jenom Tři Potoky a norvijské pohraničí.“

„Těší mě, že ho máš rád,“ pravil Bran. „Nechejme to tak.“

• • •

Když seděl v Mečové místnosti pod Cirkem Palantés, měl Rheg zasmušilou náladu. Telors stál vedle něj a brousil mu gladius. Ve dveřích se objevil vysoký muž. Rheg si nejdřív myslel, že je to Zuřivec, protože světlo lucerny měl za zády. Pak muž vstoupil a Rheg viděl, že je to první gladiátor Brakus. Cestou kolem se Brakus na zlatovlasého mládence podíval a zamířil ke skříňce u zdi, z kapsy kožené kazajky vytáhl klíč a strčil ho do zámku. Ze skříňky vyndal dvě kůží potažené čutory a malý svitek ovinutý tenkou stužkou. Byl to velký chlap, větší než Zuřivec, ale pohyboval se se stejným kočičím půvabem.

Chystal se odejít, ale ozval se Telors. „Teď si už nevšímáme starých kamarádů, co, Braku?“

Gladiátor se zastavil a zazubil se. „Nebesa, Telorsi, kdy sis nechal narůst tak odporný porost? Pamatuju si tě, když jsi byl ještě mladý a hezký.“

Telors se hlasitě zasmál a oba si potřásli rukama. „Slyšel jsem, že teď s Vannim cvičíte zápasníky z Occianu. Odvádíte dobrou práci.“

„Je dobrý být zpátky,“ pravil Telors. „Myslel jsem, že už budeš na odpočinku. Musíš mít nejmíň horu zlata.“ Brakus pokrčil rameny. „Při každým zápase si slibuju, že bude poslední. Ale pak ze stínu vyleze nějaký nafoukaný mladý zápasník a vykládá mi, že jsem už starej a jak mě zabije. A pak mě přemůže pýcha.“ Podíval se na Rhega. „Nechceš mi říct, jak vypadám starej a unavenej, chlapče?“ zeptal se.

„Mně připadáš silný a schopný,“ odtušil Rheg.

Brakus kývl. „To taky jsem. Pověz, proč jsi vzal tenhleten zápas? Jsi slavný až dost i bez něj a Voltan nebude lehká kořist.“

„Je to osobní,“ vložil se do hovoru opět Telors. „Voltan mu zabil - přítelkyni.“

„Aha, chápu. No, hodně štěstí, Rhegu. Třeba se ještě setkáme.“

„Pochybuju,“ zabručel Rheg. „Tohle je můj poslední zápas. Zítra jedu domů.“

Brakus se usmál. „Tak to jsou mi všechny poznámky, co jsem si o tobě napsal, k ničemu.“ Ve dveřích se ještě zastavil a obrátil se. „Máš ve zvyku před útokem zatnout levou pěst. Voltan si toho rychle všimne.“

„Děkuju. Před tímhle zvykem mne varoval už Zuřivec. Nějak se ho nemůžu zbavit.“

„Voltan má velmi rychlý protiútok po krytu. Dneska se toho zbav, jinak domů nepojedeš.“ Otočil se k Telorsovi. „Moc rád jsem tě viděl, kamaráde. Za tři dny pořádám malou narozeninovou oslavu. Přijď taky a Vanniho vezmi s sebou.“

„Přijdeme,“ slíbil Telors. Brakus odešel a Telors se znovu pustil do broušení.

„Myslel jsem, že přijde Zuřivec,“ podotkl Rheg.

„No, totiž, víš, co si myslí.“

„Já vím. Myslí si, že umřu. Mejlí se.“

„Už se zmýlil i předtím. Jako my všichni.“ Podíval se na označenou svíčku na polici a odhadl čas. „Zbývá necelá hodina. Jak se cítíš?“ „Jsem v pořádku.“ Rheg vstal a rozhlížel se po místnosti. Velice se lišila od Mečové místnosti Cirku Orisés. Stěny zdobily krásné fresky a ve výklencích byly busty největších hrdinů Palanta. Rheg si je prohlédl. „Kde je Zuřivec?“

„Palantés jeho bustu odstranil, když upadl v nemilost.“

Rheg se zase posadil. Před bojem nemíval problémy vyčistit si hlavu, ale dnes to bylo jiné. Hlavou mu táhly vzpomínky a myšlenky a každá vyžadovala pozornost.

Kdyby dneska zemřel, komu by na tom záleželo? Kamarád Banouin ho opustil, otec ho nikdy neuznal a teď se Zuřivec ani nenamáhal zastavit se za ním před jeho nejtěžším zápasem. Podíval se na Telorse. Měl ho docela rád, ale nebyli si blízcí. Jestli jeho tělo odvlečou z arény, Telors jen pokrčí rameny a vrátí se do vily, napije se, vzpomene si na pár hezkých věcí a život půjde dál.

Náhle se cítil nesmírně sám a v té chvíli se ho zmocnil strach. Co jsem to se svým životem udělal? říkal si. Čeho jsem dosáhl? Potřásl hlavou. Tohle nebyly dobré myšlenky před zápasem, který mohl skončit jeho smrtí, a tak vstal, došel ke stolu, zvedl kůží potaženou lahvici, odlomil voskovou pečeť a vytáhl špunt. Všichni gladiátoři si připravovali vlastní pití a pečetili ho voskem, aby je soupeř nemohl před zápasem nadrogovat. Zvedl lahvici ke rtům a zhluboka se napil.

Ovocná šťáva s dření mu klouzala do hrdla jako hedvábí. „Nepij příliš," varoval ho Telors. „Nebo se ještě nafoukneš."

Rheg se posadil. V noci se mu zdálo, že za ním přišla Morrigu. Probudil se do šustění listoví ve vánku a šepotu větví. Když se zvedl, viděl, že jeho postel stojí uprostřed palouku obklopeného duby. Na pařezu seděla Morrigu.

„Saténová prostěradla," poznamenala. „To jsi pěkně zbohatl."

Nad postelí přeletěla černá vrána a posadila se na větev nad Morrigu.

„Co ode mě chceš?" zeptal se. „Vzhledem k tomu, do jaké hlouposti ses pustil, by ses spíš měl ptát, co bys mohl žádat ty ode mne."

Rheg vstal z postele a zhluboka se nadechl. Cítil chladný vánek z hor. „Od tebe, Stařeno, bych si byl přál jediné. Byl bych si přál, abys Lii zachránila život. Nyní už nechci nic. Zítra vyhraju, nebo zemřu."

„Ano, ano," skřehotala Morrigu, „nedokázal jsi zachránit svou lásku. Takový život bývá, Rhegu. Ale co tvůj život? Jestli mě požádáš, daruji ti sílu a rychlost, abys Voltana porazil."

„To už mám."

„Nemáš. Vanni ti to řekl. Voltan je větší, silnější a rychlejší. Taky je nebezpečnější. Popros!" Ne!"

„Brání ti pýcha?"

Zamyslel se nad tím. „Možná, ale nepoužiju proti němu kouzlo. Nechci pomoc. Postavím se mu jako muž, za rovných podmínek."

„Jak ušlechtilé. Opravdu aspoň na chvíli věříš, že Voltan udělá totéž?"

„Nejsem zodpovědný za to, co dělá - nebo nedělá - Voltan. Chci, aby zaplatil za Liinu smrt a aby věděl, že proto umírá."

„A čeho tím dosáhneš, Rhegu? Myslíš, že jemu na tom záleží? Myslíš, že kvůli tomu pocítí alespoň na okamžik lítost?"

Rheg zavrtěl hlavou. „Nejde o něj. Jde o mě. Až ho zabiju, budu mít klid."

„Aha, chápu. Všechno je to kvůli Rhegovi. Ne kvůli Lii, ani kvůli Voltanově zlu. Jde jenom o Rhega."

„Ano, jde jen o Rhega," odsekl rozzlobeně. „A proč by nemělo? Kdo kdy bojoval za mě? Vždycky jsem byl sám. Miloval jsem mámu a myslím, že když jsem byl malý, ona milovala mě. Ale jak jsem vyrůstal, pokaždý, když se na mě podívala, uviděla Connavara. A odtáhla se ode mě." Zasmál se, znělo to dutě, a vyplašil tak vránu. „Kde jsou mí kamarádi a ty, co bych měl rád? Jediný kamarád, kterého jsem si myslel, že mám, mne opustil, když si myslel, že umírám. Ano, vážně jde jenom o Rhega. Jestli zítra umřu, kdo pro mě bude truchlit?"

„No ano, kdo?" opáčila. „No, když mě tu nepotřebuješ, tak nezůstanu. Vrať se do postele, Rigante. A spi."

Byl to zvláštní sen, nepochybně zrozený z jeho obav, ale stejně ho postrašil.

„Je čas uvolnit svaly," poznamenal Telors.

Tu do Mečové místnosti vstoupili dva vojáci ve stříbrné zbroji. „Císař si tě žádá," oznámil jeden Rhegovi.

„Potřebuje se připravit," namítl Telors.

„Pojď s námi," řekl druhý muž a Telorse si nevšímal.

Rheg si natáhl košili z černého hedvábí a vydal se za gardisty podzemními chodbami a nahoru na druhé poschodí. Venku se rozhlédl a viděl, že stadion je plný, řada za řadou diváků čeká na odpolední zábavu. Cirk Palantés dokázal pojmout téměř třicet tisíc diváků, ale další stovky stály v uličkách.

„Hodně lidí," utrousil první gardista.

„Moc se nenafukuj," dodával druhý, „přišli se hlavně podívat, jak upálí Dámu se závojem. Chtějí vědět, jestli udělá zázrak a odletí k nebi." Drsně se zachechtal. „Někteří v to doufají."

„Myslel jsem, že všechny kultisty propustili," řekl Rheg.

„Ji ne. Upálí ji vedle Naladéma. Dobrej vtip, že jo? Rád bych věděl, co si asi řeknou, až budou stoupat nad hranice."

Šli dál, až k hlídanému vchodu do Císařské lóže. Když Rhega uvedli dovnitř, viděl, že Jasaray tu sedí sám. Měl na sobě bílou řízu a dlouhý purpurový plášť. Na hlavě měl slamák se širokou krempou, aby mu nesvítilo slunce do obličeje. „Pojď, posaď se ke mne, chlapče," vyzval Rhega.

„Děkuji, Veličenstvo," odmítl mládenec, „ale musím se připravit na zápas." „Všechno má svůj čas," odvětil císař.

Na kraji arény se ozvala trubka, jediný dlouhý tón. Lidé se utišili. Ze západní brány vyšel šermíř a zamířil přes písek. Dav pískal a jásal. Rheg se podíval dolů a málem nevěřil vlastním očím.

Ten šermíř byl Voltan.

„Musím jít, Veličenstvo!" vyhrkl.

„Počkej!" rozkázal Jasaray.

„Ale já s ním mám bojovat..Slíbils mi to!"

„To jsem skutečně slíbil, mladý muži. A já své slovo držím. Ale neslíbil jsem ti, že s ním můžeš bojovat první."

Brána na východní straně stadionu se otevřela a na písek vstoupil další šermíř. Byl svlečený do pasu, měl jen kožený kilt, a teď z opasku vytáhl červený šátek a uvázal si ho kolem vyholené hlavy.

Byl to Zuřivec.

• • •

Rheg zprvu nemohl uvěřit vlastním očím. „Proč?" šeptl.

„Když mě o to Zuřivec požádal, taky jsem se divil," odvětil Jasaray. „Bylo to tu noc s tygrem. Oběma jsem vám slíbil, že splním, oč mě požádáte. Zuřivec se zdržel a řekl, že chce s Voltanem bojovat první. Druhý den jsi za mnou přišel ty. Tehdy jsem pochopil. A myslím, že ty znáš odpověď taky."

Rhegovi se udělalo špatně. Předklonil se a chytil se zábradlí. Ano, věděl. Zuřivec to dělal pro něho. A hlavou mu táhla slova staršího muže, zapsaná plamennými písmeny.

„Tys neměl otce, já zase syna. Myslím, že nějakým malým způsobem jsme si navzájem zaplnili mezeru v životě. A jako

každý otec, ani já nechci vidět, jak můj syn zemře zbytečně.“

Rheg se hrozně styděl. Ze sobecké touhy po osobní pomstě vystavil nebezpečí jediného člověka, jenž se s ním skutečně spřátelil. Hlava se mu točila a veškerá hořkost a sebelítost jeho mládí se rozplývaly, všechno to odmítání, samota, ubližování a zklamání mizely. To všechno nebylo ničím ve srovnání s oběti, již pro něj tento muž podstupoval. Zuřivec věděl, že Rheg Voltana neporazí, a také věděl, že ač je sám starý, dokáže ho utahat a snad i zranit, než s ním bude bojovat Rheg, čímž mladšímu muži poskytne větší naději na přežití.

„Tohle jsem nechtěl,“ vydechl.

„To asi ne,“ souhlasil Jasaray, „ale je to úžasné gesto.“ V jeho hlase se ozývala pýcha i úžas, jako by sice velikost toho činu cítil, ale nedokázal pochopit motiv.

Císař vstal, sundal si slamák a zamával. Zazněla trubka. Oba zápasníci se dotkli meči na pozdrav. Pak se začali obcházet. Voltan zaútočil první, byl rychlý jako blesk. Zuřivec však jeho výpad odrazil a provedl protiútok, až musel Voltan odskočit. Diváci se odmlčeli a bez dechu sledovali souboj. Jenom málokdo z těch třiceti tisíc lidí plně ocenil to, na jak vysokou úroveň boje se dívá, ale všichni věděli, že hledí na dva výjimečné zápasníky. Vycítili, že tento pozoruhodný duel vejde do historie a že v nadcházejících letech budou dětem a vnukům vyprávět o dni, kdy mohli vidět, jak Voltan a Zuřivec bojují na život a na smrt v aréně Cirku Palantés.

Rheg sledoval souboj se směsicí ohromení a hrůzy. Zuřivec měl pravdu. Toho muže by porazit nedokázal. Přes svou velikost se Voltan pohyboval úžasně rychle, měl skvělou práci nohou a dokonale udržoval rovnováhu, ať už se vrhal do útoku či couval při zoufalé obraně. Boj probíhal téměř nadlidsky rychle, vypadal téměř jako tanec. Rheg to upřeně sledoval a rychle a mělce dýchal. V ústech měl sucho a klouby na rukou, jimiž svíral zábradlí, měl úplně bílé. Věděl, že ať už se dnes stane cokoliv, Zuřivcova oběť ho navždy změnila. Už nikdy si nebude stěžovat na nespravedlnost života. Tohoto horkého odpoledne dostal dar cennější než veškeré ubližování, co kdy vytrpěl. Voltan Zuřivce škrábl na prsou, až do vzduchu vylétla sprška krve. Rheg zasténal, ale přehlušil ho řev davu. Voltan přiskočil, aby zasadil poslední ránu, ale starý gladiátor uhnul doprava a sekl. Voltan uskočil dozadu, avšak Zuřivec mu stačil mečem rozseknout pravý bok. Oba muži se teď obcházeli opatrněji. Zuřivec utrpěl ránu těsně pod pravou klíční kostí a krev mu stékala na břicho. Voltan také silně krvácel, krev mu zabarvovala kilt a crčela po stehně. Znovu se srazili a meče zazvonily. Když se přiblížili, Voltan náhle Zuřivce udeřil do spánku a přinutil ho couvnout. Zuřivec šel s ránou a podařilo se mu vykrýt prudký sek, který by ho byl jinak rozpáral. A opět se začali obcházet.

Boj byl méně zuřivý, víc odměřený, jak se snažili najít jeden u druhého nějakou slabinu. Ale nebyl o nic méně napínavý, a diváci byli nepřirozeně zamlklí. Pro Rhega se zpomalil čas. Hleděl na Voltana a snažil se zahlédnout nějakou slabinu, náznak, cokoliv, co by Zuřivci poskytlo příležitost. Nic tu však nebylo. Voltan byl nejschopnější zápasník, jakého kdy viděl.

A Zuřivec byl stále unavenější. Přes vynikající fyzičku a nekonečné hodiny cvičení se na něm začínal projevovat jeho věk. Voltan to rovněž viděl a zápas se pomalu změnil v boj kočky s myší. Voltan vykryl náhlý výpad a při ripostě Zuřivce škrábl na rameni. Při dalším útoku starší zápasník málem klopýtl. Voltan toho využil a jeho čepel se Zuřivci odrazila od spánku, když se ten vrhal stranou. Teď mu krev stékala po obličeji.

Voltan se pokusil o klamný výpad, po němž následovalo bodnutí na srdce. Zuřivec odrazil a při zpětném seku Voltana zasáhl do levého bicepsu a rozsekl kůži. Tempo znovu zrychlilo, oba muži sekali, bodali, kryli a uhýbali. Rheg věděl, že Voltan se snaží soupeře utahat. A dařilo se mu to. Zuřivec couval. Rheg viděl, jak se mu mohutně dme hruď, když lapal po dechu. Voltan, ač silně krvácel, zřejmě potíže neměl. Napravo od Císařské lóže vypukl zmatek. Rheg se ohlédl a viděl, jak Telors odstrkuje lidi z cesty, potom přelezl nízkou zídku a překvapenému bubeníkovi vytrhl z ruky paličku. Postavil velký buben na zídku a začal pomalu bubnovat. Ten zvuk se po aréně rozléhal jako vzdálené dunění hromu.

Zápasníci na písku se při tom zvuku na okamžik zarazili.

• • •

Voltan byl unavenější, než vypadal. Během roků strávených mezi rytíři z Kamene úžasně rozvinul své schopnosti, ale souboj v aréně vyžadoval ten druh zvláštního výcviku, jaký již roky nepodstoupil. Ruka s mečem mu těžkla. Jeho protivník však byl ještě utahanější a Voltan ho aspoň hodlal s potěšením zabít. Vždycky si říkal, jak dobrý asi Zuřivec doopravdy je. Teď to věděl, a hluboko v nitru byl rád, že s ním nebojoval dříve. Stařík měl překvapivě rychlé reflexy i protiútok.

Slunce stálo vysoko a hřálo, z písku stoupaly vlny vedra. Voltan staršího muže obešel. „Proč jsi se mnou chtěl bojovat?“ zeptal se. Zuřivec neodpověděl. „Moc utahaný na povídání, dědo?“ posmíval se. Zuřivec se jen usmál. Voltana to podráždilo natolik, že znovu zaútočil. Zuřivec výpad odrazil. Voltan se po něm ohnal levou pěstí, ale Zuřivec uhnul a zasáhl ho levým hákem do brady. Voltan šel s ránou a pootočil se, takže Zuřivcův gladius jen zasvištěl kolem. Když se ho Zuřivec chystal zabít, Voltan ránu odrazil a bodl. Čepel se staršímu zápasníkovi odrazila od přezky na opasku.

„Štěstí, štěstí!“ vyhrkl Voltan ve snaze protivníka znepokojit. Jenomže ten se nenechal nachytat, zůstal soustředěný a s odpovědí se nenamáhal. Z jeho pohybů však byla znát únava. „Už ti nezbývá mnoho sil, Zuřivče,“ pošklebo val se Voltan. „Jaký je to pocit, vědět, že umřeš?“

Pořád žádná odpověď, a Voltan byl stále podrážděnější. Vždycky si našel nějaký způsob, jak soupeře vyvést z míry, donutit je jednat zbrkle či bezstarostně, narušit jejich soustředění. Na Zuřivce to ale nezabíralo. Jako by bojoval se sochou, s tvorem bez pocitů.

Přesto Voltan vyhrával. Byla to jen otázka času. Jak se tak obcházeli, všiml si, že Zuřivec drží meč maličko níž než před chvílí, jako by ho tíha kovu táhla k zemi. Stařík také supěl. „Možná že by sis měl chvilku odpočinout,“ prohodil Voltan konverzačním tónem. „Ustup a chyť dech.“ Při řeči zaútočil a téměř Zuřivce překvapil. Starší muž zvedl meč pomaleji než předtím a Voltanova čepel kolem něho proklouzla, odrazila se Zuřivci od žeber a roztrhla kůži. Zuřivec se otočil na

patě kolem dokola a sekl. Voltan sek odrazil jenom částečně a čepel mu rozťala rameno. Uskočil. Zuřivec do útoku nešel a Voltain se zakřenil, když si uvědomil, že starší zápasník je konečně u konce svých sil.

Potom se ozval buben. Voltan zamrkal a zvedl zrak k černovousému Telorsovi.

Když zazněl buben, diváci, znající Zuřivcovu pověst, začali tleskat do rytmu. Voltan se zas podíval na Zuřivce a viděl, že starý gladiátor stojí vzpřímeněji a v tmavých očích má lesk tam, kde před chvílí byla jen únava. Voltan zaklel. Teď potrvá déle, než toho starého mizeru zabije.

Zuřivec se zhluboka nadechl a vykročil. „Cara tě miluje," pronesl tiše přátelským, hřejivým tónem.

Voltan na zlomeček vteřiny ztuhl. A Zuřivec byl u něj. Voltan se zoufale snažil krýt, ale Zuřivcův meč mu skončil v břiše, projel nahoru plící a ven ze zad. Voltan se na soupeře sesul, pustil meč a opřel si mu hlavu o rameno.

„Chytrý... tah," šeptl.

„Bylo to potřeba, chlapče," opáčil Zuřivec a položil ho na zem.

Stadionem se rozlehl zuřivý potlesk a hromový jásot.

„Myslím... že jsou rádi... že mě vidí umírat." Voltan se nuceně usmál. „Měl by sis... nechat zašít ty rány."

„Ještě chvilku to počká," řekl Zuřivec. Voltan chvíli ležel mlčky. Necítil bolest, jenom zvláštní klid. „Cara... o mně... ví?" zeptal se.

„Ne. Ani se to nedozví. Ale je to skvělé děvče, silné, odvážné a věrné. Každý muž by mohl být hrdý na to, že je jejím otcem."

„Já bych byl... kdybych to byl věděl." Hlava se mu skulila na stranu. Náhle hleděl na dva popravčí kůly vztyčené uprostřed arény, zvedající se jako bodce z hromad olejem napuštěného roští.

„Odpustila mi," vydechl. Ale Zuřivec ho neslyšel.

• • •

Když se Zuřivec zvedl od mrtvého Voltana, Rheg se sesul na zábradlí. Starý gladiátor zvedl meč na pozdrav císaři a potom za ryčného potlesku odešel z arény. Přiběhli otroci, popadli mrtvého Voltana za kotníky a odtáhli ho po písku.

Z druhého konce arény vyšel oddíl vojáků, vedoucí dva lidi. První byl Naladémus. Když uviděl kůl, začal se vzpírat a praštil sebou na zem. Vojáci ho zvedli a vlekli k hranici. Ječel, a diváci jásali.

Kousek za ním přicházela Dáma se závojem. Byla malá, štíhlá a světle modré šaty se jí leskly olejem. Za nahé paže ji drželi dva vojáci, ale ona neodporovala, kráčela se zahalenou hlavou vysoko vztyčenou.

„Upalte je! Upalte je! Upalte je!" řval dav.

„Soudím," ozval se Jasaray, „že bych ti měl poskytnou jiné přání, jelikož Zuřivec tě obral o tvou pomstu. Požádej, a bude ti to splněno. Chceš Voltanovo panství nebo jiné pozemky? Nebo třeba truhlice zlata?"

Rheg se díval do arény. „Vezmu si ji," pronesl tiše. „Dej mi ji."

„Cože? Ty ji znáš?"

„Ne." „Tak si to ještě jednou rozmysli, Rhegu. Ona je srdcem těch kultistů, a jestli jí dám milost, dojde ke vzpouře."

„Říkal jsi, že můžu požádat o cokoliv, Veličenstvo," připomněl mu Rheg.

Jasarayovi ztvrdl výraz. „V této chvíli jsem tvůj přítel, Rhegu. Je dobré mít za přítele císaře. Jestli na tom budeš trvat, staneš se mým nepřítelem a v Kameni ani nikde v zemích Kamene pro tebe nebude místo. Proč si udělat nepřítele kvůli ženě, kterou neznáš?"

Rheg se na ni díval a poslouchal vytí davů. Naladémus vřískal a prosil, ale ona jen stála, rovná jako svíčka, hrdá, a řev lidí po ní jenom klouzal. „Má kuráž," řekl. „A se vší úctou, Veličenstvo, myslím, že její život stojí za mnohem víc než tvé přátelství."

Jasaray vstal a došel na kraj lóže. Gardisté držící zajatce čekali na jeho znamení. Ukázal na ženu a kývl na strážné, aby ji přivedli blíž. Otočil se k Rhegovi, tvářil se sice klidně, ale v očích měl hněv. „Běž si dolů pro svou odměnu," sykl. „Máš dva dny na to, abys Kámen opustil - a nikdy se nevracej."

Rheg se uklonil a odešel.

Křičícího Naladéma zatím dotáhli ke kůlu. Rheg seběhl uličkou dolů, přehoupl se přes hrazení a dopadl těch dvanáct stop hluboko do arény, kde došel ke strážným držícím ženu. „Císař jí daroval svobodu," pravil. Gardisté vzhlédli k vysokému, shrbenému Jasarayovi, který kývl. Oba muži Dámu se závojem okamžitě pustili.

Zazněla trubka a pod Naladémem vyskočily plameny. Hrozně řval, bylo to ubohé, a lidé pískali a spílali mu. Dáma se závojem se obrátila k trpícímu a zvedla ruku. Kamenický stařešina zvedl hlavu a hustým kouřem se podíval na křehkou ženu v modrém. Přestal křičet a opřel svou hlavu o kůl. Zahalily ho houstnoucí chocholy kouře.

„Co jsi udělala?" šeptl Rheg.

„Zbavila jsem ho bolesti," pravila žena. Když nevřískal bolestí, nepředstavoval už pro lidi žádnou zábavu, takže se začali hlasitě dožadovat upálení Dámy se závojem. Rheg ji vzal za ruku a vedl ji k brance do Mečové místnosti. Šaty měla kluzké lampovým olejem, který pronikavě sladce voněl. Kráčela mlčky vedle něj. Když si chátra uvědomila, že ona hořet nebude, začala hučet a ječet. Na západním stání dokonce došlo ke rvačce. Vojáci ji spěchali utišit. Lidé odtrhávali sedátka od kamenných podstavců a někdo hodil podušku i do Císařské lóže. Přibíhali stále další a další vojáci. Rheg dorazil do Mečové místnosti a pustil dovnitř i Dámu se závojem.

Seděl tam Zuřivec a ranhojič mu štupoval rány. Zápasník byl ve tváři popelavý a na ráně na prsou si držel zakrvácený ručník. Dáma se závojem si k němu pospíšila, vzala mu osušku, hodila ji na podlahu a štíhlou ruku mu položila na krvácející šrám na hrudi. Rána se okamžitě zavřela. Ranhojič stál ohromeně vedle, protože tam, kde před chvílí byla rozšklebená, silně krvácející rána, teď byla dokonale zahojená bílá jizva. Totéž udělala se šrámem na spánku a na rameni. Rheg se díval, jak se Zuřivci vrací do tváří barva.

„Děkuju, moc děkuju," řekl Zuřivec, uchopil ji za ruku a políbil.

„A já děkuji tobě, Vanni," řekla žena, „poněvadž bez tvé oběti bych byla upálena." Pak se pomalu obrátila k Rhegovi a

zvedla závoj.

Ten zalapal po dechu a málem upadl. „Dobré nebe!“ zašeptal. Celý se roztřásl a musel se posadit na lavici.

Dáma se závojem byla Lia.

• • •

Rozletěly se dveře a dovnitř vpadl Telors s gladiátorem Brakem v závěsu. „Venku vypukly bouře,“ vyhrkl Telors. „U každého východu se shromáždil dav. Volají po její smrti. A vojáky odvolali.“ Zuřivec vstal a sáhl po meči. „Zbraně nebudou potřeba,“ pravila Lia. „Věř mi!“ Zuřivec chvíli stál, potom se obrátil k Rhegovi, jenž seděl zhroucený na lavici.

„Jsi v pořádku, chlapče?“

Rheg si ho nevšímal, jen dál civěl na mladou ženu v lesklých šatech. „Viděl jsem tě umírat,“ vydechl. „Viděl jsem, jak ti Voltan vrazil meč do srdce.“

Lia si k němu přisedla a vzala ho za ruku. „Vzpomínám si, jak mě Voltan bodl. Probudila jsem se na voze. Vedle mě seděl ten ranhojič, Ralis. Pak si ještě vzpomínám na jednu stařenu, měla kapuci a závoj. Byl to sen. Procházeli jsme se po lese, to místo bylo úžasně krásné. Byl tam ještě někdo, zářil, neviděla jsem mu do obličeje. A ta zářící postava se dotkla mé rány nad srdcem. Rána se okamžitě zahojila a já cítila, jak mi něco proudí do žil. Jako by celý můj život byl vyschlá studna a teď mě naplňovala voda života. Když jsem se zase probudila, byla jsem v Ralidově domě a on mi vyprávěl, jak do Domu smrti přišla jakási stařena, která mě zachránila.“

„Proč jsi za mnou nepřišla?“ zeptal se a pevněji stiskl ruku.

„Ralis mi řekl, že tě zabili. Dva dny nato jsem nastoupila na loď do Goriasy. Když jsem se o tobě doslechla příště, byl z tebe zabiják v aréně, který má na rukou krev. Vydali jsme se každý po jiné cestě, Rhegu. Když jsem viděla, jak mi zabili otce, chtěla jsem ukončit násilí, a rozhodla jsem se, že to dokážu. Když jsi ty viděl, jak mě srazili, chtěl jsi krev, pomstu a smrt.“

„Miluju tě,“ vyhrkl Rheg se slzami v očích. „Myslel jsem na tebe každý den, od chvíle, co jsme se viděli naposledy.“

„A já miluji tebe. To nic nezmění.“

„Tak se mnou odejdeš do hor, jak jsme chtěli původně?“

Nejdřív neodpověděla, a z jejího mlčení Rheg pochopil, že ji ztratil podruhé. „Nemůžu se stát ženou muže, který zabíjí. Budu pokračovat dál ve své práci,“ řekla nakonec. „Ne v Kameni, protože mé místo převzal někdo jiný. Ale budu cestovat a modlit se. Najdu lidi, kteří budou toužit po duchu, a podělím se s nimi o radosti, jež jsem objevila.“

„Snažil jsem se tě zachránit,“ řekl Rheg. „Jen jsem tenkrát nebyl dost silný.“

„Zachránil jsi mě,“ zašeptala. „Mrzí mě to, Rhegu. Mrzí mě to za nás za oba.“

Přistoupila k němu a objala ho. On si ji k sobě přitáhl a políbil ji. „Kam půjdeš?“ zeptal se.

„Daleko na sever. Žije tam jeden kmen, přebývá v Bílých horách. Přinesu jim Pramen.“

„Slyšel jsem o tom místě,“ ozval se gladiátor Brakus. „Té oblasti se vyhýbají dokonce i Varsové. Kmeny z Bílých hor jsou zuřivé. Prý dokonce pojídají srdce nepřátel.“

Lia se usmála. „Tak to budou moc potřebovat to, co jim přináším.“ A zamířila ke dveřím.

„Lidé tě roztrhají na kusy, paní,“ varoval ji Telors. „Půjdeme s tebou.“

Lia zavrtěla hlavou. „Nikdo mě neuvidí a nikdo mi neublíží. Aspoň zatím ne. Kéž vám všem Pramen požehná.“ S tím vyšla z místnosti směrem k zuřícím davům.

• • •

Rheg seděl a točila se mu hlava. Déle než dva roky žil pouze s myšlenkou na to, že pomstí Liinu vraždu. Cvičil tvrdě, odříkal si veškeré pohodlí a potěšení mládí. Pro Rhega nebyly radosti occijského nevěstince, ani divoká, bouřlivá shromáždění, která cirk pořádal. Zdvořile odmítal pozvání krasavic, a to vdaných i svobodných, aby je navštívil v jejich soukromých komnatách. Každou noc, když uléhal, viděl před sebou Voltanovu tvář a představoval si den, kdy vraha přivede před spravedlnost.

A teď seděl ve ztichlé Mečové místnosti a civěl na mramorovou podlahu. Přisedl si k němu Zuřivec. „Promluvme si, chlapče,“ řekl a položil mu ruku kolem ramen.

„Všechno to bylo pro nic,“ zašeptal Rheg.

„Měli bychom odejít dřív, než se sem nahrnou rozzuřený davy,“ radil Telors. „Když přišli o Dámu se závojem, mohli by se lidi obrátit proti tobě, Rhegu. Viděli, jak ji odvádíš z arény.“

„Oblékni se,“ vyzval jej mírně Zuřivec. „Vrátíme se do vily a promluvíme si. Tak pojď.“ Vzal Rhega za ruku a vytáhl ho na nohy. Mladý Rigant, pořád jako omámený, si svlékl gladiátorský kilt a chrániče a natáhl si černé kožené kamaše a halenu ze silné modré vlny protkávané stříbrnou nití. Opásal se mečem a vyrazil za Brakem, Telorsem a Zuřivcem z místnosti. Ranhojič, jenž Zuřivce ošetřoval, než ho Dáma se závojem vyléčila, ho vzal za ruku.

„Která bohyně to je?“ zeptal se šeptem.

Rheg ho setřásl a dohonil ostatní. Prošli opuštěnou arénou a širokými chodbami k východnímu východu. Brána byla otevřená a Rheg venku viděl obrovský dav. Brakus vyšel ven první, za ním šli Telors a Zuřivec. Všichni tři tvořili stěnu pro Rhega, ale někdo v davu zaječel: „Támhle je! To je ten divoch, co ji osvobodil!“

Lidé se nahrnuli kolem nich. Někdo odstrčil Braka a ten se rozpřáhl a muže srazil na zem. Právě když to začínalo vypadat ošklivě, Zuřivec zvedl ruce nad hlavu.

„Ticho!“ zařval. Hlas měl natolik velitelský, že ho lidé poslechli. Zuřivec chviličku počkal, než hluk utichne. „Císař Dámě se závojem udělil milost,“ prohlásil. „A ona odsud odešla. Nikdo z nás neví kam. A teď nás nechte projít!“ Okamžitě vykročil a lidé se před ním rozestupovali. Brakus, Telors a Rheg procházeli davem a za náměstím si zastavili bryčku s dvouspřežím. Když se Rheg posadil, zahlédl tlačenicí procházet ženu ve světle modrých šatech. Nikdo si jí nevšiml, ani se po ní neohlédl. Když ho spatřila, zamávala mu, pak přešla ulici a zahnula do boční uličky. Půl hodiny nato bryčka dorazila k vile. U přední brány na ně čekali Persis Albitane a Norwin. Rheg, Zuřivec a Telors vystoupili,

Brakus se za nimi vyklonil.

„Zajímavý den," prohodil zlatovlasý gladiátor. Telors se zazubil a potřásl mu rukou. „Doufám, že vás oba uvidím na oslavě svých narozenin," pokračoval Brakus, kývl na vozku, ať jede dál, a pohodlně se posadil.

„Dobrej chlap," řekl Telors Rhegovi. „Jsem moc rád, že jsi s ním nemusel bojovat."

Rheg beze slova zamířil k vile. Persis na něj mluvil, ale Rheg kolem něj prošel a zamířil nahoru do svého pokoje, kde se postavil k oknu a zadíval se na záliv.

O chvíli později ho tam našel Zuřivec. „Nebylo to pro nic," začal Zuřivec. „Kdybys nebyl v Kameni, ona by byla zemřela. Ty dva roky ses mučil, protože jsi neměl sílu ji zachránit. Ale teď ji máš."

Rheg se odvrátil od okna. „Poděkovala ti, příteli. A měla pravdu. Já ji zachránil omylem, protože mi císař nabídl druhé přání. Kdyby tě byl Voltan zabil, byl bych s ním bojoval a ona by byla zemřela. Má touha po pomstě by ji byla zabila a já bych se to ani nikdy nedozvěděl."

„Ale nestalo se to," poukázal Zuřivec. „Jsi muž, Rhegu, a muž se rozhoduje a žije s důsledky svých rozhodnutí. Slyšel jsem, co říkala o různých cestách. Ano, všechny gladiátory je možné kritizovat, že zabíjejí ve jménu slávy nebo pro zábavu nebo kvůli bohatství. Avšak muži, s nimiž jsme bojovali, usilovali o totéž a postavili se nám dobrovolně. Ani na jedné straně není zloba. Neprosil ses Voltana, aby ti změnil život a napadl ty, které jsi miloval. To on byl zlý. Každý hrdina, jenž kdy chodil po této zemi, by pochopil, co jsi pak udělal." Zuřivec si povzdechl a posadil se na postel. „Víš, poslouchal jsem kázání kultistů a spousta věcí, co hlásají, se mi líbí. Vlastně věřím v tu moc, o níž hovoří. Nemám v srdci místo pro nenávist a - jak oni kážou - nabídnu otevřenou ruku každému, koho potkám. Ale když se mi do domu někdo vloupe a bude chtít ublížit Care nebo sluhům, zabiju ho bez lítosti. A kdybych byl tenkrát v Accii já, byl bych prošel celý svět, abych našel muže, který zabil ty, jež jsem měl rád. Teď to nech plavat, člověče! To děvče je naživu. Všichni jsme naživu."

„Za to děkuju bohům," řekl Rheg. „Z celého srdce." Podíval se na Zuřivce. „Nikdy nezapomenu, cos pro mě udělal. V mém srdci to bude žít na vždycky."

„Takže ty se nezlobíš, že jsi přišel o svou pomstu?"

„Zlobit se? Ach, Zuřivče, to ani náhodou. Když jsem se na vás díval, věděl jsem, co ses mi snažil povědět. On - a ty - jste jiné plémě. Ještě nikdy jsem neviděl takové soustředění, takovou sílu. Já bych tam byl umřel. To vím naprosto jistě. Nikdy nebudu tak dobrý."

„To není pravda," namítl Zuřivec. „Je ti, kolik... devatenáct? Ještě ses nedostal na vrchol svých sil. Za pět šest let budeš rychlejší a nebezpečnější než my oba." Náhle se zasmál. „Všichni ti mladí gladiátoři tady by se měli radovat, že Rheg už není jedním z nich. Už ses zamyslel nad tím, co budeš dělat dál? Majetek, co jsi získal, bys mohl vložit do nějakého kupeckého podniku a pak už jen tloustnout a lenošit."

„Vracím se domů, příteli," prohlásil Rheg. „Císař mi dal dva dny na to, abych opustil Kámen."

„Tolik stojí vděčnost vládců, co?" zamumlal Zuřivec.

Rheg pokrčil rameny. „Je to chladný člověk a já nic lepšího čekat neměl. Vrátím se ke Caer Druagh. Potřebuju vidět hory a cítit pod nohama trávu. Co kdybys šel se mnou a ukázal mi, jak sedlačit?"

„Možná tě navštívím, ale Cara se za čtyři měsíce vdává a to bych moc rád viděl. Taky bych se chtěl dívat, jak mi vyrůstá vnouče. Doufám, že to bude kluk. Holky jsou úžasné, ale myslím, že bych ocenil nějakou změnu." Vstal a Rhega pevně objal. „Víš, možná bys měl vyhledat tátu a usmířit se s ním." Rheg ho poprvé políbil na tvář. Pak se stáhl. „Já nemám otce. Kdybych si nějakého mohl vybrat, byl bys to ty."

„To rád slyším a děkuju ti, že to říkáš. A teď, než se to loučení zvrtne, půjdu se dolů najíst. Umírám hlady."

„Ještě jedna věc," zastavil jej Rheg. „Hodláš se večer zase opít?"

Zuřivec se zasmál. „Nejspíš. Nerad zabíjím - dokonce i takové padouchy jako Voltan."

„Tak to se napijeme společně. Můžeme si pak popovídat o hvězdách a duších a mluvit o významu života."

„To zní příšerně. Uděláme to," prohlásil Zuřivec.

• • •

Po pláni vířil sníh. Mladý druid se krčil u paty stojícího kamene a díval se, jak vítr roznáší žhavé uhlíky z jeho maličkého ohýnku a vysává mu z promrzlého těla teplo. Banouin, schoulený u studeného kamene, cítil, jak ho k zemi táhne tíha neúspěchu. Čtyřikrát za posledních šest měsíců se pokusil osvobodit přízraky z Cogdenského pole, ale oni si ho ani jednou nevšimli a pokračovali v bezduché, zuřivé bitvě.

Když se naposledy snažil dohodnout s Valanovým stínem a poukázal na to, že u Cogdenu se bojovalo za jasného slunečního světla, kdežto teď na bitevní pole dopadá jenom světlo měsíční, Valanus se zasmál a ukázal na oblohu. „Vždyť slunce jasně září," zvolal. „A obloha je bez mráčků. Už nemám čas, démone. Pojďte, mládenci, ještě jeden útok a den je náš."

Vítr utichl a roztřesený Banouin přihodil na skomírající ohýnek pár suchých větviček. Plamínky vyskočily výš a on nad ně natáhl ruce.

Král mu dovolil ještě tento poslední pokus - dostal volno na tři týdny. A neuspěl. Zítra se bude muset vrátit do Starých Dubů, jak byl přislíbil. „Na těch duších mi záleží," prohlásil Connavar, „avšak pravdou je, že na živých mi záleží víc. Informace, které jsi přinesl o Jasarayových oddílech, je pro nás nesmírně cenná. Nikdo jiný nemá tvé nadání, Banouine. Ty jsi očima Rigantů."

To vše byla pravda, ale přízraky na Cogdenském poli byly jako dýka v Banouinově duši. Země prosila o vysvobození z tohoto nočního vraždění. Na pláni už nerostla ani tráva, na jalové hlíně nevyrašil jediný plevel. Banouin vyhlédl zpoza kamene. Přízraky dál bojovaly na zasněženém poli. Druida se zmocnilo čiré zoufalství.

Za vodou se sbírala vojska z Kamene a již teď čtyři pluky Panterů - dvanáct tisíc mužů - překročily úzký pruh vody a tábořily na území Ceniů. Mnoho Ceniů se k vojsku připojilo jako zvědové pro tažení, o kterém všichni věděli, že začne

na jaře - tažení na sever do zemí Norviů a pak Rigantů. Dojde k dalším bitvám a další duše budou pokračovat ve věčném boji a odčerpávat ducha země.

„Musím najít způsob," prohlásil Banouin. Bratr Severák vždycky říkal, že pravda má vlastní moc, a třebaže se on snažil jít na tyto válečnické duchy s pravdou, oni si ho nevšímali. Co ještě můžu dělat? říkal si.

„Morrigu!" vykřikl. „Kde jsi?"

Nikdo neodpověděl, jenom vítr zesílil a rozházel uhlíky z ohniště. Banouin tam jen tak nešťastně seděl, krzno přitažené k tělu, kapuci staženou hluboko do čela. Vzpomínal, jak k tomuto kruhu kamenů dorazil poprvé, tenkrát s Rhegem. Připadalo mu to tak dávno, v jiném čase, na jiném světě. Mířil za svým snem a srdce měl lehké a plné naděje.

Rheg mu scházel. Z celého srdce si přál, aby za ním byl v Kameni přišel a požádal o odpuštění, že ho opustil. Teď byl Rheg zpátky v horách a on ho stále ještě nevyhledal. Mladý bojovník se vrátil obtížený bohatstvím a získal pozemky na hranici Narianského lesa, dvacet mil jihozápadně od Tří Potoků. Zemi získal lacino, protože v oblasti se potulovalo mnoho zbojníků a zabili i dva poslední majitele. Connavar do lesa vyslal oddíly, aby je pochytaly, ale celá oblast byla příliš rozlehlá a jeho muži nezahlédli živou duši. Mnoho lidí ze Tří Potoků se smálo, když Rheg ty pozemky koupil, neboť dobře věděli, že mu pokradou dobytek a vyloupí dům.

Teď už se nesmáli. Jeho dobytek se pásl na nejlepší trávě a jediný loupežník mu zřejmě nedělal potíže. „Je s těmi psanci spřáhnutý," povídali lidé a měli ho stále méně v lásce. Rheg se je nepokoušel získat na svou stranu.

Potom dorazili Mořští vlci, malá tlupa se vylodila u Sedmi Vrb. Byli svoláni bojovníci, aby se jim postavili. Všichni věděli, že Rheg je skvělý bojovník, a tak k němu poslali jezdce. Rheg mu řekl, ať opustí jeho pozemky. „Jestli ti Mořští vlci zaútočí na mou zemi, zabiju je," řekl. „A vás nebudu žádat o pomoc."

Tehdy ho začali lidé otevřeně nenávidět a znovu se vynořily řeči o tom, jak zabil Forvara a dva Fiallachovy přátele. „Je to vzteklý pes," říkali lidé. „Měli by ho vyhnat ze země."

Za Braefarem došla delegace, vybízející jej k činu. Braefar, ač souhlasil, že Rheg je ostudou, poukázal na to, že včas platí daně a tyto daně se používají na placení Connavarova vojska. „Neporušil žádný zákon," tvrdil Braefar, „a za muže, které po matčině smrti zabil, vyplatil weregild, cenu za krev. Nicméně jestli mu nechcete prodat žádné krmení pro dobytek, zásoby pro jeho muže, podkovy pro koně a tak, je to jen na vás."

To také udělali a Rheg musel nakupovat od Pannonů na severu za mnohem vyšší ceny. Přesto se mu dařilo. Když polovinu královýchstád vybil plicní mor a přivedl na mizinu mnoho sedláků, Rhegův dobytek chorobě unikl. Lidé pak museli nakupovat od něj a on neprodával lacino.

Nejsmutnější ze všeho pro Banouina bylo vědět, že většina z těch, kdo Rhega nenávidí, jsou lidé dobří a laskaví. Takto reagovali na člověka, který s nimi nechtěl mít nic společného - a stejně reagovali na Banouina. Rheg už nepomáhal se stavbou stodol, neúčastnil se hodů ani honů, ani necvičil s domobranou. Každý jeho čin byl považován, většinou správně, za urážku všech Rigantů.

Pod tlakem rodin většina mladých mužů, kteří pro něho pracovali, ze služby odešla, a on nyní zaměstnával cizince, vlčí hlavy nebo utečence, muže, kteří - jako Rheg - nenosili plášť s odznaky příslušnosti ke klanu. Rhegův plášť byl černý a bez ozdob. Ani jednou na sebe nevzal modrozelené kostky Rigantů.

Banouin se zachvěl. Zimní chlad mu pronikal holinkami a kamašemi. Vstal a začal podupávat. Neměl bych nenávidět zimu, pomyslel si. Až pomine, přijde válka. Jasaray přijde od jihu a varský král Shard sebral víc než tři sta lodí a byl připraven na území Rigantů vpadnout od severu. Dny krve se blížily. A já si tu sedím, říkal si Banouin, a dělám si starosti kvůli ztraceným duším z dřívějšího střetu.

„Morrigu!" zavolal znovu.

Zaslechl nějaký pohyb a honem se zadíval do tmy. Sněhem se pomalu ploužil kůň. Jezdec se choulil v sedle a hlavu měl zakrytou kapuci. Teď objel kruh kamenů a kapuci si shrnul.

„Pořád nevíš, kde zapálit oheň, pitomče," řekl Rheg.

Sesedl, spoutal koně, sundal ze sedla velkou otep suchého dříví a došel na dmhou stranu kruhu, kde jeden z obrovských kamenů pukl a zřítil se. Rychle u něj připravil oheň. Z Banouinova ohýnku si vzal hořící větev a zapálil svůj, který ihned chytil. Jelikož bylo ohniště v závětří, plamínky rychle vyskočily a teplo se navíc odráželo od kamene. Rheg se posadil a kývl na Banouina, ať se k němu připoji.

„Byl bych ho zapálil tady," poznamenal Banouin, když si k němu sedl. „Jenže odsud vidím na tu bitvu a z toho je mi smutno."

„Bojují i teď?" zeptal se Rheg. „Ano."

„Dej mi vědět, až to skončí."

„Proč?"

„Pomůžu ti propustit jejich duše."

„Nejsi mystik. Jak bys mi mohl pomoct?"

„Tys nikdy neuměl mluvit s bojovníky," poukázal Rheg. „Já ano."

„Poslala tě Morrigu, viď?"

„Ne. Přišla za mnou tvá máma. Poprosila mě, ať ti pomůžu." Podíval se Banouinovi přímo do očí. „Vorna byla vždycky přítelkyně. A když můžu, svým přátelům vždycky pomáhám."

Banouin odvrátil zrak. „Mrzí mě, co se stalo v Accii," řekl.

„Pche, to je minulost. Zapomenuto."

„Myslíš to vážně?" ujišťoval se Banouin se znovuzrozenou nadějí.

„Ovšemže ne," odsekl Rheg. „Snažil jsem se být zdvořilej. A teď mi pověz o ty bitvě duší."

„Co mám povídat. Věčně jenom bojují na Cogdenském poli a nevědí, že už je po všem. Jejich duchové tu uvázli, jsou lapení v síti nenávisti a násilí. Snažil jsem se promluvit s Valanem. Slyší mě, ale nevěří, co mu povídám."

„A proč je pro tebe tak důležitý, aby ti uvěřil?“ chtěl vědět Rheg.

„Jo kvůli zemi, Rhegu. Trpí stejně jako oni. Z tohoto místa se ztrácí všechen život, je to jako stále rostoucí skvrna. To musí skončit. Mrtví musejí poznat klid.“

„Proč by měli být jiní než živí?“ podivil se Rheg. „Kdypak my poznáme klid?“

„Pořád mluvíš zahořkle.“

Rheg se hlasitě zasmál, šlo to od srdce. „Ach, špatně jsi mě pochopil. Už nejsem muž, jakého jsi kdysi znal. V Kameni jsem našel přítele, skvělého přítele, muže, jenž pro mě riskoval život. To mě změnilo. Jsem nyní spokojenější. Na Connavarovi a tom, že mě odmítl, už mi nezáleží a je mi jedno, že mě ostatní Riganti nemají rádi. Žiju si svůj život a nikomu se nezodpovídám.“

„Jako lístek ve větru,“ podotkl Banouin. „Riganti jsou tví lidé.“

Rheg zakroutil hlavou. „Mí lidé je dvacet mužů, kteří pro mě pracují. A přátelé, kteří při mně stojí: Vorna, Zuřivec a Telors. Vy ostatní můžete shnít a chcípnout. Jak pokračuje bitva?“

Banouin se ohlédl a otřásl se. „Vrcholí. Takhle to půjde ještě asi hodinu, potom to začne nanovo.“ Rheg přihodil na oheň. Banouin se na něj zadíval. Zlaté vlasy měl stále dlouhé, ze spánku mu visel cop, ale nechal si narůst zlatý vous, který nosil hodně krátký. Vypadal širší v ramenou.

„Máma mi řekla, že Lia je naživu a že jsi ji zachránil,“ poznamenal Banouin.

„Ano, zachránil jsem ji.“

„To jsem rád.“

„No, to rád slyším.“

„Prosím, nesmíš mne nenávidět, Rhegu. Co jsem udělal, bylo zbabělé a špatné, ale snažím se věci napravovat.“

„Druidský šaty ti sluší,“ prohlásil Rheg. „Prý jsi velký léčitel a věštec. Jsem kvůli tobě rád. A nenenávidím tě. Necítím k tobě vůbec nic, ani nenávist, ani lásku. Jsi jenom někdo, koho znám.“

„Ale kdysi jsme bývali přátelé, ne?“

„Myslím, že ani ne. A stejně, teď už na tom nezáleží. Jak se má král? Prý se ho zase pokusili zabít.“

„Ano. Dva Pannonové ho napadli, když byl na lovu. Zabili mu koně a jeho zranili. Rána nebyla hluboká a já mu ji vyléčil.“

„Člověk to nemůže Pannonům dávat za vinu,“ utrousil Rheg. „Neprosili se o to, aby jejich zemi zabrali Riganti.“

„Většina Pannonů v krále věří,“ namítl Banouin. „Stejně jako většina Norviů a ostatních malých kmenů, co jsou nyní pod jeho praporcem. Ale vždycky se najdou tací, kteří touží po starých časech.“

Rheg se zasmál. „Těmi starými časy zřejmě myslíš dobu, kdy mohli sami o sobě rozhodovat a nemuseli platit daně cizímu králi?“

„Není to cizí král,“ tvrdil Banouin. „Je Kelt a bojuje, aby tváří v tvář obrovské hrozbě uchránil náš starobylý způsob života.“

Rheg jen potřásl hlavou. „Nepřipadá ti zvláštní, že právě ochrana toho způsobu života ho mění k nepoznání? Kameničtí občané platí daně. Keltové to nikdy nedělali. Riganti, Pannonové a Norviové před staletími přepluli moře, aby si našli zemi, kde nebudou žádní králové. Dařilo se jim, když byli svobodní. Neměli žádná vojska. Když se objevil nepřítel, každý muž se chopil zbraně, aby bránil svou zemi. Nebyli žádní výběrčí daní, žádní duchovní a jenom pár jednoduchých zákonů. Jakou svobodu máme teď? Kdybych něco takového řekl ve Třech Potocích, zatkli by mě jako buřiče.“

„Bez jednoty, kterou Connavar vytvořil, by byla celá tato země pod bezbožnou nadvládou Kamene,“ namítal Banouin.

„Nejspíš to tak jednou stejně skončí,“ odtušil Rheg.

„Ne, dokud je Connavar naživu.“

Oba se odmlčeli, každý ztracen ve vlastních myšlenkách. Znovu začalo sněžit, hustě, v ohništi prskaly velké vločky. Rheg si znovu natáhl kapuci a opřel se o zborcený kámen. Banouin přikládal na oheň a občas zkontroloval tichou bitvu. Blížila se ke konci. Dloubl do Rhega, jenž se okamžitě probudil. „Podej mi ruku,“ vybídl ho a přilehl si k němu.

„Proč?“

„Jestli mi máš pomoct s duchy, musíš být jako duch. Dej mi ruku a já vytáhnu tvého ducha z těla.“

Rheg poslechl a náhle ho zastudilo, jako by se v zimě vrhl do jezera. Otřepal se a zvedl, teď stál nahý vedle Banouinova ducha. „Co chceš mít na sobě?“ zeptal se Banouin, jenž na sobě měl bílé druidské roucho.

„Může to být cokoliv?“ chtěl vědět Rheg.

„Jistě.“

„Tak mě oblékni jako kamenického důstojníka se zlaceným kyrysem a přílbou.“ Ještě nedomluvil, a už na sobě cítil zbroj, bronzem posílený kilt kolem pasu a bronzové náholenice.

„Kde mám meč?“ optal se Rheg.

„Myslíš, že ho budeš potřebovat?“ opáčil Banouin.

• • •

Když Rheg s Banouinem zamířili přes pole, na kopcích se začala shromažďovat dvě přízračná vojska. Rheg se podíval dolů. Na sněhu nezanechával žádné stopy a necítil zimu. Dva duchové mířící k mlčenlivým řadám Kamene, jež se mihotaly v měsíčním světle. Rheg si s úžasem prohlížel vojáky před sebou. Jako by byli z mlhy, v měsíčním světle byli průsvitní. Dolehl k němu vzdálený rozkaz.

„Třetí pluk, seřadit. Sedmiřad na buben!“

Ozval se buben, jeho pomalé dunění se neslo přes pole. Rheg viděl, jak se vojáci šourají do sedmiřadu. S Banouinem pokračovali do kopce. Duchové kamenických vojáků si jich nevšímali a dál se připravovali k bitvě.

Když se Rheg dostal na třicet stop od první řady, zastavil se. Pak hlasitě zvolal: „Appie, kde jsi?“

Teď si ho duchové konečně všimli, ucítil na sobě jejich chladné pohledy. „Appie!“ zavolal znovu. A poté: „Orane, kde jsi? Ozvi se, Orane!“

Z první řady vystoupil důstojník. Byl vysoký a pohledný, kyrys měl složitě rytý, stejně jako chrániče holení a zápěstí a přílbu.

„To je Valanus,“ šeptl Banouin.

„Appie!“ zařval znovu Rheg. „Kdo jsi?“ chtěl vědět důstojník, jenž se přiblížil a vytáhl meč.

„Jsem Rheg, syn Connavara krále.“

„Nesmysl! Znám Connavara. Je to mladik, jenom o něco starší než ty.“

„Appie!“ zvolal Rheg.

„Není tady!“ vyprskl Valanus. „A teď mi sděl, co chceš a proč jsi oblečený v kamenické zbroji. Mluv, nebo tě srazím.“

„Proč tu není Appius?“ chtěl vědět Rheg. „Copak tohle není Cogdenské pole? Není Appius tvůj zástupce?“

Valanus stál a tvářil se zmateně. „Je pryč,“ řekl nakonec.

„Pryč?“ zopakoval Rheg. „Jak může být pryč? Bitva ještě ani nezačala.“

„Je pryč, hrom do tebe! Co chceš?“

„Riganti útočí!“ sykl Banouin.

Rheg si ho nevšímal a dál upíral oči na Valana. „Tak kde je Oranus?“ tázal se dále. „Není to tvůj pobočník? Kde je Oranus?“

„Co je tohle za trik?“ ječel Valanus.

„To není trik,“ sdělil mu Rheg a podíval se na Banouina. „Oblíkni mě jako rigantského válečníka,“ přikázal mu. „Tak honem!“

Kamenická zbroj okamžitě zmizela a nahradil ji rozevlátý plášť se světle modrými a zelenými kostkami a lesknoucí se osnář.

Rheg se otočil na patě a počkal, dokud se Riganti nepřiblížili. „Connavare!“ zvolal. „Ať Connavar ukáže obličej!“ Útok zpomalil. „Fiallachu! Kde jsi? Bendegite Brane, ukaž se! Govannane, vystup!“ Rheg zamířil vstříc postupujícím mužům a stále vyvolával jména generálů. Duchové zpomalili a pak se začali nervózně rozhlížet kolem sebe. Dopředu se protlačil jeden rigantský šlechtic.

„Proč voláš Connavara?“ zeptal se. „Poslal tě snad nepřítel? Chce uzavřít příměří?“ „Kde je Connavar?“ zopakoval Rheg.

Muž zaváhal a prohlédl si přízračné řady. „Není s námi,“ přiznal nakonec.

„Jak je to možné?“ zeptal se ho Rheg. „Tohle je Cogdenské pole. Tady král Connavar vybojoval své největší vítězství. A jel s ním Fiallach a rovněž Bendegit Bran a Govannan.“ Podíval se muži do tváře. Nebyl nejmladší. Vlasy mu řídly a v obličeji měl hluboké vrásky. „Taky s nimi jezdil Maccus,“ pokračoval, rozpomínaje se na příběhy. „Maccus, jemuž bylo přes šedesát a který vedl útok, co zničil levé křídlo.“

„Já jsem Maccus. Ten útok si pamatuju.“

„Byl to velmi slavný okamžik,“ pravil Rheg. „Tak proč jsi teď tady?“

„Tady...? Jsem tu, abych bojoval s nepřítelem.“

„Proč ale bojuješ bez Connavara? Bez Fiallacha a ostatních?“

„Jo nevím. Ale vím, že nepřítel je před námi.“

K Rhegovi došel Valanův duch. „Co se to tu vlastně děje?“

„Ještě jeden útok, mládenci. Ještě jeden útok a den je náš,“ pronesl tiše Banouin.

Valanus se zatvářil, jako by ho praštil, a otočil se k němu. „Proč to říkáš? Proč tahle slova?“

„Copak to nebyla slova, která jsi použil před tím posledním odvážným útokem?“

„Ano... ne. Bitva ještě není dobojována.“

„Jenom se podívej kolem sebe, vojáku,“ navrhl mu Rheg. „Tady je Maccus, který padl, když vedl útok na tvé křídlo. Do hrdla ho zasáhl oštěp.“ Otočil se ke starému Rigantovi. „Vzpomínáš si na ten oštěp, lorde Maccusi?“

„Vzpomínám.“

„Jestli ti oštěp prorazil krk na Cogdenském poli, proč jsi ještě tady?“

„Já... to já nevím.“ Banouin přistoupil blíž k rigantskému generálovi. „Někdo na tebe čeká, lorde Macců. Čekala už hodně dlouho. Všichni vědí, jak jsi miloval svou ženu. Když zemřela, byl jsi žalem bez sebe. Teď na tebe čeká - na mnohem příjemnějším místě, než je tohle.“

„Takže... to jsem... mrtvý?“ ujišťoval se Maccus. „Ten oštěp teda nebyl jen sen? Vzpomínám si, jak ležím na zemi a nemůžu dýchat. Vzpomínám si...“ Jeho duch se ztratil.

„My nejsme mrtví!“ zaječel Valanus. „Tohle je nějaký rigantský trik.“

„Vy všichni jste padli na Cogdenském poli,“ křičel Banouin. „A tuhle bitvu jste od té doby vybojovali tisíckrát. Jste pouze stíny, přízraky, duchové. Proto tady není Connavar ani Appius. Ti bitvu přežili. Myslete! Vy všichni! Vzpomeňte si na ten den, na to strašné vraždění. Vzpomeňte si, jak jste umřeli!“

Valanus couvl. „Nemůžu znovu prohrát,“ namítl. „Jsem přece generál z Kamene. My neprohráváme. Budu bojovat dál. Získám vítězství.“ Stíny Rigantů se jeden po druhém vytrácely. „Ještě to neskončilo!“ ječel. „Vraťte se, zbabělci! Vraťte se a bojujte!“

Banouin začal volat na vojáky z Kamene a tentokrát mluvil turgonsky. „Je mír, vojáci!“ křičel. „Padli jste udatně, ale nemusíte umírat pořád dokola. Ať to skončí. Odejděte odsud. Najděte lepší místo, co na vás čeká!“

Valanus se otočil a viděl, jak se vytrácí i jeho houfec. „Vojáci z Kamene!“ vzkřikl. „Vydržte. Ještě jeden útok... ještě jeden...“ Odmlčel se.

A stál tu sám.

Rheg k němu přistoupil. „Bojoval jsi udatně, Valane. Tvé jméno zná celý svět. Nyní odejdi a najdi klid."

„Já nejsem mrtvý!" ječel Valanus. „Tohle jsou rigantská kouzla a čáry! Nechte mě být. Počkám tady na své muže!" Otočil se na patě a rozběhl se, ve chvilce se ztratil ve zvířeném sněhu. Rheg se probudil zase v kamenném kruhu. Banouin přiložil na skomírající plamínky. Rheg se posadil a začal si mnout prochladlé ruce.

„Nenapadlo mě volat živé," řekl Banouin. „To bylo chytré. Děkuji."

„To nic nebylo," odtušil Rheg, vstal a zamířil ke koni.

„Už odjíždíš?" optal se Banouin.

„Ovšem. Udělal jsem, kvůli čemu jsem přijel."

Banouin tam nešťastně stál, zatímco Rheg sedlal valacha. „Odpustíš mi někdy?" zeptal se.

Rheg si povzdechl. „Odpouštím ti, Banouine. A nelžu. Přeju ti štěstí."

„Ale nemůžeš zapomenout na to, co jsem udělal? Nechat to plavat?"

„Ne, na to nemůžu zapomenout." Rheg nasedl, otočil koně a odjel.

11

ZIMA BYLA NEJTUŽŠÍ, JAKOU LIDÉ PAMATOvali. Rigantský dobytek, již zdecimovaný morem, hynul po stovkách, a nebýt královských sýpek, pomřely by hladem tisíce Keltů. I přesto v oblastech odříznutých vánicemi byly v osadách velké ztráty, hlavně mezi starci a dětmi. V některých částech země lidé dokonce jedli kůru ze stromů, aby naplnili prázdné žaludky.

Lidé ze Tří Potoků trpěli hodně, poněvadž Braefar sýpky nenaplnil a obilí na podzim místo toho prodal Ceniům. Connavar jej zbavil titulu lairda a na jeho místo jmenoval Govannana.

Pro Rhega, jehož statek byl v nížině, nebyla zima tak krutá. Se svými muži připravil dost balíků sena, aby mohl krmit svá stáda, a přišel tak jen o pár kusů. Uprostřed zimy za ním přišel Govannan a koupil dobytek, aby nakrmil obyvatelstvo Tří Potoků. Rheg za svůj dobytek požadoval, a dostal, nejvyšší cenu vyplacenou ve zlatě.

Když se počasí ještě zhoršilo, poslal do osady dalších třicet býčků, tentokrát zadarmo.

V zemích Severních Pannonů vypukla vzpoura, kterou vedl jeden pannonský šlechtic - jmenoval se Guern. Lidé vyloupili několik královských sýpek. Connavar k potlačení vzpoury vyslal své Železné vlky. Ale Guern se vyhýbal přímému vojenskému střetu, se svými muži se začal skrývat a pak se připravil k útoku na odlehlé pevnůstky. Vlkům velel Bendegit Bran a ten Guerna a jeho bandu vlákal do pasti. Desítky jeho mužů zabili či zajali, Guern sám však unikl. Situace by se mohla ještě zhoršit, poněvadž vyrabování sýpek znamenalo mezi Pannony ještě větší hlad. Guern by byl mohl svou oblibu zvětšit, kdyby byl obilí rozdával. On se je však rozhodl prodávat, aby získal peníze na zbrojení. Connavar nechal přivést zásoby od Ostrů a Gathů, aby Pannony nakrmil, a povstáni tak bylo udušeno již v zárodku. Přesto byly ztráty ohromné a zásoby potravin vážně snížené.

Pak, v první jarní den Connavarova čtyřicátého roku, na východním pobřeží u Sedmi Vrb přistálo tři sta lodí a země Rigantů napadlo patnáct tisíc Varsů pod vedením krále Sharda. Zároveň se na jihu v zemích Ceniů vylodil císař Jasaray, v čele osmi pluků Panterů - dvaceti čtyř tisíc mužů.

• • •

Rheg opatrně vedl koně po zledovatělém svahu až na vrchol. Tam se zastavil a zadíval se na nížinu a téměř nekonečný Narianský les. Na jeho východním okraji stála dlouhá obdélníková kamenná budova statku se dvěma stodolami a tuctem menších kulatých domků, kde bydleli jeho muži. Prudce klesající cesta před ním byla zledovatělá a dolíčkovatá. Sesedl a koně dál už vedl. Na kapuci měl chladný sníh a ve vousu se mu tvořily malé rampouchy.

První jarní den, pomyslel si. Skutečně dobrý vtip.

Kůň občas uklouzl, i když Rheg cestu dolů opatrně vybíral. Nohy měl mladý muž studené a bez citu a prsty na rukou dokonce i v palčácích z králičiny zmrzlé. Ze dvou komínů velkého domu stoupal kouř a Rheg si představoval, jak sedí u ohně. Postupoval pomalu, bál se, aby se nezačal příliš potit. Pot by se mu na kůži pod silnou tunikou, kazajkou a pláštěm změnil v led. Byl by pak ospalý a unavený. Začal by si myslet, ovšem mylně, že teplota stoupá, a nakonec by ho to zabilo. Věděl, že musí odolat lákání chladu, té vábivé písni zimní smrti.

Cestou přemýšlel o Banouinovi a o tom, jak osvobodili ty duchy. Přál si, aby mohl zapomenout na všechno, co se mezi nimi přihodilo, a přijmout starého přítele jako kdysi. Jenže na to neměl povahu. Banouina miloval jako bratra a riskoval pro něho život. A přesto, když Banouina potřeboval, ten ho klidně opustil, a žádná sebeanalýza mu ten čin nemohla vymazat z paměti. Banouinovo přátelství bylo součástí minulosti a nikdy se již nevrátí. Ta myšlenka ho rozlítostnila, naprosto stejně jako když se citově vzdal svého rigantského dědictví.

Rheg upadl a rychle vstal. Bylo mu tepleji - a věděl, že mu hrozí velké nebezpečí. Posledních pomalých deset mil ho stálo sílu a výdrž. Lákalo ho vylézt zpátky do sedla, ale odolal. Stezka byla příliš zrádná a jeho kůň si zasloužil lepší zacházení. Šel dál, zasněný a ve vzpomínkách. Opět byl malým klukem u Riguanských vodopádů, stmívalo se a oni s mámou plavali v tůni. Pak matka zapálila oheň a přitáhla si ho k sobě.

Zpátky na kopci Rheg zamrkal a rozhlédl se kolem sebe. Nyní seděl na balvanu. Proč nejdu? podivil se. S obrovskou námahou vstal. Byl příšerně unavený a napadlo ho, že si na chvilku lehne a vyspí se. To mi vrátí síly, říkal si. Hlupáku! Dojdi na statek, radil si. Vždyť tu umíráš.

Necítil nohy a údy se mu neovladatelně třásly. Slunce zapadalo za hory a teplota prudce klesala, třebaže to Rheg už necítil. Celý týden se dřel, ale vždycky si dával pozor, aby se včas utábořil, než ho přemůže zima a vyčerpání. Jenže dneska si myslel, že posledních osmnáct mil zvládne na jeden dlouhý zátah. Byla to chyba. Zarudlýma očima se díval na statek v dálce. K cíli mu scházelo ještě půl hodiny a již byl u konce svých sil. Musel pustit otěže, poněvadž kůň se teď ploužil o kus níž po stezce. Rheg vrávoral za ním. Upadl ještě dvakrát. Podruhé se kutálel, zastavila ho teprve zasněžená skála. Při nárazu zachrčel. Snažil se vstát. Nyní mu bylo horko a byl tuze ospalý. Zaklel a zvedl se na kolena. „Já tady neumřu," vydechl nezřetelně.

„Ne, to neumřeš," ozval se za nim hluboký hlas. Za loket ho popadla velká ruka, mluvčí mu potom pomohl sednout si na balvan. Rheg zamrkal a viděl, že mu muž nabízí čutoru. Vzal si ji a napil se. Do těla mu proudila ohnivá uisge. Když zvedl oči, uviděl Gryffa, svého rudovousého předáka. Psanec se na něj zazubil. „Jsi slabej jak třídenní štěně," poznamenal.

Rheg se znovu napil a snažil se nacpat do čutory zátku, ale nedokázal to. Gryffe mu čutoru vzal, zazátkoval a strčil si ji do kapsy kazajky. „Teď tě dopravíme k ohni," řekl, přehodil si Rhegovu ruku kolem krku a zvedl ho.

O dvacet minut později byl Rheg svlečený ze zledovatělých šatů, zabalený v teplé pokrývce a seděl u ohně. Bylo to nesnesitelné. Měl pocit, jako by ho neustále bodaly tisíce rozžhavených jehel. Znovu se napil uisge, ale Gryffe mu čutoru sebral. „Je dobrý trochu se napít, když je ti zima, ale nesmí se to přehánět."

Z kuchyně se vynořila Gryffova družka, baculatá a prostá Iswain, s miskou hustého masového vývaru. „Jez!" nakázala mu. „Potřebuješ něco teplého do žaludku."

Rheg poslechl a po chvíli se začal cítit lépe, jehly mizely. Iswain mu stáhla pokrývku z ramen a začala mu do kůže na šíji, ramenou a zádech vtírat nahřátý olej.

„Děkuju ti," pravil, vzal ji za mozolnatou ruku a políbil na hřbet.

„To stačí!" zarazil ho rozhorleně Gryffe. „Vždyť tu holku zkazíš!"

„Jenom ti prospěje naučit se správným způsobům," upozornila ho Iswain a zase Rhegovi přehodila pokrývku přes ramena, pak ho obešla, dřepla si před ním a zadívala se mu do očí. „Myslím, že už budeš v pořádku," sdělila mu. „Pomůže ti, když se pořádně vyspíš. Máš štěstí, že nemáš žádné omrzliny. To od tebe byla pěkná hloupost!"

„Jen mu to pověz, děvče!" přidal se Gryffe.

Rheg se usmál a zadíval se na Iswain. „Mohl jsem tu být dřív," řekl, „ale chtěl jsem, aby ses o mě starala."

Usmála se, i když jí v úsměvu pár zubů chybělo. „Jako všichni muži, jsi pitomec," oznámila mu. „Jdu pro další polívku."

„Mám dost," odmítl Rheg.

„Uděláš, co se ti řekne," napomenula jej přísně. „Znala jsem muže, co přišli ze zimy a pak umřeli v posteli. Budeš sedět tady u ohně a jíst, dokud neřeknu dost."

„Ano, to bude," přisadil si Gryffe. „A jestli tě to potěší, tak si dám taky trochu polívky. Já byl venku."

„Tobě už stačí," prohlásila Iswain. „Nemám ráda tlusťochy a tobě už břich napíná opasek docela slušně."

„To mám na zimu," bránil se Gryffe. „Chrání mě to před chladem, jako třeba medvěda."

„Jenže už začalo jaro," odtušila jeho družka, „a je čas, aby se medvědi probudili." Odkráčela do kuchyně a Rheg se zase posadil.

„Co se stalo?" zeptal se.

„A, ráno si promluvíme," řekl Gryffe. „Teď nebudeš mít náladu na všechny ty nudný podrobnosti."

„Nuď mě," vyzval ho Rheg.

Iswain se vrátila s další miskou. Rheg si ji vzal a spolkl pár lžic, než se zase podíval na Gryffa. „Povídej," vybídl jej.

Gryffe zaklel a podíval se na Iswain. „Na něco se tě ptal," podotkla.

„Před třemi dny vylezl z lesa Lorca a jeho banda. Odehnali dvacet býčků a starýho dobrýho bejka. Boile a Cascor se je snažili zarazit a připomenout jim úmluvu, kterou s tebou mají. Lorca řekl, že tu úmluvu změnil. Cascor se hádal. Lorca ho obvinil z nevěrnosti - a zabil ho." Rheg dojedl vývar a odložil dřevěnou misku na stůl. „Zítra Lorcu najdu," pravil.

„Má s sebou teď přes sedmdesát mužů. Myslím, že kvůli tomu potřeboval další hovězí. Možná by bylo moudřejší nechat to plavat."

„O hovězí si můžu dovolit přijít," opáčil Rheg. „Ale nikdo nepřijde ke mně domů a nezabije jednoho z mých lidí, aniž by pak nesl následky."

• • •

Grále mlčky seděl ve dveřích nahrubo postavené kulaté chýše a poslouchal, jak se skupinka mužů u ohniště uprostřed hádá. Nebyl u Lorkovy tlupy dost dlouho, aby měl právo do debaty zasahovat. Přišla za ním Asha, jedna ze tří táborových markytánek. Tmavé vlasy měla špinavé a slepené, šaty ušmudlané. „Vypadáš, že potřebuješ společnost," poznamenala. Podíval se jí do tmavohnědých očí. Byly úplně bez života.

„To je od tebe laskavý. Možná později."

„Jestli nemáš peníze, můžeš mi zaplatit jindy - po nájezdu."

Obrátil se k ní. „Vrať se za chvilku, srdíčko," řekl jí. „Až zapadne slunko."

Odešla. Grále si zamnul prázdný levý oční důlek. Občas ho to stále bolelo a on se probouzel za noci a potlačoval výkřik při vzpomínce na to, jak mu druid vyřízl zničenou bulvu a sešil víčka.

„Rhega nepotřebujeme," tvrdil právě Lorca. „Mezi Rigantama nejni nijak zvlášť oblíbenej. Mohli bysme se nastěhovat na statek, sehnat stáda a odehnat je k Pannonům. Máj tam hlad a ceny hovězího jsou vyšší než kdy dřív."

„To je fakt," přidal se další psanec známý jen jako Wik, hubený muž s věčně kyselým výrazem, který vedle mohutného Lorky vypadal drobný, „ale co pak? Nechat statek, jak je, znamená stálej přísun potravy. Rheg se k nám vždycky choval rovně."

„Rovně?“ ohrnul Lorca nos. „My jsme mu dodali chlapy, co pracujou s dobytkem. My mu zaručili, že bude mít klid. A pro co? Pro desetinu jeho zisku. Tohle ti připadá rovný?“

Grála napadlo, jestli někdo ze šesti mužů vysloví nahlas, co je nasnadě: že Lorca dohodu porušil, když na statek zaútočil a zabil jednoho z Rhegových mužů. Nepřekvapilo ho, že se toto téma neobjevilo. Lorca byl nepředvídatelný a občas dostával záchvaty násilného chování.

„A co chlapi, který jsou zaměstnaný u Rhega?“ zeptal se Valian, podsaditý prcek s mastnými plavými vlasy a svěšenými kniry.

„To jsou naši chlapi, Vale,“ řekl mu Lorca. „Ale jestli na to snad některej z nich zapomněl, tak bude krmit červy jako Cascor.“

„Já si myslím, že některý budou mít námitky,“ vložil se do hovoru znovu Wik. „Tuhle jsem mluvil s Gryffem. Má Rhega rád. A novej život předáka se mu líbí. Dokonce mluví o tom, že se s Iswain ožení, hned jak se zase ukáže nějakej druid.“

„Jak milý!“ prskl Lorca. „To asi hodlá strávit zbytek života házením hnoje, zatímco jeho ženuška bude rodit jednoho hladovýho fakana za druhým. Mor na Gryffa a každýho dalšího hlupáka, co by chtěl jít proti nám. Máme tady třiasedumdesát chlapů a do měsíce se k nám připojí další. To víc než stačí na to, abysme zvládli Rhega a všechny, co při něm budou stát.“

Grále se rozhlížel po obrovské mýtině se čtyřiceti chýšemi. Všude byli vidět lidé, muži i ženy, v hadrech, seděli - stejně jako on - obklopení bídou a smradem. Jedna z žen u potoka prala pokrývky, otloukala je o kameny a snad se i snažila zabít vši, jichž byly plné. O kus dál v chýši viděl Ashu, klečela a všem na očích se kurvila s jakýmsi velkým vousáčem. Nikdo si toho nevšiml. Grálovi pokleslo srdce. Zadíval se na svou zmrzačenou levačku a vzpomínal na časy předtím, než mu kamenický gladius uťal tři prsty. Tenkrát byl muž. Hrdina. I přes bolest se radoval z vítězství na Cogdenském poli. Kdyby mu byl někdo tvrdil, že pár let poté bude sedět na tomhle ohavném místě a poslouchat, jak se muži baví o loupeži a vraždě, byl by se smál. Ale teď se nesmál.

Do tábora přiběhl chlap. „Blíží se jezdci!“ zaječel. Všichni muži v doslechu se okamžitě vrhli do svých chýší a vzápětí se vynořili se zbraní. Někteří měli dýky, další meče či sekery.

Lorca vyskočil. „Kolik jich je?“ zeptal se.

„Dva! Rheg a Gryffe.“

„Dva, ty mizerný kozí hovno? Tys vyděsil celej tábor jen kvůli dvěma chlapům?“

V té chvíli vyjel z lesa Rheg s Gryffem. Grále se usmál, když si vzpomněl, jak se před sedmi lety s Rhegem poprvé setkal. Bylo to na mýtině, kde mu ten mladý mystik připomněl Cogden a dny slávy.

Oba jezdci dojeli k Lorkovi a sesedli. Rheg měl dlouhé lovecké kopí a u boku krátký meč. Beze slova prošel kolem Lorky a zamířil k jeho chýši. Tam obrátil kopí a opřel raťiště o zmrzlou zem. Pak ho zarazil do hlíny.

„Co to děláš?“ chtěl vědět Lorca. „Já nepotřebuju žádný kopí.“

To, co se stalo vzápětí, se událo tak rychle, že všichni muži na mýtině jen šokovaně stáli na místě. Rheg se otočil k Lorkovi a do ruky mu vletěl meč. Než stačil vůdce psanců zareagovat, čepel ho zasáhla do krku, rozdrtila obratle a vyjela ven. Když se Lorca začal hroutit, Rheg znovu udeřil. Tentokrát hlava odletěla. Rheg ji popadl za vlasy a donesl ke kopí. Zvedl hlavu, narazil ji na železný hrot a couvl. Kopí se kývalo ze strany na stranu a z uťaté hlavy crčela krev. Rheg se pak vrátil k bezhlavé mrtvole, očistil si meč do šatů mrtvého a vrátil ho do pochvy. Členové Lorkovy tlupy jen civěli na hlavu na kopí. Jako by je poutalo kouzlo. Grále se na ně díval.

„Chce ještě někdo změnit naši úmluvu?“ zeptal se Rheg chladně.

Hubeňour Wik zareagoval jako první. „A co když jo?“ zeptal se.

„Dostaneš úplně stejnou odpověď, jakou jsem právě doručil drahému zesnulému Lorkovi.“

„Myslíš, že nás zabiješ všech sedumdesát?“ vyprskl Wik a kývl na své muže.

„Musím?“ opáčil Rheg a popošel k Wikovi. „Copak jste neměli přes zimu dost jídla? A co budete dělat, až budu mrtvý? Sedmdesát mužů, říkáš? A proč je vás teď tolik? Protože je tady jídlo a mnozí z těch, co se k vám připojili, doma hladověli. Bez mýho statku a mýho dobytka, kolik jich zůstane, Wiku? Dvacet? Míň?“ Najednou se zasmál. „Skončil jsem s mluvením,“ prohlásil. „Rozhodněte se.“ Znovu mávl mečem. Wik odskočil. Tu dopředu popošel mohutný Gryffe s obouručním mečem v rukou a postavil se vedle Rhega. Grále uhodl, co Wik zamýšlí. Vůdce psanců byl velice pyšný a už chtěl mužům rozkázat, aby zaútočili.

„Počkejte!“ vykřikl Grále a vystoupil z řady. „To, co říká, dává smysl. Máme stálej přísun jídla, a když svůj dobytek prodal Govannanovi, dal nám desetinu. Nebo, abych byl přesnější, dal Lorkovi desetinu. Uzavřeli jsme s ním úmluvu. Ale Lorca ji porušil. A za svou zradu zaplatil. Ať to tak skončí.“

„Ty do toho nemáš co mluvit!“ vybuchl Wik. „Ty tady nevelíš.“

„Ne, to nevelím,“ souhlasil Grále. Otočil se a ukázal na hlavu na kopí. „On ano! Nezeptáme se ho na jeho názor? Já říkám, že bychom měli hlasovat.“ Zvedl hlas. „Kolik z vás tady chce, aby nám přestal dodávat jídlo?“ Nikdo nezvedl ruku. „Tak tím by to mělo být vyřízený,“ prohlásil a vrátil se do chýše. Chvíli bylo ticho, pak napětí opadlo. Sedmdesát psanců s připravenými zbraněmi čekalo na Wikův pokyn. Wik se podíval na Rhega a pokrčil rameny. „Většině z nás se to, co Lorca udělal, nelíbilo,“ prohlásil. „Cascor byl dobrej chlap a nezasloužil si umřít. Úmluva pořád platí?“

„Jasně. Jenže pro jarní shánění dobytka budu potřebovat někoho místo Cascora.“

Wik kývl. „Nabíd bych ti jeho,“ řekl a ukázal na Orala, „ale má jenom jednu ruku.“

„Vezmu ho,“ řekl Rheg. „Jestli pro mě bude chtít pracovat.“ Zazubil se. „Možná by tu raději zůstal a stal se vůdcem.“ Wik se zamračil, pak se rozesmál.

„Jseš neobvyklej chlap, Rhegu. Proč sis myslel, že sem můžeš zajet, zabít Lorku a zase si odjet?“

„Nečekal jsem, že odjedu,“ přiznal Rheg. Podíval se na čekající muže. „Měl bys začít uvažovat o tom, že omezíš

počty," dodal. „Buď to, nebo si založ nový kmen. Jinak už víc krků, než máš teď, nenakrmíš."

„Právě o tom jsem uvažoval," souhlasil Wik.

• • •

Dvojitá invaze byla pro Connavara a jeho generály logistickou noční můrou. Fiallacha poslal s téměř tisícovkou Železných vlků a šesti sty jízdními lučištníky a rozkázal mu sebrat norvijské bojovníky. „Nesnaž se," varoval ho Connavar, „o přímý střet s Jasarayem. Za každou cenu se vyhni hlavní bitvě, ať se nepřítel bude pokoušet o cokoliv. Místo toho mu znič jezdectvo a zvědy."

„Na mě se můžeš spolehnout, Conne," prohlásil Fiallach.

„Spoléhám na tebe, příteli. Jenže Jasaray je nemilosrdný nepřítel. Nezastaví se před ničím, aby tě donutil bojovat."

Bendegit Bran zatím sbíral oddíly po celém severu a připravoval je k pochodu proti Shardovi a patnácti tisícům jeho Mořských vlků. Ve Starých Dubech Connavar čelil rostoucímu problému. Pět tisíc obyvatel Sedmi Vrb a okolí bylo před invazí evakuováno, díky tajuplnému nadání Banouina, jenž viděl Shardovy lodě vyplouvat. Ačkoliv tak byli Riganti uchráněni ztrát, znamenalo to, že zásoby potravin kolem Starých Dubů - již nyní dost nízké - se dále ztenčily. Aby snížili nároky na zdroje, posílali ženy a děti do osad dál na západ a na jih, kde byly sýpky a skladiště ještě plné jídla.

Mezi několika stovkami lidí, kteří se druhý jarní týden vydali na jih do Tří Potoků, byla rovněž králova matka Merie a manželky a malé děti Bendegita Brana a Fiallacha. Putovali v doprovodu dvacítky Železných vlků pod velením Finnigala, Fiallachova nejstaršího syna. Bylo to jeho první velení, a on se snažil skrýt zklamání, že ho pověřili tak bezvýznamným úkolem. Prosil, aby mu dovolili jet s otcem, a když už ne to, tak pomáhat Branovi a severnímu vojsku. Nicméně sám král rozhodl, jaká bude jeho úloha, a on teď nebude ani v jedné bitvě.

„Je to trest?" zeptal se krále.

Connavar jen zavrtěl hlavou. „Jsi dobrý a odvážný voják, Finne, a žádný trest si nezasloužíš. V oblasti kolem Tří Potoků jsou psanci a tlupy loupežníků. Tvá přítomnost je odradí od nájezdů. Myslíš, že bych trestal muže tím, že bych ho požádal, aby chránil mou matku a manželky a děti mých nejbližších přátel?"

„Ne, Sire. Akorát je nespravedlivé, že mi ujde všechno bojování."

Tehdy se Connavar zasmál. „Mluvíš jako Fiallachův syn. Chlapče, je ti sedmnáct. Na bitvy budeš mít spoustu času. To mi věř."

Finnigal se otočil v sedle a prohlížel si dlouhou řadu vozů. Na prvním z nich seděl vedle Merie stařičký stopař Parax, a právě Merie držela opratě a pobízela koně. Stařík se choulil na sedadle a hlava mu padala na prsa. Finnigal dojel k vozu. „Mám říct někomu ze svých mužů, aby to převzal?" zeptal se Merie nervózně. Králova matka byla přísná žena, pevně spletené vlasy měla barvy železa a zelené oči chladné a tvrdé.

„Myslíš, že nedokážu řídit vůz?" opáčila.

„Ne, má paní, ovšemže ne."

„Tak si jdi po své práci, kapitáne Finnigale."

Zpod plachty vykoukl Orrin, pětiletý syn Bendegita Brana. „Už jsme tam, strejdo Finne?" zavolal. Když Finnigal uviděl pihovatého klučíka s vlasy jako sláma, okamžitě se mu zvedla nálada.

„Ještě ne," odpověděl s úsměvem. „Ale brzy. Jak se má Ruathain?"

„Už zase spí," řekl Orrin. „Je celý rozpálený."

Finnigal otočil koně a odcválal do čela konvoje. Ruathain umíral a smířit se s tím bylo dost těžké. Sedmnáctiletý mladík měl ještě vloni široká ramena a byl silný jako býk. Teď byl jen kost a kůže, stín toho, čím býval. Oči měl zapadlé, s černými kruhy, a obličej starce. Finnigal se zachvěl, vzpomněl si, že on žlutou zimnici dostal také, ale vzpamatoval se během několika málo týdnů. Ne tak chudák Ruathain.

O hodinu později, těsně před setměním, Finnigal vyjel na poslední kopec nad Třemi Potoky a pozorně se zadíval na osadu. Právě tady se jeho rodiče potkali. Tady se narodil král Connavar. Ohlédl se. Třeba se Merie znovu naučí smát, pomyslel si. Pak se zasmál nad vlastní hloupostí. Kdyby se Merie ještě někdy usmála, z té námahy by jí popraskal obličej.

Šedesát mil na východ odtud přistály v kryté zátoce čtyři Shardovy lodi a na břeh vylezlo dvě stě nájezdníků.

Jejich vůdce, Snarri Jasnobřit, byl veterán mnoha nájezdů. Byl mohutný, se zapadlýma očima a pokřivenými ústy - následek kopnutí koněm před několika lety, které mu vyrazilo přední zuby a připláclo nos k lebce - a na tuhle výpravu se těšil. Shardův informátor ho ujistil, že skoro všichni bojeschopní muži odešli buď na sever bojovat se Shardem, nebo na jih, kde se postaví Jasarayovi. Zůstalo tu tedy jen pár starců a ženy. Při pomyšlení na rigantské ženy a na dny krve, znásilňování a očistného ohně se Snarrimu pěnila krev.

Odvedl své muže přes pláž do lesa, kde se zastavil a prohlížel si krajinu.

„Kde zaútočíme nejdřív?" zeptal se jeho zástupce Dratha.

Snarri ukázal na západ. „Na Tři Potoky."

„Nějaký osady musejí být i blíž," podotkl Dratha.

„Ano, to jsou, ale Shard říkal, že tam bude Connavarova matka, lady Merie. Tam se taky Connavar narodil. Zabijem ji a zapálíme Tři Potoky a to bude toho rigantskýho parchanta pěkně pálit."

• • •

Čarodějce Vorně bylo nesmírně líto, že i když by bylo kouzlo sebevětší, lidské srdce by změnit nedokázalo. Ne to srdce, které bylo jen velkým svalem rozhánějícím krev do kapilár, žil a tepen, ale to neviditelné srdce v jádru každé lidské duše.

Vorna seděla u okna a dívala se, jak uprchlíci vystupují z vozů. Lidé ze Tří Potoků je vítali a odváděli si je domů. Merie s houfem dětí a žen odešla do starého domu, který Ruathain postavil jako první. Vorna viděla, jak dva vojáci

pomáhají mladému Ruathainovi z vozu. Nohy se mu podlomily, takže ho muži do domu odnesli.

Když povozy dorazily, Vorna stála u prvního mostu. Viděla Merii na kozlíku s opratěmi v rukou, ale jak ji vůz míjel, přítelkyně odvrátila zrak. To Vornu hluboce ranilo. Neznala žádný důvod, proč by se k ní Merie měla chovat tak nezdvořile. Copak nezachránila jejího syna před jistou smrtí? Copak svým kouzlem neudržela jejího manžela Ruathaina naživu dávno po tom, co mu mělo selhat srdce? Pomalu se vrátila do domu, postavila konvici na kamna a udělala si hrnek heřmánkového čaje.

Merie měla v srdci semínko hořkosti již od chvíle, kdy zemřela její první láska, Varaconn. Pak se vdala za Ruathaina a hořkost vykvetla, takže manželství nefungovalo. Když je nakonec dohromady svedla hrozící tragédie, zdálo se, že se Merie docela změnila. Často se smála, byla bezstarostná, zelené oči jí ožily nadějí a sny. Ruathain však zemřel v první velké bitvě s Varsy a Merie se od té doby již nezasmála.

Ale proč by měla odstrkovat jednu z nejstarších přítelkyň, to bylo pro Vornu záhadou a zdrojem smutku. Zvlášť když se jeden z jejích vnuků vznášel na prahu smrti. Merie věděla, že Vorna je léčitelka, ale její nenávist byla tak velká, že raději nechá vnuka zemřít, než by přišla za jedinou osobou, jež by ho mohla zachránit. Vorna popíjela čaj. Věděla, že Banouin se Ruathaina pokoušel vyléčit, a pár dní to vypadalo, že uspěl. Jenže pak se horečka vrátila.

„Tomu nerozumím," vykládal Banouin matce během duchovní návštěvy. „Vypadá to, jako by ta nemoc vyzařovala přímo z jeho těla, jako by bylo ve válce samo se sebou. Pokaždé, když vyléčím nějaký zraněný orgán, ten začne znovu chřadnout, je na tom hůř než předtím."

Vorna nedokázala na nic přijít, avšak v následujících týdnech ten problém pořádně promyslela. Když zjistila, že chlapce přivezou do Tří Potoků, doufala, že ho bude moci prohlédnout sama, svým duchem vplout do jeho krevního řečiště a odhalit příčinu jeho nemoci. Teď však pochopila, že ji o pomoc nepožádají.

„Co jsem ti udělala, Merie?" zeptala se nahlas. „Jaký zločin jsem spáchala proti tvé rodině?"

Ozvalo se ostré zaklepání na dveře. Vorna odložila hrnek a pozvala návštěvníka dál. Dveře otevřel mladý voják. Byl vysoký, urostlý a dlouhé vlasy mu v copu visely pod ramena. Vorna se usmála, v chlapcových rysech viděla Gwydii i Fiallacha. „Vítej, Finnigale," pozdravila. „Ty mě znáš, paní?" otázal se.

„Vypadáš jako táta," řekla, „vysoký, silný, máš stejný divoký výraz."

Zakřenil se. „Většina lidí říká, že jsem po mámě," pověděl jí.

„Ta je v tobě vidět taky. Nuže, co pro tebe můžu udělat, vojáku?"

„Požádali mne, abych se spojil s mužem jménem Rheg a koupil od něj dobytek, protože je třeba nakrmit uprchlíky. Slyšel jsem, že jste přátelé a že by mou žádost přijal lépe, kdybych za ním přišel s tebou."

„Pojď, posaď se," vybídla jej Vorna. „Můžu ti nabídnout něco k pití? Pivo, uisge, uklidňující čaj?"

„Čaj by byl velmi milý," řekl a sundal si opasek s mečem a plášť.

„Mám ti ho osladit?" zavolala z kuchyně.

„Ano, paní. Mám rád sladké."

Vrátila se s hrnkem, který mu podala. Pak se posadila naproti němu. „Rheg je tvůj bratranec. Proč bys měl potřebovat mou pomoc, abys mohl promluvit s členem vlastní rodiny?"

„Můj otec ho nemá rád, a i když jsem se s ním nikdy nesetkal, napadlo mě, že třeba mou žádost odmítne kvůli tomu, co je mezi nimi."

„Uklidni se, Finnigale. Rheg by kvůli sporu nikdy nenechal hladovět děti."

„To vypadá, že ho máš ráda."

„To taky mám. To, jak s ním zachází jeho rodina, je hanebné." Všimla si, jak mu ztvrdl výraz. „Schovej si soudy, dokud se s ním nesetkáš, Finnigale."

„Já ho nesoudím," řekl jí mladý muž. „Neznám ho. Lady Merie říká, že je - jak ukazuje jeho jméno - prokletý. Každého, kdo bude vyhledávat jeho společnost, postihne smůla. Říká, že bastardi mají řídkou krev a že v jádru jsou všichni proradní a podlí." „Aha, no, skláním se před jejím soudem," pronesla Vorna chladně. „Ona toho o podlosti ví víc než kdo jiný, s kým jsem se kdy setkala."

Finnigal vstal. „Nepřišel jsem sem poslouchat urážky královy matky," prskl. „Pomůžeš mi s Rhegem?"

„Ne. Nebudeš mě potřebovat. Chovej se k němu uctivě a on tvou žádost splní. Ale dej si pozor, mladý muži - jestli se k němu budeš chovat nezdvořile, draze za to zaplatíš."

„Vychovali mě tak, abych se slušně choval ke každému bez rozdílu," tvrdil Finnigal.

„Tak to s Rhegem nebudeš mít žádné potíže," ujistila ho.

Finnigal se nepatrně uklonil, připjal si meč, přehodil si plášť přes ramena a odešel.

Vorna seděla v křesle a snažila se najít vnitřní klid, který jí však unikal.

• • •

Gwenheffyr byla vždycky odměřené, tiché dítě, z něhož vyrostla plachá žena. Z její něžné povahy vyzařovala harmonie a nikdo ji nikdy neslyšel zvýšit hlas v hněvu. Jako malá byla často nemocná a při třech příležitostech se ocitla na pokraji smrti. „Dlouho žít nebude," říkali lidé. „Je příliš jemná."

Byla štíhlá a malá, tmavé vlasy podtrhovaly bledost její pleti, Gwen považovali za křehké stvoření. Všechny, kdo ji znali, překvapilo, že porodila tři zdravé děti.

Nyní seděla vedle Ruathaina s malým Orrinem vedle sebe. Její nejmladší chlapeček, Badraig, spal v kolíbce vedle. „Proč se neuzdravuje?" zeptal se Orrin a díval se Ruathainovi do tváře, ve světle lucerny strašidelně bledé a zpocené.

„Určitě se uzdraví... už brzy," řekla Gwen, Orrina objala a políbila na hlavičku.

Orrin vzal Ruathaina za vyhublou ruku a začal kroutit prstenem z bílého zlata a měsíčního kamene, co měl na prstě. „Brzo mu spadne," podotkl. Gwen kývla a do očí jí vhrkly slzy. Zhluboka se nadechla. „Je čas jít spát, mladý muži," prohlásila.

„Nejsem unavený, mami.“ vzpíral se Orrin.

„Tak si aspoň na chvilku lehni, potom za námi přijď ke krbu,“ řekla Gwen a odvedla Orrina k druhé posteli. Chlapec si do ní vlezl.

„Neusnu.“ tvrdil.

„Tak se uvidíme vedle,“ pravila a políbila ho na tvář. Vstala, naposledy se podívala na Ruathaina a vyšla z místnosti. Merie odpočívala u ohně s bílým šálem kolem ramen. Gwen kolem ní prošla ke dveřím, obula si střevíce a z kolíčku u dveří sundala plášť.

„Kam jdeš?“ zeptala se Merie.

„Napadlo mě,“ pravila Gwen tiše, „že požádám Vornu, aby se podívala na Ruathaina.“

Merie vzhlédla, její výraz ztvrdl. „A k čemu?“ chtěla vědět. „Její syn je velmi nadaný léčitel - mnohem lepší než ona. Když on nedokázal chlapce vyléčit, tak volat ji by bylo plýtvání časem.“

„Ale stejně...“

„Ona není přítel naší rodiny,“ štěkla Merie. „Nechci, aby ji někdo zval do mého domu. Už o tom nebudeme mluvit.“

Gwen si povzdechla, vrátila plášť na kolíček a šla si sednout do křesla. Chvíli se dívala do ohně a vzpomínala, jak silný a zdravý Ruathain byl, než ho sklátila ta strašlivá nemoc. Zmocnil se jí smutek. „Myslím, že umře,“ vyhrkla se slzami v očích. „Vorna by mohla vědět o nějakém léku...“

„Řekla jsem, že o tom už nebudeme mluvit!“

Gwen dál seděla mlčky. Z Meriina hněvu se celá roztřásla. Odjakživa nesnášela zvýšené hlasy a hádky. Zavřela oči a vzpomínala na Brana. Napadlo ji, jak se tak milá a soucitná duše mohla zrodit z drsné a necitelné ženy jako Merie. Gwen by byla velice ráda poznala Branova otce - prvního Ruathaina. Lidé o něm mluvili s láskou, vyprávěli o tom, jak miloval rodinu a děti. Merie Gweniny syny ani jednou nepochovala, ani jim žádným způsobem neprojevila upřímnou náklonnost. Pro Gwen to byla jakási záhada. Otevřela oči a podívala se na Merii. Starší žena dřímala. Gwen vstala z křesla a odešla do ložnice.

Orrin spal hlubokým spánkem s palečkem v ústech. Ruathain ležel nehybně v posteli a kůže se mu ve světle lucerny leskla. Pohladila ho po čele. Byl horký na dotek, ale vypadal klidný. Gwen si k němu sedla a vzala ho za ruku.

Seděla tam ještě dvě hodiny nato, když začal dýchat slaběji. Náhle otevřel oči. Podíval se na Gwen a usmál se. Cítila, jak jí stiskl prsty.

Pak zemřel.

• • •

Rheg nemohl usnout. Odhodil pokrývky, vylezl z postele, natáhl si dlouhou, světle šedou tuniku a vyšel do světnice. Oheň skoro vyhasl, tak ho zase rozfoukal a přiložil dříví. Nemohl zapomenout na to, co se stalo. Jet do Lorkova tábora bylo téměř sebevražedně pitomé, a on se zlobil sám na sebe. Nebýt toho zmrzačeného válečníka Grála, byl by už mrtvý a jeho tělo by zahodili do lesa jako žrádlo pro lišky a červy.

Ze zadní ložnice slyšel chrápat Gryffa. Ten zvuk ho velice uklidňoval, on však, naprosto nechápaje proč, si kvůli tomu připadal osamělý a odtržený. Seděl tam a vnímal teplo ohně. Pravdou bylo, že mu scházeli Zuřivec a Telors. Po celou dobu, co byl v Kameni, vzpomínal na hory a lesy Caer Druagh s láskou plnou tepla, jež znamenalo slovo domov. Ale teď cítil stejné teplo, kdykoliv si vzpomněl na Zuřivce. Jako by spokojenost byla vždycky někde jinde, vznášela se před ním jako přízrak, stále mu kynula, ale nikdy ji nenalezl.

Zaslechl tiché vrzání prken postele a tiché kroky na kobercích. Vzhlédl a uviděl Iswain. Vstoupila a tichounce za sebou zavřela dveře do ložnice. Došla k němu. „Mám ti donýst něco k jídlu?“ zeptala se tichým hlasem.

Podíval se jí do očí. Ve světle ohně vypadaly ty její smutné. „Jsi v pořádku?“ zeptal se.

„No ovšem. Mohla bych ti uvařit čaj.“

„Ne. Nic nepotřebuju.“

Chvíli seděli mlčky. Potom Iswain vzala pohrabáč a rozhrábla hořící polena.

„Tak povídej,“ vybídl ji. „Co ti dělá starosti?“

Zhluboka se nadechla a zdálo se, že už chce promluvit. Nakonec však jen zavrtěla hlavou. „Všechno je v pořádku. Můj muž spí ve svý posteli. Ve špajzu je jídlo a nikde v dohledu žádný nepřítel. Kdo může chtít víc?“

„Pravdu,“ napomenul ji.

„Gryffe říkal, že až sem příště přijde druid, projdeme se kolem stromu. Prý mi v létě koupí prstýnek a pak, jednou, si pořídíme vlastní statek. Je to moc dobrý chlap, ten můj Gryffe.“

„To já vím.“

„Vážně?“ Její hlas zněl vyčítavě. „Opravdu to víš?“

„Jistě. Proč o mně pochybuješ?“

„Spí ve svý posteli,“ zopakovala. „Jenže dneska mohl ležet mrtvý vedle tebe, a ne chrápat vedle mě. Vzal jsi ho na smrt. Neřekl jsi mu, co máš v plánu. Prostě sis tam zajel a zabil Lorku. A můj muž stál vedle tebe. Myslel jsi na něj vůbec?“

Rheg chvíli mlčel. „Ne,“ přiznal. „Nemyslel.“

„Myslela jsem si to.“ Povzdechla si. „Byl to psanec - nikdo! Vrátil jsi mu sebeúctu. Za to tě miluju, Rhegu. Ale můj muž stojí za víc, než aby umřel pro tvou pýchu.“

„Řekl jsem mu, že jedu sám, Iswain, ale on o tom nechtěl ani slyšet.“

„Ovšemže ne,“ štěkla. „Copak jsi slepý? Copak nevidíš, co znamenáš pro tyhle muže, které jsi přivedl z lesa? Copak nevíš, co s nimi udělala tvá důvěra? Všechny je považovali za budižkničemy. Z jejich kmenů a osad je vyhnali. Začali se - většina z nich - taky považovat za neschopné. Pak jsi přišel ty a pozvedl jsi je. Zase jsi s nimi zacházel jako s muži. Vážil sis jich, důvěřoval jim a oni si na oplátku váží tebe. Proč podle tebe umřel mladý Cascor? Nebyl zrovna

nejodvážnější, avšak kvůli tobě se Lorkovi postavil. A proč? Protože mu jeho náčelník nařídil, aby chránil dobytek.“

„Já nejsem žádný náčelník, Iswain, ani laird, ani vůdce. Tihle lidé nejsou mí nevolníci ani otroci. Jsou tu tak dlouho, dokud tu budou chtít být, a pracují za peníze.“

„Pche! Copak ty vůbec nechápeš mužskou povahu? Myslíš, že Cascor umřel pro pět měďáků za měsíc? Myslíš, že můj muž stál po tvém boku v Lorkově táboře pro své dva stříbrné? Tady jsi králem, Rhegu. A král - díky své moci - je taky za ty, co mu slouží, zodpovědný. Miluju Gryffa...“ Hlas jí zakolísal a on si všiml, že se jí po lících koulejí slzy. „Tak, řekla jsem to! Děvka Iswain je zamilovaná! A Iswain chce ten prstýnek, co jí Gryffe slíbil - i kdyby byl jen ze železa nebo z mosazi. Iswain chce ten malý statek.“

Rheg ji vzal za ruku. „Je mi to velice líto, Iswain,“ řekl. „Máš pravdu. Tihle muži mi prokázali věrnost, jaká se penězi zaplatit nedá. Budu si pamatovat, co jsi řekla. To ti slibuju.“

Otřela si slzy a uchopila jeho ruku do svých dlaní. „Mě jsi taky vyvedl z lesa, Rhegu,“ vyhrkla. „Nechtěla jsem ti nadávat.“

Usmál se. „Jenom si poslouž, kdykoliv budeš mít dojem, že je to potřeba. My dva se k sobě musíme vždycky chovat upřímně, Iswain. Moc si toho vážím. A teď honem zpátky do postele.“

„Opravdu nechceš ten čaj?“

„Opravdu.“

Vstala, políbila ho na tvář a odešla.

Chvíli poté, v teplých kamaších, kožišinou podšitých botách a černém plášti, Rheg vyrazil do noci. Na svazích, kde již roztál sníh, byly tmavé skvrny a ve vzduchu bylo teplo slibující konečný ústup zimy. Obloha světlala, probouzelo se ráno.

Brodil se sněhem kolem nové ohrady, kulaté stodoly a tichých chýší svých dělníků. Na kopcích v dálce viděl tucet býčků. Někteří již byli vzhůru a ožďibovali novou trávu.

Na louce se objevil pes s prošedivělým čenichem a zamířil k němu. Rheg ho poplácal po hlavě a pohladil po zjizveném boku. Hafan si k němu sedl, a když Rheg zamířil k lesu, vydal se tam s ním. Pes se tu objevil před pár týdny, polomrtvý hlady a se zhnisanými starými šrámy. Cascor se ho ujal, nakrmil ho a rány mu vyčistil směsí vína a medu.

Z kraje lesa se Rheg zadíval na svůj statek a stromy za ním. Cítil se klidnější než kdy dřív. Byl to dobrý pocit, a on se ho držel.

Zvedl se vítr a šustil větvemi nad ním. Plášť mu zavlál a polekal psa, jenž vyštěkl a odběhl o kus dál. Pak Rheg zaslechl v šeptání větru své jméno a otočil se. Nikdo tu nebyl.

„Rhegu!“

„Kdo je tady?“ zavolal a popošel mezi stromy. První sluneční paprsky na východě měnily oblohu ve světlé zlato. Rheg šel dál.

Kolem něj proletěla vrána a posadila se na pokroucenou větev, naklonila hlavu a zadívala se na válečníka. „Kde jsi, Stařeno?“ zavolal Rheg. „Ukaž se!“

Žádná odpověď. Ale vrána slétla z větve a zamířila hlouběji do lesa. Rheg tiše zaklel a následoval ji, se psem za patami. Asi o padesát kroků dál vrána čekala na balvanu vedle hluboké skalní tůně. Rheg hledal Morrigu.

„To tady hrajeme nějakou hru?“ křikl.

Bahnitá voda v tůni začala bublat, stoupala z ní bílá pára. Zvedla se mlha a srazila se do velké třpytivé koule, jež zůstala nehybně viset ve vzduchu nad hladinou. Rheg ji pozoroval. Mlhová koule se zploštila a změnila se v zářící štít barvy leštěného železa. Dopadly na něj sluneční paprsky. Jen na chviličku se štít změnil v zrcadlo a Rheg v něm uviděl sebe. Pak jeho obraz vybledl. Zprvu si myslel, že mlha řídne. Vytratila se od středu a vytvořila kruh visící ve vzduchu. V tom kruhu Rheg uviděl modrou oblohu s obláčky. Popošel blíž a uviděl chráněnou zátoku. Na pláž tam byly vytažené čtyři dlouhé lodice. Scéna se změnila a on uviděl asi dvě stovky Mořských vlků, pochodující zasněženou krajinou. Byli stále menší, jako by Rheg letěl výš a výš nad nimi. Už rozeznal hory Druagh, k jejichž úbočím lnula mlha. A z této vzdálenosti, asi šedesát mil od nájezdníků, i osadu Tři Potoky.

Srdce se mu rozbušilo a on se prudce nadechl. Za jak dlouho lupiči dorazí k osadě? Za dva dny? Za tři? Bylo to šedesát mil nebo míň? Zmocnila se ho panika.

Scéna v mlžném kruhu se znovu změnila a nyní se díval na osadu. Na svazích kopců byly shromážděné stovky lidí a Rheg uviděl, jak do hrobu spouštějí tělo zabalené v pokrývce. Většinu lidí kolem rozeznal - jeho děd, Nanncumal Kovář, stál vedle své dcery Gwydie. Byl tu i Neruman Jirchář a lesák Adlin. K hrobu přistoupila žena s drsnou tváří a hodila do hrobu hrst hlíny. Tmavovlasá mladá žena vedle ní si dlaněmi zakrývala obličej a plakala a za šaty se jí držel plavovlasý chlapec. Kolem postávalo asi dvacet vojáků v osních a se železnými přilbami Connavarových Železných vlků. Stranou od lidí stála Vorna s tmavým šálem kolem ramen a šedými vlasy vlajícími ve větru.

Její obraz se pomalu zvětšoval, jako by se k ní Rheg blížil. „Vorno!“ zavolal.

Otočila se a podívala se mu přímo do očí. Slyšel, jak mu v hlavě zní její hlas, ačkoliv rty se jí nepohnuly. „Rhegu? Kde jsi?“

„Jsem v lese u svého statku.“

„Jak tohle děláš?“

„Nemám tušení, Vorno. Je tu vrána Morrigu. Ale to teď není důležité. Poslouchej mě: ke Třem Potokům se od východu blíží velký oddíl Mořských vlků. Myslím, že jsou aspoň tři dni daleko, ale mohli by dorazit dřív. Kolik vojáků je s váma?“

„Dvacet. Vede je Finnigal, Fiallachův syn.“

„Dvacet nebude stačit - nájezdníků je asi desetkrát tolik. Musíš přesvědčit lidi, aby osadu opustili a vydali se na západ k mému statku a Narianskému lesu. Naložte všechno jídlo, co půjde, na vozy a zbytek spalte. Těm lupičům

nenechte ani mrť. Přijdu, jakmile to půjde. Dokážeš to? Přesvědčíš je?“

„Všechny ne,“ řekl Vornin hlas v jeho hlavě. „Je tu přes jedenáct set uprchlíků, hodně z nich jsou starší lidé nebo ženy s malými dětmi. Bez důkazu o vpádu mnoho z nich raději zůstane v osadě, než by riskovali cestu sněhem a zimou. Ale udělám, co půjde.“

Vidění se vytratilo, mlžný kruh zmizel. Vrána zakrákala, zamávala křídly a letěla stále vzhůru, až už ji Rheg neviděl.

Mladý válečník vběhl do domu, probudil Gryffa a poslal ho do lesa s rozkazem najít Wika a přivést ho i se všemi psanci na statek.

„Proč by měli chodit?“ zeptal se ho Gryffe se zarudlýma očima.

„Řekni Wikovi, že na každého muže čeká zlato. Přijde. Ale řekni mu, ať jsou připravení k boji.“

• • •

První, za kým Vorna zašla, byl Finnigal. Zavolala na něj, když odcházel z Ruathainova pohřbu. Voják zaváhal, nechtěl se nechat zatáhnout do hovoru s ní, ale pak k ní přece jen zamířil.

„Co ode mne chceš, paní?“ otázal se chladně zdvořilým hlasem.

„Pojď hned se mnou,“ nařídila mu a vydala se k prvnímu můstku. Šel s ní. „Nemám čas na plané řeči,“ upozornil ji. „Mám spoustu práce.“

„Myslím, že zjistíš, že máš ještě míň času, než si myslíš,“ sdělila mu a zastavila se u zábradlí klenutého můstku a zadívala se na rychle proudící vodu dole. Unášela kusy bílého ledu, jež narážely do základů mostu. Ještě před pár dny byl potok zamrzlý a na ledu si hrály děti.

Vorna se otočila k vysokému vojákovi a upřela na něho oči. „Stál jsi u hrobu svého přítele a vzpomínal na dobu, kdy jste spolu chodili na lov. Ruathainův kůň zakopl a shodil ho do trní mezi dva zubaté balvany. Vstal se smíchem a škrábal se, a tys mu řekl, že kdyby byl narazil na balvany, byl by teď mrtvý. On odpověděl, že hodlá žít věčně. Není to tak?“

Couvl, celý rudý ve tváři. „Nevěděl jsem, že jsi mystik,“ pronesl. „Je opravdu velmi nezdvořilé takhle vlézt někomu do hlavy.“

„To je,“ přiznala, „a já se ti za to omlouvám. Ale bylo to nutné, Finnigale, abys uvěřil tomu, co ti teď povím. A věř mi, že jsem strávila spoustu let, abych své nadání uchovala v tajnosti, takže pouze něco skutečně velice důležitého by mě donutilo ho vyjevit.“ Ohlédla se na lidi rozcházející se domů z pohřbu. Jednu stařenu, téměř zmrzačenou artritidou, podpírali dva vojáci. Vorna si povzdechla.

„Tak mi pověz, co máš na srdci,“ vyzval ji Finnigal.

„Na východ od nás jsou Mořští vlci. Míří ke Třem Potokům.“

„Cože? To není možné!“

„Je to pravda, Finnigale. Jsou jich dvě stovky, možná víc. Dorazí sem do tří dnů.“

Mladý muž se otočil k východu a zadíval se na krajinu, jako by čekal, že nájezdníky uvidí pochodovat přes kopec. „Dvě stě,“ zašeptal. „Jsi si jistá?“

„Jsem si jistá.“

„Proč sem? Blíž k moři jsou další osady.“ „To nevím. Vím ale, že přicházejí. Musíme zorganizovat ústup a vydat se na západ do Narianského lesa. Nájezdníci si ponesou zásoby. Nebudou mít dost jídla, aby za námi šli tak daleko.“

Finnigal se zadíval na Tři Potoky. „Máme tu asi šedesát vozů. Všechny vesničany a uprchlíky nemůžeme přepravit. Narian je... kolik... asi dvacet mil daleko. Otepluje se, jenže země je pořád zamrzlá. Za den bychom to nezvládli, což znamená přenocovat pod širým nebem. A až se dostaneme tam, kde seženeme přístřeší pro starce a malé děti? Bohové, ženská, kolik by jich zemřelo na zimu?“

„Víc jich zemře, když zůstanou zde,“ poznamenala. „Měli bychom se vydat na Rhegův statek. Má tam stavení a několik stodol a v lese jsou mýtiny.“

„A psanci,“ dodal Finnigal. „Vražedníci a hrdlořezové, kteří budou kořistit na slabých.“

„To taky,“ souhlasila.

Finnigal stál mlčky a Vorna věděla, že počítá, jak dlouho potrvá jezdci dorazit do Starých Dubů, sebrat posily a vrátit se. Déle než týden. A to jenom v případě, že tam jsou nějaké posily, vzhledem k tomu, že král s hlavním oddílem vyrazil k Sedmi Vrbám, aby se postavil Shardovi a jeho patnácti tisícům Varsů. Finnigal obrátil zrak k jihu. Jeho otec už bude sto mil daleko a bude připravovat obranu před vojsky Kamene. Strachem se mu stáhl žaludek a nervózně si olizoval rty.

„Nemám rád, když si musím vybrat,“ pronesl tiše. „Odejít bude znamenat smrt zimou a zničení Tří Potoků. Když zůstaneme, mnoho z těch, které jsem zavázán chránit, bude zabito.“

Vorna v jeho očích spatřila utrpení. „Vím, že je to pro tebe těžké, Finnigale. Tohle je tvé první velení a na to je potřeba mít velkou sílu. Ty tu sílu máš, tolik vím.“

Usmál se nad tou poklonou, ale dál byl bledý a usouzený. „Myslím, že je čas svolat vesnické stařešiny.“ Do hodiny sedělo třicet zvolených stařešinů ve velké sněmovní síni, již postavil Braefar. Ohromeně vyslechli, když jim Finnigal sděloval, že se doslechl o oddílu Varsů na východě. Ale když navrhl odchod, ticho skončilo. První, kdo přišel s námitkami, byl Nanncumal Kovář. „Jestli jsou šedesát mil daleko, proč myslíš, že přijdou sem?“ zeptal se.

Finnigal se podíval na Vornu, sedící až vzadu. „Myslím,“ řekl nakonec, „že jsme ve velkém nebezpečí. Myslím, že chtějí osadu vyloupit.“

„Tak ty myslíš?“ přisadil si černovousý lesák Adlin. „No, bez urážky, Finnigale, ale jsi mladý a nezkušený. Proč bychom měli riskovat životy našich lidí kvůli tomu, že ty si myslíš, že přicházejí? Blíž k pobřeží leží aspoň pět dalších osad.“

„Ano, to leží,“ souhlasil Finnigal, „ale tahle je nejbohatší a Varsové vědí, že v oblasti zůstalo jen pár vojáků. Navíc Tři Potoky jsou královo rodiště, a jako takové drahé jeho srdci. Ano, odchod znamená nebezpečí. To vím a jsem z toho

smutný. Jenže daleko větší nebezpečí nám hrozí, pokud zůstaneme.“

„To říkáš ty,“ ozval se Neruman Jirchář, vyzáblý chlapík s kulatými rameny, „ale co Lorca a jeho psanci? Lorca je zloduch, který žije jen pro znásilňování a loupení. A ty radíš, abychom lehkovážně vstoupili do jeho říše.“

I ostatní stařešinové začali vykřikovat své námitky. Doprostřed kruhu vstoupila lady Merie a zvedla ruce, aby je umlčela. „Ráda bych věděla,“ promluvila, „jak ses to dozvěděl, kapitáne Finnigale. Jaký byl zdroj a jak spolehlivé jsou tvé informace?“

Vorna viděla, jak mladíka tato otázka zaskočila. O Vornině vidění se nezmínil a ona mu byla vděčná, že se snaží zachovat její tajemství. Teď však vstala. „Já mu to řekla,“ prohlásila. Všichni se k ní obraceli.

„Aha,“ utrousila opovržlivě Merie, „a jak, táži se, jsi k té zprávě přišla?“ „Měla jsem vidění,“ odvětila bývalá čarodějka.

„Chápu,“ ohrnula Merie ret. „Měla jsi zlý sen a celá osada musí umřít ve sněhu, nebo ji pobijí psanci? O svou moc jsi přišla už před lety.“

„Ano, to přišla,“ vyjela Vorna již nahněvaně. „Abych zachránila tvého syna, ty nevděčná čubko!“ Prošla mezi sedícími staršiny, až se ocitla u Merie a Finnigala. „Všichni mě znáte,“ pokračovala. „Vyléčila jsem vaše manželky, manžely a děti. Rodila jsem vaše děti. Jsem Vorna a nelžu. Ani nemívám zlé sny. Říkám vám, že Mořští vlci přicházejí. Radím vám vyklidit osadu.“

„A já říkám,“ vybuchla Merie, „že si něco namlouvá. Já například nehodlám opouštět svůj domov kvůli výmyslům nějaké šílené ženské.“

„Já rovněž ne,“ prohlásil Nanncumal. Další se přidávali a hádky začaly nanovo. Lidé se začali navzájem překřikovat. Vorna se podívala na Merii a v jejích očích zahlédla záblesk temné vítězoslávy.

„Jak se z tebe stal tak podlý a záštiplný tvor?“ zeptala se Vorna a pak vyrazila ze síně. V uších jí zvonilo z toho, jak se všichni hádali.

Do večera bylo po schůzi, ale nic se nerozhodlo.

• • •

Gwen byla ráda, že Merie odešla na schůzi, protože ji její společnost rozčilovala. Přímo z ní vyzařovala disharmonie. Gwen si obvykle o nikom nemyslela nic zlého a skutečně se snažila mít manželovu matku ráda. Bylo to hrozně těžké. Merie měla v životě jedinou vášeň, lásku ke svému nejstaršímu synovi Connavarovi. To, jak se cele soustředila na tuto jedinou věc, znamenalo, že druhých dvou synů si skoro nevšímala. Braefar tím trpěl nejvíc. Gwen ho bylo líto. Táhlo mu již na čtyřicítku, ale stále byl svobodný, a ona, na rozdíl od ostatních, viděla, jak zoufale potřebuje matčinu lásku. A také se ji nejvíc podobal, až po tu hořkost, která neustále užírala jeho lepší vlastnosti.

Gwen si držela malého Badraiga u prsu a cítila teplo jeho tělíčka. Chlapeček pil jako nezavřený a ona sebou trhla, jak ji najednou zabolela bradavka. „Jemně, jemně,“ šeptala a hladila ho po hlavičce. V myšlenkách se dostala k Branovi. On zahořklý nebyl, nežárlil, že jeho bratr má slávu a korunu. Představila si jeho široký obličej a zmocnil se jí smutek. Ruathainova smrt se ho dotkne - i když oba věděli, že se blíží. Gwen se zalily oči slzami, musela zamrkat, aby je zahnala. Badraig již dopil, tiše usnul a opřel si o ni hlavičku. Gwen vstala z houpacího křesla, odnesla ho do kolíbky, jemně ho uložila a zakryla měkkou vlněnou pokrývkou. Pak se zadívala na Orrina. Viděla, že stále ještě spí. Stěžoval si, že mu není dobře, a Gwen uhádla, že je to ze zármutku a napětí při pohřbu. Raději ať spí, než aby tu posedával a vzpomínal na ten strašný den.

Vrátila se do obývacího pokoje a prohlédla si poměrně pečlivé sroubené stěny, police a skříně. Byl z nich cítit klid a spokojenost, které musely pocházet od Meriina druhého manžela Ruathaina. V žádném případě nemohly nikdy vyzařovat z Merie. Gwenin vlastní dům ve Zlatých Skalách byl také takový, postavený s péčí a plný předmětů hovořících o lásce a oddanosti. Doma na zdi visel kousek leštěného dubu, vyřezaný do podoby srdce s jejím jménem. Byl to první dárek, který jí kdy Bran dal, tehdy před osmnácti a půl lety. Potkali se o slavnosti samainu. Jak byla Gwen plachá, seděla stranou davu a Bran ji zahlédl a vydal se za ní. Gwen se bála, po společnosti netoužila a odvrátila hlavu v naději, že jen přejde kolem. Ale on neprošel.

Zastavil se před ní a zdvořile se zeptal, smí-li si přisednout. Kvůli své nesmělosti Gwen nejdříve nedokázala ani promluvit, a tak jen kývla. U ohně se začalo tančit, zazněly dudy. „Tančíš?“ zeptal se jí. Zavrtěla hlavou. „Já si občas rád zatancuju,“ řekl tichým, téměř zpěvavým hlasem. „Minuly týden jsem projížděl horami nad lochem a zapadající slunce políbilo vodu a změnilo ji ve zlato. Chtěl jsem seskočit z koně a zatančit si radostí.“

„A udělal jsi to?“ zeptala se téměř proti své vůli.

„No ano, udělal. Musel jsem vypadat jako pěkný trouba, jak jsem tam křepčil v trávě. Můj kůň stál a díval se na mě a já v jeho očích viděl, že mě považuje za blázna. Ale je to starý koník a na svět nahlíží velmi cynicky.“

„Jak poznáš, jestli je kůň cynický?“ podivila se. Seděl vedle ní a díval se na oheň. To Gwen trochu uklidnilo, poněvadž neměla ráda, když se na ni někdo koukal. Měl moc hezký profil a ona v jeho tváři zahlédla něhu, která rigantským mužům tak často scházívala.

„No,“ pronesl nakonec, „my si s mým koněm hodně povídáme. Já mu při jízdě vyprávím o svých nadějích a snech a on poslouchá. Občasř když mu vykládám o svých romantických představách, pohodí hlavou a zafrká. Tak mi sděluje, že svět není takový, jaký bych chtěl, aby byl.“

„Vypadá moc rozumně, ten tvůj kůň.“

„To taky je.“

Chvíli seděli mlčky a Gwen si s překvapením uvědomila, že jí jeho společnost nevadí. Netlačil na ni, nevyptával se. Prostě tam jen tak seděl, úplně klidný, a díval se, jak tanečníci poskakují a víří kolem ohně. Chtěla se ho zeptat na jméno, ale to by znamenalo začít hovor, takže jen také pozorovala tanec.

Po chvíli znovu promluvil. „Znáš tu zemi na východ od Zlatých Skal, kde lesy ustupují pískovcovým útesům a řeka se

rozšiřuje?“

„Ano. Je to tam moc hezké.“

„Chci si tam postavit dům. Chci ho postavit z kamene.“

„Z kamene? Proč bys chtěl mít kamenný dům?“

„Chci, aby vydržel. Chci, aby tam přicházely moje děti a jejich děti a poznaly tam stejnou radost jako já. Na západní straně tam budu mít velká okna, aby mi na krb svítilo zapadající slunce. Zmínil jsem se o tom svému koni a on ani jednou nezafrkal.“

„Tak to ho musíš postavit,“ pravila. „Člověk by měl poslouchat rady moudrého koně.“

Tehdy se rozesmál a ona se usmála. Ještě nikdy neudělala vtip, a i když tenhle nebyl zvlášť dobrý, pro Gwen znamenal průlom. Přála si, aby jí prozradil své jméno.

„Máš ještě další moudrá zvířata?“ zeptala se ho.

„Ne. Mám hrozně hloupého psa. Říkáme mu Dědek. Nemá rád ostatní psy, ale každé ráno přejde louku a nevšimne si jediného králíka. Ti už jsou na něj tak zvyklí, že se klidně pasou dál. Má králíky rád. Další můj pes - takový mladý rošťák, jmenuje se Piga - se jednou ráno vydal na lov králíků. Dědek po něm skočil, popadl ho za krk a odtáhl z louky. Pak se posadil a všichni králíci vylezli z nor a zase se začali pást. Kamarádi si mě kvůli Dědkovi pořád dobírají.“

Přistoupila k nim jakási zrzka. „Tak tady jsi,“ zavolala. „Pojď, Brane, jako pán slavnosti bys měl být u stolu.“

Zamával na ni. „To je moje matka Merie. Velitelská, co? No, musím jít a plnit své povinnosti.“ Vstal a odešel.

Gwen zjistila, že jí jeho společnost schází, ještě ani nedošel ke stolům. Ale on se náhle otočil a vrátil se. „Pojď,“ vybídl ji a napřáhl ruku. „Povečeříme spolu.“

Znovu se polekala, ale jeho ruky se chopila a on jí pomohl vstát. Pět týdnů nato se vzali.

Když se teď dívala na dům, v němž Bran vyrůstal, cítila jen smutek. Její syn byl tak silný, tak rychlý, tak plný života. Udivilo ji, jak rychle jeho síla vyprchala. A teď byl pryč.

Otevřely se dveře a vstoupila Merie. „Věřila bys, jak je ta ženská pitomá?“ vybuchla. Klidná atmosféra okamžitě zmizela.

„Jaká žena?“ zeptala se Gwen a vrátila se do křesla.

„Přece Vorna. Zdálo se jí, že ke Třem Potokům přicházejí Mořští vlci a že bychom měli prostě odejít, utéct do divočiny. Někteří lidé to určitě udělají. Všichni to jsou kreténi.“ „Prý kdysi mívala velkou moc.“

„Ano, to měla. Ale už ji nemá. Už je jenom umíněná.“

„Proč ji tak nenávidíš?“ zeptala se Gwen.

„Spřátelila se s tím bastardem Rhegem - mužem, který přísahal, že Connavara zabije. Umíš si to představit? Takovou zradu? Měli by ji pověsit!“

Gwen mlčky odešla do ložnice, chtěla se co nejdřív dostat od Merie a nepříjemností, co z ni vyzařovaly. Orrin ještě spal. Už to byly čtyři hodiny a přes den málokdy spával tak dlouho. Gwen si k němu sedla a jemně mu zatřásla ramenem. „Je čas vstávat, prcku. Opeču ti topinku.“

Nepohnul se. Gwen ho otočila na záda. Pod očima měl černé kruhy a kůže se mu leskla potem. „Ne!“ zašeptala. Pak vykřikla: „Orrine! Orrine!“

Do ložnice přišla Merie. „Co tu, pro všechno na světě, tak ječíš?“ zeptala se. Pak uviděla nehybné dítě. „Ach ne!“ vyhrkla a rozběhla se k posteli. „To ne!“ Položila chlapci prsty na hrdlo, aby nahmatala puls. „Žije,“ řekla. „Ale srdíčko mu tluče jako o závod!“

„Je to stejné jako s Ruem,“ plakala Gwen. Merie mlčela. Důkazy byly příliš jasné.

Gwen popadla chlapečka do náruče.

„Co to děláš?“ chtěla vědět Merie.

„Vezmu ho k Vorně.“

„To zakazuju!“ vřeštěla Merie a dupla.

„Mám jednoho mrtvého syna,“ odsekla Gwen. „Nepřijdu kvůli tobě o dalšího.“

Odnesla Orrina z domu a zamířila k Vorninu domku.

12

VORNA ULOŽILA DÍTĚ V KOMATU DO SVÉ PO-stele. Když se podívala na matku, spatřila v jejích očích nevídaný strach. „Běž do kuchyně," nakázala jí. „Uvař vodu na čaj."

„On nemůže pít," namítla Gwen.

„Ne, ale my můžeme. Jen běž. Já ho zatím prohlídnu."

„Prosím, nenech ho umřít!" řekla Gwen rozplývající se v slzách.

„Udělám, co půjde. Běž. Uvař nám čaj. Já nesladím. Heřmánek najdeš v té modré nádobce nad pickou."

Vorna pak položila chlapci ruku na čelo, zavřela oči a nechala svého ducha vplout do dítěte. Umíralo. O tom nebylo pochyb, orgány mu pomalu selhávaly. Zprvu Vorna nemohla najít důvod tohoto stavu, a tak vplula hlouběji, spojila se s krví proudící chlapci v žilách. Největší starosti jí dělaly ledviny, a tak soustředila svou moc tam a posílila tkáň. Jakmile orgány vyléčila, pocítila nový útok. Bylo to stejné, jako když jí Banouin popisoval svou snahu vyléčit Ruathaina. Pokaždé, když něco napravila, orgán téměř vzápětí zase zeslábl.

Náhle Orrinovi vypovědělo namáhané srdíčko. Vorna do něj vyslala proud energie. Chvíli se chvělo, pak začalo znovu tlouci. Vorna se soustředila a vplula ještě hlouběji do krve. Teď v ní cítila jednotlivé prvky. Stále nedokázala zachytit stopy po nemoci. Začala selhávat játra a Vorna je posílila. Poté znovu zeslábly ledviny a ona je posílila přílivem energie. Začínala být unavená a pořád netušila, co dítě zabíjí.

Stáhla se z dítěte. Mělo trochu lepší barvu a dýchalo lehčeji. Do pokoje se vrátila Gwen s hrnky čaje. Vorna viděla, jak jí při pohledu na syna pokleslo srdce.

„Ještě se nevzdávej naděje, Gwen," pravila Vorna přísně. „Ještě jsem nenašla zdroj jeho nemoci. Seď tiše a za žádných okolností na mě nesmíš promluvit, pokud ti neřeknu. Rozumíš?"

„Ano," slibovala Gwen pokorně.

Vorna se podívala na chlapcovu voskovou pleť. Mysli, říkala si. Ať už to způsobilo cokoliv, bylo to skutečné silné, ale proč tomu nepodlehl dřív? Jestli to byla nemoc, tak ji měl od Ruathaina chytit mnohem dřív. Stejně jako matka a každý, kdo byl s chlapcem ve styku. Takže to nemohlo být stejné jako mor či jiné choroby přenášené dotykem. Nějaká spojitost tu však být musela.

Chlapci se znovu zastavilo srdce. Vornin duch opět proklouzl kůží a vyslal do zasaženého orgánu energii. Orrin sebou křečovitě trhl a srdce mu začalo opět pracovat. Vorna se stáhla a obrátila se ke Gwen. „Říkáš, že to začalo teprve dneska? Předtím se neobjevily žádné příznaky?"

„Žádné. Vždycky byl zdravý. Copak ty nic neuděláš?"

„Já něco dělám, Gwen. Zachovej klid."

Vorna obrátila pozornost zpět k chlapci. Celý hořel, jak se tělo snažilo horečku snížit. Vorna vplula hlouběji a znovu spravila játra a ledviny. S něčím takovým se jaktěživa nesetkala. Jako by nemoc neustále útočila.

Bojovala další hodinu, ale síly jí rychle ubývaly. Stáhla se z těla, sesula se do křesla a napila se čaje. Ať už zabilo Ruathaina cokoliv, teď to ničilo jeho bratra. Obrátila se ke Gwen. „Jak dlouho byl Ruathain nemocný?" „Téměř rok. Zprvu se jen cítil slabý a neměl chuť k jídlu. Skoro pořád spal. Pak, jak ubíhaly měsíce, byl stále slabší a slabší. Když ho Banouin ošetřil, zlepšilo se to - ale jenom na chvilku. Proč to Orrina zasáhlo tak prudce? Vypadá teď jako Ru ke konci."

„Orrin je mladší. Možná že to je klíč. Urostlý mládenec možná dokáže bojovat s touto... s touto chorobou s větší silou než dítě. Ale někde je tu spojení, které musíme najít. Jinak nepřežije noc."

Zavřela oči a znovu vplula do těla, tentokrát však, místo aby vstoupila do krve, vznášela se těsně pod kůží a snažila se snížit horečku. Když se dostala k hrudi, náhle ji to začalo pálit, až musela uprchnout do útočiště svého těla. Vstala z křesla, došla k vysoké truhle pod oknem, v níž ležely klubíčka nití a dlouhé nůžky. Vrátila se k posteli a rozstřihla chlapci košilku.

Na prsou mu ležel prsten z bílého zlata se zasazeným měsíčním kamenem. Orrin si ho pověsil kolem krku na dlouhý kožený řemínek.

„Co je to?" zeptala se Vorna, přestřihla řemínek a zvedla prsten.

„To je Ruathainův prsten. Orrin si ho musel nechat na památku, aby mu připomínal bratra."

Vorna položila prsten na podlahu a vrátila se k dítěti. Když teď vplula do jeho těla a léčila zmučené tkáně, k novému útoku nedošlo. Orrinův tep zesílil a horečka ustupovala.

Vorna ho zakryla.

„Vypadá trochu lip," poznamenala Gwen.

„Je v pořádku," sdělila jí Vorna. „Zlo už je pryč." Zvedla prsten na nůžkách a prohlížela si ho. Byl krásně udělaný. „Kde ho Ruathain získal?" optala se.

„Má ho od Merie. Původně ho Connavarovi věnoval nějaký kamenický kupec, ale král prsteny nenosí. Tak ho Merie dala Ruovi. Proč se ptáš?" Vorna zašla do kuchyně a vrátila se s břidlicovou destičkou, kterou položila na truhlu pod oknem. Z kruhu na zdi zvedla lucernu, postavila ji vedle břidlice a pustila prsten na lesklý černý povrch. Zatímco Gwen přihlížela, zvedla Vorna ruku nad prsten a zašeptala slovo moci. Teplota v místnosti prudce klesla a na břidlici se vzápětí objevil led. Měsíční kámen jasně zazářil - a pukl. Vytekla z něho našedlá tekutina a rozlila se po břidlici. Vorna luskla prsty a teplota opět stoupla. Gwen zírala na zničený prsten.

„Je to jed," vysvětlovala Vorna, „vydestilovaný mistryní tohoto řemesla. Rozřízla kámen, vyhloubila vnitřek a do povrchu udělala nepatrné dírky. Pak naplnila prostředek jedem, kámen znovu spojila a zasadila do kroužku z bílého zlata. Jakmile se ten měsíční kámen dotkne lidské kůže, jed pomalu proniká přes kůži do krve. Zřejmé měl zabít Connavara."

„Takže abych zachránila Rua, stačilo sundat mu ten prsten?" zeptala se Gwen. „Ach, dobré nebe!"

„Nedávej si to za vinu, Gwen. Nemohla jsi to vědět. Nebyla to tvoje chyba."

„Ale ano, byla," vzlykla Gwen. „Chtěla jsem za tebou zajít a požádat tě, abys mého syna léčila. Ale neudělala jsem to. Kdyby ano, můj Ru by byl ještě naživu."

„Mami!" ozval se Orrin. „Mami!"

Gwen na zavolání přiběhla k posteli. „Ahoj, drahoušku," vyhrkla a otírala si slzy. „Jsi v pořádku?"

„Ano, mami. Seděl jsem s Ruathainem a pak se objevilo to jasné světlo. A probudil jsem se." Rozhlédl se kolem sebe. „Kde to jsme, mami?"

„Byl jsi nemocný, zlatíčko, ale Vorna tě vyléčila. Tohle je Vorna. Poděkuj jí."

„Děkuju ti, Vorno," řekl poslušně.

„Bylo mi potěšením, mladý muži."

Orrin zavřel oči a usnul. Gwen mu shrnula vlásky z čela a něžně ho políbila. „Nemám slova, abych ti vyjádřila svou vděčnost," pravila vážně. „Co můžu udělat, abych ti poděkovala?"

„Odejdi zítra s těmi, kteří pojedou na západ," řekla Vorna. „Do Tří Potoků se blíží smrt a já tomu nemůžu nijak zabránit."

• • •

Teprve za čtyři hodiny po tom, co mel Rheg vidění, se z lesa vynořili první psanci. Tou dobou Rheg svým mužům nařídil, aby porazili býčka a vykopali jámu na pečení. Když se teď muži z lesa blížili k domu, přivítala je vůně pečeného hovězího.

První dorazil štíhlý Wik a s nim asi čtyřicet mužů, většinou s dlouhými luky a dýkami. Rheg je přivítal a Iswain pro ně začala krájet maso. Neměli dost talířů, avšak Iswain posbírala zbytky břidlicových tašek a naskládala je na dlouhý stůl na kozách. „Kolik jich ještě přijde?" zeptal se Rheg.

Wik pokrčil rameny. „Valian zašel do ostatních malých táborů. Tak asi ještě šedesát. Možná míň. O co jde?"

„Promluvíme si vevnitř," navrhl Rheg.

Společně zašli do domu. Rheg Wika moc neznal, ale neměl z něj dobrý dojem. Wik patřil k lidem, kterým scházela chuť k jakékoliv práci. Byl líný a nedůvěryhodný a raději bude žít v bídě a hladovět celé měsíce v naději, že se mu podaří jedna loupež, než by si na jídlo vydělával prací. Podle Rhegova názoru měl zvířecí lstivost a schopnost přitahovat k sobě podobné lidi. Nebyl hloupý, jenže ani tak bystrý, jak si myslel. Rheg se díval, jak Wik špinavýma rukama trhá šťavnatou pečínku. „No?" ozval se vůdce psanců a do řídkého hnědého vousu mu stékala šťáva.

„Chci si tě a tvé muže najmout," sdělil mu Rheg. „Na pět dní."

Wik říhl. „Nemáš tu něco k pití?" zeptal se.

„Pivo nebo uisge."

„Uisge by bodla." Rheg sundal džbánek z příborníku a nalil slušnou dávku do hliněného pohárku. Wik pálenku vypil jedním douškem. „Najmout na co?" chtěl vědět.

„Na boj. K čemu jinýmu?"

„A s kým máme bojovat?"

„S Mořskými vlky. Míří do Tří Potoků."

Wik dojedl a olízl si prsty. „Kolik Mořských vlků?"

„Dvě... možná tři stovky."

Wik se zasmál a zavrtěl hlavou. „Ty ses snad zbláznil, člověče. Máme nejvejš stovku chlapů. Většinou to jsou líný budižkničemové. Jo, a taky jsou mezi nima zbabělci."

„Ty ale zbabělec nejsi," poukázal Rheg.

„Avšak ani pitomec. Kde jsou Connavarovi vojáci? Kde jsou ti jeho slavní Železní vlci?"

„Dvacítka jich je ve Třech Potocích a zbytek pak u Sedmi Vrb, kde se připravuji na varskýho krále a jeho vojsko."

Wik se zamyslel. „Tak bychom měli Tři Potoky vyloupit jako první. Dvacet vojáků mí chlapi zvládnou."

„Chci každýmu z tvých mužů nabídnout dva zlaťáky za pět dní práce."

Wik vykulil oči. „Člověče, to je hotový bohatství! Ty tu máš tolik zlata?"

„Ovšemže ne," prohlásil Rheg. „Mám ho nedaleko, je zakopaný a čeká. Tobě nabídnu deset zlatých."

„Jsi bohatší, než jsem si myslel, Rhegu. Co, ve jménu Taranise, děláš na místě jako tohle? Mohl bys mít nádherný palác!"

„Jsem, kde chci být. A ty se taky musíš rozhodnout, kde chceš být."

„Co to znamená?"

„To je prostý. Mezi lidma ze Tří Potoků jsou králové příbuzní. Je tam jeho matka a žena Bendegita Brana a jejich děti. Chlap, co je zachrání před Mořskýma vlkama - a to jsi ty, Wiku - dostane obrovskou odměnu. Dostaneš milost a nejspíš budeš mít víc zlata, než stačíš utratit. Už žádný posedávání v blátě v nějakým lesním táboře. Budeš mít ten palác, co po něm toužíš."

Wik se nad tím zamyslel. „Mrtvej člověk žádnej palác nepotřebuje. Jednou jsem s Mořskejma vlkama bojoval, když jsem byl ještě u Pannonů. Hnusný mizerové, avšak bojovat uměj. Ti ti nic nedarujou."

„Bohatství a sláva nepřicházejí vždy snadno," podotkl Rheg. „Zeptej se sám, kolikrát v životě ti nabídli příležitost zachránit královu matku - a stát se hrdinou. Přinejmenším z toho vyjdeš s deseti zlaťákama - a navíc dva za každýho

muže, co padne v boji.“

„Dám si ještě kapku uisge,“ prohlásil Wik. Rheg mu nalil další dávku, která zmizela ještě rychleji než první. „Co máš v plánu?“

„Doufám, že lidi ze Tří Potoků osadu opustí. Vytvoříme za nimi zadní stráž. Nepustíme se do Mořských vlků rovnou, ale budeme bojovat za pochodu, utaháme je.“

„Takže žádná bitva?“

„Ne, pokud se tomu dá vyhnout.“

Wik přistrčil pohárek k Rhegovi a ten mu ho dolil. „A co když zabijou tebe, Rhegu? Jak dostanu svý prachy pak?“

„Dohlídnu na to, abyste peníze dostali, ať už to přežiju, nebo ne.“

„Aha, a já ti v tom mám věřit, jo?“

„Jistě, Wiku. Ale jako gesto dobrý vůle ti dám pět zlatých předem.“ Sundal si váček od pasu a vysypal jeho obsah na stůl. Na dřevo se skutálelo pět těžkých zlatých mincí. Wik na ně chvíli civěl, pak je sebral. Čtyři si strčil do měšce, vytáhl dýku, udělal do páté vryp a pozorně si ji prohlédl, načež ji přidal k ostatním.

„Takže jsme dohodnuti?“ zeptal se Rheg.

„Jo, jsme dohodnutí. Pět dní budem bránit lidi ze Tří Potoků.“

Za soumraku se u ohrady sešlo víc než devadesát psanců. Mezi nimi procházeli Wik a podsaditý Valian. Nakonec z domu vyšel Rheg. Měl na sobě kyrys a přilbu a u pasu pověšené dva krátké meče. Vyhoupl se na stůl a oslovil psance. „Znáte mě,“ začal. „Jsem Rheg. Taky víte, že jsem každýmu, kdo se mnou příštích pět dní půjde, slíbil dvě zlatky. Doufám, že vás to neurazilo, poněvadž jste všichni Keltové a já vím, že mnozí z vás by se mnou šli i zadarmo bojovat s hrozným nepřítelem, který ohrožuje životy keltských žen a dětí. Důvod, proč jsem tu nabídku udělal, byl zcela prostý. Když králové vojáci bojují za krále, dostávají za to zaplaceno. Příštích pět dní z vás budou rigantští vojáci. Takže to zlato neodmítejte, přátelé. Zaslužte si ho! Odcházíme dvě hodiny před úsvitem.“

Seskočil ze stolu a zamířil k domu. Tam se k němu připojil Gryffe. „To jsi řek moc hezky,“ poznamenal. „Ale většina z nich by nevytáhla svou mámu z jámy, pokud by jim nejdřív nezaplatila.“ Rheg se zazubil a vstoupil. Uvnitř na ně čekala Iswain.

„Takže teď jsou z vás všech králové vojáci,“ podotkla žalostným tónem.

„Gryffe zůstane tady,“ oznámil ji Rheg, „a zařídí jídlo pro ty, kteří uprchli z osady.“

„Cože?“ zařval Gryffe.

Iswain zahořely oči. „Jak se opovažuješ urážet mýho muže!“ vybuchla. „Já tady zůstanu a zařídím vše pro uprchlíky. Ostatní ženy z tábora mi pomůžou. Nezahanbíš Gryffa tím, že půjdeš bez něj.“

Rheg zvedl ruce. „Oběma se omlouvám,“ vyhrkl. „Nechtěl jsem nikoho urazit. Nic by mě nepotěšilo víc než mít Gryffa po boku. Ale myslel jsem...“

„Co sis myslel?“ dožadoval se Gryffe rozzlobeně. „Jaký bys moh mít důvod nechávat mě tady?“

Rheg koutkem oka zachytil Iswainin pohled a uviděl v jejich očích strach. Kdyby Gryffe zjistil, že s Rhegem mluvila o tom, jak ohrožuje jejího muže, zlobil by se ještě víc. „Myslel jsem si,“ vysvětloval opatrně, „že potřebuju někoho, komu můžu důvěřovat, aby dohlídl na statek a dobytek. A to, samozřejmě, bylo neuctivý k tobě, Iswain, protože ty to klidně zvládneš.“ Otočil se ke Gryffovi. „Nechtěl jsem se tě dotknout, příteli. Tím si můžeš být jistý. Když budu vědět, že jsi se mnou, zvedne mi to náladu.“

„Á, to je v pořádku,“ prohlásil Gryffe s úsměvem. „Nabrousím si meč.“ Zašel dozadu.

„Špatně jsi mě pochopil,“ pronesla Iswain tiše. „Jo ráno jsem se ti snažila říct, že nechci, abys mého muže vystavoval zbytečnému nebezpečí. Ale on je muž - a dobrý, chrabrý muž. Na pomáhání ženám a dětem v nebezpečí není nic zbytečného.“

„Je mi to jasný,“ ujistil ji Rheg.

„Jen se snaž přivést mi ho v pořádku zpátky,“ prohlásila. „A se statkem a uprchlíky si nedělej starosti. Já se o všechno postarám.“

Rheg se naklonil blíž. „Můžeš udělat ještě něco,“ řekl. „Vzadu v první stodole je stará truhla, je v ní pár krámů, co jsem si přivezl z Kamene. Pod ní, asi dvě stopy hluboko, je zakopaná další truhla. Ta je plná zlaťáků. Kdybych se z ja-kýhokoliv důvodu nevrátil, vykopej ji a každýmu, kdo přežije, vyplať ty dvě zlatky, co jsem jim slíbil. Zbytek - a moc toho nezbyde - si nech.“

„Ty mi svěříš tolik zlata?“ optala se Iswain.

„Ovšemže ano,“ odpověděl s úsměvem.

„Ach, Rhegu,“ vyhrkla a políbila ho na tvář, „občas jsi hlupáček, ale stejně tě miluju.“

• • •

V houstnoucím šeru se Gwen vracela do Meriina domu. Nechala Orrina spát ve Vornině posteli. Teď se zmítala mezi různými pocity. Ruova smrt a záchrana Orrina přišly tak rychle po sobě, že už nevěděla, co vlastně cítí. Svářely se v ní smutek a radost. Věděla však, že kdyby nebyl maličký Badraig v Meriině domě, byla by požádala Vornu, jestli by nemohla zůstat přes noc. Poslední osoba, kterou nyní chtěla vidět, byla tvrdá Merie.

Gwen nebyla pomstychtivá a ani ji nenapadlo Bránovu matku trestat. Jenom chtěla být kdekoliv jinde než v tom domě plném disharmonie. Napadlo ji, že si vyzvedne Badraiga a vrátí se k Vorně, ale zítra ji čekalo balení. S těžkým srdcem přistoupila ke dveřím a otevřela je. Merie seděla u ohně, avšak když Gwen vstoupila, vyskočila.

„Je mrtvý?“ zeptala se s obavami.

„Ne. Vorna ho vyléčila.“

„Ale... ona už nemá žádnou moc.“

„Viděla jsem ji, jak podržela ruku nad otráveným prstenem a pod dlaní se ji vytvořil led. Prsten pukl. Myslím, že moc

pořád má, Merie.“ Gwen prošla kolem starší ženy.

„O čem to mluvíš? Otrávený prsten? Jaký otrávený prsten?“

„Na tom nezáleží,“ odvětila Gwen. „Orrin je zdravý a spí. Nechme to tak. Jsem hrozně unavená.“

„Chci vědět, co se v tom domě stalo,“ štěkala Merie a zastoupila Gwen cestu. Ta si povzdychla a šla se posadit do křesla u krbu. Pak Merii pověděla o všem, co se stalo, jak musel Orrin vzít Ruathainův prsten a jak si ho pověsil kolem krku.

„Vorna si myslí, že travič chtěl, aby prsten zabil Connavara. Byl to pomalu působící jed, proto trvalo tak dlouho, než zabil mého Rua.“

„Nevěřím, že to byl otrávený...“ začala Merie.

„Přestaň už!“ zarazila ji Gwen. „Nejsem hloupá, Merie. Když ten měsíční kámen praskl, viděla jsem, co z něho teče. Bylo vidět, že je uvnitř dutina. Jakmile ho Vorna sundala Orrinovi z krku, uzdravil se velmi rychle. Čemu ty věříš nebo nevěříš, to je jen na tobě. Já vím, co mi zabilo syna. A nedávám ti vinu za to, že jsi mu ten prsten dala.“ Vstala z křesla. „Víc k tomu není co říct - snad až na to, že zítra odjíždím i se svými syny. Věřím Vorně, když říká, že přicházejí lupiči. Každý, kdo tu zůstane, umře, a já v poslední době viděla příliš mnoho mrtvých.“

Merie tam stála a Gwen viděla, jak její tvrdost mizí, takže na okamžik připomínala tu krasavici, jíž bývala zamlada. „Zabránila jsem ti přivést sem Vornu. Zabila jsem svého vnuka.“

„Ne schválně,“ prohlásila Gwen. „A já tě mohla neposlechnout.“ A odešla do ložnice. Badraig se probudil a Gwen ho zvedla z postýlky a pochovala ho.

• • •

Nový den byl pro Finnigala pokračující noční můrou, byl zoufalý a zároveň vzteky téměř bez sebe. Všechno začalo rozumně, mnoho uprchlíků opustilo za svítání domov a zapřáhlo do vozů. První hádka propukla v několika minutách, když Finnigal uviděl, jak několik lidí na vozy nakládá velké truhlice. Došel k nim a řekl jim, že dnes povezou jen lidi a jídlo, poněvadž není dost vozů. Muž, jeden postarší rigantský kupec, mu hlasitě vynadal a odmítl truhlice sundat. Finnigal se s ním snažil rozumně dohodnout, ale nakonec prostě nařídil dvěma vojákům, ať truhlice vyloží a odnesou je zpátky do domu. Kupec, bílý vzteky, pak odmítl opustit Tři Potoky řka, že když mu seberou všechny peníze, bude mu lip mrtvému.

A to byl teprve začátek. Propukaly mnohé rvačky a další z uprchlíků, jakási mohutná Pannonka, uhodila jednoho z jeho vojáků. Finnigal dělal, co mohl, aby půtky uklidnil, jenomže - jak věděl až příliš dobře - měl stejnou povahu jako jeho otec Fiallach a pro hněv nikdy nechodil daleko. Nicméně se snažil ovládnout a vykonávat své povinnosti. Po dalších dvou hodinách, když první povozy konečně vyjely k západu, Finnigalovi bušilo v hlavě. Potom začalo pršet, prudký liják změnil svahy v bláto a mnoho těžších vozů uvázlo v bahně. Lidé slézali z vozů, a třebaže jim podkluzovaly nohy, odhodlaně tlačili vozy do kopce.

Finnigal, promočený na kůži, neboť mu déšť stékal pod železný nákrčník a vsakoval se mu do spodního prádla, se bahnem ploužil k Meriinu domu. Lady Gwen s dětmi již odjela. Merii našel pohodlně usazenou u ohně, jak vyšívá. „Už je čas odejít, má paní,“ pravil.

„Tak odejdi. Já s vámi nepojedu.“

Finnigal se nedal. „To, co děláš, podkopává mou autoritu, paní. Stovky lidí tady zůstávají jenom proto, že zde jsi ty. A jestliže zůstaneš, tak budou muset zůstat i mí vojáci a já, což znamená, že nebude mít kdo chránit uprchlíky před psanci.“

„Už jsi skončil, Finnigale?“ zeptala se ho. „Poněvadž od těch otevřených dveří jde hrozný průvan a já se nechci nachladit.“

Rozzuřeně se otočil a vyšel do lijáku.

V poledne přestalo pršet, ale cesta na západ se změnila v bažinu. Tři Potoky ještě neopustilo ani šest set z jedenácti set obyvatel a zbývalo jen dvacet povozů. Mnoho lidí odcházelo pěšky a neslo si pytle s jídlem a náhradní šatstvo. Další však čekali.

Z mraků vykouklo slunce a na okamžik zvedlo Finnigalovi náladu, ale dlouho mu to nevydrželo. Z kopce náhle začali sbíhat lidé, odhazovali zásoby, křičeli a mávali rukama. Finnigal si sundal přilbu, aby je lépe slyšel. „Psanci!“ volal jeden muž. „Jsou jich stovky. Utíkejte, je-li vám život milý!“

Finnigal zaklel a zavolal si svého seržanta, který už vojákoval přes dvacet let. Jmenoval se Prasalis. Voják se přihnal od Nanncumalovy kovárny. „Sežeň muže,“ nařídil mu Finnigal.

„Už jdou, pane,“ hlásil Prasalis a tasil meč.

Finnigal se vydal po hlavní ulici kolem obrovského dubu. Nejstaršího stromu. V čele psanců uviděl muže v lesklém železném kyrysu a přílbě. Panika na kopci se uklidnila, když bylo zřejmé, že muži nehodlají zaútočit. K mladému kapitánovi se připojil Prasalis. „Napočítal jsem sto tři,“ hlásil. Železní vlci se s tasenými meči honem seřadili za Finnigala.

Psanci se přiblížili a Finnigal s otevřenými ústy civěl na jejich vůdce. Vypadal úplně jako Connavar! Bylo to děsivé. Dokonce i oči měl stejné, jedno zelené, druhé zlaté. Nebylo pochyb, kdo to je: Bastard Rheg. Žádný z psanců nevytáhl zbraň. Dokonce i lučištníci měli schované tětivy, aby je udrželi v suchu.

„Co tu chcete?“ dožadoval se Finnigal.

Rheg se usmál. „Uklidni se, kapitáne. Přišli jsme vám pomoct.“

„Nepotřebuju pomoc od nějakého podlého -“

Rheg zvedl ruku. „Už nic neříkej, kapitáne,“ poradil mu. „Pojď kousek se mnou.“ Otočil se a zamířil ke kovárně. Ani se neohlédl, aby se přesvědčil, že ho Finnagal následuje.

„Při prvních známkách potíží na ně hned zaútočte,“ nařídil Finnigal Prasalisovi. Pak se vydal za Rhegem, jenž čekal u

kovárny.

„Jestli jste sem přišli loupit -“

„Drž zobák, chlapče,“ štěkl Rheg, „a dobře poslouchej, co ti chci říct. Nedaleko jsou dvě stovky Mořských vlků a nemáme čas na to, štěkat se mezi sebou. Teď hodlám otevřít Nanncumalovu zbrojírnu a rozdat svým mužům osníře, meče a puklíře. Pak vám pomůžeme vystěhovat osadu a dáme se pod tvé velení jako zadní voj. Mám šedesát lučištníků a čtyřicet dalších mužů, kteří bojují s mečem nebo sekerou. Tak budeme mít aspoň šanci uprchlíky ochránit. Slyšíš, co říkám?“

„Zřejmě za to budeš chtít zaplatit vysokou cenu,“ prskl Finnigal. Rhegovi zchladly a ztvrdly oči a Finnigal cítil jeho hněv.

„Ano,“ odpověděl Rheg, „moje cena bude vysoká. A teď další věc. Máš na východě zvědy?“ „Jistě.“

„Tak aspoň budeme včas varovaní, až se nájezdníci přiblíží.“ Rheg se rozhlédl po osadě. „Proč je tu pořád ještě tolik lidí?“

„Lady Merie odmítla odejít. Ostatní se řídí jejím příkladem.“

„Opravdu? To hned vyřídíme. Avšak nejdřív vyzbrojím svoje chlapy. A ty buď tak laskav a poraď těm svým, ať odloží zbraně a pokračují se stěhováním.“

Finnigal zrudl. „Tak takhle se chceš dát pod mé velení?“

Rheg se zarazil, a když promluvil, jeho slova mladého důstojníka překvapila. „Máš docela pravdu, kapitáne. Jak tedy hodláš pokračovat?“

Finnigal se najednou cítil hloupě a trochu se styděl. Jestli Mořští vlci skutečně přicházeli, bude potřebovat každého bojeschopného muže, jakého najde. Podíval se na Rhega a viděl, jak potlačuje hněv. „Dneska to byl perný den,“ řekl na svou omluvu. „Odveď své muže do kovárny a ozbroj je.“ Obrátil se na své muže a zavolal: „Odložte meče a pokračujte se stěhováním.“

Rheg nechal lučištníky na návsi a ostatní odvedl kovárnou do zbrojírny. Ve dveřích se mu postavil plešatý shrbený Nanncumal.

„Co tady děláš, Rhegu?“ zeptal se. „Přinášíš rodině další hanbu?“

„Přirozeně,“ odvětil Rheg. „Nicméně nemáme čas na hádky, děde. Přichází nepřítel a já potřebuju zbraně a zbroj.“

„Ty ho to necháš dělat?“ zeptal se Nanncumal Finnigala.

„Já mu to nařídil,“ opáčil Finnigal. „Rheg a jeho muži jsou teď pod mým velením.“

„To je šílenství,“ odmítal ustoupit Nanncumal. „Tito muži jsou lupiči a vrazi.“

„Ustup, děde,“ vyzval ho Rheg mírně.

„Udělej to!“ zařval Finnigal. Nanncumal ukročil stranou a Rheg kolem něj prošel do zbrojírny. Za ním šli jeho muži. Ke starému kováři přistoupil Finnigal. „Slíbili, že budou chránit uprchlíky, a my je zoufale potřebujeme, pane,“ pravil.

„Ale tady žádní Mořští vlci nejsou,“ namítl Nanncumal. „Lady Merie tvrdí, že Vorna se mýlí.“

„Doufám, že má pravdu,“ odtušil Finnigal, „ale nevěřím tomu.“

Ze zbrojírny se ozvalo výskání a smích.

„Víš,“ zeptal se Nanncumal, „kolik ta zbroj stojí? Každý osníř má cenu půldruhé hřivny zlata, a ty je rozdáváš. Za to se budeš muset zodpovídat.“

„O tom pochybuju,“ prohlásil Finnigal. „Mám chránit lady Merii. Jestli zůstane ona, zůstanu i já. Takže do soumraku budu nejspíš mrtvý.“

Stařec se na něj podíval a jeho výraz se změnil. „Jsi dobrý chlap, Finnigale,“ řekl. Zevnitř se opět ozval smích. „Raději se půjdu podívat, co si berou.“

Finnigal kývl a vrátil se na hlavní ulici.

Lidé teď odcházeli rychleji a Finnigal se usmál. Mnoho lidí se nebálo, že by se mohli blížit Varsové, ale nehodlali zůstávat v osadě, kam přišla stovka psanců.

Zašel za ním Prasalis. „Toto nemusí být zrovna nejmoudřejší, pane,“ pravil. „Některé z těch chlapů znám. Támhle ten hubený lučištník u hradby je Wik. Je to chladnokrevný zabiják. Podřízl by krk vlastnímu dědovi kvůli falešnému měďáku. A tamto je Norvi Valian. Král na něj vypsal zatykač kvůli znásilnění a vraždě. A je tu nejmíň tucet dalších, co nemají žaludek na řádnou bitvu.“

„Dneska ráno to vypadalo tak,“ poukázal Finnigal, „že jsme měli dvacet mužů a asi padesát postarších dobrovolníků proti dvěma stovkám bojovníků. Teď máme sto sedmdesát mužů. Někteří z nich možná jsou zbabělci, ale jsou tady, seržante.“

„A co když je to všechno trik, pane, a přišli sem loupit a zabíjet?“ „V tom případě udělám hroznou chybu. Ale myslím, že to tak není. Podíval jsem se Rhegovi do očí. Nemyslím, že by byl zrádce.“

„Jenom proto, že vypadá jako král, se ještě nemusí chovat jako on,“ podotkl Prasalis.

• • •

„U všech bohů, skutečně se cejtím jako voják,“ vydechl Gryffe, natáhl ruce a obdivoval kroužkovou košili bez rukávů. Zasmál se a zrak mu padl na stojan s meči u zdi. Otočil se k Nanncumalovi. „Žádný bojový sekery?“

„Žádné sekery,“ přitakal Nanncumal.

Gryffe sundal dlouhý meč. „Tenhle půjde,“ prohlásil.

„Tak to teda nepůjde,“ vyštěkl Nanncumal a sebral meč Gryffovi z rukou. „Tohle je jezdecká zbraň. Copak nic nevíš? Má těžkou čepel a je určený k tomu, aby se s ním máchalo dolů ze sedla.“ Vrátil meč na stojan, protlačil se kolem několika psanců a sundal dlouhý meč s kůží ovinutým jílcem a zahnutými příčkami. Byl o dobrých osmnáct palců kratší než první. „Na, troubo!“ pravil. „Zkus, jak je vyvážený!“

Gryffe si meč vzal. „Musím přiznat, že se mi drží lip.“

Nanncumal si povzdechl. „Opravdu očekáváš, že se tihle chlapi postaví Mořským vlkům?“ zeptal se Rhega. „Varsové jsou rození bojovníci. Jsou skutečně strašliví. Bohové, člověče, vždyť to dobře víš. Sám jsi s nimi bojoval!“

„Máš pravdu, děde,“ přiznal Rheg. „Pošleme k Varsům posla a poprosíme je, ať tak týden počkají, než si najdeme lepší bojovníky.“ Při řeči se usmál a stařec se náhle rozřehtal nahlas. Pak mu ale výraz znovu ztvrdl.

„Myslel jsem... doufal jsem, že ten příběh o Varsech byl jenom Vornin sen. Ale není to tak, že?“

„Ne, to není. Pomůžeš mým mužům vybrat vhodný zbraně? Musím si promluvit s Finnigalem.“ „Ano, pomůžu jim. Ale nemůžu si pomoct, mám pocit, že to bude jako brát psovi míry na klobouk - zajímavá, ale zbytečná činnost.“

„Mluví jasně, co?“ ozval se Gryffe.

Rheg kývl a vyšel z kovárny. Finnigal stál pod Nejstarším stromem. Kolem něj se směrem k západu ploužily stovky obyvatel Tří Potoků.

„Nechal jsem muže prohledat oblast, kde by se dala na Varse nachystat past,“ pravil Rheg. „Nechtěl bys tam zajet a přesvědčit se na vlastní oči?“

„Není třeba,“ odtušil Finnigal. „Já s vámi nepojedu.“

„A jak tedy zjistím tvé rozkazy, kapitáne?“ optal se Rheg s úsměvem.

Finnigal se zasmál, ale vesele to neznělo. „Nezjistíš je. Převezmeš velení. Od tvého příchodu si hezkých pár dobrých lidí ze Tří Potoků rozmyslelo své rozhodnutí zůstat v osadě. Ale ne lady Merie a asi padesát dalších. Zůstanu tu se svými muži a budeme bojovat s Varsy. S trochou štěstí jejich počet snížíme aspoň o třicet. A taky, protože mezi těmi, kdo zůstávají, jsou mladé ženy, se tady Varsové chvíli zdrží, než se pustí do štvanice.“

„Tohle je pitomost,“ vyprskl Rheg. „Přesvědč je, ať odejdou.“

„Jak asi přesvědčíš královu matku? Ona není voják, a tudíž není pod mým velením. Mluv vážně, Rhegu. Stará paní si postavila hlavu. Nic, co řeknu, ji nepřesvědčí.“

Rheg chvíli mlčel. „To je hrozný plýtvání dvaceti dobrými chlapy,“ prohlásil. „Přesto tady možná je jiná možnost. Budeš mi ale muset věřit. Později - pokud bude nějaké později - mi můžeš veřejně vynadat.“

„Co máš za lubem?“

„Bude lepši, když to nebudeš vědět. Pak tě nikdo neobviní ze spoluviny. Radím ti, abys svých dvacet jezdců vzal na kopec, abyste prohlédli krajinu kvůli možnému boji. Já se zatím postarám o stěhování.“ Voják si sundal železnou přílbu a shrnul si kroužkovou kapuci. „Lady Merie,“ řekl, „odešla s ostatními, kteří zůstávají, do sněmníku. Někteří z nich změnili názor, a ona chce posílit jejich odhodlání.“ Potřásl hlavou. „Á, dobře, Rhegu, myslím, že se svými muži vyrazím.“

„Ať nejdřív dovezou ke sněmníku vůz,“ požádal Rheg.

Finnigal odešel a Rheg se vrátil ke kovárně. Jeho muži byli venku. Všichni teď na sobě měli kyrysy a přílby a u sebe meče a kulaté dřevěné štíty posílené železem.

Zavolal k sobě Wika. Vůdce psanců nemel osnář, ale nesl dlouhý luk a toulec plný šípů. „Odveď muže na kopec a tam na mě počkejte,“ nakázal mu.

„Zatím to je my nejjednodušejc vydělaný zlato,“ poznamenal Wik.

„Den ještě neskončil,“ připomněl mu Rheg.

Rheg s sebou vzal Gryffa, Valiana a mrzáka Grala a vrátil se k Nejstaršímu stromu, kde počkal, dokud dva Železní vlci nedovezou před sněmovní síň vůz. Muži slezli z kozlíku a vyhoupli se na své koně. Objevil se Finhigal se zbývajícími sedmnácti jezdci a všichni odjeli na západ.

„Je čas složit poklonu jedné drahé příbuzné,“ prohlásil Rheg. „Grále, ty budeš kočírovat. Vy dva, pojďte se mnou.“

Rheg zamířil ke dveřím do síně a Gryffe a Valian se drželi těsně za ním. Rozrazili dveře a vstoupili. Kolem ústředního ohniště se shromáždila velká skupina lidí a lady Merie k nim hovořila. Když se Rheg přiblížil, odmlčela se. Podíval se jí do očí a uviděl v nich hněv a úžas.

„Babi, to je skvělé, že se konečně setkáváme,“ prohodil Rheg.

„Zmiz mi z očí!“ zaječela na něj. Překvapilo ho, že od něj okamžitě odvrátila zrak.

Zazubil se a prohlížel si shromážděné lidi. Většina byli starci, ale bylo tu i pár mladých žen s malými dětmi. „Varsové brzy dorazí,“ sdělil jim. „Starce zabijí a nemluvňata a batolata taky. Mladé ženy ne. Aspoň ne hned. Ale až s nimi skončí, podříznou jim krky. Tak Varsové zacházejí se zajatci, které si nemůžou vzít domů jako kořist.“

„Žádní Varsové tu nejsou,“ vybuchl jakýsi stařec. „Lady Merie nás ujistila —“

„Jestli má lady Merie pravdu, tak nanejvýš strávíte pár nepříjemných dní a nocí pod širákem. Jestliže se mýlí, tak všichni zemřete,“ vysvětlil mu Rheg.

„Hned odejdi!“ přikázala mu Merie. „Tady nejsi vítaný!“

Uklonil se jí. „Jak přikazuješ, má paní, tak se stane.“ Přistoupil blíž, sklonil se, popadl Merii kolem boků a přehodil si ji přes rameno. Vřískala a tloukla ho pěstmi, ale on si jí nevšímal a obrátil se k rozhořčeným lidem, z nichž mnozí vyskočili na nohy. „Až přijdou Varsové,“ zahřměl, „mějte odvahu zabít děti rychle.“ A vyrazil pryč.

„Kam s ní jdeš, ty surovce?“ zaječela jakási žena středního věku.

„Do bezpečí, paní. A tobě radím, pojď s námi.“

S tím odnesl vzpírající se Merii ze síně a složil ji dozadu na vůz. „Pochop jedno,“ řekl jí chladným, tvrdým hlasem. „Jestli utečeš, chytím tě a přivážu na vůz. Dneska jsi ztratila kousíček důstojností. Jestli tě budu muset vláčet blátem a svázat ti ruce a nohy, ztratíš jí mnohem víc.“

„Za tohle zaplatíš životem!“ syčela.

Lidé začali vycházet ze síně a shlukli se kolem vozu. V té chvíli od východu přicválal jezdec ve zbroji. Přehnal se přes druhý můstek a zastavil se před síni. „Kde je kapitán Finnigal?“ zvolal.

„Je na kopci, prohlíží terén,“ sdělil mu Rheg. „Viděl jsi Varsy?“

„Ano, jsou jich dvě stovky a jsou těsně za mnou.“

„Barový zuby, člověče, jak daleko na východě jsi byl?“

„Kapitán říkal, abych nejezdil dál než míli, takže jsem čekal u Obřích Zubů, dokud jsem je nezahlédl.“

Rheg klel dlouho a nahlas. Kdyby byl Finnigal poslal muže dál na východ, byl by Varsy spatřil dříve a zpráva by civilistům poskytla víc času k odsunu ze Tří Potoků. Ale nemělo smysl to teď zdůrazňovat. Rheg oslovil lidi. „Můžeme vzít patnáct nejstarších a nejslabších na vůz. Ostatní by měli raději utíkat jako o život.“

• • •

Varsové za tři dny urazili téměř šedesát mil, ale moc unavení nebyli. Snarri Jasnobřit šel v čele svého malého vojska spolu se svým zástupcem Drathou.

„Ještě míli,“ řekl Snarri a olízl si pokřivené rty. Přestalo pršet a mezerou v mracích jasně svítilo slunce. Snarri ještě nikdy takhle hluboko na území Rigantů nebyl. Země tu byla úrodná, na rozdíl od skalnatých svahů jeho domoviny. Dobytek, který tady viděli - přes drsnou zimu - již tloustl z nové trávy. Snarri si vzpomněl na svůj statek. Bylo tam víc kamení než hlíny a obilí povadlé a řídké. Když viděl tuhle svěží a zelenou zemi, uvědomil si jasně, proč je Shard odhodlaný ji dobýt.

Snarri se podíval na své muže, jimž se osníře leskly ve slunci. První den pochodu byli Varsové neklidní. Přes Shardova ujištění sledovali obzor a neustále čekali, že uvidí rigantské oddíly. Ale druhý den se uklidnili. Snarri jim slíbil ženské a lup a bohatou úrodu pro jejich krvavé bohy.

„Ještě nikdá jsem neměl Rigantku,“ poznamenal Dratha druhý den.

„Dračice, jedna vedle druhý,“ řekl mu Snarri. „Pokud ji nezmlátíš do bezvědomí, musej ji držet alespoň tři chlapi. Škrábou, koušou, kopou a tlučou. Nikdy neprosí a dívají se na tebe s vraždou v očích. Á, ta zkušenost stojí za to.“

Dratha si to promyslel. „Myslel jsem, že starej Lars měl kdysi Rigantku.“

„Ne, to byla Perdijka. Měkčí. Jak si ji jednou přivezl domů, uklidnila se. Lars říkal, že jí stačilo jen párkrát napráskat bičem. Pak už byla klidná. Ale znal jsem chlapa, co se snažil vzít si za manželku Rigantku - sebral ji při jednom nájezdu. Byly s ní jen potíže. Třikrát mu utekla. Zmlátil ji - jestli se pamatuju, zlomil jí i ruku. Jednou v noci mu podřízla krk, pak mu uřízla koule a připíchla je na dveře.“

„Na to si vzpomínám,“ řekl Dratha. „Bylo mi tak deset. Neskočila potom z útesu nebo tak něco?“

„Ano. Zahnali jsme ji tam nahoru, ale ona skočila. Padala tři sta stop. Byl odliv. Když jsme ji našli, nebyl to hezkej pohled.“ Zasmál se. „Ale vypadala lip, než kdybychom ji dostali živou. Ne, dej na mou radu, Dratho, až dorazíme do vesnice, najdi si mladou ženskou s děckem. Aby ochránily ty svý smrady, udělaj cokoliv.“

Pod posledním kopcem Snarri nechal zastavit a svolal si muže k sobě. „Tři Potoky jsou za tímhle vrškem,“ oznámil jim. „Vlítneme tam a zabijeme každýho muže a stařenu, co uvidíme. Mladší ženy zajmeme živý a svážeme. Nikdo si nebude užívat, dokud osadu nezabezpečíme. Rozuměli mi všichni?“ Prohlížel si vážné tváře svých spolubojovníků. Nikdo nepromluvil. „Dobrá. Ještě jedna věc. Je tam jedna stařena, kterou musíme chytit živou. Jmenuje se Merie. Je asi pět a půl stopy vysoká a má dlouhý bílý vlasy a zelený oči. Nesmíte zabít žádnou babu se zelenýma očima. Pochytáte je a svážete.“

„A co vojáci?“ zeptal se kdosi.

„S Merii jel oddíl dvaceti Železných vlků. Ty je třeba vyřídit první. A zapamatujte si ještě dvě věci: pár vesničanů uteče do kopců. Nehoňte se za nima. Soustřeďte se na ty, co zůstanou ve vesnici. A za druhý, žádný rabování, dokud neřeknu. Až budou všichni Riganti mrtví - snad až na několik ženských pro pozdější potěšení - vyloupíme domy. Potom kořist spravedlivě rozdělíme. Nějaký další otázky?“ Nikdo nepromluvil a Snarri tasil meč. „Tak začneme zabíjet,“ prohlásil.

Vyrazil do prudkého kopce. Díky dešti byla cesta zrádná, a čím výš byli, tím to bylo horší. Jeden muž vzadu uklouzl v rozdupané hlíně a sjel po zádech až pod kopec. Varsové výskali a pískali a zahanbený válečník vyrazil za nimi.

Snarri se dostal na kopec - a uviděl zástup prchající k západu. Hlasitě zaklel. Do protějšího svahu se pomalu sunul vůz naložený ženami. Jedna z nich měla bílé vlasy. A na sobě hezké šaty vyšívané zlatem. Snarri zaklel znovu. „První podíl na kořisti dostane ten, kdo chytí támhle ten vůz,“ zařval, tasil meč a vyrazil z kopce. Varsové se hnali za ním.

• • •

Čtyři koně táhli vůz do rozbahněného svahu a železem obitá kola hluboko zapadala. Rheg, Gryffe a Valian tlačili zezadu, ale vůz se pomalu zastavil.

„Všichni ven!“ křikl Rheg. Pohledem zjistil, že vrcholek kopce je o čtyřicet kroků dál. „Budete to muset zvládnout pěšky.“ Lidé začali slézat. Jedna stařena uklouzla a začala sjíždět dolů. Gryffe se za ní vrhl a popadl ji za šaty. Chvíli klouzali oba, pak se Gryffe zachytil o kámen v bahně. Valian jí šel pomoci na nohy. Tři sta yardů za nimi vpadli do osady Varsové a hnali se k nim. Když byl vůz odlehčený, pohnul se. Jakýsi stařík upadl. Rheg ho zvedl a pomohl mu do svahu. Nahoře zavolal na lučištníky, aby se seřadili. Podíval se na Wika, jenž byl bledý a v očích měl strach.

„Nestřílejte, dokud nebudou až nahoře na kopci,“ zařval Rheg. „Nebudou utíkat moc rychle. Až vyprázdníte toulce, ustupte.“

„To máš, hrome, pravdu, že ustoupíme!“ řekl Wik a nervózně si olízl rty.

„Zbytek se seřadí za lučištníky!“ zvolal Rheg. Psanci se pomalu seřadili. Rheg se obrátil na Gryffa. „Myslíš, že se jim postaví?“ zašeptal.

Gryffe pokrčil rameny. „Nemám tušení. Ale já zůstanu!“

Finnigal a jeho devatenáct Železných vlků spoutali koně padesát kroků pod vrcholkem kopce. Dovedl své muže nahoru a zadíval se na útočící Varsy. Rheg zamířil k mladému důstojníkovi. „Chceš slyšet radu, kapitáne?“ zeptal se ho tichým hlasem.

„Poslouchám.“

„Ať se tví muži rozestaví mezi psance. Někteří z nich vypadají vyděšeně. Když mezi nimi budou stát Železní vlci, posílí to jejich odhodlání.“

„To je dobrý nápad.“ souhlasil Finnigal. Náhle se zakřenil. „Já sám se trochu bojím.“

Varsové dorazili pod kopec a z jejich řevu tuhla krev v žilách. Wik tam stál s napnutým lukem a díval se na ně. Rheg si všiml, že se mu třesou ruce.

„Zamiřte - a střílejte na můj povel!“ zařval Rheg. Padesát lučištníků napnulo luky. „Teď!“

Vzduchem zasvištělo padesát šípů. Mnozí z Varsů nesli železem obité štíty a většina šípů narazila do nich nebo se odrazila od železných přileb. Jeden muž padl, šíp ho zasáhl do čela. Několik dalších schytalo zásahy do rukou či nohou.

„Znovu!“ zvolal Rheg. „Vystřílejte všechno, co máte!“

Druhá salva byla mnohem smrtonosnější než první, protože útok se zpomalil a Varsové se drali do kluzkého svahu. Když muži padali, klouzali do cesty ostatním a podráželi jim nohy nebo je donutili sklonit štíty. Podle Rhegova odhadu bylo na zemi nejméně dvacet Varsů. „Pokračujte!“ zařval.

Nepřítele v té chvíli zasahovala jedna salva za druhou. Když se Varsové přiblížili, salvy byly roztřesenější, víc šípů přeletělo nebo skončilo v zemi. „Jenom klid!“ varoval je Rheg. „Klid!“

Když se nepřátelé dostali pod vrcholek, Rheg si všiml, že Varsové obránce dokážou snadno obklíčit. Poodešel z kopce a rozkázal svým mužům, aby se víc rozestoupili.

Náhle Wik couvl, obrátil se a utekl. V toulci mu ještě pár šípů zůstalo. Ostatní lučištníci ho viděli prchat a stáhli se za válečníky. „Vpřed!“ křikl Finnigal a tasil meč. Rheg uprostřed řady vytáhl své dva meče a vykročil.

Varsové dorazili nahoru. Rheg jednomu vrazil meč do hrdla a druhému, jenž stál vedle něj, rozsekl tvář. Oba upadli a zbrzdili ty za sebou. Gryffe vyrazil bojový pokřik a vrhl se na Varsy a rozháněl se obouručním mečem. Udeřil do spěšně zdviženého štítu, ale síla úderu jeho majitele srazila na zem.

Vzduchem se neslo řinčení kovu o kov, křik raněných a ošklivé vrčení a prskání bojujících mužů, praskání kostí, trhání masa. Díky tomu, jak to klouzalo, nemohli Varsové zprvu využít své početní převahy, aby se prodrali přes obránce. Ale pak se Snarri a Dratha dostali na hřeben. Snarri sekl jednoho obránce do nechráněného stehna. Vytryskla krev a muž padl. Snarri se protlačil kolem něj. Dratha ho následoval a rozrazil muži hlavu sekerou. Na kopec se nahrnuli ostatní Varsové.

Před sebou Snarri uviděl bělovlasou ženu. Stála u vozu a pozorovala bitvu. A byla dost blízko, aby viděl, že má zelené oči. S Drathou zamířili k ní.

Když Rheg zahlédl průlom, couvl a rozběhl se k němu. Zabil dva Varsy a kopl třetího, který se právě dostal nahoru. Muž uklouzl, upadl a sjel zpátky mezi své. K Rhegovi se honem připojil Gryffe. Do boku ho zasáhl meč. Osnář ránu zastavil, ale Gryffe cítil, jak mu pod nárazem prasklo žebro. Pustil meč, vrhl se na Varsa a praštil ho pěstí do obličeje, popadl ho za krk a rozkrok, zvedl ho do vzduchu a hodil do skupiny Mořských vlků, kteří se právě dostali na vrchol kopce. Pak sebral svůj meč, zařval a vrhl se na útočící muže. Zasáhl železnou přílbu, rozťal ji i lebku pod ní. Připojil se k němu Finnigal se dvěma Železnými vlky a průlom uzavřeli.

Jak se Snarri s Drathou hnali k ženě u vozu, postavil se vedle ni jakýsi štíhlý válečník. Snarri viděl, že je ve středních letech a má jen jedno oko. Varský vůdce zaútočil. Místo aby jednooký uskočil nebo se kryl, sehnul se pod čepelí a pokusil se Snarriho bodnout do obličeje. Obrovský Vars uhnul a kopnutím zasáhl jednookého do kolene. Rigant klopýtl. Přiskočil Dratha a zasáhl muže sekerou do ramene. Praskla kost a Rigant vykřikl. Pak se vymrštil na nohy, ačkoliv mu sekera vězela v rameni. Dratha se snažil uskočit, ale válečník mu proťal hrdlo a vytryskla krev. Snarri se rozmáchl mečem a chtěl Riganta zasáhnout do krku, jenomže špatně si ránu načasoval a čepel se muži odrazila od přílby a srazila mu ji z hlavy. Poloomráčený Rigant se snažil otočit, ale Snarri mu rozrazil lebku.

Před Snarrim se vztyčil další bojovník a Vars zamrkal. Muž měl na sobě železný kyrys, přílbu a náholenice podle kamenického vzoru. A měl dva krátké meče. Obličej a paže měl zastříkané krví. Snarri zaútočil, ale válečník se pohyboval jako blesk, jeho výpad odrazil a otočil se. Ramenem ho zasáhl do hrudi a srazil ho dozadu. Snarri se snažil získat rovnováhu, jen aby v posledním okamžiku svého života zahlédl stříbrný záblesk. Čepel ho zasáhla do čelisti, odrazila se na krk a prosekla kost, šlachy a cévy. Snarri byl mrtvý již v okamžiku, kdy ho druhá čepel zasáhla do krku z druhé strany a uťala mu hlavu docela.

Na kopci se rozhořel zuřivý a zmatený boj. Ze dvou set Varsů, kteří zaútočili, se jich na kopec dostalo jenom sto deset. A z nich byla víc než polovina na zemi. Avšak k zemi šla i spousta obránců. Gryffe, nyní pokrytý krví, ještě zuřivě bojoval, stejně jako Finnigal. Ale Varsové je zatlačovali zpátky. Rheg se vrhl do pranice a jeho gladiátorské umění pozvedalo ducha obránců, jak srážel jednoho Varse za druhým.

Finnigal upadl. Nad něj se postavil Mořský vlk s bojovou sekerou. Rheg po něm skočil první a srazil ho na zem. Finnigal se překulil a sekl muže mečem do obličeje, pak se vyškrábal na nohy a všiml si, že se Rheg vrhl sám na tři Varsy. Zpola omámený se mu Finnigal vydal na pomoc. A v té chvíli se kolem ohromených vojáků prohnali muži a vrhali se na Varse, bodali je loveckými tesáky a dýkami. Byli to lučištníci, kteří prve utekli. Finnigal popadl dech a díval se, jak potírají již vyčerpané Mořské vlky. Otočil se a uviděl vůdce psanců Wika, jak napíná luk. Šíp zasáhl do hrudi jednoho vysokého širokoplecího Varse a srazil ho dozadu, takže sklouzl až pod kopec. Následovaly další šípy - a někteří z přeživších Varsů stále zuřivě bojovali. Rheg se k nim rozběhl a Gryffe a Valian ho následovali. Finnigal se chtěl taky přidat, ale přemohla ho únava a on se ztěžka posadil na zem.

Boj skončil během několika minut, když seržant Prasalis složil posledního Varse a několika prudkými údery mu vyrazil mozek z hlavy.

„Nejsi zraněný, pane?“ zeptal se Prasalis a klekl si k mládenci.

„Ano, ale přežiju to... myslím,“ supěl Finnigal. Z několika sečných ran na nohou a pažích mu crčela krev a na čele měl šrám, z něhož mu stékala krev do očí. Prasalis vytáhl kus látky a čelo mu otřel.

„Není to moc hluboké a lebku nemáš prasklou.“

„Jaké máme ztráty?“ zeptal se Finnigal.

„Zjistím to, pane,“ slíbil Prasalis a odešel.

Rheg, s meči v pochvách a bez přilby, zamířil k místu, kde stál Wik a díval se na osadu. Psanec měl na tváři zvláštní výraz, který Rheg nedokázal rozluštit.

„Rád tě vidím,“ prohodil Rheg s úsměvem. „Už jsem myslel, žes nás opustil.“

„Opustil jsem vás,“ přiznal Wik. „Pochcal jsem se strachem.“

„Tak proč ses vrátil?“

Wik pokrčil rameny. „Ptám se sám sebe na to samý. Asi kvůli těm dalším pěti zlatkám, řek bych.“

„Blbost,“ prohlásil Rheg. „Vrátil ses, poněvadž jsi chlap. Nepodceňuj se. Jak se cítíš?“ „Doopravdy? Jsem smutnej a nepovím ti proč.“

Rheg mu položil ruku na rameno. „Dneska jsme zachránili stovky životů. Postavili jsme se nepříteli a vyhráli jsme. Ale taky jsem smutný.“ Usmál se. „A taky nevím proč. Promluvíme si později. Teď se běž kouknout na muže.“

Prasalis se vrátil k Finnigalovi a pomohl mu dostat se na vůz. „Měli bychom ti nechat zašít ty rány,“ poznamenal seržant, „nebo vykrvácíš k smrti.“

„Jaké jsou ztráty?“

„Jedenáct našich mužů a šedesát psanců je mrtvých nebo umírá. Varsové ztratili sto šedesát čtyři muže. Ti, co přežili, utekli na východ.“

Finnigal se opřel o bočnici vozu. Všiml si, jak se Rheg zastavil u těla jednoho mrtvého psance. „Kdo to byl?“ zavolal na něj Finnigal.

„Jmenoval se Grále,“ odpověděl Rheg. „Přede dvěma roky jsem ho skoro zabil. Jeden můj přítel mi řekl, že to kdysi býval hrdina - že udatně bojoval na Cogdenském poli.“ Rheg se zadíval na zamlklou Merii. „Umřel pro tebe, paní,“ pravil. „Doufám, že budeš mít aspoň tolik slušnosti, aby sis zapamatovala jeho jméno.“

Z kopců na západě se vynořili uprchlíci ze Tří Potoků. Vorna se skupinkou žen začala procházet mezi zraněnými a ošetřovat je.

Rheg si zavolal Gryffa a Valiana a zašel za Finnigalem. „S tvým dovolením, kapitáne, vezmu pár chlapů a vydáme se za těmi Varsy. Poženeme je svinským krokem dál.“

Finnigal Rhegovi potřásl rukou. „Oceňuji vše, co jsi udělal. Já ještě nikdy nevelel, ale nezapomenu na tvou dvornost. Jen běž! Uštvi je. A pak se vrať a napijeme se spolu... bratranče.“

13

PRASAL1SOVA CHMURNÁ PŘEDPOVĚD O ŠEDE-sáti „mrtvých či umírajících“ psancích by bývala byla přesná, nebýt Vorny. Osmnáct ze smrtelně zraněných mužů bylo vytrženo ze spárů smrti, zrovna tak jako tři těžce ranění Železní vlci. Z Varsů nepřežil žádný, protože psanci prošli mezi zraněnými a zabili každého, kdo ještě dýchal. Lidé ze Tří Potoků sundali mrtvým zbraně a zbroj a na Finnigalův rozkaz pohřbili čtyřicet dva mrtvé psance do hromadného hrobu a těla Varsů spálili na pohřební hranici. Rheg a jeho dvacet jezdců se do osady vrátili za soumraku. Prchající Varsy dohonili a všechny až na tři, kteří uprchli do lesů na západě, pobili. Rheg ve Třech Potocích nezůstal a vrátil se na svůj statek.

Vorna se doma usadila do křesla u ohně, podřimovala a snila o minulých časech, kdy slunce svítilo jasněji a svět byl také méně nebezpečný. Byl s ní její manžel Banouin a společně se procházeli po kopcích poblíž lesa Stromu přání. To bylo po tom, co přivedla Connavara zpět z říše mrtvých po jeho boji s medvědem. V dobách, kdy byly země Rigantů více méně klidné a dobří muži jako mocný Rua-thain, Banouin a Dlouhý laird vypadali nesmrtelní, věční.

Ale nic netrvá věčně, pomyslela si Vorna, když se probrala z dřímoty. Dokonce i hory jednou zmizí, ztratí se pod ledem nebo je pohltí hluboký oceán. Vzpomínala na muže, které dnes vyléčila. Spojila se s nimi, aby jim vyléčila zranění, a dotkla se jejich duše. Mnozí psanci byli temní a pokřivení, a přesto v nich dnes vzplála jasná jiskřička. Napadlo ji, jestli se ty jiskřičky rozhoří, jestli v nich zazáří světlo, nebo jestli rychle zhasnou a oni zůstanou stejní, jako byli předtím.

Věděla, že mezi dobrem a zlem je jenom kousek. Krále Connavara považovali za dobrého člověka, který svůj život obětoval prospěchu všech Keltů na této straně moře. A přesto jednou - zaslepený vztekem a zoufalstvím - vjel do jedné pannonské vesnice a povraždil všechny muže, ženy a děti. Vorny se zmocnil smutek a oči její zalily slzami.

„Nemá smysl brečet nad rozlitým mlikem,“ napomenula se přísně.

Ozvalo se zaklepání na dveře. Vorna se zhluboka nadechla. Věděla, kdo stojí před jejím domem, a na tuto návštěvu se rozhodně netěšila. „Pojď dál, Merie,“ zavolala.

Králova matka váhavě vstoupila do osvětlené místnosti. V měkkém světle ohně vypadala mladší, víc připomínala ženu, kterou Vorna kdysi znávala. Ale není to ta žena, připomínala si Vorna.

„Snad ti nevadí, že jsem se zastavila tak pozdě," pravila Merie.

„Co chceš?" zeptala se Vorna neutrálním hlasem.

„Já... chtěla jsem ti konečné poděkovat, že jsi mi zachránila vnuka."

„To je v pořádku," prohlásila Vorna vědouc, že odpověď není úplně pravdivá.

Merie si sundala světle modře a zeleně kostkovaný plášť a posadila se naproti Vorně. Pečlivě plášť složila a položila si ho do klína. „Byla jsem hloupá, Vorno," začala a na čarodějku se při tom nepodívala, místo toho zírala do plamenů. „Za celý svůj život jsem skutečně milovala jediného muže. Svého Varaconna." „Ale ne Ruathaina," pronesla Vorna drsně, „který pro tebe zemřel?"

„Ne," přiznala Merie. „Ne Rua, který si zasloužil něco lepšího." Zhluboka si povzdechla. „Lidé z Kamene prý mají pro lásku tři slova. Nevím, jaká to jsou, ale bratr Severák mi je kdysi vysvětlil. Je tu láska k rodině nebo přátelům, je tu prudká, ochranitelská láska, kterou chováme ke svým dětem, a je tu všepohlcující erotická láska hořící plameny oddanosti a zbožňování. Možná není správné říkat, že jsem Rua nemilovala, protože jsem ho milovala stejně hluboce, jako bych milovala staršího bratra. Avšak Varaconn byl má láska a můj život. Když zemřel, část mne - možná ta lepší část - odešla do hrobu s ním." Oheň dohoříval a Merie se naklonila a přihodila polínko. „Myslela jsem, že si zapamatuju jeho tvář, jeho rysy, jeho úsměv. Vzpomínala jsem na něj, jako by připomínal mého Connavara, akorát že ten má zlaté vlasy a vousy. Ale nedokázala jsem to, Vorno. Během let jsem zapomněla."

„Pak jsi uviděla Rhega," řekla Vorna.

„Ano, uviděla jsem Rhega. A v něm jsem uviděla Varaconna. Jako by prošel branou času. Ach, Vorno! Co jsem to provedla se svým životem?" Po lících se jí začaly koulet slzy. „Nechala jsem umřít svého vnuka. Skoro jsem zničila celou osadu. Stala se ze mě semetrika, kterou nikdo nemiluje. Ale horší, mnohem horší je, že jsem se obrátila zády ke Connavarovu jedinému synovi."

„Ano, to všechno jsi udělala," pravila Vorna zcela chladně, „a vůbec nic z toho se nedá změnit. Všechny naše činy mají důsledky a my je musíme nést. Ty teď čelíš důsledkům svých činů."

Merie si otřela slzy. „Neusnadňuješ mi to, Vorno."

„To opravdu ne."

„To mě tolik nenávidíš?"

„Já v nenávisti nechovám nikoho," pravila Vorna. „Kdysi jsme bývaly přítelkyně a já si těch vzpomínek cením. Ale už jimi nejsme. Dokážu s tím žít. Jen bych ráda věděla, proč ses rozhodla naše přátelství skončit."

„Byla to moje chyba," přiznávala Merie. „Bylo to ode mě ubohé a malicherné. Stalo se to, když jsem se dozvěděla, že Ruathain zemřel ve Velké bitvě. Bratr Severák mi řekl, že Ru měl nemocné srdce a že jsi ho léčila. Prý jsi ho varovala, že nemá bojovat. Ale já o jeho stavu nevěděla. Vzpomínáš na geasu mého syna?"

„Ovšem. Já ji předpověděla. Zemře v den, kdy zabije psa, jenž ho pokouše."

„Správně. A Conna kousl pes. Kousl ho do chrániče zápěstí, nedostal se na kůži. Když jsem to Ruovi říkala, tvrdil, že to není skutečné kousnutí. Nedala jsem na něj. Tak strašně jsem se bála, že Conn v té zítřejší bitvě padne, že jsem Rua donutila, aby šel s ním a chránil ho. Řekla jsem mu - kéž mi to bohové odpustí - že mi kdysi slíbil chránit Varaconna a nedokázal to a že nesmí znovu zklamat."

„A on nezklamal," dořekla Vorna. „Celý den bojoval po Connavarově boku. Srdce mu vypovědělo až po bitvě. Ale proč mě kvůli tomu nenávidíš?"

„Neměla jsem odvahu vinit z jeho smrti sebe," vysvětlovala Merie, „tak jsem sama sebe přesvědčila, že kdybys mi byla o jeho stavu pověděla, nebyla bych ho do té bitvy poslala. A tak jsi jeho smrt vlastně zavinila ty, ne já. A pak, když ses spřátelila s Rhegem, má nenávist rostla. Ohlédla jsem se na to, co se ze mě stalo, a stydím se, Vomrn."

„Tak to změň," řekla jí Vorna, „ale věz, že už je pozdě."

„Pozdě? Co tím myslíš?"

„Je příliš pozdě, abys navázala vztah s Rhegem. Potřeboval tě jako nemluvně, jako batole, jako malý kluk. Teď už tě nepotřebuje. A ani tě nechce."

„Jenže ty jsi jeho přítelkyně, Vorno. Mohla bys mu vysvětlit..."

„Co bych mohla vysvětlovat dvacetiletému válečníkovi, který dospěl v muže opovrhovaný a odmítaný vlastní rodinou? Nepotřebuje nic vysvětlovat. On to ví. Díval se, jak jeho matka předčasně umírá pod tíhou opovržení všech, kteří jen ji vinili z Connavarovy ztráty. Teď je z něj muž a kvůli zklamání z dětství netouží po lásce rodiny. Tvůj čas k navázání vztahu s Rhegem již dávno pominul. Jestli se chceš opravdu změnit, tak tu změnu ukaž těm dětem, které by z ní ještě mohly něco mít, svým vnoučatům, Orrinovi a Badraigovi."

„Takže ty mi v tom nepomůžeš?" optala se Merie, výraz jí ztvrdl a zelené oči se jí ve světle ohně zaleskly.

Vorna se zasmála. „Tak tohle je Merie, kterou znám."

Merie se opřela v křesle a hněvivá světýlka se jí z očí ztratila. „To asi ano," přiznala. „Ale už jí být nechci. Dneska večer jsem chtěla pochovat Orrina a on ode mě utekl. Byl vystrašený."

„Tyhle věci chtějí čas," řekla Vorna a hlas jí změkl. Vstala z křesla. „Uvařím čaj a popovídáme si o příjemnějších časech."

• • •

Uběhly tři dny a nepřišla jediná zpráva o velké bitvě mezi Riganty a Varsy u Sedmi Vrb. Lidé ze Tří Potoků se dál věnovali svým záležitostem, ale báli se. Co když Connavar prohraje? Co když - poté, co porazili pár set Varsů - se jich v dálce objeví deset tisíc? Na východ byli vysláni zvědové a lidé spoustu šatů a věcí sbalených k útěku ani nevybalili.

Ráno čtvrtého dne se z kopců přihnal jezdec. Když se přiblížil, všimli si lidé, že je to jízdní lučištník Bendegita Brana. Stříbrný osník se mu leskl ve slunci a luk měl přivázaný k sedlu. Jeho kůň přeletěl první můstek a vřítil se na náves. Lidé vybíhali z domovů, dychtili po zprávách. Jezdec počkal, až se jich seběhne aspoň padesát, další přicházeli.

„Vítězství!“ zvolal pak. „Varsové jsou na hlavu poraženi, jejich král zabit.“ Ozval se hromový jásot — zpráva se po Třech Potocích rychle roznesla. K poslovi se tlačili lidé. Jeho kůň se začal plašit a stavěl se na zadní. Potom lidé konečně couvli. Jezdec uklidnil koně, seskočil ze sedla a odvedl nervózní zvíře k ohradě u kovárny. „Kde je lady Merie?“ zeptal se. Lidé mu ukázali její dům a posel tam zamířil s obrovským davem v patách. Než vstoupil do domu, ještě se obrátil k lidem. „Za hodinu podám plnou zprávu ve sněmovní síni. Nejdřív to musím oznámit králově matce a ženě Bendegita Brana.“

Potom zamířil do domu. Otevřely se dveře a v nich stála Gwen.

„Je Bran naživu?“ vyhrkla.

Jezdec si sňal černou koženou přilbici a uklonil sejí. „Je živ a zdráv, má paní. Já jsem Furse, syn Ostarana, a mám pro tebe dopis.“ Z brašny u pasu vyndal dva voskem zapečetěné dopisy. Jeden předal Gwen.

Z kuchyně vyšla Merie se zamoučenýma rukama. „Slyšela jsem ten poprask,“ pravila. „Předpokládám, že můj syn vybojoval další velké vítězství.“

„Je tomu tak, lady Merie.“

„Gwen, dones hostu pohár piva. Po takové jízdě musí mít žízeň. Pak si můžeme sednout a on nám poví, co je nového.“ Když Gwen zamířila do kuchyně, Merie se pozorně zadívala na posla. Byl štíhlý, ne moc vysoký, a světlé vlasy nosil ostříhané podle kamenické módy. „Neznám tě, mladý muži?“ zeptala se ho.

„Ovšemže ano, má pani. Jsem Furse. Můj otec -“

„Aha, ano, Ostaran Gam. Mám ho ráda. Je vtipný. Posaď se, pane.“

Gwen se vrátila s pohárem napěněného piva. Furse jí poděkoval a zhluboka se napil. Potom se posadil a zeširoka se usmál.

„Rozdrtili jsme je,“ začal s vyprávěním. „Rozmístění měl na starosti Bendegit Bran. Byla to jeho strategie. Vrhli jsme se na ně ze tří stran a donutili je tak ustoupit do Posvátných kopců. Pak vyvedl Connavar Železné vlky proti jejich levému křídlu a donutil je se rozdělit. Bojovali tvrdě, tihle Varsové, ale bylo to snadné vítězství. Snažili se udržet na kopcích, ale my je vyhnali. Nakonec se Shard pokusil vyrazit do útoku, myslím, že se snažil prorazit a uprchnout k lodím. Ale Bran na to myslel a jízdní lučištníci mého otce je odřízli.

Ach, paní, ale ten konec byl úžasný. Shard - silák, celých šest a půl stopy vysoký - stál sám na úzkém mostě. Jeho muži byli mrtví nebo uprchlí z pole, ale on tam stál, odvážný a silný, a vysmíval se nám, vyzýval nejlepšího bojovníka, ať se mu postaví, muž proti muži. Tři zabil, než přijel král Connavar. Shard ho uviděl a zavolal: .Konečně nepřítel hodný mé čepele.“

Král tasil meč a postavil se mu. Souboj to byl krátký, paní, ale úchvatný. Když Shard padl, král k němu poklekl. Já byl poblíž, něco si šeptali, ale jejich slova jsem nezachytil. Pak Shard uchopil krále za ruku. Uslyšel jsem Connavara, když říkal: ‚A toho dne mezi námi nebude žádná nenávist.' Pak Shard zemřel.“

„Jaké máme ztráty?“ zeptala se Merie.

„Padlo přes dva tisíce mužů, má paní. A nejméně pět tisíc je raněných. Jak jsem již říkal, tihle Varsové jsou tvrdí chlapi. Král nařídil den odpočinku, pak ale vojsko hned zamíří na jih proti Jasarayovi. Naši zvědové hlásili, že kamenické vojsko čítá třicet tisíc mužů a tři tisíce jezdců.“

„Můj syn je porazí,“ prohlásila Merie. „Je to jeho osud.“

„Ano, paní,“ řekl Furse. Pak si vzpomněl na dopis, který přivezl. Podal ho Merii. „Obávám se, že z něj budeš smutná. Nechám tě to přečíst v soukromí.“ Vstal, ale Merie mu kývla, ať se zase posadí.

„Jestli jsou mí synové naživu a my zvítězili, tak mě nenapadá nic, z čeho bych mohla být smutná,“ tvrdila. Zlomila pečeť, podržela dopis na délku paže a přimhouřila oči, aby viděla na písmo. Dočetla, opřela se v křesle a zavřela oči. „Co tam stojí?“ chtěla vědět Gwen. Merie jen zavrtěla hlavou, vstala z křesla a odešla z místnosti. Gwen se obrátila na Fursa. „Víš, co bylo v tom dopise?“

„Myslím, že ano, má paní. Mezi Varsy byli i pannonští vzbouřenci - asi tři stovky. Vedl je Guern, šlechtic z dalekého severu. On a sedm jeho mužů unikli, ale my je najdeme.“ Odvrátil zrak. „Ale byl s nimi ještě někdo. Viděli ho prchat z pole. Naše hlídky by ho byly dostaly, ale muži byli tak překvapení, že nic neudělali.“ Povzdechl si. „Byl to králův bratr Braefar. Šel s nepřítelem.“

• • •

Wik vypil další pohárek uisge. Doufal, že se opije, ale alkohol na něj zřejmě moc neúčinkoval. Šedesát přeživších z bitvy na kopci se nevrátilo do lesa, nýbrž se utábořilo na Rhegově statku a dělilo se o chýše s Rhegovými čeledíny. Wikovi samotnému nabídli, a on přijal, jeden pokoj v domě. Následujícího dne Rheg s Gryffem vynesli z jedné stodoly truhlici a každému muži vyplatili slíbenou sumu. Wik sám dostal víc než sto zlaťáků, těch pět navíc, které měl slíbené, plus další dva za každého zabitého. Bylo to víc zlata, než za svých jedenatřicet let viděl. Spravedlivě všechno zlato rozdělil mezi přeživši. Ten čin ho samotného překvapil, a i teď, den poté, si neuměl vysvětlit, proč to vlastně udělal. Smutek, který se ho zmocnil po bitvě, ho neopouštěl a dokonce ani pálenka ho nedokázala otupit.

Rheg ho našel, jak sedí na seníku první stodoly a zírá na kopce. Mladý válečník, s plným džbánkem uisge a zapálenou lucernou, se vydrápal na seník a přisedl si k náčelníkovi psanců. Slunce se sklánělo za hory a země před nimi zalévalo jeho slábnoucí světlo.

Rheg pověsil lucernu na kolík a nalil Wikovi a pak sobě. „Kdybychom zůstali ve Třech Potocích,“ prohodil, „nejspíš by pro nás uspořádali oslavu.“ „Mor na jejich oslavy,“ prskl Wik.

Rheg se zasmál. „Ještě jsem tě neviděl tak mrzutýho,“ prohlásil. „Takhle se chováš po každým hrdinským činu?“

„Jak to mám vědět?“ opáčil Wik. „Tohle byl můj první.“

„Tak co tě žere, Wikti?“

„To bych taky rád věděl,“ zabručel Wik. Kopce v dálce proměnily poslední paprsky zapadajícího slunce ve zlato. „A,

to teda byla krása," prohodil, když se setmělo. „Víš, že většina těch, co umřela, byli nováčci? Nebyli to doopravdy psanci, jenom chudáci, co neměli v zimě nic k jídlu. Někteří byli Pannoni, jiný Norviové. Byl tam dokonce jeden cenijskej mládenec. Ale vzali si to brnění, cos jim dal, a bojovali jako... jako..."

„Hrdinové," napověděl mu Rheg.

„No ovšem, hrdinové." Wik si odplivl. „A pro co? Pro lidi, který by jim nedali ani suchou kůrku, kdyby umírali hladem. Viděl jsem padnout Boila. Skoro mu usekli ruku a on bojoval dál. Byl to pitomec, to teda Boile byl. A bál se tmy. Vloni v létě mu shořela chalupa, poněvadž nechal zapálenej oheň." Wik se zasmál. „Vyběhl ven a hořely mu kaťata." Jeho úsměv pohasl. „Co, ve jménu Taranise, dělal, že takhle bojoval?"

„Proč ses vrátil?" zeptal se Rheg.

Wik pokrčil rameny. „Nemám nejmenší ponětí. Viděl jsi, jak Grále bránil královu matku? No jasně, žes to viděl. Zabils tam toho druhýho." Zakroutil hlavou. „Částečně si přeju, abych tě neposlech, Rhegu. Měl jsem zůstat v lese. Tam jsem věděl, kdo jsem."

„A kdo jsi byl?"

Wik se nad otázkou zamyslel. „Nebyl jsem nic, jenže to jsem nevěděl. Teď to vím."

„Tak co budeš dělat? Vrátíš se do lesa?"

„Ještě jsem se nerozhodl." Wik si najednou zastínil oči před září lucerny a zadíval se do dálky. „Blíží se jezdci," hlásil. „Vojáci!" Zaklel a vyškrábal se na nohy. Vzápětí se zakymácel a byl by ze seníku spadl, kdyby ho Rheg nezachytil.

„Nemyslím si, že by tě přijeli zatknout," uklidňoval ho Rheg. „Sedni si. Zjistím, co chtějí." Slezl po dřevěném žebříku a vyšel ze stodoly. Pár ostatních psanců si vojáků také všimlo a Rheg viděl, jak jsou znepokojení. Uklidnil je a rozkázal jim, ať pokračují v přípravách na oslavu, kterou uspořádal.

Přijelo asi třicet vojáků, všichni v černostříbrné zbroji Železných vlků. Ale v jejich čele jel muž v kostkovaném plášti. Rhegovi se stáhl žaludek. Měsíc svítil a Rheg tam stál a upíral oči na krále z pověstí. Byl to velký muž, se širokými rameny, dlouhé rudé, již prokvetlé vlasy měl rozpuštěné a prošedivělý vous zastřižený nakrátko. Byl dobrý jezdec. Rhega popadl hněv, ale ovládl se.

Jezdci sjeli z kopce, objeli ohradu u stájí a zastavili koně. Král sesedl a zamířil k čekajícímu válečníkovi. Rheg se mu podíval do zvláštně zbarvených očí. „Co tu chceš?" zeptal se ho.

„Musíme si promluvit," řekl Connavar a prošel kolem něj k domu. Rheg, nyní již docela rozzlobený, ho následoval.

Connavar otevřel dveře a vstoupil do obývacího pokoje. Gryffe a Iswain tam seděli u krbu. Když král vstoupil, oba vstali. Mohutný rudovousý válečník se na nově příchozího zadíval, poznal ho a uklonil se. „To je král," sykl na Iswain. Baculatá žena zkřížila ruce na prsou.

„Můj král ne," prohlásila.

Rheg vešel do pokoje. Connavar si sundal plášť a přehodil ho přes opěradlo křesla. Pak došel k ohni a ohříval si ruce. Gryffe se podíval na Rhega, jenž dal oběma znamení, ať odejdou. Když byli pryč, Rheg promluvil. „Zkrať to," procedil mezi zuby, „protože v mém domě nejsi vítaný."

Connavar se narovnal od ohně a obrátil se. „To je pochopitelné," řekl, „a věř mi, že já sem jezdit nechtěl."

„Tak proč jsi sem chodil?" „Ze dvou důvodů. Přivezl jsem zlato těm psancům, kteří Finnigalovi pomáhali bránit Tři Potoky. Slyšel jsem, že jsi každému slíbil dvě zlatky. Zdvojnásobím to a tobě všechno splatím. Nečekám, že někdo bude za obranu mé rodiny platit."

„Hodláš jim dát milost za jejich zločiny?"

„Tohle žádali za svou pomoc?" zeptal se král s opovržením v hlase.

Rheg se chladně usmál. „Oni od tebe nic nepotřebují, ty nafoukanej parchante! A já taky ne. Nech si to svoje zlato a udav se jím! To, co jsem udělal, jsem nedělal kvůli Merii nebo dobrým lidem ze Tří Potoků. Dělal jsem to pro Vornu. Pro přátelství. A co se psanců týče, ano, ti přišli, neboť jsem jim slíbil zlato, ale zůstali a umírali, protože to byli muži. Teď řekni, co máš na srdci, a pak vypadni!"

Connavarovi zaplály oči. „Pozor, chlapče, protože mám jen omezenou trpělivost."

„Stejně jako vděčnost," odsekl Rheg. „Nečekám od tebe žádné díky. Čekám, co jsem od tebe dostával vždycky. Vůbec nic. Ale myslel jsem, že si svoláš tyhle chlapy, co pro tebe bojovali, a poděkuješ jim. Poněvadž bez nich by byla tvá matka mrtvá a tvý milovaný Tři Potoky jen hromadou kouřícího popela."

Chvíli si myslel, že po něm král skočí, jak vztekle se zatvářil. Ale jenom tam stál, a Rheg viděl, jak bojuje o klid. „V tom, co říkáš, je hodně pravdy, Rhegu," pronesl nakonec. „A je to moje chyba. Svolej své muže a já k nim promluvím. To ostatní může počkat na později."

Rheg psance svolávat nemusel. Rozšířila se zpráva, že na statek přijel válečný král. Ten slavný Přízrak byl mezi nimi. Když Connavar vyšel z domu, už se tlačili přede dveřmi. Couvli a udělali mu cestičku, aby mohl projít k ohni. Prohlíželi si jeho plášť, na němž se skvěly symboly pěti kmenů: světle modrá a zelená Rigantů, černá Gathů, žlutá a zelená Pannonů a modré proužky Norviů, a dokonce i rudý kruh na žlutém podkladě, patřící jižním Ceniům. Ten plášť sám říkal vše - tento muž stojí nad kmenovými sváry. Tento muž je nejvyšším králem Keltů.

Na kyrys a náholenice mu dopadalo světlo z plamenů v jámě na pečeni a rudě se odráželo od kroužků jeho osníře. Když mezi nimi procházel, muži stáli mlčky. Z domu vyšel Gryffe a připojil se k Rhegovi. „Máš z něj třesavku, co?" šeptl.

Když Connavar promluvil, hlas měl tichý a hluboký, ale rozléhal se jako dunění hromu.

„Přede dvěma dny," pověděl jim, Jsme vybojovali velkou bitvu s Varsy. Dvanáct tisíc Rigantů, Pannonů a Norviů proti patnácti tisícům Mořských vlků. Tráva na bitevním poli zrudla krví a potoky se zbarvily dočervena. Ten den byl svědkem ohromného hrdinství - na obou stranách! Bojovali tam odvážní a chrabří muži, muži, kteří na svých ramenou nesli hory. Byli jsme v menšině, ale bojovali jsme za své domovy, bojovali jsme, abychom ochránili naše ženy a děti.

Taková je povaha pravého muže.

Ale vy, přátelé, jste nebojovali za své milované ani za své domovy. Stáli jste proti protivníkovi, který nebyl vaším nepřítelem. A bojovali jste za lidi, kteří nejsou vaši příbuzní. Ve Třech Potocích mi řekli, že jste bojovali za zlato. Já viděl muže, kteří bojovali za zlato. Při prvním zvratu se otoči a utečou. Ale mnozí z vás na tom kopci položili život. Neutekli. Neprosili o milost. Oni bojovali! Vy jste bojovali! A tím jste zachránili život mé matce, ženě a dětem mého bratra Bendegita Brana a synovi mého nejdražšího přítele Fiallacha. Jsem na vás na všechny hrdý a každému z vás děkuji.

Každý z mých vojáků dostává za svou službu žold. A vy jste v ten odvážný den byli mými vojáky. Proto jsem vám přivezl zlato. A s ním vám nabízím milost za všechny zločiny, které jste spáchali před tímto dnem. Kde je muž jménem Wik?“ „Tady jsem,“ ozval se Wik a vystoupil ze skupinky.

Connavar mu nabídl ruku a Wik mu s ní potřásl. „Za dva dny,“ pravil král, „vyjedu na jih proti našemu největšímu nepříteli. Potřebuji dobré muže, Wiku. Připojíš se k mým jízdním lučištníkům?“

„Ano,“ řekl Wik.

„Dobrý chlap.“ Connavar zvedl hlas. „Každý, kdo bude chtít jet s námi, bude vítaný. Dodám vám koně a zbroj, luky a šípy. Na oplátku žádám pouze, abyste těmi šípy zasáhli srdce Kamene.“

Ozval se hromový jásot, ale Wik zvedl ruce, aby řev utišil. „Nás ale vedl Rheg, pane králi. To Rheg udržel řadu. Co dostane on?“

„Cokoliv, co ode mě bude chtít,“ odpověděl král. Muži znovu zajásali. Connavar prošel zpět k domu. Rheg ho následoval a zavřel za nimi dveře.

„Hezká řeč,“ utrousil. „Dokonce to znělo, jako kdybys to myslel vážně. Nepochybuju, že nyní by za tebou jeli i do podsvětí. Tak co byl ten druhý důvod, o kterým jsi mluvil?“

„Musíme spolu zajet do lesa Stromu přání. Dneska v noci. Jen my dva.“

Rheg se zasmál. „A proč bych to měl udělat?“

„Přišla za mnou Vorna. Řekla, že je to nanejvýš důležité. Věř mi, Rhegu, já s tebou nechci nikam jezdit. Nikdy jsem nechtěl, aby ses mi jakkoliv pletl do života. Ale Vorna je má přítelkyně a já jí dlužim víc, než ji kdy dokážu splatit. Jestli se mnou nechceš jet, pojedu sám.“

Rheg malou chvíli mlčel. „A Vorna chce, abych jel s tebou?“

„Ano.“

„V tom případě pojedu.“ Podíval se králi do tváře. „Víš, dlouho jsem si s tebou chtěl promluvit, získat tvou úctu. Ale teď už ne, Connavare. Pro mě jsi jenom další sobec a náfuka na cestě ke hrobu. Dostaneš se tam dost brzo i bez mý pomoci.“ „Můžeme vyrazit?“ otázal se král. „Jsem připravený,“ ujistil ho Rheg.

• • •

Vorna pomalu mířila do kopců k lesu Stromu přání. Do svítání zbývala hodina a pokroucený dub vypadal v měsíčním světle zlověstně a hrozivě. Lidé se lesu zdaleka vyhýbali, protože to byla říše Seidhe a Keltové dobře znali hrozící nebezpečí.

V minulosti na toto temné rnísto občas zavítal nějaký ten chrabrý hrdina. Většina se nikdy nevrátila a jeden, který to dokázal, zestárl k nepoznání. Vstoupil do lesa jako mladý muž, hrdý, vysoký a silný. Druhý den se vrátil jako shrbený stařec, bez zubů, a jeho mysl - jako jeho síla - byla téměř pryč.

Vorna se zastavila na kraji lesa a posadila se na plochý kámen. Vál studený vítr a ona si kolem ramen ovinula silný černý šál a okraj si přehodila přes hlavu. Pokud věděla, pouze jediný další Rigant se po těchto lesích procházel nezraněn - malý Connavar. Vorna si povzdechla. Co od ní žádá Morrigu teď? říkala si. A proč tu chce mít Connavara i Rhega?

Zavřela oči, vypustila svou mysl a volala seidheskou bohyni. Odpovědi se nedočkala. Snažila se spojit s Thagdou, Starcem z lesa, Stromovým mužem, jenž Connavarovi kdysi dávno pomohl. Nic.

Vorna se zachvěla. Vítr byl kousavý a ona by ráda zašla do lesa, posadila se zády k velkému dubu a unikla tak z ledového vichru. Jediným povelem mohla mít zapálený oheň, ale věděla, že by ho vítr okamžitě zhasil.

Čas ubíhal velice pomalu a studeně. Konečné na svahu zaslechla dupot kopyt. Vorna vstala a viděla, že k ni míří dva jezdci. Takhle blízko Stromu přání byla její moc silnější a ona cítila napětí, jež z nich vyzařovalo, a poznala, že celou dobu jeli zcela mlčky. Zasáhl ji smutek. Dva dobří muži, laskaví a udatní, které rozdělil pocit viny, zármutek, žal a vztek.

Connavar zastavil koně před ní a sesedl. „No, tak jsme tady, Vorno,“ prohlásil. „Co od nás chceš?“

Rheg zlehka seskočil a šel čarodějku obejmout. „Jsi celá promrzlá,“ vyhrkl a třel jí záda. Potom si sundal černý plášť podšitý ovčinou a přehodil jí ho přes ramena. Vorna se v jeho teple zachvěla radostí. Obrátila se ke Connavarovi.

„Nic od tebe nechci, milý Conne,“ řekla. „Volá tě Morrigu. Přišla za mnou ve snu. Řekla, že se s námi sejde před svítáním tady.“

„Tak kde je?“ chtěl vědět Rheg.

„Nevím. Volala jsem ji, ale neodpovídá.“

„Nemám na tyhle hry čas,“ prskal Connavar. „Mám moc práce a málo času. Ještě chvilku počkám, ale jestli se neobjeví, jedu pryč.“

„Řekla mi, ať ti připomenu,“ podotkla Vorna mírně, „že jsi od ní kdysi žádal dar a ona že tě jednou požádá, abys jí ho splatil. Teď ta chvíle přišla.“

Než mohl Conn odpovědět, z lesa se ozvalo pleskáni křídel. Všichni tři se otočili a viděli, jak ze tmy přilétá Morrigina vrána. Pak se ale opět rozhostilo ticho.

„Něco je tu špatně,“ šeptla Vorna. „Necítím její přítomnost.“

„Zřejmé se vyskytlo něco naléhavého,“ snažil se to zlehčit Rheg.

„Možná máš pravdu,“ připustila Vorna tiše, „ale ne tak, jak si nejspíš představuješ. Morrigu je možná rozmarná, ale

nelže. Řekla mi, že pro budoucí dobro Rigantů je životně důležité, abyste za ní oba přišli. Něco je špatně," zopakovala.

Odmlčela se, v dálce za lesy se zasněžené vrcholky Caer Druagh zaleskly příslibem rozbřesku.

„Já jdu do lesa," prohlásila Vorna náhle. Conn k ni přistoupil a položil jí ruku na rameno. „Jo nesmíš," zarazil ji. „Umřeš tam, Vorno!"

„Už jsem v tomhle lese byla," sdělila mu.

„Ano, ale nikdy ne bez pozvání. Vyprávěla jsi mi, že - dokonce i pro tebe - vstup do lesa bez pozvání Seidhe znamená smrt. Není to tak?"

„Ano, to je. Je třeba zrušit jistá kouzla. Přesto to musím zkusit."

„Půjdu s tebou," přihlásil se Rheg. „Vždycky jsem si tam chtěl zajít."

„Nebuď hlupák, chlapče," vybuchl rozzlobeně Connavar. „Je to kouzelný les a smrtelníci tu nejsou vítaní. Jsi mladý a silný. Za pár hodin by ses mohl vypotácet jako bělovlasý, vyzáblý stařec."

„Myslíš, že nechám přítelkyni, aby tomu nebezpečí čelila sama?" optal se ho Rheg chladně.

„Neměl by tam chodit ani jeden z vás," naléhal Conn. „Morrigu slíbila že tu bude. Jenomže tu není. Není to naše chyba!"

„Musím jít," řekla Vorna. „To vím jistě. Za celý svůj život jsem nic tak silně necítila. Vím, že musím jít do toho lesa. A půjdu tam s vírou!"

„Ale já nemůžu, Vorno," řekl Conn smutně. „Poprvé za mnoho let se bojím. Na jihu je nepřítel, který zničí všechno, co je nám drahé. Celý život jsem se na tuto chvíli připravoval. Chápeš to? Vykašlal jsem se na lásku a rodinu a tělesná potěšení. Dvacet let jsem se dřel, abych nám dal jedinou příležitost zachránit náš způsob života. Když teď budu riskovat, všechno by mohlo být ztraceno!"

„Tak počkej tu, můj milý," řekla mu Vorna. „My s Rhegem půjdeme zjistit, co se děje." Otočila se, vzala Rhega za ruku a zamířila k lesu. Rheg vytáhl jeden z mečů, ale Vorna mu položila ruku na zápěstí. „Dej to pryč," nakázala mu. „Není tam nic, s čím bys mohl bojovat železem."

Vrátil meč do pochvy. Když se přiblížili k lesu, z vlhké země začala stoupat mlha a vytvořila stěnu. Vorna se zastavila, srdce jí prudce bušilo. „Pevně se mě drž," zašeptala a vstoupila do mlhy. Studila víc než led a ovinula se jim kolem ramen a lnula jim ke tvářím. Postupovali úplně naslepo. Rheg natáhl ruku a mával ji sem a tam. Neviděl ani své prsty. A neviděl ani Vornu, i když cítil její ruku na své. Pomaloučku postupovali do lesa. Čas ubíhal a ani jeden netušil, kam jde. Vorna upadla, protože byla hrozná zima a ona necítila nohy. Rheg ji zvedl.

„Tohle," procedil skrze drkotající zuby, „nebyl tvůj zrovna nejlepší nápad."

Vorna mu položila ruku kolem pasu. „Bojím se, že máš pravdu," vydechla a sesula se na zem. Rheg si k ní klekl. „Ještě to neskončilo," šeptla. „Počkej a uvidíš."

„Moc rád bych něco viděl," opáčil.

Choulili se k sobě. Vorna si sundala Rhegův těžký plášť a ovinula ho mrznoucímu muži kolem ramen. Pronesla slovo moci a zapálila oheň. Když jí z prstů vyskočil plamen, mlha kolem něj zhoustla a zhasila ho, ještě se pořádně nevytvořil.

„Něco vidím," poznamenal Rheg. „Napravo."

Vorna se snažila v mlze něco uvidět. Pak to spatřila, slaboučké světélko. „Támhle!" zvolala. Světlo na okamžik zamrzlo na místě, pak pomalu zamířilo k nim.

Mlha se před ním rozdělila a oni uviděli krále Connavara, procházel mezi stromy a seidheský meč, který držel před sebou, jasně zářil. Mlha před ním ustupovala, v šedi se leskly pokroucené kmeny starých dubů.

Když zmizely i poslední kousíčky mlhy, Connavar vrátil meč do pochvy. Vorna vstala a podívala se mu do zjizvené tváře. „Věděla jsem, že nakonec přijdeš," pravila. „A víš proč? Protože tohle je způsob života, který chráníš, kdy přítel stojí po boku přítele a je připraven riskovat život kvůli jinému člověku. Takový, můj milý, je Rigant!"

„Tak pojďme najít Stařenu," pronesl drsně. Ale pak Vornu objal a políbil na čelo. Společně šli dál do lesa. Na zemi před nimi ležel mrtvý pták. Byl velký a černý, na hlavě nad zobákem mu scházelo peří. Rheg si k němu klekl. „To je Morrigina vrána," zašeptal.

„Vezmi ji s sebou," nakázala mu Vorna.

Rheg ptáka zvedl. Překvapilo ho, jak je těžký. „Je těžší než štěně," poznamenal.

Vorna šla dál, Connavar vedle a Rheg za ní. Nevál tady žádný vítr a bylo tu mnohem tepleji než na kopci. Trojice dorazila ke svahu. „Na tohle místo si vzpomínám," ozval se Connavar. „Sem jsem přišel jako malý."

Vorna se zastavila a zavřela oči. „Je blízko."

Šli dál, přebrodili mělký potok a vydali se do protějšího kopce. Vorna uhnula ze stezky a zamířila houštím na malý palouček. Morrigu seděla opřená o strom. Přes nohy jí přerostl břečťan a zakrýval jí i jednu paži. Na plášti měla mech a jeden pavouk si utkal síť mezi jejím pláštěm a kmenem stromu.. Vorna k ní přiběhla.

„Jak může umřít bohyně?" šeptl Rheg.

„Není mrtvá. Zatím," opáčila Vorna a položila ruce Morrigu na zahalenou hlavu. Stařena chabě zasténala a břečťanem obrostlá paže se jí zacukala.

„Kde je Bab?" zašeptala. Vorna se otočila k Rhegovi.

„Přines ji tu vránu!" Rheg si k Morrigu klekl z druhé strany a položil jí mrtvého ptáka do klína.

Morrigu se pokusila pohnout rukou. Connavar si k ní přidřepl a břečťan odtrhl. Stařena pomalu zvedla ruku a položila ji na matné černé peří, potom si povzdechla. Vorna jí znovu položila ruce na hlavu a vyslala do ní léčivou sílu. Bylo to zřejmě stejně užitečné jako kapka vody pro umírajícího žízní.

„Měla jsem projít bránou už dávno," řekla Morrigu a hlas měla tak slabý, že ji skoro neslyšeli. Pak se jí hlava skulila na strom.

„Bránou?" podivil se Rheg. „Mnoho Seidhe již přešlo na druhou stranu," vysvětlovala Vorna, „hledají jiné světy, kde

jsou ještě kouzla silná. Nevím, proč tu zůstala tak dlouho.“

„Kde je ta brána?“ chtěl vědět Connavar. „Třeba bychom ji tam mohli donést!“

„To já nevím,“ přiznávala Vorna. „Takhle daleko v lese jsem nikdy nebyla.“

„Nemůžeš se s ní spojit?“ zeptal se Connavar. „Kdysi jsi to udělala, abys mě zachránila.“

„Spojit se se Seidhe? Nevím, jestli bych mohla ani jestli by to moje tělo a duše vydržely.“

„To by... nevydržely,“ šeptla Morrigu. „A nemůžete mě vzít k bráně. Stráží ji tvor, jehož žádný člověk nepřemůže.“

Vorna ji vzala za ruku. „Ukaž mi tu bránu,“ naléhala.

Morrigu pod kůží na ruce zazářila jiskřička a přenesla se na Vornu. Čarodějka ztuhla a vykřikla. Potom se zhroutila Connavarovi do náručí. „Ach, to bolí,“ vydechla. Chvíli seděla nehybně a čekala, až ustoupí žhavá bolest hlavy. Potom se podívala na Morrigu, která byla opět v bezvědomí. „Brána je blízko,“ hlásila Vorna. „Jen půl mile na jihovýchod. Stojí v kruhu zlatých kamenů. Vede k ní stezka známá jako Piare la Naich, Chodník života. Musíme ji nést po něm a její tělo se musí dostat mezi dva nejvyšší kameny. Ale viděla jsem tam tu příšeru. Je hrozná, pokrytá šupinami. Má rysy medvědi, ale delší drápy a zuby, a kůži tužší než vydělaná hovězina. Slyšeli jste, co říkala. Žádný člověk ji nepřemůže. Co uděláme?“ zeptala se Connavara.

Král si povzdechl. „Kdysi mi dala dar a já jí to neoplatil. Muž by měl své dluhy vždy platit. Donesu ji k bráně a bude-li to nutné, vyříznu té bestii srdce.“

„Obávám se, že ji sám neuneseš,“ upozornila ho Vorna. „Před chvilkou jsem jí zvedla ruku. Vypadá útlá a křehká, ale váží jako několik dospělých mužů.“

Connavar pomalu vsunul ruce pod bezvědomou Seidhe a snažil se ji zvednout. „Jako kdyby byla zakotvená v zemi,“ zabručel a podíval se na Rhega. „Pomůžeš mi?“ zeptal se prostě.

„Proč ne?“ opáčil Rheg. „Nevidíš každý den, jak král bojuje s medvědím démonem.“

Oba muži se sklonili k bohyni a chystali seji zvednout. V té chvíli začalo Morrigu pod závojem zářit světlo. Mihotavá záře se jí rozběhla pod kůží.

„Pusťte ji!“ zaječela Vorna. Bylo však příliš pozdě. Oba muži začali zářit, jako by v nich hořel oheň.

• • •

Rheg otevřel oči. Na tomto vidění bylo cosi divného. Zamrkal a snažil se pročistit hlavu. Viděl lépe než kdy předtím. Ne, ne lépe, uvědomil si. Má větší zorné pole! Z místa, kde ležel, viděl stromy za sebou i před sebou. To je zvláštní, pomyslel si. Snažil se vstát a vyděsil se. Polekaně naklonil hlavu a podíval se dolů. Srdce se mu však vystrašeně nerozbušilo kvůli pichlavému ostružiní, v němž uvázl, nýbrž proto, že když se podíval dolů, neuviděl své tělo, ale světlé nohy bílého koloucha. Nyní hrůzou bez sebe se pokusil vstát. Trny ho zraňovaly na nohou a bocích. Snažil se vykřiknout, ale uslyšel jenom vyděšené zakničení. Zadníma nohama pár šlahounů odkopl, zpola se zvedl, ale hned upadl zpátky. Jedna tlustší větev praskla, šlehla ho prudce přes hlavu a roztrhla mu měkkou kůži na dlouhé šíji. Pak na kraji ostružinikového houští uviděl chlapce. Bylo mu asi deset, rezavé vlasy mu rámovaly bledý pihovatý obličejík. Vytáhl starý bronzový nůž a vlezl do ostružin, které se kolem něj sevřely a rvaly mu halenu a škrábaly ho na kůži. Chvíli si Rheg myslel, že ho chce chlapec zabít, a divoce se ve svém kolouším těle vzpíral. Pak hoch promluvil: „Jen klid, maličký. Jen klid a já ti pomůžu.“

Ten hlas koloucha, jenž byl Rheg, uklidnil. Podíval se do chlapcových zvláštně zbarvených očí. To je Connavar, uvědomil si. Chlapec velice opatrně odsekal ostružiny a koloucha zvedl.

Svět se zatočil a Rhegovi se zatmělo před očima. Když zase viděl, nesl se v náručí, ale tentokrát rychle. Nesl ho jakýsi mladík a neohrabaně utíkal přes kopce. Rheg cítil nesmírnou slabost. Paže měl hubené, téměř bez svalů, neměl v nich žádnou sílu. A nohy necítil vůbec. Otočil hlavu, byť to nechtěl udělat, a uviděl, jak se za nimi žene obrovský černý medvěd. Na čenichu měl krev. A dohánělje. Rheg se podíval do stažené tváře mladého muže, který ho nesl. Byl to Connavar, mladý a ještě bez vousů. Zatínal zuby a supěl. Rheg uslyšel hlas a došlo mu, že vychází z jeho úst. „Dej mě dolů. Zachraň se.“

Mladý Connavar se zastavil a Rheg cítil, jak ho jemně pokládá do trávy. Pak vytáhl dýku a otočil se proti útočícímu medvědu. „Prosím tě, uteč!“ slyšel Rheg sám sebe.

„Vyříznu tomu parchantovi srdce z těla!“ štěkl Connavar - a skočil po medvědovi.

Rheg s hrůzou přihlížel, jak medvědí drápy rvou křehké tělo mladého válečníka a zuby mu drtí rameno. Bojoval až do konce, než ho medvěd odhodil jako zkrvavený hadr.

Opět se zatmělo, a když znovu otevřel oči, v těle mu vybuchla nesnesitelná bolest. Málem omdlel. A přál si, aby byl omdlel. Ležel na břiše na stole, rány měl obvázané a v žilách mu hořel oheň. Vedle něj seděla Vorna. Byla mladší, ale vypadala vyčerpaně.

„Jak se cítíš?“ zeptala se ho.

„Už mi bylo lip,“ slyšel sám sebe říkat.

„Než se uzdravíš, chvili to potrvá, mladý muži.“

„Musím být silný do slavnosti,“ prohlásil. „Mám se oženit s Arian.“ Rheg z mládence pocítil příval lásky, ale ve Vorniných očích spatřil smutek.

„Teď musíš odpočívat,“ přikázala mu.

Rheg-Connavar seděl na koníkovi. Byl k smrti znavený a slabý. Cestu lemovaly davy, lidé jásali a tleskali, a on viděl, že přijíždějí ke Třem Potokům. Tělo ho pořád bolelo, přesto se rozhlížel po zlatovlasé dívce, o níž tak dlouho snil' Rheg cítil jeho obavy, když si Connavar uvědomil, že ona ho tu nevítá.

Pomohli mu z koníka a Rheg uviděl Merii a Ruathaina. Pomohli mu do postele. Scéna se změnila, setmělo se a ze tmy se ozval hlas. „Asi jsi ještě neslyšel o Arian. O svátku samain se vdala za Castu.“

Zoufalý mladík zasténal a Rheg cítil nesmírný smutek.

„Mrzí mě to, Conne. Snažil jsem se ti povědět, že jí na tobě nezáleží," pokračoval ten druhý hlas.

Rheg cítil žal, s nímž téměř vyprchávala vůle žít. Mladého muže zachránilo jen semínko hněvu, které mu vykvetlo v srdci, jako růže namočená do kyseliny.

• • •

„Rhegu! Rhegu!" Hlas přicházel jakoby z velké dálky. Na ramenou cítil Vorniny ruce, jak ho táhla od Morrigu. Zaúpěl a posadil se. Pak se podíval na nehybného Connavara, dřepícího nad Stařenou. Rheg se překulil na kolena a roztřeseně vstal, doklopýtal ke králi, odtáhl ho od Morrigu a položil do trávy.

„Co se stalo?" zeptal se Vorny.

„Vplul do vás její duch. Myslela jsem, že vás to zabije."

Rheg si přetřel oči. „Viděl jsem věci, Vorno. Viděl jsem, jak Connavar bojuje s medvědem. Viděl jsem... ho v jeskyni, když s tebou mluvil o mé matce."

„Tuze ji miloval," pravila tiše. „Měli se brát..."

„Já vím. Ona... ho zradila."

„Neber to jako zradu," řekla Vorna. „Arian byla nešťastná, utrápená žena. Potřebovala se o někoho opřít, aby od ní zaháněl temnotu. Všichni si mysleli, že Conn jistě umře. To Arian vyděsilo. Tak si vzala Castu. Ale to všechno už je teď minulost. Nech to plavat." Král zabručel a posadil se. „Budeme muset udělat nosítka," řekl. „Tohle už bych znovu nezvládl."

„Co jsi viděl?" zeptala se Vorna.

„Musíme nařezat tyče," pokračoval Connavar, „a protáhnout je Rhegovým pláštěm. Myslím, že by ji mohl udržet."

Vstal. Vorna se postavila před něj. „Co jsi viděl, Conne?"

„Bylo toho až moc," sdělil jí. Vytáhl meč, zašel do lesa a vrátil se se dvěma pevnými kusy dřeva. Pak popadl dýku a osekal z nich větvičky a listí. Rozprostřel na zem Rhegův ovčinový plášť a po obou stranách nařezal otvory, aby bylo kudy protáhnout ryče.

„Ale pořád ji na něj musíme dostat," poukázal Rheg.

„Ano," souhlasil Connavar. „Tak si pospěšme."

Položili nosítka vedle Seidhe, Rheg a Connavar se jí postavili k hlavě a k nohám a položili ji na plášť. Tentokrát se žádné světlo neobjevilo. Zvedli nosítka a vydali se za Vornou k jihovýchodu. Bylo to hodně těžké břímě a oba muži se cestou z posledního kopce silně potili. Před nimi na velké mýtině stály v kruhu kameny a v paprscích vycházejícího slunce zlatě zářily. „Nevidím... žádná zvířata," zachrčel Rheg. Svaly měl rozbolavělé.

„Zatím ne," přitakala Vorna.

Pomalu se přiblížili ke kruhu. Pod nohama jim znovu zavířila mlha, ovinula se kolem kamenů a stoupala stále výš a výš, až zakryla slunce. Potom mlha zhoustla a zčernala, až nad kameny vytvořila kupoli noci. Uprostřed kruhu vedle podlouhlého plochého oltáře se objevila zářící postava. Rheg a Connavar donesli Morrigu doprostřed kruhu a jemně ji položili na zem. Tvor u oltáře tiše zavrčel. Rheg tasil meč a dlouze si vydechl. Jak ho Vorna popisovala, ten tvor byl skoro osm stop vysoký a tělo měl pokryté stříbrnými šupinami. Dlouhé přední končetiny měl zakončené ošklivě zahnutými drápy. Rheg se na zvíře podíval. Mělo protáhlý čenich, skoro jako vlk, se zuby jako čepele dýk. „Já to vezmu zleva, ty zprava," řekl Rheg a otočil se ke králi. „Co to děláš?"

Connavar si odepjal opasek s mečem a nyní si sundával kyrys a osnář, chrániče zápěstí i náholenice. „To s ním hodláš bojovat nahý?" chtěl vědět Rheg.

„Já vůbec nebudu bojovat," odpověděl Connavar.

„Tak co máš v plánu?"

Connavar si klekl k nosítkům a strčil ruce pod Morrigu. Prudce zabral a zvedl ji. Pod tou tíhou se mu téměř podlomila kolena. Udělal jeden roztřesený krok, pak druhý a prošel do kruhu kolem nejvyššího kamene. Zvíře se šouralo za ním. Rheg vběhl do kruhu, uhnul před drápy a sekl obludu mečem do břicha. Meč se odrazil. Něco Rhega obrovskou silou zasáhlo do hrudi a vyhodilo z kruhu. Přistál ztěžka, ale převalil se na kolena právě včas, aby viděl, jak Connavar klopýtá k oltáři. Šupinatá bestie se nad ním zvedla a vyrazila pronikavý skřek, avšak král si jí nevšímal, dorazil k oltáři a položil na něj Morrigu i s její vránou.

Když se její tělo dotklo kamene, kupole temnoty zmizela. Šupinatého tvora se dotklo slunce a on se začal srážet a blednout. Rheg se zvedl a s Vornou po boku vstoupil do kruhu. Morrigu se prudce roztřásla. Z hrudi jí vyšlehl plamen a zažehl látku jejích šatů. Z prstů jí vyskočil oheň, maso jí odpadalo od kostí, suché a tvrdé, jako střepy hlíny. Chytil jí i závoj a odhrnul se jí z obličeje ve chvíli, když jí z očí vyšlehly plameny. Hořela stále jasněji a tři diváci museli ustoupit od oltáře a zastínit si oči.

Oheň rychle uhasl, avšak prudký jas zůstal. „Otočte se," ozval se nyní silný hlas Morrigu, „protože nesmíte vidět, jak se brána otevírá." Poslechli. Potom promluvila znovu. „Tento svět, který Seidhe pojmenovali Tir na Nogh, jsem odjakživa milovala. Chovala jsem víru, že jednoho dne bude krmit duši vesmíru, z něhož vznikl. Ty jsi, Connavare, mluvil o tom, že jsi strávil dvacet let úsilím ochránit rigantský způsob života. Já strávila desetitisíce let na deseti tisíci světech úsilím ochránit samotný život. Život je duch. Jedno nemůže existovat bez druhého. Keltové tohle hluboko v nitru chápou. Lidé z Kamene, až na těch několik kultistů mezi nimi, nikoliv. Viděla jsem pád světů a dobývání a zkázu, způsobené vojsky chtíče a hrabivosti. Tady jsou velkým nepřítelem Kameničtí. Na jiných světech to jsou Římané nebo Cagarisové, Shefniové či Pakalinové. Jména se mění, následky zla zůstávají stejné: smrt ducha, smrt světa." Na okamžik se odmlčela, pak promluvila ke králi. „Před dvaceti lety jsi ode mě žádal dar a já ti řekla, že za něj budeš muset zaplatit. Ta cena je zcela prostá: až tě zavolá bratr, udělej, oč požádá. Ať už budeš mít na práci cokoliv naléhavého, bez ohledu na čas či důležitost událostí. Rozumíš? Udělej, oč požádá."

„Který bratr?" chtěl vědět Connavar.

„To poznáš. Přijímáš tuto cenu?“

„Řekl jsem, že to udělám,“ odpověděl Connavar. „Tento slib dodržím - jako jsem měl dodržet ten před mnoha lety.“

„To je dobře,“ řekla Morrigu. „A teď k Rhegovi. Nabídneš mi dar?“

„Co bych ti mohl nabídnout, paní?“

„Za osm dní, až bude v noci svítit měsíc v úplňku, vrátíš se do tohoto kruhu?“

„A co pak?“

„Cokoliv si vybereš, A nyní... se loučím.“

Světlo zhaslo. Vorna se obrátila a viděla, že oltář zmizel.

„Prostý děkuju by bylo milý,“ zabručel Rheg.

Connavar si natáhl osník a kyrys a připjal si meč. Přišel za ním Rheg. „Jak jsi věděl, že na tebe to zvíře nezaútočí?“ zeptal se.

„Na tuhle otázku bych taky ráda znala odpověď,“ přidala se Vorna.

Connavar poklekl a připjal si bronzové náholenice. „Morrigu s námi hodně riskovala,“ vysvětloval. „Mohla se k bráně vydat už před týdnem, když jí začaly ubývat síly. Místo toho zůstala, kde byla, v naději, že za ní přijdeme. Přečetl jsem si to v její mysli. Snažila se své myšlenky přede mnou uzavřít, jenže tou dobou již byla příliš slabá.“ Narovnal se, „Vždy jsem ji považoval za potměšilé stvoření, ale hloubka její lásky k této zemi a jejímu lidu je neuvěřitelná.“

„Ano, ovšem,“ vyhrkl Rheg netrpělivě. „Byla to sladká a milující žena. Ale co to zvíře...?“

„Ten tvor, kterého nemohl přemoci žádný člověk? To byla lekce, Rhegu. Jeden dobrý muž se mi to před mnoha lety snažil vysvětlit. Nenávist nepřemůžeš větší nenávistí. Občas se musíš poddat, abys vyhrál. Když stojíš proti nepříteli, máš jenom tři možnosti: můžeš před ním utéct, bojovat s ním nebo si z něj udělat přítele. Ten tvor v kruhu byl stvořen tak, aby reagoval. Zaútoč na něj - a on ti odpoví dvojnásobnou silou. Já si ho nevšímal. A on, věren své přirozenosti, si nevšímal mě.“

„Mluvíš velice smutně, můj milý,“ podotkla Vorna a popošla k němu.

„Ach, kéž by to byl jenom smutek,“ odpověděl Connavar a odešel.

• • •

O dva dny později, v čele deseti tisíc Železných vlků a tří tisíc Jízdních lučištníků, mezi nimiž byl i Wik, vyjel Connavar k jihu. Hlavní síla jeho pěšáků - víc než pětadvacet tisíc mužů - již vyrazila pod Govannanovým velením. Za vojskem následovaly stovky vozů se zavazadly, kolona se táhla devět mil. Lidé ze Tří Potoků se dívali, jak odjíždějí.

Když král projížděl, Rheg vyšel ze sněmovní síně. Connavar ho zahlédl a zvedl ruku na pozdrav. Rheg mu odpověděl krátkým zamáváním. Potom nasedl na koně a vyrazil k západu na svůj statek.

Když vojsko vytáhlo k jihu, Vorna stála u kovárny a pozorovala Connavara, dokud nebyl jen zlatou postavou v dálce na obzoru, pak se obrátila a pomalu odešla domů. U domu na ni čekala Merie. „Je to skvělé vojsko,“ řekla. „Určitě vyhrají.“

Vorna v jejích zelených očích spatřila strach. „Doufejme,“ pravila.

„Connovým osudem je, že je porazí,“ řekla Merie. „Celý život to věděl.“

Vorna netoužila po společnosti, ale stála tam a zdvořile čekala, až Merie dojde k důvodu své návštěvy. „Včera za tebou byl Conn,“ začala konečně Merie. „Jak ti připadal?“

„Byl... zamyšlený,“ odpověděla jí Vorna.

„Od té noci, co strávil na Rhegově statku, je odtažitý. Nepohádali se? Všimla jsem si, že Rheg neodjel s vojskem na jih.“

„Nepohádali se,“ uklidnila ji Vorna, „a tu noc nestrávil na statku. Spolu s Rhegem jsme byli na procházce v lese Stromu přání.“

Merie si povzdechla. „To mi neřekl.“ Nuceně se usmála. „Ale neřekl mi o tom ani tenkrát, když tam šel poprvé. Setkal se se Seidhe?“

„Ano.“

„Dali mu talisman proti vojskům z Kamene?“

„Jistým způsobem.“

„Je to hloupé, já vím, abych se tolik bála. Connovi je čtyřicet. Už není malé dítě. To jenom...“ Oči její zalily slzami. „To jenom, jak se se mnou loučil.“ Podívala se Vorně do tmavých očí. „Viděla jsi budoucnost?“

„Ne.“

„Ale myslíš, že se vrátí?“

Vorna se odvrátila a zadívala se na vzdálené svahy Caer Druagh. Kolem bílých vrcholků se stahovala černá bouřková mračna. „Neviděla jsem budoucnost,“ řekla. „Ale Conn ano. Je velice odvážný a bude svému osudu čelit jako král.“

„Řekl ti, jaký bude?“

„Ty už přece víš, co se má stát,“ poznamenala Vorna. Merie zavřela oči a velké slzy se jí začaly koulet po tvářích. Tise vzlykla a opřela se o stěnu. Vorna ji objala. „Pojď dál,“ pozvala ji.

Merie však zavrtěla hlavou. „Ne... půjdu domů. Bereme s Gwen děti k Riguanským vodopádům.“ Podívala se na oblohu. „Doufala jsem, že bude svítit sluníčko. Myslíš, že se sem blíží bouřka?“

„Ne,“ pravila Vorna mírně. „Míří na východ.“

„Vodopády jsou krásné,“ skytala Merie a otírala si slzy. „S Ruathainem jsme tam chodívali plavat. Vzpomínám si, jak Conn poprvé skočil z té vysoké skály. Bylo mu teprve pět roků.“ Kousla se do rtu a odvrátila tvář. „Je to jako včera, Vorno. Občas se podívám na dům a čekám, že na dvorek vyběhne malý Bran, a uvidím, jak si Connavar a Vítr hrají na stráni.“ Odmlčela se a zadívala se za pochodujícím vojskem. Povzdechla si. „Nyní je z Brana generál, Vítr je zrádce a můj Conn...“

Se skloněnou hlavou se Merie celá uplakaná vydala přes louku.

• • •

Banouinův duch se vznášel vysoko na nebi nad rigantským vojskem, zatímco jeho tělo leželo v lesíku na severu. Vedle něj seděl bratr Severák. Běžný člověk by si myslel, že mladý druid spí. On se místo toho těšil ze svobody, jakou mohl zakusit pouze mystik. Nebyly zde žádné tělesné touhy, hlad, vášně ani hněv. Létat mimo tělo se nepodobalo ničemu, co kdy Banouin zažil, a tu úžasnou radost by ani nedokázal popsat. Kdysi pověděl Connavarovi, že je to jako spatřit slunce po noci plné strachu. Ale to byl jen chabý a nedostatečný popis. Daleko na severu prý slunce svítí plných šest měsíců, aniž by zašlo, a pak padne noc a tma přetrvá celý podzim a zimu. Možná, myslel si Banouin, by lidé, kteří tam žijí, tuto analogii pochopili lépe.

Zadíval se na vojsko - cestovalo ve čtyřech zástupech a z velké výšky Banouinovi připomínalo čtyři obrovské hady klouzající přes kopce. Dál na jih byl Connavar se svými Železnými vlky. Sluneční světlo se odráželo od osnířů a přileb, až to vypadalo, že had má šupiny. Za nimi a půl míle na západ se přesouvali Jízdní lučištníci a za nimi šla těžce vyzbrojená pěchota. O hodný kus dál vzadu jely vozy tažené voly, se zavazadly a zásobami, stovky jich byly.

Banouin zaletěl k jihu, dvacet mil překonal v několika okamžicích.

Vojáci z Kamene stavěli svou noční pevnost. Byl to rozsáhlý podnik, kdy museli vytvořit deset stop vysoké valy do čtverce o stranách skoro půl míle dlouhých. Tento každodenní úkol byl holdem kamenickým schopnostem a chladnému, vypočítavému Jasarayovu géniu. Každé ráno tři pluky Panterů, tedy devět tisíc bojeschopných mužů, opustily pevnost a urazily předem určenou vzdálenost přes nepřátelské území - obvykle asi dvanáct mil. Předsunutá stráž důstojníků na koních vyměřila tábor na příští noc a s pomocí barevných kolíků vyznačila umístění generálova velitelského stanu, místo pro důstojníky, sekce, kde si své stany postaví vojáci, a rovněž rozmístění latrín, zavazadlových vozů a ohrad pro koně. Jakmile Panteři dorazili, první a druhý pluk zaujal obranné postavení kolem tábora a třetí začal kopat obrovský čtvercový zákop, přičemž hlínu, kterou muži vykopali, použili na valy.

Byl to ohromný podnik a přesně naplánovaný. Kdyby nepřítel zaútočil na předsunutý voj, ten by se stáhl do pevnosti z předchozí noci. Pokud nepřátelské oddíly zasáhly střed linie během přesunu od jedné pevnosti k druhé, Panteři se vrátili a obklíčili je. Pokud byla ohrožena zadní část vojska, v pořádku se stáhla do nové pevnosti. Banouin se díval, jak vojáci kopou. Jestli Connavarova kavalerie připomínala hada, tak odsud byli kameničtí vojáci jako termiti, neúnavně pracující v hlíně.

Samozřejmě i tady byl had. Řady Jasarayova vojska na pochodu se táhly celých dvanáct mil k předchozímu táboru. Poslední vozy a tři Pantery, které je strážily, ještě tábor neopustily. Banouin doletěl blíž k mužům na pochodu a letěl nad zástupem, až našel Jasaraye. Císař jel na bělouši a povídal si se skupinou důstojníků. Banouina se zmocnil smutek, poněvadž těsně za Jasarayem jel Maro, syn Bára, jeho přítel z univerzity.

Banouin se znovu stáhl a vyletěl výš. Lépe nevidět tváře, pomyslel si. Lépe nemyslet na ty tisíce jedinců na obou stranách, kteří se nevyhnutelně blížili k bolesti, zmrzačení a smrti.

Mladý druid odhadl velikost Jasarayova oddílu a vrátil se do svého těla. Otevřel oči. Bratr Severák seděl vedle něho, zády opřený o strom, a podřimoval. Když se Banouin posadil, probudil se. „Jak ještě daleko?“ optal se starší muž, zívl a protáhl se.

„Jen asi dvacet mil. Je tu dvanáct pluků Panterů, ale jen pár zvědů na koních.“

„Dvanáct? To není dobré,“ řekl bratr Severák.

Banouin vstal a došel ke koni. V posledních třiceti letech kamenická vojska porážela nepřítele, který měl desaterónásobnou přesilu. Vítězství získala díky dokonalé organizaci, disciplíně a tomu, že vojáci z Kamene nebyli domobrana stažená do boje ze statků, nýbrž profesionálové, kteří denně pilně cvičili a okamžitě a bez váhání plnili rozkazy. Jejich poslušnost byla legendární a předchozí keltská vojska snadno rozdrtili. Jasaray sám za mořem rozdrtil Perdie jen s pěti pluky Panterů, patnácti tisíci muži. A perdijské vojsko čítalo přes sto tisíc válečníků.

Connavar vytáhl do pole jen s polovinou tohoto počtu a čelil šestatřiceti tisícům bitvou zocelených kamenických veteránů, vedených největším generálem na světě. Banouin se při té vyhlídce zachvěl.

Pobídl koně a vyjel z lesa, aby podal hlášeni Connavarovi.

14

BRATR SEVERÁK BYL VELKÝ CHLAP. V MLÁDÍ prý býval skvělý zápasník, širokoramenný a nesmírně silný. Teď

ve středním věku měl víc váhy v bocích a na břiše, díky čemuž byla volba zvířete, na němž jel, o to neobvyklejší. Bratr Severák jezdil na tlustém oslovi a musel zvedat nohy, aby neškobrtal o zem. Mnohých vtípků mužů pochodujících v zástupech, jež míjel, si nevšímal, naopak, odpovídal na ně veselým úsměvem a zamáváním. „Koně," rád říkával bratr Severák, „činí muže pyšným. Druidi by se měli vyhnout takovým svodům."

„Ale pivu se nevyhýbáš," předhodil mu jednou Banouin. „Ani uisge, ani dobrému jídlu."

„Á, vždyť nikdo není dokonalý," odpověděl mu bratr Severák.

Když teď jel za Banouinovým vysokým koněm, měl poněkud zasmušilejší náladu. Ne kvůli zprávám o Jasarayově vojsku, i když to stačilo, aby byla zasmušilá většina duševně zdravých lidí. Spíš to bylo kvůli chování dvou vrchních rigantských generálů, Connavara, krále-válečníka, a Bendegita Brana, stratéga. Conn byl vždycky vážný, přemýšlivý a soustředěný. Teď vypadal zvláštně odtažitý, jako by nesl břímě, o něž se nemůže s nikým podělit. A Bendegit Bran, jehož muži milovali pro jeho dobrou náladu a to, že vůbec nebyl pyšný, začal být náladový a prchlivý. Synova smrt ho tvrdě zasáhla. Jako jeho otec, i Bendegit Bran byl rodinný typ, a tím bratr Severák myslel člověka, pro něhož je rodina vším. Bran svého syna zbožňoval. Bratr Severák s ním soucítil, ale teď byly v sázce důležitější věci. Jeden rozrušený generál mohl způsobit chybu, která by jim všem mohla přijít draho. Dva rozrušení generálové znamenali pohromu - a nejen v otázkách taktiky. Bratr Severák z vojska cítil sílící neklid. Mnozí Keltové si Branův žal mylně vykládali jako strach z blížícího se Jasaraye. To by, samo o sobě, výsledek bitvy neovlivnilo, protože vojsko čekalo vrchní velení od Connavara. On byl jejich talisman, neporažený král-válečník, který již rozdrtil jedno kamenické vojsko. To byl muž, který nosil kouzelný seidheský meč, co dokázal proseknout i zbroj. Jakmile jel v čele vojska, srdce bojovníků se nezachvěla.

Connavar byl vždycky poněkud odtažitý, tudíž si muži nevšimli nepatrné změny, jež se s ním udala. Ale bratru Severákovi neunikla.

Projížděl těsně za Banouinem řadami pochodujících mužů a vyměňoval si vtipy s těmi několika, kteří se posmívali jeho oslovi. Než druidi dorazili do čela linie, Železní vlci již uvázali koně a králův stan stál. Ve stanu seděl Connavar na houni a jeho generálové byli rozesazení kolem něj. Govannan, předčasně zešedivělý, seděl po jeho pravici a vedle něj byl Ostaran, gathský válečník, jenž se ke Connavarovi připojil před dvaceti lety poté, co Kámen dobyl jeho domovinu za mořem. Bendegita Brana měl král po levici. Scházel jen Fiallach. Byl se svými muži na jihu na výzvědách a útočil na nepřátelské zásobovací linie.

Banouin podal hlášení o velikosti a rozmístění Jasarayových sil. Connavar poslouchal a potom se mladého druida chvíli vyptával. Bendegit Bran neříkal nic. Bratr Severák ho pozoroval. Generál se nesoustředil a v modrých očích měl nepřítomný výraz. Connavar si bratrovy sklíčenosti zřejmě nevšiml. Osta a Govannan po něm vrhali znepokojené pohledy, neřekli však nic.

„Napadá tě ještě něco, co by mohlo být k užitku?" zeptal se Banouina Connavar, když druid dokončil hlášení. Než mohl odpovědět, promluvil tichým hlasem bratr Severák.

„Pluk létajících draků bude asi těžké přemoci. Co myslíš, lorde Brane?"

Bran zamrkal a narovnal se. „Ano," odvětil. „Musíme to zvážit."

Rozhostilo se neklidné ticho. „Kolik mužů proti nám stojí, lorde Brane?" zeptal se dál bratr Severák. „Kde je jejich vojsko teď?"

Bran přimhouřil oči. „Kdo jsi, abys mě zpovídal?" vyjel.

„Kdo jsem, ty drzé štěně?!" zařval bratr Severák dunivým hlasem. „Probíráme tu budoucnost všeho, co je nám drahé. Dvacet mil odsud je nepřítel, který zničí náš způsob života, odvede tisíce našich žen do otroctví a povraždí děti příliš malé, aby je mohl se ziskem prodat. Kdo jsem? Jsem muž, jenž vidí generála tak posedlého vlastním zármutkem, že přivodí zkázu celého svého lidu!"

„Jak se opovažuješ!" vybuchl Bran a vyskočil.

„Chceš posedávat v rohu a brečet?" zeptal se ho druid. „Tak běž domů. Plač. Objímej svou ženu. Ať ti osuší oči. A boj a plánování přenech těm, kteří na to mají žaludek!"

Bran po něm skočil. Bratr Severák se nepokoušel bránit. Bran ho praštil pěstí do vousaté brady. Druid se zapotácel, pak si dal mohutné ruce za záda. Z rozraženého rtu mu tekla krev a barvila mu černostříbrný plnovous. Podíval se Branovi do očí. „Teď, když ses konečně probudil," pravil, „třeba by nám náš hlavní taktik mohl povědět, kde leží nepřítel a jakou sílu má v poli."

„Vypadni odsud, ty tlustej parchante," ječel Bran. „Nebo tě na místě zabiju!"

„To stačí," zarazil je unaveně Connavar. „Tady se nikdo zabíjet nebude. Sedni si, Brane." „Slyšels, co mi řekl..."

„Slyšel. A měl by ses nad tím trochu zamyslet." Obrátil se k Ostovi a Govannanovi. „Na chvíli nás nechtě, přátelé. Vraťte se za hodinku a budeme pokračovat. Ty taky, Banouine."

Bratr Severák chtěl odejit s ostatními, ale Connavar si ho zavolal zpátky. „Sedni si," řekl a podal mu ručník. Bratr Severák si ho přitiskl na ret a otřel si krev z vousů.

Connavar počkal, až generálové s Banouinem opustí stan, a pak se otočil ke stále rozzlobenému Branovi, „Bratr Severák mluvil pravdu," řekl. „Riganti spoléhají na tebe, že přijdeš s taktikou, kterou vojska z Kamene porazíme. A ty si tu sedíš, zasněný, a neposloucháš ty nejdůležitější zprávy. Ztratil jsi syna - a my truchlíme s tebou. Ale já jsem král a všichni Riganti jsou mými dětmi. Nebudu se dívat, jak mé děti umírají, protože jeden generál nedokáže v klíčové chvíli odložit osobní žal."

„Nezvládnu to," přiznával Bran. „Nemůžu přestat myslet na Rua. Zítra se vrátím domů."

„My tě potřebujeme, Brane," podotkl Connavar.

Bran zavrtěl hlavou. „Tys mě naučil všechno, co znám," řekl bratrovi. „A s tebou v čele bude kamenické vojsko poraženo. Tím jsem si jistý."

„Možná tu nebudu," poznamenal Conn tiše.

„Cože?“

Bratr Severák si všiml, jak to Brana šokovalo. Dřepl si ke svému bratrovi. „Co je to za pitomost? Ovšemže tu budeš!“

„Doufám, že je to pravda, bratříčku,“ opáčil Conn. „Viděl jsem dvě budoucnosti. V jedné mne zradí a umřu před bitvou. V té druhé pak povedu útok proti nepříteli. Nebyly to sny, Brane. To vidění jsem měl, když jsem se dotkl Mor-rigu. Obě jsou pravdivá - i když nevím, jak je to možné. Vím však, že jestli ty odjedeš, Riganti zahynou. Všechno, pro co jsem žil, oč jsem usiloval, pro co jsem trpěl, se obrátí v prach. Chceš důvod? Promysli si tohle. Jestli ti to nestačí, nepředstavuj si mrtvého Ruathaina. Ale místo toho si představuj muže, jenž poslal prsten, co ho zabil. Představuj si Jasaraye.“

Bran sklonil hlavu a pak se podíval na bratra Severáka. „Moc mě, příteli, mrzí, že jsem tě praštil.“

„Vše odpuštěno a zapomenuto,“ ujistil jej druid. „Asi bys měl jít za Banouinem - a poslechnout si jeho hlášení podruhé.“

Bran kývl a obrátil se na Connavara. „Ty neumřeš, Conne,“ prohlásil. „Tvým osudem je vyjet proti Jasarayovi. Tomu nic nezabrání.“

„Mému osudu nic nezabrání,“ souhlasil Conn. „Takže už jsi zpátky?“

„Ano.“

„Tak udělej, co říkal bratr, a najdi Banouina. Promluvíme si později, až se vrátí Govannan a Osta.“

Bran vstal a vyšel ze stanu. Bratr Severák zůstal. „Pověz mi o těch dvou budoucnostech,“ požádal.

Connavar mu vyprávěl o záchraně Morrigu a o tom, jak odešla z tohoto světa. „V prvním vidění ležím na zlatém kameni a z těla mi uniká krev. Vím, že druhý den dojde k veliké bitvě. Jsem zoufalý, že tam nebudu, abych v ní bojoval. Na zemi opodál leží nepřátelé. Pak ze stromu sleze jakýsi chlapec a vběhne do kruhu kamenů. Potom nastane tma - a já vím, že umírám.“

„A to druhé?“ chtěl vědět druid.

„Vidím se na vysokém koni, moje zbroj se jasně leskne, mám nasazenou přilbu. Tasím meč a zvednu ho nad hlavu. Fiallach je po mém boku. Probíhá velká bitva a my společně vedeme útok ze svahu.“

„Možná to nejsou skutečné budoucnosti, jen ukázka toho, co by mohlo být,“ poznamenal bratr Severák. „Nakonec obě vidění pravdivá být nemůžou. Nemůžeš zemřít před bitvou a pak v ní bojovat. Mně to připadá, že teď by ses měl vyhýbat kruhům z kamenů.“ Connavar sáhl pod halenu a vyndal složený pergamen. „Tohle mi dnes ráno přinesl posel,“ řekl a podal papír druidovi.

Bratr Severák si pergamen vzal a otevřel ho. Zpráva byla napsaná Braefarovým rozevlátým rukopisem. Milý bratře, došlo k velikému nedorozumění. Mluvil jsem s Guernem a on souhlasí, že je čas urovnat naše neshody. Sejdeme se s tebou zítra za soumraku v Balgově kruhu. Jestli mě ještě máš aspoň trochu rád, přijď sám, Conne. Ujišťuji tě, že to není žádná zrada. Podepsáno Vítr.

„Musí si myslet, že jsi na hlavu padlý,“ podotkl bratr Severák.

„Já ale stejně půjdu,“ prohlásil Conn. „Morrigu mě požádala, abych jí něco slíbil. Řekla: ‚Až tě zavolá bratr, udělej, oč požádá. Ať už budeš mít na práci cokoliv naléhavého, bez ohledu na čas či důležitost událostí. Rozumíš? Udělej, oč požádá.' Kdysi dávno jsem jeden slib porušil a od té doby žiju s hanbou a zármutkem. Tento slib - i když mně to zlomí srdce - dodržím.“

„Tak si s sebou vezmi oddíl vojáků.“

„Jak bych mohl, příteli? Žádá mě, abych přišel sám.“

„Ach, Conne, znáš Braefara. Vždycky to byl slaboch, všechno, co dělal, dělal jen proto, že žárlil na to, co jsi dokázal. A jeho závist se už dávno změnila v zášť.“

„To já vím,“ přiznával nešťastně Conn. „Přišlo to po tom, co jsem bojoval s tím medvědem. Byli tam s Govannanem, jenomže na pomoc mi přiběhl jenom Govannan. Vítr tam akorát stál přimražený hrůzou na místě. Byl mladý, neměl zbraň, a ztuhl. Nikdo mu to za vinu nedával, ale on potom v očích všech viděl opovržení. Snažil se mi dokázat, že za něco stojí, a snažil se tak tvrdě. Tolik toužil po uznání, že hodně riskoval, ale většinou mu to nevyšlo.“

„Já vím, Conne,“ pravil bratr Severák. „Všichni to víme. Kdyby to byl kdokoliv jiný, byl bys ho zapudil už dávno. Jak dlouho byl spřažený s Guernem a Mořskými vlky?“ „Něco přes jeden rok. Jasaray mu posílal peníze na financování povstání mezi Pannony. Jeden z mála projektů, které Vítr zvládal dobře. Naverboval Guerna a dodával mu peníze a zbraně. Ti dva jsou pro sebe jako stvoření, oba jsou zahořklí, zaživa je užírá závist. Guern byl spřízněný se starým lairdem, ale když zemřel, poslal jsem na sever Brana.“ Conn si nalil sklenici vody a vypil ji. Bratr Severák si pomyslel, že vypadá k smrti utahaný. „Nevěděl jsem, že jsou ve spojení se Shardem, i když jsem to asi měl uhádnout. Vítr uvěřil, že já jsem původce všech jeho neúspěchů, že by vedl skvělý život, kdybych se nebyl narodil já. V tom má možná i pravdu. Já už vážně nevím. Ale vím, že když byl Vítr mladý, byl to skvělý kluk. Tenkrát mne miloval. Byl jsem jeho velký bratr a on by za mnou šel kamkoliv.“

„Lidé se mění,“ poukázal druid. „Slabí se nedokážou vyrovnat s pocitem viny nebo hanbou. Svůj neúspěch vždycky svádějí na někoho jiného. A když mají neúspěchy pořád, považují se za oběť nějakého rozsáhlého spiknutí.“

„Ano, no,“ povzdechl si Conn, „zítra to všechno skončí.“

„Nesmí to skončit!“ vyhrkl bratr Severák. „To, co chceš udělat, je hloupost. Třeba Morrigu chtěla, abys odmítl.“

Conn se usmál a zavrtěl hlavou. „Nerozumím všemu, co naplánovala, příteli. Ale vím, že jestli nesplním tento slib, Riganti svou válku s Jasarayem prohrají. Nedokážu to vysvětlit. Viděl jsem tolik... Viděl jsem Jasaraye v mnoha převlecích na mnoha světech. Vyhrál každičkou bitvu, ve které bojoval. Viděl jsem neuvěřitelné hrůzy, umírající světy, vzduch otrávený jedem, který do něho vyvrhovaly vysoké věže, viděl jsem mrtvé stromy se spálenými listy a úrodnou půdu přeměněnou v poušť. Viděl jsem lidi se šedými tvářemi a strachem v očích, žijící ve městech z kamene, pobíhající sem a tam jako mravenci. Skutečně si přeji, abych se jí nikdy nebyl dotkl!“

„Myslíš, že tato vidění se ve světech Rigantů splní?“ zeptal se druid. „To nevím. Vím jenom, co musím udělat. A to znamená jet k tomu kruhu. Sám.“

„Oni tě zabijí, Conne. Já toho Guerna znám. Má charisma a mnoho mužů za ním půjde, ale v jádru je zlý, nemá v těle ani za mák cti. Je velký - skoro tak velký jako Fiallach - a umí bojovat. V krevních mstách zabil několik mužů. A nepřijde sám. Ty ano.“

„Já byl vždycky sám,“ odtušil Conn. „Myslím, že to jsme všichni.“

• • •

Rheg si osedlal kaštanovou hnědku a zamířil zpátky do domu. V obývacím pokoji čekali Gryffe a Iswain. „Kdy se vrátíš?“ chtěl vědět Gryffe.

„Jednou,“ opáčil Rheg. Z kapsy černé kazajky bez rukávů vyndal stočený pergamen. „Sepsal jsem tuhle listinu ve Třech Potocích ten den, co odešlo vojsko. Jako svědkové jsou podepsaní tři staršinové.“ Podal ho Gryffovi. „Odkazuju statek a všechen dobytek a pozemky tobě.“ Nad tím, jak se Gryffe zatvářil překvapeně, se usmál. „Už nejsi toulavej vlk, Gryffe. Jsi majitel půdy.“

„Tomu ale vůbec nerozumím,“ zamumlal rudovousý válečník.

„On se nevrátí,“ vysvětlila mu Iswain. Postavila se před Rhega. „Proč tohle děláš?“

Pokrčil rameny. „Potřebuju se trochu projet, Iswain.“

„Je toho víc,“ namítla.

„Jestli je, tak se o tom nechci bavit. Říkala jsi, že s Gryffem sníte o vlastním statku. Místě, kde byste vychovávali děti, pozorovali západ slunce a stárli. Tohle je dobrý místo a myslím, že tu budete šťastní.“

„Jsme tady šťastní,“ přiznala Iswain. „A oba bychom rádi viděli, že jsi taky šťastný.“

Objal ji a políbil na tvář. „Až se vrátím, oslavíme to a já vám budu výpravět o svých dobrodružstvích.“ Obrátil se na Gryffa a napřáhl ruku. Gryffe ho místo toho sevřel v medvědím objetí.

„Dostaneš polovinu všech zisků,“ sliboval. „A až se budeš chtít vrátit domů, tenhle statek na tebe bude čekat.“ Pustil ho a usmál se. „Ale vezmem si tvou ložnici. Je větší než naše a je z ní lepší výhled.“ Úsměv zmizel. „Dávej na sebe pozor, Rhegu. Slyšíš?“

„Ovšemže slyším, kolohnáte.“ Rheg zvedl sedlové brašny a vyšel z domu. Přivázal brašny za sedlo a bez ohlédnutí odjel.

Bylo jasné ráno a on zamířil na východ. Jel přes kopce a údolí, až po několika hodinách zastavil koně na kopci nad Třemi Potoky. Nyní v jarním sluníčku vypadala ves tak mírumilovně, na první pohled tu nebylo vidět ani stopy po kr-veprolévání a odvaze, neozývala se tu ozvěna řinčení mečů a křiku mužů. Na svazích rozkvétaly jasně žluté kvítky. Rheg se rozhlédl kolem. V trávě ležela spadená podkova obklopená květy a za ní kus ulomené čepele meče, již pokryté rzí.

Z lesa vyběhli tři chlapci a cestou se smáli. Nesli dřevěné meče. Když uviděli Rhega, zastavili se. Rheg na ně zamával a pobídl klisnu ze svahu. Vjel do osady, projel kolem Nejstaršího stromu a zamířil ke kovárně, odkud se ozývalo bušení kladiva. Sesedl, uvázal otěže k plotu a vstoupil. Nanncumal dohlížel na tovaryše mlátícího kladivem do doruda rozžhaveného kusu železa. Stařík se ohlédl na Rhega. Společně vyšli ven. Nanncumal si kusem látky otíral zpocenou holou hlavu. Všiml si, že má Rheg za sedlem brašny. „Kam máš namířeno?“ zeptal se.

„Za vodu.“

„Proč?“

Rheg pokrčil rameny. „Možná proto, abych zjistil proč,“ prohodil.

Nanncumal se posadil na lavici. „Tady sis vedl moc dobře, chlapče,“ řekl. „Lidi na to nezapomenou.“ „Zapomenou nezapomenou,“ odpověděl Rheg a přisedl si k dědečkovi. „Mně je to jedno.“

Nanncumal odvrátil zrak. „Já se k tobě nechoval správně, Rhegu. A je mi moc líto, že to musím říct.“

„To už je dávno. Zapomeň na to.“

„To se snadno řekne. Svou Arian jsem miloval. Byla to hodná holka - dokud jí neumřela sestřička. Byly ještě malé holčičky, spávaly spolu v posteli. Barii bylo pět. Dostala horečku a v noci jí vypovědělo srdíčko. Arian se probudila a našla ji vedle sebe mrtvou. Potom už nikdy nebyla stejná. Bála se tmy a když měla být sama. Když Conna potrhal ten medvěd, Arian se málem pominula. Snažil jsem se jí svatbu s Castou rozmluvit. Nebyl to dobrý manžel. Ale ona byla přesvědčená, že to Conn nepřežije, a pověsila se na Castu, jako by jinak měla umřít.“ Stařík si povzdechl.

„Nemusíme se o tom bavit,“ řekl Rheg. „Máma je mrtvá. To nic nezmění.“

„Já mluvím o živých,“ vysvětlil mu Nanncumal. „Mluvím o tobě a o... Connavarovi.“

„To nepotřebuju poslouchat.“

„Možná ano, možná ne. Jenomže já to ze sebe potřebuju dostat, tak mi vyhov, chlapče. Vím, že jsi byl vždycky přesvědčený, že si Connavar vzal tvou mámu násilím. To není pravda. Arian sama mi vyprávěla, že ho ten den svedla, poněvadž doufala, že ho získá zpátky. Hluboko v srdci věděla, že ji nikdy nepřestal milovat. Seidhe Connavara varovali, že pokud někdy poruší slib, bude to mít tragické následky. A on své ženě slíbil, že se s ní projede. Místo toho zůstal několik hodin u Arian. Když se vrátil, zjistil, že jeho manželku zavraždili, zatímco si užíval. Zešílel žalem. Zničil vesnici těch vrahů a zabil každého, kdo se mu dostal na dosah. Ve svém šílenství toho dne zabil i ženy a děti.

Když ses narodil a Costa uviděl tvoje oči, poznal, že mu Arian byla nevěrná, a vyhnal ji. Vrátila se ke mně. Já zašel za Connavarem a řekl mu, že má syna. Dlouho do noci jsme popíjeli uisge a vykládali si o jeho zármutku a o jeho lásce k mé dceři. Většinu z toho nebudu nikde opakovat. Ale také mluvil o lidech, které zabil, a jak sebevíc dobrých skutků nemůže smýt vinu a žádný trest nemůže být dost velký, aby ho zbavil bolesti. Zeptal jsem se ho, jestli by nezvážil vzít si Arian za ženu a tebe uznat za syna. Řekl, že by nejraději udělal právě tohle. Arian miloval stejně silně jako dřív a každou noc od chvíle, kdy se o tobě dozvěděl, toužil zajet za ní a pochovat svého syna. Jenže nemohl. To byl trest,

který si uložil. Nikdy se neoženit, nikdy nezplodit děti. Řekl mi, že se už s Arian nikdy nesetká. A taky to nikdy neudělal. Tak, je to venku. On netrestal tebe, Rhegu. Trestal sebe."

„Proč mi to vykládáš, děde?"

Starý pán pokrčil rameny. „Jsi hodný chlapec a máš dobrý srdce. Ale vím, že jsi začal Connavara nenávidět. Myslel jsem, že pravda by mohla pomoct ten nežit proříznout."

Rheg se naklonil a políbil dědečka na tvář, potom vstal. „Musím se rozloučit s Vornou," prohlásil.

Nanncumal vstal. „A já bych měl jít dohlídnout na toho kluka, než zapálí kovárnu nebo sebe." Chvíli tam stáli, pak Nanncumal potřásl Rhegovi rukou. „Asi se už neuvidíme," řekl.

„Kdo ví? Třeba se do roka vrátím."

Nanncumal kývl, třebaže věděl, že to není pravda. „V to doufám, Rhegu."

Mladší muž nasedl a vyjel z vesnice. Zahlédl Merii, seděla s nějakým mrněte m na zápraží. Vzhlédla a pohnula rukou, jako by mu chtěla zamávat, ale pak odvrátila zrak.

Vorna nebyla doma. Rheg hodinu čekal, pak znovu nasedl na konč a vyjel k lesu Stromu přání.

• • •

Král spal špatně, v noci ho pronásledovaly sny. Ne všechny byly zlé, ale i ty lepší byly smutné. Když byl mladý, považoval se za stejně nesmrtelného jako hory. Na starší lidi se díval, jako by byli jiného druhu. Nyní, ve čtyřicátém roce života, se na toho mladého muže, jímž býval, ohlížel
s ohromením. Ne že by nevěděl, že jednou zestárne a nakonec umře. Avšak i když to věděl, nějaký hluboký instinkt v něm tuto pravdu popíral. Byl mladý a budoucnost se před ním táhla bez konce. Vzpomínal, jak s Větrem naposledy jeli s Ruathainem na jih prodávat dobytek. Muži si povídali o zemní žence, která ve městě přebývala, ženě nadpozemsky krásné a velmi obratné při milování. Když ji chlapci spatřili, nevěřili vlastním očím. Byla již stará. Starší než
jejich matka, a té bylo hodně přes třicet. Conn si vzpomínal,
jak si pomyslel: Jak jen mohla nechat takovou krásu zmizet? Taková hloupá představa - jako by někdo chtěl, aby mu čas podryl zdraví, sílu a důstojnost.

Posadil se. Po noci strávené na zemi ve stanu ho píchalo v kříži a měl ztuhlou šíji. Protáhl se a zaúpěl. Východní stěnu stanu ozařovalo ranní sluníčko a prosvětlovalo vnitřek. Conn se podíval na stojan, na němž měl osnář, kyrys a přilbu a sešívaný plášť, který mu před všemi těmi lety vyrobila Merie.

„Jestli máš být králem všech Keltů na téhle straně moře," prohlásila, „nemůžeš jezdit po kraji v barvách Rigantů. Musíš mít něco, co bude značit, že jsi nad kmenovými rozmíškami." Zprvu se tomu kusu oděvu smál, neboť vypadal skutečně ohavně, sražejicí se barvy a symboly, sešité z plášťů pěti kmenů. Teď na něj nahlížel jinak. Merie měla pravdu. Plášť se stal talismanem, přitáhl kmeny k sobě.

Conn si nalil vodu. Pořád myslel na své sny. Viděl v nich svého otčíma Ruathaina. Stál na břehu jezera s rukou kolem ramen mrtvého vnuka, jenž nosil jeho jméno. Conn na něj zavolal, ale Ruathain ho zřejmě neslyšel.

Král Connavar seděl sám ve stanu a vzpomínal na svůj život, znovu viděl slavné dny, vítězství a svobodu, i bezútěšné časy po smrti Banouina, Tae a nakonec i Ruathaina. Tae miloval, i když ne tou všestravující láskou, kterou cítil k Arian. I po všech těch letech na něj těžce doléhal pocit viny. Věděl, že si od něj zasloužila něco lepšího, jenže láska není něco, co si člověk vybere. Muž neřekne - nemůže říci: Tato žena je hodná lásky, a proto ji budu milovat z celého srdce. Muž miluje vášnivě, nebo vůbec ne. Tak to bylo prosté.

Conna pálily oči a cítil se velice unavený. Bran, Govannan a Osta se v jeho stanu zdrželi dlouho do noci a probírali taktiku, kterou použijí proti Jasarayovým oddílům. Bran vypracoval bitevní plán. Byl poměrně dobrý, ale nebezpečný. Rigantský střed zaujme patnáct tisíc necvičených bojovníků, deset tisíc mužů těžké pěchoty bude umístěno na křídlech. Obě křídla budou chránit Železní vlci a jízdní lučištníci.

„Nalákáme Jasaraye na náš slabý střed," vysvětlil Bran, „a tam se do něj pustíme."

„Nedokážeme ho zadržet," poukázal Govannan.

„No právě. Rozmístím střed do velikého oblouku, křídla budou za předními řadami. Kamenické čelo nás zatlačí. Těžká pěchota, pod tebou, Govannane, se udrží na místě. Jak nás Panteři zaženou, naše formace získá tvar půlměsíce. Pak dám znamení těžké pěchotě a ta uzavře formaci zleva a zprava. Železní vlci, až vyřídí nebo zaženou Jasarayovu kavalerii, se zezadu pustí do Panterů."

„Ten plán má něco do sebe," pravil Connavar. „Takový dvojitý obchvat dostane jeho oddíly do obklíčení a v podstatě nedokážou změnit formaci. Ale celé to záleží na tom, aby Jasaray zareagoval tak, jak chceme. Pokud by si to nebezpečí uvědomil včas, roztáhne řady do čtverce. Pak, až se pokusíme jeho formaci rozdrtit, snadno nás odrazí."

„A co jeho lučištníci?" zeptal se gathský generál Osta. „Má s sebou tisíc zkušených lučištníků."

„Já vím," odvětil Bran. „Každý má toulec se třiceti šípy. Musíme Jasaraye přinutit, aby je použil brzy, na náš střed. Jinak útok naší kavalerie rozsekají na kousky a Železné vlky docela zničí."

„A jaká je možnost úniku, pokud taktika selže?" zeptal se Govannan.

„Žádná," opáčil Bran. „Já budu uprostřed a za zády budeme mít řeku. Jestli Jasaraye v tomhle střetu nerozdělíme, úplně nás zničí. Tohle, přátelé, znamená vyhrát, nebo padnout v bitvě. Žádný jiný způsob, jak přemoct Pantery, mě nenapadá."

„Mě taky ne," přiznal Connavar.

„Nejsem stratég," ozval se Osta, „ale připadá mi, že střed utrpí hrozné ztráty. Co když se zlomí a utečou? Polovina z nich budou Norviové a Pannonové. Neznáme je."

Connavar se zasmál. „Většina mých mužů neznala Gathy, když jsi s námi vyjel u Cogdenu. Teď tě znají, příteli Osto. Ve středu budou tři kmeny. Ani jeden muž nebude chtít, aby ho soupeřský kmen viděl utíkat. Udrží se."

Teď za úsvitu dělal ten plán Connovi starosti. Byl prostý a mohl být děsivě účinný. Nicméně tady kmeny nestály

proti obyčejnému generálovi. Vzpomínal na bitvy s Perdii před, dvaceti lety, když stál vedle Jasaraye. Ten muž byl chladný, předvídal každý pohyb nepřítele a reagoval na něj rychle, rozhodně a vražedně. Conn se zachvěl.

Vyšel ze stanu a v nedalekém jezírku uviděl plavat Govannana a pár dalších. Zvedlo mu to náladu. Došel k nim, svlékl se a skočil do studené vody. I při plavání myslel na bratra Braefara a schůzku, již s ním později měl mít. Bratr Severák byl přesvědčený, že se ho Vítr a jeho noví přátelé pokusí zabít. Conn věřil, že to tak je, ale držel se vidění, jež získal z mysli Morrigu. Zítra povede útok Železných vlků a jednou provždy skoncuje s kamenickou hrozbou. Celý život se připravoval na tento jediný útok, říkal si, a snad dokonce ani ti nejrozmarnější bohové ho o ten den neoloupí.

Doplaval k místu, kde si Govannan umýval stříbrné vlasy, vynořil se za ním a podtrhl mu nohy. Govannan se s prskáním vynořil a vrhl se na Conna, načež oba zajeli pod vodu. Govannan se vynořil první. Když se nad hladinu dostal Conn, opět ho strčil dolů. Tentokrát se s prskáním vynořil Conn. „Copak takhle se zachází s králem?“ zeptal se. Govannan se zasmál a znovu po něm skočil. Conn uhnul, chytil Govannana za ruku a otočil ho. Generál sebou plácl na záda. Než se ale stačil ponořit, Conn ho zvedl. „Dneska je příliš krásný den, abych ho strávil praním s tebou,“ poznamenal.

Oba došli ke břehu. Právě když chtěli vylézt z vody, něco ostrého se mu zahryzlo do lýtka. S rozzlobeným výkřikem se podíval do vody a viděl, že ho napadla vydra. Hrábl do vody, šelmičku vytáhl a prudce odhodil. Vydra zasáhla kmen stromu a se zlomeným vazem dopadla na zem. Ve vodě se objevila krev. Conn vylezl na břeh a prohlédl si ránu. Nebyla hluboká.

„Hrome, tihle vodní psi jsou ale protivní,“ zabručel Govannan a poklekl ke králi.

Conn znehybněl, zdravá barva se mu zcela vytratila z obličeje.

„Jsi v pořádku?“ zeptal se ustaraně Govannan.

„Jistě,“ odpověděl Conn. „Je mrtvá?“

Govannan došel ke stromu a dloubl do vydry nohou. Nepohnula se. Zvedl ji. „No ano, je mrtvá.“

Conn vstal a vrátil se do svého stanu.

Vydry měly mezi kmeny mnoho jmen. Vodní pes patřilo mezi nejběžnější, ve starém vznešeném jazyce se jim dokonce říkalo psi říčního břehu.

Celý život se bál své geasy. Vorna jeho matce řekla, že zemře v den, kdy zabije psa, který ho pokouše. Právě tato věštba přiměla Merii, aby donutila Ruathaina stát po jeho boku v první bitvě se Shardem, protože Conn zabil psa, jenž se mu zakousl do chrániče zápěstí. Když bitvu přežil, uvěřil, že jeho geasa byla zlomena. Teď věděl, že to není pravda. Celý život se vyhýbal psům. Ve stanu si lýtko obvázal. „Jestli to má být dneska, tak budiž,“ pronesl nahlas. Pak si oblékl zbroj.

• • •

Banouin také strávil neklidnou noc a za rozbřesku měl bídnou náladu. Bratr Severák, s nímž se dělil o malý stan, si všiml napětí v jeho očích. „Bojíš se nadcházející bitvy?“ zeptal se mladšího muže.

Banouin zavrtěl hlavou. „Ne, nebojím se, ale jsem smutný. Myslel jsem na ty tisíce mladých mužů, kteří přijdou o život - na obou stranách. A k čemu, Severáku? Čeho se nakonec tímto násilím dosáhne? Vždyť přece člověk, se vší svou inteligencí, dokáže najít nějaký jiný způsob, jak vyřešit své neshody, bez toho, aby byla zasévána další semínka nenávisti, aby další duše musely strašit na bitevním poli.“

„Bylo by to hezké,“ připustil bratr Severák. „Ale harmonie je často dosaženo násilím. Lesní požáry jsou strašné, ale bez nich by sám les nepřežil. Jelen se spoléhá na vlky, že proberou jeho stáda a uloví slabé, čímž zajistí, že zásoba potravy bude dostačovat pro jejich přežití. Kdyby se Pramen rozhodl stvořit svět bez násilí, určitě by nestvořil orla a lva.“

Banouin se nad tím zamyslel. „Chceš tedy říct, že Pramen si ten nadcházející střet a vraždění, které ho bude nutně doprovázet, nějakým způsobem přeje?“

„Nejsem tak pyšný, abych se snažil odpověď na tuhle otázku byť jen hádat, příteli. Srdce mi těžkne pomyšlením na mrtvé. Ale říkám si, že zlu je třeba se vždycky postavit. Neprosili jsme se vojáků z Kamene, aby k nám vpadli. Nežádali jsme je, aby naše ženy uvrhli do otroctví a povraždili naše děti. Tak co máme dělat? Dovolit jim dosáhnout svého? Když muž sedí stranou a dovolí jinému zabíjet, znásilňovat a loupit, tak je stejně vinen jako pachatel.“ „Podle této námitky,“ poukázal Banouin, „by ses měl zítra chopit meče a štítu.“

Bratr Severák se usmál. „Věř mi, chlapče, kdybych stál u matky s dítětem a nějaký kamenický voják by po nich šel, chopil bych se zbraně. Nejsem tak svatý, jak bych si přál.“

„Tak tedy přijímáš, že svatí muži by se měli vyhýbat násilí, bez ohledu na to, čí životy ohrožuje?“

„Přijímám, že je naší povinností zachovávat posvátnost života,“ pravil druid. „A ctím ty, kteří podle tohoto kodexu dokážou žít. Já - ještě - nejsem jedním z nich.“

Banouin otevřel stanovou chlopeň a vyšel do časného rána. Po celém údolí se již rozhořívaly ohně na vaření, tisíce vojáků vstávaly, někteří se starali o koně, jiní si brousili zbraně či hráli v kostky. Bratr Severák strhl stan a Banouin mu pomohl plátno složit a stočit.

„V Kameni,“ poznamenal Banouin, „byla skupina známá jako Stromový kult. Jeho vyznavači věřili v nenásilí a vraždili je po tisících. Jedinkrát nezvedli proti svým vrahům ruku. A vyhráli, protože teď je občané přijímají.“

„Slyšel jsem o nich,“ řekl bratr Severák, „a nesmírně je za to obdivuju. Můj první duchovní učitel - úžasný starý druid Conobelin - mi vyprávěl, že argumenty nebo debatou můžeš změnit mysl lidí, avšak stejným způsobem nemůžeš změnit jejich srdce. Srdce mění jen činy.“ Pevně svinul stanové plátno. „Říkáš, že kultisté vyhráli - i když bych vůči tomu mohl mít námitky. Jenže proč vyhráli? Jestli jsem to dobře pochopil, tak Jasaray zatkl a popravil Naladéma. A proč to mohl udělat? Protože ho dva muži s meči zachránili před zrádci a divokou šelmou. A díky tomu, že ho zachránili a získali vítězství pro něžné kultisty, my nyní máme na krku kamenické vojsko připravené zničit naše země a vraždit naše děti.

Přeje si tohle Pramen? Člověk by mohl sám sebe dohnat k šílenství, kdyby příliš hloubal nad tak složitými souvislostmi.“ Chvíli seděl zcela mlčky a díval se do údolí a na břeh jezírka. „Zjistil jsem, že mi pomáhá,“ pokračoval po chvíli, „soustředit se na nelidské zlo, ale na velikost člověka, na sílu jeho lásky spíš než na podstatu jeho nenávisti. Na lásku k rodině, lásku k přátelům, lásku k ze
mi. Riganti jsou skvělí lidé, Banouine. Toho se držím. Ne
toužíme zotročovat své sousedy, nýbrž s nimi žít v míru.
Neválčíme s nimi. Když však k válce dojde, bojujeme. Nikdo tady, ani jediný z těch mnoha mužů, nechce být někde jinde. Jsou tu, aby bránili ty, které milují, a to je ušlechtilý důvod.“

Banouin potřásl hlavou. „Morrigu mluvila o tom, že duch krmí zemi. Říkala, že jedině člověk ze všech zvířat má k tomu nadání. Každá laskavá myšlenka a skutek, každý okamžik soucitu a odpuštění, je pro zemi jako duchovní dešťová kapka. Jenže válka? Válka je jako proud temného deště, který otravuje zemi a přivádí nás o další krůček blíž ke smrti světa.“

Bratr Severák položil mladšímu muži ruku na rameno. „Ano, to je, příteli. Je to ohavné. Ale až boj skončí, my dva budeme procházet mezi raněnými a léčit je, jak jen to půjde. A - zlíbí-li se Prameni - budeme se dívat, jak se vracejí na své statky a pozemky a objímají své ženy a děti. Uvidíme, jak se usmívají nad nekonečnou krásou slunce západu a tančí při oslavách se vší radostí života. A budeme doufat, že odloží nenávist a naučí své děti milovat své přátele a sousedy, aby se budoucí pokolení mohla vyhnout válkám a tak doplnit ducha země. Víc udělat nemůžeme.“

„Nejdřív ale přijde vraždění,“ podotkl Banouin tiše.

„Ano, nejdřív přijde vraždění.“

• • •

Hodinu před setměním dojel Rheg k lesu Stromu přání. Klisna odmítla vstoupit mezi stromy, a když ji pobídl, vzepjala se. Pak tam jen stála a třásla se. Rheg sesedl a pohladil ji po krku. „Já tam taky jít nechci,“ řekl jí. Pustil otěže, nechal ji tam stát a vstoupil do lesa. Tentokrát tu mlha nebyla, ale cestou slyšel šepot větru a cítil na sobě oči.

Sestoupil po stezce k místu, kde našli Morrigu, a potom zamířil do protějšího svahu ke kruhu zlatých kamenů. Na skalce opodál seděl jakýsi mladý muž. Byl štíhlý, zlatovlasý, s mírnou tváří. Vedle sebe měl o kámen opřený nádherně vypracovaný štít. Okraj byl z blyštivé oceli, střed vypadal jako jemná pavučina ze zlatého drátku kolem šedého, měňavého kamene velikosti lidské pěsti. Když se Rheg přiblížil, mladík vzhlédl a usmál se.

„Říkala, že určitě přijdeš,“ poznamenal tichým, melodickým hlasem.

„A já přišel,“ opáčil Rheg. „Kdopak jsi?“

„Jsem... byl jsem... Riamfada. Neposadíš se?“

„Za lesem na mě čeká kůň a mám před sebou dlouhou cestu. Mohli bychom to teda zkrátit? Pověz, proč Morrigu chtěla, abych sem přišel?“

„Tvoje klisna se již vrací do Tří Potoků, odkud ji dovedou na statek, který jsi daroval Gryffovi a Iswain,“ pověděl mu Riamfada. „Kdybys chtěl na pobřeží, můžu tě tam poslat portálem a ušetřit ti týdny cestování.“ Zvedl útlou ruku a ukázal na kameny. Vzduch se zavlnil a Rheg uviděl mírný svah nad accijským přístavem. Vzduch se znovu zavlnil a obraz zmizel. „Posaď se na chvíli,“ vybídl jej Riamfada. „Po našem setkání jsem dlouho toužil.“

„Kdo jsi?“ zeptal se Rheg znovu. „Nebo bych se spíš měl ptát, co jsi?“

„Kdysi jsem byl člověk jako ty.“ Usmál se. „No... ale ne přesně jako ty. Měl jsem chromé nohy a nemohl jsem chodit. Ale byl jsem Rigant a bydlel jsem ve Třech Potocích. Zemřel jsem tam, než ses narodil. O slavnostní noci, obklopený přáteli. Seidhe mě sem přivedli, abych žil mezi nimi.“

„A teď je z tebe Seidhe?“

„Ne, Seidhe se stát nemůžeš. Ale ti z nás, kteří jsme bývali lidmi, jsme se naučili jistým... věcem, řekněme, mezi něž patří manipulace s hmotou. Jednodušší bude říct, že jsme se naučili kouzlit.“

Rheg se dotkl mladíkovy ruky. Byla pevná, na dotek teplá. „Takže ty nejsi duch?“

„Ne, nejsem duch.“

Rheg se posadil na plochou skalku. „Tak proč jsem vlastně tady?“

„Aby ses rozhodl. Jak jsem říkal, mohu zkrátit tvou cestu na pobřeží - nebo i dál, budeš-li chtít. Kdysi bych tě dokázal dopravit i do samotného Kamene, ale oni zničili kruh, který stával na Čtvrtém pahorku, aby mohli postavit lázně a tržnici. Můžu tě však poslat do kruhu asi dvacet mil severovýchodně od města.“

Rheg se zasmál. „Morrigu by mě sem nepřivedla jen proto, aby mi ušetřila čas při cestování. Co ode mě žádá?“

„Nežádá nic, Rhegu. Neprosí o nic. Mám ti jenom předestřít možnosti.“

„A ty jsou?“

„Můžeš se vydat, kam budeš chtít, do kteréhokoliv kruhu kdekoliv na celém kulatém světě.“

„Je kruh i v Bílých horách?“

„Ve varshallských Bílých horách severně od zemí Varsů?“

„Ano.“

„Ovšemže tam je. Ale proč chceš jít tam? Kmeny uctívají krvavé bohy a výraz pro cizince mají stejný jako pro nepřítele. Tam nezavítají dokonce ani Varsové.“

„Je tam někdo, koho miluju,“ vysvětlil mu Rheg. „Rád bych ji zase viděl.“

„Tak to tě tam můžu poslat,“ sdělil mu Riamfada.

Rheg se podíval na pavučinový štít. „Na co potřebuješ štít?“ optal se.

„Není můj - i když jsem ho vyrobil. Udělal jsem ho pro tebe, Rhegu, stejně jako jsem kdysi vyrobil meč pro tvého otce.“ „Je to hezký kousek, i když jedna slušná rána ho zničí.“

Mladý muž zvedl štít a donesl ho k nedalekému dubu, kde ho zavěsil na zlomenou větev. „Ukaž,“ vybídl Rhega.

Rheg vytáhl jeden meč a došel ke stromu. Bodl do štítu. Čepel se odrazila. Sekl do něj a pak couvl. Ani na jediném drátku nebyl sebemenší vroubek. Zasunul meč do pochvy, zvedl štít a užasl nad tím, jak je lehký. Prostrčil ruku dvěma koženými popruhy a sevřel držadlo. Pak hledal přezky, aby řemeny dotáhl, ale ty se mu stáhly kolem paže a dokonale mu padly. „Jak to sundám?“ zeptal se.

„Prostě pusť držadlo,“ poradil mu Riamfada.

Rheg poslechl a řemeny se uvolnily. „Je to úžasný kousek. Děkuju ti za něj.“

„Doufám, že bude užitečný,“ řekl Riamfada.

Rheg se znovu posadil. Slunce se schovalo za třásnité obláčky a obloha nad horami byla jako z tekutého zlata. „Co mi nechceš říct, Riamfado? Tohle je bojový štít, a i když by mi v Bílých horách mohl být užitečný, kvůli tomu jsi ho nedělal.“

„Chci ti ukázat ještě jednu věc,“ pravil Riamfada. Znovu mávl rukou a Rheg viděl, jak se vzduch chvěje. Náhle spatřil devět mužů sedících v kamenném kruhu. Poznal Braefara a pak jeho pozornost přitáhl jiný muž, obrovský válečník s dlouhými plavými copy. Scéna se změnila a teď v dálce spatřil jezdce na bílém koni. „To je Connavar,“ řekl Rheg. „Proč mi to ukazuješ?“

„Král jede vstříc své smrti,“ vysvětloval Riamfada. „Ví, že ho jeho bratr chce zabít. Ví, že nemůže přežít.“

„Tak proč to dělá?“

„Byl jsi přece u toho, když mu Morrigu řekla, ať bratrovu žádost vyplní. Conn slíbil, že to udělá - a on je muž, který drží slovo.“

„Chápu,“ pronesl Rheg chladně. „A ty chceš, abych ho běžel zachránit. K tomu směřují tyhle... řeči o možnostech. Jsem tady, abych zachránil krále.“ „Kéž by to byla pravda, Rhegu, protože Connavara miluji a cítím, jak je mu těžko u srdce. Ale ty ho nemůžeš zachránit. Toto je jeho osud.“

„Tak proč jsem tady?“

„Aby ses rozhodl.“

„Dejme tomu, že se rozhodnu jít za Liou, co se stane s Connavarem?“

„Zemře sám.“

„A když mu půjdu na pomoc?“

„Zemře - ale ne sám. Věz ale jedno, Rhegu, jestli tam půjdeš, budeš čelit další volbě - a do druhého dne nejspíš zemřeš.“

15

MARO, SYN BARŮV, SE DÍVAL, JAK JEDNOTKA otroků staví stany pro mladší důstojníky. Pracovali sehraně, disciplinovaně, jejich úsporné pohyby prozrazovaly dlouhou praxi. Maro, jako mladší službukonající důstojník, který měl na starosti stany, si připadal naprosto zbytečný. Vše sledoval, avšak na práci dvanácti otroků neshledal jedinou chybičku. Když skončili, poděkoval jim a zároveň se při tom v duchu proklínal. Už dvakrát ho před takovým divným chováním varovali, jenomže jemu připadalo těžké chovat se k jiné lidské bytosti jinak než zdvořile. Propustil je a začal se procházet po obrovském táboře. Nalevo Jasarayovi osobní otroci skládali mozaikovou podlahu pro jeho velitelský stan. Každý ze dvou tisíc tří set sedmi kamenů byl očíslovaný a někteří z otroků tuhle podlahu skládali a rozebírali už déle než třicet roků. A přesto rovněž pracovali horlivě a hbitě. Bylo důležité, aby byla podlaha sestavena a obrovský stan vztyčen dřív, než dorazí Jasaray s prostřední kolonou.

Mara činnost v nové pevnosti okouzlovala, stejně jako při každé předchozí příležitosti od chvíle, kdy začalo toto tažení. Moc a vynalézavost Kamene nebyly nikde zřejmější než při tomto každodenním rituálu. Nic nebylo ponecháno náhodě. Předsunuté hlídky vybraly vhodné místo, důstojníci Vlajkového oddílu tábor vyměřili a čelní kolona odložila zbroj a vykopala veliký obranný příkop. Oddíly jezdců ze severu a jihu tahaly pokácené stromy k budoucím bránám, kde jiní klády rozštípli a zkušeně sroubili pevné brány. A celou dobu přicházely další pluky Panterů, vpochodovaly do pevnosti a ihned se pustily do předem určených úkolů: kopání latrín, stavění stanů, připravování ohňů na vaření.

Maro se vyšplhal na severní val a zadíval se na zvlněné pahorky před sebou. Někde tam bylo rigantské vojsko. Vojsko, které zničilo Valana a způsobilo skvrnu na dosud neposkvrněném záznamu kamenického dobývání. Podle

nejčerstvějších zpráv vojsko čítalo necelých padesát tisíc mužů - což byla desetina, podle některých, počtu, jenž porazil Valana.

Mladý muž si sňal přilbu a prohrábl si tmavé vlasy. Vítr byl chladný a příjemný. Svrběla ho záda, jenže přes železný kyrys, jaký nyní nosil, se poškrábat nemohl. Trvalo mu celý týden, než si na těžkou zbroj zvykl, spolu s chrániči zápěstí a holení. Většinou si připadal směšně - jako studentík předstírající, že je voják. Bylo to pro něj těžší než pro většinu nových důstojníků, protože byl synem Bara, pokořitele východu, a bylo do něj vkládáno velké očekávání. Jistým způsobem byl rád, že otec zůstal v Kameni. Byl by se cítil velmi trapně, kdyby byl Barus svědkem jeho prvních chyb.

Nyní již byly v pevnosti tisíce vojáků a Maro se ohlédl a představil si rozložení tábora, aby nalezl svých padesát mužů. Znovu si dal přilbu na hlavu, sešel z valu a zamířil ke stanům svého oddílu. Když se ujistil, že dostali najíst, vrátil se do svého stanu a začal sepisovat dopis Care. V tlumoku měl již čtyři dopisy. Zítra se znovu zeptá, jestli by mohly být jeho dopisy zaslány do Accie. Jen deset důstojníků za den smělo poslat dopis domů, poněvadž s depešemi jezdili pouze dva poslové, a Jasaray vždycky trval na tom, že mají jezdit nalehko. Když začal psát, uslyšel za stanem ruch a psaní odložil. Když vyšel ven, uviděl, že se vrátila skupinka kavaleristů. Mnozí z nich byli zranění. Maro stál na sluníčku a díval se, jak sesedá velitel jezdců a ohlíží se na své muže. Bylo jich asi třicet. Odznaky na důstojníkově kyrysu ukazovaly na to, že velí stovce. Maro k němu zamířil. Důstojník, hubený veterán ve středních letech, rozmlouval s jedním z Jasarayo-vých vlajkových důstojníků, zakyslým, málomluvným Heltianem.

„Napadli nás v lesích na východě," vykládal kavalerista. „Geniové se skoro okamžitě rozprchli."

„Ztráty?" zeptal se Heltian.

„Ztratil jsem šedesát osm mužů," odvětil důstojník. „Obklíčili Tuvora a pochybuji, že některý z jeho mužů přežil. Poznal jsem toho starého parchanta, co přišel do Kamene. Fiallach, že? On je vedl."

„Ztráty nepřítele?"

„Těžko říct, pane. Když zaútočili, byl všude hrozný zmatek. Mysleli jsme si, že nás budou cenijští zvědové varovat před jakýmkoliv útokem, ale oni buď uprchli, nebo je zabili. Nepřítel se objevil znenadání."

„Kolik?"

„Řekl bych tak tisíc."

„Nech odnést zraněné do špitálu," nakázal mu Heltian, „a pak připrav hlášení pro císaře, až dorazí."

„Ano, pane," odvětil voják a zasalutoval.

Maro stál ještě poblíž, když kavalerista odešel, a Heltian se otočil a podíval se na něj. „Nemáš žádné povinnosti, mladý muži?"

„Ne, pane. Mí muži dostali najíst a stany stojí."

„Ty jsi Barův syn, viď?"

„Jsem, pane."

„A poslouchal jsi hlášení."

„Ano, pane."

„Tak mi řekni, co sis z toho vybral." Maro se snažil vzít rozum do hrsti, opakoval si, co slyšel. „Zdá se, že Fiallachovi Železní vlci zabili sto šedesát osm našich kavaleristů."

„Pokračuj."

„Zaútočili z úkrytu... s přesilou pět na jednoho. Cenijští zvědové byli k ničemu." A pak mu to došlo, jako rána kladivem. „Naše dvě jednotky jely příliš blízko u sebe. Kdyby byly zachovaly předepsanou vzdálenost... dvě stě yardů... jedna z nich by se z toho byla dostala. A kavalerie má rozkaz vyhýbat se zalesněným oblastem na vzdálenost dostřelu z luku."

„Je to tak," řekl Heltian. „Důstojníci byli neopatrní a neměli úctu k nepříteli. Následkem toho dostali tvrdou lekci." Heltian se otočil a zamířil k severní bráně.

Maro se vrátil do stanu a k dopisu Care, v němž ji opět ujišťoval, jak moc mu ona a jejich malý synek scházejí. Potom jí popsal země Keltů na téhle straně moře, krásu hor, čisté bystřiny a řeky. Zarazil se a vzpomněl si na Banouina. Napadlo ho, kde je asi jeho přítel teď. Nebyl válečník, tudíž nebylo pravděpodobné, že by mu v nadcházející bitvě něco hrozilo. Potom si vzpomněl na gladiátora Rhega. Zuřivec říkal, že se vrátil domů do hor. Nejspíš je někde u vojska a brousí si meč. Maro se zachvěl. V podvečer již bylo chladno.

Ve stanu nebyla postel, jen k hlíně byla upevněná plachta. Maro si sundal kyrys a poškrábal se na zádech. Pak se natáhl a hlavu si položil na složenou pokrývku. Cara se synkem jsou nejspíš právě na zahradě, chlapeček spinká v kolíbce ve stínu starého jilmu. Maro zavřel oči a představoval si je. A při tom cítil nesmírnou lásku a smutek, že s nimi nemůže být.

Cara se zlobila, když odjížděl, a odmítla se s nim rozloučit. „Spojil ses se zlem," řekla mu, když jí ohlásil převelení k 23. Panteru.

„Bránit své město není zlé," namítal. „Tohle je naše město," prohlásila. „Kde máš to nepřátelské vojsko? Nikde ho nevidím."

„Riganti sbírají muže a jejich agenti již překročili moře a vyvolávají potíže mezi pokořenými kmeny, vybízejí je ke vzpouře proti nadvládě Kamene. Jestli to s nimi nevyřídíme hned, tak bychom v budoucnu mohli mít vojsko u vlastních bran."

„Někteří lidé neustále hledají nějaký důvod k válce," procedila chladně mezi zuby. „Rheg mi vyprávěl, že Riganti nikdy neválčili za mořem a nehodlají dobývat území patřící jiným národům. Nejsou chamtiví. Netouží po dobývání a zabíjení."

„To já taky ne."

„A přesto vpadneš do jejich země, zotročíš jejich ženy a povraždíš jejich muže."

„Od tebe to vypadá tak nízké, Caro. Všechny země pod vládou Kamene zažívají mír a harmonii. My těm lidem přinášíme civilizaci a kulturu. Vědělas, že jejich druidové obětují na svých oltářích malé děti? Jsou to barbaři a divoši."

„Barbaři a divoši?" zopakovala. „Včera ve Velké aréně roztrhaly šelmy na kusy pro pobavení davů pět žen. Nevykládej mi nic o barbarech a divoších. Riganti žádné arény nemají."

„Tohle je ale přece něco naprosto jiného," vybuchl Mářo. „To je typické, že žena změní téma. Ty ženy, o kterých mluvíš, nepochybně spáchaly nějaký zločin, a tudíž je čekala poprava. Nejspíš to byly vražednice, které si to všechno jenom zasloužily."

„Jsi hlupák, Maro. A já doufám, že to pochopíš, než bude příliš pozdě."

Během týdnů před jeho odjezdem s ním už nepromluvila. Doufal, že dopisy ji obměkčí a že až se vrátí jako hrdina-dobyvatel, bude na něj pohlížet laskavěji.

• • •

Braefar otočil hlavu. Měl dojem, že koutkem oka zahlédl na kraji kamenného kruhu dva muže. Zamrkal a byli pryč. Jen trik slábnoucího světla, pomyslel si, a znovu se opřel o sloup zlatého kamene. Vál chladný vítr a on si přitáhl krzno blíž k tělu. Ostatní si zapálili oheň a seděli v kroužku kolem něj, jenže Braefar se k nim netoužil připojit. Vlastně tu ani nechtěl být.

Kdyby Connavar nebyl takový sobec, tolik netoužil po moci a slávě, říkal si, nic z toho by se nestalo.

Braefar hleděl na velký zlatý prsten, který nosil na prsteníku pravé ruky. Connavar mu jej daroval při korunovaci. Královský dar. Bendegit Bran ovšem dostal zlaté torques, Govannan nádhernou sponu na plášť s rubínem a Fiallach meč s jílcem ovinutým zlatým drátkem a krásně řezaným smaragdem na hlavici. Braefar si dar pozorně prohlížel. Jeho zlatý prsten stál méně než všechno ostatní. Byla to vypočítaná urážka.

Braefar takové urážky polykal celý život. Od střetu s tím zatraceným medvědem!

Teď ho uviděl, obrovského a černého, z tlamy mu kanula krev chlapců, které již zabil v lese. Útočil na Connavara. Byla to příšerná šelma a Braefarovi při pohledu na ni ztuhla krev v žilách. Conn po ní skočil a bodl ji dýkou. Pak se mu na pomoc přihnal Govannan. Všechno se seběhlo nesmírně rychle. Jednu chvíli byl Conn živý a silný, vzápětí ležel v travé roztrhaný a celý od krve. Přiběhli lovci a medvěda ubodali oštěpy. Teprve tehdy se Braefar dokázal znovu pohnout. Všichni se na něj dívali a považovali ho za zbabělce. Neřekli to nahlas. Ale mysleli si to. A od té chvíle byl Braefarův život prokletý.

Conn mu nikdy neodpustil. Říkal to, ale byla to lež. Dalších dvacet let ho trestal, stál za všemi jeho neúspěchy, takže potom před svými druhy vypadal jako hlupák. Ach, jak se musel pokaždé smát! Braefar nepochyboval, že jeho „neúspěchy" podrobně probíral s Branem, Govannanem, Ostou, Fiallachem a ostatními. Mysleli si, že si nevšiml, jak se mu smějí za zády. Ale on si všiml. Nemusel je u toho vidět, aby to věděl. Vše bylo nasnadě. Stejně jako ta absurdní spiknutí, aby vypadal neschopný.

Conn mu svěřil správu severních zlatých dolů s rozkazem zlepšit těžbu a obohatit pokladnu. Braefar pro muže na skále vymyslel několik nástrojů. Byl to veliký úspěch. Poté se skála propadla. Braefar byl obviněn, že příliš spěchal, aniž by zřídil dostatečnou výdřevu. Zemřelo čtyřicet mužů a důl byl čtyři měsíce zavřený. Jako by to byla jeho vina! Sežeň víc zlata, řekl král. Braefar zdvojnásobil těžbu.

Každá úloha, kterou mu Conn kdy nabídl, byla namočená v jedu. A všechno kvůli tomu medvědovi!

Proto mu taky nikdy nesvěřil velení v armádě. Takové ponížení. Jako kdyby tím každému říkal: „Braefar je zbabělec." Dokonce i Bran tomu začal věřit, po tom nedorozumění v první pannonské válce před dvaceti lety. Conn nechal Braefarovi na starosti sbírání posil, zatímco sám vytáhl proti Horalskému lairdovi a Shardovým Mořským vlkům. Braefar udělal přesně to, co mu řekli, sebral muže ze všech rigantských zemí. A byl by Connovi vytáhl na pomoc, jakmile by byly posily připravené. Ale ne, patnáctiletý Bran musel být hrdina, proklouzl pryč a vjel do bitvy jen s několika tisícovkami rekrutů, zatímco Braefar opevňoval Staré Duby, aby v případě prohry ochránil občany.

Přirozeně to tak nikdo neviděl. Conn to zařídil. Zbabělý Braefar nesplnil úkol a už mu nikdy nesvěří ozbrojené muže. Avšak on zůstával věrný. Zatímco Bendegit Bran vládl na severu a Fiallach na východě, Braefarovi hodili jako kost Tři Potoky. Tehdy zjistil, kdo jsou jeho skuteční přátelé. Císař Jasaray vyslal agenty, aby vyhledali jeho rady. Císař, říkali, velice dobře ví, jakou chytrost Braefar při mnoha příležitostech projevil, a nikoliv nejmenším jeho vynálezem byl třmen, díky čemuž mohli jezdci nosit těžší zbroj a udržet rovnováhu při boji z koňského hřbetu. Císař by byl velice poctěn, říkali, kdyby mohl Braefara počítat mezi svoje přátele.

Jasaray byl skutečný přítel. Jeho agenti viděli, jak si Connavar dělá z Braefara legraci, a brzy zhotovili seznam mnoha příležitostí, kdy král pronesl něco znevažujícího. Jednou prý Connavar dokonce tvrdil, že třmen vynalezl sám. Jasaray měl pravdu i s vojenskou expanzí za Connavarovy vlády. Byla drahá a ohromně neúčinná. Rigantům by se dařilo mnohem lépe, psal Jasaray, pod moudrou vládou někoho jako Braefar.

Jasaray ho chápal. Pochválil Braefara za to, co vykonal během první pannonské války. „Jenom hlupák," psal, „by byl vytáhl se všemi svými muži a nechal občany bez ochrany před připadným obratem štěstěny v bitvě." Braefar se tuto větu naučil nazpaměť. Jasaray také poukázal na to, že to, jak si Connavar podmanil Pannony, je proti všem keltským tradicím, a prostřednictvím svých agentů Braefara seznámil s Guernem, vzpurným pannonským válečníkem, který se snažil svrhnout rigantské jho.

Celé to bylo tak vzrušující, všechno to tajné plánování a intrikování. Ukáže Connavarovi, že je mnohem lepší stratég než bratříček Bran. A v příhodnou chvíli také dokáže, že není žádný zbabělec, a vyjede po Shardově boku, až Mořští vlci zaútočí.

Při vzpomínce na zběsilý, hrůzostrašný útěk z bojiště se zachvěl. Ano, byl strachem bez sebe, ale to také byla Connavarova chyba, protože mu nikdy neposkytl příležitost bojovat v bitvě. Kdyby to byl udělal, byl by se Braefar naučil strach překonat. No, teď už ho překonal. Čekal tu, s Guernem a jeho válečníky, aby Connavara zabil.

Zabít Connavara! Z toho pomyšlení se roztřásl.

Celý život - až na poslední roky - bratra uctíval. Většinu chyb, jež udělal - i když to nebyla tak úplně jeho vina - způsobila přílišná snaha zalíbit se mu. „Miloval jsem tě, Conne," zašeptal. Když si uvědomil, že Conn nikdy nepřijede proti Guernovi sám, uklidnil se. Bude vědět, že je to past. Pošle Fiallacha a dvacítku Železných vlků, aby nás zatkli. Vědel, co řekne, až ho přivedou před krále. „Takže jsi, Conne, neměl odvahu setkat se s námi, jak jsem žádal. Možná nakonec nejsi takový hrdina, když posíláš své Vlky, kam se sám neodvážíš." Tohle pronést před Connavarovými generály bude stačit na to, aby byl poslán do vyhnanství. Potom zamíří na jih a připojí se k Jasarayovi.

Zavolal na něj Guern. „Už přijíždí!"

Braefarovi pokleslo srdce. Na protějším kopci se objevil osamělý jezdec na bílém koni. Zapadající slunce měnilo jeho zbroj ve zlato.

„Ach ne!" šeptl. Hledal na kopcích stopy po Železných vlcích, ale pomalu, když se jezdec přiblížil, mu docházelo, že je sám. „Ach, Conne, proč jsi přijel?" zeptal se.

Král Connavar vjel do kruhu. Na hlavě mu zářila okřídlená přilba z lesklého stříbra, na sobě pak měl kyrys s kolouchem v ostruží, znakem svého rodu, a slavný sešívaný plášť. U pasu měl bájný seidheský meč se zlatým jílcem. Bojový helm měl pověšený na sedlové hrušce. Král sesedl a šel dál pěšky, na Braefara, jenž se stáhl do stínu mezi kameny, se ani nepodíval.

Vstříc mu vyšel Guern. „Pojď k nám, Connavare. Pohovoříme si o novém míru."

„Nepozvali jste mne sem kvůli mluvení," opáčil Connavar, tasil meč, opřel ho o zem a ruce položil na zlatou hlavici. „Pozvali jste mě sem zemřít. Tak pojďte, zrádci. Jsem tu. A jsem sám."

• • •

Když král přijel, osm mužů kolem ohně vstalo. Nyní stáli s tasenými meči a vytvořili půlkruh kolem zlatého válečníka. Přes početní převahu se zdráhali zaútočit. Nestál zde proti nim ledajaký muž. Tohle byl Connavar, Přízrak, král-válečník, který nikdy nezakusil porážku.

Braefar se na to díval a zmocnil se ho strašlivý smutek. Conn nikdy nevypadal úchvatněji než v této chvíli, kdežto jeho nepřátelé se, v Braefarových očích, stali malými muži s malými sny. Tohle Braefar nikdy nechtěl. Nyní už to věděl. Tasil meč a hotovil se přiskočit bratrovi na pomoc. Jenže to neudělal. Nohy ho neposlouchaly, a on tam stál, jako před všemi těmi lety, když zaútočil medvěd, a neudělal nic.

Najednou dva muži zaútočili. Connavar dvakrát švihl seidheským mečem. Do vzduchu vystříkla krev a muži padli. Zbylých šest se vrhlo do útoku.

A v té chvíli kruhem proletěl závan studeného vzduchu, a celý kruh se otřásl. Zazářilo jasné světlo a z čistého vzduchu sem vskočil další válečník. Braefar zamrkal a meč mu vypadl z bezvládných prstů. Nový válečník měl neuvěřitelně lesklý zlatý štít. Vyrazil proti bojovníkům, prvního praštil štítem do obličeje a druhému prohnal meč tělem.

Braefar pohlédl na svůj meč, nyní ležící na zemi. Chtěl se pro něj sehnout, ale třásly se mu nohy, a on se bál, že jestli se o to pokusí, upadne. Tak vytáhl dýku. Zasáhl ho třesk čepelí a výkřiky umírajících, musel se opřít o kamenný sloup. Zavřel oči a přitiskl si dlaně na uši. Nedokázal ty zvuky zahnat, a tak se přinutil vzpomínat na šťastnější časy, když byli s Connem ještě malí a hráli si na stráních nad Třemi Potoky.

Hluk boje utichl a Braefar otevřel oči. Nový válečník - teď viděl, že je to ten bastard Rheg - stál vedle krále a držel ho za paži. Connavarova okřídlená přilba ležela na zemi opodál, se zubem po ráně mečem. Král měl na tváři krev, stékala mu na kyrys. Na levé paži měl další krev. Braefar se díval, jak si Connavar sundává kyrys. Rheg mu ho pomohl stáhnout. Potom se král dostal i z osníře. Braefar si všiml, že má na levém boku dvě obrovské modřiny a roztrženou kůži. Třesavka ustoupila a Braefar se vypotácel ze stínu kamene. Connavar ho uviděl a jeho výraz se změnil. Braefar čekal - přál si - hněv. Ale v králových očích viděl jen žal.

„Proč, Větře?" zeptal se.

„Proč? Za všechno to ubližování a ponižování, cos mi způsobil."

„Jaké ubližování? Já tě mám rád, Větře. Vždycky jsem měl."

„Vím, jak ses mi celé ty roky smál. Nelži mi, Conne, já to vím."

„Nikdo se nesmál," namítl Connavar. „Ne přede mnou. Kdes slyšel takovou hloupost?" Přistoupil blíž. „Zapomeňme na to, Větře," řekl. „Blíží se velká bitva..." Natáhl k Braerafovi ruku.

„Nesahej na mě!" ječel Braefar a ohnal se rukou. Na dýku v pěsti téměř zapomněl. V tom jediném kratičkém okamžiku, v šílené bolesti a hněvu, ruku naklonil. Čepel Connavarovi zajela mezi žebra. Král zachroptěl a couvl, z rány mu crčela krev.

„Ne! Já nechtěl..."

Rheg tasil meč a zamířil ke štíhlému muži. „Nechej ho! Nezabíjej ho!" zarazil ho král a zhroutil se na zem. Rheg chvíli jen stál a chladné oči upíral do Braefarovy zmučené tváře.

„Zmiz odsud, ty hade!" zasyčel nakonec. „Jestli tě ještě někdy uvidím, na místě tě zabiju."

Braefar se nehýbal. Rheg zvedl meč. Braefar se otočil a utekl do lesa.

Běžel a běžel a srdce mu bušilo jako o závod.

• • •

Rheg byl jako omráčený. Myslel si, že se Riamfadova věštba nevyplnila. S Connavarem pobili vzbouřence a král měl jen pár škrábanců a modřin. Ale teď, když se podíval do jeho popelavé tváře, jak tam seděl a zády se opíral o kamenný sloup, poznal, že umírá. Dýka zajela hluboko.

Když zapadlo slunce, Connavar se roztřásl. Rheg si sundal plášť a krále do něj zabalil. „Bolí to moc?" zeptal se ho.

Connavar zakašlal a do vousů mu skápla krev. „Trochu," přiznal. „Kde je Vítr?"

„Utekl do lesa. Proč jsi chtěl, abych ho ušetřil?"

Connavar se opřel hlavou o kámen a usmál se. „Je to můj malý bratříček," vydechl. „Celý život se o něj starám."

„Je to proradný pes - a zabil tě."

„Já sem přišel... umřít," vysvětloval Connavar. „To byla cena, kterou Morrigu chtěla. Nevím proč. Vždy dávala jasně najevo, že porazit Kámen je... důležité. Beze mě..." Na chvíli se odmlčel. „Co tu děláš ty, Rhegu?"

„Jeden tvůj přítel mě požádal, abych přišel. Riamfada."

„Rybička," šeptl Connavar.

„Rybička?" podivil se Rheg.

"Když býval... člověk... nemohl používat nohy. S Govannanem jsme ho nosívali k Riguanským vodopádům. Naučili... jsme ho plavat."

Rheg se umírajícímu podíval do bledé tváře. „On byl ten chlapec, kterého jsi nesl, když zaútočil medvěd?"

„Právě ten. Seidhe poskytli jeho duchu domov." Connavar zaúpěl, tvář měl zkřivenou. „Hrome, ale že je ta maličká ranka protivná." Vzhlédl k Rhegovi. „Jsem rád, že tady jsi, Rhegu. Ranilo by mě, kdybych umřel bez..." Trhl sebou v křeči.

„Nemluv," napomenul ho Rheg. „Odpočívej."

„A k čemu?" zeptal se Connavar s nuceným úsměvem. „Když jsme zvedli Morrigu, viděl jsem spoustu věcí, sdílel jsem chvíle tvého života. Když jsi vyhrál ten závod a běžel ke mně... Vzpomínáš si?"

„Ovšemže si vzpomínám. Otočil ses ke mne zády."

„To mě mrzí, Rhegu. Když jsem tě viděl běžet v čele závodu, byl jsem tak hrdý, že mi z toho pukalo srdce. Ale nemohl jsem zůstat. Kdybych tě byl objal a uznal za vlastního, bylo by to znamenalo setkat se s tvou matku, a já si přísahal, že už se na ni nikdy v životě nepodívám. Kdybych mohl svůj život prožít znovu, spoustu věcí bych udělal jinak."

„Dával jsi jí vinu za své nedostatky," poznamenal Rheg beze stopy hněvu.

„Ne," odvětil tiše král. „Nikdy jsem za to nedával vinu Arian. Miloval jsem ji od první chvíle. To celé byla moje vina. Ale musel jsem zaplatit za to, co jsem udělal, za to, že jsem zabil nevinné, a za smrt Tae." Odmlčel se a Rheg si myslel, že zemřel. Byla stále větší zima.

Za nimi se cosi pohnulo. Rheg vyskočil a otočil se, do ruky mu vlétl meč. Stál tam plavovlasý hoch ve vybledlé haleně. Když se k němu Rheg otočil, polekal se. Rheg odložil meč. „Co tu děláš, kluku?" chtěl vědět.

„Viděl jsem to," vysvětloval chlapec. „Honili mě vlci a já vylezl na strom. Viděl jsem ten boj i toho člověka, co bodl krále. Bude v pořádku?"

„Nasbírej dříví na oheň," nakázal mu Rheg a vrátil se ke Connavarovi. Sáhl mu na hrdlo a ucítil slabý tep. Connavar otevřel oči a vzal Rhega za ruku.

„Měl jsem vidění," šeptal. „Viděl jsem sám sebe, jak tu umírám, ale taky jsem se viděl, jak vedu útok proti nepříteli. Nechápal jsem, jak by to bylo možné. Avšak teď už to vím... Vím to!" Znovu ztratil vědomí.

Chlapec nasbíral dříví a opodál připravil oheň. Našel pár křemínků. Rheg seděl opodál a poslouchal křesání. Konečně chytil troud a dřevo zapraskalo. Chlapec plamínek rozfoukal a pak se posadil ke králi z druhé strany. „On neumře, že ne?" ujišťoval se.

„Jak se jmenuješ, kluku?"

„Axis. Král sem jednou přišel a dal tátovi býka za našeho, co umřel."

„Udržuj oheň, Axisi," řekl mu Rheg laskavě. „Aby byl v teple." „Takže on umře?" řekl chlapec a po tvářích se mu hrnuly slzy.

„Ano, Axisi, umře. Postarej se o oheň."

Král se Rhega stále držel za ruku. Rheg cítil teplo z jeho prstů a všiml si jizev z boje, které měl na paži. Rána v boku přestala navenek krvácet, ale Rheg věděl, že vnitřní krvácení pokračuje. Už taková zranění viděl v aréně. Mohlo by to trvat i pár hodin, ale smrt byla nevyhnutelná.

Nad kamenný kruh vyšel měsíc. Rheg se ohlédl na chlapce u ohně. „Běž zkontrolovat koně, na kterých přijeli ti vrahové," řekl. „Třeba měli něco k jídlu. Vypadáš hladový."

„Mám hlad," přiznal Axis. „Nemám přivést koně do kruhu? Ti vlci by tu ještě mohli být."

„Ano, přiveď je," řekl Rheg.

Chlapec odběhl a za chvíli se vrátil se třemi koňmi, jež spoutal v kruhu. „Zbytek utekl," ohlásil, prošel kolem ohně, vzal za otěže králova bělouše a také ho přivedl blíž k ohni. Potom prohledal sedlové brašny na ostatních koních a našel několik kousků šunky zabalené v plátýnku. Nabídl kousek Rhegovi a oba se najedli. Čas pomalu ubíhal. Malý Axis usnul u ohně a Rheg přemýšlel o minulosti, o tom, jak Connavara nenáviděl, jak toužil, aby ho král přijal a uznal. Žil tak dlouho se snem, že jednoho dne zabije muže, jehož nyní držel za ruku.

Král znovu zasténal. Rheg se na něj podíval a všiml si, že má otevřené oči. Ale nedíval se na něj. „Ach, Vetře," vydechl, „netvař se tak smutně. Všechno bude v pořádku."

„Connavare!" řekl Rheg a stiskl králi ruku. Connavar zamrkal a podíval se na Rhega.

„Vrátil se," řekl. „Čeká na mě."

Rheg mlčel, protože neměl co říci.

„Dej... mi do ruky... můj meč," požádal slábnoucím hlasem Connavar. Čepel byla opřená o kámen za králem. Rheg ji zvedl a položil tak, aby měl král jílec na dosah. Connavar se nepohnul. Rheg mu jemně rozevřel prsty a sevřel je kolem slavného jílce. Umírající vydechl naposledy, hlava se mu skulila a tělo sklouzlo Rhegovi do náruče. Mladý muž tam chvíli seděl a krále držel, cítil jeho hlavu na rameni. Potom tělo položil na zem.

Do kamenného kruhu vstoupil Riamfada, klekl si k mrtvému a políbil ho na čelo, načež se obrátil k Rhegovi. „Děkuji, že jsi s ním byl," pronesl.

„Proč jsi mi neřekl o Braefarovi? Mohl jsem ho zastavit."

„Nevěděl jsem, jak přesně se to stane, Rhegu, jenom že se to stane."
„Rád bych ho našel a vlastní rukou zabil," procedil Rheg.
„To není třeba. Braefar je mrtvý. Utekl do lesa a dýkou, kterou zabil Connavara, si podřízl hrdlo. Teď jsou oba bratři spolu a všechno špatné je pryč."
„Takže když král umíral, viděl Braefara?"
„Ano."
Rheg vstal.
„Už ses rozhodl?" optal se ho Riamfada.
„Rozhodl - a myslím, že tys od začátku věděl jak."
„Ovšem," řekl Riamfada. „Jsi přece Connavarův syn, nic menšího bych nečekal.

16

VE SLABÉM SVĚTLE TĚSNĚ PŘED ÚSVITEM, když polnice ohlásily snídani, se Jasaray probudil z lehkého spánku. Poprvé za celá léta se mu zdály velice ošklivé sny. Kráčel k pochodněmi osvětlené přehlídce pořádané na jeho počest. Zatímco davy jásaly, on nad sebou zahlédl stín a uvědomil si, že je to sokol, jenž plachtil na noční obloze. Vzhlédl a říkal si, co asi přinutilo slunce milovného dravce vzlétnout v temnotě. Pak sokol slétl k němu a spáry mu rozerval tvář.

Jasaray se při té vzpomínce zachvěl. Trochu ho pobolívalo v kříži, a když si sedal, zaúpěl. Už tomu bylo pár let, co se vydal na nějaké tažení, a pětašedesátileté tělo si trpce stěžovalo. V kloubech ho píchalo od chvíle, kdy uprostřed bouře dorazil do Accie, a náladu měl pod psa.

Zvenčí slyšel muže vykonávající své povinnosti. Strhávali stany a připravovali je k naložení na vozy, řadili se do front pro misku horkého guláše a skývu chleba, ozývalo se řinčení postrojů a hovor bojovníků, kteří vědí, že je brzy čeká bitva. Tyto zvuky si Jasaray zamiloval s vášní, jež mu jinak v ostatních aspektech života scházela. Doufal, že mu tažení proti Rigantům a jejich spojencům zvedne náladu, ale teď to vypadalo, že se jeho naděje nevyplní. Nadcházející vítězství nemohlo v žádném případě uspokojit ani jeho lidi, ani jej. Občané byli zvyklí na to, že Jasaray se svými Pantery vítězí proti nesmírné přesile. Neporazitelný Jasaray!

Císař si povzdechl. Kdo by si před sedmatřiceti lety pomyslel, že z hubeného učitele matematiky se vyklube největší vojenský génius své doby? On tedy rozhodně nikoliv, říkal si Jasaray s trpkým úsměvem.

Osmadvacetiletý mladý muž, který měl tak špatnou koordinaci pohybů, že nikdy nezvládl ani šerm, ani vrh oštěpem, ani nikdy nechodil na vojenskou akademii, zjistil, že jeho první hodnosti u vojska je generál. Bylo to úžasně absurdní. Vrcholila občanská válka a ti, kdo se snažili zachránit Republiku, měli největší problémy s logistikou a zásobováním - potravinami pro vojsko, vozy, koňmi a zbraněmi. Zkrátka Třetí armáda Republiky pod Sobiovým velením potřebovala kvalifikovaného zásobovacího důstojníka. Aby ho dostal na nejvyšší úroveň, jmenoval Sobius Jasaraye generálem. Z mladého muže se, jak velitel doufal, stal skvělý zásobovací důstojník a Třetí armádě nikdy nescházelo vybavení ani potraviny. Co jí ovšem scházelo, bylo inteligentní velení, díky čemuž vzbouřenci zahnali vojsko na útěk. Během tří krátkých dní byli Sobius a celý jeho štáb po smrti a Jasaray byl nyní jediný generál, který se mohl ujmout velení v poli.

A on se ho ujal, předvedl ohromující akci zadního voje s použitím taktiky, s níž se dosud nikdo nesetkal, a zvládal své oddíly s neslýchanou přesností. Tak muž, jemuž s laskavým opovržením přezdívali Učenec, vyhrál válku a zachránil Republiku.

Během několika následujících let stále mocnější Jasaray sepsal tři příručky o válčení, které změnily tvář války. Jeho vojska byla dobře vyzbrojená, dobře krmená a dokonale disciplinovaná, vyměnila osobní hrdinství za soudržnost jednotky, hrubou sílu za taktickou genialitu. Žádný voják z Kamene pod Jasarayem nikdy nezažil porážku. Vlastně jediná skvrna na vojenské historii Kamene pocházela z rukou Connavara, když ten pitomec Valanus vytáhl s uboze malým oddílem na rigantské území a byl zmasakrován.

Teď obrácený výsledek překryje tuto vzpomínku drtivým vítězstvím. A přesto z toho neměl radost. Doufal, že Connavar dokáže sehnat alespoň stotisícové vojsko. Místo toho hlášení říkala, že proti němu nestojí ani padesát tisíc bojovníků.

Jaké plýtvání časem a energií, říkal si Jasaray, vstávaje z lůžka. Nalil si sklenici vody. Měl poslat Bára, aby si kmeny podmanil. A byl by udělal právě tohle - kdyby nebylo té neměnné a stále rostoucí nudy, jíž trpěl, co se stal císařem. Nejraději by byl Naladémovi za jeho zradu poděkoval, protože ta aspoň znamenala jiskřičku vzrušení. Pravdou zůstávalo, že jediné potěšení mu stále poskytovalo pouze bitevní pole, a Kameni docházeli nepřátelé, kteří by za něco stáli. Jasaray mohl Riganty napadnout již mnohokrát. Ale schovával si Connavara jako zvláštní chod, jako posledního velkého protivníka ve stále šedivějším světě.

Sledoval jeho kariéru se zájmem, vzpomínal na mladičkého Kelta, který pod ním sloužil za bojů s Perdii. Skvělý mladý

muž, bystrý a inteligentní, a přesto s dostatečně silnou vůlí, aby udržel na uzdě svou divokou, lehkomyslnou keltskou povahu. Dnešní bitva - ačkoliv výsledek byl jistý - nebude snadná. A nebude v ní žádná sláva. Doma v Kameni uslyší o jeho vítězství a pokrčí rameny. „No ano," řeknou, „bylo to jen pár divochů."

Stanová chlopeň se otevřela a dovnitř nahlédl jeden z jeho gardistů. Když viděl, že je císař vzhůru, zavolal: „Zvědové se vrátili, můj pane."

„Pošli je dál."

Do stanu vstoupili dva cenijští zvědové v doprovodu gardistů, kteří je ostražitě pozorovali. Oba Keltové vypadali drsně, mrzutě a zasmušile. „Nuže?" zeptal se Jasaray.

„Riganti se stavějí zády k řece," hlásil první. „Zabrali řadu kopců asi míli na sever odsud." „Kolik jich je?"

Zvěd rozhodil rukama. „O něco málo víc, než máš ty. Do tolika počítat neumím."

Do stanu přišel generál Heltian. Jasaray propustil zvědy a řekl Heltianovi, ať nechá osedlat koně.

O chvili později, v prosté tunice a vlněném plášti s kapuci, Jasaray s Heltianem a třemi mladšími důstojníky vyjel z opevnění. Jasaray neměl zbraň. Měl k tomu dva důvody. Za prvé nikdy se nenaučil zacházet s mečem, takže by mu při střetu stejně k ničemu nebyl. Ale druhý důvod byl mnohem závažnější. Vojáci určitě uvidí, jak jejich císař vyjíždí neozbrojen, aby se podíval na nepřítele, a řeknou si: „Tady jede Učenec, který se nikoho na světě nebojí." Budou se smát a napětí před bitvou opadne.

Jasaray se svými důstojníky projížděl hbitě krajinou, dokud před sebou neuviděl nepřátelské oddíly. Jasaray zastavil koně. Už neměl tak bystré oči jako kdysi, ale marnivost mu bránila si to přiznat. Obrátil se k jednomu z mladších důstojníků. „Maro, popiš jejich formaci."

Mladý muž se zadíval na řady domorodců v dálce. „Shromáždili se ve středu, asi tak patnáct tisíc mužů. Vidím těžkou pěchotu nalevo a napravo od nich, ale zatím žádnou kavalerii ani lučištníky."

„Co ta formace ukazuje?" otázal se císař.

„To... nevím, pane," přiznal mladý muž.

„A co ty?" zeptal se Jasaray druhého důstojníka.

„Čekají, že zaútočíme na střed, a posílili ho?" navrhl muž bez přesvědčení.

Zatímco pětice jezdců studovala nepřítele, objevil se půl míle napravo zástup těžkooděných jezdců, přesouvající se přes kopce. „To bude Fiallach a jeho Železní vlci," usoudil Jasaray. „Nechávají se vidět. Vidí někdo z vás Connavara?"

„Vidím královu zástavu," hlásil Máro a ukázal na střed nepřítele. Ve vánku tam povlávala světle modrá látka s bílým motivem. „Co dělají teď?" vyptával se Jasaray a mhouřil oči, aby aspoň něco uviděl.

„Rozdávají jídlo, můj pane," řekl mu Máro.

„Moudrý generál ví, že muži bojují lépe s plným žaludkem," pravil císař. „Nuže, pánové, myslím, že jsem již viděl dost." Neohrabaně otočil koně a cvalem zamířil zpátky k sypaným valům.

Pozval si do stanu Heltiana a rozkázal sluhům, aby jim přinesli vydatnou snídani. Zatímco jedli, Jasaray si představoval bitevní pole. Terén mezi kopci byl plochý a rovnoměrně stoupal. Za rigantským středem tekla široká a hluboká řeka, což znamenalo, že si Connavar neponechal žádnou přirozenou ústupovou cestu. „Co si o tom myslíš?" zeptal se Heltiana.

Obvykle zachmuřený důstojník se usmál. „Jsem rád, že ses mě na to nezeptal před těmi mláďaty. Nejspíš se mýlím, jenže mně to připadá, že se připravují na přímou bitvu, kdy buď vyhrají, nebo padnou. Nic víc."

„Ano, mýlíš se," pravil Jasaray. „Connavar je trochu mazanější. Kdyby tomu tak bylo, umístil by těžkou pěchotu do středu. Jenomže ne, ta je, spolu s kavalerií, na křídlech. Jejich střed se táhne nejméně na půl míle. Kdybychom na něj zaútočili, zaujali bychom Formaci pět. Connavar doufá, že uděláme právě tohle a provedeme hlavní útok přímo na jeho střed. Potom by nám jeho těžká pěchota vpadla do boků, tlačila na nás, a my bychom nemohli manévrovat. Jelikož je jeho střed vyzbrojený jen lehce, čekal by, že použijeme lučištníky, abychom jejich řady ztenčili, a spotřebujeme tak všechny šípy. V tom okamžiku by zezadu zaútočili Železní vlci a stlačili by nás ještě víc. V obklíčení bychom nemohli použít naši taktiku, a oni by nás pobili jako ovce."

„Ale jak tedy budeme postupovat, můj pane?" vyptával se Heltian.

„Právě tak, jak chtějí. Vytáhneme ve Formaci pět, deset řad, lučištníci vzadu. Až se přiblížíme k jejich středu, formace se změní na plný otevřený bojový čtverec, šest řad, dva Pantery v záloze. Lučištníci nevystřelí, dokud já neřeknu. Schováme si je pro útok Železných vlků. Jakmile bude otevřený čtverec funkční, pomalu zamíříme na jejich střed a rozdrtíme je. Jestli to bude možné, chci Connavara živého. Bude to má trofej. V řetězech ho dovedeme do Kamene a popravíme ve Velké aréně."

„Jak to říkáš, vypadá to snadné, můj pane," poznamenal Heltian.

„Ach, nepochybuji, že Connavar pro nás bude mít v záloze i pár překvapení. Buď on, nebo ten jeho bratr - Bran. Velice chytrý chlapík. Měl jsem ho nechat zabít, když navštívil Kámen."

„Toho chceš taky živého, můj pane?"

Jasaray zavrtěl hlavou. „Ne. Zabijte ho s ostatními. Dneska nebereme žádné zajatce, Heltiane. Žádné otroky. Každý Kelt, který se nám postaví, musí zemřít. Když porazili Valana, Riganti na hranici narazili kamenické hlavy na oštěpy. Dneska my zasadíme celý les hlav, aby to pochopil každý, kdo sní o povstání proti Kameni."

„Ano, můj pane."

Jasaray si všiml, že se generál tváří ustaraně. „Co se děje, Heltiane?"

„Ty jsi Učenec a já nejsem tak dobrý stratég jako ty, můj pane. Ale mně to připadá, že není nutné lézt do té jejich pasti. Kdybychom se vrhli na jejich pravé křídlo a zatlačili pěchotu, museli by změnit bitevní plán a zavládl by u nich zmatek."

„Aha, ano," prohodil Jasaray s úsměvem, „to by opravdu zavládl. Ale kde je radost v tak prostém vítězství? Nepřítel

si bude myslet, že nás má, a pak, když mu předvedeme, že známe jejich plán, zlomí jim to srdce. Kruté, vím, ale císaři si musejí dopřát aspoň nějakou zábavu.“

• • •

Bendegit Bran stál na pahorku a pozorně se díval, jak se z ranní mlhy o míli dál na jihu vynořují kamenické zástupy. Kolem něj stály dobrovolné oddíly Pannonů, Norviů a Rigantů a dravými zraky sledovaly postup nepřítele.

Bran k nim nevznášel žádné ohnivé proslovy, neřečnil, že mají tvrdě bojovat za své milované a svou zemi. Nebylo to nutné. Věděli, že dnešní bitva může změnit životy všech Keltů. Věděli, že když prohrají, jejich ženy a dcery skončí v otroctví, jejich děti zabité. Ne, pomyslel si Bran, tito muži nepotřebují morální vzpruhu.

I když si popravdě přál, aby někdo dokázal vzpružit jej.

Smrt prvorozeného syna ho málem zničila, avšak zpráva, kterou mu před několika hodinami předal Banouin, byla přímo zdrcující.

Connavar byl mrtvý, zabil ho Braefar.

Ještě teď tomu Bran nemohl uvěřit. Vítr byl utrápená duše, Bran však nikdy nepochyboval, že Conna a svůj lid skutečně miluje. Ale teď jediným děsivým bodnutím zničil jak svého bratra, tak naděje Keltů. Connavarova pověst byla taková, že v bitvě stál za deset tisíc mužů, poněvadž když ho vojáci viděli v jeho zlaté zbroji, jejich duch vzlétl na orlích křídlech. I teď viděl muže, jak se rozhlížejí po kopcích a říkají si, kdy že se objeví král.

Před nimi po rovině postupovalo kamenické vojsko, zástupy se hladce spojovaly, formace se měnila. Když se dostali blíž, Bran viděl, jak se jim slunce odráží na přílbách a velkých obdélníkových štítech. Zaujali - jak doufal - Pátou formaci, deset řad se širokým čelem, a křídla chránilo šest pluků Panterů, tři na každé straně, táhnoucí se dál na pláň, takže formace vypadala jako čtverec o třech stranách, se čtvrtou prázdnou. Mezi obrannými řadami Bran vzadu zahlédl kamenické lučištníky. Odhadl, že jich je asi tisíc.

Bran si prohlížel nepřátelské protivníky a odhadoval počty. Usoudil, že Jasaray přivedl deset pluků Panterů plus lučištníky - třicet jeden tisíc bojeschopných mužů. To známenalo, že nechal dva pluky hlídat noční pevnost a nechal si prostor, aby se mohl stáhnout do bezpečí, kdyby se bitva zvrtla. Proti němu Bran sehnal něco přes čtyřicet tisíc bojovníků, přičemž mnozí z nich doposud nikdy nebyli ve veliké bitvě. Přes početní převahu tu byl silnější Jasaray. Skutečnou silou Keltů bylo deset tisíc Železných vlků, osm tisíc mužů těžké pěchoty a tři tisíce Jízdních lučištníků. To byli bojem zakalení, vycvičení a disciplinovaní bojovníci. Zbytek byli odvážní muži, které, pokud by to bylo jen na nich, by vojáci z Kamene do hodiny rozsekali na kousky.

Změnil se vítr a nad plání se neslo dunění bubnů, jak kamenické vojsko pochodovalo na keltský střed. Bran dal znamení lučištníkům, aby se postavili za přední linie. Stovky rigantských lučištníků vyběhly.

Nepřítel byl jenom tři sta yardů daleko a ozvala se trubka. Vojáci z Kamene se zastavili a změnili formaci. Branovi pokleslo srdce, protože kamenická linie se rozestoupila do otevřeného bojového čtverce. Vojáci se dali znovu na pochod. Bran horečnaté uvažoval. Mohli by nepřítele obklíčit, jenomže k čemu? Jejich jedinou nadějí bylo je stlačit, zničit jejich schopnost manévrovat. Nová formace byla pružná a Bran viděl, že ve středu jsou v záloze dva pluky Panterů, připravené ucpat případné mezery.

Dvě stě yardů, a Bran již viděl Jasaraye uprostřed čtverce. Císař měl zcela prostý, nijak nezdobený železný kyrys a starou otlučenou přílbu. Kráčel s rukama sepjatýma za zády a povídal si s důstojníkem vedle sebe.

Sto yardů, a bubny přidaly na tempu. Postup se zrychlil. Bran cítil, jak se napětí mužů kolem něho mění, začínají se bát.

„Smrt Kameni!“ zařval, tasil meč a zvedl ho vysoko nad hlavu. Keltové mohutně vzkřikli, vyrazili vlnu zvuku, která se přelila přes blížící se řady.

Padesát yardů. Teď již Bran rozeznával jednotlivé tváře. „Lučištníci!“ křikl. Rigantští lučištníci nasadili šípy na tětivy, natáhli luky a vystřelili. Bran viděl, jak čtyři kameničtí vojáci běží k Jasarayovi a srážejí kolem něj štíty. Většina šípů se odrazila od štítů a přileb, ale pár si jich našlo mezeru v brnění a zasáhlo nechráněné tělo. Dvacítka vojáků v přední řadě padla. Postup se nezpomalil. Vzduchem nyní létala jedna salva za druhou.

Dvacet yardů, a Bran dal znamení zastavit palbu. Zasáhli a zranili asi dvě stovky vojáků, z nichž mnozí šli dál. Pak nepřítel vyrazil bojový pokřik a rozběhl se. Keltové se jim vrhli vstříc.

A začalo zabíjení.

• • •

Podle Branových rozkazů gathský generál Osta vedl své Jízdní lučištníky do obchvatného útoku na pravé křídlo nepřítele. Poněvadž vojáci nosili štíty na levé paži, bylo pravé křídlo postupujícího vojska vždycky zranitelnější. Ale když se na ně Osta s pěti sty jezdci vrhli, muži z Kamene se prostě jen otočili na patě a první salvu odrazili štíty.

Osta se otočil, cválal podél nepřátelské řady a při rychlé jízdě střílel. Za štítovou stěnou zahlédl kamenické lučištníky. Žádný z nich dosud nevystřelil. Útok byl k ničemu - tak dal Osta svým mužům znamení, ať se vrátí na kopec. Tam Gath sesedl a zašel za Govannanem, jenž tu čekal s těžkou pěchotou.

„Tohle nevypadá dobře,“ prohlásil Osta. „Jestli zaútočíme, rozbijeme se o jejich štítovou hradbu jako vlny o útes.“

„Počkáme na signál od Brana,“ řekl Govannan, „a pak je rozdrtíme, nebo při tom pokusu umřeme.“

„Kde, ve jménu Taranise, vězí Conn?“ šeptl Osta a naklonil se blíž.

Govannan neříkal nic. Než král včera vyjel, zavolal si ho k sobě do stanu. Bělovlasý velitel pěchoty čekal rozhovor o taktice. Místo toho mu Conn nalil pohár vína. „Většinu dneška budu pryč,“ řekl a Govannan viděl, že král je v plné zbroji.

„A kde?“ zeptal se.

„To nemůžu říct.“

„Zítra bude bitva, Conne. Kvůli nám všem nic neriskuj!“

„Některým rizikům se nevyhneš.“

Rozhostilo se neklidné ticho. Govannan ho přerušil.

„O čem jsi chtěl mluvit?“

Conn se usmál. „Vzpomínáš na toho medvěda?“

„Jak bych mohl zapomenout?“

„Tenkrát jsme my dva ještě nebyli přátelé, a tys mi přesto běžel na pomoc. Na to jsem nikdy nezapomněl, Vane. Když mě ten medvěd kousl, viděl jsem, jak po něm jdeš, a v té chvíli jsem poznal, jaké to je být Rigantem. Ať je nepřítel sebeděsivější, stojíme při sobě a neutíkáme.“

„Co tím chceš říct?“ zeptal se náhle polekaný Govannan.

Connavar se jen usmál. „Chtěl jsem ti za ten den poděkovat.“

„Hrome, Conne, teď mi děláš starosti. Kam jedeš?“

„Na schůzku s někým, koho miluju.“ Napřáhl ruku a Govannan mu jí potřásl. „Uvidíme se zítra.“

Král odešel ze stanu, nasedl na svého bělouše Větroplacha a vyjel k východu.

„Jestli nepřijede, tak jsme vyřízení,“ prohlásil Osta a jeho slova vrátila Govannana do přítomnosti. Neřekl nic.

Boj na svahu byl zuřivý. Už stovky Rigantů padly. A Kámen dál postupoval.

• • •

Fiallach sjel z kopce v čele deseti tisíc Železných vlků. Pomalu zamířili přes pole těsně mimo dostřel nepřátelského zadního voje a vytvořili pět řad s většími rozestupy, připravení na znamení zaútočit. Obrovský rigantský válečník toužil pobídnout koně do trysku a vrhnout se na nenáviděného nepřítele a vyžadovalo to velkou sílu vůle, aby tam jen seděl a čekal, až dá Bran znamení. Zvlášť teď, když Branův plán nevyšel a stovky rigantských válečníků padaly před postupujícím čtvercem.

Fiallach s neskrývanou nenávistí sledoval nepřátelské lučištníky. Jediný dosud nevystřelil, a to znamenalo, že jezdecký útok proběhne pod smrtonosným deštěm šípů, koně budou padat a dupat po lidech železem okutými kopyty. Koně měli prsa krytá kroužky, ale krky, hlavy a nohy chráněné neměli. Kolohnát si stáhl štít a pověsil ho na sedlovou hrušku. Dojel k němu jeho syn Finnigal. Chlapec tu neměl být, ale Vorna ho vyléčila, a on trval na tom, že pojede s otcem. Fiallach se poškrábal v prokvetlém vousu. „Už to nebude dlouho,“ poznamenal.

Finnigal si sundal přilbu a pročísl si vlasy. „Ztráty budou hrozné,“ řekl. „Pojedeme do železného krupobití.“

„Ano - a my tím projedeme,“ prohlásil Fiallach ponuře. „Na tuhle chvíli jsem čekal půlku života, abych nadobro zničil mýtus Kamene. A my to dokážeme, chlapče.“

„Kde je král?“ vyptával se Finnigal a vyslovil nahlas to, nač se ptal každý muž.

„Bude tu, neboj se. Myslíš, že by si Connavar nechal ujít tuhle bitvu?“

„Zatím nechal,“ zamumlal Finnigal.

Fiallach neodpověděl. To, že tu král nebyl, byla záhada a dělala všem starosti. Mnoho mužů vidělo Connavara odjíždět z tábora. Večer Fiallach vyhledal Brana, jenomže ten neměl ani tušení, kam se jeho bratr poděl. Mohl jenom říci, že s Connem vypracovali strategii a Conn odpoledne odjel z tábora. Fiallach pak mluvil s Govannanem, jenž mu pověděl o svém rozhovoru s králem, kdy Connavar tvrdil, že jede na schůzku s někým, koho miluje.

„Mnoho mužů potřebuje noc před bitvou ženu,“ podotkl Fiallach. „Pomáhá jim to uvolnit se.“ „Myslím, že chtěl jet za Braefarem?“

„K čemu?“

Govannan pokrčil rameny. „Možná aby mu odpustil. Pro pět ran do hlavy, Fiallachu, já nevím. Starosti mi dělá, že to znělo jako rozloučení.“

„Musíš se mýlit,“ tvrdil Fiallach. „Conn by nás v takovéhle chvíli nikdy neopustil. Bohové, člověče, vždyť tady stojíme proti Jasarayovi!“

„Doufám, že máš pravdu, příteli,“ pravil Govannan, „neboť bez něho nevyhrajeme. Nechápej mě špatně - Bran je skvělý stratég a ty jsi bojovník, který nemá sobě rovného. Ale Conn přináší osobní kouzlo. Každý muž bojuje tvrději, když je mu nablízku. On muže povzbuzuje čistě jen svou přítomností.“

„Bude s námi,“ trval na svém Fiallach.

Ale teď probíhala bitva a o králi nikdo nevěděl. Na svazích před nimi se Kámen dostal do poloviny hřebene. Několik tisíc Rigantů již padlo. Fiallach zvedl štít a nasadil si ho na ruku. Znamení neznamení, už déle čekat nebude.

Napravo se ozval hromový křik. Těžká pěchota na stráni nadšeně jásala. Fiallach se otočil v sedle. Řady se rozdělily a objevil se král Connavar, jeho zlatá zbroj se ve slunečním světle jasně leskla, měl nasazený helm a sešívaný plášť mu vlál ve větru. Na paži mel zářící zlatý štít, jenž svítil tak jasně, jako by s ním jelo samo slunce.

„Co jsem ti říkal?“ vydechl Fiallach a zalila ho úleva.

• • •

Když Jasaray ze všech stran uslyšel řev, otočil se a uviděl, jak na bojiště přijíždí na bílém koni Connavar. Náhle se zachvěl, i když slunce jako by na nebi na okamžik zazářilo jasněji. Byl to nádherný pocit. Jasaray se nad tím zamyslel, snažil se ten pocit rozebrat. Uvědomil si, že je to strach. Byl úžasný. Jasaray se zase cítil živý. Postup čtverce se dost zpomalil, jak se Riganti vrhli na vojáky z Kamene s obnovenou silou. Jeden Kelt, s polovinou obličeje uťatou, popadl nepřátelský štít a strhl ho dolů. Druhý keltský válečník přiskočil a bodl štítonoše mečem do obličeje. Muž upadl a Rigant se prodral do otvoru a sekl do hrdla druhého vojáka, i když jeho samého další rozsekali na kusy. Řada se uzavřela, ale postup se zastavil. Celou dobu bojovali Riganti s děsivou zuřivostí.

K Jasarayovi došel Heltian. Císař se na něj podíval a pak se oba muži zadívali na Železné vlky a zlatou postavu mířící do jejich středu.

„Úchvatný pohled,“ poznamenal Jasaray. „Křiklavý, přesto však úchvatný.“

„Ano," souhlasil Heltian, „naskakuje z toho husí kůže."

„Je to návrat ke starším časům," prohlásil Jasaray, „vtělení principu hrdinného velitele a dnů, kdy králové a generálové bojovali v čele svých mužů. Vidíš, o kolik lépe bojují teď, když ho spatřili?"

Heltian se stísněně usmál. „Já tolik netoužím po tom, vidět je bojovat lip, můj pane."

Raněné odnášeli do středu čtverce, kde je ošetřovali ranhojiči. „Stále ztrácejí dva - možná tři - na jednoho našeho padlého," dodal Jasaray. „Takové ztráty dlouho nevydrží."

Sepjal ruce za zády a znovu sledoval bitvu. Díky svahu kousek nad sebou viděl Bendegita Brana. Stál pod modrobílým praporcem. Když teď byl blíž, rozeznal Jasaray bílý motiv na látce - byl to kolouch lapený v ostružiní. Zvláštní, pomyslel si, že rasa bojovníků má takový motiv. Pak si vzpomněl, že už ho viděl. Před první bitvou s Perdii byl ve svém stanu, když si k sobě zavolal mladého Connavara. Koloucha v ostružiní měl mladík jak na sponě na plášti, tak na jílci meče. Zvláštní, říkal si Jasaray. Jestli ho chytíme živého, zeptám se ho na to.

Kamenická linie se pomalu prohýbala, jak Riganti nejenže se udrželi, ale začali nepřítele zatlačovat zpátky. Jasaray dal znamení třem oddílům záloh, aby linii posílily. Tři sta mužů zvedlo štíty, tasilo meče a hladce se přesunulo na místo. Řada se narovnala. Jasaray se podíval na těžkou pěchotu po obou stranách své formace. Už brzy to přijde, pomyslel si. Nedokážou nás stlačit a neudrží střed. Connavar bude muset rozkázat, aby vyrazila těžká pěchota a ulehčila bratrovi.

Obrátil se na Heltiana. „Stáhni se k zálohám a připrav se posílit boky. Nech dva Pantery vzadu, až zaútočí Železní vlci."

„Ano, můj pane," řekl Heltian.

Když generál odešel, Jasaray viděl, jak muž vedle Bendegita Brana zvedl prapor s kolouchem a mává jim.

Těžká pěchota vyrazila. Jasaray čekal, že zaútočí z kopce podle keltského způsobu a požene se dolů s nadšením mládenců pronásledujících pohledné panny. Bojovníci místo toho postupovali pomalu a štíty měli připravené. Potom si všiml, že nemají dlouhé meče, tak oblíbené mezi kmeny, ale krátké meče uzpůsobené k bodání, jaké nosili i jeho vojáci. To byl důvod ke starostem, poněvadž keltský dlouhý meč byl pro boj zblízka nevhodná zbraň, protože bojovníci museli stát dál od sebe, aby se mohli rozmáchnout. Krátké meče znamenaly, že mohou bojovat těsně vedle sebe a víc na kamenickou formaci zatlačit. Mají zbraně a napodobují naši disciplínu, pomyslel si. Jistým způsobem je to poklona. Jak dlouho ta disciplína vydrží, ovšem bylo něco zcela jiného.

Těžká pěchota se rozběhla. Nebyl to bezhlavý útok, nýbrž rovnoměrný klus. V poslední chvíli, těsně předtím, než se jejich štíty srazily se štíty kamenických vojáků v předních řadách, vyrazili zuřivý bojový pokřik. Kamenická linie se na obou stranách prohnula, pak se srovnala. Tříštění štítů a mečů bylo přímo ohlušující. A Jasaray to miloval.

Kameničtí vojáci znovu začali postupovat a Bran byl vtažen do boje. Jasaray se otočil a upřeně se zadíval na zlatou postavu na bílém koni. „Pojď," pravil tiše. „Navštiv starého přítele."

• • •

Rheg jel celou noc a použil dva koně vzbouřenců, aby šetřil síly Connavarova bílého valacha. Náhradní koně nechal za liniemi a projel mezi těžkou pěchotou až na kopec. Muži jásali. Odsud viděl, jak Fiallach sjíždí z kopce v čele deseti tisíc Železných vlků. Pomalu projížděli přes pole těsně mimo dostřel zadního voje nepřítele a vytvořili pět řad v rozestupech, připravení na znamení. Když Fiallach přitáhl otěže, zachrčel, jak mu do zad projela bolest z nežitu těsně pod opaskem. Měl jsem si ho včera nechat proříznout, pomyslel si. Teď nemilosrdně pobolíval. Fiallach bolest vstřebal a používal ji, aby posílil svůj vztek.

Rheg pobídl bělouše cvalem z kopce. Když se přiblížil, Železní vlci tasili meče a z plna hrdla křičeli na uvítanou. Fiallach mu vyjel vstříc. Kolohnát dojel blíž a Rheg - přes helm, který mu zakrýval celý obličej až na oči - pod jeho upřeným pohledem znejistěl.

„Nebesa, Conne, už jsem si dělal starosti," vyhrkl Fiallach.

„Už jsem tady," pronesl Rheg hlubším hlasem v naději, že kovová ozvěna helmu jeho hlas dostatečně změní.

Fiallach se na něj chvíli díval. „No, Bran má potíže. Zaútočíme?"

Rheg už chtěl souhlasit. Uchopil Connavarův meč a vytáhl ho z pochvy. Když se prsty dotkl jílce, cítil, jak mu našeptává tichý hlas: „Ještě ne, můj synu."

Lekl se tak, že meč málem upustil.

„Ještě chvíli s tebou zůstanu. Zajeď do středu a počkej na pravou chvíli."

„A jak ji poznám?"

„Uvidíš ohnivé vozy. Myslím, že Fiallach něco tuší. Sice máme stejné oči, ale já jsem trochu těžší než ty." Rheg se otočil k mlčícímu Fiallachovi. „Nechal sis proříznout ten vřed?" zeptal se ho.

Fiallach se zasmál. „Řekl jsem si, že počkám a požádám o to nějakého kamenického vojáka. Jsi v pořádku, Conne? Mluvíš nějak divně."

„Nikdy mi nebylo lip, příteli," odvětil Rheg a pobídl bělouše do středu linie.

Z místa vysoko na obloze, těsně pod bílými beránky, sledoval bitvu Banouinův duch. Ohromný čtverec kamenického vojska nezadržitelně postupoval do svahu a již padly asi tři tisíce Keltů.

Connavarův příjezd mladého druida překvapil. Okamžitě zaletěl k Balgovu kruhu. Tam spatřil královo tělo, vedle něj seděl jakýsi plavovlasý chlapec. Banouin se vrátil na bitevní pole. Okamžitě pochopil, že krále může zastupovat jediná osoba - syn, který jím opovrhoval a který odmítl bojovat spolu s Riganty.

Banouin zaletěl nad ta jatka a byl dost vysoko, aby neviděl hrůzu čepelí zasekávajících se do masa. Odsud bitva probíhala bez krve, obrovský kamenický čtverec pomalu postupoval k severu a zatlačoval Riganty k řece.

Rigantská zástava se znovu kmitla sem a tam.

Na svazích nalevo a napravo od čtverce se objevili jezdci a táhli na hřeben vozy. Do vozů naházeli zapálené pochodně a k obloze vyletěl černý mastný kouř. Na každém kopci byly tři vozy a jezdci je na provazech dotáhli na

svah. Vozy pomalu nabíraly rychlost. Jezdci uvolnili provazy a odjeli stranou od hořících vozů, které se řítily na kamenický čtverec.

Když vojáci dole spatřili, kterak se na ně valí vozy, snažili se rozestoupit, aby mohly vozy projet. Ne všem se však podařilo uniknout a několik vojáků rozdrtila kola. Obrovské hliněné nádoby s olejem do svítilen na vozech žárem praskaly a jejich obsah se vyléval do vlhké slámy, ve které stály. Jiné nádoby rovnou vybuchly a hořící olej stříkal na vojaky okolo a zapaloval jim pláště a kamaše. Dva hořící vozy narazily do řad lučištníků a rozehnaly je. Za hromového řevu vyletěl k nebi kouř a plameny.

Mladý Maro, stojící se svou jednotkou u záložních Panterů, si strhl rudý plášť, který mu olízly plameny, odhodil ho na zem a oheň udupal. Oči ho pálily od kouře a dýmu. Několik mužů kolem něj se také snažilo utlouci hořící oblečení.

Vítr hnal kouř k jihu. Maro viděl, že při útoku bylo zraněno jen velmi málo mužů. Vozy se již zastavily, jasně hořely, ale linie se znovu uzavřely. Lučištníci se přeskupovali a vše se vracelo k pořádku.

Potom zaduněl hrom. Maro vzhlédl k obloze, očekávaje bouřková mračna, ale žádná tam nebyla, a jemu chvíli trvalo, než si uvědomil, co se děje. To nebyla bouřka. Hromobití se blížilo od jihu a nepocházelo z oblohy. Země se jim třásla pod nohama.

Z kouře se vynořili zuřivě útočící Connavarovi Železní vlci a v jejich čele bojovník ve zlatě se zářícím štítem.

Marovi se zdálo, že se zpomalil čas. Viděl kamenické lučištníky, kteří se ještě snažili seřadit, napínali luky a vyslali do útočících jezdců roztřesenou salvu. Šípy jako by visely ve vzduchu věčně. Pak dopadly a desítky koní šly k zemi. Ale zlatého jezdce nezasáhla jediná střela, ač na něj mnohé mířily. Odrazily se od jeho štítu nebo ho přeletěly a zranily jezdce v jeho blízkosti. Lučištníky zahalil kouř a mnozí se rozkašlali, plivali a do očí jim vhrkly slzy.

Železní vlci se i přes ztráty hnali dál. Maro si náhle vzpomněl na Caru a svého syna na sluncem zalité zahradě za domem. Pomyslel na dopisy, které napsal a nikdy nedokázal odeslat, a zmocnil se ho velký smutek.

Tasil meč. Železní vlci se vynořili z kouře a v rukou se jim leskly meče. Vtom zezadu Maro zaslechl Heltianův rozkaz k útoku. Záložní Panteři se začali stavět do bojové linie a sráželi štíty. Maro zavřel oči a vyslal krátkou modlitbičku k Prameni. „Nech mě žít, abych ještě uviděl svého syna," zašeptal.

• • •

Rheg se nakláněl nad krk koně a řítil se ke kamenickým lučištníkům. Vzduchem prosvištěla salva šípů. Rheg zvedl štít a podíval se kolem sebe. Vedle něj padali koně a jejich jezdce to vyhazovalo ze sedel. Jeden šíp sklouzl bělouši po pleci a odrazil se od Rhegovy bronzové náholenice. Další se odrazil od kraje jeho štítu.

Mezi jezdce dopadaly stovky šípů, potom přiletěly další, ale útok pokračoval. Rheg se odvážil vyhlédnout zpod štítu. Někteří lučištníci utíkali, hledali pochybné bezpečí za záložními Pantery, jež se pokoušely vytvořit štítovou hradbu. Jejich úsilí však zmařili prchající lučištníci.

Bělouš přicválal až ke čtverci a srazil několik lučištníků. Rheg mávl seidheským mečem - rozsekl železnou přilbici a prorazil lebku pod ní. Takovou zbraň ještě nikdy nedržel v ruce. Byla lehká jako pírko, a přesto dokázala proseknout zbroj i kost. Vedle sebe viděl Fiallacha, jemuž z levého ramene trčel šíp, jak vráží do seskupených lučištníků a seká napravo nalevo. Další šíp mohutného válečníka zasáhl do zad, ale on si ho nevšímal a sekal a zabíjel dál. Rheg přitáhl otěže - a pak zaútočil na štítovou hradbu a vojáky rozprášil.

Bělouš šel k zemi. Rheg uvolnil nohy ze třmenů a seskočil. Tu proti němu vyrazil jeden voják. Seidheský meč mu usekl ruku v zápěstí, takže když spadla do trávy, ještě držela jílec. Muž zaječel. Rheg ho dorazil a otočil se proti dalšímu nepříteli. Jezdci ho objížděli z obou stran a zatlačovali vojáky z Kamene zpátky. Fiallach popadl otěže jednoho koně bez jezdce a přivedl ho Rhegovi, jenž se vyhoupl do sedla. Když zaútočil na zálohu Panterů, všude kolem se válel kouř z hořících vozů. Výš na svahu, asi osmdesát metrů daleko, Jasaray vydal rozkaz ke změně formace. Ozvala se polnice a vojáci z několika řad nalevo a napravo běželi posílit zálohu. To mělo za následek oslabení čtverce, a Govannan vybízel své muže k většímu úsilí. Osta s Jízdními lučištníky se připojil za Železné vlky. Střelci odložili luky, vytáhli šavle a vrhli se na levou stranu čtverce zevnitř.

Pod Rhegem zabili i druhého koně. Zvíře se zhroutilo na přední a Rhega to vymrštilo ze sedla. Přistál dost neohrabaně. Skočil po něm kamenický voják. Rheg se zvedl na kolena a výpad odrazil. Pak na muže najel Fiallach s koněm a srazil ho k zemi. Koně vzápětí zasáhl do krku šíp a ten se vzepjal a upadl. Fiallach seskočil a postavili se Rhegem zády k sobě. Pustili se do nich další vojáci z Kamene. Jeden Fiallacha zasáhl. Osnář ránu sice zachytil, ale žebro prasklo. Kolohnát vojáka uhodil pěstí do obličeje, srazil ho zpátky a rozťal mu lebku.

Železní vlci se znovu seřadili kolem zlatého bojovníka, seskakovali z koní a také vytvořili štítovou hradbu. Rheg se podíval po Fiallachovi. Muž měl na tváři krev a ztěžka dýchal. „Trápí tě ten vřed?" křikl na něj.

Fiallach se zazubil. Jeden z vojáků ho chtěl seknout do obličeje, ale Rheg ránu odrazil a vojáka zabil sekem přes ruku do krku. Nalevo několik set Železných vlků prorazilo kamenickou linii. Pobídli koně do cvalu a dojeli za zálohy, jež se snažily vytvořit obranný čtverec. Rheg a Železní vlci, kteří byli s ním, znovu zaútočili. Rheg odrazil štít a sekl jeho majitele do nohy. Muž upadl a Fiallach ho dorazil.

Před Rhega se dostal mladý tmavovlasý důstojník. Byl to Carin manžel Maro. Pokusil se Rhega seknout, jenomže ten couvl a výpad snadno odrazil. Fiallachův meč mladíkovi vzápětí rozrazil lebku a Rhegovi na zlatou zbroj vystříkly krev a mozek.

Na kopci Jasaray stáhl své přední linie a rozkázal Heltianovi, aby dalšími dvěma Pantery posílil zadní stranu čtverce. „Ach, a zapomeň, jak jsem říkal, že chci Connavara živého. Mám dojem, že jeho smrt bude v této chvíli spíše výhodou."

Jasaray stál klidně, ruce sepjaté za zády. Útok Železných vlků byl moc dobře provedený, použití ohnivých vozů skvěle vymyšlené. Ale útok skončil a bitva ještě zdaleka nebyla rozhodnuta. Jasaray ji sledoval zkušeným okem. Více než polovina rigantského vojska byla zabitá či zraněná, kdežto on ztratil jen asi třetinu svých oddílů. Connavarova smrt by bitvu obrátila. To byla vždycky potíž s hrdinnými veliteli. Ano, muže mohl zlatý bojovník v jejich čele skutečně

nadchnout. Jenže až ten muž padne, stejně opadne i nadšení a nahradí je zoufalství. Connavar byl srdcem Rigantů. Každý domorodec, který tu bojoval, podával díky jeho přítomnosti výkon nad hranice svých schopností. Jasaray věděl, že jakmile ho uvidí padnout, utečou.

Císař se lhostejně díval, jak Heltian vede do boje dalších šest tisíc mužů. Zaútočili na Železné vlky, kteří se dostali k záložnímu čtverci, zabíjeli koně, strhávali jezdce a ubodávali je k smrti. Pak vytvořili klín a začali tlačit na Connavara a jeho muže. Connavar - jak Jasaray očekával - neustoupil a kameničtí Panteři se dostali za Železné vlky. Teď bojoval Connavar ve vlastním obranném kruhu. Ztráty, které Panteři utrpěli, byly vysoké, protože nebojovali proti lehce vyzbrojeným domorodcům, nýbrž proti Connavarovým elitním válečníkům, vybraným pro svoji sílu a odvahu. Přesto byli odříznuti od hlavního oddílu Železných vlků a stáli proti šestinásobné přesile. Jasaray usoudil, že je pouze otázkou času, než zlatý válečník padne pod kamenickým železem.

Na druhé straně čtverce zahlédl Connavarovu tíseň Govannan. „Král! Král!“ vykřikl. Těžká pěchota - která již ztratila více než polovinu svých mužů - se vrhla na štítovou hradbu před sebou. Keltové teď bojovali jako démoni. Govannan vrazil štít do linie a ta náhle povolila. Generál vběhl do průlomu a zabil dva překvapené vojáky. Třetí mu zasadil strašlivou ránu do přílby, která pukla. Meč ho zasáhl do lebky a Govannan málem upadl, ale narovnal se a sekl muže hluboko do ramene, přičemž mu zpola odťal paži. Voják s výkřikem padl. Govannanovi muži se hrnuli do průlomu za svým velitelem. Jako kdyby se protrhla přehrada. Vojáci z Kamene se v nepořádku stahovali a stěna se prolomila na tuctu místech. Govannan klopýtal dál, před očima mu vybuchovala jasná světla a na krk stékala krev. Věděl, že umírá, ale zachmuřeně se držel, vrávoral směrem k mužům obklopujícím krále. Několik set pěšáků ho následovalo a hned se vrhlo zezadu na oddíl kolem Connavara. Kamenické vojáky náhlý útok překvapil a neměli čas se přeskupit. Někteří se snažili útoku čelit, jiní couvali ve snaze vytvořit štítovou hradbu.

Uprostřed boje si Rheg, se zbrojí zbrocenou krví, prosekal cestu ke Govannanovi. Fiallach se mu stále držel po boku. Těsně předtím, než se setkali, Rheg zakopl. Dva muži se ho pokusili bodnout. Fiallach přiskočil, aby ho zaštítil, a do ramene ho zasáhl meč. Zabil jeho majitele, jenomže druhý ho zasáhl do boku. Fiallach padl. Rheg vrazil meč do srdce jednoho vojáka, vytáhl ho a rozrazil lebku druhému. Právě když se dostal ke Govannanovi, generál se zhroutil na zem a z rány na hlavě mu prýštila krev. Kameničtí vojáci couvali. Rheg si přidřepl ke klečícímu Govannanovi. „Už je... z toho zvyk... jak tě pořád... zachraňuju, Conne,“ zašeptal Govannan. „Ale ten... všivej medvěd... nebyl tak protivnej.“ Přepadl na břicho. Rheg ho zachytil, ale generál již byl mrtev.

Na druhé straně čtverce sesedali Ostovi Jízdní lučištníci, prosekali se kamenickou linií a spojili se se svou těžkou pěchotou. Jasarayův čtverec byl zničen.

Kameničtí vojáci si začínali uvědomovat hrozící porážku. První muži se rozběhli k jihu a pochybnému bezpečí opevnění. Pak pár dalších desítek odhodilo štíty a následoválo jejich příkladu. Z pramínku se stal proud a pak záplava, jak se vojsko z Kamene rozpadalo a prchalo.

Heltian se snažil vytvořit hradbu kolem Jasaraye, ale přiskočil k němu Rheg a rozťal mu hrdlo. Heltian padl Jasarayovi k nohám a ještě ve smrti se snažil zvednout štít, aby ochránil svého císaře.

Jasaray tam stál, klidný jako vždy, ruce za zády. „Předpokládám, že ses nepřišel vzdát?“ zeptal se muže, jehož považoval za Connavara.

Rheg si sňal helm a viděl, jak se císař zatvářil ohromeně. „Kde je Connavar?“ chtěl vědět Jasaray.

„Zavraždil ho jeho bratr,“ sdělil mu Rheg.

Jasaray se náhle od srdce zasmál. „Takže nakonec mě porazil kluk, který neví nic o bojové taktice. Jak ubohé!“

„Jsi odvážný muž,“ pravil Rheg, „a já bych si moc přál, abych tě mohl nechat naživu. Chceš se pomodlit k nějakým bohům?“

„Ne,“ řekl Jasaray.

Seidheský meč se zableskl v ranním slunci a prosekl Jasarayovi tenký krk. Hlava se skutálela do trávy, tělo se sesulo na bok a rozpláclo se na zem.

Rheg se vrátil k místu, kde ležel Fiallach. Hromotluk ještě dýchal, ale byl smrtelně bledý.

„Oni mně... prořízli ten vřed,“ zasupěl s nuceným úsměvem. „Já věděl... že nejsi Conn.“ Šípy prorazily skrz kroužky osníře a uvázly v těle. Rána v rameni byla hluboká, ale smrtelná byla ta, která ho zasáhla do boku a prorazila drátěnou košili.

„Bojoval jsi skvěle, kolohnáte,“ řekl Rheg.

Fiallach mu sevřel paži a přitáhl si ho blíž. „Kde je král?“ zašeptal.

„Mrtvý. Zabil ho jeho bratr Braefar.“

„Špatně jsem tě odhadl, Rhegu. Vždycky jsem byl moc zbrklý. Hrome, ale nandali jsme jim to, co?“

„Ano, nandali jsme jim to.“ „Kéž... bych mohl... být u toho, až vtáhneme do Kamene...“

Hlava se mu zvrátila, oči zavřely. Rheg vstal.

Všude kolem procházeli mezi zraněnými kamenickými vojáky Riganti a dobíjeli raněné. Rheg zahlédl Bendegita Brana, jak kráčí mezi válečníky. Rheg chytil otěže zatoulaného kaštanového hnědáka, nasedl a vyjel přes bitevní pole. Daleko nalevo spatřil Connavarova bělouše Větroplacha. Byl na nohou a otěže se mu couraly po zemi. Rheg byl rád, že kůň přežil. Pobídl hnědáka a projel kolem Brana.

„Počkej!“ volal za ním Bran, jenže Rheg pobídl koně do cvalu.

Jak jel přes pole, bojovníci vstávali a zdravili ho, mávali meči a volali jeho jméno. Vyjel na kopec a zastavil koně, aby se podíval na zakrvácené pole padlých.

„Jsem na tebe hrdý, chlapče,“ ozval se Connavarův hlas.

Epilog

CELÉ ODPOLEDNE BRATR SEVERÁK, BANOUIN a dvacet dalších druidů procházeli mezi raněnými. Pomáhali jim dvě stovky válečníků, kteří měli zkušenosti se zraněními z boje. Přesto mnoho mužů zemřelo, než se k nim dostali a mohli jim pomoci.

Celkem sedmnáct tisic Rigantů, Norviů a Pannonů položilo život, aby ochránilo svou zemi, a více než dvacet pět tisíc vojáků z Kamene odevzdalo své duše, aby nakrmilo Jasarayovu ctižádost.

Riganti měli tisíce raněných. Mezi padlými byli generálové Govannan, Ostaran Gath a Fiallach. Kousek od Fiallacha ležela těla bývalých psanců Wika a Valiana. Mrtev byl i Furse, Ostův syn. Finnigal přežil, i když přišel o levou ruku. Čtyři tisíce pět set Železných vlků a Jízdních lučištníků zemřelo při útoku a dalších tisíc bylo raněno.

Bendegit Bran vyslal zvědy, kteří po návratu ohlásili, že přeživší Panteři uprchlí z pevnosti a míří k jihu. Nemohl dělat nic jiného než je pustit.

Když se odpolední slunce sklonilo k západu, Bran s dvacítkou Železných vlků vyjel k východu a zlatému Balgovu kruhu. U mrtvého krále, jenž na sobě opět měl svou zlatou zbroj, seděl shrbený muž a malý chlapec. Po Rhegovi nebylo ani vidu, ani slechu. Bran sesedl a promluvil si s mužem. Byl to otec onoho chlapce a přišel ho sem hledat. Bran jim oběma poděkoval, že se postarali o jeho bratra.

„Kde je ten válečník, co byl s ním?“ vyptával se muže.

„Já nikoho neviděl, pane.“

„A co ty?“ obrátil se Bran na chlapce.

„Přišel další pán, pane, těsně předtím, než mě taťka našel. Ten seslal velké kouzlo. V kruhu se objevilo jasné světlo a on do něj vstoupil a byl pryč.“

„Pryč?“

„Ano, pane.“

„A víc jsi toho neviděl?“

„Viděl jsem hory, pane, za tím kruhem. Bílé hory.“